

ספר

אֲשֶׁר בַּנֶּחֱל

חלק קטן

והוא קבץ מכתבים ושאלות ותשובות אשר פנחל המובע
מקור חכמה וספרתם, ענינים נוראים ונפלאים, עצות וקרות,
התחזקות והתעוררות להתקרב אל השם יתברך בכל דרך
ודרך מכל מקום שהוא, וזהו מי שיתרה.

כני וקשר על פי דברי רבנו הקדוש ותנא, אור חנוך ותפוח
בוצעא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבונו

רבי נחמן מברסלב

ובתו גן עלינו

ועל פי דברי תלמידו, מורנו הנאמן הקדוש, אור נפלא, אשר
כל דבר לא אנשים ליה

רבי נתן מברסלב

ובתו גן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי חכמים
הקדושים מנארא ומקדשים וזהו הקדוש

הוכא לרשם על ידי
חסידו חכם
עזר"ל ירושלים תשכ"א

פֶּתַח דִּבָּר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", נִדְפְּסוּ כְּבַר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהְדּוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמֻחִים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֵלֵינוּ, וְכָל חַיֵּיתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וַיֵּמָּה גַם שְׁאֵפְלוּ אֶת הַנִּהְגָּתָם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לּוֹקְחִים מִסְפָּרִים אֵלֵינוּ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עַתָּה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרֹךְ מְעֻרָבִים מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הִרְבֵּה מִכְּתָבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמֵנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בַּנַּחֲל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפָּס עַד עַתָּה, דִּבָּר הַמְּסַתֵּכָם בְּיוֹתֵר מִשְׁבָּעִים אֶלֶף מִכְּתָבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְּתָבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיָדֵינוּ אַחֲרֵיכֶם מִכְּתֵב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְנֵסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תנ"ך וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאֶינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תַמְצִית הַנוֹשָׂאִים שֶׁמְדַבֵּר עֲלֵיהֶם בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיִּגִּיעַה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּסִים עֲתָה אֶת כָּרֶךְ קט"ז, וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׁאָר הַכָּרְכִים כְּפִי סֵדֶר הַשָּׁנִים, כָּרֶךְ אַחֵר כָּרֶךְ, וּבִלְבָּנוּ תִקְוָה, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בְּזֶה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מָאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלּוּ הֵם אוֹצֵר כָּלִי חֲמֻדָּה, הַפּוֹתְחִים דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְדוּשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִדְהַר הַקְדוּשׁ וְכו', וְגִלּוּיִם חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים בְּכֹמָה לְבוּשִׁים מְלֻבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוֹד וְהַנֶּמֶךְ בִּיֹתֵר, יוּכַל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֶפֶן נִפְלָא וְנִעְלָה מָאֹד, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשִׁכָּל תַּחְתּוֹן, מַעֲיָלָא לְעֻלּוֹל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שֶׁרְגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מִעֲמֵד עַל כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת אֵיךְ לְהִתְמוֹרֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שֶׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקֵּטָן וְעַד גָּדוֹל.

אֲשֶׁרִי מִי שִׁיתֵּמִיד בָּהֶם, וְאֲזִי יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת, נַעֲמֻמוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִ'בָּלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שֶׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינִן לֹא רָאֹתָהּ אֱלֻקִּים זִוְלָתֶיהָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֹאֲלָהּ שְׁלִמָּה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבאר בַּלְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ס"א: עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים יְכוּלִין לְהוֹצִיא מִשְׁפָּטֵינוּ לְאוֹר.

הֵינּוּ מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁאֵדָם לִוְיָד, צָרִיךְ שִׁיקְבֵּל וְיוֹצִיא מֵהֶם מִשְׁפָּטִי אֱמֶת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִשְׁפָּט מַעֲקָל, שִׁיקְבֵּל וְיִלְמַד מִכָּל הַלְמוּדִים שְׁלֹמֵד מִשְׁפָּטִי הַנְּהֻגוֹת, שִׁידַע אִיךָ לְהַתְנַהֵּג — הֵן לְעֲצָמוֹ וְהֵן לְאַחֵרִים, שְׁמִתְנַהֲגִים לְפִי דַעְתּוֹ כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, וְכִפִּי הַמְּשָׁלָה וְהַרְבָּנוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ, הֵן לְרַב אוֹ לְמַעַט, וְכָל זֶה זֹכִים עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים וְכו'.

וְהִנֵּה עֶקֶר שְׁלֵמוֹת אֲמוּנַת חֲכָמִים הוּא, כְּשִׁיזְכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעַת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי, וְיִידַע וְיִבִּין בְּאֵמֶת בְּאִיזָה מַעֲמַד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, וְעַל-כֵּן עָלִי לְסַלֵּק אֶת דַּעְתִּי לְגַמְרִי, וְכָל מֵה שְׁאוּמֵר לִי הַחֲכָם הָרַב הָאֱמֶת, אֲנִי צָרִיךְ לְקַבֵּל עָלַי כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהְיוֹא זֶה — דְּבַר קָטָן וְדְבַר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לְנִטּוֹת, חֹס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יְמִין וְשְׂמָאל, וְכִמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ, זְכָרוֹנָם לְבִרְכָּה (סִפְרִי, שׁוּפְטִים יא): אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יְמִין שֶׁהוּא שְׂמָאל וְכו'; וְלִהְשָׁלִיךְ מֵאֲתוֹ כָּל הַחֲכָמוֹת, וְלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כִּי אֵין לוֹ שׁוּם שָׂכָל בְּלַעֲדֵי אֲשֶׁר יִקְבֹּל מִהַצַּדִּיק וְהָרַב שְׁבִדּוֹר. וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֲצִלוֹ שָׂכָל עֲצָמוֹ, הוּא אֵינוֹ בְּשְׁלֵמוֹת וְאֵינוֹ מְקַשֵּׁר וּמְקַרֵּב לַצַּדִּיק, אֲבָל כְּשִׁזְכֶּה לְבִטֹּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרִי אֶל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים — החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתירץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאור ויותר ויותר וכו', וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או

ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם באלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מפקד, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח

נִצְחִים?! וְהֵלֵא כִּמָּה תַּחְבּוּלוֹת עוֹשִׁים וְכִמָּה סִפְרִים לְאֲלָפִים
וְלִרְבּוֹת מִחִבְרִים בְּשִׁבִּיל עֶסְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, קֵל וְחֹמֶר בֶּן בָּנו
שֶׁל קֵל וְחֹמֶר כִּמָּה אֲלָפֵי אֲלָפִים וְרֹב רַבִּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכו',
סִפְרִים עַד אֵין קֶץ, אָנוּ צְרִיכִים לְחִבֵּר וּלְהַדְפִּיס בְּשִׁבִּיל
הַתְּכָלִית הָאַחֲרוֹנָה לְעוֹלָם הַבָּא, כִּי אָנוּ צְרִיכִים לְהַכִּין
לְעֲצֻמְנוּ צִידָה לְדַרְכֵּנוּ הַרְחוֹקָה מְאֹד מְאֹד, וְכִבֵּר נִלְכְּדוּ רַבִּים
מְאֹד מְאֹד בְּתַאווּת הָעוֹלָם הַזֶּה וּבִהְבָּלָיו וּבִטְעוּתָיו וְכו',
וְכִמָּה סִפְרִים וְתַחְבּוּלוֹת אֵין מִסְפָּר אָנוּ צְרִיכִים לְחַדֵּשׁ בְּכָל
יוֹם, כִּדִּי לְמַצֵּא עֲצָה וְתַחְבּוּלָה לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹתֵינוּ וְנַפְשׁ
בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ וְהַתְּלוּיִים בָּנוּ לְהַצִּיל כָּלֵם מִנִּי שְׁחַת,
וּלְהַחְיֹתָם עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה בְּחַיִּים נִצְחִיִּים, לְקַרְבָּם אֶל הַתּוֹרָה
וְאֶל הָעֲבוּדָה, וְגַם כִּי הָעוֹלָם אוֹמְרִים בְּשֵׁם הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוֹשׁ, כִּי תוֹרַת ה' תְּמִימָה, כִּי לֹא נִגְעוּ בָּהּ עַדִּין.

נִמְצָא, שֶׁכָּל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים שֶׁכָּבֵר נִמְצְאִים
בְּעוֹלָם, עַדִּין לֹא נִגְעוּ בְּעֶצֶם הַתּוֹרָה, וְעַתָּה רֵאֵה וְהִבֵּן
כִּמָּה סִפְרִים צְרִיכִים עוֹד, עַד שֶׁנִּתְחִיל לַגֵּעַ בְּתוֹרָה, מִכָּל שָׁפֶן
וְכָל שָׁפֶן לָבוֹא לְחִדְרֶיהָ וּלְיֶרֶד לְעִמְקָהּ, עַל-כֵּן כָּל הַסִּפְרִים
הַקְּדוּשִׁים שֶׁחִבְּרוּ עַד הַנֶּה, עַדִּין אֵינָם חִלֵּק אֶחָד מֵאֲלֶף מַעֲמָק
רַבִּי הַסִּפְרִים שֶׁיִּתְגַּלוּ עוֹד, בְּעֵת שֶׁיִּתְגַּלוּ סִתְרֵי וְרוֹזֵי הַתּוֹרָה
הָאֲמִתִּיִּים, עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהַזְהִיר לֹא לִלְעַג וּלְבַזּוֹת שׁוּם סִפֵּר
הַהוּלָף עַל-פִּי דֶּרֶךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַל-פִּי הַגְּמָרָא
וְהַמִּדְרָשִׁים וְסִפְרֵי הַזְּהָר הַקְּדוֹשׁ וְהָאֲרִיז"ל, כִּי כָּלֵם צְרִיכִים
לְעוֹלָם, וְגַם כִּי יֵשׁ כִּמָּה וְכִמָּה מְדִינּוֹת וְעִירוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
וּבִמְקוֹמוֹת אֵלוּ מִתְּפַשְּׁטִים אֵלוּ הַסִּפְרִים וְהֵם מְחִיִּין אֶת עֲצֻמָּן
בָּהֶם, וּבִמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים מְחִיִּין אֶת עֲצֻמָּן בְּסִפְרִים אֲחֵרִים.
דִּיקָא וְכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר, תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מכלים שונים, ובדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נז), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהיינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכה, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכה, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מכל אלו העשבים שנתערבו, ובה הפכו החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחביב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקוהו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה — כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהיינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, כאשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל), והוא ואנשיו יכולים ליהד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקות כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתי ונצחי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

ספר

אֲשֶׁר בַּנַּחַל

בְּרֶךְ קִטֹּז

כז רפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר מִקֵּץ, כ"ה כִּסְלֹו, א' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֹהֲבֵי תַלְמִידֵי ...
נְרוֹ זְאִיר.

אֲנִי מֵאֵד מִקְּנוֹה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִכְפֵּתָה שְׂאֵתָה מִלְּמַד
אוֹתָהּ מִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וּבִטּוֹב, וְתַחֲדִיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, וְאֲנִי מִקְּנוֹה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ בְּרֶכְךָ מֵאֵד, הַעֲקֹר תַּחֲזִיק
מֵעֵמֶד, וְאֵל תִּשְׁבֵּר, וּבּוֹדָאי תִּהְיֶה לְךָ מִזֶּה פְּרִיטָה בְּשִׁפְעָה, וְכֵן נִעֲבֹר
אֶת כָּל הַבְּלָבוּלִים שֶׁעָבְרוּ עָלֵינוּ בִּיָּמִים אֵלֶּה, וְאִזּוֹ נִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ
בְּבִנְיַן קֹהֶלֶתֵנוּ, אֲנַחְנוּ לֹא צָרִיכִים לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוֹם דְּבַר, אֲלֹא
לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים.

נָא וְנָא אִם תּוּכַל אֶתָּה ... נְרוֹ זְאִיר, לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁלֹטִים לְאֵט
לְאֵט, בְּכָל יוֹם שְׁנִיִּים אוֹ שְׁלֹשָׁה שְׁלֹטִים, תַּעֲשֶׂה אִתִּי חֶסֶד גָּדוֹל מֵאֵד.

נָא וְנָא הַחֲזֹק מֵעֵמֶד, וְתַלְמֵד עִם הַתַּלְמִידִים, כִּי הָרִי גַם אֶתָּה
צָרִיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְּרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, אִזּוֹ מֵה טוֹב וּמֵה
נָעִים שֶׁתַּלְמֵד אֶת זֶה עִם הַתַּלְמִידִים בְּחִבְרוּתָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחוּ
בְּדַרְכְּכֶם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רפה.

בעזרת השם ותבדך, יום שלישי לסדר מקץ, ב' דחגכה ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! היטב תרה לי מאד על המכתב, מה את צריכה להתערב בענין הבחורים בישיבה שמעשנים? האם אין להם הורים? איפה ...? שאינו שומר על בנו, יש לי מספיק צרות מבנו הגדול פה, מה אני צריך עוד צרה על צויתי?! ולגדור כסף בעבור בנין בית-המדרש, ולתת צ'קים שחוזרים, זה נקרא אבא?! או איפה ...? מדוע אינו לוקח את בנו ... בידיים?! הוא צריך לרחף בעננים, זה נקרא אבא? או איפה ... מדוע אינו שומר על בנו...?! בשביל שאשתו חולה אנחנו צריכים לסבל?! ועל-פן איני מבין למה כתבת לי את התדשות האלו, אם ההורים הם סתם רוצחים, פשוטו כמשמעו, ולא אכפת להם מהילדים, מה את רוצה מהמוסדות שלנו?!

אמת אגיד לך, שגם שני ילדיך רחוקים מלהיות צדיקים, ובפרט מאז שבנך ... הגיע, יש לי פה צרות צרורות, אני קשור כל היום ולרבות הלילה, ואיני יכול פשוט לצאת מהבנין, האם את לא חושבת לרגע, שאני מכיר לך טובה בזה שאת מוסרת את נפשך בעבור המעון, אז אני משלם לך חזרה חטיבה מול חטיבה, כי אם לא, תכף-ומיד הייתי שולח אותם הביתה, מה זה צריך להיות, שלהורים לא אכפת כלל מהילדים שלהם, וסתם זורקים אותם למוסדות, שהם כבר יטפלו בהם, האם זו דרך?! אני חושב, שהגיע

הזמן, שנקח את הענינים הרבה יותר ברצינות, אין לנו מקל קסם, אם ההורים לא אכפת להם מהילדים, שיצאו ויגורו במקום אחר, ולא יבואו בכל פעם להתלונן על המוסדות שלנו, כמו שקרה עם משפחת ... נפסק כבר הזמן הזה, ולכן אני מאד מאד מתפלא — למה את כותבת לי מכתבים וכו', הנה לי יום קשה עם הבן שלך ... האם בשביל זה ירדתי לזה העולם, בשביל לעמל ולהתנגע עם בנה? ! כשאני לא יכול ללמד ולהתפלל, באמצע התפלה הוא בורח לי, ואני צריך לחפש אותו... אני מקנה, שתכף-ומיד תמסרי את המסר להורים של הבחורים שכתבתי עליהם, ואני מוכן לקחת יותר, ויכול מאד להיות, שאני שולח חצי מהבחורים הביתה.

מה שאני מיעץ לך זה דבר אחד — להתפלל ולבקש את הקדוש-ברוך-הוא, כי מי שרוצה לזכות לילדים טובים, ההכרח לו לשפף את הלב להקדוש-ברוך-הוא, ואולי ואולי שתתקבל תפלתו.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף הכל יסתדר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רפו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, ב' דחנכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

רציתי מאד, שתשלח לי דו"ח מה שלום הבחורים, כי קבלתי דו"ח שלילי מאד מאד מאחד ההורים, ואני בטוח שזו לא אשמתך, אלא ההורים מרחפים בעננים וכו', וגם הם אדישים וכו', כי מי שאינו שומר על הילדים שלו, ומי שאינו מתנהג אותם, הוא סתם רוצח, ועתיד לתן את הדין, ואין זה תרוץ, שהתלמוד-תורה או הבית-ספר אינו בסדר, אני רואה הורים שלא אכפת להם כלום ואדישים לגמרי, ואני קורא אותם רוצחים גמורים בלי שום רחמנות, לזאת מאד רציתי, שתכתב לי דו"ח, כי מסתמא מי

שִׁמְעֵשׁן וְכוּ', אוּ מִתְנַהֵג כְּמוֹ פָּרָא, אָנִי אֶף פַּעַם לֹא אֶקַּח אוֹתוֹ לְכֹאֵן, וְזֶה אֶתָּה יָכוֹל לְהוֹדִיעַ לְהוֹרִים, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ, אָנִי עוֹשֶׂה אוֹתָךְ שְׁלִיחַ לומר לָהֶם, אִם הֵם לֹא יִקְחוּ אֶת הַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם בְּיָדִים, וְלֹא יִשְׁמְרוּ עֲלֵיהֶם, וּבִפְרֹט בְּשִׁבְת־קֹדֶשׁ שִׁיְהִיו בְּעֵת הַתְּפִלָּה, אֵין לָהֶם מָה לְשַׁלַּח אוֹתָם לְכֹאֵן, וְעֵדֶיךָ שִׁיִּלְכוּ לְאִיזוֹ יִשְׁיָבָה אַחֲרָת.

הַיֵּטֵב חָרָה לִי עַל הַעֲזוֹת שֶׁל הוֹרִים, שֶׁמִּתְלוֹנְנִים עַל הַיְלָדִים שֶׁלָּהֶם, כְּאֵלוֹ הֵם תִּכְשִׁיטִים וְצִדִּיקִים וְכוּ', וְכוּ', בְּשַׁעַה שֶׁהַהוֹרִים לֹא אִכְפַּת לָהֶם כְּלוּם, בְּגִי בֶר־מַצָּוָה שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן? מָה זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת? שִׁיקוּמוֹ הַהוֹרִים מִמַּטָּתָם, וְכִיאוּ אֶת בְּנֵיהֶם לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן, וְשׁוֹב פַּעַם אָנִי עוֹשֶׂה אוֹתָךְ שְׁלִיחַ, שֶׁתִּגִּיד לְכָל הַהוֹרִים שִׁישׁ לָהֶם בְּנִים הַלּוּמְדִים אֲצִלְךָ אֶת הַמַּסֵּר הַזֶּה שֶׁכִּתְבְּתִי לָךְ.

הַמַּחֲכָה לְשִׁמוּעַ תְּשׁוּבָה מִמָּךְ...

כז רפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר מַקָּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

לְנִחוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת קִנִּית דִּירָה, אִם יֵשׁ בְּאַפְשָׁרוּתְךָ לְקִנּוֹת דִּירָה — מָה טוֹב וְמָה נָעִים, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וִירוּשָׁלַי מוֹעֵד קֶטָן ט:): 'שְׂמִיחָה לְאָדָם בְּשַׁעַה שֶׁדָּר בְּשָׁלוֹ', אֵין עוֹד שְׂמִיחָה לְאָדָם כְּמוֹ שֶׁגָּר בְּדִירָה שֶׁשִּׁכַּת אֵלָיו, וְאֵינוֹ צְרִיף לְגוֹר בְּשִׁכִּירוֹת אֲצֵל אַחֲרִים. לְזֹאת רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְקִנּוֹת אֶת הַדִּירָה, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא יַצְלִיחַ דְּרָכָךְ. רַק תִּבְדֹּק הַיֵּטֵב אִם זֶה שׁוֹה אֶת הַסְּכּוּם, כִּי תוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם יוֹדְעִים שֶׁאֲנִינּוּ נִקְנָה אֶת הַדִּירוֹת בְּכָל מַחִיר, עַל־כֵּן

הֵם עוֹשִׂים כָּל מִינֵי פְעֻלּוֹת שְׁבָעוֹלָם לְהַגְבִּיחַ אֶת הַמַּחֲזִיקִים, בְּכֵן צָרִיד לְבָדֵק אִם זֶה שָׁוָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוֹלָם לְדַבֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ מַחֲיָה וּמַהֲיָה וּמִקְיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאַנְחָנוּ רַק תְּלוּיִים וְעוֹמְדִים בְּיָדוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְזִיק מִעֲמָד, וְאֵינוּ נִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דָּבָר, כִּי בְּאַמַּת עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים כָּל־כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאֲוִבִים אֲשֶׁר אֵין עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְהַתְחַזֵּק, אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְזִיק מִעֲמָד, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ רַפָּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר מַקֵּץ, כ"ו כִּסְלוֹ ב' דִּחְנָכָה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

פֹּה תִקְבֹּל כַּמָּה מִכְתָּבִים נְחוּצִים, שֶׁתִּמְסֹר אוֹתָם לִיעֲדָם מֵה שְׁיוֹתֵר מֵהָר, אוֹ תִתְקַשֵּׁר שְׁיִבּוֹאוֹ לְקַחְתָּם, כִּי זֶה מְאֹד נְחוּץ לִי שְׁיִגִיעוּ לְמַעַנָם, וּבִפְרֹט הַמִּכְתָּב שֶׁל ... תַּחֲיָה.

אוֹדוֹת הַכֶּסֶף שֶׁל ... גִּירוֹ יֵאִיר, אֲנִי לֹא מַחֲזִיק מִדְּבַר זֶה, כִּי הִלּוּאוֹת זֶה סֶתֶם כָּאֵב רֹאשׁ, כִּי כְּשֶׁאֲדָם לָזֶה, לְבִסּוֹף הוּא צָרִיד לְשֵׁלֶם, עֲכָשׁוּ יֵשׁ יֵצֵר הָרַע לְלוֹוֹת, אֵף לְבִסּוֹף נִצְטָרֵךְ לְשֵׁלֶם, וְלֹא יִהְיֶה לָנוּ, וְאִזּוּ יִהְיֶה מֶר מְאֹד, לְכֵן תִּלְוֶה רַק מֵה שֶׁאַתָּה צָרִיד, כִּי אֵינֶךָ בִּנְק, וְלֹא תוּכַל אַחֲר־כֶּף לְפָרַע אֶת זֶה, וְלִכֵּן כְּדָאִי רַק לְלוֹוֹת כַּמָּה שְׁצָרִיכִים.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה כָּכֵר לְרֹאוֹת יְשׁוּעָה עִם הַמִּפְרָט, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ,

כי רק הקדוש-ברוך-הוא יודע את הצער והמרירות והיסורים שיש לי מכל הענין הזה, שימח שמו וזכרו, הסמ"ך-מ"ם מוסר אותי, ואינו עוזב כרגע, כי ... אין לו שכל לכל הדברים האלו, רק הרשע הזה שהוא שרש פורה ראש ולענה, ימח שמו וזכרו, הגיע הזמן כבר שייעבר ויתפטר מזה העולם, ויש מכתב ב"עלים לתרופה", שמוהרנ"ת ז"ל מבקש על שונאיו שימותו, ואומר: חבל שיסבלו אחר-כך ענש גיהנום כל-כך מר על זה שרודפים אותו, יותר טוב שיקחם הקדוש-ברוך-הוא מה שיותר מהר, כדי שלא יצטרכו אחר-כך לסבל הרבה בגיהנום, וכן קרה לחולק הגדול שלו, שהוא מת במיתה משנה בקצור ימים.

עלינו להתחזק עכשו בימי חנכה הקדושים להודות ולהלל לשבח ולפאר את הבורא יתברך שמו על כל החסד שעשה עמנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רפט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' דחגכה ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך.

בענין הנסיעה להורים לארצות-הברית וכו', וזה רעיון נפלא, ובנדאי מה טוב ומה נעים, אם את מקשרת את זה אל חג הפסח, שאז תזכי גם את ההורים במצות מצה, ולצורך להם את הסדר בראוי.

אודות שאחד מקלל אותך וכו', עליך לדעת, שקללת חנם לא תבוא, אלא יתהפך על ראש המקלל, ולכן למה לך להתבלבל. אם אדם היה יודע את השכר שמקבלים על עלבונות ובזיונות ושפיכות דמים שסובל, היה שש ושמח, כי למעלה בשמים מאד חשוב לב נשבר, ואי אפשר להגיע ללב נשבר, אלא כשנודושיין כעפר, עד

שְׁנַעֲשִׂים כֹּלָא מִמֶּשׁ, וְזֶה מָאד חָשׁוּב בְּשָׂמִים — כְּשֶׁאֲדָם מִבְטֵל אֶת יִשׁוּתוֹ לְגַמְרִי; אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַגִּיעַ לְבָטוּל בְּזֶה, שְׂאֵז יֹאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא בְּהַתְגַּלּוּת נִפְלְאָה מָאד, אֲשֶׁרִי לוֹ!

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלַחַה מִן הַשָּׂמִים...

כּוּ רַצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם וְתַבְרָךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר מַקֵּץ, כ"ו כִּסְלוֹ, ב' דִּחְנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחֹר ... גְּרוּ יֹאִיר.

לְנֹכַח קִבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ, שְׁנִכְנֹסְתָ לְלַמֵּד בִּישִׁיבַת "דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר".

מָה אִמַּר לָךְ! רָאִוִי לָךְ לְשִׁמְחָה מָאד מָאד עַל נַעַם חֵלְקֶךָ, וּבּוֹדָאִי אִם תִּחְזִיק מַעֲמָד, תִּמְצָא זְיוּגָךְ בְּקִרְוֶב. הָעֵקֶר רָאָה לְשִׁמּוֹר עַל הַזְמַן הַיָּקָר מָאד, וְתִתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן עָרֵב וּבִקְרֹן וְצִהְרִים, וְתִמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר תְּפִלָּה בְּצַבּוּר, וְכֵן רָאָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ וּשְׁלָחַן עָרוּף כְּסִדְרָן בְּסִדְרֵי דִרְךָ הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הַמוֹכָא בְּשִׁיחוּתָיו הַקְדוּשׁוֹת (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו).

אוֹדוֹת מָה שְׁקָרָה עִם אֲבָא וְאִמָּא וְכו', וְכו', בְּמָה שְׁקִלְקֵלְתָ בּוֹ תַתְּקַן, רָאָה לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אוֹתָם מָאד, וְתַעֲזוֹב עֲכָשׁוּ אֶת כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל חֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה, אִתָּה רַק תְּדַבֵּר אִתָּם יָפָה, וְתִכְבֵּד אוֹתָם, וְתִשְׁאַל בְּכָל פַּעַם לְשְׁלוֹמָם, וְאֵז הֵם יִרְאוּ שֶׁהִשְׁתַּנִּיתָ, וְתִרְאֶה נָסִים וְנִפְלְאוֹת, שְׁגִם הָאִמָּא תִרְצֶה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי לְצַעֲרֵי הָרֵב, הִתְחַצְּפֶתָ מָאד אֶל הָאִמָּא, וּבִשְׂבִיל זֶה הִיא לֹא רוֹצֶה לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, אֲדַרְבֵּהּ הִיא שׁוֹנֵאת אֶת הַדָּת, רַחֲמָנָא לִישׁוּכָן, לְכֵן רָאָה מִהִיּוֹם וְהִלָּאָה לְקַיֵּם מִצְוֹת כְּבוֹד אָב וָאִם, אֲשֶׁר הִיא מִצְוָה חֲמוּרָה שֶׁבְּחֲמוּרוֹת (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי), וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה, תִּרְאֶה נָסִים וְנִפְלְאוֹת שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נא ונא ראה להרגיל את עצמך לתת בכל יום תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, ובפרט בימי חגכה אלו, שהם ימי הודאה, ועל-ידי-זה תרגיש הארת העולם הפא בעולם הזה, ותוכל לבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רצא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר מקץ, ב' דחגכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך! עקר הרפואה היא רק שמחה, כי כך גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד); ולכן צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה תמיד, ואסור להניח את העצבות אצלו כרגע, כי העצבות היא הסטרא אחרא, ועוקרת את האדם לגמרי. ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה, ותשמיע לעצמך כלי זמר.

מה אמר לך! אני מאד מאד שמח, שאתה זוכה לתפס בכל יום מקרא, משנה, ועין יעקב, אשר אין למעלה מזה, וזה עקר שמחתי, שאני זוכה שאתה מתחזק.

אסור לך להתבלבל משום בריה שבעולם, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כה), אשר העברות של האדם מביאות אותו לדמיונות, עד שנדמה לו, שכל אחד שונא אותו, וכאלו כל אחד מסתכל עליו וכו' וכו'. ובאמת תאמין לי, ידידי היקר! שכל אחד יש לו את הצרות והדאגות שלו, אף אחד אינו חושב ממך, ואף אחד אינו שם עליך עינים, ולכן אל תבלבל את עצמך מאף אחד, לך בכל יום לבית-הכנסת, ותחטף קדשה, ברכו,

'אמן' יהא שמה רבא'... אשר כל אמן ואמן שאדם עונה בזה העולם, יקבל על זה שכן לאין ערך של מלאכים וכו', ואם בני-אדם היו יודעים מה משלמים למעלה על כל 'אמן' יהא שמה רבה' וברכו וקדשה, היו רצים לבית-הפנסת כמוצאי שלל רב. ולכן אל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, ואף אחד אינו מסתפל עליך, אתה רק תתחיל להסתפל על הקדוש-ברוך-הוא, ולא תרצה שום דבר רק את הבורא ותברך שמו. כי באמת למי אנחנו פונים בעת צרה? רק אל הקדוש-ברוך-הוא, מי שומע אותנו בעת צרה? רק הקדוש-ברוך-הוא. על-כן מה אתה צריך את אחרים, ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואז טוב לך כל הימים.

אני מאד מאד שמח, שאתה נפגש עם ... גרו יאיר, ומדבר אתו. וכך ראוי לנו להתחזק עם חבר טוב. ורבונו ז"ל אמר והקפיד מאד מאד שנתחבר עם השני, ונהיה בבחינת 'ומקבלין דין מן דין'. פמוכא (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד); אשרי מי שמחבר את עצמו בכל יום עם חבר טוב לדבר אתו מדברי רבונו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראה להמשיך לכתב לי, וממש תחיני.

כז רצב.

בצורת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, ו"ף כסלו, ג' דתקנ"ה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

מאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ואין לתאר ואין לשער את גדל שמחתי שיש לי, שהתחלתי להביא בחורים לישיבתנו הקדושה "דמשק אליעזר" ביבנאל, יעזר הקדוש-ברוך-הוא,

שִׁיתְּרְבוּ סִפְסָלִי בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְנִצְלִיחַ אַתָּם, וּבְעֶזְרְתוֹ יִתְּבָרֵךְ, נִחַתָּן אֶת כָּלֶם.

הֶעֱקָר אֶתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּבִשְׁחוֹן עֲצָמִי, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

וְעַל כָּלֶם — רְאֵה לְשִׁמְחָה וּלְשִׁמְחָה אֶת אַחֲרִים, וּלְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד בְּעִבּוּדֵת ה' יִתְּבָרֵךְ, כִּי הֶעֱקָר לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם מִיִּשְׁהוּ, וּלְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד אוֹתוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז רצג

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ו'ךְ כִּסְלֹו, ג' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל אֶהוּבִי, תִּלְמִידִי ... גִּירוֹ יְאִיר.

הִנֵּה זֶה כְּמָה רָצִיתִי לְדַבֵּר אִתָּךְ, וְלֹא אֶסְתִּיעַ מִלְתָּא.

אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁאַתָּה עֲכָשׁוּ בְּלִחְץ גָּדוֹל מִכָּל הַכוּוֹנִים, עִם כָּל זֹאת אֲמַרְתִּי לְרוּץ שׁוּרוֹתִים אֵלּוֹ לְפָנֶיךָ, אֵל תִּירָא וְאֵל תִּפְחַד מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, אֶתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִתְיַחֵס לְכָל מֶה שֶׁבְּנִי אָדָם מְדַבְּרִים, וּבִאֲמַת תִּאֲמִין לִי, שֶׁרַב בְּנֵי־אָדָם אֵינָם מְדַבְּרִים כָּלֵל, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אֶת הַצְרוֹת וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שְׁלוֹ, אֶת הַחֻבוֹת וְהַמִּשְׁכָּנִתָּאוֹת שְׁלוֹ וְכו', וְאֶפְלוֹ אֵלּוֹ הַהוֹלְכֵי בְטֵל, שֶׁכֵּן מְדַבְּרִים, זֶה גַם־כֵּן נִפְסֵק, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְהִתְיַחֵס אֶל כָּל הַפִּטְפוּטֵי הָעָלָם.

אֲנִי מֵאֵד מֵאֵד מִקְוֶה, שֶׁבְּנִי הַיָּקָר ר' ... גִּירוֹ יְאִיר, מְדַבֵּר אִתָּךְ, וְהוּא כְּבֹר יַעֲבִיר לָךְ אֶת הַמָּסָר מֶה לַעֲשׂוֹת. הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּמוֹ יָם סוֹעֵר, וְאָדָם נִדְמָה כְּמוֹ אֲנִיָּה, וּמוֹבָא בַּזֶּהֱר הַקָּדוֹשׁ (וְהֵר חֲדָשׁ רוּחַ), שִׁיּוּנָה — הוּא הַנִּשְׁמָה, וְנִכְנָס בְּאֲנִיָּה — זֶה הַגּוּף, וְהַאֲנִיָּה חֲשֵׁבָה לְהִשְׁבֵּר, כִּי מֵרַב צְרוּת וְיִסּוּרִים שְׁעוֹבֵר עַל בְּנֵי אָדָם, הַאֲנִיָּה עוֹמֶדֶת לְהִשְׁבֵּר, וּבֵת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת: מֶה לָּךְ גִּרְדָּם, קוֹם קְרָא אֶל

אֶלְקִיד, לִכְנָן גַּם לָךְ אָנִי אוֹמֵר: מָה אַתָּה צְרִיף לְהַשְׁכֵּר, רֹאה לְהַחְזִיק מַעֲמָד, וְתִבְרַח מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדְבֹּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּזְכֶּה לְנִסֵּעַ אֶל קַבְרֵי צַדִּיקִים, פֶּעַם תִּהְיֶה בְּמֵרוֹן, אֲצֵל הַתָּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, לְשַׁפֵּף שֵׁם אֶת שֵׁיטַת תְּפִלָּתְךָ, וּפֶעַם בְּטַבְרִיָּה אֲצֵל צִיּוֹן הַקְדוּשׁ שֶׁל הַתָּנָא רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶס, וְשֵׁם תִּשְׁפֹּף אֶת לְבָבְךָ, וּפֶעַם אֲצֵל הַתָּנָא רַבִּי עֲקִיבָא, וּבִשְׁאָר מְקוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים, אֲשֶׁר שֵׁם הַתְּפִלָּה מְקַבֶּלֶת, וְזָכוּר תִּזְכֹּר — כָּל זְמַן שֶׁתִּהְיֶה חֹזֵק בַּתְּפִלָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לֹא תִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעֲלָם, וְלֹא תִצְטָרֵךְ אֶת אָף אֶחָד.

נָא וְנָא אֵל תַּשִּׁים לֵב אֶל שׁוּם בְּרִיָּה, וְאִזּוּ תַּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז רצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ג' דְּחֻנְכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

מָאד מָאד רְצִיתִי לְשַׁמֵּעַ אִיף אַתָּה מְסַתְּדֵר, וְאִיף הַעֲנִינִים הוֹלְכִים אֲצִלְךָ. רֹאה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדִיעַ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמִקְנִים וּמִהֲנֶה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וּכְפִי שְׁאֲדָם מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ יִדְעוֹת אֵלֹהִי, אִזּוּ גִזְדִּיךָ מִחוּ. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים, אִם תִּתְחַבֵּר בְּיַחַד עִם הָאֲבָרָה הַיָּקָר ... וּבְיַחַד תִּלְמְדוּ וּבְיַחַד תִּדְבְּרוּ, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מָאד.

מָאד מָאד רְצִיתִי שֶׁתִּשְׁמַר עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית שְׁלָךְ, וְזָכוּר תִּזְכֹּר כְּמָה שָׁנִים סְבִלָּת, וְהִייתָ לְבַד וְכו', וּלְבַסּוֹף שִׁדְכָתִי אוֹתְךָ בְּשׁוּדוֹף טוֹב וְהַגּוֹן, רֹאה לְקַיֵּם (מְשַׁלֵּי ה, יח): "וּשְׁמַח בְּאַשְׁתִּי נְעוּרֶיךָ", וְאַל תִּחְשַׁב שׁוּם מִחֲשָׁבוֹת וְכו' וְכו', רַק תִּדּוֹן אוֹתָהּ לְכַף זְכוּת, וְאִזּוּ תִּפְלִי?

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא בעוד כמה ימים לראות אותך ולדבר אתך, עד אז תרבה בתפלה והתבודדות לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזאת, שאין לתאר ואין לשער כלל, ואם בני-אדם היו יודעים מה זה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, תמיד היו מדברים אליו יתברך, ואף פעם לא היו לבד, ואף פעם לא היו צריכים לחבר, כי החבר הכי טוב, זה רק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי סוף כל סוף אנחנו צריכים לחזור אליו יתברך, אז למה לך לבלבל את עצמך, שזה לא רוצה לדבר אתך, וזה לא רוצה לדבר אתך, הנה יש לך את הקדוש-ברוך-הוא, אז מה אתה צריך את אחר?!

ראה להתמיד בכל יום במקרא — תתמיד בפרישת השבוע חמש ורש"י עם התרגום, וכן תלמד בכל יום משניות, והעולה על הכל תתמיד בלמוד שלחן ערוך. ומחמת טרדותי הרבות — ההכרח לקצר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רצה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, י"ד כסלו, ג' חנוכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי תלמידי ... נרו יאיר.

מאד מאד שמחתי לשמע את הדיו"ח מהבחורים שכתבת לי.

ראה להתחזק להתפלל במנין ערב ובקר וצהרים, אשר אין עוד מעלה יותר גדולה מזו, אשרי מי שנוהר להתפלל במנין, יהיה לו דבר שבמנין, הינו פרנסה בשפע, וצריך להזהר בזה מאד מאד, ובני-אדם מקלים בזה, ולכן מקלין להם פרנסתם.

מה טוב ומה נעים, אם תקח לך חבר ללמד איזה שעור בכל יום, ובפרט אם השעור יהיה בהלכה למעשה.

מאד רציתי, שאם קורית איזו שאלה בבית, שתשאל את האברך היקר ... גרו יאיר, כי הוא בקי בהלכות האלו וצריכים לשאל אותו שאלות, ואסור לסמוך על עצמו, כי זה אסור פרישות.

ראה להתחזק, ותהיה תמיד בשמחה, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שיהיה לך נחת מהפכת שלך, אף ורק תשתדל שתהיה בת תלמיד-חכם ... ועל זה צריכים לעבד, צריכים ללמד, ואז תהיה תלמיד-חכם, ולכן מה טוב ומה נעים, אם לא יחסר לך יום אחד מבלי למוד מקרא — חמש ורש"י עם התרגום בפרשת השבוע, ולמוד משנה, שתלמד בכל יום פרק אחד משניות, וכן גמרא תשתדל ללמד בכל יום גמרא רש"י, וזה יתן לך ספוק נפשי.

ועל כלם — ראה לכבד וליקר את אשתך, והקדוש-ברוך-הוא יעזור שתרוו רב נחת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז רצו.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, ז"ף פסלו, ג' חגכה ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

איני יודע למה תשאלי שאלה כזו, כאלו אני מקפיד וכו', אדרבה, זו כל שמחתי, שלקחת את הבית-ספר בידי, ובפרט את הכתה שלך, ואת לוקחת אותן הביתה, אין לתאר ולשער את גדל שמחתי, כי סף הכל הבגים — בגי, והבנות — בנותי, ואני מאד מאד רוצה לראות בהצלחתם הגשמית והרוחנית, לכן אני מאד מאד שמח שלקחת אותן בידי, והעקר אבקש ממך, שתשימי דגש על

למוד הלכה, שהבנות תהיינה בקיאות בהלכה, ויש היום קצורי
שליחן צרוף, שמאד מאד חשוב שהבנות תדענה, ובפרט בעניני
בשר וחלב, וכשרות האכילה, והלכות שבת, וכבוד אב ואם ושאר
הלכות הנחוצות, ומאד מאד אשמח אם תקימי את דברי.

אני מקווה, שפזזה שבנות התיכון יצאו ללמד במקום אחר, זה
יתרם לכל הבית-ספר, כך לא תהיינה להן שום בעיות.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתצליחי דרפך, וימתקו מעליכם כל
הדינים, והבית ישאר אצלכם, ויהיה ביתכם בית ועד לחכמים,
מקום של הכנסת אורחים, ובזכות זה תתברכו מפי אל עליון.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

כז רצז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, ו"ד בסלו, ג' חנוכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויורדפו אל כלליות אנשי
שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב",
הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

שמוע שמעתי שמועה ותרצו בטני, על דבר זה, שיש לנו קהלה
קדושה, ולא נמצאה אפלו שאלה אחת לשאל בטירת המשפחה
וכו' וכו', היתכן שיהיה דבר כזה, שלא תהיה איזו שאלה בענין
מראה וכו' וכו', להוי ידוע, שענינים אלו הם חמורים מאד מאד,
ונוגעים באסור כריתות, רחמנא לצלן, וההכרח שתהיה איזו שאלה
לשאל, ובפרט אברכים צעירים, ובפרטי פרטיות אברכים בעלי
תשובה, עליהם ללמד את ההלכות בענין טהרת המשפחה, ולזאת
אני מבקש את כל אחד מאנשי שלומנו היקרים, ובפרט האברכים
הצעירים, ובפרטי פרטיות האברכים בעלי תשובה, שעכשו התקרבו
אל היהדות, שיתקשרו אל האברך היקר לי מאד ר' ... גרו יאיר,
וללמד אתו את ההלכות של טהרת המשפחה, וכן אם יש איזו

שְׁאֵלָה, צְרִיף לִשְׁאֵל אוֹתוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ קִבְלָה עַל מְרֵאוֹת מְרַבְּנִים
חֲשׂוֹבִים, וְלִהְיוֹמֶעַ יִנָּעַם, וְתִבּוֹא עֲלֵיהֶם בְּרָכָה.

כָּל הַזְּמַן אֲנִי חוֹקֵר וּבוֹדֵק מַה קָּרָה בְּקִהְלָתְנוּ, שֵׁשׁ אֶסּוּנוֹת,
רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְעֵלָה בְּדַעְתִּי שְׁנֵי דְבָרִים: א. צְרִיכָה לִהְיוֹת יוֹתֵר
אֲחֵדוּת וְאַהֲבָה בֵּינֵינוּ. ב. הִתְקַרְתָּ לְלַמֵּד דִּינֵי טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה וְכָל
הַהֲלָכוֹת שְׁסָבִיבָם, וְאִם יֵשׁ אִיזוֹ שְׁאֵלָה לִשְׁאֵל — צְרִיף לִשְׁאֵל,
וְאִסּוּר לְהִתְבַּיֵּשׁ, אֲדַרְבֵּה אִם לֹא שׁוֹאֲלִים, בּוֹדָאֵי נִכְשָׁלִים בְּאִסּוּרֵי
כְּרִיתוֹת, בְּלִי שׁוּם סִפֵּק סְפִיקָא, וְלִכֵּן אִם יֵשׁ אִיזוֹ שְׁאֵלָה, תִּכְףּ-וּמִיד
לִשְׁאֵל אֶת הָאֲבֵרָה הַנִּ"ל.

וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תְּשִׁימוּ לִב
אֶל מַה שְׁקוֹרָה אֲתֶכֶם וְאֶל מַה שְׁקוֹרָה בְּקִהְלָתְנוּ, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים
לְגִדֹר גְּדָרִים וְלַעֲשׂוֹת סִיגִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ
בְּקִהְלָתְנוּ, וְלִכְלֹם תִּהְיֶה פְּרֻנְסָה בְּשַׁפְעָה, וְיִצְאוּ מִחוֹבוֹתֵיהֶם
וּמִדְּאֻגוֹתֵיהֶם וְצָרוֹתֵיהֶם, וְיִהְיֶה לָהֶם אֶף טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז רַחֲצָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ז' ט' פֶּסֶל, ג' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיְקָר וְהַנְּעֵלָה, גֵּר הַרוּצָה לְהֵאִיר עֲצָמוֹ בְּאוֹר
הָאוֹרוֹת, צַח הַצִּחְצִחוֹת, הַנַּחֵל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ
... גֵּר יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסָה, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמִימָתְקוֹ מִמֶּךָ הַדִּינִים, עַל-יְדֵי פֶלֶא עֲלִיוֹן, וְתוֹכָה לְמַצֵּא
אֶת בֵּת זוּגָךְ, הַשְׂכִּיכַת לְשֶׁרֶשׁ גִּשְׁמָתְךָ.

בְּעֶזְרַת הַזְּוֹגִים וְכו', עֲלֶיךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַמַּאֲמָר מִלְּקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט, אֲשֶׁר שָׁם מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ז"ל מֵעֶזְרַת הַצַּדִּיק
שְׁמִשְׁדֵּךְ שְׂדוּכִים, וְאִם זוֹכִים לְשִׁמְעַת תּוֹרָה מִפִּי הַצַּדִּיק, יוֹכֵה לְמַצֵּא

אֶת בַּת זִוְגוֹ. וַיְדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר רַבְּנוּ ו'ל' (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצב וקעג), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק נִמְצָאִים בְּתוֹךְ סִפְרוֹ, כִּי עַל-יְדֵי הַכֶּתֶב יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת הַנֶּפֶשׁ וּפְנִימִיּוֹת הַנֶּפֶשׁ, עֵינֵי שֵׁם; וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נָּעִים לִהְיוֹת רְגִיל בְּמֵאמְרִים בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, וְתֹאמַר עֲלֵיהֶם הַתַּפְלוֹת מִלְקוּטִי-תַפְלוֹת, וּבִוְדָאֵי תִרְאֶה יְשׁוּעָה.

עֲכָשׁוּ יָמֵי חֲנֻכָּה הַקָּדוֹשִׁים, הוּא זְמַן שֶׁל זִוּוּגִים, כְּמוֹכָא (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'); וְלָכֵן הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל בְּשָׂמִים, וְתִרְאֶה לְנַצֵּל אֶת הַיָּמִים הָאֵלֶּה, וּלְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצֵּא אֶת בַּת זִוְגוֹ, כִּי בְּזִמְנֵי שֶׁאָדָם פֹּלֵג גּוֹף, חֲסִרָה אֲצִלוֹ הַשְׂמֻחָה, כְּמֵאמְרֵי ו'ל' (יְבֻמוֹת סב.): כָּל הַשְּׂרוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא שְׂמֻחָה.

וְהִנֵּה הַיּוֹנִים רְצוּ לַעֲקֹר מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת מִדַּת הַשְׂמֻחָה, וְלִזְאוֹת שְׂמִי'ח' רֵאשֵׁי תִבּוֹת: שִׁבְתָּ, חִדְשׁ, מִיֵּלָה, כִּי שְׁלֹשׁ הַמְצוּוֹת הָאֵלוֹ שָׁרְצוּ לְבַטֵּל, מִבִּיאוֹת שְׂמֻחָה וְחֻדְוָה לְאָדָם, שִׁבְתָּ מְגִלָּה אֶת אֲמַתָּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מַחֲיָה וּמַהֲיָה וּמַקְיָם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כָּלָה, וּבִיּוֹם הַזֶּה שִׁבְתָּ וַיִּנְפֹּשׁ, חִדְשׁ זֶה עֲנִיָּן שֶׁל אֲמוּנַת חֻכְמִים, כִּי מָסְרוּ אֶת עֲנִיָּן קָדוֹשׁ הַחִדְשׁ לִיְדֵי חֻכְמִים, מִיֵּלָה זֶה עֲנִיָּן שֶׁל תַּקּוּן הַבְּרִית, שָׁרְצוּ הַיּוֹנִים לְטַמֵּא וּלְקַלְקֵל אֶת הַבְּרִית, וְעַל-כֵּן כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם הַשֶּׁלֶשׁ מְצוּוֹת הָאֵלוֹ, הוּא תָּמִיד שְׂמִיחַ, כְּשֶׁמְרַגִּישׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וַיֵּשׁ לוֹמַר: קו"ל דְּבַר עוֹלָה כְּמִסְפֵּר שְׂמִי'ח, שְׁנֵה יְחִיד יִסוֹד מְלָכוֹת. וַיְדוּעַ, אֲשֶׁר אֲצֵל רַבְּנוּ ו'ל' הִיָּה עֲקֹר הַתַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁאָדָם יִדְבֹּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי ו'ל' (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), אֲשֶׁר אֵין שְׁלֵמוֹת לְדַבּוּר, אֲלֹא כְּשֶׁמִּתְחַתְּנִים; עַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהִתְחַתֵּן מִה שִׁיּוֹתֵר מִהָר, וְאַל תִּדְקָדֵק אִם הִיא בַת כֶּהֱן וְכו', הַעֲקֹר לְהִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׂמִי'ח, וְהַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּמְצָא אֶת בַּת זִוְגוֹךְ.

אֲשֶׁר כֹּז רֹצֵט בְּנַחֵל כֹּז

נָא וְנָא רְאֵה לֹא לֵהִיּוֹת בְּטָלָן, וְתִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל עֲצָמֶךָ,
וְתִמִּיד תִּחְשָׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְתִצְלִיחַ דְּרַכֶּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז רֹצֵט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, ו' י"ד כֶּסֶל, ג' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לִשְׁמֹעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ, וְכֵן אֵיךְ שְׂאֵת מִתְקַדֶּמֶת לַעֲשׂוֹת אֶת הַמַּפָּה לְשִׁלְחוֹן, יַעֲזֹר
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֻזְכוֹת זֶה תִּהְיֶינָה שְׂמֵחוֹת תָּמִיד בְּבִיתְכֶם,
וְתִבְשְׂרִי לִי בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לִשְׁמֹעַ אֶת הַבְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת אֵיךְ קוֹנְטֵרס
אֶחָד פּוֹעֵל, וְתַכְףּ-וּמִיד דְּבִרְתִּי עַל זֶה עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעוֹרְרָתִי
אוֹתָם, שְׁכָל אֶחָד יִשְׁתַּדֵּל לְהַדְפִּיס קוֹנְטֵרס, וּלְהַזְכִּיר שֶׁם אֶת הַזְכוּת
שֶׁל הַבַּעַל וְהָאִשָּׁה וְהַיִּלָּדִים, כִּי אֵין עוֹד צְדָקָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִלְּהַדְפִּיס
אֶת הַסְּפָרִים.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ — שֶׁתִּצְלִיחַ דְּרַכֶּךָ, וּבְעֵד בְּעֶלְךָ וְהַיִּלָּדִים —
שְׁכָלָם יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְיִהְיֶה לָכֶם עֶשֶׂר וְאַשֶּׁר, וּבִפְרֹט בְּיָמִים הָאֵלּוּ
— יָמֵי חֲנֻכָּה, יֵאִיר לָכֶם הָאוֹר הַגָּנוּז, וְתִזְכּוּ לְתִשׁוּבָה מְאֻהָבָה, וְלִכֵּן
גַּם גְּרוֹת — עוֹלָה מִסְפֵּר תִּשׁוּבָה"ה מְאֻהָבָה.

הַמֵּאחֵל לָכֶם חֲנֻכָּה שְׂמֵחָה...

כז ש.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֶּץ, ו'ךָ כִּסְלוֹ, ג' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מֵאֵד רִצִּיתִי לָדַעַת, אִם יָצָא עוֹד חֶלֶק מִסִּדְרַת מִסְכָּתוֹת הִירוּשָׁלַיִם עִם הַפְּרוּשׁ "לֵב יְרוּשָׁלַיִם", פְּרוּשׁ עַל מִסְכַּת שְׁקָלִים, שֶׁהִתְחִילוּ לְלַמֵּד הַיּוֹם בְּדֶף הַיּוֹמִי, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּלְמַד כָּל יְמֵי חַיָּה דֶּף הַיּוֹמִי — בְּבִלִי, יְרוּשָׁלַיִם, תּוֹסֶפֶתָא, וְכָךְ תִּבְנֶה לְעֶצְמָךְ בֵּית נִצְחִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, אֲשֶׁר עָקַר הַרְפּוּאָה הוּא רַק עַל-יְדֵי שְׂמִיחָה, וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁעַל-כֵּן הַיּוֹנִים הִלְבִּישׁוּ עֲצָמָם עַל מִצּוֹת אֵלֹהִים: שְׁבֵת, מִיֵּלָה, ח'דָּשׁ, שְׁרָאשִׁי תְּבוֹת: שְׁמ'ח', כִּי שֶׁלֹּשׁ הַמִּצְוֹת הָאֵלֹהִים מִמְּשִׁיכּוֹת שְׂמִיחָה עַל הָאָדָם. שְׁבֵת הִיא סוֹד הַבְּטוּל בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁשֶּׁם מְקוֹר הַשְׂמִיחָה, מִיֵּלָה הִיא מִצְוָה שֶׁעֲדִין מְקִיָּמִים אֶת זֶה כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּשְׂמִיחָה, וְחֻדָּשׁ הוּא עֲנִין אֲמוּנָת חֲכָמִים, שֶׁמְבִיאִים שְׂמִיחָה, וְעַל-יְדֵי שְׂנוּזְהָרִים בְּשֶׁלֹּשׁ מִצְוֹת, אֲזִי זֹכִים לְהִיּוֹת תְּמִיד שְׁמ'ח', וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה מֵאֲהָבָה, שְׁוָה עוֹלָה כְּמִנְיָן ג"ס גֵּרוֹת.

הַמֵּאחֵל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמִיחָה, בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שא.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֶּץ, שְׁבֵת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הַיְּנִיק וְחֲכָמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵתָה מִתְּמִיד בַּלְמוּדִים, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

שתתעלה בלמוד התורה הקדושה מעלה מעלה, ותשקד על דלתי התורה והיראה.

נא ונא ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ותשמר את עצמך מחברים רעים, כי בעתים הללו צריכים לשמור מאד מאד, שלא לפל ברשת של חברים רעים, כי זה מאד מאד מסכן, ובכלל טוב לך להתעמק בתוך הגמרא הקדושה, ולהתמיד שעורים בסדרן דיקא, וכן בשלחן ערוך, והקדוש-ברוך-הוא יצור לך, שתזכה לבור את ההלכה, ונשמע ממך בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום...

כז שב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר מקץ, שבת חגגה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי הנקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הקצר, ומאד שמחתני, כי מאד דאגתי לאחיך שלך, לדעתי, עכשו תחזק ותעודד את אשתך, ותפקח את עיניה מה עשיתי עם בנך הבכור, כי כמה היה חסר לבנך שהוא יעשה משחק כזה? בלי שום ספק וספק ספיקא, שהיה מסגל לעשות דבר כזה.

בנך ... גרו יאיר, חזר למסלול ולומד טוב, ואני מקווה, שממנו יהיה לך תרבה נחת, פה ושם צריכים לעזור אותו, אבל רק בדרך אהבה, ולא ביד תקיפה, היום בדור הזה נפסק החנוך של יד קשה בכל העולם פלו, אין דבר כזה ללכת עם ילדים בדרך יד קשה, ומי שתחכם בעיניו, מאבד את ילדיו.

אין מלים בפי להודות לך על כל החסד שאתה עושה עמי, שאתה עוזר לידידנו הנפלא ... גרו יאיר, אשר כל הדפסת ספרי רבנו ז"ל תלויה אף ורק בו, ואף שיש גם אחרים שמדפיסים, אבל

זֶה לֹא מַגִּיעַ בְּכָל־ל לַהֲדַפְסָה שְׁלֹו, וּבִפְרָטִיּוֹת הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, אֵין מִי שֶׁיִּדְפֹּס — רַק הוּא, וְרַק אֵלֹו הַסְּפָרִים מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל וּמַצִּילִים אֶת הָאָדָם, וְצָרִיכִים לַחֲזֹק אוֹתוֹ מְאֹד, שֶׁלֹא תִהְיֶה לוֹ שׁוּם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, אֲדַרְבָּה, שְׁיוֹסִיף חֵיל וְיִצְלִיחַ בְּדַרְכּוֹ.

רָאָה לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה, וְיִתְגַּנֵּב בְּכָל יוֹם מִקְרָא וּמִשְׁנָה, גִּמְרָא וּמְדֻרָשׁ, אֲשֶׁר אֲרַבֵּעַת הַלְמוּדִים הָאֵלֹו הֵם כְּנֶגֶד הָאֲרַבְּעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מְטַעַה אֶת עַצְמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתַּ שְׁלוֹם...

כז שג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מַקֵּץ, שִׁבְתַּ חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיךָ הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גִּרֹו יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ, שֶׁאַתָּה מְחֻזָּק אֶת עַצְמְךָ בְּדַבּוּרֵינוּ.

מָה אָמַר לָךְ! הַגִּיעַ הַזְמַן שֶׁצָּרִיכִים לְגַלוֹת אֶת הָאֱמֶת, וְלֹא לְהִתְבַּיֵּשׁ עִם הָאֱמֶת, עַד עֲכָשׁוּ כָּל אֶחָד הַתְּבִישׁ לְהַגִּיד אֶת הָאֱמֶת, וּלְגַלוֹת אֶת הָאֱמֶת כְּמוֹ שֶׁהִיא, וְהַגִּיעַ הַזְמַן, שֶׁגִּלְךָ וּנְפָרְסָם אֶת אוֹר הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל הָעוֹלָם כָּלֹו, בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה כָּלֹל, כִּי בְּאֱמֶת מָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ, כְּמֵאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן (חֲזִי-מוֹהָר"ן, סִימָן רטו): "מָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְבַּיֵּשׁ, בְּשִׁבְלֵינוּ נִבְרָא הָעוֹלָם"; כִּי בְּאֱמֶת זֶה מַעֲלָה גְדוֹלָה לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנִטְרָסִים, וְזֶה תִּקּוֹן גְּדוֹל עַל הָעָבֶר, כִּי בְּמָה שֶׁהָאָדָם קָלָקַל — הוּא מְתַקֵּן. אָדָם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, פָּגַם בְּמָה שֶׁפָּגַם, עָלָיו לְתַקֵּן לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנִטְרָסִים, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קיב, ט): "פָּזַר נִתֵּן לְאֲבִיוָנִים", עָקַר הַתִּקּוֹן עַל הַחֲטָא שֶׁל 'פָּזַר' הוּא — לְתַת לְאֲבִיוָנִים, וּלְהָאִיר בָּהֶם

אֲשֶׁר כּוּ דַשׁ בְּנַחֵל לֹא

דַּעַת וְשִׁכְל וּגְדִלַת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁלֹא יִתְיַאֲשׁוּ מִכָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם. וְזוֹ הַמַּעֲלָה הִכִּי גְדוֹלָה. לָכֵן רָאָה לְהִתְחַזֵּק,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵא אֵל עֵצוֹב אוֹתָהּ, וְאִם אַתָּה יָכוֹל לִלְכֹּת
לְהַפְצָה אֲפִלּוּ שְׁעָה אַחַת בַּיּוֹם — מָה טוֹב וּמָה נָעִים.

הַעֲקָר הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹת
שָׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְת שְׁלוֹם...

כּוּ דַשׁ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מַקֵּץ, שַׁבַּת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיִמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אִין מְלִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לָךְ אֶת גְּדִל הַזְכוּת שֶׁיֵּשׁ
לָךְ בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שְׁאַתָּה זוֹכָה וּמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים, אֲשֶׁר
זְכוּת הָרַבִּים תְּלוּיָה בָּךְ, וְאִם הִיִּיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַתְךָ בַּשָּׁמַיִם, הִיִּיתָ
מִתְאַמֵּץ בִּיתֵּר שְׂאֵת וּבִיתֵּר עוֹ לְהַדְפִּים כְּהִנֵּה וְכִהִנֵּה, וְאַף שְׁלֹדַעֲתִי,
אִין בְּדוּר הַזֶּה מִי שֶׁיָּכוֹל לְהִתְחַרּוֹת אִתְּךָ בְּהַדְפַּסַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
כִּי אַתָּה מְחֻלָּל פְּלֹאוֹת, וּבִפְרָט לְהוֹצִיא סִפְרִים כָּל-כָּף יָפִים, עִם כָּל
זוֹת אֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן ו'): אִין
מְחַזְּקִים אֵלָּא לְמַחְזְקִים, מִי שֶׁמְחַזֵּק אֲחֵרִים — הוּא צָרִיךְ בְּעֲצָמוֹ
חֻזֵּק, וּבִפְרָט מִי שֶׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַדְפָּסָה, עֲלָיו לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵּר שְׂאֵת
וּבִיתֵּר עוֹ. וְלָכֵן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא
לִפְל בְּדַעֲתָךְ כָּלֵל.

נָא וְנָא אֶל תְּסַתְּפֵל עַל עֲצָמָךְ, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׁלֹא תְּסַתְּפֵל עַל
אֲחֵרִים, אָדָם צָרִיךְ רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל

הרצונות שלו צריכים להיות איך עושים את רצונו יתברך, ואם זו תהיה מגמתך, לא תתביש משום בריה שבעולם, ובאמת אתה לא יכול להאמין עד כמה יש בך כחות הנפש בלתי רגילים, כי אחרת לא היית מדפיס בשנים אלו כל-כך הרבה ספרים, שמלאת את כל העולם כלו עם אלקות, האם אתה יודע איזו זכות זו?! הן אמת, שבכל יום ויום ובכל שעה ושעה ובכל רגע ורגע עוברים על האדם משברים וגלים חדשים, עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו, עם כל זאת אם האדם רק מאמין בעצמו, שיש לו כחות הנפש, הוא יצליח מאוד מאוד בחיים. לכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להתחדש, ובפרט שיש לך כל-כך הרבה הקדמות שקבלת אצלנו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתוציאם מהכח אל הפעל.

אני מאוד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שבקרוב מאוד נגמר עם הסדור, וזה יהיה משהו נפלא מאוד, מתנה גדולה לעולם, כי בכל יום כשאדם מתפלל, תכף-ומיד כשתהיה לו חלישות הדעת ונפילת המחין, יעין בפרוש 'עת רצון', ואז יחזר ויאיר לו מחו באור האין סוף ברוך הוא.

אין אתה יכול לתאר ולשער איזו מהפכה רוחנית גורמים הקונטרסים בעולם, עד שאנשים שרחוקים בתכלית הרחוק, והם עדין מתבוללים, רחמנא לצלן, גם-כן מקבלים חיות על-ידי הקונטרסים האלו, באשר ספרו לי הם בעצמם, אנשים שעדין מנחים בעמקא דתהומא רבא, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן וכו', וכו', קשה לכתב ירידות ונפילות כאלו וכו', וכו', עם כל זאת עקר ההתחזקות שלהם זה על-ידי הקונטרסים, על-כן אני לא מבין למה אתה צריך להיות שבור, אדרבה ראה לשמח מאוד על נעם חלקך, ושכרו בצדו, שהקדוש-ברוך-הוא משלם לך ולאשתך עם ילדים טובים, יראי ה' וחושבי שמו, ומתמידים בתורה, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שבעזרתו יתברך שמו, תעשה שדוכים טובים עמהם.

המאחל לך שבת שלום...

כז שה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר מקץ, שבת חגכה ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע, שנמרת את הקונטרס הנפלא "ימי הודאה", כי אמירת הקונטרס הזה באה לי ממש במסירות נפש, אבל, תהלה לאל, זה כבר על הכתב, ואצלי יש כלל: "הדבור הולך לכל הרוחות, והכתב נשאר לדורי דורות", ואף שהיום כבר מקליטים את הקולות וגם הקול נשאר, עם כל זאת המציאות מראה, שלבסוף זה נקרע ונמחק ונאבד, לא-כן ספר נשאר מאות שנים, כמו שיש לנו ספרים שהדפיסו מאז שהתחיל הדפוס, ולכן אצלי חשוב מאד, שכל מה שאני מדבר יהיה מדפס, כי כל פונתי בדבורי רק לקרב את נשמות ישראל אליו יתברך, לגלות ולפרסם לכלם את אמתת מציאותו יתברך, וככל שנוזפה להגיע אל זה, זו שמחתנו ונחלקנו לגצח נצחים. לכן אין מלים בפני להודות לך על כל החסד חנם שאת עושה עמדי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתצלחי, ובזכות זה יהיו לך ילדים טובים, יראים ושלמים מכל מיני חטאים ועוונות, ותהיו הכי מצלחים בחייכם, ולא יארע לכם כל רע בחייכם.

המאחל לך שבת שלום...

כז שו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר מקץ, שבת חגכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל היניק וחפים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מתמיד בלמוד.

ראה להתפלל מתוך הסדור דיקא כל ימי חייה, ואף פעם אל תתפלל בעל-פה, כי לא ימלט, שאדם שמתפלל בעל-פה, שמחסיר כמה תבות. ולפעמים גם כמה מזמורים וכמה ברכות, רחמנא לצלן, והוא אינו תופס. לכן ראה לקבל על עצמך גדר חזק, בלי גדר, להתפלל תמיד מתוך הסדור דיקא, ובפרט את השמונה-עשרה ברכות, ועל-ידי-זה תצליח בחייה.

גם ראה להזהר מאד בברכת-המזון לברך מתוך הסדור דיקא, וזה תקבל על עצמך חק ולא יעבר כל ימי חייה, ועל-ידי-זה תצליח.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתכין את עצמך עכשו לבר-מצוה שלך, ותצליח בדרך תמיד.

המאחל לך שבת שלום...

כז שז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר מקץ, שבת חנוכה ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... ו... שיחיו נצח.

מה אמר לכם! הודו להשם יתברך כי טוב על כל החסד חנם שעשה עמדי ועמכם, והצילנו מאסון, ... בנכם נפל והתחלק, וברוך הוא וברוך שמו, שלא קרה לו כלום, אבל הפחדים שעברתי, יומים רעדתי מפחד, ולקחתי אותו לבית-חולים, ובדקו אותו, ותהלה לאל, הכל בסדר, והוא יצא בריא לחלוטין, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה לכם רב נחת דקדשה מכל יוצאי חלציהם. אין לי מלים להודות להקדוש-ברוך-הוא על גדל נפלאות הגם שעשה עמנו, שהכל עבר בשלום, הייתי צריך לכתב לכם עוד בערב-שבת-קדש, אף אני הייתי תחת פחד והלם איך הילד נפל, חסדי ה' כי לא תמנו, כי לא כלו רחמיו, וצריכים תמיד לבקש על הצלחת הילדים.

המאחל לכם שבוע טוב...

כֹּז שֶׁח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֵּץ, שַׁבַּת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד רָצִיתִי לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם ... וְכוּ' וְכוּ', עֲלֵיכֶם לִזְכֹּר, שֶׁשֶּׁם זֶה מֵאֲפִיָּה אַחַת גְּדוֹלָה, הַגִּבָּאִים יֵשׁ לָהֶם יָד אַחַת עִם הַמִּשְׁטָרָה וְעִם הָעִירִיָּה, שֶׁמִּשְׁלָמִים לָהֶם דְּמֵי חֹדֶשׁ, וְכֵן הֵם מְחַפִּים עֲלֵיהֶם, וְלִכֵּן לֹא כְּדַאי לְהִתְקַרֵּב לָשֵׁם, וְתוֹדִיעַ אֶת זֶה לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין עוֹד דְּבָר גְּדוֹל כָּמוֹ הַפְּצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְזֶה הַתְּקוּנָה הַכִּי גְדוֹל, שֶׁיִּכּוֹלִים רַק לְקַבֵּל בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֶׁט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מִקֵּץ, שַׁבַּת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... וְ... שִׁיחִיו נִצָּח.

מָה אָמַר לָכֶם! הוֹדוּ לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ, שֶׁעָשׂוֹ אֶת הַנִּתּוּחַ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּנִכֶם יִבְרִיא מָה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר, וַיַּחֲזֹר בְּרִיא וְשִׁלָּם, עֲלֵיכֶם לִזְכֹּר, אִם הָרוּפָאִים אָמְרוּ, שֶׁזֶה פְּקוּחַ נֶפֶשׁ, לֹא שׂוֹאֲלִים שׁוּם שְׁאֵלוֹת וְכוּ', קוֹרִים כָּל מִינֵי מְקָרִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעֲלִינוּ רַק לְמַסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא לְשָׂאֵל לְמָה דּוֹקָא בְּנֵי, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיַּעֲשֶׂה עִמָּכֶם תְּמִיד נִסִּים וְנִפְלְאוֹת, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֻשְׁרִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ תָּמִיד עֲבוּרָכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שְׁבוּעַ טוֹב...

כז שי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מַקֵּץ, שֶׁבַת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... תַּחֲיָה.

הַהִכָּרַח לֹאמַר לָךְ, כָּפִי שְׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת בְּנֶךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, אֶת
צָרִיכָה לְדוֹן אֶת בַּעֲלָךְ לְכַף זְכוּת, כִּי הַיֶּלֶד הַזֶּה יָכוֹל לְהוֹרִיד לְאָדָם
אֶת הַעֲצָבִים עַד עֶפֶר וְכו', אֲנִי מְדַבֵּר אִתּוֹ יָפָה וּמִסְבִּיר לוֹ, וְהוּא
עוֹשֶׂה דוֹקָא הַהַפּוּךְ, הַהִכָּרַח לֹאמַר לָךְ, שְׁאֲנִי נוֹתֵן עוֹד שְׁבוּעַ, וְאִם
זֶה לֹא יֵלֶךְ, אֲנִי מְבִיאֻ הַבִּיטָה, זֶה לִי כִּמְהָ יָמִים, שְׁאֲנִי בָחֵם וְאִינִי
מְרַגֵּישׁ טוֹב, וְהֵייתִי אֶצֶל הָרוּפָא, וּבִשְׁבַת רְצִיתִי לְנוּחַ קֶצֶת, וְהוּא
הַפְּרִיעַ בְּכָל הַפְּחוֹת וּבִקּוּלֵי קוֹלוֹת וְכו', אֶת צָרִיכָה לְהַבִּין, זֶה לֹא
יָכוֹל לְהַמְשִׁיךְ. וְאַבְקֵשׁ אוֹתָךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ, וְכִנְהוּג הַתְּרוּץ שְׁלוֹ, שְׁגֵם
אֲחֵר עוֹשֶׂה כָּךְ...

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שְׁבוּעַ טוֹב...

כז שיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מַקֵּץ, שֶׁבַת חֲנֻכָּה ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יְדִידִי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אֵל תְּדַאג, זֶה
שֶׁפַעַת חֲזָקָה, וְלֹא מִשְׁהוֹ רְצִינִי, בְּיוֹם חֲמִישִׁי נִתְקַפְּתִי גֵם-כֵּן בְּזֶה,
וּבִקְשָׁתִי אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִגְשָׁתִי אֶל הָרוּפָא, וְנִתֵּן לִי תְרוּפָה,

אֲשֶׁר כִּז שִׁיב בַּנַּחֲל לִז

וְתִהְיֶה לְאֵל, הַכֹּל עֶבֶר, וְלִכְן אֵל תִּירָא, רַק קַח אַנְטִיבִיּוֹטִיקָה חֲזָקָה, וְהִרְבֵּה שְׂמֵחָה וּמִצַּב־רוּחַ טוֹב, וְאִז תִּרְגִּישׁ מְצִיָּן. נָא וְנָא לֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְיָדָיו תִּתְרַפָּא, רַק לֹא לְהִפְגֹּס בְּשׁוּם פְּחָדִים שֶׁל הַכֹּל.

מָה אָמַר לָךְ! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֵת כָּל אֶחָד מְנַסִּים בְּנְסִיוֹנוֹת אַחֲרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק מַעֲמָד, וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ רַבִּי גָדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְנִרְאִי לָנוּ לְשִׂמְחָה עִמּוֹ כָּל יְמֵי הַבְּלָנוּ וְכָל יְמֵי חַיֵּינוּ, שְׂעָדִין אֲנוּ נִמְצָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, עֲלִינוּ לְחֻטָּף מֶה שִׂוִּיתֶר מִצְוֹת, כִּי רַק זֶה מֶה שֶׁנִּשְׁאָר מִהָאֶדָם — מִצְוֹת שֶׁהֵם רָצוֹנוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֻכְמָתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

חֻכַּל מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יְכוּלִים לִגְמֹר אֶת הָאוֹלָם, הֵינּוּ אִם בְּכָל זֹאת אֶפְשָׁר לְהִלַּחֵץ אוֹתוֹ, שְׂיָסִים עַד שְׁאֵנִי בָּא — זֶה תִּהְיֶה לִי יִשׁוּעָה גְדוֹלָה, כִּי כָּל-כֶּף הִרְבֵּה סְבִלְתִּי, עַד שְׁאֵנִי רוּאָה אֶת הָאוֹלָם בְּמִצַּב כְּזֶה, וּמֵאִז שֶׁחֲתַכְתִּי אֶת הָאֶצְבָּע בְּאוֹלָם, נִשְׁתַּתְּקָה לְגִמְרִי, וְהִרּוּפָא אָמַר, שֶׁמִּסְתַּמָּא חֲתַכְתִּי אֵיזָה עֶצֶב וְכוּ', וְאִין לְזֶה תִּקְנָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחֵם וְיִתְרַפָּא לְגִמְרִי.

עֲלִיךָ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַל הַזְכוּת הַזֶּה שֶׁיֵּשׁ לָךְ בְּבִנְיַת הָאוֹלָם שְׂמֵחוֹת, שֶׁהַכֹּל נִזְקָף לְזִכּוֹתֶךָ, וְיִצְרִיכִים לְתֵת תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּצְאָתִי אוֹתָךְ וְאֵת אִשְׁתְּךָ, שְׂעוֹזְרִים לִי, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְלֵא כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבָבְךָ לְטוֹבָה.

הַמֵּאחֲל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז שִׁיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּגֶשׁ א' בְּטֹבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִיּוֹת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּדִים בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַזֶּה עֲלִיָּהֶן יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיִצְלִילֵן מִכָּל

צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיהֶן, אָמֵן.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂאֲנֵי זוֹכָה שׁוֹב לִכְתֹּב לְכֵן דְּבוּרִים הַכּוֹלָלִים: הַלְכָה, פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ וְהַשְׁקָפָה.

הַלְכָה

נִדְבָר הָעֶרֶב מֵהַלְכוֹת צִדְקָה.

מִצּוֹת עֲשֵׂה לַתַּת צִדְקָה כָּל אֶחָד כְּפִי הַשְּׁגַת יָדוֹ, וּמָאֹד מָאֹד צָרִיכִים לְהִזְהָר בְּמִצּוֹת עֲשֵׂה זֶה שֶׁל צִדְקָה, כִּי, חֵס וְחִלְלִילָה, יְכוּלִים לְבֹא לַמָּצֵב כִּזֶּה שֶׁהָעֲנִי יָמוּת בְּרָעָב. כִּמּוֹ שְׁמִסְפָּרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּעֲנִית כ.א.) עַל נַחוּם אִישׁ גִּמְזוֹ, שֶׁהָיָה לוֹ שְׁלֹשָׁה חֲמוּרִים מְלֵאִים כָּל טוֹב, וְהִנֵּה בָּא עָנִי וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ צִדְקָה, וְאָמַר: הִמָּתֵן עַד שְׂאֲנֵי אָפָרָק מִהַחֲמוּר. וּפָרַק מִחֲמוּרוֹ, וְהָעֲנִי מָת. לְמִדִּים מִכָּאֵן מֵהוּ חָמַר הָעֲנִיָּן, שְׂאָדָם בָּא לְבִקֵּשׁ צִדְקָה, וְאוֹמְרִים לוֹ הִמָּתֵן.

וּבְאֵמֶת נִשְׁאֲלָת הַשְּׁאֵלָה: הֲלֹא נַחוּם אִישׁ גִּמְזוֹ לֹא אָמַר שְׁלֹא יִתֵּן לָעֲנִי, רָצָה לָתֵן לוֹ, רַק בִּקֵּשׁוֹ לַחֲכּוֹת, וּכְבָּר פִּרְחָה נִשְׁמַת הָעֲנִי. עַל-כֵּן כְּשֶׁבָּא עָנִי בְדִלְתָּ, אֲסוּר לוֹמַר: "הִמָּתֵן"! אֲלֹא לוֹמַר: "הִנֵּה אֲנִי נוֹתֵן לָךְ כֶּבֶד"; זֶה הָיָה הַפֶּגֶם שֶׁל נַחוּם אִישׁ גִּמְזוֹ, שְׂאָמַר: "הִמָּתֵן". הָיָה צָרִיד לוֹמַר: "כֵּן, כֵּן, הִנֵּה אֲנִי נוֹתֵן לָךְ, הִנֵּה אֲנִי נוֹתֵן" וְכו' — זֹאת צָרִיד הָעֲנִי לִשְׁמַע. וְכֵן נִפְסַק בַּשְּׁלִיחַן עֲרוּךְ (יורה דעה, סִימָן רמט, סעיף ג'): צָרִיד לָתֵן הַצִּדְקָה בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, בְּשִׁמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב, וּמִתְאוֹנֵן עִם הָעֲנִי בְּצַעְרוֹ, וּמִדְבָּר לוֹ דְּבָרֵי תַנְחוּמִים. וְאִם גִּתָּן בְּפָנִים רָעוֹת וְזַעֲפוֹת — הַפְסִיד זְכוּתוֹ; כִּי כְּשֶׁנוֹתְנִים צִדְקָה, צָרִיכִים לְתַנֵּה בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְזֶה הַמַּצָּה הִכִּי גְדוּלָּה.

לְזֹאת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּכָא בְּתָרָא ט:): הַנּוֹתֵן צִדְקָה — מִתְבָּרַךְ בְּשֵׁשׁ בְּרָכוֹת, וְהַמְפִּיֵּסוֹ בְּדְבָרִים — מִתְבָּרַךְ בְּאַחַת-עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת; כִּי הָעֶקֶר לָתֵן צִדְקָה בְּמֵאוֹר פָּנִים וְכו'. וּמִי שְׂאֵינָנוּ נוֹתֵן צִדְקָה, עָלָיו נֶאֱמַר (דְּבָרִים טו, ז): "לֹא תֵאֱמָץ אֶת לִבְכֶּךָ וְלֹא

תקפץ את ירך מאחיד האביון"; ויש ראשונים האומרים שזהו לאו. אם בא אליך עני, ואינך נותן לו, אתה עובר על לאו. ואומרים חכמינו הקדושים (כתבות סח.), שכל המעלים עיניו ממנו נקרא בליצל, וכאלו עובר עבודה זרה, וכל הזהיר בו, מעידה עליו התורה, כי הוא זרע ברך השם.

והטור מביא, שכל המרחם על עניים הקדוש-ברוך-הוא מרחם עליו. ויש לאדם לתן אל לבו, שפמו שהוא מבקש בכל שעה מהקדוש-ברוך-הוא שיזמין לו פרנסתו, וכמו שמבקשו יתברך שישמע שועתו, כן צריך הוא שישמע שועת עניים. הקדוש-ברוך-הוא קרוב לשמע שועת עניים, שנאמר (בתפלת שבת): "שועת עניים אתה תשמע, צעקת הדל תקשיב ותושיע". מצות צדקה כלם חייבים, אפלו עני צריך לתן צדקה. אשה גם-כן יכולה לתן צדקה רק ברשות בעלה, ואם לאו, זהו ענין של גזל. שלמות הצדקה — כשבא עני ואומר שרעב, צריכים לתן לו לאכל. וכמו שמספרים לנו חכמינו הקדושים (תענית כג.): כשבאו החכמים אל אבא חלקיה לבקש על גשם, והוא ואשתו עלו לעליה, באו העננים מהצד של האשה, מדוע? מפני שהצדקה של הבעל במדרגה פחותה, כי נותן כסף, והעני צריך להתנגע ולקנות את האכל, ועד שמכין את מזונו, נשמתו יכולה לפרח, מה שאין כן האשה מבשלת, ומוכן אצלה אכל, וכבר נותנת לעני לאכל וכו'. למדים מכאן, ששלמות הצדקה — לתן אכל לעני; אם בא אחד ומבקש אכל לאכל, זו המצוה הגדולה ביותר.

הגמרא מספרת (שבת קנו:), שחז"י הכוכבים אמרו לרבי עקיבא: ביום שבתך תכנס לחפה — תמות. ונערכה חתנת בת רבי עקיבא, וכל חכמי הדור שמחו מאד בחתנת רבם, ורקדו וקודי שמחה. רק רבי עקיבא הסתובב והיה בצער גדול. כשנסתימה החתנה, והלכו החתן והכלה לביתם, הסתובב רבי עקיבא סביב הבית כל הלילה, והיה בפחי נפש. בבקר, כשפתח חתנו את הדלת לילך להתפלל, ובתו לוותה אותו לפתח הבית, ראתה את אביה בחוץ, ענה ואמר לה רבי עקיבא: בתי, בתי, מה ארע לך הלילה? וענתה, שהפל

כְּשׁוֹרָה. וְלֹא הִבִּינָה פֶּשֶׁר שְׁאַלְתּוּ. שְׁאַלָה: אוֹלִי אַתָּה נִזְכַּרְתָּ בְּאִיזוֹ מִצְוָה שְׁעִשִּׂיתָ. וְנִזְכַּרְתָּ, שְׁבַחְתָּנָהּ, נִתְּנָה הַמְּלָצִרִים אֲכָל לְכָל הַקָּהָל, וְכָל־סָם רָקְדוּ, אָכְלוּ וְשָׁתוּ, וּבִקְרָן זֹרִית יָשָׁב עָנִי רָעַב בְּבִשְׁת פָּנִים, שְׁלֹא קָבַל מְנָתוֹ, וּבִמְקוֹמִי הִבְחַנְתִּי בָּזָה, וְכָאֵב לִבִּי עַל חֲרַפַּת הָעָנִי, וְנִטְלָתִי אֶת צִלְחָתִי וְנִתְתִּיָּה לּוֹ, וְאָכַל וְשָׁבַע. עָנָה וְאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: עֲתָה אֲנִי מִבִּין אֶת לְשׁוֹן הַפֶּסוּק (מִשְׁלִי י ב): "צִדְקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת". וְנִכְנַס לְבֵיתָם, וְהִחֲלוּ לַחֲטֹט וּלְחַפֵּשׁ, וּמִצְאוּ נֶחֱשׁ מֵת. וְכִיצַד אֶרֶע הַדָּבָר? בְּתוֹ תַּחֲבָה אֶת סִכּוּתֶיהָ בַּסֶּדֶק שְׁבַקִיר, וְלֹא הִבְחִינָה כָּל־ל, אֲשֶׁר דָּקְרָה בְּאוֹתָהּ עֵת נֶחֱשׁ וּמֵת.

לְמִדִּים מִכָּאן מַעֲלַת מִצְוֹת צִדְקָה, וּבִפְרָט כְּשִׁנּוּתֵינִים לְעֻנִּים אֲכָל, אֵין צִדְקָה גְּדוֹלָה מְזוֹ. וְכָתוּב בְּדָהָר (וַיֵּרָא קד): מִי שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֲבֻ — שׁוֹלֵחַ לוֹ מִתְּנָה עָנִי לְזִכּוֹת בּוֹ. וְלִכֵּן צָרִיכִים תָּמִיד לְתַת לְעָנִי הַמִּתְדַּפֵּק עַל הַדֵּלֶת — אֲפִלּוּ מִשְׁהוּ, אֲבָל הַעֲקָר — בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת. וְצָרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת הַיְלָדִים בְּצַעֲרֵיהֶם, שֶׁהֵם יִתְּנוּ לְעָנִי, כִּי מַעֲלַת מִצְוֹת צִדְקָה עוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (סֵפֶה מט:): גְּדוֹלָה הַצִּדְקָה מִכָּל הַקְּרִבּוֹת; וְחֻשׁוּבָה צִדְקָה כָּל־הַמִּצְוֹת.

מִי שֶׁחֲנָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֶסֶף, וַיֵּשׁ לוֹ, עָלָיו לִתֵּן צִדְקָה קֶדֶם לְאַשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, קֶדֶם שְׁנוֹתָן לְאַחֵרִים בַּחוּץ. וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת ג): "עֲשֵׂה צִדְקָה בְּכָל עֵת" (תְּהִלִּים קו, ג) — זֶה הֵנָּה וּמִפְּרִיגִס אֶת אֲשֶׁתּוֹ וּבְנֵי בֵיתוֹ. קֶדֶם שְׂאֵתָה נּוֹתֵן לְאַחֵרִים, תֵּן קֶדֶם לְאַשְׁתְּךָ וְיִלְדֶיךָ, וְלֹא לְגִדּוּב צִדְקָה לְכָל־סָם, וְלִהְיוֹת פְּזוֹן בְּכָל מְקוֹם, וּבְבֵיתוֹ אֵין לָחֵם וְכוּ', זֶה רִשְׁעוֹת מֵאִין כְּמוֹתָהּ, וְהַצִּדְקָה שְׁלֹו אֵינָה מְקַבֵּלָת. וְכֵן כְּשֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְזַכֶּה אֶת הָאָדָם בְּבָנִים תְּלִמִּידֵי חֻכְמִים, שְׁלֹוּמִידִים בְּכוֹלָל, חֲתָנִים לְוִמְדֵי תוֹרָה בְּכוֹלָל, הֵם קוֹדֵמִים לְשָׂאָר עָנִיִּים. וְזוֹ צִדְקָה גְּדוֹלָה לַעֲזוֹר לְבָנִים וּלְבָנוֹת עַד שִׁסְתַּדְּרוּ, וְאִסּוֹר לְהִיּוֹת אֲכָזְרִי, וְלֹאמַר: בְּרָגַע שֶׁהִתְחַתְּנוּ, יֵלְכוּ וְיִסְתַּדְּרוּ בְּעֶצְמָם, אֲלֹא חוֹב עַל כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בִּיכְלָתוֹ לְסַיֵּעַ לִילְדָיו, עַד שִׁסְתַּדְּרוּ. וּבִפְרָט שֶׁהֵם בְּנֵי תוֹרָה, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת שֶׁאֲנִיחָנוּ מִחֲתָנִים

אֶת הַיְלָדִים בְּגִיל צָעִיר, אֵין לַהוֹרִים לְהַתְחַמֵּק וְלֹא לַעְזֹרָם, כִּי זֹהִי רְשָׁעוֹת גְּדוֹלָה, וְלַהֲפֹךְ — לַעְזֹר לָהֶם — זֶה צָדָקָה הַכִּי גְדוֹלָה.

אַחֲרֵכֶּךָ יֵשׁ בְּצָדָקָה: עֲנִי עֵירֶךְ קוֹדְמִים לַעְנִי עִיר אַחֲרָת. תַּחֲלֶה עָלָיו לַתֵּן לַעְנִיִּים הַגָּרִים בְּעִירוֹ, לַחֲבָרִים, לַיְדִידִים, שֶׁהוּא מִכִּידִם, וְהֵם עֲתָה בְּלַחֵץ כֶּסֶף, וְיֵשׁ בִּיכָלְתוֹ — יַעְזֹרֵם. וּבְכָלֵל מִצּוּה זֶה לְבַשָּׁל לְאֹלוֹ שְׂאִינָם יְכוּלִים לְבַשָּׁל, כְּגוֹן: יוֹלֶדֶת שְׂיֻלָּהָ בְּמִזְל־טוֹב, אוֹ חֵס וְשְׁלוֹם חוֹלָה, שְׂאִינָהּ מִתַּפְקֶדֶת עֲתָה, וּבִזְהָ שְׂמִבְשָׁלִים לָהֶם אֲכָלֵם, מְקִימִים גַּם־כֵּן מִצּוֹת צָדָקָה. וְצָרִיכִים לַהֲזַהֵר מְאֹד בְּמִצּוּה זֶה, שֶׁמִּצְלָת מִהַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת. כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמב); וּכְכָל שְׂאֵדָם נוֹתֵן יוֹתֵר צָדָקָה, זֹכֶה שְׁנִפְתָּחִים לוֹ פְּתָחִים בְּשָׂמִים, כְּמֹאמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (שָׁם, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁבְצָדָקָה גָּאֹמֵר (דְּבָרִים טו, ח): "פְּתוּחַ תִּפְתָּח" — שְׁנִפְתָּח לוֹ בְּכָל פַּעַם פְּתָח חֲדָשׁ בְּשָׂמִים; כִּי כְמוֹ שֶׁהוּא נוֹתֵן, הוּא מְשַׁפֵּיעַ לְאַחֲרִים, כֶּךָ מְשַׁפִּיעִים לוֹ מִן הַשָּׂמִים.

[בְּדֶרֶךְ כָּלֵל, רַב הַעֲיָרָה הוֹלֵךְ וּמִסְתַּוָּבֵב וּמִתְבּוֹנֵן הֵיכָן יִשָּׁנֵם עֲנִיִּים, שִׁישְׁתַּדְּלוּ בְּנֵי הַעֲיָרָה לַעְזֹרָם. לַעְזֹרָנוּ הָרַב, לֹא זָכִינוּ לָזֶה עַד־כֵּן, כִּי אֲצִלָּנוּ יֵשׁ סִמ"ך־מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שֶׁלֹּא רַק שְׂאִינָנוּ הוּא לַעְנִיִּים, אֲלֹא הוּא לְהַלְשִׁין עֲלֵיהֶם, וְשֵׁם מְכֻשׁוֹל לְרַגְלֵיהֶם, וּמִקְפָּח פְּרִנְסָתָם. הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁלַם לוֹ כְּגִמְלוֹלוֹ].

בְּכָלֵל מִצּוֹת צָדָקָה — לַתֵּת בְּעִבּוֹר הַתְּלִמּוּד־תּוֹרָה וּבֵית־סֵפֶר, שֶׁהַבָּנִים וְהַבָּנוֹת לוֹמְדִים שָׁם, אַחֲרֵ הַצָּדָקָה בְּבֵית, שְׂדוּאָגִים בְּעִבּוֹר הָאֵכֵל לְאִשָּׁה וְלַיְלָדִים, בָּאָה הַצָּדָקָה בְּעִבּוֹר חֲנוּף יְלָדָיו, וְזֶה קֹדֶם לְכָל הַצָּדָקוֹת. עַד כִּדִּי כֶּךָ, שְׂאֵם הָאִשָּׁה רָאָתָה שְׂבָנָה חֲלָשׁ בְּלִמּוּדִים, וְהִלָּכָה וְשִׁכְרָה מְלַמֵּד בְּעִבּוֹרוֹ, אֵין הַבַּעַל רִשְׁאִי לְהַפְרִיעַ וְלֹא לַתֵּת אֶת הַכֶּסֶף, אֲדִרְבָּה! זֶה מִצּוּה גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁהַבָּנִים וְהַבָּנוֹת יִקְבְּלוּ חֲנוּף טוֹב וּמִצְלָח, חֲנוּף תּוֹרָנִי, חֲנוּף שֶׁל מִדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁל רַחֲמִנוֹת וְדֶרֶךְ אֶרֶץ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף הַיְלָדִים אֵלּוֹ הַעֲנִיִּים שְׁלָכֶם, וּמֵה לֹא יִתֵּן הָאָדָם, הַעֲקָר שֶׁתְּהִינָה לוֹ עֵינִים בְּרִיאוֹת. וְכֹאמֹר לַעֲיִל, שֶׁרַב הַעֲיָרָה צָרִיךְ לְדַאֵג שִׁיְהִיָּה חֲנוּף טוֹב, וְתִהְיֶה צָדָקָה לְכָל עֲנִי הַמָּקוֹם.

היה צדיק גדול בשם: רבי אברהם אביש פרנקפורטר, הוא חבר ספר "ברכות אברהם" על מסכת ברכות, והיה גאון ומקבל גדול, וחי בימי הפעל-שם-טוב הקדוש זי"ע. ודרכו היתה, שהסתובב בין העשירים, וקבץ צדקה, לא התביש, אף שבעלי הבתים אמרו לו: רבי, אין זה יאה כפי כבודך להסתובב, ובפרט שהעירה היתה של אנשי מסחר, וכאו לשם סוחרים משאר חלקי העולם, אזי ראו זאת כפחיתות כבוד. והוא לא שת לבו אליהם, אלא אמר: כל זמן שאני רב פה, אדאג שיהיה לכל העניים מה לאכל. ואם אינכם רוצים שאלו בעבור צדקה, אני כבר מתפטר. כי היה ידוע ומפורסם, שרב זה מסר נפשו לכהן, שלא יהיו עניים בעירתו, ויהיה אכל לכלם.

פעם ישב הפעל-שם-טוב הקדוש זי"ע בסעדה שלישית של שבת שובה, וכדרכו ישב בעינים עצומות. ופתאם החל צוחק מאד, והתלמידים התפלאו מאד, כי ישבו באימה וכיראה לפני הפעל-שם-טוב זי"ע וכו'; אזי אזורו אמץ ושאלוהו: רבי, מה זה ועל מה זה? ענה ואמר להם: באו אספר לכם ספור, שאני רואה עתה. וספרם, שיש בפרנקפורט רב בשם רבי אברהם אביש, והוא גדול בתורה, בחכמה ובקבלה, דרכו היתה שהסתובב בין העשירים וקבץ צדקה. ויצן שהעיר הזאת היתה עיר מסחר, באו בכל פעם למלונות סוחרים גדולים להתאכסן וללון. והרב הסתובב בבתי המלון בין העשירים, ונתנו לו בעבור צדקה. פעם אחת ארע, שהגיע סוחר גדול מעיר וארשא, והיות שהפסיד איזה סכום הגון, על-פני הנה סר ונעף מאד. והנה הרב הפך מנוחתו ונקש על דלתו במלון. פתח העשיר את הדלת, וראה עני (מחמת שלא הפירו שהוא הרב), והחל לקלל ולבזותו, בכל מיני לשונות של גנאי, וסלקו מעל פניו בבשת פנים, וטרק את הדלת. אמר הרב, שיהא לכפרת עוונות וכו' והמשיך בדרכו. ואותו עשיר, מרב עזותו, פוזז לעצמו: איזו חצפה, הפסדתי היום הון רב, ויש לו העז לבוא ולבקש צדקה?! אבל חשב לעצמו, היות שהפסיד הרבה, ילך לחוץ לטיל ולהתאורר. והיה לו מקל עם ידית של כסף כדרך העשירים. תכף פשרצה לצאת, חפש את מקלו ולא ראהו. אזי תכף-ומיד חשד בעני שהוא גנב את

המקל, ובלי לחשוב עמק, כִּבְר גָּמַר בְּדַעְתּוֹ שֶׁכֵּן הוּא. וְרַץ בְּרַחוּבוֹת כְּמִטְרֵף לַחֲפֹשׁ אֶת הָעֵנִי הַזֶּה, וּבִדְאִי מִצָּאוֹ, שֶׁהוֹלֵךְ מִדֵּלֶת לְדֵלֶת אֲצֵל הָעֲשִׂירִים, וּתְפֹסוּ בְּרָצִיחָהּ, וְקִדְּם שִׁשָּׁאֲלוֹ — סֹטֵר עַל לֶחָיו, וְאָמְרוּ: הֵיכֵן הַמִּקֵּל? וְהָעֵנִי עָנָהוּ: אֲנִי נִטְלֵיתִיו? חֵס וְשָׁלוֹם. אָף הָעֲשִׂיר בִּשְׁלוֹ, בָּעֵט בּוֹ וְאָמְרוּ: אֵל תִּשְׁקֹר וְכוּ', וַיִּרַק בִּפְנֵיו, וּבִדְהוּ בְּמָאֵד מָאֵד, וְהָעֵנִי נָסָה לְהִגֵּן עַל עֲצָמוֹ וְכוּ', אָף הָעֲשִׂיר לֹא אָבָה לְשַׁמֵּעַ מְאוּמָה, דָּרְסוֹ וּרְמָסוֹ תַּחַת רַגְלָיו וְכוּ', עַד שֶׁבִקְשִׁי רַב גִּחְלֵץ הָעֵנִי מִיַּדִּי הָעֲשִׂיר גַּם הָרוּחַ. וְהָעֲשִׂיר שָׁב לַחֲדָרוֹ מְלֹא פֶעֶם וּרְצִיחָה. וְתִכְף כְּשֶׁהִחֵל לְהִסְתַּפֵּל סָבִיב, מִצָּא אֶת מִקְלוֹ בְּאֲרוֹנוֹ. וּנְבַהֵל מָאֵד, וּמִצְפּוֹנוֹ הִחֵל לִיֶּסְרוֹ — מְדוּעַ חֲשַׁד בְּעֵנִי, בְּשַׁעֲה שְׁלֹא הָיָה וְלֹא גִבְרָא. וְכֵף יִסֹּר אֶת עֲצָמוֹ — אֵיךְ עָשִׂיתִי בְּדָבָר הַזֶּה?! וְרָצָה לִילֹךְ לְפִיִּס אֶת הָעֵנִי, אֲבָל לֹא יָדַע מִיָּהוּ וְכוּ', וְחָשַׁב שֶׁבִשְׂבַּת שׁוּבָה (כִּי הָיָה זֶה קִדְּם יוֹם הַפְּפוּרִים), יֵלֶךְ לָרֵב, וַיִּבְקָשׁוּ תַקּוֹן תְּשׁוּבָה עַל הַחֲטָא הַגָּדוֹל שֶׁעָשָׂה — שֶׁהִכָּה אֶת הָעֵנִי וּבִדְהוּ כָּל-כֵּף עַל לֹא דָבָר.

וְהִנֵּה הַגִּיעָה שְׂבַת שׁוּבָה — רַב הָעִיָּה דִּירֵשׁ דִּירֵשׁה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל (וְהָעֲשִׂיר לֹא יָדַע כָּלֵל, שְׁאוֹתוֹ עָנִי שֶׁהִכָּה, הָיָה רַב הָעִיר). וְהִנֵּה נִכְנָס הָעֲשִׂיר לְבֵית-הַנִּכְנָסֶת הַגָּדוֹל, קָהֵל רַב הַמֵּתִין כִּבְר בִּפְנִים וְכוּ', וּלְפָתַע נִכְנָס הָרֵב מִצִּטָּף בְּטָלִית, וְעָלָה לְאֲרוֹן-קֹדֶשׁ כְּשִׁפְנָיו לְהִיכָל, וְהִתְפַּלֵּל תְּפִלָּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחֲרֵי-כֵן הִסְתַּוְּבָב, וְהִחֵל לְדַבֵּר מִהַפְּטָרָה שֶׁל הַפָּרָשָׁה: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד הַיְיִ"ה אֱלֹהֶיךָ", וְדַרְשׁ דִּרְשָׁה אֲרָכָה מְלֵאֵת הַתְּעוּרָרוֹת. וְהָעֲשִׂיר הָיָה כָּל-כֵּף מְבַלְבֵּל, וְלֹא שָׁם עַל לֵב לְדַבְּרֵי הָרֵב, כִּי הַמִּצְפּוֹן הַעִיֵּקוֹ מָאֵד עַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָמֵשׁ, וְרַב צָפָה וְהִמָּתִין בְּקִצּוֹר רוּחַ, שְׁיִסִּים הָרֵב דִּרְשָׁתוֹ, וְאִזּוּ יִגַּשׁ אֵלָיו וַיִּבְקָשׁוּ תַקּוֹן. וַיַּעֲדוּ מִתְבּוֹנֵן בְּקִלְסָתָם פְּנֵי הָרֵב, הַבֵּין תִּכְף-וּמִמֵּיד שׁוּנָה הָאִישׁ שֶׁהִכָּה, וְנִתְעַלֵּף מִיָּד, וְנָפַל עַל הָאָרֶץ. הָאֲנָשִׁים סָבִיבוּ שִׁפְכוּ עָלָיו מִיָּם, הָעִירִיָּה, וְהוֹצִיאֻהוּ לְבַחוּץ וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁהִתְעוּרָר, וְלֹא גָלָה לְאֵף אֶחָד אֶת אֲשֶׁר אָרַע, וְהָרֵב הִמְשִׁיךְ בְּדִרְשָׁתוֹ וְכוּ'. וְתִכְף כְּשִׁסִּים הָרֵב אֶת הַדִּרְשָׁה, וְכָל אֶחָד נָתַן לוֹ יָדוֹ לְבִרְכָּהּ וּלְתוֹדָהּ. בְּתוֹךְ כֵּן גִּדְחַק הָעֲשִׂיר לְכוּוֹן הָרֵב, כִּי רָצָה לְבַקֵּשׁוּ מַחִילָה וּסְלִיחָה בִּפְנֵי קָהֵל וְעַדָּה, כִּי רָאָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵתָה הַזְדַּמְנוּת לְכַפֵּר עַל

אָפּר קלל שְׁבִיחַ וְחֶרֶף וְכו', וּלְבָקֶשׁ סְלִיחָה בְּפּוּמְבִי, אָבֵל הָרֵב ר' אַבְרָהָם אֲבִישׁ, הִזָּה עָנּוּ כָּל-כֶּף גְּדוּל, וְתַכֵּף כְּשֶׁרָאָה אֶת הָעֶשִׂיר, חָשַׁב שֶׁהִנֵּה בָּא לְצַעֵק עָלָיו בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת: תָּשִׁיב לִי אֶת הַגְּזוּלָה — אֶת הַמִּקֵּל, אֲזִי הֵחֵל לְצַעֵק לְעֶשִׂיר: אָנִי אוֹמֵר לָךְ, לֹא גִנַּבְתִּי לָךְ אֶת הַמִּקֵּל, מָה רְצוֹנְךָ מִמֶּנִּי? ! וְאָמַר בְּפָנַי כָּלֵם: תִּדְעוּ לָכֵם, שֶׁלֹּא לִקְחָתִי אֶת הַמִּקֵּל; וְתַכֵּף בְּשִׁמְעַת הָעֶשִׂיר אֶת הַדְּבָר, שׁוֹב נָפַל עַל הָאָרֶץ, וְהֵחֵל לְנֹשֵׁק רִגְלָיו, וְאָמַר: רַבִּי, אָנִי מִבְּקֶשׁ מִמָּכֶם סְלִיחָה. וְהָיָה זֶה בְּדִיוֹק בְּאוֹתָהּ עֵת בָּהּ יֵשֵׁב הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע בַּסַּעֲדָה שְׁלִישִׁית, וְאָמַר: עַל זֶה צִחְקָתִי, שֵׁשׁ אָדָם בָּזָה הָעוֹלָם כָּל-כֶּף קְדוֹשׁ וְטָהוֹר, שָׁאֵף שְׁמַעְלִיבִים אוֹתוֹ, יוֹרְקִים בְּפָנָיו, מִפִּים אוֹתוֹ, וְהוּא עָנּוּ גְדוּל כָּל-כֶּף, וְצוּעַק בְּפָנַי כָּלֵם: לֹא גִנַּבְתִּי וְכו'.

הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ, מֵהִי גְדוּל מִצּוֹת צְדָקָה — לְתֵת לַעֲנִיִּים לֶאֱכֹל, וְלַעֲזוֹר לְמִי שֶׁצָּרִיךְ לַעֲזֹר, לְבָשֵׁל לְחוֹלִים אוֹ לְיוֹלְדוֹת, אָפּר אֵין מִצְוָה גְדוּלָה מְזוּ.

לְדַאֲבֹנָנוּ הָרֵב, בְּדוֹר הַזֶּה הָעֶבְרִי עַל הַדָּת אֶת רַב מִנֵּן וּבִנֵּן מֵאַחֲנֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְכָלֵם מִשְׁתּוֹקְקִים כָּכָר לְחִזּוֹר בְּתִשׁוּבָה, וְסִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל יֵשׁ לָהֶם כֹּחַ לְהַחֲזִיר כָּל אֶחָד בְּתִשׁוּבָה, וּבִפְרֹט הַקּוֹנְטְרָסִים וְהַחוּבְרוֹת, יֵשׁ בָּהֶם מְשִׁיכָה, שְׁמִי שָׂרָק מִקַּבֵּל אִיזוֹ חוּבְרָת, אִיזָה קוֹנְטְרָס — גִּדְּבָק בָּהּ, וְתַמִּיד זֶה בְּדִיוֹק בְּזִמָּן, וּפּוֹעֵל נִפְלְאוֹת. לְזֹאת הַצְדָּקָה הַזֶּה — לְהִדְפִּיס חוּבְרוֹת וְקוֹנְטְרָסִים — אֵין לְמַעַלָּה הַיְמָנָה, וְעַל זֶה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (כְּתוּבוֹת נט.) עַל הַפְּסוּק: "עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת" — אִיזוּהִי צְדָקָה שֶׁהִיא בְּכָל עֵת? זֶה הַכּוֹתֵב סִפְרִים וּמִשְׁאִילֵן לְאַחֲרִים. וּמוֹהֲרֵנוּ ז"ל אָמַר, שֶׁזֶּה מֵהַ שְׁאֵמֵר דּוֹד הַמִּלָּךְ (תְּהִלִּים קיט, קמב): "צְדָקָתְךָ צֹדֵק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת", אִיזוֹ צְדָקָה נִשְׁאֲרֶת לְעוֹלָם? "וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת" — כְּשֶׁנּוֹתְנִים אוֹתָהּ לְהִדְפִּיס אֶת סִפְרֵי הַצִּדִּיק הָאֱמֶת, זֹהִי הַצְדָּקָה הַנִּשְׁאֲרֶת לְעוֹלָם, לְכָל עֵת; הֲלֹא אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים, שֶׁנִּצְטָרֵךְ לַצֵּאת מִזֶּה הָעוֹלָם — אִם בְּרְצוֹנָנוּ אוֹ שֶׁלֹּא בְּרְצוֹנָנוּ, יָבוֹא הַיּוֹם שֶׁנִּפְרַד מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזִי מֵהַ נִקְרָאת צְדָקָה לְעוֹלָם, הֲלֹא לֹא חַיִּים לְעוֹלָם, וְאִם נּוֹתְנִים צְדָקָה בְּעֶבֶר אָכֵל, מִחֵר הָעֲנִי שׁוֹב רָעַב? אֵלָּא כְּשֶׁמִּדְּפִיסִים

קונטרסים או חוברות, ומפיצים אותם, זו נקראת צדקה בכל עת ולעולם; כי כאשר נותנים אכל לעני, נתת היום, מחר עליך לתן שוב, מחרתים שוב וכו', אבל כשנותנים קונטרס למישהו, אשר רצה לאבד עצמו לדעת וכו', או עבר עליו איזה משבר, שלא מצא מנוס ותקוה לעצמו, והנה בקראו את הקונטרס נתגלה לפניו שיש תקוה, אל תדאג, תהיה שמח, וממש הפך אותו מהקצה אל הקצה. ובחצי שקל או ששים אגורות, הצלתם נפש מישראל, ולפעמים משפחה שלמה. והצדקה הזו היא אפילו כשיצא מזה העולם, כי הקונטרסים יתפשטו בכל קצוות תבל. לזאת מי שרק יכול לעורר את המשפחה, ובפרט שיש שנפטרו, בר מינן, והזכות הכי גדולה לעשות למתים — להדפיס איזה קונטרס או חוברת לעלוי נשמתם; וגם לחיים זו צדקה גדולה מאד. ולרשם את השמות של ההורים והילדים, אשר זו זכות גדולה, ובזה גורמים שעוד אנשים ישובו בתשובה. לזאת, כל מי שיש לו אפשרות להדפיס איזה קונטרס או חוברת, ולהזכיר את שמות משפחתו וילדיו, תבוא עליו ברכה, וזו זכות גדולה מאד. ואל תחשבו שזה עולה הון, אלא בכמה מאות שקלים יכולים להדפיס איזה קונטרס או חוברת, וזה הולך לאלפי אנשים. וזו הצדקה הכי גדולה. ובזו הלשון אמר מוהרנ"ת ז"ל קדם הסתלקותו לאנשי שלומנו: העבדה שלכם יהיה — שיפוצו מעינותיך חוצה.

פרשת השבוע — פרשת ויגש

מהפרשה הזו נוציא שלשה ענינים: יהודה הבטיח ליצקב אבינו, שהוא יחזיר את בנמינ. והוא נכנס ונעשה ערב בעבורו, ואמר לאביו (בראשית מג, ט): "אנכי אערכנו מידי תבקשנו אם לא הביאתיו אליך והצגתיו לפניך, וחסאתי לך כל הימים". והנה נמצאים אחי יוסף במצרים, ויוסף אינו רוצה להשיב את בנמינ. וכך אומר ליהודה: "מה אתה צריך את בנמינ? ענה ואמר לו יהודה (בראשית מד, לב): "עבדך ערב את הנער לאמר אם לא אביאנו אליך", אני נעשיתי ערב בעבורו, על-פן אני מתעקש, ואני צריך אותו בחזרה. פה למדים את הענין של לא להיות ערב; אשר זה

דָּבָר מְאֹד מְצוּי, שְׁחוּתִמִּים עֲרֻבוֹת לְהִלְוֹאוֹת וְכוּ'. אָבֵל אֲסוּר לִהְיוֹת עֹרֵב, כְּמֵאמָרָם ז"ל, שֶׁהָעֹרֵב נִכְנָס בְּמִקְוֹם הַלֵּוֹה. וּשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ אָמַר (מְשָׁלִי ו, א): "בְּנִי, אִם עֲרֻבְתָּ לְרַעַף, תִּקְעֶנָּה לְזֶר כַּפִּיךָ"; אֲסוּר לִהְיוֹת עֹרֵב בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן. וְאָמַרְתִּי אֵת זֹאת הִרְבֵּה פְעָמִים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנּוּ, וְאָנִי אֹמֵר עוֹד פַּעַם: אֵף פַּעַם אֵל תִּהְיוּ עֲרֻבִים! וְאֵל תֵּאמְרוּ: "הֲרִי זֶה מַצּוּה לַעֲזֹר לְשֹׁנִי, הוּא מִסְכֵּן" וְכוּ'. אֵף זָכְרוּ הֵיטֵב, דִּבְרָנוּ קֹדֶם הִרְבֵּה מְצַדָּקָה, וְאִיזוֹ מְסִירוֹת נֶפֶשׁ צָרִיכִים, כְּדִי לַעֲשׂוֹת צַדִּיקָה וְחֹסֵד זֶה עִם זֶה. אֵף דִּבְרָנוּ עַל צַדִּיקָה וְלֹא עַל עֲרֻבוֹת, כִּי רַבִּים חָלְלִים הִפִּילָה הָעֲרֻבוֹת הַזֶּה, שֶׁאֶחָד הֵיזָה עֹרֵב בְּעֵבוֹר זִוְלָתוֹ, וְיָמִי שֶׁעֲרֵב — נִכְנָס לְבֵית-סֹהַר בְּעֵטָיו שֶׁל זִוְלָתוֹ הַלֵּוֹה. וְדָבָר כְּזֶה לֹא כְּתוּב בְּשׁוּם מְקוֹם, שֶׁצָּרִיכִים לְהִכָּנֵס לְכָלֹא בְּגִלָּל הַזִּוְלָת; אִם אֵין לוֹ — אֶעְזְרוֹנוּ כְּפִי יִכְלֹתִי, וּמִמְשַׁכְּרֹתִי הַדִּלָּה וְכוּ', אֲשֶׁר בִּקְשִׁי אָנִי יָכוֹל לְפָרֹגֵם אֵת אֲשֵׁתִי וִילְדִי, אֵף-עַל-פִּי-כֵן אָנִי יָכוֹל כְּפִי כַּחֲזִי לְהַשְׁתַּדֵּל לְתוֹם לְרַעִי שֶׁנִּקְלַע לְמַצּוּקָה, אֵף לֹא לִהְיוֹת עֹרֵב. כִּי הָעֹרֵב נוֹטֵל עַל עַצְמוֹ אֵת הַהִלְוָאָה, וְיִהְיֶה חַיִּב לְהַשִּׁיבָה; אִם הֵהוּא לִקַּח מִשְׁכָּנָתָא, וְאִינוּ יָכוֹל לְשַׁלְּמָהּ, וְהִיא תִּמְוֹרֶת שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת אֶלֶף שֶׁקָּלִים וְכוּ', הָעֹרֵב עַל כֶּף נִכְנָס תַּחְתּוֹ, וְיָבוֹאוּ וַיַּעֲקְלוּ מִטְּלָטְלֵיו הוּא, אֲשֶׁר בִּקְשִׁי קָנָה אֵת כָּל רֵהִיטָיו בְּסָכוּם הַפְּעוּט שִׁישׁ לוֹ, וְהִנֵּה עָתָה בָּאִים הוֹצֵאָה לַפֶּעַל וּמַעֲקָלִים אֵת הַכֹּל, מַחֲמַת שֶׁהַלֵּוֹה לֹא שָׁלַם אֵת הַהִלְוָאָה, וְהֵהוּא הֵיזָה עֹרֵב עָלֶיהָ. וְכֵן הַמִּשְׁטָרָה תַּעֲצֹרָהּ עַל לֹא עוֹל בְּכַפּוֹ. עַל-כֵּן זֶהוּ אֲסוּר לִהְיוֹת עֹרֵב. וּבִדְרֹךְ כָּלֹל הָאֲנָשִׁים הַמְּבַקְשִׁים שֶׁתִּהְיוּ עֲרֻבִים בְּעַדָם — הֵם מִפְּקָרִים, וְאֵין אֲכַפֶּת לָהֶם מִזִּוְלָתָם. וְאֵין זֶה בְּכָלֹל חֹסֵד — לִהְיוֹת עֹרֵב, אֵף שֶׁזֶה הָאֵחָז שְׁלָכֶם, אַחֲרָיו, דוֹד וְכַדּוּמָה, אֲסוּר לִהְיוֹת עֹרֵב בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן. וְאִם הִחָכֶם מִכָּל הָאָדָם — שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, אָמַר (מְשָׁלִי ו, א): "בְּנִי, אִם עֲרֻבְתָּ לְרַעַף, תִּקְעֶנָּה לְזֶר כַּפִּיךָ"; אֵל תִּהְיוּ יוֹתֵר חֲכָמִים מִהִחָכֶם מִכָּל הָאָדָם. לְזֹאת תִּשְׁמְרוּ לֹא לִהְיוֹת עֲרֻבִים לְאֵף אֶחָד בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן. וְאִם רְצוֹנְכֶם לְצִיַּת אוֹתִי — תַּצְּלִיחוּ. אֵף אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַכְשִׁיל, עַד שְׁלִבְסוֹף יָבוֹאוּ מִהוֹצֵאָה לַפֶּעַל, וַיַּעֲקְלוּ חֲפָצְכֶם וְכוּ', וְתִשְׁבּוּ בְּכָלֹא — אֵל תַּצִּיתוּ אוֹתִי.

דבר שני למדים מפרשת השבוע. בפעם שיוסף נתודע לאחיו, כתוב בזו הלשון (בראשית מה, א): "ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו, ויקרא הוציאו כל איש מעלי, ולא עמד איש אתו בהתודע יוסף אל אחיו"; אומר המדרש (פרשה זו), אתם אמרתם, שאחיו של זה (בנימין) מת, אני קניתי, אתם רוצים שאקראהו? והחל לקרא: יוסף בן יעקב בא אצלי וכו', והחלו להסתכל לכל הצדדים, וצעק שוב: יוסף בן יעקב בא, והסתכלו לכל ארבעת הצדדים ולא ראוהו, אזי אמרם: מה אתם מסתכלים — אני יוסף! ומיד פרחה נשמתם, ולא יכלו לענותו מרב בוש. אומרים על זה חכמינו הקדושים (פנחומא ויגש): אמר רבי יוחנן: וי לנו מיום הדין, וי לנו מיום התוכחה, מה יוסף כשאמר להם: אני יוסף — פרחה נשמתם, כשנעמד לפני הקדוש-ברוך-הוא לדין — הכיצד נתביש ונתפחד?!

והנה אנו רואים, שבני-אדם עושים עול לזולתם, אחד מציק לשני, וחושב שתמיד ינצח. כמו שאנו רואים לצערנו הרב, שיש לנו רשע מרשע, שמוסר אותנו השכם והערב, ומציק לנו, וחושב שיחיה לנצח [הקדוש-ברוך-הוא יקחנו ויתבטל מה שיותר מהר]. כמו שידוע על מוהרנ"ת ז"ל, שהיו לו המון שונאים, אזי בקש ממנו יתברך, שיקחם מה שיותר מהר, שלא יעשו עוד עברות, ויקבלו עוד ענשים קשים ומרים. הלא כל מה שאדם עושה לשני, יקבל בחזרה. ואם אחי יוסף כל-כך התבישו מיוסף, כיצד נתביש אנו מיום הדין, שאדם מציק לזולתו, נוטל חפציו, מצר צעדיו, עושה צחוק ממנו, מצערו וכו', כיצד לא נתביש מהקדוש-ברוך-הוא כשיבוא יום הדין?! הנה רואים כל השנה אדם עושה רשעות ואכזריות לזולתו, וכא יום כפורים, והוא הולך ומבקש: "אתה מוחל לי? מחל לי! סלח לי!" כאלו שנה משהו הפיוס, כי העקר שלא תעשה עולות לבני-אדם, ואז לא תגיע למצב כזה לבוא קדם יום הכפורים לבקש סליחה. על-כן צריכים להזהר לא להציק לזולת, ולא לעשות לו רשעות, כי לבסוף ישלמו על זה מחיר כבד מאד.

ועל זה אנו צריכים לשמר מאד מאד, שתהיה אהבה ואחדות בינינו, ואיש את רעהו יאמר חֶזֶק. ובפרט פה, שיצאנו חוץ לישוב — רק לתכלית אחת — שיהיו לנו ילדים קדושים וטהורים, בעלי יראת שמים, שמורים מחטא. בודאי קשה לישיב במדבר, אבל קשה יותר לישיב בעירות הגדולות: בירושלים, בבני-ברק, באשדוד, שרחמנא לצלן, יכולים לאבד את הילדים שם. אנחנו במדבר, ואנו נמצאים בתנאים קשים מנשא, ויש משפחות הרוצות לעזוב, על-פני צריכים לראות לעצמם במה שיכולים. לצערנו הרב, הרשע הזה, ימח שמו וזכרו, הסמ"ד-מ"ם, מוסר אותנו, ואפלו אינכם יודעים את גדל רשעותו. הנה הפל כבר מוכן בעבור בנית מאתים יחידות דיור, והוא מעפב את זאת עם חברו ... כי המכרז של המאתים יחידות דיור כבר ערוך וכו' בעבור זוגות צעירים, והוא מונע בעד זה. אבל הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם, והוא יתברך יבנה לנו את הדירות מה שיותר מהר, כי הגיעו מים עד נפש, ומציקים לנו, ונוטלים מחירים גבוהים מאד לשכירות וכו'.

דבר שלישי שלמדים מפרשת השבוע, שיעקב אבינו כשירד למצרים עם כל משפחתו, עם כל בניו וכלותיו, ויגדלו וכו', כתוב (בראשית מו, כח): "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להרת לפניו גשנה, ויבאו ארצה גשן"; שואלים חכמינו הקדושים (הובא בפרוש רש"י ו"ל): מדוע שלח את יהודה קדם? כדי לתקן לו בית תלמוד. אם כבר אנו צריכים לירד למצרים, שיהיה מוכן תלמוד-תורה וישיבה ובית-ספר בעבור בנינו ובנותינו, מקום חנוך בעבורם. כל-כך היה חשוב אצל יעקב אבינו; שאם יורדים למצרים לערות הארץ, באו ונתקן להם בית תלמוד — מקום שיכולים ללמד בו תורה. והקים שם תלמוד תורה, בית-ספר, ישיבה וכולל.

חסדי השם יתברך, שהקדוש-ברוך-הוא עצרנו, והקמנו פה פעוטון, תלמוד תורה, בית-ספר, תיכון, ואת הבנים שלחתם אלי, אין זה קל, קשה עד מאד. אני מברך לומר לכן, אם הייתי יודע את גדל הקשי, אינני יודע אם הייתי מתחיל את כל הענין של יבנאל, עד כדי כך! כי יוצא לי המון בטול תורה ובטול תפלה מזה,

וּחְבֵּל לִי מָאֵד, אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ מְתִי אֲעֻזְבֵּךְ אֶת זֶה הָעוֹלָם, וּחְבֵּל לִי עַל כָּל יוֹם. אֲבָל הָיִיתָ שֶׁכָּכֵר הִתְחַלֵּתִי — עָלִי לְהַמְשִׁיךְ, אֲבָל זֶה בָּא לִי קָשָׁה מָאֵד. כְּנִנְתִּי הֵיטָה טְהוֹרָה, לְהִרְאוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֵׁשׁ דְּבָר כְּזֶה — קִהְלָה קְדוּשָׁה, שִׁמְחִיזִיקִים עֲצָמָם בְּיַחַד, וּמְחַנְכִים אֶת הַיְלָדִים בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וְהַיְלָדִים מִתְחַנְתִּים בְּגִיל צָעִיר, אִף שִׁכְלָם אוֹמְרִים, שֶׁזֶּה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי, וְזֶה נֶגֶד הַשָּׂכָל, וְאִף אֶחָד אֵינֶנּוּ מְחִזִּיק מִזֶּה אוֹ כֵּן מְחִזִּיקִים מִזֶּה, וְחוֹשְׁשִׁים מִהָיִתָּה עִם הַיְלָדִים? ! בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנִי יָכוֹל לְהִיטֵל גָּאֵה שֶׁהִצְלַחְתִּי! אֲבָל עִם כָּל הַהִצְלָחָה שֵׁשׁ לִי, כְּפִי הַצָּעֵר שֵׁשׁ לִי — לְעַמֵּת זֹאת, אֲנִי מְכַרְח לומר לָכֵם, נִכְנַס לִי לֹא פַעַם בַּמַּחְשָׁבָה, שֶׁאֲנִי מִתְחַרֵּט מִכָּל הָעֵסֶק, כִּי אֲנִי יָכוֹל לְשַׁבֵּת בַּפִּנָּה שְׁלִי וּלְכַתֵּב סְפָרִים, וְהַסְפִּירִים יִשְׁאָרוּ, וְיִלְכוּ מִסּוּף הָעוֹלָם וְעַד סוּפוֹ, וּפֹה אֲנִי סֵתֵם יוֹשֵׁב וְצָרִיךְ לְהִיטֵל 'גִּנְזָן' אוֹ 'גִּנְנָת'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרְנוּ, שֵׁשׁ לָנוּ קִהְלָה קְדוּשָׁה, הַקִּמְנוּ פְּעוּטוֹן, גִּנִּים, תְּלִמּוּד-תּוֹרָה, בֵּית-סֵפֶר וְכוּ', אֲבָל זֶה בָּא לָנוּ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, אִף אֶחָד לֹא יֵאֱמִין אִיזוֹ מִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִנַּחַת בַּחֲנוּךְ שֶׁלָּנוּ; הַמְלַמְדִּים וְהַמּוֹרֹת וְהַגִּנּוֹת בְּקִשֵּׁי מְקַבְּלִים מִשְׁכָּרָתָם הָעֲלוּכָה. וּבְמִקּוֹם שֶׁהַחֲרִים יַעֲזְרוּ, עוֹד יֵשׁ לָהֶם טַעֲנוֹת, וְהֵם מְלֵאֵי בִקְרָת. פֹּה בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית, אֵין דְּבָר כְּזֶה, אֲפִלּוּ הָעֲנִי הַכִּי גְדוּל, מְכַרְח לְשֵׁלֶם עַל כָּל יֶלֶד בַּחֲדָר: מֵאָה וְחֲמִשִּׁים דּוֹלָר לְחֹדֶשׁ, אִם יֵשׁ לוֹ אִם לֹא; וְאִם אֵינוֹ מְשַׁלֵּם, הַיֶּלֶד מְסַלֵּק מִתְּלִמּוּד-תּוֹרָה, וְאֵין מוֹעִיל כָּלוּם. וְכֵאֵן מְדַבְּרִים מְשַׁלְשִׁים אוֹ חֲמִשִּׁים שָׁקֶל, וְאֵינְכֶם מְשַׁלְמִים, בְּשַׁעַה שֵׁשׁ לָכֵם כֶּסֶף לְבִזְזוֹ עַל שְׂטִיּוֹת, לְתֵת לַיְלָדִים לְקִנּוֹת כָּל מִינֵי מַצְלָמוֹת וְטִיפִים, וְאֵת הַמְשַׁכָּרֶת הַזְּעוּמָה שֶׁל הַמְלַמְדִּים וְהַמּוֹרֹת, אֵינְכֶם רוֹצִים לְשַׁלֵּם, וְעוֹד מְלֹאכֶם לְבָכֶם לְמֵלֵא פִיכֶם בְּטַעֲנוֹת וּבְתִלוּנוֹת. הֲלֹא זֶה פֶּלֶא עַל גִּבִּי פֶּלֶא, אֵיךְ אֲנִי מְחִזִּיקִים מַעֲמָד.

הַלִּילָה זֶהוּ 'זֹאת תִּנְכָּה', וְהַלִּילָה נִגְמָר הַחוּתָם — מֵהַ שֶׁהִתְחַלְנוּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה. מוֹכָא בִּסְפָר "בְּנֵי יִשְׁשָׁכָר", שֶׁעָתָה הוּא הַגִּמְרָ וְהַחֲתִימָה, אֵיךְ אֲנִי מְחִזִּיקִים מַעֲמָד בְּתִלְמוּד תּוֹרָה וּבִבֵּית-סֵפֶר. הֲלֹא זֶה הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל תִּנְכָּה, וּמִנְהֵג יִשְׂרָאֵל לְשַׁחֵק

בסביבון, מה פתוב על הסביבון? נ' ג' ה' ש' — ג'דול ה'יה
ש'; היכן? בירושלים, בבית-המקדש, שמצאו פה שמן טהור,
וממנו הדליקו את המנורה, ודלק השמן שמונה ימים. תראו עתה
דבר פלא. יעקב אבינו שלח את יהודה גשנה — שם תעשה לי
פעוטון, תלמוד תורה, בית-ספר וכולל וכו'. למה דיקא גשנה? אלא
אלו האותיות החקוקות על הסביבון: ג'ס ג'דול ה'יה ש'. תאמינו
לי, שהמוסדות שלנו עומדים על נסים. אין בכל העולם כלו מקום
נסים כמו הקהלה שלנו, שעומד הסמ"ך-מ"ם בעצמו ומוסר אותנו;
גרשו אותנו ליד בית-העלמין, אבל, ברוך השם, יש לנו הפנה שלנו.
וכפי שאנו מחזיקים את המוסדות, זהו בדיוק כפי שהחזיקו בארץ
מצרים — ג'שנ'ה' — ג'ס ג'דול ה'יה ש'.

השקפה

נדבר רק מפסוק אחד, שאומר ירמיה הנביא (לא, כח-כט):
"בַּיָּמִים הָהֵם לֹא יֹאמְרוּ עוֹד אָבוֹת אֲכָלוּ בֶסֶר וְשָׁנִי בָנִים תִּקְהִינָה;
כִּי אִם אִישׁ בַּעֲוֹנוֹ יָמוּת כָּל הָאָדָם הָאֵכֶל הַבֶּסֶר — תִּקְהִינָה שְׁנִי".
כשהאב או האם חוטאים — הילדים מקבלים את הענש. כשהאב
גונב וגוזל ועושה עול, אֲזִי בָנוּ או בתו סובלים; קורה איזה אסון
לילדים — כשההורים אינם מתנהגים פשוטה. לזאת צריכים להזהר
ולהשמר מאד מאד בדבר זה. ואל תחשבו שהעולם הפקר. צריכים
לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא, שלא אגע בכסף שאינו שף
לי, ואדע לאמתו מהיכן הגיע אלי הכסף; ואם בכספי מנחות גנבה
וגזלה, ערמומיות, שאני מרמה את הבריות; הנה אדם עובד על
בני-אדם, ומוציא מהם כסףם שלא כהלכה, וגונב וגוזל, או עושה
שאר מיני עולות, אף לבסוף ילדיו סובלים.

לזאת עלינו לבדק היטב את מעשינו, מה אנו עושים
וכיצד מתנהגים, שלא יבואו אחר-כך ילדינו ויסבלו סבל גדול,
שלא יקים בנו, חס ושלום: "אבות אכלו בֶסֶר וְשָׁנִי בָנִים תִּקְהִינָה";
האב והאם יעשו איזה עול, יעשו איזו עברה, ואחר-כך הילדים
צריכים לסבל על לא עול בכפם, מסכנים — מה חטאו?! ומדוע

אתם סובלים כל-כך הרבה, מי יודע אם הוריתם לא עשו איזה עול. ובמקום שאתם מתקנו, אתם גם-כן עושים עול, גונבים וגוזלים, וילדיכם אחריכם סובלים גם-כן. על-כן אבקש מכלכם, הבה נתחיל לתקן את מעשינו! לבדק את המוזות בבית — מי שלא בדקן, וכן לבדק את התפלין (אשר בדרך כלל בודקים אותם בחדש אלול, אבל אם לא בדקו — יבדקו עתה).

וכן לבדק את הפשרות בבית, אם אין אוכלים נבלות וטרפות. אשר היום בנקל יכולים לאכל טרף, נכנסים למסעדה וקונים נקניק בהכשר רבנות, ורחמנא לצלן, זהו נקניק של גמל, בשר סוס וחמור וכו', זו עבדה בדוקה! על-כן אם אין מכירים את השוחט, צריכים מאוד מאוד לשמר איזה בשר אוכלים. וצריכים לשמר מאד בכל מוצר שקונים, ולראות אם יש עליו הכשר טוב, בודאי יש רבנים צדיקים, שיכולים לסמוך עליהם, אבל מעטים הם. על-פירב אנו רואים את ה'תכשיט' שלנו פה ביבנאל, ממנו תלמדו את אשר קורה במקומות אחרים. לזאת צריכים לשמר ולבדק בשבע חקירות ובדיקות כל מוצר, ולא מה שטעים אוכלים, כי יכולים להכשל בנבלות וטרפות, ואחר-כך באים מזה מחלות ונחלאים רעים, ומי סובל? הילדים. ומדוע להכניסם בסכנה? וכן לשמר בבית על בשר וחלב, שתהיה הפרדה מחלטת ביניהם. אם זוהי שני שני פירות — אשריו ואשרי חלקו, אחד חלבי ואחד בשרי. וכן צריכים לשמר מאד על הצניעות, אשה אסור שתלך בשום פנים ואפן עם שערות מגלות, זהו עון חמור מאד, עליה לילך בכסוי ראש, ושאר ענייני צניעות, שצריכים להשמר בהם, כי אחר-כך הילדים יסבלו, חס ושלום. לזאת אני מבקש אתכן מאד, אם לא זכינו עדין להיות בעלי תשובה אמתיים, באו עתה לעשות למען הקדוש-ברוך-הוא, באו ונעשה את זאת למען הילדים שלנו! שלא יהיה דבר כזה שאבות אכלו בסר ושני בנים תקחינה; למה הם צריכים לסבל בעטיינו? ! מה הם חטאו, מה הם פשעו? ! ילדי חז, מתקים וחמודים כאלו, מאחר שאתם חטאתם, הם צריכים לסבל? ! נעשה למען ילדינו, ואם יהיה לנו שכל, נעשה למען הקדוש-ברוך-הוא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁכָּל אֲשֶׁר דִּבְּרָנוּ הַלֵּילָה יִכָּנֵס בְּתוֹךְ
 לִבְכָּן, וְאִשָּׁה תַעֲזֹר לְרַעוּתָהּ, וַיְהִיָּה אֶצְלָכֶן רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה,
 וְתִדְאָגָנָה, שֶׁלְּכָל אַחַת וְאַחַת תִּהְיֶה שְׂמִיחָה בְּבֵיתָה. לְזֹאת דְּבַר גָּדוֹל
 מְאֹד, שֶׁפַּעַם בְּשָׁבוּעַ תַעֲשִׂינָה לַיִל שְׂמִיחָה, וְאִם אַתָּן יְכוּלוֹת לַעֲשׂוֹת
 אֶת זֹאת בְּאוֹלָם בְּרַב עִם הַדָּרַת מֶלֶךְ — אֵיזָה חֵן וְיָפִי זֶה יִהְיֶה.
 שְׂתִּהְיֶה שְׂמִיחָה גְדוֹלָה, וְתִשְׁמְחוּ; כִּי הַשְׂמִיחָה הַיָּא הִיסוֹד בִּיְהוּדוּת.
 וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמִיחָה, חֵלֶק ב', סִימָן א'): מִי שֶׁשְּׂמַח
 תָּמִיד — הוּא מַצְלִיחַ; הַשְׂמִיחָה מְבִיאָה הַצְלָחָה. וְצָרִיכִים לְרֹאוֹת
 שֶׁבְּבֵית תִּהְיֶה תָּמִיד אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִיחָה, וְלֹא לְהִסְתַּוֵּב בְּפָנִים
 זֹעֲפוֹת, בְּעֶצְבוֹת, בְּמִרְרוֹת וּבְדִפְאוֹן, אֲלֹא לִהְיוֹת בְּשְׂמִיחָה, לְחַיֵּךְ זֶה
 לָזֶה וּלְעֹזֵר זֶה לָזֶה, וּבִזְכוּת זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכָּה
 שֶׁהַשְׂכִּינָה תִשָּׁרָה בֵּינֵינוּ.

הַמֶּאֱחָל לָכֶן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שיג.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיָּגֵשׁ, רֹאש־חֹדֶשׁ טֶבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תִּחְיֶה.

הִנֵּה בְּשָׂעָה תִשַּׁע יִהְיֶה שַׁעוֹר לְנָשִׁים, וּמְאֹד רְצִיתִי, שֶׁתִּתְקַתְּקִי
 אֶת זֶה כְּדִי שִׁישָׁאָר עַל פְּנֵי הַכֶּתֶב.

מָה אָמַר לָךְ! אֵין עוֹד דְּבַר גָּדוֹל מִהַדְפָּסָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 יַעֲזֹר לָכֶם לְהוֹצִיא עִכְשָׁו חֵלֶק אַחֵר חֵלֶק שׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בַּנַּחַל", עַד
 שְׁנַגִּיעַ לְתַאֲרִיף שֶׁל הַיּוֹם, וְעַם רְצוֹן טוֹב נוֹכַח לְהַגִּיעַ לָזֶה, כְּדֹאִי
 לְתֵרֵם חֲצִי שָׁעָה בְּכָל יוֹם לָזֶה וְאֵז נִצְלִית.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שיר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֶדֶר וַיֵּגֶשׁ, רֹאש־חֹדֶשׁ טֹבַת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... גִּירוֹ יֹאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַגֵּשֶׁת הַתְּכַנִּיּוֹת, צְרִיכִים לְדַבֵּר עִם ... גִּירוֹ יֹאִיר, כִּי נִדְמָה
לִי שְׁרֻשְׁמִית, הַמוֹעֵצָה לֹא מְתַפְקֶדֶת עַד אֲמַצֵּעַ הַשְּׁבוּעַ שְׁהִיָּה
הַמְשֻׁפֵּט, עִם כָּל זֹאת אֲבָרָר וְאֶשִׁיב לָךְ דְּבָר.

בְּעֶזְנִי הַסֶּבֶל, אֵין מַלִּים לְהַסְבִּיר לָךְ מָה אָנִי סוֹבֵל בְּכָל־לַיּוֹת
וּבִפְרָטִיּוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מִבֵּית וּמִחוּץ, מְקֻרָבִים וּמְרוֹחָקִים וְכו',
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לִי עֲצָבִים שֶׁל בְּרָזָל לְסִבֵּל אֶת כָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלַי.

בְּעֶזְנִי הַיֵּלֶד שְׁנֹפֵל, וְהַצְרָכָתִי בְּאֲמַצֵּעַ דְּרָשָׁה שְׁהִיָּה לִי עִם
הַמְּלַמְדִּים וְהַמּוֹרֹת לְהַפְסִיק, וְלִקְחַת אוֹתוֹ עִם אֲמִבּוּלָנִס לְבֵית-
חוּלִים וְכו', וְגַדֵּל הַפֶּחַד שְׁהִיָּה לִי, שְׁחַס וְשְׁלוֹם, לֹא קָרָה מִשְׁהוֹ
רְצִינִי, בּוֹדָאִי אֶתָּה צוֹדֵק, שְׁהִיֵּלֶד מִסָּכָן, הוּא לֹא עָשָׂה שׁוּם דְּבָר,
וּבָנִים בְּעוֹן אָבִיהֶם יִסְבְּלוּ וְכו', הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּכְנֶס
יֹתֵר יִרְאַת שָׁמַיִם בֵּין אֲנָשִׁי קַהֲלָתְנוּ, וְיִשְׁמְרוּ עֲצָמָם מִגִּבּוֹת וּגְזֻלוֹת
וְכו', כִּי מְשַׁלְמִים אַחֲר־כֶּף מְחִיר גְּבוּהָ עַד מָאֹד, רַחֲמָנָא לְעָלָן, וְלֹא
כְּדָאִי לְגַב וּלְגֻזֵּל וְכו'.

נָא לְהוֹדִיעַ שְׂיֹדִיעוֹ אַחַת לְשִׁנְיָה וְכו' וְכו' כִּי בִשְׁעָה תִּשַׁע
בְּעֶרֶב תִּהְיֶה לִי דְרָשָׁה מְאֹד חֲשׂוּבָה לְנָשִׁים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן
דְּבוּרִים שְׂיַעֲזְרוּ אֶת כָּלָנוּ, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁהִלִּילָה כָּכָר 'זֹאת תִּנָּכֶה' —
גִּמְרֵי הַחוּתָם שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה...

איך אתה מרגיש? אני מאד מקנה שזה יעבור, כי זה בלי ספק שפעת חזקה, שכלנו סובלים ממנה מפני שנוי מזג האויר שמשתנה מחם לקר וכו'.

כז שטו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, א' טבת ה'תשנ"ט.

שלום אל האברך היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שאתה מדבר עם האברכים בעניני עבודת השם יתברך, אשר אין למעלה מזה. ובאמת העקר זה לשמר על הזמן היקר, וזה רמז (בראשית כד, מב): "ואבא היום אל העין", שצריכים להביא את היום הזה אל העין, ולבחון אם יצאתי ידי חובתי, אם שמרתי על היום הזה ולא הלך לבטלה, ועל-ידי-זה בא אל תכליתו הנצחית, שזה השם היוצא מפסוק א'ת ה'שמים ו'את ה'ארץ — סוד הגשפונקא ו'אבוא ה'יום אל העין, כי עם השם הזה נברא העולם, והתכלית של הבריאה היתה לעשות רצונו יתברך, ואיך? על-ידי שמירת הזמן, ולכן אשרי מי שמנצל את הזמן היקר בכל יום, וכמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ערב): "היום אם בקליו תשמעו", אם אדם רוצה לשמע בקולו יתברך, ידע שאין לו רק היום הזה, ולא ידחק מיום ליום, ואת זה אתה צריך להכניס באברכים ובבחורי הישיבה שלנו, ועל-ידי-זה יצליחו מאד.

מה אמר לך! החיים כל-כך קצרים, ואיך יש זמן לליצנות, ואני בטבעי איני יכול לסבל ליצנים, ועל-כן נמשכתי עוד בגיל צעיר אל אחינו בני ישראל הספרדים, שהם תמימים גדולים, ולכן הם כלים טובים לקבל בהם דעת רבנו ז"ל, לצערנו הרב, אחינו בני ישראל האשכנזים, יש בהם חידק של ליצנות, שהם מתלוצצים מזה ומזה, ולכן קשה להם להתקרב אל רבנו ז"ל, ומה גם אלו שפבר התקרבו,

אֲשֶׁר כּוּז שׁוּז בְּנַחַל נה

הם אֲשֶׁר עוֹשִׂים מַחְלֻקוֹת וּמְרִיבוֹת וְכוּ', וְהַכֹּל מֵהַלִּיצָנוֹת שֶׁנִּדְבָּקָה בָּהֶם. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצִּילֵנוּ מִקְלַפֶּת הַלִּיצָנוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּז שׁוּז.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לִסְדֵּר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּנֶךְ לִוְמָד טוֹב וּמִתְנַהֵג טוֹב, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָךְ הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ.

כְּפִי מֵיטֵב יִדְעֵתִי ה'... הִחֲלוּ לַעֲקֹב אַחֲרֵיכֶם, בָּזָה שְׂאֵתָם יוֹצְאִים עִם רַמְקוּלִים, וּכְדָאִי לַעֲצֹר עֲכָשׁוּ, כְּדִי שְׁלֹא יֵצֵא מִזֶּה חֲלוּל הַשֵּׁם, אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל בְּמִגְנֵן דִּיקָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָךְ דְּבָר שְׁבִמְגִין, כִּי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּמִגְנֵן, יִהְיֶה לוֹ שֹׁפֵעַ, וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מֶה זֶה לְהִתְפַּלֵּל בְּמִגְנֵן, תִּמְיֵד הָיוּ מִתְפַּלְּלִים בְּצַבּוּר דִּיקָא. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ח.): אֵימָתִי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעָה שֶׁהַצַּבּוּר מִתְפַּלְּלִין; וְלִכֵּן מֶה טוֹב וּמֶה נָעִים, שֶׁתִּתְפַּלֵּל כָּל יוֹם בְּמִגְנֵן, וּבִפְרָט בְּשִׁבְת-קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דִּרְכְּךָ תִּמְיֵד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שיז.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִיעֵנו וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד, הַצְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוּ יָאִיר.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַיּוֹם הוּא "זֹאת
חֲנֻכָּה", וְאֲנִי מִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִפְקֹד אֶתְכֶם בְּזֶרַע שֶׁל
קִימָא, רַק תִּתְחַזְּקוּ שְׁנֵיכֶם יַחַד, וְאֵל תְּרִיבוּ בִּינֵיכֶם, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד
אֶת הַשְּׁנִי, וּבִזְכוּת זֶה יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִהְיוּ לָכֶם בָּנִים חַיִּים
וְקִימִים, וְאֶסּוּר לְהַתִּיֵּאֵשׁ בְּשׁוּם פָּגִים וְאָפָן, כִּי פִתְאֻם תָּבוֹא לָכֶם
יְשׁוּעָה כְּזֹאת שֶׁלֹּא תֵאָרְתֶּם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל כָּל יוֹם בְּמִנְיָן, כִּי מִי שְׁמִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן יֵשׁ
לוֹ דָּבָר שְׁבִמְנִין, וְעַקֵּר חֲסִדוֹן הַפְּרָנְסָה שֶׁל הָאָדָם — שֶׁהוּא מְזֻלָּז
בְּתַפְלָה בְּצַבּוּר, כִּי הִמְתַּפַּלֵּל בְּצַבּוּר — תִּפְלָתוֹ נִשְׁמָעַת בְּשָׁמַיִם,
כְּמֵאמָרָם ז"ל (בְּרֻכּוֹת ח.): אִימָתִי יֵצֶת רְצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהַצַּבּוּר
מִתְפַּלֵּלִין; וְלִכֵּן תִּרְאֶה לְשֹׁמֵר מָאֵד מָאֵד לְהַתְפַּלֵּל בְּצַבּוּר, וְכֵן רְאֵה
לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה, כִּי רַק זֶה יִשְׁאָר מֵאֲתָנּוּ, וְכָל פֶּרֶק מִשְׁנִיּוֹת, כָּל
דֶּף גְּמָרָא שְׁאֵדָם לּוֹמֵד בְּכָל יוֹם — זֶה הַצִּלְחָתוֹ הַנִּצְחִית. אֲשֶׁרִי מִי
שְׁאִינִי מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שיח.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... תַּחֲיָה.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

אֲשֶׁר כֹּז שֵׁט בְּנַחֵל נֹז

יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂמִתְקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, בְּזָכוֹת
הַצָּדָקָה שְׂאֵת עוֹשֶׂה וְאֵת תּוֹרַמַת בְּעֶבֶר אוֹלָם הַשְּׂמָחוֹת, וְתִבְשְׂרִי לִי
תָמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשָׁחוֹת.

מָאֵד רְצִיתִי שְׂתַדְפִּיסִי אֵינָה קוֹנֶטְרָס, וְשִׁיחֶיהָ לְזָכוֹת בְּעֶלְף
וְלִזְכוּתָהּ, וּבָנָה תִּשְׁעֶנּוּ בִּישׁוּעָה שְׁלֵמָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֵׁט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לִסְדֵּר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ, וְאֲנִי מָאֵד מְקוּהָ, שְׂתוּכַל לִסְדֵּר
אֵת הָעֲנָן שֶׁל הַמְשָׁכְנָתָא שְׁלֶךְ מֵהַ שְׂיוֹתֵר מֵהָר, וְאֵל תִּהְיֶה חֶכֶם
בְּעֵינֶיךָ, שְׁלֹא יַעֲקֻלוּ לָךְ אֵת כָּל הַדִּינָה, וְתִהְיֶה עֲרֵנִי, וְאֵל תַּעֲשֶׂה
שׁוּם צָעָדִים פְּזִיזִים, כִּי חָבַל מָאֵד שְׁלֹא תֵאָבֵד אֵת הַבֵּית.

נָא וְנָא רְאֵה לְמִסֹּר אֵת עֲצָמְךָ לְהַתְפַּלֵּל כָּל יוֹם בְּמִנְיָן, וְאֵף שְׂאֲנִי
יִוְדַע שְׁקֻשָּׁה לָךְ, עִם כָּל זֹאת עֲלִיךָ לְזֹכֵר, שְׁכָּל הַחַיִּים צָרִיכִים לְשֹׁבֵר
אֵת הַטֵּבֵעַ הָרַע שֶׁנִּקְרָא עֲצָלוּת, וְצָרִיכִים לְדָאֵג לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן דִּיקָא,
כִּי מִי שְׂמַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, יֵשׁ לוֹ תָמִיד דְּבָר שְׂבִמְנִין, שֶׁהוּא שֹׁפֵעַ גִּשְׁמִי
וְשֹׁפֵעַ רוּחָנִי. וְזֹכֵר כִּמָּה יָמִים בְּטִלְתָּ שְׁלֹא תִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, לְצַעֲרִי
הָרַב, יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים וְאַפְלוּ שָׁנִים וְכו' וְכו', שְׂאֵתָה לֹא יִוְדַע
מֵה זֶה מִנְיָן, לָכֵן רְאֵה לְתַקֵּן אֵת מַעֲשִׂיךָ, כִּי לֹא חָשׁוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא דְעֵבִיד דִּינָא בְּלֹא דִין (בְּרָכוֹת יב:), כִּי אִם עוֹבֵר מִשְׁהוּ עָלִי, אֲזִי
תִּכְף-וּיִמִּיד אֲנִי מִחֲפֹשׁ מֵהַ עֲשִׂיתִי רָע, וּמֵה פְּגַמְתִּי, וְאֲנִי מִפְּשָׁפֹשׁ
בְּמַעֲשִׂי, וְאֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְתַקֵּן אֵת זֶה, כְּדֵי שְׁלֹא אֶקְבַּל עוֹד מִכּוֹת.
וְלָכֵן גַּם אֵתָה רְאֵה לְשֹׁמֵר מָאֵד וּלְתַקֵּן מֵהַ שְׁעֵשִׂיתָ, וְאֲנִי מְקוּהָ
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֵכֵל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטְרָסִים עֲכָשׁוּ בִּיתֵר שְׁאֵת וּבִיתֵר
עוֹ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֶבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו
נִצַּח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

רְאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֲנִי מֵאֲמִין בְּאֻמוֹנָה
שְׁלָמָה, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם דִּירָה מְשֻׁלָּכֶם, לְדַעְתִּי, תִּשְׁאָרוּ לְגוֹר פֶּה, וְתִרְאוּ
אִיךָ שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, כִּי חֲבַל מָאֹד שֶׁתִּלְכוּ, כִּי פֶה תִזְכּוּ לְחַנּוּךְ אֶת
בְּנֵיכֶם וּבְנוֹתֵיכֶם עַל טְהֻרַת הַקֹּדֶשׁ, וְאֲנִי מֵאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁתָּרוּ רַב נַחַת מִיְלֻדֵיכֶם, עַל-יְדֵי הַחֲנוּךְ שֶׁתִּקְבְּלוּ פֶה
בְּקָהֳלָתְנוּ, שְׁלוֹמֵדִים עִם הַתִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן אֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה
וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה לֹא נִמְצָא בְּשׁוּם מְקוֹם שֶׁבָּעוֹלָם,
וְלִכּוֹן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְהַשְׁאֵר, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב
לָכֶם בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר בְּפֶרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית מִד, מא): "וְתֹאמַר אֵל עֲבָדֶיךָ
הוֹרִידוּהוּ אֵלַי וְאֲשִׁימָה עֵינַי עָלָיו", כִּי בְּאֵמַת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְלַבֵּשׁ בְּכָל בֶּרֶשׁ יִשְׂרָאֵל, וְהַנִּשְׁמָה
מִתְחַנֶּנֶת וּמִבְקָשֶׁת מֵהָאָדָם — רַק תִּשִּׁים עֵינֶיךָ וְתִתְבּוֹנֵן, וְתִרְאֶה אֶת
אֲמַתִּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ תוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ אֵלַיךְ, אִיךָ
אָדָם צָרִיךְ רַק לָשִׁים עֵינָיו, וְיִרְאֶה אֶת הָאֱלֹקוֹת שֶׁיֵּשׁ סְבִיבוֹ, כִּי
בְּאֵמַת הַכֹּל לְכָל אֱלֹקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְהַנִּשְׁמָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן שְׁמָה
רוֹאֶה אֶת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלְאָ מָאֹד, אִיךָ כָּאֵן בְּזֶה
הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַנִּשְׁמָה שֶׁהִיא חֵלֶק אֱלֹהִים מִמַּעַל, נִעְלָמָה

אֲשֶׁר כִּז שְׂכָא בְּנַחֵל נֹט

וְנִסְתַּרְתָּ עַל-יְדֵי הַחֲמִיּוֹת שְׂבִגּוּפוֹ, וְחֲמִיּוֹת הָעִיר הַמְּלָאָה דַּעוֹת
שׁוֹנוֹת וְכוּ', וְזֶה "וְתֹאמַר אֶל עַבְדֶּיךָ", כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל הוּא עֶבֶד
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, "הוֹרִידוּהוּ אֵלַי", תוֹרִידוֹ אֶת הַשְּׂכִינָה אֵלַי, וְאִז
אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, "שְׂאֲשִׁימָה עֵינֵי עַלְיוֹ", שְׂאֲסַתְּפֵל אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְעֵינִי בְּעֵינִי אֶרְאֶה אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

מָה אָמַר לָכֶם! רְאוּ לָכֶם לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד, שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא נִתֵּן לָכֶם מִתְּנוּת כְּאֵלוֹ, לְלֵדִים גְּעִימִים, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שִׁיְהִיָּה מִכֶּלֶם הַרְבֵּה נַחַת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד אֶל הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם
תְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִז
טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז שְׂכָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְעִעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שִׁיחִיו
נֶצַח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם, וּמֵאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִכֶּם.

בְּעֵינֵי הַבֵּן שְׁלָכֶם, פֹּה וְשָׁם יֵשׁ לִי בְּעִיּוֹת אִתּוֹ וְכוּ', אֲבָל
בְּכָל־לֵיּוֹת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הוּא לּוֹמֵד טוֹב וּמִתְּנֵהֵג טוֹב, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּרְוּ רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מִמֶּנּוּ.

נָא וְנָא הִרְגִּילוּ אֶת עַצְמְכֶם לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְלָחָה
נִצָּחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁר־מִי שֶׁחִזַּק
בָּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

רֵאָה לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה, וְאַל יַחְסֹר לָךְ יוֹם בְּלִי מִקְרָא, מִשְׁנָה,
גִּמְרָא, מִדְּרָשׁ, אֲשֶׁר הָרַ' לַמוֹדִים הָאֵלֹו הֵם כִּנְגֵד הָרַ' עוֹלָמוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכב.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וַיִּגַּשׁ, ב' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גִּרּוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם, וּמֵאֵד מֵאֵד רְצִיתִי לְדַעַת אֶת שְׁלוֹם
בְּנֵיכֶם ... גִּרּוֹ יְאִיר, אֵיף הוּא מְרַגִּישׁ, וְאֵיף הוּא מִתְקַדֵּם, יַעֲזוֹר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּהַיֶּה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאָה הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת
הַגּוּף גַּם יַחַד.

אַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה
עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהֲצִיל אֶת בְּנֵיכֶם, כִּי הִנֵּחֻם הַזֶּה הָיָה
נִחוּץ, וּבְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שֶׁתִּפְסְתֶּם אֶת זֶה בְּזִמָּן, יַעֲזוֹר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתְּצַלִּיחוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִּיעַ עֲלֵיכֶם
שִׁפְעַ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְלֹא יַחְסֹר לָכֶם שׁוֹם דָּבָר.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכג.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְר וַיִּגַּשׁ, ב' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גִּרּוֹ יְאִיר.

אֵף שֶׁכִּתְבָתִּי לָךְ אֶתְמוֹל מִכְתָּב, אֲמַרְתִּי לְהוֹסִיף לָךְ עוֹד מִכְתָּב,

כי ממש הִחַיֵּיתָנִי, כי הִיִּיתִי בַצֵּעַר גָּדוֹל, זֶה כָּבֵד כָּמָה יָמִים שְׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַבְּחוּרִים מְאֹד שׁוֹכְבִּים, וְלֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת לָהֶם שׁוּם דָּבָר, אַתָּה סִפַּרְתָּ לִּי, אֵיךְ שָׁכַל הַיְלָדִים יוֹדְעִים כָּבֵד בַּעַל-פֶּה כָּמָה פִּרְקֵי מִשְׁנֵיאוֹת, זֶה עוֹרֵר אֶצְלִי שְׂמֵחָה עֲצוּמָה מְאֹד, כִּי כָל-כֶּף אֲנִי מִתְיַגֵּעַ, פֶּן וְאוֹלֵי הַבְּחוּרִים יִצְלִיחוּ לִהְיוֹת יְרֵאִים וְשֹׁלְמִים, וְעַדִּין לֹא עָלְתָה בִּי, אֲזוּ מִמִּילָא יֵשׁ לִי צֶעַר וְעֲגַמַת נֶפֶשׁ גָּדוֹלָה, וְאֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוֹעֵלְתִי לָהֶם, שֶׁבְּאֲמַת יִתְחִילוּ לִהְיוֹת יוֹתֵר רְצִינָיִים.

וַיֵּשׁ לוֹמַר בְּפִרְשֵׁת הַשָּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית מו, ל): "וַעֲתָה כָּבֹאִי אֶל עַבְדְּךָ אֲבִי, וְהִנֵּעַר אֵינְנוּ אֶתְנוּ, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ"; אָדָם צָרִיךְ לַעֲבֹד בִּימֵי הַנְּעוּרָיו הַרְבֵּה, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לַעֲת וְזִקְנָתוֹ עוֹבֵד הַשֵּׁם פְּשוּט, כֶּךָ אָמַר מוֹהֲרֵנִי"ת ו"ל, וְכֵן מוֹכֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִמָּן עג): הַעֲבוּדָה שְׁאָדָם עוֹבֵד בִּימֵי צִעֲרוֹתָיו חֲשׁוּבָה כְּמוֹ כָּמָה שָׁנִים בִּימֵי זִקְנָתוֹ; עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִתְיַגֵּעַ הַרְבֵּה עַד שְׁנַעֲשִׂים אִישׁ צִדִּיק. וְזֶה מֵה שְׁאָמַר יְהוּדָה, שֶׁמֶרְבֵּה אֶת הָאִישׁ הַיְּהוּדִי הַכּוֹפֵר בַּעֲבוּדָה זָרָה, "וַעֲתָה כָּבֹאִי אֶל עַבְדְּךָ אֲבִי, וְהִנֵּעַר אֵינְנוּ אֶתְנוּ, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ", הַנֶּפֶשׁ שֶׁל בֶּרֶשׁ יִשְׂרָאֵל קְשׁוּרָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַנְחָנוּ צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִתְקַשֵּׁר נֶפֶשׁ בְּנֶפֶשׁ אֱלֹקִית, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַחֲדִיר יְרֵאת שָׁמַיִם בְּבִנֵּי הַנְּעוּרִים, וְאֲזוּ טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא כָּל הַיָּמִים.

מֵה מְאֹד גָּדוֹלָה שְׂמֵחָתִי, שֶׁאַתָּה מְעוֹרֵר אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִצְלִיחַ עִם הַיְּשִׁיבָה, וְאַזְכָּה לְחַתֵּן אוֹתָם סָמוּךְ לְפָרְקָם.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ בַּעֲבוּדַת הַקֹּדֶשׁ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכד.

בעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיֵּגֶשׁ, ב' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

חָבֵל לִי מָאֵד, שֶׁהַפֶּקֶס שֶׁלָּךְ לֹא שׁוֹלַח וְכו', רַק מְקַבֵּל וְכו', שֶׁלַּחֲתִי לָךְ פֶּמָּה מְכַתְּבִים, וּמָאֵד רְצִיתִי שֶׁתִּמְסַר אוֹתָם אֶל יַעֲדָם, כִּי הֵם מְכַתְּבִים מָאֵד נְחוּצִים, וְנָא לְהוֹדִיעֲנִי דְרָךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, שֶׁקִּבַּלְתָּם וְחִלַּקְתָּם.

מָה אָמַר לָךְ! הַחַיִּים כָּל-כָּף קִצְרִים הֵנָּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן, וְעוֹד מְעַט נִצָּא מִכָּאֵן. וְסִפֵּר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁבָּעַת הָיוּתוֹ בְּחוּר הַגִּיעַ לְאוֹמֵן, וְשֵׁם הָלָךְ בְּלִילָה לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל לְהַתְּבוּדָּד וְכו', וְאַחֲר־כֵּךְ הִתְחַתֵּן, וּבִתּוֹךְ הַשָּׁבַע בְּרָכוֹת דָּפַק לוֹ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַּחֲלוֹן, וְהֵעִיר אוֹתוֹ בַּחֲצוֹת בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן: מִשָּׁה, מִשָּׁה, הֵנָּה הִיִּיתָ בְּחוּר, וְהֵנָּה נַעֲשִׂיתָ אֲבִירָךְ, עוֹד מְעַט תִּהְיֶה אֲבָא, וְאַחֲר־כֵּךְ סָבָא, וְאַחֲר־כֵּךְ כָּבֵד יוֹלִיכּוּ אוֹתָךְ ... וְכו' (כְּלוּמָר לְקַבּוּרָה). וְנִתְעוֹרֵר מָאֵד מָאֵד מֵאֵז, וְדָבָר זֶה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַכְנִיס בְּנוֹ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכה.

בעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר וַיֵּגֶשׁ, ג' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

אֶתְמוּל דִּבֵּר אִתִּי אַחִיד ... גֵּרוֹ יְאִיר, וּמִתְלוֹנֵן שֶׁאַתָּה מוֹצִיא שֵׁם רַע עָלָיו וְכו', וּמִכְפִּישׁ אֶת שְׁמוֹ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכו', אֲשֶׁר הִתּוֹצְאוֹת הֵם בְּכִי רַע, וּכְבֹּר אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲרִכִין טו:), שֶׁלִּשׁוֹן-הָרַע מִתְקַבֵּלֶת מִהֵר, וְנַעֲשֶׂה כְּכֹר מִזֶּה שִׁיחָה בְּרָבִים, וְעַל-כֵּן אֲבָקֵשׁ אוֹתָךְ מָאֵד, שֶׁתִּרְאֶה לְהַפְסִיק, כִּי לֹא נָאָה וְלֹא יָאָה לַעֲשׂוֹת

כֵּן לָאֵח חֲבִיב כְּמוֹהוּ, וְאִף שְׁאִינִי יוֹדֵעַ אֵיזָה סִכְסוּף הָיָה בִּינִיכֶם, עִם כָּל זֹאת אֵינִי רֹאֵי לַעֲשׂוֹת כֶּף לְשׁוֹם בֵּר יִשְׂרָאֵל, וּפָרֵט לָאֵח חֲבִיב כְּמוֹהוּ, וְאִנִּי מְקַוֶּה שֶׁתִּתְקַן מֵה שֶׁקִּלְקַלְתָּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ בְּאֻמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּו יִתְבָּרֵךְ, וְאִז יֵאִיר עֲלֶיךָ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּהָאֲרָה נִוְרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד.

רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן דִּיקָא, כִּי כֶף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ח.): אֵימָתִי עֵת רְצוֹן? בְּשָׁעָה שֶׁהֶצְבּוּר מִתְפַּלֵּלִין, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְרְאֵה לִקְבֹּעַ עַתִּים לַתּוֹרָה בְּקִבְעֵנוֹת חֲזָקָה חֶק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם, וְאִפְלוּ מְעַט דְּמַעַט כְּמָה הִלְכוֹת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׁלֵבֶל תִּכְפִּישׁ אֶת שֵׁם אָחִיד, וּבִפְרָטִיּוֹת שְׁבֹזָה אֶתָּה מִכְפִּישׁ אֶת הַמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכו.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּאֱשׁ, ג' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלִילוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְּיָה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים, יַעַן שֶׁמִּסְתוֹכְבִּים כְּמָה אַנְשִׁים, וּמוֹצִיאִים שֵׁם רַע עַל כְּמָה מְלַמְּדִים, וַיְדוּעַ, אֲשֶׁר לְשׁוֹן-הָרַע נִשְׁמָע וְנִתְקַבֵּל, לְזֹאת אֲנִי מוֹדִיעַ לְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים — לֹא תוּכְלוּ לְשַׁכְנֹעַ אוֹתִי עִם לְשׁוֹן-הָרַע מְגַנֶּה עַל מְלַמְּדִים יְרָאִי ה', וּבִפְרָט שֶׁיֵּשׁ לָנוּ מְלַמְּדִים מְסוּרִים בְּלֵב וּנְפֶשׁ חֲפֻצָּה לַתְּלִמִּידִים, וְכַמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים וְגו', כֶּף הַתְּלִמִּידִים אוֹהֲבִים אֶת הַמְּלַמְּדִים שְׁלֵהֶם, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֱלֹו שֶׁמִּשְׁמִיעִים אֶת הַמְּלַמְּדִים שִׁיפְסִיקוּ, אַחֲרֵת אֲצַטְרֵךְ לְשַׁלַּח אֶת יְלָדֵיהֶם הַבִּיתָה.

מה אמר לכם! אני רואה שהסמ"ך-מ"ם אורב מאד מאד בקהלתנו, בכל פעם הוא בא בדרך אחרת וכו', לעשות פרוידים בינינו, לזאת אני מאד מבקש את כל אחד, תעשו מה שתעשו, העקר שתהיה בינינו אחדות ואהבה גדולה.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז שכו.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

בבקר מקדם ביום רביעי יש את המשפט בעפולה נגד הערבי, שחיק טמא, ימח שמו, ולכן מאחר שאפה חתמת על המשפט, היה רצוי שתופיע שמה, ותעשה לי את החסד הזה.

צריכים להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי כל העולם כלו מלא נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, ויש לומר בפרשת השבוע (בראשית מז, כה): "ויאמרו הויתנו, נמצא חן בעיני אדוני, והיינו עבדים לפרעה", כי באמת האדם צריך להיות בטל ומבטל אל הקדוש-ברוך-הוא, ולא להשבר משום דבר, אלא על כל מה שעובר עליו יאמר: 'כל מה דעבד רחמנא לטב עבד', ואפלו שסובל חרופים וגדופים מאינשי דלא מעלי, עליו לבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, ועל-ידי שזוכה להיות בטל ומבטל אל הקדוש-ברוך-הוא, אז מאיר עליו אור נפלא מאד, כי בזה שאדם דבוק בו יתברך, יש לו חיות, וברגע שאדם מקשר עולם הבא לעולם הזה, יש לו חן, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן א'), אבל כל הצרות שאדם סובל, הן רק

על-ידי הדבור, שְׁמַדְבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, שְׁזָה פָּרְעָה — פֶּה-רַע, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לח), עַל פְּסוּק (תהלים קמח): "רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ", שֶׁהָרוּחַ סְעָרָה שֶׁבָּאָה לְאָדָם, זֶה רַק עַל-יַדֵּי הַדְּבּוּר, וְזֶה "וַיֹּאמְרוּ הַחַיִּיתָנוּ", שֶׁיֵּשׁ לְאָדָם חַיּוּת, עַל-יַדֵּי שְׁמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שְׁזָה "נִמְצָא חֵן בְּעֵינֵי אֱדוֹנִי", אֲבָל אָדָם נוֹפֵל לִשְׂאוֹל תַּחֲתִית עַל-יַדֵּי "וְהֵינּוּ עֲבָדִים לְפָרְעָה", עַל-יַדֵּי שֶׁיֵּשׁ פָּרְעָה — פֶּה-רַע, אֲזִי נַעֲשֶׂה עֲבֹד. לְזֹאת צְרִיכִים מְאֹד לְהִתְחַזֵּק, שֶׁזְּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנֵי ו"ל, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִהְיָה בְּנֵי חוֹרִין אֲמִתִּיִּים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שכח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשׁ, ג' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שָׁלוֹם לִידִידֵי ... גֵּרֹו יֵאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל מִכְתָּב כָּלְלִי לְתִלּוֹת עַל לוּחַ הַמוֹדְעוֹת, וְכֵן לְמִסֹּר אֶת שְׁנֵי הַמִּכְתָּבִים הַנְּחוּצִים מְאֹד.

מָה אָמַר לָךְ! לֹא יָדַעְתִּי שִׁיְהִיָּה כָּל-כֶּף קָשָׁה עִם הַיְלָדִים, אֲשֶׁר כָּל הָעַל נָפַל עָלֵי, וְלִכֵּן יַעַן שֶׁאֲנִי נוֹסֵעַ לְכַמָּה יָמִים, אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתְּדַבֵּר עִם כָּל אֶבְיָא בְּנִפְרֵד, שֶׁיַּצְלִיחַ לְבָנוֹ שִׁיעִיטָה וְכו', וְלֹא יֵצֵא הַחוּצָה בְּמִשְׁךְ חֲמִשָּׁה יָמִים, שֶׁלֹּא אֶהְיָה פָּאן, כִּי בְּרַגַע שִׁיִּפְּרוּ אֶת הַתְּנָאִי, אֲנִי שׂוֹלֵחַ אוֹתָם הַבִּיתָה בְּלִי רַחֲמָנוּת. הַקֹּר פֶּה חֲזָק מְאֹד מְאֹד, וְהֵם יוֹצְאִים בְּלִי מַעִיל וְכו', רַק עִם חֲלָצָה דְקָה וְכו', וְכֵן בְּלִילָה, שֶׁפְּשוּט מְסַפֵּן מִפּוֹשִׁים וְכו' וְכו', וְלִכֵּן שֶׁכָּל אֶחָד יִזְהִיר אֶת בְּנוֹ, כִּי אַחֲרַת אִם לֹא יֵצִית, כְּשֶׁאֲנִי חוֹזֵר הוּא הוֹלֵךְ הַבִּיתָה.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שבת.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבִּיעִי לַסֵּדֶר וַיֵּגֶשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... נָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת הַדּו"ח שֶׁל בֵּית-הַמִּשְׁפָּט, וְנִסִּיתִי לְהִתְקַשֵּׁר
אֵלָיָהּ, וְלֹא תִפְסְטִי אוֹתָהּ.

מָה אָמַר לָךְ! תְּשׁוּאוֹת חֵן חֵן לָךְ עַל כָּל הַיְגִיעָה וְהַטְרָחָה
שֶׁהִתְיַגַּעְתָּ וְטָרַחְתָּ בְּשִׁבְלִי. יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּשְׁלַם לָךְ
מִשְׁכָּרְתָּךְ שְׁלֵמָה, וַיְהִיָּה לָךְ נַחַת רוּחַ גְּדוּלָּה מִלְדִּידָה.

מָה אָמַר לָךְ, כָּל הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם הֵם נִסְיוֹנוֹת מָאד מָאד
קָשִׁים, וְעַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מָה שְׁעוֹבֵר, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּחֲזִיק מֵעַמֵּד
וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשּׁוּם דָּבָר, וְזוֹ גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁשׁוּם דָּבָר בְּעוֹלָם
לֹא יָכוֹל לְשִׁבֵּר אוֹתוֹ, וְאִפְלוּ כְּשֶׁמַּגִּיעַ לְמַצְבִּים שְׂיֹדֵעַ, שְׁכֻלָּם כְּנִגְדּוֹ,
עִם כָּל זֹאת לֹא יִתְיַאֵשׁ, אֲלֹא יִבְרַח אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֶן, וּבִנְדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתוֹ.

בְּאַמַּת כָּל הַקְהֵלָה שְׁלָנוּ הִיא נִס אֶחָד גְּדוֹל, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל
אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מָה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים וְהִרְפַּתְקָאוֹת,
וְלִכְן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמַּחֲזִיק וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבִבְּא כָּל
הַיָּמִים.

וַיֵּשׁ לוֹמַר בְּפָרָשַׁת הַשְּׁבוּעַ (בְּרֵאשִׁית מ"ה, כ"ד): "וַיִּשְׁלַח אֶת אָחִיו
וַיֵּלְכוּ, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֵל תִּתְּנוּ בְּדֶרֶךְ"; כִּי בְּאַמַּת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל
הֵם אֲחִים, וְצָרִיכִים לְהַחֲזִיק אֶת עַצְמָנוּ בְּיַחַד כְּמוֹ אֲחִים, אָבֵל כָּל
זְמַן שֶׁאֲנֻחֲנוּ נִמְצָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהוּא בְּחִינַת דֶּרֶךְ, שְׁצָרִיכִים
לְעֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם, וְלִהְיוֹת לְעוֹלָם הַבָּא, עַל הַדֶּרֶךְ קוֹרֶה
שְׁמַתְקוּטְטִים, וְזֶה מָה שֶׁהוּא אָמַר: "וַיִּשְׁלַח אֶת אָחִיו וַיֵּלְכוּ", הֵינוּ
אִם אֲנִי רוֹאֶה שְׁאֲחִים שְׁלִי מִתְחִילִים אֹתִי, אֲנִי שׁוֹלַח אוֹתָם שְׁיֵלְכוּ,

עם כל זאת הנשמה אומרת: חבל לכם להתעצבן אחד על השני, כי אתם ממילא על הדרך, כי כל העולם הזה הוא רק דרך, וזה "ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך", לא כדאי להיות בכעס וברציחה בדרך, כי אנחנו נמצאים פה באמצע הדרך, עוד מעט אנחנו יוצאים מפה, וחבל על כל יום שעובר בלא כלום. אשרי מי שמחזיק בזה, ואז טוב לו כל הימים!

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז של.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, ד' טבת ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך, וכן הבטחתי לך, שאכתב לך מכתב התחזקות, אבל, לדעתי, מאחר ששמעת היום את השעור שדברתי עם אנשי שלומנו, כבר לא חסר לך התחזקות, כי אם אני הייתי שומע שעור כזה רק פעם אחת בחיי, היה מספיק לי על כל החיים, והייתי מחיה את כל העולם כלו עם התחזקות כזה, ובפרטיות שכל מה שדברתי ידפס במכתב כללי לכל אנשי שלומנו, ואני אבקש מידידנו ... גרו יאיר, שימסר לך העתק מזה, ושם תהיה לך התחזקות כמים קרים על נפש עיפה.

נא ונא ראי למסר את נפשך בעבור בית-מדרש, וכן תשתדלי מאוד להדפיס איזה קונטרס על שם האמא, ובזכות זה היא תהיה בריאה.

נא ונא ראי להתחזק, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה,
רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוּף, וְתַהֲיֶה בְּרִיא.

בְּמִשְׁךָ הַיּוֹם תִּשְׁלַח לִי מִכְתָּב אִם הֵם מִפְּרִסְמִים עַל הַכֶּסֶם
בְּרַמַּת-גִּן.

פֹּה תִקְבַּל שְׁנֵי מִכְתָּבִים לְמִסֹּר לַיַּעֲדִים.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ה' טַבַּת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלִיּוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמִנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב",
הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גִּדְּל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ
שֵׁשׁ לִי, וְכֵן אֶת הַעֲזוּעַ הָעֵמֶק שֶׁהִזְדַּעְזַעְתִּי מִן הָאֶסוֹן הַזֶּה.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שַׁבַּת קו): אֶחָד מִבְּנֵי הַחֲבוּרָה שְׁמַת,
תִּדְאָג כָּל הַחֲבוּרָה כְּלָה; וְלִכְן עָלֵינוּ לִפְשָׁפֶשׁ בְּמַעֲשֵׂינוּ מָאֵד, מֶה
חֲטָאנוּ וּמֶה פָּשַׁעְנוּ, שָׂבָא עָלֵינוּ דְּבַר כְּזָה.

כְּתִיב (דְּבָרִים כ"א, א): "כִּי יִמָּצָא חָלָל בְּאֶדְמָה, אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ, נָפִיל בְּשָׂדֶה לֹא נוֹדַע מִי הַכֹּהֵן" וְגו'; אִם קוֹרָה

מקרה מוצע כזה, ואין יודעים בעבור מי ובעבור מה באה הצרה הזאת, אזי צריכים להביא עגלה ערופה. "וענו ואמרו: ידינו לא שפכו את הדם הזה, ועינינו לא ראו". ועורפים את ראש העגלה, והיא צורחת וצונחת. מסביר החנוף, שבצעת שערפו את העגלה, היתה צונחת מאד, וכלם בכו. ויש להבין, מדוע הסירו את הראש מהגוף? אלא ידוע, שהצדיקים מתפללים על כלל ישראל, והצדיקים נקראים "ראשי העדה", ואם ארע איזה מקרה רע, רחמנא לצלן, סימן שאנשי העדה נפרדו מהראש, ולא ציתו אותו. ולכן כדי לתקן את זאת, מסירים מהעגלה את הראש ומפרידים אותו מהגוף, לרמוז שזה היה הפגם.

ולכן עלינו להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונת חכמים, ולקבץ לעצמנו חק ולא יעבר ללמד בכל יום אפלו קצת בספר הקדוש והנורא: "לקוטי-מוהר"ן", לטובת נשמתנו ולטובת נשמת ידידנו הבלתי נשפך ר' ... עליו השלום.

ובאמת בקשתי כבר כמה וכמה פעמים מכל אנשי שלומנו, שיעשו לעצמם הרגל, כשרק לא רואים את אחד מחברינו בתפלה אחת, כבר צריכים לילך ולבקרו ולהתנדע מה ארע עמו. וכמו-כן כל אשה שתהיה בקשר עם כל נשות אנשי שלומנו, או לכל הפחות עם חברתה הטובה, וכך יהיה קשר ביניהן.

היה אחד מאנשי שלומנו ושמו: ר' ישראל מטירהוויצא ו"ל, והוא נטל על עצמו מצוה, שבכל ליל-שבת היכן שהיה 'שלום-זכר' — הלא לשם, ולא עצרו — לא קור ולא חם, לא גשמים ולא רוחות ושלגים וכו' וכו'. ודבר זה נהג לעשות בעבור כל תושבי העיר אומן. והיה משמח את בעלי השמחה וכו'. פעם אחת נולד לאחד מאנשי שלומנו בן זכר, והוא היה עני מרוד, ובאותה שבת ירד שלג כבד מאד, והקור היה עז מנשא, כשלשים מעלות מתחת לאפס, ולא בא איש ל'שלום-זכר', ומספן העני הזה — הכין לשוא, ואף אחד לא בא. והלכו כלם לישן. והנה ר' ישראל מטירהוויצא ו"ל כדרכו בא ל'שלום-זכר', ומצא את הדלת נעולה, והיה פלא

בְּעֵינָיו שָׁאִין אִישׁ נִמְצָא וְכו', וְנִקְשׁ עַל הַדָּלֶת בְּחֻזָּקָה, וְלֹא נִעְנָה. אֲזִי נִכְנָס בְּמַחְשָׁבְתּוֹ, שֶׁמֶשְׁהוּ אֵינֶנּוּ כְּשׁוֹרָה פֹּה, וְהִלֵּךְ וְעוֹרֵר עוֹד כְּמֵה שְׂכָנִים, וּפְרָצוּ אֶת הַדָּלֶת, וְנִכְנָסוּ וְרָאוּ, שֶׁכָּל בְּנֵי הַבֵּית שׁוֹכְבִּים מַעֲלָפִים. מִחֲמַת שְׂרָאָתָהּ הַמְשַׁפָּחָה, שָׁאֵף אֶחָד לֹא בָּא ל'שְׁלוֹם-זָכַר', אֲזִי הִלְכוּ לִישָׁן, וּבֵין כֶּף הַעֲשָׂשִׁית שֶׁל גֶּפֶט שֶׁהֵאִירָה כְּבָתָהּ, וְיָצָא פִּיחַ וְהִתְחַנֵּיק אֶת כָּלָם, וְר' יִשְׂרָאֵל הִגִּיעַ מִמֶּשׁ בְּרָגַע הָאֲחֵרוֹן, וְכָל הַשְּׂכָנִים עָזְרוּ לוֹ לְהוֹצִיא אֶת הַמְשַׁפָּחָה מִהַבֵּית, וְהִחֲלוּ לְרַחֵצַם בַּשֵּׁלֵג, כְּדִי לְהַחְיוֹתָם, וְכֶף הַצִּילוֹ מִשְׁפָּחָה שְׁלָמָה מִמָּוֶת בְּטוֹחַ. וְהָיוּ כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר אוֹמְנֵי מְשֻׁבָּחִים אֶת ר' יִשְׂרָאֵל מִטִּירָהּ וְיוֹצֵא ו"ל, שְׁבֻזְכוֹת הַמַּצֹּה הַזֶּה שֶׁנִּטַּל עַל עַצְמוֹ, לְהַתְעַקֵּשׁ וּלְהִיּוֹת אֶצֶל כָּל אֶחָד ב'שְׁלוֹם-זָכַר', הַצִּיל מִשְׁפָּחָה שְׁלָמָה.

וְלָכֵן עָלִינוּ לְקַבֵּל עַל עַצְמָנוּ תָּמִיד לְהִנָּדֵעַ מִה קוֹרָה אֶצֶל הַשֶּׁכֶן, סוּף כָּל סוּף אָנוּ מִשְׁפָּחָה אַחַת גְּדוֹלָה.

וְהַעֲקָר עֲכָשׁוּ צְרִיכִים רַק לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לְשָׂאֵל שְׁאֵלוֹת: לָמָּה?! וְעוֹד פַּעַם: לָמָּה?! כִּי לְצַעֲרָנוּ הָרַב, קוֹרִים עִתָּה אֲסוּנוֹת כְּבָדִים בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל וּבְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, וְצְרִיכִים רַק לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂינוּ, וּלְהִתְחַזֵּק בִּיתֵּר שְׂאֵת וּבִיתֵּר עַד בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה מֵאֵד.

הִנֵּה אָנוּ מוֹצְאִים, בְּשַׁעַה שֶׁשָּׁלַח יַעֲקֹב אֶת יוֹסֵף לְרֹאוֹת אֶת שְׁלוֹם אָחִיו, לָמַד עִמּוֹ פִּרְשַׁת 'עֲגֹלָה עֲרוּפָה', וְאַחֲרֵי-כֵן אָרַע עִם יוֹסֵף מֵה שְׂאֲרַע, שֶׁהִשְׁלִיכוּהוּ לְבוֹר מָלֵא גִחְשִׁים וְעֻקְרָבִים, וְאַחֲרֵי-כֵן מְכָרוּהוּ לְעֶבֶד, וְהַעֲלִילוּ עָלָיו עֲלִילָה, וְנִכְנָס לְבֵית-סֹהַר, עַד שֶׁחֲזַר לְמִלֵּךְ וְהִתְנַדַּע לְאָחִיו, וְשָׁלַח עֲגֹלוֹת לְהֵבִיא אֶת אָבִיו, וּפִרַשׁ רַש"י: לְהַזְכִּיר לְאָבִיו, שֶׁכְּשֶׁנִּפְרַד מִמֶּנּוּ, עָסְקוּ בְּפִרְשַׁת 'עֲגֹלָה עֲרוּפָה'. וְנִשְׁאֵלֶת הַשְּׁאֵלָה: מִדּוּעַ בָּאָמֶת לָמַד יַעֲקֹב עִם יוֹסֵף פִּרְשַׁת 'עֲגֹלָה עֲרוּפָה', קִדָּם שְׂאֲרַע לוֹ מִקְרָה כְּזֶה, שֶׁהִשְׁלִיכוּהוּ בְּבוֹר וּמְכָרוּהוּ, וְסָבַל מִה שֶׁסָּבַל? אֵלֹא יַעֲקֹב אָבִינוּ רָמַז לוֹ, שֶׁיִּגְיַע זְמַן, שִׁיְהִיָּה לוֹ קָשָׁה מֵאֵד בְּחַיִּים, אֲזִי עַל-כָּל-פָּנִים יִהְיֶה מְחַבֵּר הַגּוֹף אֶל הָרֹאשׁ, שֶׁתָּמִיד יִזְכֹּר מִהֲצַדִּיק שֶׁהוּא יַעֲקֹב. אֲשֶׁר זֶהוּ סוֹד 'עֲגֹלָה עֲרוּפָה',

אֲשֶׁר כּוּז שֶׁלג בְּנִחַל עֵא

שְׁעוֹרְפִים וּמִסִּירִים אֶת הָרֹאשׁ מִן הָעֵגְלָה, לְרִמּוֹ — שְׁכַל הַצָּרָה
בָּאָה, מִפְּנֵי שֶׁהַפְּרִידוֹ עֲצָמָם מִהָרֹאשׁ-בֵּית, שֶׁהוּא הַצָּדִיק.

וְלָכֵן עָלִינוּ לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פָּגַם אֲמוּנַת חֲכָמִים,
כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא); וּבִנְכוּת זֶה
כָּבֵד לֹא יִשְׁמַע עוֹד שׁוֹד וְשֹׁכֵד בְּתוֹכֵנוּ, וְנִזְכָּה וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמָּחוֹת.

הַפּוֹתֵב וְחוֹתֵם בְּצַעַר גָּדוֹל מְאֹד...

כּוּז שֶׁלג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֶדֶר וִיחִי, י"ג טֶבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּירוּ יְאִיר.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אִם לַחֲזָקָה — אֵין מַלִּים בְּפִי לִפְרֹשׁ לָךְ אֶת גְּדֹל
הַנְּכוּת, שֵׁישׁ לָךְ וּלְאִשְׁתְּךָ, שְׁאַתֶּם מְדַפְּסִים דְּבָרִים כְּאֵלֶּה, שֶׁעוֹד לֹא
הָיוּ בְּעוֹלָם, כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה, הַטְּמָאָה שֵׁישׁ בְּעוֹלָם — אֵין לְתֹאֵר
וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן, הֵן בְּנֵאוּף וְהֵן בְּכַפִּירוֹת
וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, וּבִפְרָט שֶׁעֲכָשׁוּ הַמִּסִּיּוֹן עוֹבֵד מְאֹד חֲזָק, וְלָכֵן כָּל מִי
שֶׁרָק יִזְכֶּה לְתַמּוֹד וְכוּ', שְׁתּוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לְהַדְפִּיס אֶת הַסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים הָאֵלּוּ — יִהְיֶה מְבֻטָּח לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא, בְּלִי שׁוּם סִפֵּק,
כִּי עֲכָשׁוּ עָקֵר הַהַפְּצָה צְרִיכָה לֵהְיוֹת בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

גַּא וְנָא רָאוּ לְהִתְאַמֵּץ וּלְהַדְפִּיס כְּרוֹךְ אַחֵר כְּרוֹךְ "אֲשֶׁר בְּנִחַל",
אֲשֶׁר מִי שֶׁרָק יַעֲזוֹר בְּהַדְפַּסַּת שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנִחַל", בּוֹדֵאִי תִהְיֶה לוֹ
יִשׁוּעָה בְּלִי שׁוּם סִפֵּק סְפִיקָא, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שִׁיתֵּן יָד לְהַדְפִּיס אֶת
"אֲשֶׁר בְּנִחַל", וְאִז טוֹב לוֹ וּלְזֻרְעוֹ אַחֲרָיו כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא אֵל תְּהִיָּה שְׁבוּר מְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְאֲנִי מְקֻנָּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְאִף
שְׁאֵפָה עֲכָשׁוּ בְּדַחְקוֹת גְּדוּלָּה, עִם כָּל זֹאת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא
יַעֲזֹב אוֹתָהּ, וְאִזּוֹ תִּזְכֶּה לְרֹאוֹת דְּבָרִים יָפִים בְּחַיֶּיהָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ שָׁבַת שְׁלוֹם...

כז שלד.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר וַיְחִי, י"ג טֵבַת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנֹכַח קַבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

לֹא יִדְעָתִי, שֶׁיִּדְּךָ רַב לָךְ בְּחַדוּשֵׁין דְּאוֹרֵיָתָא, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תַּחֲדָשׁ חַדוּשִׁים נְאִים, צִיצִים וּפְתָרִים.

אוֹדוֹת אוֹיִלִם הַשְּׁמַחֲתוֹת, אֲנִי מְקֻנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוּכֵל
לַעֲשׂוֹת מַה שְׁיוֹתֵר יָפָה, וְזֶה יֵצֵא לְהַפְלִיא פְּלִאֵי פְּלֹאוֹת.

בַּעֲנִיָּן בּוֹאֵי לְאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, לֹא נִרְאָה לִי שְׁאֵהִיָּה קֹדֶם פּוּרִים,
כִּי אִם אֵהִיָּה, בַּעֲזֹרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, בְּשַׁבַּת שִׁירָה, אִזּוֹ אֵהִיָּה רַק
בְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ נִיסָן, וְלִכְּן לֹא נִרְאָה לִי שְׁבֹז' בְּאֶדְר אֵהִיָּה בְּאַרְצֵנוּ
הַקְדוּשָׁה.

רֹאה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאִף אֶחָד
בַּעוּלָם אֵינּוּ יוֹדֵעַ אֶת הַיְּגִיעָה וְהַטְרָחָה שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹךְ הָאוֹלָם שְׁמַחֲתוֹת,
יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּזִכּוֹת זֶה, שְׁתַּמִּיד יִהְיוּ שְׁמַחֲתוֹת בְּבֵית
שְׁלָכֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשַׁמְחֲתוֹת.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקֻנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִקְבַּל רִשְׁיוֹן לְבָנוֹת
אֶת בֵּית-הַכִּנְסֹת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְנִצְלִית דְּרַבְנּוֹ.

אוֹדוֹת הַפְּלִים וְכוּ', מַה אֶכְפֵּת לָךְ, אֵפָה אֶמְרָתְךָ אֶת שְׁלָךְ,

אָשֶׁר כּוּ שֶׁלָּה בְּנִחַל עג

וְשִׁישָׁאָר בַּחוּץ, וְאִם יִגְנְבוּ אֶת זֶה, זֶה לֹא אַחֲרִיּוּתְךָ וְכו', וְצָרִיכִים לְהִגִּיד אֶת זֶה חֹד מִשְׁמָעִית לְחֶתֶן, כִּי מִכָּל הַהֶפְסָדִים שֶׁקָּרוּ לָנוּ עַד עַכְשָׁו, כָּבֹר רוּאִים שֶׁלֹּא כָּדָאי לָנוּ לְהַחְזִיק בְּלִים שֶׁל אַחֲרִים, אֲנַחְנוּ לֹא שׁוֹמְרִים לְאַף אֶחָד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לְךָ שְׁבֶת שְׁלוֹם...

כּוּ שֶׁלָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שְׁבֶת-קָדֵשׁ לְסֹדֶר וִיחִי, י"ד טֹבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַחֶתֶן הַיָּקָר לִי מְאֹד ... וְאֵתוּ עִמּוֹ ... שְׂיִיחִיו נִצָּח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, וּבִכְרִיט שְׂאֵתָם מִסְתַּדְרִים בְּיַחַד.

מָה אָמַר לָכֶם! הִרְבֵּה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ הִיָּתָה לִי עַד שְׁחַתַּנְתִּי אִתְּכֶם, וְאֲנִי מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַצִּיתוּ אוֹתִי, וְלֹא תִתְחַרְטוּ בְּלִי יְמֵי חַיִּיכֶם.

א. הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַצְנִיעוּת, שֶׁזֶה הִיסוּד בְּדַרְכֵי הַתּוֹרָה וְהִירָאָה, וְלְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד שֶׁלֹּא יֵרָאוּ אֶת הַשְּׁעֵרוֹת בַּחוּץ, כִּי הוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד, וְאֶצְלָנוּ הָאֲשֻׁכָּנִים הַנִּשְׁשִׁים מְגַלְחוֹת לְגִמְרֵי אֶת שְׁעֵרוֹת רֹאשׁוֹ, וְעַל זֶה הֵן הוֹלְכוֹת עִם פָּאָה, כִּי כָּל-כֶּף חֲמוּר גָּלוּי שֶׁעַר, עַד שְׂמַגְלָחוֹת לְגִמְרֵי.

ב. מְאֹד מְאֹד לְדַקְדָּק עַל הַלְבוּשׁ, וְאֲנִי מְאֹד רוֹצֶה שְׂתַּלְחֶךָ בְּשִׁבְתָּ עִם שְׂטְרִימֵל וּבִגְד לָבָן כְּשֶׁתִּהְיֶה בִּיבְנָאֵל, וְכֵן עִם גְּרָבִים לְבָנוֹת כְּמוֹ דַּרְכֵי הַחֲסִידִים, חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ עִם בְּגָדֵי שְׁבֶת, וְכֵן שֶׁהַפְּאוֹת תִּהְיֶינָה מְצֻדֵי פָּנֶיךָ וְלֹא מֵאַחֲרֵי אֲזִנֶּיךָ

ג. לְרִאשׁוֹת 'לִגְנָב' עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם, תִּלְמַד חֲמֵשׁ

וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאִפְּן שְׁתַּסִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ שְׁנִים מְקַרָּא וְאַחַד תְּרַגּוּם, מִשְׁנָה לְלִמּוּד בְּכָל יוֹם כְּמָה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת בְּגִרְסָא וְכֵן גְּמָרָא וְכֵן מִדְּרָשׁ, כִּי הָאֲרַבְעָה לַמּוֹדִים הָאֵלּוּ, הֵם כְּנֻגַּד הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת, וּמִי שְׁזוֹכָה לְלִמּוּד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר מִהַד' לַמּוֹדִים הָאֵלּוּ, מִמָּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְפָּרֵף שְׁמוֹ.

ד. רְאֵה לְכַבֵּד וּלְיַקַּר מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְכֵן הִיא תִּיקַר וְתִכְבֵּד אוֹתָךְ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (ראש השנה ו'): אִשָּׁה — בַּעֲלָהּ מְשֻׁמָּחָה; וְכֵן אָמְרוּ (תנא דבי אליהו רבה, פֶּרֶק ט', סִימָן ו'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רִצּוֹן בַּעֲלָהּ; לֵכֵן צְרִיף לְהִיּוֹת כְּבוֹד וְהַבְנָה הַדְּדִית. וְרַבֵּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות ה"ן, סִימָן רסג, רסד), שְׁתַּסַּמ"ךְ-מ"ם עוֹבֵד מְאֹד קָשָׁה לְשֹׁכֵר אֶת בְּתִי יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה בִּיגִיָּהֶם שְׁלוֹם-בֵּית, וּלְהַכְשִׁילָם בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים; לֵכֵן רְאוּ לְכַבֵּד וּלְיַקַּר אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד, שְׁאֶחָד יַעֲזֹר לַשְּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם.

ה. תִּזְהַר לְלָכֵת לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן דִּיקָא אֶת כָּל הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת: שְׁחִרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב — חֹק וְלֹא יַעֲבֹר, וְזוֹ סִגְלָה לַפְּרִנְסָה בְּנֻקָּל, כִּי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, יִהְיֶה לוֹ דְּבָר שְׁבַמְנִין. וְחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֻכּוֹת ח.): אִימָתִי עֵת רִצּוֹן? בְּשַׁעַה שֶׁהַצָּבוּר מִתְפַּלְלִין; לֵכֵן צְרִיף לְהִתְפַּלֵּל בַּצָּבוּר דִּיקָא, אֲשֶׁרִי מִי שְׁנִזְהָר בָּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּיתוּ אוֹתִי, וְאֵז תִּרְאוּ נִפְלְאוֹת, שִׁיעֲשֶׂה עִמָּכֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. הַעֲקַר שְׁתַּהֲיֶה בִּינְכֶם אַהֲבָה גְּדוֹלָה, וּלְכַבֵּד וּלְיַקַּר אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל הַעֲבֹר, וּמִכָּל שָׁכֵן שְׁלֹא תִּבְיֹאוּ אֶת הַהֲנַהֲגוֹת מִהַבֵּית, וְדִי לְחַכִּימָא.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שלו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין לתאר ואין לשער את גדל
האהבה שיש לי אליך, וממש מסרתי את נפשי לחתן את בנך ...
יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שיהיה דבר של קומא, בגין עדי עד, העקר
אתם אל תתעורבו להם בחיים, ועל־ידי־זה יצליחו.

מאד מאד רצייתי, שאפה ואשתך תשלימו ביניכם, ותפסיקו
להתקוטט ולריב כמו ילדים קטנים. הנה עכשו תלכו לחתן את כל
הילדים, בעזרתו יתברך שמו, ולכן למה לכם לריב ולעקץ אחד את
השני, אדם יכול לחיות בזה העולם ממש כדגמת עולם הבא, אם
יש לו רק שכל, כבר כל־כך הרבה שמעפת מפי, ומתי תקנים את
דברי?!

נא ונא ראה לבטל את עצמך לגמרי אל האין סוף ברוך הוא,
ולא תרצה שום רצון מבלעדי רצונו יתברך, ועל־ידי־זה תצליח
ברוך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שלו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר ויחי, י"ד טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, תלמידי
החביב לי מאד ... גרו יאיר.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, הן אמת שאני יודע

שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ בַּעֲתִים הָלָלוּ מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים קָשִׁים, עִם כָּל זֹאת אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבַּעוֹלָם לְהַתְחַזֵּק. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת הִיא שְׂמִיחָה. בְּכֵן אַתָּה צָרִיךְ לַעֲבֹד עַל עֲצָמְךָ, שְׂתַהֲיֶה שְׂמִיחַ, וְתִדַּע לָךְ, שֶׁשְׂמִיחָה לֹא בָּאָה בְּקִלּוֹת לְאָדָם, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כָּל-כּוֹף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת בְּכָל יוֹם וְיוֹם וְחִלּוּשׁוֹת הַדַּעַת, עִם כָּל זֹאת עַקֵּר הַעֲצָה לִהְיוֹת בְּשְׂמִיחָה, כִּי אֵין זוֹ עֲצָה לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבַּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשְׂמִיחָה, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבּוּר וְדְבּוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצִּלָּחָה נִצְחִית, הַצִּלָּחָה כְּזֹאת, שֶׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁתְּמִיד בְּשְׂמִיחָה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְחַלֵּל לְהַגִּיד אֶת הַתְּפִלּוֹת הַמוֹבָאוֹת בְּקִנְטֵרס "מְצִיאת הַזִּוּג", וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמָּצֵא אֶת בֵּית זִוּגְךָ וְתִתְחַתֵּן, וְתִבְנֶה בֵּית גִּאֲמֹן בְּיִשְׂרָאֵל. הָעַקֵּר לִהְיוֹת בְּשְׂמִיחָה, וְעוֹד פַּעַם בְּשְׂמִיחָה, וְעוֹד פַּעַם בְּשְׂמִיחָה וְכוּ' וְכוּ', וְאִךְ שֶׁאַתָּה נִמְשָׁךְ מֵאֵד לַעֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, אֵל תִּסְתַּכֵּל עַל זֶה, רַק תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שלח.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר שְׁמוֹת ט"ו בְּטֹבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִילוֹת נִשּׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגִּרִּים בְּיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזִּוּיָּה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיִצִּילֵן מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצִּלָּחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיהֶן, אָמֵן.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁאֵנִי זֹכֶה שׁוֹב לְכַתֵּב לְכֵן דְּבוּרִים הַכּוֹלְלִים הֶלְכָה, פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעָה וְהַשְּׁקָפָה, וְהַכֵּל בְּנוֹי עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ז"ל.

הֶלְכָה

נִדְבָר מִמְצוֹת צִיצִית, אֲשֶׁר הִיא מִצְוָה מְאֹד מְאֹד יְקָרָה. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים מְאֹד הַקְפִּידוּ עָלֶיהָ, לְהִזָּהֵר בָּהּ מְאֹד. אֲשֶׁה פְּטוּרָה מִצִּיצִית, מִפְּנֵי שֶׁהִיא מִצְוָה עֲשֵׂה שֶׁהַזְמַן גֶּרָמָהּ. הֵינּוּ בַלִּילָה פְּטוּרִים מִלִּילָה עִם צִיצִית, וְהַחֲיוֹב הוּא רַק בַּיּוֹם, וְעַל-כֵּן כָּל דָּבָר שֶׁתְּלוֹי בְּזֶמֶן — הָאִשָּׁה פְּטוּרָה בּוֹ. אֲבָל חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (סֵפָה מ.ב.): קֵטֶן הַיּוֹדֵעַ לְהַתְעַשֵּׂף, אָבִיו צָרִיךְ לְקַחַת לוֹ צִיצִית לְחַנְכוֹ. חֲנוּךְ לְמִצְוֹת תְּלוֹי בָּאֵב, שִׁיקָנָה לִילֵד צִיצִית מִגִּיל קֵטָן, בְּרָגַע שִׁיּוּדֵעַ לְהַתְעַשֵּׂף בְּצִיצִית, מִנַּח עָלָיו הַחוֹב לְלַכֵּת עִם צִיצִית. וַיַּעַן שְׁאֲנַחֲנוּ יוֹדְעִים, שֶׁלְצַעֲרָנוּ הָרַב, אֵין לָאֵב סִבְלָנוֹת לִילָדִים, וּבַפְּרָטִיּוֹת לִילָדִים הַקְטָנִים, וְהֵם פִּתַּח הַפְּקוּחַ וְרֻשׁוֹת הָאֵם, לְזֹאת אַחַת מִמִּצְוֹת הַחֲנוּךְ שֶׁל הָאֵם — לְדַאֵג שֶׁתִּהְיֶה לִילֵד צִיצִית כְּשֶׁרָה.

מִצְוֹת צִיצִית, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), מִצְלָת אֵת הָאָדָם מִתַּאֲוֹת גִּאוּן, רַחֲמָנָא לִישׁוֹכֵן, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הֶרֶהוּרִים רָעִים. אֲזִי צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד, שֶׁיִּלְכוּ הַיִּלָּדִים בְּצִיצִית כְּשֶׁרָה, וַיִּקְיָמוּ אֵת הַמִּצְוָה בְּשִׁלְמוּתָהּ. בְּדֶרֶךְ כָּל כְּשֶׁמְכַבְּסִים אֵת הַצִּיצִית — פּוֹסְלִים אֵת הַצִּיצִיּוֹת, וְהַיִּלָּדִים הַזֵּלִכִּים בְּצִיצִית פְּסוּלָה, וְהָאֵם אֲשֶׁמָּה בָּזָה, בְּאֲשֶׁר אֵינָה שֹׁמֵה לֵב, שֶׁהַצִּיצִיּוֹת נִקְרָעוּ בַּעַת הַכְּבוֹס וְנִפְסְלוּ, וְסִתָּם מִלְּבִישִׁים אֵת הַיִּלָּד בְּצִיצִית, אֲבָל הִיא פְּסוּלָה.

לְזֹאת, מִנַּח חֹב עַל הָאֵם לְשַׁמֵּר שֶׁתִּהְיֶה לִילֵד צִיצִית כְּשֶׁרָה. וְחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (יְרוּשְׁלָמִי בְרָכוֹת, פֶּרֶק א', הֶלְכָה ב'): מִי שֶׁנִּזְהָר בְּמִצְוֹת צִיצִית, זֹכֶה וְרוֹאֶה פְּנֵי שְׁכִינָה. וּבִדְבָרֵי כָּל אִמָּא מִתְּפַלֵּלָת עַל הַצִּלְחַת בְּנֶיהָ, שֶׁיִּזְכּוּ לִירְאָת שָׁמַיִם, וְלִרְאוֹת פְּנֵי שְׁכִינָה, וְהִנֵּה יֵשׁ מִצְוָה אַחַת, שֶׁהַזְהִיר בָּהּ, זֹכֶה לִרְאוֹת פְּנֵי שְׁכִינָה, לְזֹאת מִנַּח הַחוֹב עַל הָאֵם לְדַאֵג, שֶׁתִּמִּיד תִּהְיֶינָה לִילֵד צִיצִיּוֹת כְּשֶׁרָה. בְּדִבְרֵי הַמִּצְוָה מִחֻבַּת אֵת הָאֵב, לְדַאֵג שֶׁלִילֵד תִּהְיֶה צִיצִית כְּשֶׁרָה,

אֲבָל אֲנַחְנוּ רוֹאִים אֶת הַמְּצִיאוֹת שֶׁלֹּדְאֻבּוֹנֵנוּ הָרַב, הָאֲבוֹת מְזֻנְיָהִים, וְאֵין אֲכַפֶּת לָהֶם, הֵם עֲסוּקִים מְאֹד, וּמִחֲפָשִׁים מְצוֹת, בְּשָׁעָה שִׁישׁ לָהֶם מְצוּהָ בְּתוֹךְ בֵּיתָם — יִלְדֵיהֶם, וְאֵינָם גִּזְהָרִים בְּכִשְׁרוֹת צִיצִיּוֹת יִלְדֵיהֶם.

לִזְמַת, הָאֵם שֶׁנִּקְרָאת עֲקָרַת הַבַּיִת, אִם רוֹאָה שֶׁלֹּאֵב לֹא אֲכַפֶּת, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לְדַאֵג שְׁתִּהְיֶינָה בַּבַּיִת כַּמָּה צִיצִיּוֹת, בְּאִפֶּן שֶׁהֵילֵד יִלֵּךְ תָּמִיד עִם צִיצִית כְּשֶׁרָה. וְאִם נִפְסְלָה הַצִּיצִית, יוּכְלוּ לְהַחֲלִיף תִּכְף-וּמִיד. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדְרִים כה.): שְׁקוּלָה מְצוֹת צִיצִית כְּנֹגֵד כָּל מְצוֹת שֶׁבְּתוֹרָה; כָּל-כֶּף חֲשׂוּבָה מְצוֹת צִיצִית! וְכֵן נִפְסֵק בַּשְּׁלַחַן עָרוֹף (אַרְבַּע חַיִּים, סִמֵּן כד, סְעִיף ו'): גְּדוֹל עֲנֹשׁ הַמִּבְטֵל מְצוֹת צִיצִית, וְעָלִיו נֶאֱמַר (אִיּוֹב לח, יג): "לֹאֲחֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ"; אִם אֵין מְקִיָּמִים מְצוֹת צִיצִית, אֲזִי הֵילֵד עָלוּל לְהִדְרֹד, רַחֲמָנָא לְצִלָּן; וּמִי רוֹצֶה שֶׁבָּנוּ יִדְרֹדֵר לְשֹׂאֵל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו?!

וְאֲנַחְנוּ עֲדִים, שֶׁהִרְבֵּה פְּעָמִים הֵילֵד הוֹלֵךְ בְּדֶרֶכִים עֲקָלְקָלוֹת הַפֶּךָ מִהַתּוֹרָה, וּמִדְרֹדֵר, וְאֵין לוֹ חֶשֶׁק לְקַדְּשָׁה, וְהַהוּרִים אוֹכְלִים עֲצָמָם לָמָּה וּמִדּוּעַ, וְאֵינָם שְׂמִים לֵב, שֶׁלִּבָּנִים אֵין צִיצִיּוֹת כְּשֵׁרוֹת. אִם הָיוּ גִזְהָרִים בְּזֶה שִׁילְכוּ הַיִּלְדִּים בְּצִיצִיּוֹת כְּשֵׁרוֹת, כִּדָּאִי מְצוֹת צִיצִית לְהַצִּילָם מִכָּל הַחֲטָאִים שֶׁבַּעוֹלָם. וְכֵן אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִימֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִמֵּן ז'), שֶׁעַל-יְדֵי מְצוֹת צִיצִית, זוֹכִים לְאַמוּנָה בַּהֲקְדוּשׁ-כְּרוֹף-הוּא, וְזוֹכִים לְקַבֵּל אֶת עֲצוֹת הַצַּדִּיק. לִזְמַת, מִנְּחָ הַחֹב עַל הָאֵם לְדַאֵג, שֶׁלִּבָּנִים תִּהְיֶינָה צִיצִיּוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְיַעֲשׂוּ בְּרָכָה בְּכָל יוֹם "עַל מְצוֹת צִיצִית"; וְלְהַגְדִּילָם כֶּכֶר כְּשֶׁמֶתְלַבָּשִׁים בְּצִיצִית, שִׁיאֲמְרוּ גַם אֶת הַפֶּסוּק: "שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל הוֹי"ה אֱלֹקֵינוּ הוֹי"ה אֶחָד, כְּרוֹף שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד"; שֶׁהֵילֵד כֶּכֶר מִגִּיל צָעִיר יִהְיֶה רָגִיל לַעֲשׂוֹת בְּרָכָה עַל הַצִּיצִית וּלְנִשְׁקָהּ, וְלֹאֹמֵר שְׁנֵי פֶסוּקִים אֵלּוּ עִם הַצִּיצִית. וְצָרִיכִים לְהַתְחִיל כְּשֶׁהֵם עוֹד קְטַנֵּי קְטַנִּים, וְזֶה יָבִיא קַדְשָׁה כּוֹז לִילֵד, שִׁישְׁתוֹקֵק אֶל הַתּוֹרָה וְהַמְּצוֹת. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (שָׁבַת קנג.): בְּכָל עֵת יִהְיֶה בְּגָדֶיךָ לְבָנִים — אֵלּוּ צִיצִית; כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ עִם צִיצִית — נִשְׁמָתוֹ מִתְּלַבֶּנֶת.

ומה שָׁאָנוּ רוֹאִים, שֶׁהֵילָדִים נִמְשָׁכִים אֶל הַטְּמָאָה, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וּמִדִּרְדָּרִים, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, זֶה בָּא מִפְּנֵי שְׂאִין גְּזֵהִים שֶׁיִּלְכוּ עִם צִיצִית, אוֹ שֶׁהוֹלְכִים בְּצִיצִית לֹא כְּשֶׁרָה. לְזֹאת מִנַּח הַחוּב עַל הָאֵם דִּיקָא, שֶׁהֵילָד יִלָּךְ עִם צִיצִיּוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְהִיא תִּקְבֹּל שָׂכָר עַל זְכוּת זוֹ. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יו, סִימָן ז'): וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת הַיְי"ה — הַמֵּרָאָה מֵבִיא לִיְדֵי זָכְרוֹן, וְהַזָּכְרוֹן מֵבִיא לִיְדֵי מַעֲשֶׂה; בְּרָגַע שֶׁהֵילָד יֵרָאֶה תָּמִיד אֶת הַצִּיצִית, וּבִפְרָט שֶׁהָאֵם תִּסְבִּיר לוֹ מַה זֶה צִיצִית — שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִוָּה שֶׁתִּהְיֶה לָנוּ צִיצִית, הֵילָד יִסְתַּכֵּל עַל הַצִּיצִית, וְזֶה יָבִיא לוֹ קִרְשָׁה גְדוֹלָה מְאֹד. כְּמֵאמָרָם ו"ל (סְפָרִי שֶׁלח): "וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים" — זֶה מִצְוֹת צִיצִית, מִגִּיד שֶׁהַצִּיצִית מוֹסֶפֶת קִרְשָׁה לִישְׂרָאֵל.

לְזֹאת, כָּל אִשָּׁה מַחֲבִיבָה לְדָאֵג, שֶׁלִּבָּנֶיהָ כָּבֵד מִגִּיל קִטְנוּת תִּהְיֶינָה צִיצִיּוֹת כְּשֵׁרוֹת, וְלִהְשִׁתֵּדֵל לְכַבֵּסָן, שֶׁלֹּא תִהְיֶינָה מְלַכְלָכוֹת. וּדְהִיּוֹם שְׂאִין זֶה בִּיקָר כָּל-כָּף, כִּדָּאי שֶׁתִּהְיֶינָה כְּמֵה צִיצִיּוֹת, אֲשֶׁר זֶה מְכַנֵּס יֵרָאֶת שְׂמִים לֵילָד, קִרְשָׁה לֵילָד, וּמִחֲדִיר בּוֹ תִּשְׁוֹקָה שִׁמְשֻׁף אַחֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן עַל הָאֵם לְדָאֵג לְכָף מְאֹד.

פִּרְשֵׁת הַשְּׁבוּעַ — פִּרְשֵׁת שְׁמוֹת

בְּפִרְשָׁה זוֹ מְסַפֵּרֶת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁפָּרַעַה גָּזַר גְּזֵרָה, שֶׁלֹּא יוֹלְדוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. הוּא עָשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁלֹּא יִתְרַבּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עַד כִּדָּי כֵּן, שְׂאֵמֶר לְמִיִּלְדוֹת (שְׁמוֹת א, טז): "בְּיִלְדָּכֶן אֶת הַעֲבָרִיּוֹת וּרְאִיתֶן עַל הָאֲבָנִים אִם בֵּן הוּא וְהִמַּתֵּן אֹתוֹ וְאִם בַּת הִיא וְחָיָה"; הֵינּוּ שֶׁתִּשְׁתַּדְּלָנָה לַעֲשׂוֹת הַפְּלוֹת, וְכֵאֲשֶׁר תִּרְאֶינָה כִּי בֵּן הוּא, תִּמְתְּנָה אוֹתוֹ; כִּי פָחַד מְאֹד שֶׁיִּוָּלַד בֵּן שִׁישִׁיעַ אֶת יִשְׂרָאֵל. וְהַמִּיִּלְדוֹת הֵיוּ: יוֹכָבֵד וּמְרִיָּם. וְכַתוּב (שָׁם פָּסוּק יז): "וַתִּירָאֵן הַמִּיִּלְדוֹת אֶת הָאֱלֹקִים, וְלֹא עָשׂוּ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹהֵן מִלֶּךְ מִצְרַיִם וַתַּחֲיִין אֶת הַיִּלְדִּים"; הִיָּתָה לָהֶן יֵרָאֶת שְׂמִים, וְלֹא עָשׂוּ כְּמִצְוֹת פִּרְעֵה הַרְשָׁע.

לַמִּדִּים מִכָּאן, עַד כַּמָּה צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר בְּעֵינֵי הַפְּלוֹת, שֶׁהֵיוּ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, זֶהוּ דְּבַר מְצוֹי מְאֹד, שְׁרוּפָאִים וְשָׁעִים אַרְוִירִים מְסִיתִים אֶת הַנָּשִׁים לַעֲשׂוֹת הַפְּלוֹת, אֲשֶׁר זֶה בְּכָלֵל רְצִיחָה; כִּי הַתִּינּוֹק כָּבֵד גָּמּוּר עִם כָּל רַמ"ח הָאֵיבָרִים וְשֵׁס"ה גִּידִים, וְהוּא וְלֹד עֲשׂוֹי, וְכֹאֲשֶׁר עוֹשִׂים הַפֶּלָה — זֶה רְצִיחָה, וְעוֹבְרִים עַל לָאוּ: "לֹא תִרְצַח". וְזֶהוּ עוֹן חֲמוּר מְאֹד. וְכָתוּב בַּזֶּהר פֶּרֶשָׁה זֹה, שֶׁאֲחָד מֵהַדְּבָרִים שֶׁמִּסְלָקִים אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָעוֹלָם — אֵלּוּ הַמְּמִיתִים אֶת הַתִּינּוֹק בְּעוֹדוֹ בְּבֶטֶן אִמּוֹ. וְעַל זֶה צָרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד, שֶׁבִּשְׁשׁוּם פָּנִים וְאִפֶּן לֹא לַעֲשׂוֹת הַפְּלוֹת, וְלֹא לְהַגִּיר אַחֵר הַרְשָׁעִים אַרְוִירִים, שְׁעוֹשִׂים תַּכְנוּן מִשְׁפָּחָה — כַּמָּה יְלָדִים יֵהִיו, כִּי זֶה גַם-כֵּן גִּזְרַת פֶּרֶעָה — שֶׁלֹּא יוֹלְדוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לָכֵן אָמַר (שם, פָּסוּק י'): "הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ, פֶּן יִרְבֶּה" וְגו'; בָּאוּ וְנִתְחַכְּסָם לָעַם יִשְׂרָאֵל, וְנִשְׁתַּדַּל שֶׁלֹּא יִרְבוּ, הֵינּוּ לַעֲשׂוֹת תַּכְנוּן מִשְׁפָּחָה, שֶׁמִּסְפִּיק יֶלֶד וְיִלְדָה וְתוֹ לָאוּ.

וּבִאֲמַת כָּל שְׁנוּלָדִים יוֹתֵר יְלָדִים — זֶה בְּרָכָה בְּתוֹךְ הַבֵּית. וְכָל בֶּן וְכָל בַּת, הֵם צְנוּרוֹת שֶׁמְמַשִּׁיכִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּזֶה הָעוֹלָם. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שְׁמוּלִידִים הִרְבֵּה יְלָדִים, וְאֵין צָרִיכִים לְדַאֵג עַל פְּרִנְסָה, כִּי הַפְּרִנְסָה בָּאָה מִמִּילָא עִם הַיְלָדִים, וְלָכֵן צָרִיכִים לְהִזְהֵר מְאֹד מְאֹד מֵאֵלּוּ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שְׁעוֹשִׂים תַּכְנוּן מִשְׁפָּחָה, וּמְסִיתִים אֶת הַנָּשִׁים שֶׁלֹּא כָּדָאי לְהוֹלִיד יוֹתֵר יְלָדִים, כִּי זֶה עוֹן חֲמוּר מְאֹד; הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְתַת מַתָּנוֹת, וְאֵנְחָנוּ אֵינְנוּ מוֹכְנִים לְקַבֵּל, כָּל בֶּן וְכָל בַּת שְׁנוּלָדִים — זֶה מַתָּנָה מִהַשָּׁמַיִם, וְאִם הָאֵב וְהָאִם יִתְפַּלְלוּ הִרְבֵּה עַל הַיְלָדִים, הֵם יְכוּלִים לְגַדֵּל צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוֹת, וּבְזִכּוֹתָם יַעֲמֵד הָעוֹלָם. לְזֹאת אֲשֶׁרִי הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה שֶׁמְקַיִּמִים מִצְוַת פְּרִיָּה וְרִבְיָה, שֶׁיּוֹלְדוּ לָהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר יְלָדִים, וּבְזִכּוֹתָם גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד בְּשָׁמַיִם.

עוֹד יֵשׁ לָנוּ בַּפֶּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, שֶׁמִּשָּׁה רִבְּנוּ בִקְשׁ הִרְבֵּה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִדּוּעַ עִם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים כָּל-כּוֹף הִרְבֵּה סָבַל מִהַגּוֹיִים הַמְּצָרִים, וּמִקְבָּלִים מַכּוֹת רָצַח מֵהֶם, מִשְׁפָּלִים עַל יָדָם,

גכנעים תחתם, למה צריכים להיות שונים מכל אמות העולם, אשר רק את עם ישראל רודפים? אזי יצא בחוץ, ומה ראה? (שמות ב, יג-יד): "והנה שני אנשים עברים נצים, ויאמר לרשע למה תכה רעך, ויאמר: מי שמך לאיש שר ושפט עלינו וגו'. ויירא משה ויאמר: אכן נודע הדבר". משה רבנו פגש שני יהודים רבים, ורצה להשלים ביניהם, אזי שאל את המכה: רשע, למה תכה את זולתך? ! ענהו בעזות: מי שמך לאיש שר ושפט? ! והלך ומסרו לפרעה, כמו שכתוב (שם, פסוק טו): "וישמע פרעה את הדבר הזה, ויבקש להרג את משה". הבין משה רבנו ואמר: עתה אני יודע מדוע סובלים עם ישראל כל-כך — כי יש מריבות ביניהם, ולשון-הרע ורכילות וכו', ובעבור זה סובלים את הסבל הנורא הזה.

דבר זה צריך להיות לנו למוד צמק מאד, אם אנו רוצים להגאל מהגלות המרה הזו, עלינו להשתדל מאד שלא תהיינה מריבות בינינו, לא יהיו לשון-הרע ורכילות בינינו, אלא אחד יעזר לשני. הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אומר: בודאי אנו מאמינים באמונה שלמה שתהיה גאלה שלמה לכל העולם כלו, בעת בא דברו יתברך, כשיעלה ברצונו יתברך לגאלנו, ואסור לדחק את הקץ, אבל יש גם עכשו בחינת גאלה, כמו שכתוב (תהלים סט, יט): "קרבה אל נפשי גאלה"; כל אחד יכול לגאל את נפשו, כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עב), שכל אחד יכול לראות שחלק משיח שלו יצא מהפח אל הפעל; הינו — שהוא יגאל מצרותיו, שזוהי גאלה פרטית, שכל אחד ואחד מאתנו יכול לזכות.

וכיצד? אם אנחנו נשתדל מאד לעזר זה לזה, שתהיה אהבה ואחדות בינינו, ולא נדבר לשון-הרע ורכילות זה על זה, בזה נגאל בגאלה פרטית, שנזכה להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא שנמצא פה אתנו, עמנו ואצלנו. כי למה צריכים לדבר לשון-הרע ורכילות זה על זה? ! אפלו שאמת הדבר, למה לילך ולרכל: "ההוא אמר", "ההיא דברה" וכו', מדוע צריכים לחזור על הדבורים שנאמרו? ! מדוע צריכים להסית זה נגד זה? ! ולומר לפלוני: "אתה יודע מה

אלמוני דבר עליך" וכו'!! אשר זה חמור כל-כך פעבודה זרה, רחמנא לצלן, כמו שמשתחווים לצלם, לצלב, השם ישמר. וכגלוי עריות, רחמנא לישזבן, כמו שעברו על הכי גרוע. וכשפירות דמים — שהרגו ונעשו רוצחים. כל-כך חמור עון לשון-הרע, שהוא כנגד השלש עברות הכי חמורות (ערכין טו:). ולמה איננו נוזהרים בזה, וכל-כך נטבע בנו הטבע הרע הזה, שאחד מרכל על חברו, ואחת מרכלת על זולתה, ומחרחרים ריב בין הבריות, ואחר-כך אומרים: "אני לא אמרתי כלום, רק ספרתי מה שהוא אמר"; הלה כאלו צדיק, שלא אמר כלום, אבל גורם למחלקת ולריב, וזה לשון-הרע עסיסי הגורם את כל הצרות. ובשביל זה אנו סובלים גלות מרה כל-כך.

לזאת, עלינו לעקר מאתנו אחת ולתמיד את המדה הרעה הזו — לרכל אחד על השני, ולדבר לשון-הרע, וחיבים על זה, רחמנא לצלן, בכמה לאוין ובכמה ארורים. ובאמת בדור הזה נתפשטה המחלה הממארת, שאברכים צעירים ונשים צעירות וילדים נפטרים, רחמנא לישזבן, ממחלה ממארת זו, ואין איש שם על לב מדוע באה עלינו מחלה זו? אלא רק מחמת עון לשון-הרע, כי מה הן לשון-הרע ורכילות? אוכלות את האדם, כך המחלה הממארת אוכלת את הגוף אט אט, עד, שרחמנא לצלן, נפטר בכאבים עזים. לזאת עלינו לקבל על עצמנו מהיום והלאה אף פעם לא לדבר על אחרים, ואף שזו תאנה גדולה מאד, עם כל זאת צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם, לא לדבר אחד על זולתו, כי עון לשון-הרע חמור מאד, וצריכים להשתדל מאד מאד לאהב זה את זה ולעזר זה לזה, ובזכות זה שאדם אוהב את זולתו, ואשה אוהבת את רעותה, ומשתדלת לעזר לה, בזכות זה הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו. וצריכים למסר את נפשנו מאד מאד למדת האהבה, לאהב את הזולת 'במוד' ממש.

השקפה

נדבר מענין חנוך הילדים.

החכם מכל האדם אומר (משלי יג, כד): "חושך שבטו שונא בנו, ואוהבו שחרו מוסר"; מי שאינו לוקח את ילדיו בידי, סימן ששונא אותם, ומי שאוהב את ילדיו — הוא מטיף להם מוסר. וכך אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא שמות): בנהג שבעולם, אדם שאמר לחברו: פלוני הכה את בנך, יורד עמו לחייו; הינו אם אחד אומר לזולתו: הרביצו לילדך, ההוא יוצא מדעתו, ומתחיל לריב עם זה שהכה את בנו, ונעשית קטטה מרבה, וגורמים זה לזה צרות רבות. ואם-כן, מדוע אנו לא נראה לשמר על ילדינו? ! בני-אדם כל-כך אדישים, לא אכפת להם מהילדים, ואחר-כך סובלים סבל נורא, בשעה שחכמינו הקדושים אומרים (תנחומא שמות), שכל המונע בנו מן המרדות, סוף יוצא לתרבות רעה ושונאהו. שכן מצינו בישמעאל, שהיו געגועים לאברהם אביו עליו ולא רדהו, ויצא לתרבות רעה, וישנאהו אברהם, והוציאו מביתו ריקם; אברהם אבינו אהב מאד את בנו, אזי אף פעם לא הפהו, ולא הענישו וכו' להעמידו על מקומו, ולבסוף — יצא לתרבות רעה, והצרך לגרשו מביתו. מה עשה ישמעאל? בגיל חמש-עשרה הביא צלם מן השוק, והיה מצחק בו ועובדו. ושרה אמנו לא רצתה שבנה יצחק ילמד מישמעאל, אמרה לאברהם: "גרש את האמה הזאת ואת בנה"; אינני רוצה שבני ילמד ממנו עבודה זרה.

למדים מכאן, שאבינו הראשון אברהם, שגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכל העולם כלו, ומסר את נפשו בשביל עם ישראל להקים עם שיכירו את הקדוש-ברוך-הוא, אבל את בנו לא חנך, ולבסוף הצרך להוציאו מהבית. והמציאות טופחת על פנינו, אשר אנו רואים היום, שבני-אדם הולכים לקרב יהודים להקדוש-ברוך-הוא, שזו מצוה גדולה מאד — אשרי להם! אבל שוכחים

להדריך את ילדיהם, שוכחים להשיף מוסר לילדיהם, לחנכם לתורה ולמצוות. דורשים דרשות, נותנים הרצאות, נוסעים נסיעות לקרב רחוקים, בשעה שאת בניהם מזניחים, שיגדלו הפקר, ואין להם פנאי בעבורם. אך אין זו הדרך, לא ולא! וסימן שהם שונאים את בניהם, כי "חושף שבטו שונא בנו" — אם אינך מטפל בילד בעודו קטן — אפה שונאהו, בזה שאפה מנשק את בנו, אינך מעיד על אהבתך אותו, אלא זהו שעשוע בעבורך, אפה כילד קטן שיש לו בפה לשחק אפה, אך אין אפה אוהב אלא את עצמה, כי אם הייתה אוהבו, הייתה דואג ללמדו מוסר, שילמד תורה בדבועי, יקנה מדות טובות ודרך ארץ וכו' עוד בהיותו פעוט.

כי מי שאינו מחנך ילדיו בקטנותם, כשגדלים נעשים פראי אדם, ולבסוף צריכים להרחיקם מהבית, השם ישמר. וכן קרה עם אברהם אבינו. ואומרים חכמינו הקדושים, שכן קרה עם יצחק אבינו, שלא שמר על עשו, "ויאהב יצחק את עשו" (בראשית כה, כח), אהבו ואף פעם לא העירו לתקנו ולחנכו, לפיכך יצא לתרבות רעה, על שלא רדהו, עד שעבר על עברות חמורות: בא על נערה מארסה, הרג את הנפש, פפר בתחית המתים, פפר בעקר; והכל היה — מפני שאביו לא הטיפו מוסר; ולבסוף הצריך יעקב לברח מהבית, כי עשו בקש להרגו. ואיזה צער היה להורים — יצחק ורבקה, שכן אחר מרחק לברח מאחיו. והכל החל מחמת שלא דאגו שילדם יקבל תוכחה, וינחמוהו בדרך הנכונה.

וכן אנו מוצאים אצל דוד המלך, שלא יסר את אבשלום בנו ולא רדהו, ובא לידי תרבות רעה, ולבסוף רצה להרג את אביו וגרשו מהבית, וגרם לו מה שגרם, שדוד המלך סבל יסורי תפת מבנו אבשלום. הכל מחמת שדוד המלך לא הטיפו מוסר. נשאלת השאלה, אברהם אבינו, אבי האמה, האבא הראשון, שגלה ופרסם את הקדוש-ברוך-הוא לכל — לא חנך את בנו פראי; יצחק אבינו, שמסר נפשו להקדוש-ברוך-הוא, שכב על המזבח, והיה מוכן

לְהַשְׁחִט בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ — לֹא חֲנוּךְ אֶת בְּנוֹ כְּדָבָעִי; דָּוִד הַמֶּלֶךְ,
נָעִים וּמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, שָׁכַל עֲנִיָּנוּ הָיָה רַק תַּפְלָה, וְלֹא דָאָג לְחֲנוּךְ אֶת
בְּנוֹ אֲבִשְׁלוּם וְאַדְוֹנִיָּהוּ, וּלְבִסּוֹף יֵצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה? ! לְמַדִּים מִכָּאן,
עַד כַּמָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת הַחֲנוּךְ מִשְׁקַע בְּגִיל צָעִיר, וְלֹא לְבֹא בְּטַעֲנוֹת
אֶל הַמְּלַמְּדִים וְהַמּוֹרֹת, כְּאֵלוֹ הֵם אֲשֶׁמִּים בַּחֲנוּךְ, וְהֵם אֵינָם
מִתְנַהֲגִים כְּשׁוֹרָה וּמְקַלְקָלִים אֶת הַיְלָדִים, לֹא וְלֹא! כִּי הַקּוֹלֵר תְּלוֹי
בְּצִוְאָר הַהוֹרִים, מִחֲמַת שְׁהָאָב וְהָאִם אֲדִישִׁים, וְלֹא אֲכַפֵּת לָהֶם
מִהַיְלָדִים, לְכֵן הַחֲנוּךְ כּוֹשֵׁל. אִם הָאָב אוֹמֵר: "אֵיךְ אֵכָה אֶת הַחֲמוּד
שְׁלִי", "אֵיךְ אֲרַבִּיץ לַיְלָדִי הַמֵּתֵק?" וְכו', אִם הוּא חוֹשֵׁף מִקְלוֹ עֲתָה,
אֵל יִמְרָר בְּבָכִי לְבִסּוֹף! רַחֲמוּ עַל יַלְדֵיכֶם עַכְשָׁו, אַחֲרֵת — לְבִסּוֹף
הֵם יִכְעֲטוּ בְכֶם, וַיִּגְרְשׁוּ אֶתְכֶם מִבֵּיתְכֶם, וַיִּלְסְטְמוּ אֶת הַבְּרִיּוֹת, חֵס
וְשְׁלוֹם, וַיְסִימוּ בְּבֵית-סֹהֵר, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, עַל-יְדֵי סַמִּים וּגְנָבוֹת. וּמִי
אֲשֶׁם בָּזָה? הָאָב וְהָאִם. יֵשׁ כָּל מִינֵי שִׁיטוֹת הַהוֹרְסוֹת אֶת חֲנוּךְ
הַיְלָדִים; כַּאֲשֶׁר מִטְפֹּטְפִים לָהֶם בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר רַע עַל הַצַּדִּיק,
"אֵינָנו כָּל-כּוֹף צַדִּיק", "אֵינָנו צוֹדֵק כָּאֵן וְכָאֵן" חֲלִילָה, וּבָאִים אֶל
הַיְלָדִים וּמְדַבְּרִים עַל לֶבָם בְּכָל מִינֵי שִׁיחוֹת, כְּבָר מוֹרִידִים מֵהֶם אֶת
הָאֱמוּנָת חֻכְמִים, וּבִרְגָע שְׁאִין לָהֶם אֱמוּנַת חֻכְמִים, אֲזִי אֵין אֱמוּנָה
בַּהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אֱמוּנָה בַּהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא תְלוּיָהּ רַק
בְּאֱמוּנַת חֻכְמִים, כְּדַכְתִּיב (שְׁמוֹת יד, לא): "וַיֹּאמִינוּ בַּהֲוִיָּהּ וּבַמָּשָׁה
עַבְדּוֹ"; אוֹמְרִים חֻכְמִינוּ הַקְדוֹשִׁים (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): אִם בַּמָּשָׁה
הָאֱמוּנָה, בַּהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ לֹא כָּל שָׁכֵן? אֵלֹא אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְאֱמוּנָה
בְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֵלֹא עַל-יְדֵי שְׁמַקְדִּימִים תַּחֲלָה אֱמוּנַת חֻכְמִים
וּמֵאֱמוּנִים בַּמָּשָׁה; וְכֵן מְקַלְקָלִים אֶת חֲנוּךְ הַיְלָדִים, עַל-יְדֵי
שְׁמַתְלוּצִים מִבְּנֵי-אָדָם, וְהַיְלָד מְרַגֵּל עֲצָמוֹ מְגִיל קִטְנוּת גַּם-כֵּן
לְהַתְלוּצֵץ מִזָּה וּמִזָּה, וְאֵין יוֹדְעִים, שְׁכַשְׁהַיְלָד יִגְדֵל יִתְלוּצֵץ מִהָאָב
וְהָאִם. כִּי כְּשֶׁמְדַבְּרִים לְשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוֹת בְּבֵית, לְבִסּוֹף הַיְלָדִים
יִדְּבֹרוּ עַל הַהוֹרִים, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁגִּדְלִים וְנַעֲשִׂים בְּנֵי מַצּוֹת, בְּגִיל
שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה, אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה, חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה, שֵׁשׁ-עֶשְׂרֵה, שָׁזָה גִיל קָשָׁה
מָאֵד, שְׁאִין הַיְלָד יוֹדֵעַ לְהִיכֵן לַפָּנוּת, וְעַלִּיל לְצִאת לְתַרְבוֹת רָעָה,
וַיֵּשׁ לוֹ שְׁאִיפּוֹת רַעוֹת, הַהוֹרִים אוֹכְלִים עֲצָמָם, מֵאֵין בָּא דְּבַר כְּזֶה? !

מה עשינו? מה חטאנו? אנו נותנים צדקה! עושים חסד עם כלם! מדוע מגיע לנו ילדים כאלו? בשעה ששכחו, שלא עמלו עם הילדים כלל, ולא השקיעו בחנוכם כהוא זה, ועוד מטפטים להם דבורים על הצדיק, רחמנא לצלן, ודברו בבית על זה או על זה, והילדים קנו לעצמם מדות רעות, ואחר-כך ההורים מורטים שערות ראשם — מדוע ילדינו אינם מחנכים, ויצאו לתרבות רעה?!

לזאת, עלינו לראות לחנך את הילדים מגיל צעיר. וכך אומר רבנו ז"ל (ספר המדות, אות בנים, סימן סד): צריך ללמד עם התינוק דרך-ארץ מנעוריו; ואף פעם לא לדבר בפני הילדים על שום בריה שבעולם, הרי אסור לדבר על אף אחד, ואם נאמר, ששהורים רחוקים צדין מתקון זה, אזי לכל הפחות לא לדבר בנוכחות הילדים, ואף שיש איזו עגמת נפש ממישהו, שפגע בכם וכו', על-כל-פנים נא ונא אל תדברו בגנותו בנוכחותם, כי אינם יודעים להבחין בין טוב לרע, רק שומעים ששהורים מדברים לשון-הרע כל היום, וקולטים את זאת, וקונים לעצמם אחר-כך מדות רעות. לזאת, חנוך זהו אחד מהיסודות בעם ישראל, בקדשת התורה.

ולכן מי שרוצה שיהיו לו ילדים טובים, עליו להתנהג בעצמו — הוא ואשתו, בדרך ארץ גדול, לא לעשות עול לאף אחד, לא לדבר רע על אף אחד, לא לקלל ולא לנבל את הפה, ולא לדבר גנות זה על זה, ואז תהיו בטוחים שיהיו לכם ילדים טובים. ועל כל זאת — צריכים הרבה רחמים וסיעתא דשמיא, שהילדים יצליחו; כי בעוונותינו הרבים, בדור הזה צריכים רחמים רבים מאד, אנחנו חיים בדור אשר מאד מסכן; מצד אחד — הכפירות והאפיקורסות מתגברות מאד בעולם, ועושים ליצנות מכל הקדוש לעם ישראל, דבר כזה שעוד לא היה מאז שקבלו עם ישראל את התורה — שתהיה כפירות ואפיקורסות פתוחה, לדבר נגד הקדוש-ברוך-הוא, ונותנים חנוך פפרני לנער. ומצד שני — עוד לא היה דור כזה, שהנאוף וההפקרות יהיו פתוחים כל-כך. הולכים פרוצים

וּפְרוּצוֹת בְּרַחוּבוֹת, וּמָה יַעֲשֶׂה הַבֵּן שְׁלֹא יִחָטֵא? ! הֲלֹא הַבֵּן וְהַבִּת
יֵשׁ לָהֶם גַּם-כֵּן יֵצֵר הָרָע, וְהֵם רוֹאִים אֶת הַבְּלִי הַנוֹאֲפִים בְּרַחוּבוֹת,
וְזֶה מַעֲוֵר אֲצֻלָּם גַּם-כֵּן אֶת הַתַּאֲוָה, וּמִכָּל שָׂכָן שֶׁמִּסְתַּכְּלִים
בְּתַמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, מַתְעוֹרֵר אֲצֻלָּם הַיֵּצֵר הָרָע.

וְהִנֵּה הַהוֹרִים נְאִיבִיִּים וְתַמִּימִים וְאוֹמְרִים: "הַבֵּן שְׁלִי חָכָם,
פֶּקֶח", "הַבִּת שְׁלִי יִרְאֵת שָׁמַיִם, שְׁמוּרָה מִחֹטֵא", "זֶה לֹא יִקְרָה לָהֶם,
הֵם אֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל שְׁטוּיֹת אֱלֹהִים, וְאֵינָם נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם". כִּף
מְדַבְּרִים הוֹרִים אֲדִישִׁים, שְׁלֹא אֶכְפַּת לָהֶם מִהִילָדִים, אוֹ הוֹרִים
נְאִיבִיִּים, שֶׁעֲדִין אֵין לָהֶם שָׁכַל לְהַכִּין מִה קוֹרָה פֹּה, שֶׁהָעוֹלָם הַפָּקֵר
עֲתָה, וְצָרִיכִים לִשְׁמֹר עַל הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת כְּמוֹ שֶׁשׁוֹמְרִים עַל שְׁתֵּי
הַעֲיִנִּים. צָרִיכִים לְמַסֵּר אֶת הַנֶּפֶשׁ עֲתָה בְּשִׁבִּיל הַחַנוּף.

לְזֹאת, עַל הַהוֹרִים — הָאֵב וְהָאֵם, לְדָאֵג עַל חַנוּף בְּנֵיהֶם
וּבְנוֹתֵיהֶם, עַל חַנוּף עֲצָמָם, שֶׁהֵם לְכָל הַפְּחוֹת יִשְׁמְרוּ עַל פִּיהֶם —
לֹא לִנְבֹּל, שְׁלֹא תִהְיֶינָה מְרִיבוֹת בְּבִית, וְאַחֲר־כֵּף לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד
עַל הַיְלָדִים, לַעֲמֹד אִתָּנִים עַל הַמִּשְׁמֶר; לְהַתְעַנֵּן מִה לִּמַּד הַמִּלְמַד
בְּחֹדֶר הַיּוֹם עִם הַבָּנִים? מִה לְמַדָּה הַמּוֹרָה בְּבֵית-סֵפֶר עִם הַבָּנוֹת? !
וְלַחֲקֹר הֵיטֵב מִה וְאִיךָ הִיָּה; בּוֹדֵאִי זֶה קִשָּׁה, אֲבָל יוֹתֵר טוֹב שִׁיְהִיָּה
עֲתָה קִשָּׁה, מֵאֲשֹׁר אַחֲר־כֵּף כְּשִׁיְהִיָּה מְאַחֵר כָּבוֹד, וְאִזּוֹ הַצָּעֵר יִהְיֶה
גְּדוֹל פִּי כְּמָה וְכְמָה. לָכֵן בְּדוֹר הַזֶּה הַחַנוּף צָרִיךְ לִהְיוֹת חַנוּף שֶׁל
קִדְשָׁה וְטָהְרָה, חַנוּף שֶׁל אֱמוּנָה, חַנוּף שֶׁל מַדּוּת טוֹבוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִכּוֹן לְבוֹ יִהְיֶה בְּטוֹחַ שִׁיְהִי לוֹ יְלָדִים טוֹבִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ בְּתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתַּפִּלָּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתִּזְכּוּ לִילָדִים כְּשָׂרִים, לִילָדִים
טְהוֹרִים, לִילָדִים צַדִּיקִים, לְבָנִים וּלְבָנוֹת צַדִּיקִים וְצַדִּיקָנוֹת, וְתִזְכּוּ
לְחַתֵּנָם בְּגִיל צִעִיר, וְאֵל תִּסְתַּכְּלוּ עַל כֵּף שִׁצּוּחִקִּים, כִּי צוּחֵק מִי
שִׁצּוּחֵק אַחֲרוֹן, כְּשִׁישׁ לְאָדָם יְלָדִים שְׁמוּרִים מִכָּל מִינֵי חֹטָאִים, אִזּוֹ
הוּא הַכִּי מֵאֲשֹׁר. וְאִנְחָנוּ עֲדִים, שֶׁבְּנֵי-אָדָם יֵשׁ לָהֶם יְלָדִים מְבֹגְרִים,
בְּנֵי עֲשָׂרִים-וְחָמֵשׁ, בָּנוֹת עֲשָׂרִים-וְשֶׁבַע וְכֵן הֲלָאָה, וְהַשָּׂנִים חוֹלְפוֹת,
וּמוֹרְטִים שְׁעֵרוֹת רֹאשָׁם — מִתִּי יִזְכּוּ לְחַתֵּנָם? ! עַל-כֵּן אֲנוּ צָרִיכִים

להיות שמחים ועליזים, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ונותן לנו דעת ושכל לא להיות אדישים — מצד אחד, ולא להיות גאיבים מצד שני, אלא לחתן את הילדים בגיל צעיר, ולדאג בעבורם, וזו השקעה משתלמת.

שנשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז שלט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שמות, ט"ז טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא שמהיום הכל יחזור על מכוננו, ותוכל להיות שליח טוב במסירת המכתבים.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי בזה העולם צריכים הרבה התחזקות, ובפרט עכשו בימי שובבי"ם, צריך להרבות באמירת תהלים, וכן להתבודד הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר זה גם-כן בכלל אמירת תהלים, כי רבנו ז"ל גלה לנו (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן ק'), שמכל ההתבודדות של דוד המלך, מזה נעשה הספר תהלים, ועל-כן צריכים להרבות באמירת תהלים, כי זו ההתבודדות של כל בר ישראל, אשרי מי שלא מטעה את עצמו כלל, ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, אשר יכולים להטעות את עצמו בזה העולם, אם אין לו ישוב הדעת, לכן ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ותאמר על-כל-פנים בכל יום יום תהלים, כי התהלים נחלקים לשבעה חלקים כמנזן ימות השבוע, ואשרי מי שזוכה לסיים בכל שבוע את ספר התהלים.

פט

בַּנְחַל

כז שמ

אָשֶׁר

אֲנָשִׁי שְׁלוֹמִנוּ הִיקָרִים מִסְפָּרִים, שְׁמוֹהֶרְנִי וְ"ל הָיָה לוֹ בְּכָל
יוֹם שְׁעוֹר בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, וְשִׁלֵּשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה הָיָה מְסִים פְּעָמִים
בְּשָׁבוֹעַ תְּהִלִּים כְּמִגִּין כַּפֶּ"ר, וְאֵלּוּ הֵם יָמֵי אֱלֹוֹל, יָמֵי הַסְפִּירָה, וְיָמֵי
שׁוֹכְבֵי"ם, וְיָמֵי יִתְנָן, שְׁגָם אֲנַחְנוּ נִקְיִים אֶת זֶה בְּשָׁלְמוֹת.

רָאָה לְכַתֵּב חֲדָשׁוֹת מֵה קוֹרָה אֶצְלָנוּ וּמִמָּשׁ תַּחֲיִינוּ.

פֹּה תִקְבֵּל כְּמָה מִכְתָּבִים נִחוּצִים לְמִסֹּר אֶת זֶה לִיעָדָם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו
נִצָּח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה פְּנָאִי
לְהַשִּׁיבְכֶם תַּכְףּ-וּמָדָּה, כְּרָצוֹנְכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִמְשֹׁךְ עֲלֵיכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם מְלֵאִי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְחַזֵּק מִעֲמָד, וְאֵינוּ נִשְׁפָּר מִשּׁוֹם דְּבָר שְׁבָעוּלָם,
וְאִתָּם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק אֶת עֲצָמָכֶם בְּזֶה שְׁאִתָּם יוֹדְעִים מְרַבִּי אֱמֶת,
מְרַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, וּמֵה הֵייתָם עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ וְ"ל, וְזֶה צְרִיף
לְהִיּוֹת עֶקֶר הַתְּחַזְּקוּתְכֶם — לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְסָיִם שְׁבָעוּלָם,
וְעַל-יְדֵי הַתְּחַזְּקוּת תִּזְכּוּ גַם לְרַפּוּאָה שְׁלָמָה.

עֲכָשׁוּ בִימֵי שׁוֹכְבֵי"ם צְרִיף לְהִיּוֹת רָגִיל הַרְבֵּה בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים,
וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשּׁוֹם דְּבָר שְׁבָעוּלָם, אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, וְאִז תֵּרְאוּ יְשׁוּעָה
בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שמא.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיְחִי, ט"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם עִם בְּרִפְת "מִזֵּל טוֹב", יַעֲזֹר
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּבְשְׂרוּ לִי בְשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְאִנִּי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִהְיֶה לָכֶם בֵּית דִּיָּרָה מְשֻׁלָּכֶם, וְשֵׁלָא
תִּצְטָרְכוּ לְגוֹר בְּשִׁכְנוֹת וּבְשִׁכִּירוֹת.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְלֹא לְרִיב, וּמִכָּל שָׁכֵן שֵׁלָא יִהְיוּ
בֵּינֵכֶם אֵי הִבְנוֹת.

עֲלִיכֶם לְזַכֵּר, אֲשֶׁר מְנִיעוֹת וּמְרִירוֹת עוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחֲזִיק מַעֲמֵד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר. וְלִכֵּן רְאוּ
לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִפְל בְּדַעְתְּכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִתְפַּלֵּל עָרֵב וּבֹקֶר בְּמִנְיַן דִּיקָא,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָךְ דְּבָר שְׁבִמְנִין, וְלְהִתְפַּלֵּל בְּעִבּוֹר זֶה סִגְלָה עַל
פְּרִנְסָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם אֶת הַשָּׁלֵשׁ תְּפִלוֹת
הַקְּבוּעוֹת בְּעִבּוֹר, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שמב.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר וַיְחִי, ט"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו נִצָּח.

לִנְכוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם עִם הַפְּרָכּוֹת, יַעֲזֹר לָכֶם הַקְדּוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּתְּפְּרְכוּ מֵאֵל עֲלֵיוֹן, וְלֹא תִשָּׁבְרוּ מִשּׁוֹם דָּבָר.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדּוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוּ רַב נַחַת מִבְּנֶכֶם ...
גֵּרוֹ יְאִיר, אִם רַק לֹא יִפְרִיעַ לוֹ הַחֲבֵר, אֲזִי הוּא יָכוֹל לְהַתְעִלוֹת
בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצָמָךְ בִּידָךְ בַּפֶּרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי
שׁוֹבְבֵי־סִי, תִּתְחִיל לֹמַר בְּכָל יוֹם יוֹם תְּהִלִּים, כִּי תִתְהַלֵּים נִחְלָק
לִימֵי הַשָּׁבוּעַ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים,
אֲשֶׁר מְסַגֵּל מְאֹד לְתִשְׁבּוּכָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן,
חֵלֶק ב', סִימָן עג).

נָא וְנָא הִרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם
הַתְּרַגּוּם בְּאִפֶּן שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת כָּל הַפְּרָשָׁה, וְהוּא מְסַגֵּל
לְכָל הָעוֹנִיָּנִים, וְצִרִיכִים לְהִיּוֹת חֲזָק בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר
מִשּׁוֹם דָּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, חֶזֶק וְלֹא יַעֲבֹר כָּל יְמֵי חַיָּיו, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזָק
בְּזֶה, וְאֲזִי שְׁמוֹר מִכָּל הַמִּזִּיקִים.

הַעֲקָר תִּשְׁתַּדְּלוּ שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם בְּבֵיתְכֶם, וְתַכְּנִינוּ אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי,
וְאִפֶּי אֶחָד לֹא יִרְצֶה לְהִשְׁתַּלֵּט עַל הַשָּׁנִי, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ דְרָכְכֶם
תָּמִיד.

וְיֵשׁ לֹמַר בַּפְּרָשָׁת הַשָּׁבוּעַ (שְׁמוֹת א, יג): "וַיַּעֲבֹדוּ מִצְרַיִם אֶת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בַּפֶּרֶךְ", כִּי הִנֵּה אָדָם צָרִיךְ לְשְׁמֹר מְאֹד עַל הַדְּבּוּר שְׁלוֹ, וְלֹא
לְהַפְקִירוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, וְלֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
יִזְכֶּה לְהִיּוֹת בֶּן חוֹרִין. וּבְמִצְרַיִם, אֲזִי הָיָה הַדְּבּוּר בְּגִלוּת, עַל-יְדֵי
פְּרָעָה — בְּכַחֲסִינַת מִצְרַיִם, וְלָכֵן לֹא יָכֻלוּ לְדַבֵּר. וְעַקֵּר גִּלוּת מִצְרַיִם
הָיְתָה רַק עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁהוּא הִדְעַת שֶׁל כָּלִל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאִיר
בָּהֶם אֶת הַדְּעַת הָאֱמֶת שֶׁל (דְּבָרִים ד, לה): "אֵתָה הִרְאָתָ לְדַעַת, כִּי
הִנֵּי"ה הוּא הָאֱלֹקִים, אֵין עוֹד מִלְּבָדוֹ", וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְהִגִּיעַ אֶל
מִדְּרַגָּתוֹ, וְזָכָה לְצִאת מִכָּל הַצָּרוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי
מִתְפַּלֵּל בְּעֶדְכֶם שֶׁתַּצְלִיחוּ וְדַרְכְּכֶם תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שֶׁמִּחְתִּי לִשְׁמַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! הַחַיִּים מְלֵאִים נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּחְזִיק מֵעַמֶּד.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ, וְאִיךָ זוֹכִים לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ? עַל-יְדֵי
שֶׁמִּחְזְקִים אֶת אַחֲרִים, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן קו) עַל הַפֶּסוּק (תְּהִלִּים ל"ב, א): "אֲשֶׁרִי מְשָׁכִיל אֶל דָּל", אֲשֶׁרִי
אָדָם שֶׁמִּכְנִיס שָׂכָל בְּדָל. וְעֵצָה לְבוֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין — לְהַשְׁכִּיל
אֶת אַחֲרִים.

אֲסוּר לָךְ לִפְלֵ בְּדַעְתְּךָ מִשּׁוֹם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם. וְיִדְוֶעַ מָה אִמַּר
רַבֵּנוּ ו"ל (ח"י מוֹהַר"ן, סִימָן תַּקנ"א): הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב חֲסִיד
מְטָגָן, הֵינּוּ שֶׁעוֹבֵר עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים וְכוּ', וְכוּ',
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מִחְזִיק מֵעַמֶּד וּמִתְחַזֵּק, וּמִחְזֵק אֶת אַחֲרִים. מָה אִמַּר
לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! עָבְרוּ עָלֵי בְּחִיִּים צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְשֻׁבְּרִים וְגִלִּים,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לִי וְעוֹזֵר לִי לְהִתְחַזֵּק, לְכֵן רְאֵה גַם אִתִּי
לְהִתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ.

עֲכָשׁוּ בִימֵי שׁוֹכְבֵי"ם צָרִיכִים לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נְצַחִית, הַצְלָחָה כּוֹז, שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין

אֲשֶׁר כּוּ שְׂדֵמ בְּנִחַל צַג

לְשַׁעַר כָּלֵל. וְכֵן צְרִיכִים לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר
(לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יד): תִּקְוֹן לִפְגַּם־הַבְּרִית — לְהַחְזִיר
בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם בְּנֵי־אָדָם,
וּמַעוֹרֵר אוֹתָם לַעֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ מְסַתְּכָל עַל שׁוּם בְּרִיָּה
שְׂבַעוּלָם, אֲלֵא הוּא מְדַבֵּר, וְהֵם וְדַאי יִקְבְּלוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ו"ל
לְמוֹהַרנ"ף ו"ל: אֵתָּה תְּדַבֵּר, וּבִדְאִי אֵתָּה פּוֹעֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻקָּים
אֵת זֶה!

נָא וְנֵא לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד, וְלִרְקֹד בְּכָל יוֹם, וְאֶפְלוּ בֵּינָךְ לְבִין
עֲצָמָךְ. וְשִׁמְעָתִי מֵאֲנָשִׁי שְׁלוּמֵנוּ מִה שֶׁר' נִחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר הִיָּה
רְגִיל לִרְקֹד בְּכָל יוֹם, אֶפְלוּ בֵּינוּ לְבִין עֲצָמוֹ, כִּי כֵן קִבֵּל מְמוֹהַרנ"ף
ו"ל, שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם צְרִיכִים לִרְקֹד, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה לִרְקֹד עִם
אֲחֵרִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שְׂדֵמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדֵּר שְׁמוֹת, ט"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נִצַּח.

מְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִכֶּם.

רְאוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא הַפְּלִי לְקִבֵּל בּוֹ כָּל
הַהִשְׁפָּעוֹת טוֹבוֹת שְׂבַעוּלָם.

נָא וְנֵא רְאוּ לְשִׁמְחָה עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שֶׁיֵּשׁ בָּכֶם, כִּי כָּל מִצְוָה
וּמִצְוָה זֶה זְכוּת גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי אִם בְּנֵי־אָדָם הֵיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת כָּל
מִצְוָה וּמִצְוָה, הֵיוּ תָּמִיד שְׂמִיחִים וְעֵלִיזִים, וְלִזְאֵת, רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל
מִינֵי אִפְּנִים שְׂבַעוּלָם, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּנִדְאִי לֹא יַעֲזוֹב אֶתְכֶם.

רְאוּ לְהִתְחַיֵּית אֵת עֲצָמְכֶם עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֶׁיֵּשׁ בָּכֶם, וְאִסּוּר

לְרַחֵף בְּדַמְיוֹנוֹת וְכוּ', אֲלֵא לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה, וּבִפְרָט מִצְוֹת שַׁבָּת, שְׁצָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה כָּל הַשַּׁבָּת כְּלָה, וְלִשְׁמֹר מְאֹד שֶׁלֹּא יִהְיוּ וּפּוֹחִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לָכֶם פְּרִנָּסָה בְּשִׁפְעָה.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְכוּת שֶׁישׁ לָכֶם, שְׂאֵתֶם מְפִיזִים אֶת אֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְלָכֵן תִּצְאוּ בְּמַרְץ יוֹתֵר גָּדוֹל.

נָא וְנָא אֵל תְּרִיבוּ בִּינֵיכֶם, וְשִׁלֵּא יִהְיוּ בִּינֵיכֶם וּכּוֹחִים, אֲלֵא אֶהְבֶּה וְהִבְנֶה הַדְּדִית.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְאֵל יַחֲסֹר לָךְ יוֹם בְּלִי לִמּוּד מִקְרָא — פָּרָשַׁת הַשְּׁבוּעָה, מִשְׁנָה — פָּמָה פָּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, גְּמָרָא — פָּמָה דְּפִים גְּמָרָא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ דִּרְפָּכֶם תָּמִיד.

אֹדוֹת מִצְוֹת עָרוּב וְכוּ', אֵיפֹה שֶׁישׁ עָרוּב מִצְוָה לְטַלְטֵל, וְאֵל שְׂאִינֶם מְטַלְטְלִים בְּמָקוֹם עָרוּב, זֶה חֲשֵׁשׁ גָּדוֹל בְּפָגַם אֲמוּנַת חֻכְמִים, שֶׁלֹּא מֵאֲמִינִים בְּחֻכְמִים שֶׁתִּקְנוּ לָנוּ מִצְוֹת עָרוּב, וּכְבָּר מוֹבָא בְּסִפְרֵים הַקְדוּשִׁים לְהַקְפִּיד מְאֹד מְאֹד אֵיפֹה שֶׁישׁ עָרוּב כֵּן לְטַלְטֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבִּקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְכֶם, שִׁיְהִיָּה לָכֶם אֶף טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחִיל לָכֵן בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְר וַיְחִי, י"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה אֵל ... תִּחְיֶה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר לְשִׁמְעַם מַה שֶּׁקָּרָה בִּינֵיכֶם וְכוּ'.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ בְּזוּג שְׁלָכֶם עֵין הָרַע מְאֹד מְאֹד חֲזָקָה, כִּי אַחֲרֵת לֹא הָיִית בּוֹרַחַת, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתַּחֲזִיר אֶל בְּעֶלְךָ, כִּי מִשְׁנִיכֶם יֵצֵא בֶן צַדִּיק קְדוֹשׁ מְאֹד, כִּי שְׁנִיכֶם כִּהְנִים דּוֹר אַחֵר דּוֹר, וְעַל־כֵּן אַתֶּם צָרִיכִים לַחֲיוֹת בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְתַדְעִי לָךְ, שֶׁכָּל אֱלוֹ שְׁמִסִּיתִים אוֹתָךְ לְהַתְגַּרֵּשׁ, הֵם הֵם הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְאֶפְלוּ שֶׁהֵם קְרוֹבֵי מִשְׁפָּחָה וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הֵם שְׁלִיחֵי הַשָּׁטָן לְשֹׁבֵר לָכֶם אֶת הַחַיִּים.

אֶת צָרִיכָה לְדוֹן אֶת בְּעֶלְךָ לְכַף זְכוּת, כִּי סוּף כָּל סוּף בְּהַתְחַלָּה הַכָּל בָּא מְאֹד קָשָׁה, וְזֶה דְּבַר טְבָעִי שֶׁהִתְחַנְּנוּ אוֹ הַכָּלָה הֵם עֲצָבָנִים וְכוּ', וְלָכֵן עָלֶיךָ לְהַשְׁמֵר מִפְּנֵי הַמְּסִיתִים, כִּי מְלַבֵּד הַעֲנֵשׁ הַחֲמוּר שֶׁיֵּשׁ עַל גְּרוּשִׁין עַל לֹא דְבַר, אֶת מַחֲסֵלֶת אֶת הַחַיִּים שְׁלָךְ, וְאֶת הָעֶשֶׂר הַמִּצְפָּה לָךְ, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתַּשְׁתַּדְּלִי לֹא לְשִׁמְעַ לְכָל אֱלוֹ הַמְּסִיתִים אוֹתָךְ לְהַתְגַּרֵּשׁ, וְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּזְכְּרִי לְצֵאת מִכָּל הַדְּמִיוֹנוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם טוֹב בְּחַיִּים, כִּי בְּעֶלְךָ הוּא נִפְלָא מְאֹד, יֵשׁ לוֹ לֵב זָהָב וְאוֹהֵב לַעֲזֹר לְכֻלָּם, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת תָּמִיד.

הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז שמו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדֵּר וַיְחִי, י"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, וּבִפְרָט שֶׁאַתָּה עוֹסֵק לְהַפְיֵץ אֶת הַקּוֹנְטֵרַסִּים, אֲשֶׁר הֵם תְּמַצִּית דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל וּמוֹהֲרֵנוּ ז"ל, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּעֲסֵק בְּזֶה

תָּמִיד, כִּי הַקּוֹנְטֵרֶסִים הָאֵלֶּה צָרִיכִים לְהִגִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִים לְהִגִּיעַ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂוֹכֶה לְהַפִּיצֵם בְּדוֹר הַזֶּה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה זֻכָּרִים לְהַחְזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתִשְׁבּוּכָה, וּמַחְדִּירִים בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שֶׁהַעֲרֹב־רַב עֹבְדִים בְּשִׁתּוּף פְּעֵלָה עִם כָּל מִינֵי מִסְיוֹנִרִים, יִמַּח שָׁמַם וְזָכָרָם, וְכֵן הִרְפוּרָמִים, וְקוֹנְסֵרְבָטִיכִים, כָּל מִינֵי זָכַל וְזִהְמָא שֶׁמְכַנִּיסִים עֲכָשׁוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, גּוֹיִם וְגוֹיּוֹת, כְּדִי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּלְבֹלֵל אוֹתָם, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, דּוֹר כְּזֶה עוֹד לֹא הָיָה לָעַם יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל שֶׁקָּר וְכָזָב, וְאִין אֶחָד שֶׁיִּחַשֵּׁב בְּשִׁבִּיל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲלֹא בְּכָל דְּבָר יֵשׁ אִיזוֹ כְּוָנָה עֲצָמִית, לְזֹאת דִּיקָא בַּעַת הַזֹּאת עֲלִינוּ לְהַפִּיץ אֶת הַקּוֹנְטֵרֶסִים, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסָמִים אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בְּזֶה, כִּי אֶפְלוּ אִם לֹא מְצִילִים רַק יְהוּדֵי אֶחָד, כְּבָר דְּבָר גְּדוֹל עָשׂוּ, כִּי כָּל הַמְקִיָּם נֶפֶשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, כְּאֵלוּ קִיָּם עוֹלָם מְלֹא, וּמְכַל שֶׁכֵּן שְׁאֲנַחֲנוּ רוּאִים בְּחוּשׁ, שֶׁהַקּוֹנְטֵרֶסִים הוֹלְכִים מֵאֶחָד לְאֶחָד, וּמֵאוֹת וְאַלְפִים וּרְכֻבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְחִיִּים אֶת עֲצָמָם עִם הַסְּפָרִים הָאֵלֶּה, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַפְצָתָם, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אִין לִי מְלִים לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל מַה שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלִי, כְּדִי לְהַשִּׁיג אֶת הַסְּפָרִים, יַעֲזוֹר לָךְ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתָּמִיד יִהְיֶה לָךְ טוֹב בְּחַיִּים.

פֹּה תִקְבֹּל מִכְתָּב לְמִסֵּר לְאִשָּׁה ... תַּחֲנֶה, וְתִמְסַר אֶת זֶה דְּחוּף מְאֹד לְאִשְׁתּוֹ שֶׁל ר' ... גִּרּוֹ יֵאִיר, שֶׁתִּמְסַר לָהֶם, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נִחוּץ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

בַּעֲזוֹד שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת אָנִי אֶהְיֶה בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, וְאַשְׁבוֹת שַׁבַּת שִׁירָה בִּיבְנָאֵל. וְרָצִיתִי מְאֹד, שֶׁתִּשְׁיֵג לִי עוֹד סְפָרִים חֲדָשִׁים.

כּוּ שׁמ״ז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויחי, י"ז טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מאד, ר' ... גרו יאיר.

אין לתאר ואין לשער את גדל השמחה שיש לי, שזכית לארס
את בתך השנייה, וכן השמחה שנולד לך נכד ל"מזל טוב", יעזר
הקדוש-ברוך-הוא, שייצא ממך דור ישרים מברך, ותהנה רב נחת
מיוצאי חלציד, ותזכה לחתן את הילדים בגיל צעיר מאד, כי בדור
הזה צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לחתן את הילדים
בגיל צעיר, ולא לחכות שידרדו, חס ושלום, ואסור להיות חכם
בעיני עצמו, אלא צריכים לרחם על הילדים שלך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּוּ שׁמח.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... שְׂיִחָיו נֶצַח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אודות החובות שעוברים עליכם, ראו להתחזק מאד, כי החיים
קשים ומרים מאד, ומנסים את האדם בכל מיני נסיונות, ואשרי מי
שמחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, כי זה עקר גדלת בר
ישראל, שמחזיק מעמד, ואינו נשבר, ולכן תעשו כל מיני פעולות
שבעולם להתחזק, ולחזק אחד את השני.

כל הצרות והחובות שעוברים על בני-אדם — זה רק לזכך

את האדם, ולראות אל מי יפנה בעת צרתו, כי המאמין האמתית, שמאמין אשר אין מבלעדי יתברך כלל, הוא יעבר על הכל. ולכן ראו להתחזק באמונה, ובזכות האמונה, יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא, שתצאו מכל צרותיכם וחובותיכם, העקר אל תפחדו כלל, כי הפחד שובר את האדם מאד, ורבנו ו"ל אמר (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן טו), שאדם צריך לשפט את עצמו בכל יום, וכשיש דין למטה — אין דין למעלה, וכיון שאדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא בכל יום ויום, ומדבר אליו, ושופט את עצמו, על-ידי-זה נמתקים ממנו כל הדינים.

ולכן ראו להתחזק מאד לא להשבר, ואף שאני יודע, שמצבכם קשה מאד, ראו לברח רק אליו יתברך, ולמשך אל עצמכם אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, ובודאי תראו נסים גלויים שייעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, העקר לא להשבר בשום פנים ואפן, ואיש את רעהו יאמר חזק. וחכמינו הקדושים אמרו (קהלת רבה, פרשה ד'): "טובים השנים" — איש ואשתו, "מן האחד" — זה לעצמו וזה לעצמו; ולכן ראו לחזק אחד את השני, ובזכות זה תהיה לכם פרנסה בשפע. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו], כי זה תלוי בזה, ורבנו ו"ל אמר (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן ט), שהפרנסה באה רק בזכות האשה; ולכן ראו להתחזק יחד, ואז לא יעזב אתכם הקדוש-ברוך-הוא בשום פנים ואפן, וחכמינו הקדושים אומרים (ירושלמי ברכות, פרק ט'): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה; נמצא, כשיש ביניהם אהבה ואהבה ורעות, על-ידי-זה השכינה ביניהם, וכשהשכינה ביניהם, יש להם פרנסה בשפע. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שימתקו מכם כל הדינים, על-ידי פלא עליון.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד, ותבשרו לי

בשורות משמחות, העקר לא לפחד משום דבר, ואז טוב לכם כל הימים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז שמש.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, ובפרט שזכית שהכתה שלך עשו "מסבת חמש", וגם שמעתי כבר מפמה מאנשי שלומנו, שהיה מאד מאד יפה, וחילף לאוריתא, ואתה צריך להתחזק מאד מאד בעבודת הקדש — להיות מלמד תינוקות של בית רבן, שעל-ידי-זה מוחלים לו את כל עוונותיו, כמאמרם ו'ל; על-כן אסור לך להשבר משום דבר שבעולם, ועליך לזכר, שעל כל אחד בחיים עוברים צרות ויסורים ומכאובים וירידות ונפילות והשלכות וכו' וכו', והעקר להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר שבעולם, ועל-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות רק בשמחה, כי השמחה תרפא אותך — בין בגשמי בין ברוחני, ואל תבהל משום בריה כלל.

בענין המצב שעובר עליך וכו' וכו', עליך לזכר אשר הוא יתברך אין סוף ברוך הוא, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואפלו שאתה נמצא בשאול תחתית ומתחתיו, גם משם יכולים אם לא תעזב את הרצון והחשק — לרוץ אחרי יתברך, ועקר הכל הוא לדבר הרבה אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

מה אמר לך, ידידי היקר! אם אתה רוצה לחיות חיים קדושים

וטהורים, ראה לקרב את אשתך, ולאהב אותה כנפשך, כי כך
אומרים חכמינו הקדושים (יבמות סב:): האהב את אשתו כגופו,
והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וַיַּדְעַתָּ כִּי
שְׁלוֹם אֶהְיֶה"; וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נא:): אין פרי
בטנה של אשה מתברך אלא מפרי בטנו של איש; ולכן אם אתה
רוצה שילד לך בן צדיק קדוש ונורא, ראה לכבד מאד את אשתך,
ותאהב אותה באהבה אמיתית, כי היא האשה שנתן לך הקדוש-
ברוך הוא להנצל על ידה מפגם הברית, ואתה צריך ליקר אותה
מאד מאד, ורבונו ז"ל הזהיר אותנו על דבר זה מאד מאד, כמובא
בדבריו ז"ל (שיחות הר"ן, סימנים רסג, רסד); ואתה צריך מאד לשמר
לא לריב עמה ולא להשפילה, ואז תהיה נצל מעברות חמורות, ומה
גם שעכשו תזכה לגוף טהור, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פסחים
קיב:): מצוה וגוף טהור, נושא אשה ולו בנים; ולכן ראה מאד לכבד
וליקר את אשתך, ולא תתחרט — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

עקר התקון לפי דעת רבנו ז"ל על כל העברות שעשה — הוא
רק דין ודברים, להרגיל את עצמו תמיד לדבר אל הקדוש-ברוך-
הוא, ולשפף שיח לספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, וזה
דרך התשובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל תמיד עליך, שיהיה לך שלום-בית ואהבה אמיתית,
ותהיה שמח תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שנ.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר שמות, י"ח טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיתיו
נצח.

מה אמר לכם! זה פמה שאני רוצה להתקשר אליכם ולדבר אתכם, לחזק ולעודד אתכם, כי חתן וכלה אחרי החתונה צריכים התחזקות עצומה לחזק אחד את השני, ומוהרנ"ת ז"ל אמר: אם היה לו כח, היה חוזר וכותב "לקוטי-הלכות" שלם על ענינים התלויים בינו לבינה וכו' וכו', ובפרט לחתן וכלה בשנה ראשונה, שיש להם הרבה ירידות ונפילות ובלבולים, לזאת באתי לחזק ולאמן ולעודד ולשמח אתכם, ראו לכבד וליקר אחד את השני, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ט'): אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, ואי אפשר לשניהם בלא שכינה, כי (סוטה יז.): איש ואשה זכו — שכינה ביניהם, וכשהשכינה בבית אז הקדשה בבית, ומתי הקדשה? שגזירים לא לעבר על אסור נדה החמור מאד; ולזאת אבקש את שניכם, שתשמרו מאד על טהרת המשפחה, כי עון נדה חמור מאד מאד, והוא בכריתות, רחמנא לישיבון, ועל-כן ראו לשוב בתשובה שלמה, ולעזר אחד להשני.

... גרו יאיר! אני מאד מבקש אותך, שתחזק ותעודד את אשתך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו'): אשה — בעלה משמחה, ובפרט בשנה ראשונה, הבעל צריך לכבד וליקר את אשתו מאד, ואתה צריך לשמח מאד, שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך מתנה אשה כל-כך יקרה, שעל ידה אתה יכול להנצל מפגם-הברית, וחכמינו הקדושים אמרו (יבמות סב'): האוהב את אשתו כגופו והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר (איוב ה, כד): "וידעת כי שלום אהלך"; ולכן אתה צריך מאד לאהב את אשתך, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם לכבדה, ותדבר עמה דבורי שמחה ודבורי אמונה והשגחה פרטית, ותמיד תחזיקו את עצמכם ביחד, ואיש את רעהו יאמר חזק, כי (קהלת ד, ט): "טובים השנים מן האחד" וגו'.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל, ואם היו בני-אדם יודעים מעלת המדבר אליו יתברך, היו תמיד מדברים אליו יתברך. ולכן תעשה

כָּל מִינֵי פְעֻלֹת שְׁפָעוּלָם רַק לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה תֵּצֵא מִכָּל צְרוּתֶיךָ וְחֻבוֹתֶיךָ, וְתִנָּצֵל מִהָרַע שֶׁהִיא אֲתָךְ עַד עַכְשָׁיו.

תָּן תּוֹדָה לַהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִתְחַתַּנְתָּ, וְהוּא הֵצִיל אוֹתָךְ מֵעֲבֻרוֹת חֲמוּרוֹת, וְאֲנִי מִקְנֶה לִפְנֵיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִכֵּל יִסְתַּדֵּר, אִם רַק תִּדְבֹּר עִם אֲשֶׁתְּךָ.

... תַּחֲיָה! רְאֵי לְאַהֲבָתְךָ וְלִכְבוֹדוֹ וְלִיקְרוֹ מְאֹד, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ בַּעַל גִּפְלָא, וְאֵת צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְחֻכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ בְּרַה, פָּרָק ט'): אִיזוֹ אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעֲלָהּ; וְלִכְּנֵן תִּשְׁתַּדְּלִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בַּעֲלָךְ, וְתִשְׁמְרִי מְאֹד לֹא לְהִצִּיק לוֹ, וְרַק תִּכְבְּדִי וְתִיַקְרִי אוֹתוֹ. וְחֻכְמִינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (קֹהֶלֶת בְּרַה, פָּרָשָׁה ד', סִימָן ח'): טוֹבִים הַשְּׂנִים אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, מִן הָאֶחָד — זֶה לַעֲצֻמוֹ וְזוֹ לַעֲצֻמָּהּ; וְלִכְּנֵן הִחֲזִיקִי אֶת עַצְמְךָ בְּיַחַד עִם בַּעֲלָךְ, וְרַבְּנוּ וְ"ל הַקָּפִיד עַל זֶה מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בִּינֵיהֶם פְּרוּד, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁשָּׂם דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבִּקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל עֲלֵיכֶם, שֶׁיִּהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בְּחַיִּים, וְלֹא תִדְעוּ כִּבְר מָשׁוּם צְרוּת, רַק שֶׁתִּהְיֶה בִּינֵיכֶם אֲהָבָה גְּדוּלָּה, וְתִכְבְּדוּ וְתִיַקְרוּ אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ, וְאִזּוֹ טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצִּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לִסְדֵּר שְׁמוֹת, י"ח טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמוֹעַ הַטוֹב מִמֶּךָ, רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתִכְבְּדִי וְתִיַקְרִי אֶת בַּעֲלָךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאֵף שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה

צָרוֹת וְכוּ', רָאִי לְדוֹן אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי הוּא בִּלְחִץ גְּדוֹל מְאֹד, וְאִם
הָאִשָּׁה מְכַבֶּדֶת וּמִיָּקָרֶת אֶת בַּעְלָהּ, גּוֹרֶמֶת יְחִיד גְּדוֹל בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.
וְלִכְּזֹנ רָאִי לְדוֹן אֶת בַּעְלָהּ לְכַף זְכוּת, וּבִזְכוּת זֶה הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה,
וְאִף שֶׁהִרְבֵּה פְּעָמִים הוּא נִכְנָס בִּלְחִץ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הַכֹּל
תְּלוֹי בָּאִשָּׁה, אִיךָ שֶׁהָאִשָּׁה מַתְּנֶהֱגֶת עִם בַּעְלָהּ, כִּף בַּעְלָהּ מַתְּנֶהֱגֶה, כִּי
לָאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת עֲלִיוֹנִים לְהַפֵּף אֶת בַּעְלָהּ לְטוֹב אוֹ לְהַפֵּף, וְעַל-כֵּן
תִּשְׁתַּדְּלִי בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבַּעוֹלָם לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אֶת בַּעְלָהּ, כִּי (תִּנָּא
דְּבִי אֵלֶיהּ רַבָּה, פָּרָק ט'): אֵין אִשָּׁה כְּשֶׁרָה — אֵלָּא הָעוֹשֶׂה רְצוֹן בַּעְלָהּ;
וְזֶה סוּד הַהֲצִלָּחָה בְּחַיֵּי הַנְּשׂוּאִין; כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (עֲרִיבִין
ק:): כָּל אִשָּׁה שֶׁתּוֹבַעֶת בַּעְלָהּ לְדַבֵּר מִצְוָה, הוֹיָן לָהּ בְּנִים שֶׁאֶפְלוּ
בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לֹא הָיוּ כְּמוֹתֶיהָ; וְלִכְּזֹנ אֶת צְרִיכָה מְאֹד מְאֹד לְקָרֵב
אֶת בַּעְלָהּ וּלְשַׁמֵּחַ אוֹתוֹ, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם, וְאִז
דִּיקָא תִּרְאִי נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶתְּךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחִי דְרָכְךָ תָּמִיד, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שֵׁנֵב.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר שְׁמוֹת, כ' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נִרְוֵי יָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת הַשִּׁיחָה, וְזֶה יֵצֵא כָּל-כֶּף יָפָה, שְׂאִין לְתֵאֵר
וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלֻקָּתְכֶם, שֶׁיֵּשׁ לָכֶם חֶלֶק בְּחֻלֵּק
קְדוֹשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה, כִּי יָבוֹא הַיּוֹם, שֶׁכָּל אֵלּוּ הַתּוֹרוֹת וְהַשִּׁיחֹת
וְהַסְּפּוּרִים, הַסְּפָרִים וְהַקּוֹנְטְרָסִים, יַחֲיוּ מְלִיוֹנֵי יְהוּדִים בְּלִי שׁוּם גְּזֵמָא

כָּלֵל, כִּי גַם עֲכָשׁוּ רִבְבוֹת רִבְבוֹת נַפְשׁוֹת מְקַבְּלִים חַיּוֹת מְזֵה. וְלִכְּנֹן
רְאוּ לַהֲיֹת מְאֹד שְׂמֵחִים וְעֲלִיזִים עַל נַעַם חֲלֻקְכֶם, עַל אֲשֶׁר בִּנְחַל
שֵׁם חֲלֻקְכֶם וְגוֹרְלְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד רְצוֹנִי לְהִתְקַדֵּם בִּ"אֲשֶׁר בִּנְחַל",
לְהַדְפִּיס כָּרָף אַחֵר כָּרָף, עַד שְׁנִינִיעַ בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ לְתַאֲרִיף שֶׁל
הַיּוֹם.

בְּעֶנְיֵן הָאָמָא שֶׁלָּךְ, בּוֹדְאִי אֲצֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל יָכוֹל
לַהֲיֹת, צְרִיכִים רַק הַרְבֵּה תְּפִלוֹת וְתַחֲנוּנִים, וְאוּלֵי יָחוּס וִירְחֹס, כִּי
כָּל זְמַן שְׂאָדָם חַי, יֵשׁ לוֹ תְּקוּנָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל. אֲצֵלִי בְּטוֹחַ, שְׁבִשְׁבִּיל
שְׂאֵתָם מוֹסְרִים אֶת עֲצָמְכֶם לְהַדְפִּס סְפָרִים קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ, תִּזְכּוּ
לִילָדִים מִיְּחָדִים בְּמִינָם, בְּתוֹרָה וִירְאָת שָׁמַיִם, וְכֵן וְכו', וְכו', יַעֲזֹר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוּ רַב נַחַת מְכֹל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפִּלָּתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כז שנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וִיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נִרְוֵי יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הַיּוֹם וְכֵן אֶתְמוּל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּעֵתִים הֵלְלוּ עוֹבְרִים עָלֶי הַרְבֵּה
צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקְאוֹת, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָתֵת עֲצוֹת לְנַפְשִׁי,
מָה גַם שֶׁהֵלְדִים מְשַׁנְעִים אוֹתִי לְגַמְרִי וְכו', וְכו', וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה
לְקַחְתִּי עַל עֲצָמִי עַל קֶשֶׁה כָּזֶה.

מְאֹד שְׂמֵחָתִי לִשְׁמַע שֶׁהֵייתָ חָכָם וּפְקָח, וְלִקְחָתָּ אֶת הַמִּתְקָן,
וְהִבֵּאתָ אוֹתוֹ לְתַלְמוּד-תּוֹרָה וְלַגְּנוּזִים וְכו', וְכו', אֲרוּרִים הָרָשָׁעִים שְׂאֵנִי

טובתם שלמה, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף תהיה לרשעים המצצעים אותנו כל-כף מפלה גדולה מאד, ויפלו נפילה אחר נפילה. בעת הזו עלינו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ולחזק את אנשי שלומנו, כי באמת עובר על כל אחד מיריות ויסורים ומכאובים, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר. ולכן ראה גם אתה להחזיק מעמד ולא להשבר משום דבר, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

מאד רציתי שילמדו יותר הלכה בתלמוד תורה, כי הילדים האלו לא יודעים כלום, ממש כלום מה זו הלכה, ודברים בסיסיים הם עדין לא יודעים, ולכן רציתי לשים את הדגש בתלמוד תורה העקר על דברים בסיסיים — לטול ידים שחרית וכו', ללבש ציצית וכו', ולומר ברכות על כל מאכל וכו', ולהזהר בברכות הנהנין, ברכת-המזון מתוך הסדור, וכן לעורר על תפלה מתוך הסדור, והלכות שבת, בשר וחלב וכו', דברים פאלה שאצלנו הילדים הקטנים יודעים, וצריכים לשים את הדגש על זה מאד מאד, כי העקר לחנך את הילדים ליראת שמים שלמה כשהם עדין קטנים, יעזור הקדוש-ברוך-הוא, שנזכה לחנך את הילדים שלנו חנוף טוב, חנוף אמתי, חנוף של יראת שמים, ויהיה להקדוש-ברוך-הוא נחת מאתנו.

המאחל לך שבת שלום...

כֹּז שֵׁנֶד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר שמות, כ' טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ידידי ... נרו יאיר.

הנה האברכים הצעירים החליטו ביניהם לעשות מגן נפרד לעצמם בשבת, ולדעתי, זה יתרם מאד לכל הקהלה, והם סדרו את הנסח המצוי פה, לזה תתלה את זה על לוח המודעות. יעזור

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבָאֲמַת תְּהִיָּה בִּינִיָּהֶם אֱהָבָה וְאַחֲדוּת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזֹק.

רְאֵה לְכָתֹב מֵה חֲדָשׁוֹת בְּקִהְלָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כז שנה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעֱלָה ... גִּדּוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַמֵּאָה שֶׁקָּל לְפִדְיוֹן גִּפְשׁ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁיִמְתְּקוּ מֵעֲלִיךָ כָּל הַדִּינִים עַל-יְדֵי פָּלֵא עֲלִיוֹן.

רְאֵה לְהַזְהִיר לְהַנִּיחַ בְּכָל יוֹם תְּפִלִּין, כִּי כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין — זֹכֶה לְחַיִּים, וְעָקֹר הַחַיִּים — לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחַיִּי הַחַיִּים תָּמִיד, וְלֹא לְהַסִּיחַ דַּעַת מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה צְרִיף לְהִיּוֹת עָקֹר מְגַמְתָּנוּ — רַק לְחַשֵּׁב מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל רָגַע וְרָגַע שְׂאֵדָם חוֹשֵׁב מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקִיִּם בְּזֶה מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְלִכֵּן רְאֵה לְשָׁמֹר מְאֹד לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, וְכֵן רְאֵה לְשָׁמֹר מְאֹד מְאֹד לֶאֱכֹל רַק מֵאֲכָלִים כְּשֵׁרִים, וְתִשְׁמֹר אֶת עֲצֻמָּךְ לֹא לְהַכְנִיס אֲצִלְךָ מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, אֲשֶׁר זֶה מְטַמֵּט אֶת הַלֵּב וּפּוֹגֵם בְּגִפְשׁ.

הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים, כִּי הַדְּבֹר שְׂמִדְּבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא הַצְלָחָה גִּצְחִית, הַצְלָחָה כּוֹז, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל; אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזֵק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים! וְזֶה הִנֵּה עָקֹר גְּדוֹל אֲצִל רִבְנוּ ז"ל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כּוּ שָׁנוּ.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קָדָשׁ לְסֹדֶר שְׁמוֹת, כ' טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם כָּל הַחֲשֻׁבֹנוֹת.

מָה אִמַּר לָךְ! הִיָּה לִי שָׁבוּעַ קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, וּטְרָדוֹת וְצָרוֹת רַבּוֹת, כִּי הַחֻבּוֹת חוֹנְקִים אוֹתִי מְאֹד, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִיךָ לְצֵאת מֵהַפַּח הַזֶּה, כִּי רַק הָאֵקֶל לְבַחוּרִים עוֹלָה לִי לַחֲדָשׁ — עֲשׂוּר אֶלֶף ש"ח, וְאֲנִי אֵנָה אֲנִי בָּא וְכו', וְהַחֻרִים אֲדִישִׁים, וְלֹא אֶכְפֵּת לָהֶם מְשׁוֹם דְּבָר וְכו', רַק תֵּן וְתֵן וְתֵן וְכו' וְכו'.

הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק לְהִתְחַזֵּק, וּבִתְקַף הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים צָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ וּלְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד, כִּי זֶה גְדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — אִךְ שְׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר — צָרוֹת וַיִּסּוּרִים, מְרִירוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת, הוּא צָרִיךְ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד.

אֲנִי מְאֹד מְקוּיָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁנִנְזָכָה לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַחֻבּוֹת שֶׁלֵּנוּ, וְסוּף כָּל סוּף נִרְאָה בְּבִנְיָן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, וְדָבָר זֶה מְצִיק לִי מְאֹד מְאֹד — לָמָּה בָּא לִי הַדָּבָר כָּל־כָּךְ קָשָׁה, מִמָּשׁ בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת, יַעֲזוּר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שִׁימְתִּקּוּ כָּל הַדִּינִים מִמֶּנִּי וּמִכָּלל גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּוּ שָׁנוּ.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי־שַׁבַּת־קָדָשׁ לְסֹדֶר וִיחִי, כ"א טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָרֵב ... וְ... שְׁיַחֲיוּ נִצָּח.

באתי לאחל לכם ברכת "מזל טוב" חמה ולבבית על הולדת הנכדה ... תחיה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתרוו רב נחת מכל יוצאי חלציהם.

תהלה לאל, בנכם ... גרו יאיר, מאד מאד מצליח, הן בלמודים, הן בהנהגה והן בדרך ארץ וכו', ויש לכם במה להתפאר אתו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שכן יתקנים עם כלל הילדים.

נא ונא ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשבר אותך, ואף שעוברים עליך מצבים קשים בחיך, עם כל זאת אמה צריך לדעת, שזה מהנסיונות שמנסים את כל אדם בזה העולם, כי אין אדם בזה העולם שלא יהיו לו נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמחזיק מעמד ואינו נשבר.

בסעדה שלישית דברנו הרבה על-פי התורה בלקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר"ו, שצריכים לחזור אליו יתברך, ושום דבר אסור לשבר אותו, והקדוש-ברוך-הוא מחפש ומבקש וקורא את האדם בכל יום, ואדם שלומד תורה בכל יום, על-ידי-זה הוא שומע את הקול של הקדוש-ברוך-הוא, שקורא לו בכל יום. ולכן צריכים ללמד בכל יום תורה, ועל-ידי למוד התורה הקדושה יכולים לשמע את קולו יתברך, שקורא את האדם בכל פנות העולם, כמובא (מדרש תנחומא שמות כה), שקול הקדוש-ברוך-הוא בא ממזרח וממערב, מצפון ומדרום, מלמעלה ומלמטה, שהוא יתברך קורא את האדם מכל המקומות שיתקרב אליו, ולא יתיאש בשום פנים ואפן, אפלו במצבים הכי קשים, ולא להשבר. אשרי מי שזוכה להגיע לזה, ואז טוב לו כל הימים.

העקר ראה להתחזק להיות בשמחה, ותמסר את נפשך להיות בשמחה, כי מדת השמחה באה לאדם מאד קשה, כי האדם יעשה הכל, העקר לא להיות בשמחה, כי השמחה מקרבת את האדם אליו

יתברך, מה גם השמחה רפואה בגשמיות, ומכל שכן ברוחניות. ולכן ראה למסור את נפשו להיות בשמחה, ותרברב בכל יום עם אחד מאנשי שלומנו, ועל-ידי-זה תתחזק ותחזק אחרים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שנה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות המנין לאברכים, אני רוצה שיהיה רק האברכים הצעירים, ופלא בעיני שאתה כותב שאיזה חצוף וכו', מגרש מבגר וכו', אני לא יודע מי החצוף, לדעתי, אלו המבגרים שנקנסים להם בתוך המנין ומפריעים להם, הגיע הזמן, שאאסוף את האברכים הצעירים, ושיהיה להם המנין שלהם, וככה תהיה להם אחריות, וכך אני רוצה גם, שיהיה להם מורה צדק ר' ... גרו יאיר, והוא ילמד אתם הלכות נחוצות, ובפרט דיני שבת ודיני נדה וכו', שזה מאד חמור, ואם רק יכנס איזה לץ, זה יגרם שגם הם יתקררו. ולכן אני רוצה שהמנין יהיה דיקא על-ידי אברכים, וזה אני צריך לתת את התודה לבני ר' ... גרו יאיר, שהוא דרבן את כל המנין, אשרי לו! כי באמת אני מצפה גדולות מהמנין הזה, כי זה יאחד את כל האברכים, ויעשה אותם מקשה אחת, ושזה מאד חשוב שיהיה לנו "התאחדות אברכים", כי אם לא יהיה לנו גרעין חזק, אז כל האברכים שיתחננו, לבסוף זה ילך בכה וזה ילך בכה וכו' וכו', כן יהיו כלם מגבשים, ולכן אני רוצה דוקא שיהיה מנין של האברכים הצעירים שלמדו אצלי, ושלא יתערב זר ביניהם, כי שמעתי, שפבר

השבת נכנס איזה לץ אחד או שנים ועשה לי צרות, ואני מקנה
שהכל ישתנה לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

פה תקבל פמה מכתבים נחוצים למסר ליעדם.

כז שנט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, תלמידי
... גרו יאיר.

מאד מאד אני שמח, שחורף ללמד בתלמוד-תורה, ראה
להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ותמשיך להתעלות בלמוד
ויראת שמים, וכן תחדיר בילדים יראת שמים, ואני מאד מאד שמח,
שהתחלתם לעשות מנין רק בעבור האברכים הצעירים שלמדו אצלי
בשנתיים האחרונות, וזה אצלי דבר גדול מאד, ולא רציתי שאף אחד
יתערב לכם בתוך המנין, זה יהיה מנין פרטי של "התאחדות
אברכים", וזו תועלת גדולה, שתחזיקו את עצמכם ביחד, ורציתי
מאד שתקבלו על עצמכם את ר' ... כמורה הוראה, וכך תתפללו
ביחד רק עמו, וזה יביא לכם הצלחה גדולה מאד.

ראה להתחזק יחד עם ... גרו יאיר, וביחד תתחזקו ותצאו
להפצה, ועל-ידי-זה יהיה לכם תמיד כסף בפיס, כי זו ברכה מי
שיוצא להפצה, יש לו תמיד כסף בפיס. העקר שתהיה לכם עזות
ועקשנות דקדושה, ואז לא תתפעלו משום בריה שבעולם, ומה יש
בעולם להתפעל ממשהו, כי כל העולם כלו שיך רק אל הקדוש-
ברוך-הוא, כמו שכתוב (תהלים כד, א): "להוי"ה הארץ ומלוואה" וגו',
ולכן אין לך לפחד משום בריה שבעולם, העקר תתאזר בעזות

אשר כז שס בנחל קיא

ובעקשנות דקדשה, ועל-ידי-זה לא תפחד משום בריה בעולם,
והקדוש-ברוך-הוא יתן לך הצלחה בכל מעשי ידיך.

מאד רציתי, שהתלמידים יגמרו בכל יום מסכת "תענית",
וירשמו בסוף המסכתא את היום שסימו בו את המסכת עם
התאריך, וזה ימריץ להם חשק לגמור ולסיים פעם אחר פעם מסכת
"תענית", באופן כשיבואו פה, תהיה המסכת הזו שגורה על פיהם,
וכן שיעשו לעצמם שעור פסדון בש"ס, ושעור פסדון במשניות,
ועל-ידי רבוי הגרסה יזדכך מחם, ויכנע הרע והשטיות שנכנסו
בהם.

העקר רק תתחזק להיות בשמחה, כי רבנו ז"ל מאד הזהירונו
להיות בשמחה, ולא לפחד משום בריה בעולם, ובאמת כשאדם
בשמחה, הוא אינו מפחד מאף אחד, למה לפחד וממי לפחד, כי
הכל זה אלקות ואלקות זה הכל, ועל-כן למה צריכים לפחד
ממשהו, צריכים לפחד רק מהקדוש-ברוך-הוא, ואם תחזיר בעצמך
דבר זה, תצליח מאד בדרךך, ויהיה לך רק טוב כל הימים.

ראה להתבודד בכל יום עמו יתברך, על-פל-פנים חמש דקות
לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אל
הקדוש-ברוך-הוא, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזאת, שאין לתאר
ואין לשער כלל, ואם בני-אדם היו יודעים מה זו תפלה והתבודדות,
היו אומרים את זה כל היום כלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שס.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וארא, כ"ב טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי תלמידי ...
גרו יאיר.

מאד מאד שמחתי לשמע, שהלכת להתפלל עם האברכים

הַצְעִירִים בְּשִׁבְתָּ, וְזֶה חֲלָקִי מִכָּל עַמְלִי, שְׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂיֵשׁ לָכֶם סוּף
כָּל סוּף מִגֵּן נִפְרָד, וְאֵל יִתְעַרֵּב לָכֶם שׁוּם אַחֵר בְּתוֹךְ הַמִּגֵּן, אֲלֹא
תִתְפַּלְּלוּ יַחַד בְּכָל שִׁבְתָּ. וְרָצִיתִי מְאֹד, שְׁתִּקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם אֶת ר'
... גִּירוֹ יְאִיר, לְמוֹרָה הוֹרְאָה, וְכָל דְּבַר בְּהִלָּכָה תִּשְׁאַלּוּ אוֹתוֹ.

רָאָה לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה, כִּי חָבַל עַל יְמֵי הַנְּעוּרִים שְׁעוֹבְרִים
בְּלִי לְמוֹד הַתּוֹרָה, וּבִפְרֹט אֶתָּה, שְׁכָּבֵר נַעֲשִׂיתָ אֲבָא צָעִיר, עֲלִיד
לְהִתְחִיל לַחֲשֹׁב אַחֲרֵת עַל כָּל הַחַיִּים, כִּי חָבַל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר
בְּלִי לְמוֹד תּוֹרָה. וְלִכֵּן רָאָה 'לִגְנֹב' בְּכָל יוֹם קִצַּת מִקְרָא, קִצַּת מִשְׁנָה,
קִצַּת גְּמָרָא וְקִצַּת הַלָּכָה, כִּי רַק זֶה מָה שְׂיִשְׁאָר לָךְ, וְהַעֲקֹר תְּמִיד
תִּהְיֶה שְׂמֵחַ, וְשֹׁלָא יִהְיוּ לָךְ טַעֲנוֹת עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם.

רָאָה לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פְּנִים חֲמֵשׁ
דְּקוֹת, כִּי מַעֲלַת הַדְּבִיר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה עוֹלָה עַל הַכָּל,
אֲשֶׁרִי מִי שְׁאוּחַז בְּזֶה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וְאֶרָא, כ"ב בְּטֹבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל פְּלִלְיוֹת נְשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקְרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגְּרִים בִּיבִנְאֵל "עִיר
בְּרֶסֶלֶב", הַיִּזְ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיִצִּילֵן מִכָּל
צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶן, אָמֵן.

חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁאֲנִי זוֹכֶה שׁוֹב לְכַתֵּב לָכֵן דְּבוּרִים
הַכּוֹלְלִים הַלָּכָה, פָּרָשַׁת הַשְּׁבוּעָה, הַשְּׁקָפָה.

הַלְכָה

גִּדְבָר הַלֵּילָה מֵאֶחָד מֵהַל"ט מְלָאכֹת שֶׁהוּא חוֹרֵשׁ.

חֲרִישָׁה זֶהוּ אֵב מְלָאכָה, וְזֶה הָיָה בַּמִּשְׁכָּן לְצַרְף צְבִיעַת יְרִיעוֹת הַמִּשְׁכָּן, זָרְעוּ צִמְחִים שׁוֹנִים לְהוֹצִיא מֵהֶם צֶבַע, וּלְצַרְף גְּדוּל הַצִּמְחִים הָיוּ צָרִיכִים לַפְעֵלֶת חֲרִישָׁה, לָכֵן אָסוּר לְחַרֵּשׁ בַּשַּׁבָּת. זֶהוּ דְבָר פְּשוּט שֶׁאָסוּר לְקַחַת כְּלֵי מַחְרָשָׁה וְלְחַרֵּשׁ, וְאִפְלוּ בַּמְכֻנָּה וְלֹא בִיד, כְּשֶׁהַמְכֻנָּה פּוֹעֵלֶת בַּעֲצָמָה, גַּם-כֵּן אָסוּר, וְכֵן פֶּסֶק הַחֲזוֹן-אִישׁ, שֶׁאִפְלוּ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, וְאֵין לוֹ שְׂתוּף פֹּעֵלָה בַּחֲרִישָׁה, אֲלֹא הַכִּין זֹאת מֵרָאשׁ, זֹאת הִיא הַחֲרִישָׁה הָאָסוּרָה בַּשַּׁבָּת. חֲרִישָׁה זֶהוּ אֵב מְלָאכָה בְּרוּר, אֵף מֵהַ נוֹגֵעַ עֲנִינוֹ לָנוּ, לְכָל אִשָּׁה וְאִשָּׁה? אֲלֹא בְּבֵית מִצְוֵי מְאֹד מְאֹד עֲנִין שֶׁל חֲרִישָׁה. חֲרִישָׁה אָסוּרָה מִן הַתּוֹרָה וּבְכָלִי הַמַּחְרָשָׁה הַמִּיַּעֲדִים לָזֶה, כְּגוֹן: מַעְדָּר; וּכְשֶׁאֵדָם חוֹפֵר בִּידָיו אוֹ בְּכָלִי שֶׁאִינוֹ מִיַּעַד, אָסוּר מִדְּרַבָּנָן. בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם יָכוֹל לְבֹא לִידֵי חֲרִישָׁה מִחֹסֶר שִׁימַת לֵב. אִם בְּבֵית אֵין רִצּוּף, יִכּוֹלִים לְבֹא בְּנֶקֶל לְאָסוּר חֲרִישָׁה, וְכִיצַד? אָסוּר לְשַׁפֵּשֵׁף בְּרִגְלִים עַל רִצְפַת עָפָר, שִׁישׁ שֵׁם חוֹל, כִּי עַל-יַדֵי הַחֲפוּף מֵיִשֹּׁר אֶת הַקֶּרְקַע, וְהָרִי זֶה כְּחוֹרֵשׁ, כֵּן הַדְּבָר לְגַבִּי נַעֲלִים שִׁישׁ עֲלֵיהֶם בּוֹץ לַח, אָסוּר לְשַׁפֵּשֵׁף בַּקֶּרְקַע, שְׂמִתוֹךְ כֵּן בָּא לְהַשְׁווֹת אֶת הַקֶּרְקַע וְגוֹרֵם חֲרִישָׁה. וּבְכָלֵל זֶה אָסוּר לְטַטֵּאט בְּמִטָּטֵאט אוֹ בְּמִבְרָשֶׁת גִּנָּה אוֹ פְּרוֹזְדוֹר הַמּוֹכִיל לַבֵּית, וְהוּא חֹצֵר שְׂאִינָנָה מֵרִצְפַת, כִּי מֵיִשֹּׁר אֶת הַקֶּרְקַע, וְזֶה בְּכָלֵל חֲרִישָׁה, וְצָרִיכִים לְהִזְהָר בָּזֶה מְאֹד, אֲשֶׁר חֲרִישָׁה זֶהוּ אֵב מְלָאכָה, עַל-כֵּן כָּל קֶרְקַע שִׁישׁ בֶּה בְּלִיטוֹת אוֹ חוֹרִים, כֶּאֱשֶׁר מִשּׁוּם אֶת הַרִצְפָה זֶה בְּכָלֵל חוֹרֵשׁ. וְצָרִיכִים מְאֹד לְהִזְהָר בָּזֶה. וּמִכָּל שָׂכָן שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם חֲרִיצִים בַּעֲפָר וּבְאֵדָמָה, אֲשֶׁר זֶה בְּכָלֵל חוֹרֵשׁ, וְאָסוּרוֹ חֲמוּר מְאֹד. וּמִטַּעַם זֶה אָסוּר לְשַׁחֵק בְּמִשְׁחָקֵי גוּלוֹת, שְׂתוּף כִּדֵּי הַמִּשְׁחָק בָּא לְהַשְׁווֹת וּלְיִשֹּׁר חוֹרִים בַּקֶּרְקַע, וּפְעָמִים יָכוֹל לְשַׁכַּח וְלַחֲפֹר בּוֹר בַּקֶּרְקַע לְצַרְף הַמִּשְׁחָק, אֲשֶׁר זֶה בְּכָלֵל חוֹרֵשׁ. בַּעֲנִין טַאטוּא בֵּית בַּשַּׁבָּת, מִתֵּר לְטַאטֵאוֹ רַק כְּשֶׁהוּא מֵרִצָּף, וּבְמִטָּטֵאט שֶׁשִּׁעְרוֹ רָךְ, וְלֹא

בְּמִטָּאטא קש קשה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹשֵׁר הַקֵּשׁ. וְכֵן שְׁטִיפָה, אֲסוּר לְשִׁטֵּף, כִּי עָלוּל לָבוֹא לְיַד סְחִיטָה. וְאִם נִשְׁפָּף אֵיזָה נוֹזֵל, מִתֵּר לְהַנִּיחַ סְחָבָה בְּאִפֶּן שֶׁלֹּא תִהְיֶה סְחִיטָה. וּבַעֲנִין עֲגֻלַת יָלָדִים אוֹ עֲגֻלַת נָכָה, לֹא עָלִינוּ, מִתֵּר לְהוֹלִיךְ עַל דֶּרֶךְ עֶפֶר, כִּי בָּזָה שְׁמִסִּיעַ אֶת הָעֲגֻלָּה אֵינָנו חוֹפֵר אֶת הַקֶּרֶקֶע, אֲלֹא כּוֹבֵשׁ אוֹתָהּ, וְזֶהוּ הַפֶּן חֲרִישָׁה. עַל-כָּל-פָּנִים צָרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּכָל מִינֵי עֲנִינִים הַשִּׁיכִים לְחֲרִישָׁה. וּבַעֲבוּר זֶה צָרִיכִים לְהִשָּׁמֵר בְּשִׁבְתָּ, שֶׁהַיָּלָדִים הַמְשֻׁחָקִים בְּחֶצֶר, לֹא יַעֲשׂוּ חֲרִיצִים אוֹ גּוֹמּוֹת, אֲשֶׁר הַכֹּל בְּכֻלָּל חֲרִישָׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ אֵב מְלֹאכָה. וְכֵן כָּל הַתּוֹלְדוֹת שֶׁל חֲרִישָׁה, יֵשׁ לְהִזָּהֵר בָּהֶן בְּיוֹתֵר.

פֶּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ — פֶּרֶשֶׁת וְאָרָא

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּמִדַּת הַדִּין (שְׁמוֹת ו, ב): "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה", מִדּוּעַ בְּמִדַּת דִּין? כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁאֵל אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: לָמָּה הִרְיעוֹת לָעַם הַזֶּה? לָמָּה עִם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים צָרוֹת? וְהָיוּ לוֹ טַעֲנוֹת עָלָיו יְתִבְרַךְ, "לָמָּה זֶה שְׁלַחְתָּנִי, וּמֵאֵז בָּאתִי אֶל פְּרַעֲזָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ הַרַע לָעַם הַזֶּה" וְגו' (שֵׁם ה, כב-כג); וְבֹא בְקִשְׁיוֹת לָמָּה עִם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים. לְכַאוֹרָה כּוֹנֵן מֹשֶׁה לְטוֹבָה, וּכְמוֹ שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִנְחוֹת סה.): מֹשֶׁה אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל הִיָּה, וּמִדּוּעַ הִגִּיעַ לוֹ עֲנֵשׁ כֵּזֶה, שֶׁיְדַבֵּר עִמּוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמִדַּת הַדִּין? וְמָה גַם שָׁאֵמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: עֲכָשׁוּ תִרְאֶה אֶת אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפָרַעֲזָה, וְרַשִׁי אוֹמֵר: רַק אֶת זֶה תִרְאֶה, אֲבָל לֹא תִזְכֶּה לְהַפְגֵּס לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל. מָה הִיָּה חֲטָאוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּנוּ בְּשִׁאֲלָתוֹ? אֲלֹא אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁמוֹת ו, ג): "וְאָרָא אֶל אֲבִרְהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בָּאֵל שַׁדַּי, וְשָׁמִי ה' לֹא נִוְדַעְתִּי לָהֶם"; עִם הָאֲבוֹת הַקְדוּשִׁים הִלַּכְתִּי בְּמִדַּת הַדִּין הַכִּי קִשָּׁה, הַבְּטַחְתִּי לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְבִסּוֹף קָבַר שֶׁל ד' אֲמוֹת לֹא הִיָּה לוֹ לְקַבֵּר אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא שָׁאֵל קִשְׁיוֹת, אֲלֹא יָדַע מָה שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה — כֵּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת, וְנִתְנָסָה בַּעֲשָׂרָה

נסיונות קשים ומרים, ולא שאל כלום, אלא ידע כי "צדיק הוֹי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו"; יצחק אבינו — הבטיחו הקדוש-ברוך-הוא: "כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל", ולבסוף חפר בארות לשמות מים, ובאו הפלשתים וסתמום, ולא היה לו מים לשמות, ולא שאל שאלות, ולא היה לו קשה שום קשיות; וכן לא היו לו ילדים, וכאשר נולדו כפר, ונולד אחד עשו הרשע, לא שאל קשיות, וכן פשהיה עור, ונותר בביתו, יכול היה לשאל את הבורא מדוע מגיע לי דבר כזה וכו', ולא שאל קשיות, אלא ידע, שפך רצה הקדוש-ברוך-הוא "צדיק הוֹי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו" (תהלים קמה, ז). יעקב אבינו — הקדוש-ברוך-הוא הבטיח לו: "אני אל שדי, פרה ורבה" (בראשית לה, יא), כל הארץ שלך, ואף-על-פי-כן לא היה לו מקום, והצריך לקנות במאה קשיטה, ועברו עליו צרות רבות כל-כך: צרת לבן, צרת דינה, צרת יוסף, צרת שמעון, צרת בנימין, כל חייו היו רק צרות, אבל לא שאל קשיות על הקדוש-ברוך-הוא. אמר הקדוש-ברוך-הוא למשה רבנו: הנה האבות הקדושים, הלכתי עמהם במדת הדין, ואף אחד לא שאל עלי קשיות, ואתה שואל עלי קשיות?! למדים מכאן, שאדם צריך ללמד מוסר השכל, אף פעם לא לשאל קשיות עליו ותברך, ואיך שהוא יתברך מסבב עמו, צריך לדעת, אשר צדיק הוֹי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו. אסור לשאל "למה", כי כף כתוב (שמות ב, י): "למה יאמרו הגוֹיִים", אבל יהודי יודע, אשר: "הצור תמים פועלו כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול, צדיק ויֵשֶׁר הוא". מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — כף צריך להיות, אף שאיננו מבינים, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק ב', סימן נב), כשם שלבני-אדם יש קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, כן יש קשיות על הצדיקים, ואין מבינים אותם, וחושבים: למה הצדיק הולך כן, למה הצדיק מדבר כן ועושה כן?! וסים רבנו ז"ל: אשרי האדם שאין לו קשיות. זו השלמות — שאין לאדם שום קשיות עליו ותברך. וצריכים לדעת תמיד, שמה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — זה לחסד ולרחמים, ואף שאיננו מבינים את דרכי המקום ברוך הוא, עלינו רק לבקש רחמים ותחנונים ממנו ותברך, שיחוס וירחם עלינו, כי

זֶה עָקֵר הַעֲצָה — לְבַקֵּשׁ תָּמִיד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִתְחַנֵּן
אֵלָיו שֶׁיַּעֲזֹר לָנוּ, כִּי מֵה שֶׁתִּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם אֵינוֹ
פּוֹעֵל.

עוֹד יְכוּלִים לְלַמֵּד מִפְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ, שֶׁפָּרְעָה קָבַל מְכוֹת עַל-יָדֵי
מֹשֶׁה, אֵךְ שְׁלֹשׁ הַמְכוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת: דָּם, צִפְרֹדֶעַ, כְּנָם, נֶעֱשׂוּ עַל-יָדֵי
אַהֲרֹן וְלֹא עַל-יָדֵי מֹשֶׁה, וּמִדּוּעַ? כִּי הַמִּים שֶׁנִּהְפְּכוּ לְדָם, וּמֵהֵמִים
יָצְאוּ הַצִּפְרֹדָעִים, הֵם אֲשֶׁר הִצִּילוּ אֶת מֹשֶׁה, כִּי אָמַר הַכְּנִיסָה אוֹתוֹ
לְתִכָּה וְשָׂמָה אוֹתוֹ בִּיָּאֹר, וְהַמִּים הִצִּילוּהוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כִּי מִן
הַמִּים מְשִׁיתָהוּ" — וְלָכֵן נִקְרָא 'מֹשֶׁה', וְכִיּוֹן שֶׁהִיָּתָה לוֹ טוֹבָה
מֵהֵמִים, אֲסוּר לוֹ לְבִיֵּשׁם וּלְהַכּוֹתָם. וְכֵן לְגִבֵּי הָעֶפֶר, שֶׁמִּשָּׁם יָצְאוּ
הַכְּנָם, בִּשְׁעָה שֶׁהִרְג מֹשֶׁה אֶת הַמִּצְרִי, וַיִּטְמְנֵהוּ בַּחוּל, עָשָׂה לוֹ
הָעֶפֶר טוֹבָה, כִּי כִּסָּה אֶת הַמִּצְרִי וְלֹא נִדְּעַ הַדְּבָר, וְאִם-כֵּן מֵאַחֵר
שֶׁהִיָּתָה לוֹ טוֹבָה מֵהָעֶפֶר, עַל-כֵּן אֲסוּר לוֹ לְהַכּוֹתוֹ. לְמַדִּים מִכָּאן
הַפֶּרֶת הַטוֹב, אִם אָדָם מְקַבֵּל טוֹבָה מֵאִיָּזָה מְקוֹם, צָרִיךְ לְהִפְרִי בְּטוֹב,
וְלֹא לֹאמֹר: מֵה כָּבֹד עָשָׂה לִי פְּלוֹנִי? הֲאֵם זֶה בְּאַמֶּת טוֹבָה? ! וּמִכָּל
שָׂפָן לֹא לְשַׁלֵּם רָעָה תַּחַת הַטוֹבָה, שֶׁזָּהוּ כְּפוּי טוֹבָה, וְזֶה הַמִּדְרָגָה
הַכִּי מְגֻנָּה. כִּי אִם מְקַבְּלִים מֵאִיָּזָה מְקוֹם טוֹבָה, צָרִיכִים לְדַעַת לְהִפְרִי
טוֹבָה עַל כֶּף. וְכְמוֹ שֶׁהַמִּדָּה הַיְּפָה בְּיוֹתֵר בְּחַיֵּי הָאָדָם הִיא הַפֶּרֶת
הַטוֹב, שֶׁאָדָם יִפְרִי בְּטוֹב שֶׁעָשָׂה לוֹ הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כֶּף אָדָם
צָרִיךְ לְהִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהַשְׁמֵר לֹא לְהִיּוֹת כְּפוּי טוֹבָה. אִם מְקַבְּלִים
מֵאִיָּזָה מְקוֹם טוֹבָה כְּלִשְׁהִי, צָרִיכִים לְזַכֵּר אֶת זֹאת, וּמִכָּל-שָׂפָן
כְּשֶׁמְקַבְּלִים אִיזוֹ טוֹבָה מֵהַצִּדִּיק, אֲסוּר לְשַׁכְחָה, וְאַף שֶׁבּוֹדָאֵי יְקוֹמוֹ
כָּל מִינֵי מִתְנַגְּדִים רָשָׁעִים אֲרוּרִים, וַיִּדְּבְרוּ רַע עַל הַצִּדִּיק, אָבֵל
צָרִיכִים לְזַכֵּר אֶת הַטוֹבָה, וְאִזּוֹ שׁוּם כָּלֵב לֹא יַעֲשֶׂה אֲצִלוֹ רָשָׁם, וְאִם
יִנָּבַח עַל הַצִּדִּיק, צָרִיכִים לִידַע, שֶׁזֶה הַכָּלֵב הַנוֹבֵחַ עַל הַצִּדִּיק הוּא
רָשָׁע מְרָשָׁע, וְאִין לָנוּ שׁוּם עֶסֶק אִתּוֹ, כִּי אִם קִבְּלָנוּ טוֹבָה מֵהַצִּדִּיק,
אֲסוּר לָנוּ לְהִיּוֹת כְּפוּי טוֹבָה, אֲלֹא לְהִיּוֹת מִפִּירֵי טוֹבָה. וּמֵה גַם,
שֶׁעֲלִינוּ לְהִפְרִי טוֹבָה לַצִּדִּיק שֶׁעֲזָר לָנוּ, פָּקַח לָנוּ אֶת הָעֵינַיִם
שֶׁנִּסְתַּמְכַּל עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל רוּחַנִּיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹת, אִיזוֹ זְכוּת
יֵשׁ לָנוּ, שֶׁזִּכְרֵנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל צִדִּיק כְּזֶה, שֶׁמִּדְרִיךְ אוֹתָנוּ בְּדִרְךְ

אָמוּנָה, בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הַדָּבָר הַכִּי חָשׁוּב אֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
הַכֶּרֶת הַטוֹב, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁלַח אֶת מֹשֶׁה לַתַּת
עֶשֶׂר מִכּוֹת לַפְּרָעָה, אָבָל מִכַּת דָּם וּמִכַּת צִפְרָדַע וּמִכַּת כְּנִים, שֶׁהָיוּ
עַל-יְדֵי הַמַּיִם וְהָעֶפֶר, מִחֲמַת שְׁעֲשׂוּ טוֹבָה לְמֹשֶׁה, לֹא יָכוֹל הָיָה
מֹשֶׁה לְהַכּוֹתָם, וְהָצִיף לַעֲשׂוֹתָם אֶהָרֶן הַכֹּהֵן. כְּמוֹ-כֵן עָלִינוּ לְהַרְגִּיל
עַצְמָנוּ לְהִיּוֹת תָּמִיד מִפִּירֵי טוֹבָה, וּלְהַשְׁמֵר מְאֹד לֹא לְהִיּוֹת בְּכָלֵל
כְּפוּיֵי טוֹבָה, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר.

הַשְׁקָפָה

עָלִינוּ לַקְּנוֹת לַעֲצֵמָנוּ הַשְׁקָפָה יָפָה מְאֹד בְּחַיִּים, אִיךָ צָרִיף
לְהַסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר עַל הַצַּד הַיָּפֶה וְהַמְאִיר שָׁבוּ, לְהַסְתַּכֵּל רַק עַל
הַטוֹב וְהַיָּדָר. בּוֹדָאֵי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד יִסּוּרִים וְצָרוֹת וְעֲגָמַת נַפֶּשׁ,
עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וְהַרְבֵּה פְּעָמִים רוֹצִים לְבָרוּחַ מְרִב
הַצָּעֵר וְהַיִּסּוּרִים, הֵן כָּאֵן וְהֵן בְּכָל מְקוֹם, וְאֵין יוֹדְעִים לְהִיכָן לְבָרוּחַ,
אִךְ צָרִיכִים לְזָכֹר, שֶׁמֶהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵי אֶפְשָׁר לְבָרוּחַ, אִם נִגְזֹר
עָלֵי, חֵס וְשְׁלוֹם, אֵיזָה גְּזֵר-דִּין, אִף שְׁאֲבָרַח לַעֲזוּרַת הַגְּדוּלוֹת, גַּם
שֵׁם יִרְדְּפוּ אַחֲרֵי הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת, הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים. וְכָךְ אוֹמֵר דָּוִד
הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קל"ט, ז): "אָנָּה אֵלֶּךָ מְרוֹחֶךָ וְאָנָּה מִפְּנֵיךָ אֲבָרַח?!" מֶה
שִׁיף לְבָרוּחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ? צָרִיכִים לְמַצֵּא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּמְקוֹם שֶׁאֵנוּ נִמְצָאִים, עָלִינוּ לְהַכְנִיס אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ
הַחַיִּים שְׁלָנוּ, וְאֵז כָּל חַיֵּינוּ יִתְנַהֲלוּ בְּאִפְּן אַחֵר. אֵין זֶה חֻכְמָה לְהִיּוֹת
שָׁבוּר, בְּיָאוּשׁ וּבִדְכָאוֹן וּבְמֶרֶה שְׁחוּרָה, וּלְהַגְבִּיחַ יָדַים וְלֹאמַר: "אֵינִי
יָכוֹל יוֹתֵר" — אֵין זֶה אֱלָא טַפְשׁוֹת גְּדוּלָּה, כִּי מִמְּשִׁיכִים עַל עַצְמָנוּ
צָרוֹת גְּדוּלוֹת יוֹתֵר, כִּי בְּלִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְחִילִים לְסַבֵּל סָבָל
נוֹדָא. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מַעֲמָד, וְאֵינוּ נִשְׁפָּר מִשּׁוֹם דָּבָר, אֱלָא
מִחֻזָּק עַצְמוֹ. וְאוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן, חֶלֶק א', סִימָן קו'): אִיךָ
יְכוּלִים לְזַכּוֹת שִׁיחָיָה לִי טוֹב בְּחַיִּים, שֶׁתְּהִיָּה לִי גְדָלוֹת הַמַּחֲזִין,
שֶׁהַמַּחֲזִין שְׁלִי יִזְכְּרוּ תָּמִיד אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזְכֶּה לְהַזְכֵּר
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, וְלֹא אֲשַׁבַּח מִמֶּנּוּ, מֶה זֶה וְאִיךָ זֶה, שֶׁבְּתוֹךְ
צָרוֹתַי וְיִסּוּרֵי אֲזָכֹר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ? אוֹמֵר רַבֵּנוּ ו"ל: הֵעֲצָה לָזֶה —
לְחַזֵּק אֶת אַחֲרֵים; עַל-יְדֵי שֶׁמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים

את אחרים, גם לו יש חזיק. לזאת מאחר שזכינו להתקרב לרבנו ו"ל, המחדיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך, שנזכר לזכר מהקדוש-ברוך-הוא, ונחזיק מעמד אפלו במצבים הכי קשים שעוברים עלינו — עניות ודחקות לבלי נשא, עלינו להתחזק ולחזק אחרים.

ומי עוד צריך את הלמוד הזה כמו אשה. אשר חכמינו הקדושים אומרים (שיר השירים רבה) על הפסוק (שיר השירים ח, ה): "מי זאת עלה מן המדבר מתרפקת על דוד, תחת התפוח עוררתיו, שמה חבלתו אמר שמה חבלה ילדתו"; אשר אמרו שלמה המלך, כנגד מי אומרו? אין זאת אלא כנגד נשים צדקניות, שהיו במצרים, ובזכותן נגאלו אבותינו ממצרים; ישנים היו אבותינו שם, ומיֵאשים מהגאלה, מה אמרו? מה אנחנו מולידים בנים בשעבוד ובעני, ולא קמה בהם רוח להודג עם נשותיהם, לא רצו להיות עמהן, כי היתה גלות גדולה, ולא רצו להוליד ילדים שיסבלו כמהם. אבל הנשים שהיו עמהם באותו שעבוד ועני, עודדו וחזקו לבעליהן, והכניסו בהם רוח של תקווה לבל יתיאשו. ושהיו אותם לדבר מצוה, ועשו כל מיני פעולות שבעולם ליפות עצמן, כדי שבעליהן יחפצו בהן. ובזכות אלו הנשים נולד דוד שלם הראוי לגאלה. וזה "תחת התפוח עוררתיו", ולמה דוק תחת התפוח? אלא כל אילן ואילן דרכו שמוציא תחלה את העלים השומרים ומגנים על הפרי, ואחר-כך מוציא פרותיו, והתפוח מוציא פרותיו תחלה ואחר-כך מוציא עליו. כך עשו הנשים הצדקניות במצרים, שאמרו: תחלה נוליד ילדים, ומה יהיה אחר-כך — איננו דואגים, קדם נוליד אותם, ואחר-כך ישמרם הקדוש-ברוך-הוא, וכך זכו להגאל — רק בזכות נשים צדקניות, שחזקו, עודדו ושמוחו את בעליהן.

ודבר זה שיש בכל דור ודור; בדרך כלל הבעל הוא המפרנס, והוא הצריך לדאג לפרנסה בבית, הוא ראש-הבית, אבל הוא מקבל את כל החצים יותר משאר בני המשפחה, אם אין הולך לו בפרנסה, אם אינו מסתדר בחברה, או שקונה לעצמו שונאי חנם, או ששוכרים אותו, עד שמתאש מחייו, ואינו רוצה לעשות מאומה, אז על האשה להיות פקחית, ולדעת, שבדידה תלוי שקום ראש-הבית

שהוא הבעל, אם רק תחזק ותעודד ותשמח אותו, כל הבית ישתנה לטובה. ולכן כמו בגאלות מצרים, שהיתה רק בזכות הנשים, שהבעלים התאששו לגמרי, ולא רצו להוליד ילדים, כי אמרו: למה לנו להולידם — לשעבוד ולעניי? אף הנשים חזקו ועודדו אותם — הלא הקדוש-ברוך-הוא כאן, ולבסוף יצילנו וכו'! כן צריך להיות בכל דור ודור, שהאשה צריכה לחזק ולעודד ולשמח את בעלה בכל מיני אפנים שבעולם, ולהזהר לא להשפילו, ובזה תלויה גאלת הבית. וכמו שהיה בגאלת מצרים, שהיו הגברים שבוים ורצוצים והתאששו מחייהם, ורק הודות לאשה זכו לשקם עצמם, ויצאו מהיאוש והמרָה שחזרה וכו', והולידו ילדים, כן נעשה בכל דור ודור, בכל בית מִיִּשְׂרָאֵל, אם האשה ברת דעת, ומעודדת ומאמצת את בעלה ומכבדת אותו כראוי, אזי משקמת את הבית, וגואלת אותו מן הגלות. הנה ישנם בתים רבים המתמוטטים, רחמנא לצלן, אשר זה בא מחמת האשה, כמאמר החכם מכל האדם (משלי יד, א): "חכמות נשים בנותה ביתה, ואולת בידיה תהרסנו"; על-כן על האשה לשמח את בעלה, אף שנמצא במצבים הקשים ביותר, ואז תכניס בו גדלות המחין, מלה טובה של האשה לבעלה, שנה מכל הון דעלמא. לזאת אומרים חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבא ט): איזוהי אשה כשרה? כל שעושה רצון בעלה; על האשה למסר נפשה בשביל בעלה, וכאשר רואה הבעל שאשתו מוסרת נפשה בעבורו, אהבתו גדלה אליה, כדכתיב (משלי כז, יט): "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם". וכך ראינו מִשָּׁפָה כל הדורות, אשר בבית שהאשה חזקה ועודדה את בעלה, וכו' לבית מצלח, והילדים בו היו פקחים ונבונים. לעצמת זה, אשה שוטה, במקום לחזק את בעלה, מוציאה את כל הארס שיש לה על הוריו — חמותה או חמיה, ובנוכחות בעלה והילדים, ואף שהיא צודקת, אף אולת היא, כי אין להזכיר לבעל מה שגורמו לה הוריו, כי גורמת לשנאה מצדו כלפיה, ומה גם שהילדים שומעים את הזלזול בהורים, ועלולים אף הם לזלזל בהוריהם. על-כן צריכים לשמר על כבוד הבעל. בודאי יש לאשה טענות על בעלה, אף עליה להיות פקחית, ולדעת, שאם הקדוש-ברוך-הוא שדכם ביחד, והולידו

יְלָדִים, אֲזִי אֵל לָהּ לֹאמֹר: "בַּעֲלִי בְטָלָן, לֹא יֵצֵא" וְכו', כִּי אִם הוּא בַּעֲלִי, סִימָן שֶׁהוּא מֵיַעַד לִי מִן הַשָּׁמַיִם, וְעָלִי לְחֻזְקוֹ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְלָתֵת לוֹ גְּבוּי לְאֹרֶךְ כָּל הַדֶּרֶךְ, לְחֻזְקוֹ, לְעוֹדְדוֹ, לְשִׁמְחוֹ, לָתֵת לוֹ בְּטָחוֹן, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבוּרֵי אֱמוּנָה: "אֵל תַּעֲזֹב אֶת עֲצָמָךְ, הַתְּחוּזָךְ, נִרְאָה כִּי־צָדַד לְצֵאת מִהַצָּרָה". אֲסוּר לְשַׁפֵּךְ חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים עַל הַבָּעַל, אֲלֹא רַק לְהַחֲדִיר בּוֹ בְּטָחוֹן, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בִּאֲמָת יֵצֵא מִהַצָּרָה. עַל-כֵּן עַל הָאִשָּׁה לְהִיּוֹת נְבוֹנָה דִּיָּה, לִידַע אֵיךְ לָנַהֵג עִם בַּעְלָהּ, כִּי אִשָּׁה בִּינָה יִתְּרָה נִתְּנָה לָהּ (נִדָּה נֶה:); וְעַל-כֵּן אִם רוֹאָה שֶׁבַּעְלָהּ מִתְחִיל לִילֵךְ בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ וְכו', וּמִתְנַהֵג בְּכִסְיָלוֹת, בְּגִנְבוֹת וּבְגִזְלוֹת וְכו', וְכו', עָלֶיהָ לְהַעִיר לוֹ אֵף בְּאֶפֶן בּוֹנָה, מְקַרֵּב: "בַּעֲלִי הִיָּקֵר, לְבִסּוֹף יִתְפַּסּוּ אוֹתָךְ" וְכו'; אוֹ לִוְה פֶּסֶף וְאֵינָנו מְשַׁלֵּם, עָלֶיהָ לְהַסְבִּירוֹ בְּאַהֲבָה, וְכָל בִּקְרָת שְׁעוֹרֶכֶת עָלָיו תִּהְיֶה בִּקְרָת בּוֹנָה, בִּקְרָת חַיּוּבִית, לֹא בְּדֶרֶךְ דּוֹקְרָנִית וְעוֹקְצָת.

כְּמוֹ-כֵן הָאִשָּׁה הִיא עֹקְרַת הַבֵּית, וְלָכֵן עָלֶיהָ לְדַקְדֵּק מְאֹד מֶה אוֹכְלִים בַּבֵּית, וְאִם רוֹאָה שֶׁהַבָּעַל מְכַנֵּס הַבֵּיתָהּ מוֹצְרִים שְׂאִינָם בְּהַכָּשֶׁר מִהַדֵּר, שֶׁלֹּא לְדַבֵּר עַל גְּבִלוֹת וּטְרָפוֹת, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, שְׁגוֹרָם טְמֵטוֹם הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַרְמַב"ם בְּאַגְרַת תִּימָן, כְּשֶׁשְּׂאֻלוֹהוּ עַל הַגָּאֵלָה וְעַל תַּחֲתֵי הַמֵּתִים, וְדַבְּרוּ כְּפִירוֹת וְכו', עֲנָה וְאָמַר: יְהוּדִי הוּא מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל בְּרָגַע שְׂאוֹכֵל טְרָפוֹת וּגְבִלוֹת, מְטַמֵּטֵם מִחוּ וְלְבוֹ, וְכִכֵּר אֵינוֹ יָכוֹל לְהֶאֱמִין. וְזֹאת אָנוּ רוֹאִים עִתָּה, שֶׁהַעֲרֹב-רַב מִתְּפַשְׁטִים מְאֹד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַכְּנִיסוּ רַע-בָּנִים בְּכָל חֻלְקֵי הָאֶרֶץ, וּבְמִקּוֹם שֶׁהֵם יִחְזְקוּ וַיַּעֲזוּדוּ וַיִּקְרְבוּ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, שִׁישְׁמָרוּ שִׁיְהִיָּה מְקַנָּה טְהוֹרָה, חֲנוּף פֶּשֶׁר לְבָנִים וּלְבָנוֹת, שִׁיְהִיָּה הַכָּשֶׁר מִהַדֵּר עַל מוֹצְרֵי הַמְּזוֹן, הֵם חוֹטְאִים וּמַחְטִיאִים אֶת הָרַבִּים. וְאָנוּ עֲדִים בִּיבְנָאֵל, שֶׁהַרְשַׁע מְרַשֵּׁע הֵזָה, הוּא חוֹטֵא וּמַחְטִיא אֶת הָרַבִּים, וְהַכְשִׁיל אֶת כָּלָנוּ בְּאִסּוּר פְּרִיתוֹת הַחֲמוּר, וְלַחֵם נִגְדָנוּ שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ חֲנוּף פֶּשֶׁר וְטְהוֹר, וְהָיוּ כָּל מִינֵי שְׁקָרִים בְּהַכְשָׁרִים, וּמִזֶּה יָכוּלִים לִרְאוֹת מַה קוֹרָה בְּכָל הָאֶרֶץ. לְזֹאת הָאִשָּׁה הַנִּקְרָאת עֹקְרַת הַבֵּית, עָלֶיהָ לְשַׁמֵּר מְאֹד, שֶׁהַבָּעַל לֹא יָבִיא הַבֵּיתָהּ בְּשֹׁר שְׂאִינוּ יוֹדַע מִי הַשּׁוֹחֵט, אֵף שֶׁזֶּה זוֹל

יותר, אַבל יְכוּלִים לְהַפְשֵׁל בְּגִבּוּלֹת וּטְרָפוֹת, וּבִפְרֹט הַיְלָדִים, שְׁנֹכְנִסוֹת בָּהֶם מִדּוֹת רָעוֹת וְאִכְזָרִיוֹת, וּמִתְפַּלְאִים אַחֲר־כֵּן — מִדּוּעַ אֵינָם קוֹלְטִים אֶת הַלְמוּד? לָמָּה אֵין לָהֶם אֲמוּנָה?! לָמָּה מִדְרָדִירִים?! בְּשָׁעָה שֶׁטֶמֶטְמו עֲצָמָם בְּאִכִּילַת טְרָפוֹת וּגִבּוּלֹת. לְזֹאת עַל הָאִשָּׁה מִנַּח הַחוּב לְשֹׁמֵר מְאֹד אֵיזָה אֲכָל מִכְנִיסִים בְּבֵית, וְאִף שֶׁהִפְעַל יְבוֹא וַיֹּאמֶר, שְׁוֹהוּ הַכֶּשֶׁר מִצֵּן, עָלֶיהָ לְהִשְׁפִּיעַ עָלָיו לְמַעַן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, לְמַעַן יִלְדֶּיהָ, וְלִשְׁמֹר שֶׁהָאֲכָל יִהְיֶה כֶּשֶׁר בְּתַכְלִית הַהֶכֶשֶׁר, וְכֵן נִצְלִית לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן. הַעֲקָר עַל הָאִשָּׁה לִהְיוֹת גְּבוּנָה וּפְקֻחִית, לִידַע אִיךָ לָנֶהֱגַ עִם בַּעֲלָהּ, וְלִלְבֹּד עִמוֹ בְּצוּרָה שֶׁל אֶהְבָּה וּבְנִיָּה מְקַרְבָּת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִית בְּדַרְכָּהּ, וְהַבֵּית יִתְהַפֵּךְ לְגֶן-עֵדֶן.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזְכִּינוּ לְקַהֵלָה קְדוֹשָׁה. הֵן אָמַת אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּמִדְבָּר שָׁמָּה, וְכָל דָּבָר קָטָן בָּא לָנוּ בְּמִסְרֵיוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, כִּי הַסֵּם"ךְ-מ"ם עוֹמֵד יוֹמָם וְלַיְלָה וְחוֹפֵר וְחוֹפֵר שֶׁלֹּא יִגִּיעוּ הַמַּיִם אֶל הָאֵילָן, כִּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (סְפִירַי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֶׂה ג' מִהַחֲזָר), שֶׁהַשָּׂדִים שְׁלוּחֵי הַסֵּם"ךְ-מ"ם, חוֹפְרִים תָּמִיד סָבִיב הָאֵילָן, וְאֵינָם נוֹתְנִים לַמַּיִם לְהִשְׁקוֹתוֹ. כֵּן יֵשׁ לָנוּ פֹה בִּיבְנָאֵל, שֶׁהָרָשָׁע הַמְרָשָׁע הֵזָה מִסִּית וּמְדִיחַ אֶת תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם נִגְדָנוּ, וּמָה שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּשִׁבְלִי תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם — לְחַזְקָם, לְקַרְבָם וּלְעוֹדָדָם, הוֹלֵךְ וְחוֹפֵר נִגְדַּר, וּמִחֲדִיר בָּהֶם שְׂנֵאָה נִגְדָנוּ. אִף עָלִינוּ לִהְיוֹת פְּקֻחִים, וְלִהְקָדִים שְׁלוֹם לְכָל אָדָם. אַבֵּל לֹא נִשְׁפַּח אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ עֲמָלָק הָרָשָׁע הֵזָה. בָּאוּ וְנִתְחַזַּק יַחַד! בָּאוּ וְנִרְאָה שֶׁתִּהְיֶה בִּינֵינוּ אֶהְבָּה גְדוֹלָה, וְנַעֲזֹר זֶה לָזֶה — הֵן בְּמִצִּיאַת דִּיּוֹר; אֲשֶׁר יִשְׁנֶם הַרְבֵּה זִוּגוֹת צְעִירִים שְׂאִין לָהֶם דִּירָה. הֵן אָמַת שֶׁעָקַב הָרָשָׁע מְרָשָׁע הֵזָה, עֲדִין מַעֲפָכִים לָנוּ אֶת הַבְּנִיָּה, כִּי אֲמוּרוֹת לְהַבְנוֹת פֹּה מֵאֲתִים יַחֲדוֹת דִּיּוֹר, וְהָרָשָׁע הֵזָה וְרָעָהוּ הָרָשָׁע מַעֲפָכִים, אַבֵּל זְכָרוֹ הֵיטֵב — מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת שׁוּם דָּבָר אֵינוֹ פּוֹעֵל. עָלֵיכֶם לְהִתְחַזַּק יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּתַפִּלָּה, וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא בְּכָל יוֹם בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, בְּשָׁעָה שֶׁיֵּשׁ לָכֶם הַתְּבוּדָדוּת, אֲפִלּוּ חֵמֶשׁ עֶשֶׂר דְּקוֹת, לְבַקְשׁוֹ יִתְבָּרַךְ: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲב הַרְחֵמֵנוּ, תִּרְאָה שֶׁיִּתְחִילוּ לְבָנוֹת דִּירוֹת"; כִּי רוֹצִים לְהַכְנִס לְגוֹר בְּקַהֲלָה שֶׁלָנוּ עוֹד מֵאוֹת וְאַלְפֵי מִשְׁפָּחוֹת בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא, אַבֵּל

אֵין דִּיּוֹר, וְהֵן בְּאַמִּירַת תְּהִלִּים, לוֹמַר יוֹתֵר וַיּוֹתֵר תְּהִלִּים, וּלְבַקֵּשׁוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִרְחִיב לָנוּ. וְלִרְשָׁע מִרְשָׁע הַזֶּה, הַמַּסִּית וּמַדִּיחַ הַזֶּה תִּהְיֶה מִפְּלֶה, וַיִּפֹּל בְּנִפְלִיָּה אַחֵר נִפְלִיָּה, וַיַּעֲזֹב אוֹתָנוּ כָּבֵד. וַיֵּמָּה שֶׁתִּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבָר אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בַּתִּפְּלָה. אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְאִף שְׂאֲנוּ בְּצִמְצוּם, אֲבָל הֵבָה נִסְתַּכֵּל אִיף הַצִּלְחָנוּ עַד עַתָּה, וּבִדְאִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ בַּתְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבִּקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְכֶן, שֶׁתַּצְלִיחוּ בַּחַיִּיכֶן, שְׂיִהְיֶה לָכֵן נַחַת מִכָּל יְלֻדִּיכֶן.

הַמֵּאֲחֵל לָכֵן בְּרָכָה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֶׁסֵּב.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְאֶרָא, כ"ג טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידִי ... גֵּרֹו יְאִיר.

הִנֵּה קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאַמֶּת לֹא הִבְנֹת כּוֹנֵנִי, וְאַפְרַט לִךְ יוֹתֵר, הָאֲבָרְכִים עַד עַכְשָׁו הֵלְכוּ זֶה בָּכָה וְזֶה בָּכָה, עַד שֶׁפָּמָה מֵהֶם, לְצַעֲרָנוּ, לֹא בָאוּ בְּכָלֵל לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׁבְתָּ בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר דְּבָר זֶה הוּא קְלוּת גְּדוּלָּה לֹא לִשְׁמַע קְרִיאַת הַתּוֹרָה וְכו', וְכו', וְקְלוּת כְּזוֹ מְבִיאָה לְעוֹד קְלוּת, שֶׁפֶה לֹא אוֹכֵלִים סְעָדָה שְׁלִישִׁית וְכו', וְכָךְ מִדְּרָדִירִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲבָל, תִּהְיֶה לְאֵל, בְּנֵי ר' ... גֵּרֹו יְאִיר, תִּפְס אֶת הָעֲנִינִים בְּיָדִים, וְאֶרְגֵּן אוֹתָם בְּיָחַד, וְאֲנִי מִקְנֶה, שֶׁבְּמִשְׁךָ הַזֶּמֶן, אוֹכֵל גַּם לְתִפְס אוֹתָם, שְׂיִלְמְדוּ שְׁעוֹר עִם ר' ... גֵּרֹו יְאִיר, וְלִהְיוּ דִיר בָּהֶם יִרְאֵת שָׁמַיִם וְכו' וְכו', וְכָךְ הֵם יִחְזְרוּ אֶל הַמַּסְלוּל.

וְאֵל תִּשְׁפַח, אֲשֶׁר עַכְשָׁו יֵשׁ אֲצִלִּי קְרוֹב לְשְׁנֵי מְנִינִים בַּחוּרִים, שֶׁבְּקְרוֹב מְאֹד יִהְיוּ אֲבָרְכִים, וְעוֹד כְּמִנְיָן צָרִיף לְבֹא, וְכֹלָם יִתְחַתְּנוּ,

אֲשֶׁר כֹּז שֶׁסָּג בְּנַחֵל קִבֵּג

וְאִם לֹא אֶתְפֹּס אֶת זֶה עֲכָשׁוּ, אֲנַחְנוּ נֵאבֵד אֶת כָּל הַהִשְׁקָעָה
שֶׁהִשְׁקַעְנוּ בָּהֶם מִיָּמֵי הַקְּטָנוּת, וְחֻבֵּל עַל כָּל הַהִשְׁקָעָה, וְכֵן נִתְפֹּס
אוֹתָם טוֹב, וַיְהִיָּה כְמוֹ בְּכָל מְקוֹם: "הַתְּאֻחוֹדוֹת הָאֲבֻרָכִים", שֶׁכָּל מֶה
שֶׁקִּבְּלוּ כָּאֵן אֶצְלֵי בִימֵי הַנְּעוּרִים, שְׁלֹא יִלָּךְ לַהֲבֵל וְלָרִיק.

וְהִנֵּה ... בָּא בַּשָּׂעָה עֲשָׂר בַּבֹּקֶר, וּמִתְעַרֵּב לָהֶם בְּעֻנִינִים וְכו',
וְהִנֵּה בָּא ... וְעוֹשֶׂה לִיצְנוּת, וְעֲלִיָּהֶם הַתְּכוּנָתִי, וְלֹא עַל שְׂאֵר אֲנָשִׁים
תְּמִימִים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, וַיֵּשׁ לִי עוֹד הַרְבֵּה לְדַבֵּר, אֲבָל לְקַצֵּר אֲנִי
צָרִיךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֶׁסָּג.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר נֶאֱרָא, כ"ד טֵבֵת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַ
הַטוֹב מִמֶּךָ.

רָאִה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אִפְּנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאֵל תִּנִּיחַ אֶת הַיָּצֵר
הָרַע, שִׁיתְּגַבֵּר עָלֶיךָ בְּעֻצְבוֹת וּבְמֶרֶה שְׁחוּרָה, כִּי כָּל הַעֲצָבוֹת וְהַמֶּרֶה
שְׁחוּרָה בָּאָה רַק עַל-יְדֵי הַיָּצֵר הָרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר עַל הָאָדָם, וְהָאָדָם צָרִיךְ
לְהִיּוֹת חָכֵם אִיךָ לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו. וְעַקֵּר הַעֲצָה — לִילֵךְ בְּדִרְכֵי רַבְּנוּ
ו"ל, שְׁגִלָּה לָנוּ עַל-פִּי (לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), שֶׁאָדָם צָרִיךְ
לְמַצֵּא בְּעֻצְמוֹ נִקְדוּת טוֹבוֹת, וְלִדְוֹן אֶת עֻצְמוֹ לְכַף זְכוּת, כִּי אֵין זֶה
חֻקָּמָה לְהַפִּיל אֶת עֻצְמוֹ לְרָאוּת מִיָּד רַק אֶת הָרַע שָׁבוּ, אִף שֶׁהוּא
בְּאֻמַּת רוֹאֶה שֶׁהוּא מְלֹא רָע, עִם כָּל זֹאת אֵין זֶה חֻקָּמָה לְהִסְתַּכֵּל עַל
הָרַע, אֲדַרְבֵּה אָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה
בְּאֻמַּת יִתְעַלָּה מִהָרַע וַיָּבֹא אֶל הַטוֹב. וְלִכֵּן רָאִה, יְדֵי הַיָּקָר!

להתחזק בכל מיני אפנים שפעולם, ושום דבר לא יוכל לשבור אותך.

אודות אשתך שהולכת אצל אשה וכו', הכל הכל ורעות רוח, והכל דמיון גדול וכו' וכו', שעובדים היום על בני-אדם בכל מיני שיטות וכו' וכו', ובאמת פלא לי על אשתך, שצריכה ללכת אל איזו אשה טפשה וכו', המתפארת שהיא עושה מופתים וכו' וכו', אשר הכל ליצי ליצנות, לדעתי, אם היא תבוא רק פעם אחת ביום ראשון לשעור, ותשמע גלוי אלקות ממנו יתברך, אז כבר לא תרצה שום דבר, רק תרצה את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אף זו הבחירה, וחכמינו הקדושים אמרו (שבת לג:): נשים דעתן קלה וכו', כי מוטב להם ללכת אל שטיות מללכת אל מקום שמתקבצות נשים, ואומרות תהלים בתמימות ובפשיטות להקדוש-ברוך-הוא, ודבר זה מאד חשוב אצלו יתברך, שנשים צדקניות מתקבצות יחד, ואומרות תהלים בכל יום, והתפללות מתקבלות לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אודות הבית-מדרש, מה אמר לך, ידידי היקר! אין עוד מעלה יותר גדולה מזו — מלשמש בבית-המדרש ובבית-הפנסת, ואני זכיתי לטאטא ולשטף בית-הפנסת של אנשי שלומנו בהצנע כמה שנים, ואף אחד לא ידע מי עשה את זה, והייתי כל-כך שמח, שאני זוכה לנקות את בית-המדרש הנקרא על שם רבנו ז"ל, ובפרט אתה, שאתה זוכה למסור את נפשך בעבור מקוה, אשריך ואשרי חלקך, ובזכות זה יהיו לך ילדים קדושים וטהורים בקדשת הברית.

מה אמר לך, ידידי היקר! אני מתבונן מה שנקרה עם בנך ... גרו יאיר, ועם בתך ... תחיה, איך שהתחתנו סמוך לפרקם, אני מכרח להגיד לך, שרבים ושלמים לא זכו לחתן את ילדיהם בגיל כזה, אפלו צדיקים מפרסמים, ואתם שניכם אתה ואשתך, אף שאתם באים מהיכן שאתם באים וכו' וכו', עם כל זאת זכיתם לזכות כזו, אצלי בודאי שזה רק בזכות, שמסרת את נפשך בעבור נקיות המקוה, כי מקוה הוא טהרת ישראל, ואף אחד לא רצה לטפל

בְּזֶה, רַק אַתָּה מְסַרְתָּ אֶת בְּפִשְׁךָ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, בְּשִׁבְלֵי הַמִּקְנָה, וְאַשְׁתָּךְ הֵיטָה רְגִילָה לַעֲסֹק בְּזֶה, רַק בְּזָכוֹת טֹהָרַת יִשְׂרָאֵל זְכִיתָם, שֶׁהֵילָדִים שְׁלָכְם הִתְחַתְּנוּ בְּגִיל צָעִיר, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁמְשֹׁךְ כָּךְ גַּם לַהֲבֵא.

אוֹדוֹת הָאֲבָרְכִים הַצְעִירִים וְכו', כָּכֵר בָּאתִי בַּכְּתוּבִים עִמָּךְ, וְהִסְבַּרְתִּי לָךְ, שְׁאֲנִי מְאֹד מַעֲנִין שִׁיעֲשׂוּ מִנֵּן בְּנִפְרָד, כִּי כִכָּה נֻכַּל לְהַחֲזִיק אוֹתָם בְּיָחִיד, וְשִׁתְּהִיָּה לָהֶם מְסַגֶּרֶת, וְשִׁלָּא יִרְצוּ זֶה בְּכָה וְזֶה בְּכָה, וְאַף שֶׁבְּהִתְחַלָּה זֶה קָשָׁה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבָנִי ר' ... נִרוּ יֵאִיר, יִקַּח אֶת זֶה בְּיָדִים, וַיֹּאחֲזֵן אֶת הַכֹּל, וְכֹךְ תִּהְיֶה לְאֲבָרְכִים הַצְעִירִים מְסַגֶּרֶת טוֹבָה, וַיֻּכְלוּ אַחֲרֵי-כֵן גַּם לִקְבֹּעַ לַעֲצָמָם שְׁעוּרִים כְּסֻדָּרָן. וְכֵן אֲנִי רוֹצֶה שִׁתְּהִיָּה לָהֶם מוֹרָה הוֹרָאָה, שְׁכָל שְׁאֵלָה שֶׁרַק נִרְאָה בֵּינוּ לְבִינָה, שִׁיֻּכְלוּ לְשָׁאֵל אֶת ר' ... נִרוּ יֵאִיר, וְאַנִּי צָרִיךְ מְאֹד לְקַחַת אֶת הָעֲנִינִים בְּיָדִים, כִּי אִם אֵין גְּדִיִּים אֵין תִּישִׁים וְכו', אִם לֹא נִחֲזִיק אֶת הַנֶּעֱר, לֹא יִהְיֶה לָנוּ הַמִּשְׁפָּה, וְאַנִּי יוֹדֵעַ שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת לְחַתֵּר תְּחַתְּנוּ, וְאַיִנוּ נָח כְּרָגַע, וּמִסִּית וּמִדִּיחַ יוֹמָם וְלַיְלָה אֶת תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם נִגְדָנוּ בְּאִפְּן פְּלִאִי, אֵף מָה לַעֲשׂוֹת? זֶה בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֶּה תִקְבֹּל כְּמָה מִכְּתָבִים נִחוּצִים לְמִסֵּר אֶת זֶה לִיעֲדָם.

כּוּ שִׁסְד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדֵּר וְאַרְא, כ"ד טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבֵי תַלְמִידֵי ...
נִרוּ יֵאִיר.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לִשְׁמַע שְׂאֵתָה מִצָּטְרַף אֶל הַמִּנִּין שֶׁל
 "הַתְּאֻדוֹת אֲבָרְכִים", יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיְהִיָּה בְּהַצְלָחָה
 גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי אֲצִלִּי מֵאֵד מֵאֵד חָשׁוּב, שְׁכָל הָאֲבָרְכִים הַצְעִירִים
 יִתְפַּלְּלוּ יַחַד בְּמִנִּין נִפְרָד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְגִּים שְׁבַעוּלָם, וְתֵצֵא בְּכָל יוֹם
 לְהַפְצָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה לָךְ כֶּסֶף בְּכִיס, כִּי מִי שִׁיֵּצֵא לְהַפְצָה, תִּמְדִּיר
 תְּהִיָּה לוֹ הַצְלָחָה.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לַעֲצֻמָּה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה, וְאַל יִחְסֹר לָךְ יוֹם אֶחָד בְּלִי לִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
 הַלְכָה, וְאִין טוֹב אֵלָּא תּוֹרָה, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזוֹב אוֹתָךְ, וְתִצְלִיחַ דְּרַבְרָךְ תִּמְדִּיר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְרָא וְאֵרָא, כ"ד טַבַּת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שְׂמַח לִשְׁמַע, שֶׁהַתְּחִלָּה לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנִּין שֶׁל
 "הַתְּאֻדוֹת אֲבָרְכִים", יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּבוֹא לְהַתְפַּלֵּל שֵׁם
 בְּכָל שַׁבָּת וְשַׁבָּת, כִּי אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד, שֶׁהָאֲבָרְכִים הַצְעִירִים יִתְפַּלְּלוּ
 בְּמִנִּין נִפְרָד בְּחִיּוֹת וּבְדְבָקוֹת.

נָא וְנָא הִרְגַּל אֶל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל
 דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נְצִיחִית, הַצְלָחָה
 כְּזֹאת, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

רְאֵה לְקַבֵּעַ אֶת עֲצֻמָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּכָל יוֹם: מִקְרָא,
 מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּמִדְרָשׁ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה.

אֲשֶׁר כֹּז שֶׁסוּ בְּנִחַל קִז

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּית דְּרָכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֶׁסוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ד טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, תְּלִמִּידֵי
... גִּרּוֹ יְאִיר.

מָאֵד מָאֵד שְׂמֵחָתִי, שְׁסוּף כָּל סוּף הַתְּאַרְגָּנְתֶּם בְּ"הַתְּאַחֲדוֹת
אַבְרָכִים", וְאַתֶּם מִתְפַּלְלִים בְּמִנְיָן נִפְרָד, וְזֶה רְצוֹנִי וְחֻשְׁקִי,
שֶׁתְּתַאַּגְדּוּ בְּיַחַד, וְתִקְבְּלוּ עַל עֲצֻמְכֶם לְמוֹרָה צֶדֶק אֶת ר' ... גִּרּוֹ יְאִיר,
וְכָל שְׂאֵלָה שֶׁיֵּשׁ לָכֶם — תִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְרִצִּיתִי מָאֵד שֶׁתְּתַפְּלוּ
בְּיַחַד, וְזֶה יִתְּרֵם לָכֶם אֲוִירָה יְשִׁיבָתִית, שֶׁלֹּא הִיָּתָה לָכֶם עַד עַכְשָׁיו,
וְחִבֵּל מָאֵד, שֶׁכָּל מֶה שֶׁקִּבַּלְתֶּם אֲצִלִּי כַּמָּה שָׁנִים יִלָּךְ לְאִבּוֹד, וְלִכְן
זֶה דְּבַר גְּדוֹל מָאֵד, שֶׁאַתֶּם מִתְאַחֲדִים יַחַד וּמִתְפַּלְלִים בְּיַחַד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִהְיֶה שְׂמֵחַ
עִם בִּתְךָ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה בֵּת תְּלִמִּיד חֶכֶם, וְתִשְׁקֹד
עַל דִּלְתֵי הַתּוֹרָה — לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ,
אַפְלוּ מַעַט דְּמַעַט, כִּי כָּל הַד' לַמּוֹדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּגֹגֵד הַד' עוֹלָמוֹת,
וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶפְלוּ קֶצֶת דְּקֶצֶת, שְׂאֵז יִמְשִׁיךְ עַל
עֲצָמוֹ אוֹר זֵיו חַיּוֹת וְדִבְקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

נָא תִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן דִּיקָא, וְאֵז יִהְיֶה לְךָ דְּבַר שְׂבִמְנִין.

נָא וְנָא הִרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדִבּוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְלָחָה נְצַחִית,

הַצִּלְחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזֵק בְּזֹה, וְאִז
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שסז.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר וְאֶרָא, כ"ד טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֹהֲבֵי תַלְמִידֵי ...
גִּירוֹ יְאִיר.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׂמְעָה, שְׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל בְּ"הַתְאַחְדוֹת
הָאֲבֵרָכִים", וְזֶה אֲצִלִּי יוֹם שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה, שְׁסוּף כָּל סוּף יֵשׁ לָכֶם
מִנֵּין נִפְרָד, שְׁבוּ תוֹכְלוּ לְהַתְפַּלֵּל יַחַד, וְלֹא יִתְעַרֵּב בֵּינֵיכֶם זֶר, אֲדַרְבָּה
תִּתְפַּלְלוּ יַחַד, וְתִרְקְדוּ יַחַד, וְתִאָּהֱבוּ אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי, וְתִשְׁתַּדְּלוּ מֵאֵד
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

גַּא וְגַא הִרְגַּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שְׂמִדְבָּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצִּלְחָה נִצְחִית,
הַצִּלְחָה כְּזוֹ שְׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזֵק בְּזֹה, וְאִז
טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ, וְתַעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְיִהְיֶה לָךְ נַחַת מִבְּנִיךְ הָאֹהֲבִים
לִי מֵאֵד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שֶׁסָּח.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וָאָרָא, כ"ה טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הוֹד מַעֲלַת כְּבוֹד
הָרֵב ... שְׁלִיט"א.

בְּאַתִּי לְחֻזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׁמְחָה אֶת מַעֲלַת כְּבוֹדוֹ, אֲשֶׁר מֵאֵז שְׁקֻמָּה
תְּנוּעָתוֹ, עֲשֵׂתָהּ מִהֶפְכָּה לְטוֹבָה בִּיְהוּדוֹת בְּכָלֵל, וּבֵין אַחֲיָנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַעֲדוֹת הַמִּזְרָח בְּפָרֵט, וְחִסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ גִּבּוֹר עָלֵינוּ, כִּי יֵשׁ
הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוֹלָה בַּחֲזָרָה בְּתִשׁוּבָה מְכֻלָּם, כִּי תִהְיֶה לָאֵל, אַחֲיָנוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מַעֲדוֹת הַמִּזְרָח, לָפָם מְלֵא אַמּוּנָה, וְהֵם גִּירוֹת כְּבוֹיִים,
וְצָרִיכִים רַק לְהִדְלִיק אוֹתָם, לְזֹאת בְּאַתִּי לְחֻזֵּק וּלְעוֹדֵד אֶת יְדֵי
כְּבוֹדוֹ, כִּי הַפַּעַם צָרִיכִים לְצַאת בְּגִדּוֹל לְקָרֵב אֶת אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מַעֲדוֹת הַמִּזְרָח, וּלְקַבֵּצָם יַחַד, וְאֲנִי יָכוֹל לְהַעֲדֵי, אֲשֶׁר רָאִיתִי בְּמוֹ
עֵינֵי אֵיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת לְתִשׁוּבָה יֵשׁ וְכוּ', וְלָכֵן אֲנִי מְחֻזָּק אֶת יְדֵיכֶם,
שְׂמִינִי לָכֶם הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת בְּבִרְיָאוֹת
הַשְּׁלָמָה, וְשִׁתְּזוּכוּ לְהַגְבִּיר חִילִים בְּתוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמִים שְׁלָמָה, וְנִזְכָּה
לְגִדּוֹל וּלְקִדְּשׁ שֵׁם שְׁמִים בְּרַבִּים.

הַקְּדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵיכֶם, שְׂמִינִי לָכֶם אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת
נְהוּרָא מַעֲלָא, וַיִּתְּרֵבוּ הַתְּלִמִּידִים בְּתַלְמוּדֵי-הַתּוֹרָה שְׁלָכֶם, וְהַזְכוֹת
הֵזוּ, שְׂמִינִי לָכֶם שֶׁל בֵּית רַבֵּן מִתְּרַבִּים לְאֱלָפִים וּלְרַבּוֹת, הַכָּל פֶּה
שְׂאִין בּוֹ חֶטָּא, תִּגְן עֲלֵיכֶם, שְׂמִינִי לָכֶם בְּהַצְלָחָה מְפֻלְגָּת מְאֹד.

בְּאַתִּי רַק לְהַצִּיעַ, שֶׁהַפַּעַם כְּדָאֵי לַעֲשׂוֹת תַּעֲמוּלָה גְּדוֹלָה מְאֹד
יוֹצֵאת מִן הַכָּלֵל, כִּי חָבֵל עַל כָּל נֶפֶשׁ וְנֶפֶשׁ מְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁחָס
וְשְׁלוֹם, לֹא תִלָּךְ לְאַבּוֹד, וְאֶנְחֵנוּ רוּאִים, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, אֵיךְ
שֶׁהַמְסִיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם וְזָכְרָם, הַתְּחִילוּ לְצוּר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,

רחמנא לישזבן, ולכן עלינו למסור את נפשנו לקרב את כלל נשמות ישראל אליו יתברך.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז שסט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וארא, כ"ה טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי הקר לי
מאד, ר' ... גרו יאיר ויזרח.

היות ששמעתי שעוד פעם התלכדו עליך הרשעים להציק לך
וכו' וכו', באתי לחזק ולעודד אותך, שאל תירא ואל תפחד משום
בריה שבעולם, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ותדע, שהקדוש-ברוך-
הוא מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, דבר גדול ודבר קטן אינו
נעשה מעצמו, אלא מהמאציל העליון, ועל-כן ראה להיות חזק
מאד בקביעת עתים לתורה, שקבעת לעצמך ללמד חק ולא יעבר,
ויזכות התורה שאתה לומד, תגן בעדך, שכל אלו המשחיתים
המזיקים לא יוכלו להרע לך.

עליך לדעת כי עכשו מתקרב זמן האביב וכו', ולכן על
הפתנים שלך מנחת משימה קדושה וכו', ובנדאי תצליח, אל תירא
ואל תפחד משום בריה שבעולם, כי כל אלו שרצו לראות במפלתך,
חס ושלום, הם יצטרכו לראות רק בגדלתך, כי הקדוש-ברוך-הוא
לא יעזב אותך, כי אין צורך למעלתך בשמים, כי עליך לדעת, שיש
עכשו התעוררות גדולה לחזרה בתשובה, וכלם יחזרו דרככם, ולכן
אל תירא ואל תחת, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובנדאי תראה
נסים וגלים שייעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

העקר הפעם צריכים לפעל באפן יוצא מן הכלל, כי צריכים
לקרב את כל אחינו בני ישראל מעדות המזרח, ולגבש אותם יחד,
והקדוש-ברוך-הוא יתן לך כחות הנפש, שתוכל לעבר על הכל.

הַעֲקָר הַגָּל אֶת עֲצָמָהּ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתֻבָּרָה, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמִּדְּבָרִים עָמָּה יְתֻבָּרָה, הוּא הַצִּלָּה נְצִיחִית, הַצִּלָּה כּוּזָה, שְׁאִין
לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאִין
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתִּנָּצֵל מִכָּל אֱלוֹ הָרוּצִים לְהַרְעָ לָךְ, וְהַכֵּל
יְתֻבָּרָה לְטוֹבָה, וְאַתָּה תַּעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה, וְכָל שׁוֹנְאִיךָ יִפְלוּ מִטָּה
מִטָּה.

הַיּוֹם יֵשׁ בְּרִיעָה מְחֻזֶּזֶת יְשִׁיבָה לְאֲשֶׁר אֶת הַעֲשָׂרָה דּוֹנָם
שֶׁקִּבְּלָנוּ בְּעִבּוּר הַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ — פְּעוּטוֹן וּשְׁנֵי גִנִּים וְתַלְמוּד-תּוֹרָה
וּבֵית-סֵפֶר וְכוּ', לְהַפְּךָ אוֹתָם מִחֻקְלָאֵי לְבִנְיָה, וְאִזּוּ נִיכָל לְהַתְחִיל
לְבָנוֹת אֶת הַמוֹסְדוֹת, כְּאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ מִמְּשֻׁרֵּד הַחֲנוּף רְשׁוֹת לְבָנוֹת,
אֲבָל הָיִיתָ שָׁנָה תְּלוּי בְּיִשְׁבִּיבָה הַמְּחֻזֶּזֶת, לְכֵן רְצִיתִי מְאֹד שֶׁתִּדְּבַר
עִם ... לְטוֹבָתֵנוּ, וּבִזְכוּת הַמַּצָּנָה הַזֹּאת, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהַכֵּל
יִסְתַּדֵּר, וְנִנְזָקָה תִּמְיֵד לְשִׁמְעַת בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלָּה מִן הַשָּׂמַיִם...

כּוּזָה

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יְתֻבָּרָה, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וְאֶרָא, כ"ה טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם לְ... גִּרּוֹ יְאִיר.

אֶת שְׁנֵי הַמִּכְתָּבִים מְאֹד נֶחֱוֵץ שְׁיִגְיֵעוּ בְּבִקָּר אֶל ... לְמִסֹּר אוֹתָם
עוֹר עֲכָשׁוּ בְּבִקָּר.

מָה אָמַר לָךְ! הַקּוֹנְטֵרָסִים יוֹצְאִים כָּל-כָּף יָפָה, מִמֶּשׁ עֵין לֹא
רְאֵתָה, וּבְפִרְטִיּוֹת כָּל קוֹנְטֵרָס יֵשׁ לוֹ צְבָעִים יָפִים וְכוּ', מִמֶּשׁ מוֹשֵׁף
אֶת הָעֵין, וְהַזְכוּת הַזֹּאת תִּגָּן בְּעֶדְךָ מְאֹד.

בְּאֵתִי לְעוֹרֵר אוֹתָךְ, שֶׁתִּדְּבַר הַרְבֵּה עִם בִּנְךָ ... גִּרּוֹ יְאִיר, שֶׁיִּשְׁמַר
מְאֹד בְּיִשְׁבִּיבָה וְכוּ', כִּי יֵשׁ שָׁם הַרְבֵּה קְלָקוּלִים וְכוּ', רַע גָּמוּר, רַחֲמָנָא

קלב אָשֶׁר כּוּ שַׁע בְּנַחֵל

לְצֶלֶן, וְצָרִיכִים לַעֲמֹד עַל הַמִּשְׁמֶר, כִּי חֶבֶל, הֵיטוּת שֶׁהוּא לֹמֵד
כָּל-כָּף טוֹב, שֶׁלֹּא יִכְשִׁיל אוֹתוֹ אֵיזָה מְנוּל, רַחֲמָנָא לְצֶלֶן, וְדִי
לְחַפִּימָא.

אַת הַקּוֹנְטֵרס "עֵין בְּעֵין" שֶׁלְּחוּ לָךְ עוֹד פַּעַם.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שַׁע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֶר וְאֶרֶא, כ"ו טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו
נִצָּח.

לְנִכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

וּמֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִתְפַּלֵּא עֲלֵיכֶם לָמָּה תִּכְתְּבוּ לִי מִכְתָּב כְּזֶה,
כֹּאֵלוּ יֵשׁ לִי אֵיזוֹ כְּנוּנָה וְכו', שְׁאִינִי רוֹצֶה לְבוֹא אֶל הַבֶּר-מִצְוָה שֶׁל
בְּנֵיכֶם.

מָה אִמַּר לָכֶם! בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, אֶהְיֶה בְּמַחְנִיכֶם בְּשִׁבְת
שִׁירָה, שֶׁהוּא ט"ו בְּשִׁבְט, וְאַחֲר־כֵּן אֲנִי חוֹזֵר, וְשׁוֹבְעִים וְחֹצִי אַחֲרֵי
זֶה כָּבֵד ז' אָדָר — יוֹם הַבֶּר-מִצְוָה שֶׁל בְּנֵיכֶם, אֵיךְ אֲנִי יָכוֹל לִהְיוֹת
כָּבֵד חֲזָרָה בְּמִשְׁךְ זְמַן קָצֵר, וְאֲנִי לֹא מִבִּין לָמָּה אַתֶּם לֹא מְבִינִים.
וְאִם בִּקְשֶׁתֶּם לְדַחוֹת וְלַעֲשׂוֹת אֶת זֶה בִּימֵי נִיסָן, הַפַּעַם אֲנִי יוֹדֵעַ
בְּרוּר שֶׁאֶהְיֶה אֹז, כִּי כָּפִי הִחֲשִׁבּוֹן, הַבִּגְנִן הַחֲדָשׁ צָרִיף לִהְיוֹת אֹז
גְּמוּר, וְאֲנִי צָרִיף לַעֲבֹר עִם כָּל הַיְשִׁיבָה לַבִּגְנִן הַחֲדָשׁ, אֲכַל מֵאֲחֵר
שְׁזֶה סֶפֶק, לָכֵן לָמָּה שְׁאֲנִי אֶפְתִּיעַ אֶתְכֶם, וְאִמַּר לָכֶם תַּעֲשׂוּ אֶת זֶה
קְרוֹב לְרֹאשׁ-חֲדָשׁ נִיסָן, שְׁאוּלִי אֶהְיֶה אֹז, אֲשֶׁר כָּל בִּיאָתִי אֹז תְּלוּיָה
בְּסֶפֶק גָּדוֹל — אִם כֵּן אִם לֹא, אֹז מָה יִהְיֶה אִם לֹא אָבוֹא, שְׁסֶתֶם
דְּחִיתִי אֶתְכֶם עַל יוֹם וְחֲדָשׁ שֶׁלֹּא בֵּאתִי, וְעַכְשָׁו אֲשַׁאֵל לָכֶם — לָמָּה
שְׁאַעֲשֶׂה לָכֶם אֶת זֹאת וְכו', וְאֹז בְּאַמֶּת תִּהְיֶה לָכֶם קִשְׁיָה עָלִי. לְזֹאת
אִמְרָתִי לָכֶם, תַּעֲשׂוּ אֶת הַשְׁמָחָה בַּתְּאָרִיף שֶׁל הַבֶּר-מִצְוָה שְׁלוֹ, וְכָל

אֲשֶׁר כֹּז שְׁעָא בְּנַחֵל קִלְג

הַמְשַׁפְּחָה תִּהְיֶה, וַיְהִיָּה שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה, עִם כָּל זֹאת אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא הַכֹּל יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁעוֹד אָבוּא, וְאָנִי מְקֻנָּה שֶׁהִבְנַתָּם אֶת
כּוֹנְנִי, וְאִינִי צָרִיף לְתַרְץ אֶת עֲצָמִי בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ, וְאִין לִי בְּזֶה
שׁוּם כּוֹנֵנוֹת, אִם הֵייתָם יוֹדְעִים וְרוֹאִים אֶת הַלְחֵץ וְהַדְחָק שֶׁאֲנִי נִמְצָא
בוֹ, לֹא הָיוּ לָכֶם שׁוּם קִשְׁיוֹת.

וּמָה שֶׁאַתֶּם זוֹרְקִים לִי בְּכָל פַּעַם, שֶׁאַתֶּם עוֹזְרִים, אֲזִי בּוֹדֵאִי
אֲנִי צָרִיף לִהְיוֹת, כִּי הֵייתָכֶן שֶׁאֲנִי בָּא אֶצֶל אֲחֵרִים וְכוּ', הַהִכָּרֵחַ לִי
לוֹמֵר לָכֶם, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁהֵייתִי אֶצְלָם לִבְר־מִצְוָה, הַקְּדִימוּ אֶת זֶה
בְּחֻדָּשׁ, הֵן מִשְׁפַּחַת ... שְׁיִחְיוּ, וְהֵן מִשְׁפַּחַת ... שְׁיִחְיוּ, וְהֵן מִשְׁפַּחַת
... שְׁיִחְיוּ, וְלָכֵן אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַקְדִּים אֶת זֶה לַעֲכָשׁוּ, כְּשֶׁאֲנִי
אֶהְיֶה שָׁם — מָה טוֹב וּמָה נָעִים, אֲבָל זֶה דְּבָר בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי, סֵף
הַכֹּל יֵשׁ עוֹד שְׁבוּעַ וְחֻצִּי, וְלָכֵן אֵל תִּדְמּוּ מֵאַחֵד לִשְׁנִי, כִּי הָרִי הֵם
הַקְּדִימוּ אֶת זֶה וְכוּ' וְכוּ'.

אֲנִי מְקֻנָּה שֶׁשְׁנוֹיכֶם תְּבִינּוּ, וְאֵל תִּדְמִינוּ דְּמִיוֹנוֹת, שֵׁישׁ לִי פֹה
אִיזוֹ כּוֹנֵנָה, תִּאֲמִינוּ לִי, שֶׁעוֹבֵר עָלִי הַרְבֵּה צָרוֹת וַיִּסּוּרִים, מְגִיעוֹת
וּמִרִירוֹת וְדַחְקוֹת, וְלָכֵן אִין לִי רֹאשׁ לְקִטְנֻנוֹת כָּאֱלוֹ, כְּדֹאִי כְּבָר
לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר.

אִין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַנִּנְחַת רוּחַ שְׁגֻרְמָתָם
לִי, בְּזֶה שֶׁלִּקְחַתָּם אֶת נִהוּל אוֹלָם-הַשְּׁמִחוֹת, וּמָה גַּם שֶׁאַתֶּם זוֹכִים
לִהְיוֹת גִּבְּאֵי צִדְקָה, יַעֲזוֹר לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּזִכּוֹת זֶה יִהְיֶה
לָכֶם יְלָדִים טוֹבִים, יְלָדִים שְׁמוּרִים מִחֻטָּא.

אוֹדוֹת מָה שֶׁכִּתְבַּתָּ לִי בַּעֲנִין הַקִּיטְרִינְג וְכוּ', תַּעֲשׂוּ כְּפִי שְׁמַאִיר
לָכֶם, מִסִּרְתִּי אֶת הַכֹּל בְּיָדְכֶם, הַעֲקֹר תִּרְאוּ שְׁלֹא יַעֲבֹדוּ עֲלֵיכֶם, זֶה
מָה שֶׁצָּרִיכִים, וְדַעַת לְנִבּוֹן, כִּי מִי שֶׁמְסַתּוֹבֵב בְּלִי כִּפָּה, אִין לוֹ
נֶאֱמָנוֹת בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפֶּן, כִּי אִם אִין לוֹ יִרְאֵת שְׁמַיִם, אִיף יְכוּלִים
לְהֶאֱמִין לוֹ, שִׁיקַח אֶת הַבֶּשֶׁר מִשְׁחִיטָתָנוּ, הוּא יִבְטִיחַ, וְאַחֲר־כֵּן לֹא
יָקִים, כִּי מִי שֶׁאִין לוֹ כִּפָּה, בּוֹדֵאִי הוּא קָל שֶׁבִּקְלִים וּמִזְלִיל בַּמִּצְוֹת,
וְכֵן הַשְׁבֵּת אֵינָה כְּדָבְעִי אֶצְלוֹ, וְאֲזִי יֵשׁ לוֹ דִּין כְּגוֹי, כִּי מִי שֶׁמְחַלֵּל
שְׁבֵת יֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי גָּמוּר, וְלָכֵן מָה לָכֶם וּלְצָרָה הַזֹּאת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שעב.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וָאֵרָא, כ"ו טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ ! אַתָּה צָרִיף לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד, שְׂזִכִּיתָ לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ
ו"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְרַבְּנוּ ו"ל אָמַר לָנוּ (תִּי-מוֹהֲר"ן, סִימֵן רנ"ג), שְׁמִי
שְׂזִכָּה לְהִיּוֹת אֶצֶלוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, צָרִיף לְשִׁמּוֹחַ כָּל הַשָּׁנָה, וְלָכֵן אֵינִי
יודֵעַ לָמָּה אַתָּה כָּל-כָּךְ שָׁבוּר, וְאַתָּה נִמְצָא בְּחִלּוּשׁוֹת הַדַּעַת, עֲלִיף
לְשִׁמּוֹחַ מְאֹד מְאֹד, שְׂזִכִּיתָ לְהִיּוֹת אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְזֶה
מָה שֶׁצָּרִיף לְשִׁמּוֹחַ אוֹתָךְ כָּל הַשָּׁנָה.

עָקֹר הַהִתְקַרְבוּת אֶל רַבְּנוּ ו"ל זֶה רַק עַל-יְדֵי לְמוֹד סִפְרוֹ הַקְדוּשׁ
וְהַנּוֹרָא: "לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן", וְכָכָל שְׁאֲדָם לוֹמֵד יוֹתֵר אֶת סִפְרוֹ, יוֹתֵר
הוּא מְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ו"ל, וְעַל-כֵּן אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצֻמָּךְ מִשׁוּם דִּבֵּר
שֶׁבְּעוֹלָם.

הַגָּל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹת
שְׁאִין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מָה זֶה
מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבּוֹדָדוֹת, וּמָה זֶה פּוֹעֵל בַּשָּׁמַיִם, הָיוּ תָּמִיד
מְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵף פַּעַם לֹא הָיְתָה לָהֶם יְרִידָה, כִּי כָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם, הָיוּ מְסַפְּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלָכֵן רָאֵה
לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהַעֲקֹר תִּתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְזֶה תְּלוּיָהּ כָּל הַגָּאָלָה.

אודות הרמזים שאמה פותב לי על שנת תש"ס, לא צריכים להתבלבל מזה כלל וכלל, העקר רק להיות דבוק בחי החיים בו יתברך, להשתדל שהיום הזה אצלו גאלה, בבחינת (תהלים סט, יט) "קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי גְאֻלָּה", כמו שפרש הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, וכמו שיהיה גלוי הפלליות, כך צריך להיות לכל אחד גלוי בפרטיות, שבכל יום ויום יגאל את נפשו, ורגנו ז"ל אמר (לקויטי-מותר"ן, חלק א', סימן עט), אשר בכל אחד ואחד יש בו חלק ממשית, וצריך לראות שממנו לא יבוא עכוב ביאת המשיח, ועל-כן עלינו לדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, למסור את נפשנו אליו יתברך, ולא להתבלבל מכל אלו השנים והרמזים וכו' וכו', אנחנו לא צריכים שום דבר — רק את הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, והוא ישלח לנו את משיח צדקנו בעת שיעלה בדעתו יתברך, ולנו אסור להתבלבל מאיזה רמז כלל, יעשה הקדוש-ברוך-הוא מה שיעשה, העקר אנחנו צריכים להיות דבוקים בו יתברך, ואז טוב לנו לנצח.

נא ונא הרגל את עצמך ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באפן שתגמר בכל שבוע את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום עם פרוש רש"י, שזו סגלה ליראת שמים, וכן תתמיד הרבה בלמוד משניות ולמוד גמרא בסדרן, ולמוד שלחן ערוך, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שתזכה להיות דבוק בחי החיים תמיד. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כֹּז שַׁעַג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וארא, כ"ז טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... שיהיו נצח.

בנראה רציתם לשלח לי מכתב אבל יצא לבן, לכן אם אתה יכול לשלח את זה עוד פעם, אשמח מאד, כי כל בשורה משמחת מביתכם — זה יקר לי מאד, כי תהלה לאל, אתם חקוקים בלבבי, כי אתם מוסרים את נפשכם להדפיס את הספרים האלה, אשר

קלו אָשֶׁר כּוּ שַׁעַד בְּנַחֵל

בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, יַעֲשׂוּ מִהֶפְכָּה גְדוֹלָה בְּעוֹלָם כָּלוֹ, וְאִין לְתֹאֵר
וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל גְּדֹל הַזְכוֹת שִׁישׁ לָכֶם בְּהִרְפָּסַת סִפְרִים קְדוּשִׁים
כָּאֵלּוּ, אֲשֶׁר אֵין עֶרֶךְ אֲלֵיהֶם, גְּלוּי אֱלָקוֹת בְּתַכְלִית מְדֻרְגָּה עֲלִיוֹנָה.
לְכֵן רָאוּ לְהִתְחַזֵּק יַחַד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂבֻכּוֹת
שְׂאֵתָם מִדְּפִיסִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, תָּרוּוּ רַב נַחַת מִיִּלְדִּיקָם, וַיְהִי
לָכֶם יְלָדִים קְדוּשִׁים וּטְהוּרִים וּמִתְמִידִים בַּתּוֹרָה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַזְדַּרֵּז עֲכָשׁוּ עִם הַסְדּוּר,
כִּי רָצִיתִי מְאֹד לִגְמֹר אוֹתוֹ, וּלְהִדְפִּיס, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, מְלִיּוֹן
סְדוּרִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְּרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שַׁעַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֶכְ-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדָּר וְאֵרָא, כ"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד רָצִיתִי לִבְקֹשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאֶה לִגְמֹר אֶת הַדִּינָרָה שֶׁהִתְחַלֵּת
לְבִנּוֹת, כִּי חָבֵל שִׁיעֲמַד הַמָּקוֹם רִיק, וּבֵין כֶּף אֶתָּה יָכוֹל לְהַשְׁפִּיר אֶת
זֶה לְשֵׁתִי מִשְׁפָּחוֹת, וְזֶה יָבִיא לָךְ הַצְלָחָה, וּבִזְוָה תִּשְׁלַם אֶת הַחֲלוּאוֹת
שְׁלוֹיֶתָ עַל זֶה.

נָא וְנָא רָאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבִנְדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֶתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְאֹד חָזָק עַל נִקְדַּת הַשְׁמָחָה, כִּי הַשְׁמָחָה
רְפוּאָה לְכָל הַיָּא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן
כו'); וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁתְּמִיד בְּשְׁמָחָה, וְאִז עוֹבֵר עַל הַכָּל.

אֲשֶׁר כִּז שְׁעָה בַּנְחֹל קִלְז

הִרְגַּל אֶת עֶצְמָךְ לְדַבֵּר הִרְבָּה עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמִּדְּבָרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְלָחָה נִצָּחִית, הַצְלָחָה
כּוֹזֶנֶת, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּנִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת
הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוּת, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזָה כָּל הַיּוֹם כָּלוּ, כִּי כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר זֶה הַמַּשְׁכַּת אֱלֻקוֹת, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק בָּזָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל
הַיָּמִים.

אֲנִי מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתַּקַּח אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים
בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבְךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כִּז שְׁעָה.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי עֶרְב־שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאֶרָא, כִּי טֹבַת הַיְּתִשְׁנָה"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּרֹּו יְאִיר.

תִּכְךָ כְּשֶׁדְּבָרָה אֲתִי אֲמוֹ שֶׁל ... גִּרֹּו יְאִיר, הַבְּנִיתִי שֶׁהַבְּחוּרָה
חוֹלָה, לֹא עָלִינוּ, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ אִם אֶפְשָׁר מַשְׁהוּ לְתַקֵּן שָׁם, כִּי
חָבֵל שֶׁהַבְּחוּר יִסְבֵּל כָּל הַחַיִּים, וּבְאֵמֶת פֶּלֶא מִי הִיָּה הַשְׁדָּכָן, וּמִי
הִפִּיל אוֹתוֹ בַּפֹּחַ הַזֶּה, כִּי כָּפִי הַסִּימָנִים שֶׁהָאֵמָא אִמְרָה לִי, אֲנִי מִבִּין
שֶׁהִיא סוֹבֵלֶת נִפְשִׁית, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַל-כֵּן הִיָּה טוֹב מְאֹד, שֶׁהוּא
יֵצֵא מִשָּׁם מַה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר, כִּי לֹא שִׁיָּךְ לַעֲשׂוֹת שָׁם שְׁלוֹם, כִּי הִיא
אֵינָה בְּרִיאָה נִפְשִׁית, וְרַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עָלֶיוּ.

אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ יוֹדְעִים
מִרְבִּי אֵמֶת כּוֹזֶנֶת, רַבִּי נִפְלֵא כּוֹזֶנֶת, הַמְּגַלָּה לָנוּ עֲצוֹת לְכָל דְּבָר, אֵיךְ
לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשְׁלוֹם, וּבְאֵמֶת עוֹבֵר עַל כָּל אַחֵד וְאַחֵד בָּזָה
הָעוֹלָם צְרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁזוֹכֶה לְהַחֲזִיק
מִעֶמֶד, וְאִינוֹ נִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דְּבָר.

רָאָה לַהוֹדוֹת לְפָאָר וּלְשִׁבְחָא אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ, עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה אִתָּךְ, שֵׁשׁ לָךְ בֵּן נִפְלָא כָמוֹ ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְכֵן
חֲתָן נִפְלָא כָמוֹ ... גֵּרוֹ יְאִיר, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּנְּה רַב גִּנְחַת
מֵהֶם, וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְיִהְיֶה בֵּיתְךָ בֵּית שֶׁל תּוֹרָה, בֵּית שֶׁל
תַּפְלָה, בֵּית שֶׁל גְּמִילוּת חֲסִדִּים, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחִיב לָךְ
בְּפִרְסוֹתָךְ, שְׁלֹא תִצְטָרֵךְ עוֹד לְהִתְיַגֵּעַ כָּל-כֶּף.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תַּפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שָׁבַת שְׁלוֹם...

כז שער

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֹדֵר וְאֶרָא, כִּי טַבַּת הִתְשַׁנֵּ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מָאָד מָאָד הֵייתִי מִבְקֵשׁ אוֹתָךְ, אִם אַתָּה יָכוֹל לִגְמֹר אֶת הַדִּירוֹת
שֶׁהִתְחַלַּת לִבְנוֹת, וּלְהַשְׁפִּיר אֶת זֶה בֵּין כֶּף לְזוּגוֹת צְעִירִים, וּבֵין כֶּף
יְהִי לָךְ כֶּסֶף לְשֵׁלֶם אֶת הַהֲלָאוֹת שֶׁהוֹצֵאתָ עַל זֶה, וְעַד שֶׁבִנְךָ, גֵּרוֹ
יְאִיר, יִתְחַתֵּן, יִרְדּוּ מִמֶּךָ הַרְבֵּה חוֹבוֹת, וְחֻבֵּל שֶׁהִתְחַלַּת וְלֹא גִמְרָתָּ.
וּבִאֲמַת רַבְּנוּ וִ"ל גְּלָה לָנוּ, שֶׁצְרִיכִים לְהִתְחִיל וְלִגְמֹר, כִּי הָעֶקֶר הוּא
הַגִּמְרָה, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ
דְּרָכְךָ, וְיִהְיֶה לָךְ רַב גִּנְחַת מִלְדִּיָּךְ.

רָאָה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִגֵּן עֶרֶב וּבִקְרָא וְצִהָרִים, וְהַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שָׁבַת שְׁלוֹם...

כּוּ שְׁעוֹ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר וְאֶרָא, כ"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׁיִחִיו נֶצַח.

זֶה זְמַן רַב שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִכֶּם, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר אֲצִלְכֶּם עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב, וַיֵּשׁ לָכֶם נַחַת מִהִבְנוֹת, כִּי שָׁמַעְתִּי תְּגוּבָה מִהַמּוֹרָה שְׁלֵהֶן, שֶׁהֵן מִתְעַלּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת, וְנַעֲשֶׂה בָּהֶן שְׁנוּי לְטוֹבָה. יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁבְּאִמָּת תִּגְדְּלֶנָּה וְתַצְמַחְנָה אֵילָנוֹת הָעוֹשׂוֹת פְּרִי, וַיְהִיָּה לָכֶם נַחַת מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

נָא וְנָא ... גִּרוּ יֵאִיר! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיף הִרְבָּה הִתְחַזְקוֹת, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, וְלָכֵן הַקָּדִים רִבְּנוּ ו"ל בְּעִנְיָן הַהִתְחַזְקוֹת, וְצוּרָה לְמוֹהֲרֵנָּה ו"ל בְּעִנְיָן הַהִתְחַזְקוֹת, כִּי זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתַּעֲשֶׂה בְּשָׁבוּעַ הַבָּא סְעֻדַּת רֹאשׁ־חֹדֶשׁ לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיְהִיָּה גְדוֹל וְנִפְלָא מְאֹד לְאַחַד אֶת כָּלָם יַחַד, וּבְאִמָּת סְעֻדַּת רֹאשׁ־חֹדֶשׁ מְסֻגֶּלֶת לְבָנִים, וַיֵּשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שְׁתֵּי גִרְסָאוֹת שֶׁשָּׁמְעוּ מִרִּבְּנוּ ו"ל: א) מְסֻגֶּל שְׁיִהְיָה לוֹ בָּנִים. ב) שְׁיִהְיָה לוֹ נַחַת מִהִילָדִים. וְעַל־כֵּן יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁשְּׁגִיָּהֶם יִתְקַיְּמוּ אֲצִלָּה, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּוּ שְׁעָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר וְאֶרָא, כ"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו נֶצַח.

לנכון קבלתי את מכתבכם מזה זמן, ולא היה לי הפנאי להשיבכם כרצונכם, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיתרחב לכם בגשמיות וברוחניות, ותרוו רב נחת מילדיכם, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

... גרו יאיר! ראה להתפלל תמיד במנין, כי מי שנוהר להתפלל בכל יום במנין, יש לו דבר שבמנין, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה לך הצלחה, ובכל אשר תפנה — תשפיל ותצליח.

הרגל את עצמך לדבר בכל יום עם השם יתברך אפלו חמש דקות, כי כל דבור ודבור שמדברים עם הקדוש-ברוך-הוא, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז שעט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר וארא, כ"ז טבת ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע את החדושי תורה שכתבת ואמה מחדש, ראה רק להרחיב את החדושים, ולא לכתב בקצור ובעיני וכו', וכו', כי הרבה גדולים כתבו חדושיהם בלשונות של עין וכו', ולבסוף לא רק שבני אדם לא נהנו מחדושיהם, אלא שהם בעצמם שכחו מה שחדשו... ועקר החדוש צריך להיות ברור, הינו לכתב את זה באופן שכל אחד יבין, וכך צריך לכתב חדושי תורה, שכלם יבינו מה שרוצה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתמיד מאד בלמוד גמרא ושלחן ערוך, אשר זה העקר, כמו שאמר רבנו ז"ל לחותנו: אבקש אותך,

אֲשֶׁר כֹּז שֵׁפ — כֹּז שֵׁפָא בְּנַחֵל קמא

אֶהוּבִי, חֲתָנִי, שְׁלֹא תַעֲשֶׂה מִהֶעֱקָר טָפֵל וּמִהִטָּפֵל עֶקֶר, וְתִקְבַּע
לְעֶצְמָךְ שְׁעוּרִים בְּכָל יוֹם בְּגִמְרָא פּוֹסְקִים תּוֹסְפוֹת, וּבִשְׁלֶחֶן עָרוּף.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שְׁבֹת שְׁלוֹם...

כֹּז שֵׁפ.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וְאַרְא, כ"ז טֵבֶת ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר לִי מְאֹד,
יָנִיק וְחִפִּים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לִרְאוֹת אִיךָ שְׂאֵתָה
מִתְעַלָּה בְּהַתְמָדָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּבִירְאָת שָׁמַיִם, אֲנִי מְאֹד
מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוֹד אוֹכֵל לְכַתֵּב לְךָ קוֹנְטְרָס עַד
הַבֶּר-מִצְוָה שְׁלֹךְ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁיִהְיֶה לִי הַפְּנָאִי לְזֶה.

רַק חֲזַק וְאַמֵּץ לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם מִתּוֹךְ הַסְדוּר דִּיקָא, וְכֵן תִּבְרָךְ
בְּרִכְת-הַמְּזוֹן, וְתִקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה מִתּוֹךְ סְדוּר דִּיקָא.

יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהוֹרִיד, שִׁירוֹ רַב נַחַת מִמֶּךָ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שְׁבֹת שְׁלוֹם...

כֹּז שֵׁפָא.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר בֶּא, אוֹר לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלִלִיּוֹת נְשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בְּיִבְנָאֵל "עִיר
בְּרִסְלָב", הַזֵּה עֲלִיָּהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵן וַיַּצִּילֵן מִכָּל
צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה
יְדֵיהֶן, אָמֵן.

חסדי השם יתברך, שאני זוכה שוב לכתב לכן דבורים
הפוללים הלכה, פרשת השבוע, השקפה.

הלכה

יש לאו בתורה (ויקרא יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך",
ומצות עשה באותו פסוק: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו
חטא"; ויש מחלקת בין הראשונים, אם זה סובב על מצוה אחת,
או שתי מצוות; כי הפסוק כתוב כהמשך אחד. על-פי הדעה שזוהי
מצוה אחת, הפרוש הוא: "לא תשנא את אחיך בלבבך" — שאסור
לשנא את שום יהודי בלב, ואם יש לך איזו קפדה נגד משהו,
תכף-ומיד תקים: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא".
תוכיחו ותאמר לו: למה עשית לי דבר זה? ! ובין כך יהיו ביניכם
וכוחים, עד שתתברר האמת, שמחמת כך וכך ארע הדבר, ויעשה
שלום ביניכם; על-פי הדעה שאלו שתי מצוות, הפרוש הוא, שיש
כאן לאו, ונעשה. לא תעשה: "לא תשנא את אחיך בלבבך" —
אסור לשנא את שום יהודי בלב, וזהו לאו חמור מאד מאד. עשה:
"הוכח תוכיח את עמיתך" — מצות עשה להוכיח את החבר באשר
רואה, שהתנהג לא כשורה.

היוצא מדברינו, שיש לאו חמור ביותר של: "לא תשנא את
אחיך בלבבך", שאסור ליהודי אחד לשנא יהודי אחר! וזו מצות
לא תעשה תמידית; כל רגע ודקה שאדם שונא את בר ישראל, יהיה
מה שיהיה, הוא עובר על לאו זה. ואנו עדים, שבני-אדם לא יאכלו
חזיר, רחמנא לישונן, מדוע? כי זהו לאו, כדכתיב (דברים יד, ח):
"ואת החזיר וגו' מבשרם לא תאכלו" וגו'. ומה ההפרש בין לאו
זה ללאו זה? אלא באכילת חזיר, רחמנא לישונן, כשאדם אוכלו,
בר מינו, חייב — רק בו ברגע שעובר המאכל בבית הבליעה שלו.
אבל ב"לא תשנא את אחיך בלבבך", עובר על לאו כל רגע ודקה
ששונא בלבו את הזולת. ועל אף חמור הענין, אין בני-אדם גזקרים
בו, אשר על-ידי הלאו הזה באים אחר-כך ללשון-הרע, רכילות,

ליצנות, נבול פה, קללות, שקרים, והכל מפאת לאו אחד. וכלנו איננו נקיים ממנו.

ועלינו לדעת, ולחזור ולשנן ולהחזיר בלבנו, אשר זהו לאו בתורה, שאסור לשנא את שום בר ישראל. ודיק הפתוב לומר: "את אחיד" — הינו לתורה ולמצוות; כי בגדר 'אחיד' נכלל כל יהודי שיש לו תורה ומצוות, כל יהודי המאמין בהקדוש-ברוך-הוא — אסור לשנא אותו בשום פנים ואופן. ומה בענין מסית ומדיח? על זה בא הפתוב (דברים יג, ט): "לא תאבה לו ולא תשמע אליו, ולא תחוס עיניך עליו, ולא תחמל ולא תכסה עליו"; ועליך להתרחק ממנו בתכלית הרחוק; כי אם יש אדם רשע מרשע, שהוא מסית ומדיח יהודים נגד יהודים, צריכים לדעת, שהוא בכלל רשע גמור, ובכלל מסית, וצריכים לשנא אותו בתכלית השנאה, ולהתרחק ממנו, כי איננו בגדר 'אחיד', אלא 'מוסר', מקפח פרנסות. והעקר — שגורם שנאה בין נשמות ישראל ומסכסך ביניהם, אזי איננו בכלל 'אחיד', זהו רשע מרשע, ואותו מצוה לשנא ולא לילך בד' אמותיו, וכמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות מריבה, סימן פח): אין מלמדיו זכות על המסית. וכן אמרו חכמינו הקדושים (מגלה כח): אסור להסתכל בפני אדם רשע, כי הוא חוטא ומחטיא את הרבים.

אם-כן אמנם "לא תשנא את אחיד בלבבך", זהו לאו שצריכים להשמר בו מאד, אסור ליהודי לשנא את זולתו, ועליו לעקר מעצמו מדת השנאה. כי כל יהודי הוא חלק אלוק ממעל, ועלינו למסור בפשנו לעזר זה לזה, אשר הכל בכלל לאו אחד. אבל את המסית ומדיח, שאינו נקרא 'אחיד', אותו מצוה לשנא ולהתרחק ממנו, כי הוא זורע שנאה בעם ישראל, וגורם לפרודים בין נשמות ישראל. והוא גדמה פסרטן ארסי, גדול ממאיר, רחמנא לצלן, שצריכים לכרתו ולהוציאו מהגוף על אחר. כי רשע מרשע, מסית ומדיח, צריכים להוציא מכלל ישראל, ולא יהיה לשום בר ישראל עסק אתו, כדי שלא יגרם לו שישנא יהודי אחר.

וכן יש מצוה נוספת: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו

חטא. אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'): התוכחה צריכה להיות תוכחה של משה רבנו; הינו להוכיח בדרך אהבה ולא בדרך דקירה, שזהו עון חמור מאד; כי אסור לפגוע ולהשפיל את זולתו. ודבר זה מצוי מאד אצל נשים, שלפעמים יכולות לומר לשכנה או לחברה מלים פאלו הפוגעות מאד, ואפלו שהכונה היא טובה, כי רוצים להוכיח, עם כל זאת צריכים לראות שהתוכחה תהיה כתוכחת משה רבנו, כדכתיב (שיר השירים א, יב): "נרדף נתן ריחו", שנתן ריח טוב בנשמות ישראל, ולא שהלך וגרם שיהיה, חס ושלום, ריח רע. ורבנו ז"ל מסביר את זאת: כשיש כלי עם פסלת וטנפת, אם הפלי מנח במקום אחד, אין חשים בריח רע, אבל כאשר לוקחים מקל, ומתחילים לערבב, יוצא ריח רע, עד שאין יכולים לעמד שם. ממשיך רבנו ז"ל ואומר: כמו־כן יכול להיות שיש לאדם מדות רעות, אבל כל זמן שאינו נוגע בזה, אין נודף ממנו ריח רע, ברגע שנוגע ומערבב ומתעסק בזה וכו', יוצא ריח רע, ויכולים לגרם לה הוא שיפל יותר ויותר. על־כן ישנן שתי עצות כיצד לבטל את הריח רע, שזו מצות תוכחה: דרך אחת — להוכיח באפן ישיר ובמפרש: מדוע עשית כן וכך וכו', אבל אומר רבנו ז"ל, כשהולכים בדרך זו, הינו זה כמו שלוקחים מקל ומערבים את הריח רע, ואז אי אפשר לעמד שם, ובזה יכולים לגרם, שההוא יפל בנפילה גדולה יותר. הדרך השנייה — לשפף הרבה בשמים, עד שיתבטל הריח רע לגמרי; שזו היתה תוכחת משה רבנו, אף שעם ישראל חטאו בעגל, רחמנא לצלן, אמר (שבת פח.): עדין חביבותא גבן; עודדם שהקדוש־ברוך־הוא אוהבם עדין, וכך התזירם בתשובה. וזו הדרך הנכונה; תמיד תלך אשה לרעותה, אם יש ביניהן אילו דין ודברים, אילו חלוקי דעות, אסור להחזיק בלב, כי בזה יכולים אחר־כך לבא לידי שנאה גמורה, ועוברים כל דקה על לאו של "לא תשנא את אחיך בלבבך"; יכול להיות שהשכנה או החברה פגעה בך, עשתה מעשה מגנה כלפיה, אף על זה נאמר: "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", יש להוכיח את זולתך, ולומר לה: פגעתי בי, דברתי ברבים נגדי, או לא השבת לי כדבעי וכו' וכו', אשר זו מצות עשה של תוכחה. ומהי מטרת

התוכחה? כְּדִי שֶׁלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא; הִינּוּ שֶׁלֹא יֵהָא עָלָיו חֲטָא שֶׁל 'לֹא תִשָּׂא'. לְמַדִּים מִכָּאן, שֶׁהֲלָאוּ וְהִעֲשֶׂה תְלוּיִים זֶה בָּזֶה. וְאִף לְדַעַת הָרֵאשׁוֹנִים, הָאוֹמְרִים שֶׁשְּׁתֵּי הַמִּצְוֹת הֵלְלוּ: לֹא תַעֲשֶׂה — "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיד בְּלִבְכֶּךָ", וַעֲשֶׂה — "הוֹכַח תּוֹכִיחַ" וְכו', תְלוּיֹת זֶה בָּזֶה, מִכָּל שֶׁכֵּן אֵלּוּ הַסּוֹכְרִים שֶׁזֶה מִצְוָה אַחַת, בְּיָדָאֵי תְלוּיִים שְׁנֵי חֻלְקֵי הַפְּסוּק.

כְּמוֹ-כֵּן נִתְבַּוֵּן וְנִרְאָה מִכּוּוֹן נוסף, שֶׁאִם כְּתוּבוֹת הַמִּצְוֹת בַּפְּסוּק אַחַד, בְּיָדָאֵי יֵשׁ קָשֶׁר בִּינֵיהֶן וְהָא בְּהָא תְלוּיָא. בְּתַחֲלָה יֵשׁ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה — "לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיד בְּלִבְכֶּךָ", שִׁיְהוּדֵי כְּדִגְמַתָּךְ אֵל תִּשָּׂא. אוֹמֵר הַתַּרְגוּם יוֹנְתָן בֶּן עֻזִּיָּאל, מֶה דִּינִק הַלְשׁוֹן "בְּלִבְכֶּךָ"? אֵלֹא הַכּוֹנֶה אֵל תִּשָּׂא שְׂנֵאָה נִסְתַּתֵּר בְּלֵב; הִינּוּ שְׁבִפִּיד תִּרְאָה כָּאֵלּוּ אֶתָּה אוֹהֵבּוּ, וְלִבְכֶּךָ מֵלֹא עָלָיו שְׂנֵאָה; כִּי צְרִיכָה לְהִיּוֹת הָאֲהָבָה עִם לֵב אֲמֵת, וְלֹא שְׁבִפָּה תִשָּׂאֵלּוּ: מֶה שְׁלוּמָךְ, אִידָּךְ אֶתָּה מְרַגֵּשׁ? וּבְלֵב אֶתָּה יְרִיבּוּ וְחוֹרֵשׁ עָלָיו מְזִימוֹת, הִינּוּ שְׂאִין פִּיד וְלִבְכֶּךָ שׁוּיִם, כִּי זֶהוּ לֹא חֲמוּר מְאֹד הָאֲסוּר מִן הַתּוֹרָה. וְכָאֲמֹר זֶהוּ לֹא תִמְיָדִי וְחֲמוּר יוֹתֵר מִחֻל, כִּי בְּכָל רִגַע שְׁשׁוֹנָאִים יְהוּדֵי בְלֵב, עוֹבְרִים עֲבָרָה חֲמוּרָה. עַל-כֵּן צְרִיכִים לְהִתְהַר בָּזֶה מְאֹד. וְכֵן מִצְוֹת עֲשֶׂה: "הוֹכַח תּוֹכִיחַ אֶת עַמֶּתְךָ וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֲטָא"; אִם פְּלוּנִי עֲשֶׂה לִי אֵיזָה רַע, הִעֲצָה תִּכְף-וּמִיד לְהוֹכִיחוֹ, וְלְהַסִּיר הַטִּינָה שֶׁבְּלֵב, וְאֵז נַעֲשֶׂה שְׁלוֹם; כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עֲקָצִין ג, יב): לֹא מִצָּא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ הוּא כָּלִי הַמַּחְזִיק בְּרִכָּה, אֵלֹא שְׁלוֹם; אִין דְּבַר יִקָּר יוֹתֵר מִשְׁלוֹם. וּבִפְרָט שְׁלוֹם בֵּין הַחֲבֵרִים וּבֵין גִּשּׁוֹת הַחֲבֵרִים, שְׁצְרִיכִים לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד, וּבִפְרָט בְּקִהְלָה, אֲשֶׁר עָקֵר הַצִּלְחָתָה — כְּשִׁישׁ אֲהָבָה גְּדוּלָה בֵּין בְּנֵי הַקִּהְלָה, וְכֵן בֵּין בָּנוֹת הַקִּהְלָה; הֵן אֲצֵל הַגְּבָרִים עוֹזְרִים זֶה לָזֶה, וְהֵן אֲצֵל הַנָּשִׁים — יִשְׁנָה אֲהָבָה גְּדוּלָה מְאֹד וּמְסִיעוֹת זֶה לָזֶה.

יְדוּעַ הַסְּפּוֹר, שֶׁהָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ רָצָה לְהַבִּיא אֶת הַגָּאֻלָּה, אִף וַעֲשֶׂה רִיב בֵּין גִּשּׁוֹת הַתְּלַמִּידִים, אָמַר הָאֲר"י הַקְּדוֹשׁ: חֲבַל, חֲבַל! הַפְּסֻדָתָם אֶת הַגָּאֻלָּה. לְמַדִּים מִכָּאן, אִם יִשְׁנָה קְבוּצַת יְהוּדִים הַמַּחְזִיקִים עֲצָמָם בְּיַחַד, עַל-יָדֵי בִי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא, עַל-יָדֵי בֵּית-

הַפִּנְסָה אֶחָד הַמַּחְזִיקִים עֲצָמָם בְּיָחַד בְּלִי שׁוּם פְּרוּדִים, הֵם יִגְרְמוּ שְׁבֻזְכוּתָם תַּהֲיֶה הַגְּאֻלָּה (וְהָרַחֵק מִדָּשׁ, פֶּרֶשֶׁת נח). וְזֶהוּ רְצוֹנִי — שְׁבִית-הַפִּנְסָה אֶחָד בְּעוֹלָם יִהְיֶה כְּלוּל מִכָּל הַנְּסֻחָאוֹת, וְאִין בּוֹ הַפֶּרֶשׁ בֵּין אֲשֶׁכְּנֹזִי לְסִפְרָדִי, בֵּין פּוֹלְגֵי לְהוֹנְגְרֵי, בֵּין תִּמְנִי לְפִרְסִי, בֵּין תּוֹנִיסָאִי לְמִרוֹקָאִי; אִין דְּבָר כְּזֶה, כְּלָנוּ יְהוּדִים, אֲף אִין זֶה מְצִיאֹתִי, כִּי אִין בֵּית-הַפִּנְסָה כְּזֶה שִׁיתְּפַלְלוּ יַחַד כָּל הַנְּסֻחָאוֹת — רַק בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וְאִין רוּצָה לְהִרְאוֹת דְּבָר זֶה עוֹד עִתָּה, שִׁיְהִיָּה כְּעֵין בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְנִתְּפַלֵּל בְּיַחַד, וְלֹא תַהֲיֶה בֵּינֵינוּ גִזְעָנוֹת וְקִנְיָאָה, וְנִשְׁרֹשׁ מֵאֲתָנוּ אֵת הַשְּׁנֵאוֹת חֲנָם וְנִשְׁרִישׁ בָּנוּ אֶהֱבֵת חֲנָם לְאַהֲבָה זֶה אֵת זֶה. וּבִיּוֹתֵר מְצוִי אֲצֵל הַנָּשִׁים, שֶׁלֹּא יִהְיוּ בִּינֵיהֶן, חֵס וְשָׁלוֹם, פְּרוּדִים וְאִי הַבְּנוֹת, אֲלֹא תַחֲזַקְנָה עֲצָמָן בְּיַחַד, וְאִם, חֵס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ בִּינֵיהֶן אִיזֶה דִּין וְדִבְרִים, תַּכְּפֹּי-וּמִיד תּוֹכַחְנָה אַחַת אֵת הַשְּׁנִיָּה, וְתַמְחֻלְנָה זֶה לְזֶה, וְתַמְשְׁכְנָה בְּשִׁגְרָה אַחֲדוּתִית, וְתַתְּחַזְקְנָה בְּצוּמָא.

פֶּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ — פֶּרֶשֶׁת בֹּא

אָנוּ מוֹצְאִים, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הִכָּה אֶת פֶּרְעֹה וְאֵת כָּל הַמִּצְרִים בַּמִּכָּת אֲרָבָה. (שְׁמוֹת י, יד): "וַיַּעַל הָאֲרָבָה עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיִּנַּח בְּכָל גְּבוּל מִצְרַיִם כְּבֹד מָאד, לִפְנֵיו לֹא הָיָה כֵּן אֲרָבָה כְּמָהוּ, וְאֶחָדֵיו לֹא יִהְיֶה כֵּן"; בַּמִּדְבָּר (שְׁמוֹת רַבָּה, פֶּרֶשֶׁה יג, סִימָן ו') כְּתוּב הַטֶּעַם, לָמָּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁלַח אֲרָבָה בְּמִצְרַיִם? מִפְּנֵי שֶׁשָּׂמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל זֹרְעֵי חֲטִים וְשִׁעוּרִים, לְפִיכָף הִבִּיא עֲלֵיהֶם אֲרָבָה, וְאָכְלוּ כָּל מַה שִׁזְרְעוּ לָהֶם יִשְׂרָאֵל; וּבִקְאֻמַּת מָהוּ הִעֲנֵשׁ בָּזֶה? אֲלֹא אוֹמְרֵת הַגְּמָרָא (שָׁבֵת לא): "מֵאִי דְכָתִיב (יִשְׁעִיָּה לג, ו'): "יִהְיֶה אֱמוּנָת עֲתִיד" — אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זֹרְעִים; אֲמָרוּ הַתּוֹסְפוֹת שָׁם: מַה הַקָּשֶׁר בֵּין אֱמוּנָה לְזֹרְעִים? אֲלֹא כְּשִׁזְרְעוּ, מֵאֲמִינִים בְּחֵי הָעוֹלָמִים, שֶׁהוּא מְצוּהָ שִׁיִּצְמַח. אָנוּ זֹרְעִים רַק עַל דַּעַת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי אִם לֹא יוֹרִיד גֶּשֶׁם — לֹא יִצְמַח. נִמְצָא, בָּזֶה שִׁיְהוּדִי זֹרַע: זֹרַע עִם אֱמוּנָה, עַל מְנַת שִׁיִּצְמַח רַק בְּרִצּוֹנוֹ וּבְהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ; הַמִּצְרִים רָצוּ לְבַטֵּל אֶת הָאֱמוּנָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְחָפְצוּ לְהִרְאוֹת שֶׁהִכָּל טָבַע, עַל-כֵּן

דָּרְשׁוּ מֵעַם יִשְׂרָאֵל, שִׁיחַרְשׁוּ וַיִּזְרְעוּ חֲטִיּוֹת וְשָׁעוּרִים, וְאָמְרוּ: תִּרְאוּ, שָׂרָק בְּכַחֲכֶם צוּמָח, אֵין פֹּה הַשְׁגָּחָה, חֹס וְשָׁלוֹם, הַכֹּל טֹבֵעַ וְכוּ'. מָה עָשָׂה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? הִבִּיא לָהֶם אֲרֵבָה, שְׂאֵכֵל אֶת כָּל הַחֲטִיּוֹת וְהַשָּׁעוּרִים, וּבִזָּה עָקַר אֶת קִלְפַת הַטֹּבֵעַ, שָׂרְצוּ הַמַּצְרִים לַהֲשִׁירֵשׁ בָּעַם יִשְׂרָאֵל, וְשָׁבָה הָאֱמוּנָה לְתַקְוָנָה; הִיגוּ שְׂאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לַחֲרֵשׁ וְלִזְרֹעַ, וּלְבַקֵּשׁוּ יִתְבָּרַךְ שִׁירֵד גִּשְׁם, אַחֲרֵת לֹא יֵצֵא; כִּי עָלִינוּ לִידַע שְׂאֵם אֵין בִּרְכָה מִן הַשָּׁמַיִם — לֹא תִצְמִיחַ הָאֲדָמָה כָּלוּם. וּבִזָּה נִתְבַּטְּלָה קִלְפַת הַמַּצְרִים, לְהַכְנִיס טֹבֵעַ בָּעַם יִשְׂרָאֵל; וְנִעֲנְשׁוּ בַּמִּדָּה כִּנְגֵד מִדָּה; הֵם רָצוּ לְהִרְאוֹת שֶׁהַחֲטִיּוֹת וְהַשָּׁעוּרִים גָּדִלִים בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, חֹס וְשָׁלוֹם, הִבִּיא הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲלֵיהֶם מַכַּת אֲרֵבָה וְאָכְלָם, לְהוֹרוֹת שְׂצָרִיכִים אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל דָּבָר.

עוֹד מְצִינוּ בַּפֶּרֶשֶׁת הַשָּׁבוּעַ: מַכַּת חֲשָׁף. כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת י, כב-כג): "וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת יָדוֹ לַשָּׁמַיִם, וַיְהִי חֲשָׁף אֶפְלָה בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁלֹשֶׁת יָמִים, לֹא רָאוּ אִישׁ אֶת אָחִיו, וְלֹא קָמוּ אִישׁ מִתַּחַתְיוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים, וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹרֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם". הִיָּה חֲשָׁף כָּפוּל וּמְכַפֵּל, וְלֹא רָאוּ כָלוּם, אֲשֶׁר זֶה מִכָּה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, כְּמֵאמָרָם ו'ל (שׁוּחַר טוֹב, תַּהֲלִים קמו): אֵין לָךְ עוֹד צַעַר כְּצַעַר עוֹרוֹן עֵינַיִם; כְּאֲשֶׁר חֲשׂוֹף לְאֲדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ הֵיכָן לְלַכֵּת וְכוּ' — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר חֲשָׁכוּ הַצְּרוֹת וְהַסִּבֵּל, אֵין לוֹ לְמִי לִפְנוֹת בְּעַת צָרָה, חֲשָׁף לוֹ בַּמַּח, וּמִסְתַּוֵּבֵב בְּאֶפְלָה לֹלֵא מוֹצָא, אֲשֶׁר אֵין לָךְ מִכָּה קָשָׁה הֵימָנָה; אָבֵל "לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹרֹר בְּמוֹשְׁבֹתָם", אוֹמֵר עַל זֶה ה' אֹרֹר הַחַיִּים הַקְדוֹשׁ: הִיגוּ בְּמוֹשֵׁב הַמַּצְרִים, שְׂאֲפֵלוּ יְהוּדֵי הַלֵּף בֵּין הַמַּצְרִים, לְיִהוּדֵי הָיָה אֹרֹר וְלַמַּצְרִי הָיָה חֲשָׁף. מִזָּה לְמִדָּם, שְׂאֵין עוֹד אֹרֹר לְאֲדָם כְּאֹרֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּדִכְתִּיב (תַּהֲלִים כז, א): "הִנֵּנִי אֹרִי וַיִּשְׁעִי"; הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא הָאֹרֹר וְהַיִּשׁוּעָה שְׁלִי; כְּשֶׁאֲדָם מִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה, מֵאִיר לוֹ הַמַּח, וַיִּדַּע לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, וְלִצְאָת מִהַצָּרָה שְׂאֵלֶיהָ נִקְלַע. וְזֶה הָיָה בְּמַצְרַיִם; מִצָּד אַחֵד — הָיָה לַמַּצְרִים חֲשָׁף כָּפוּל וּמְכַפֵּל, אָבֵל לְיִהוּדִים הָיָה אֹרֹר בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָלְכוּ, אִף שֶׁהִסְתַּוֵּבְבוּ בֵּין הַמַּצְרִים. וְזֶהוּ לַמּוֹד

עמק, אָשר האָר האַלקי צריף להיות נסוף עלינו, ואף שנהיה היכן שנהיה, במקום חילוני וכו', גם שם נמשיך את אור הקדוש-ברוך-הוא, ולא נמשך אחר החשך, אדרבה נדבק אחר האור. והיכן האור? אצל הקדוש-ברוך-הוא; הינו שנדבר תמיד ממנו: יתברך, ונגלה לכלם אותו: יתברך, נקדים שלום לכלם, ויהא שם שמים שגור על פינו: "ברוך השם", "בעזרת השם", שדבר זה ממשיך עלינו אור, אָשר אין עוד אור גדול יותר מאשר שגור על פינו שם השם. לזאת עלינו להרגיל עצמנו תמיד לדבר מהקדוש-ברוך-הוא.

השקפה

השבוּע זכינו לדבר נפלא מאד, לישם הנהגה נפלאה, אָשר מאז ששמעתי את הרעיון, נמשכתי אחריו מאד מאד, וזו המצאה גאונית ביותר, ואשרי מי שהגה אותה! ומהי? "אבות ובנים", הינו שפעם בשבוע, במוצאי-שבת יתקבצו האבות עם הבנים בבית-המדרש לשעה אחת, וידברו וישוחחו וילמדו בצומא — האב ובנו (או בניו), ועל-ידי-זה נתהדק הקשר בין האבות לבניהם. ותכף כשמעתי על הנהגה זו, עוררתי את כל אנשי שלומנו לקימה, ולהתאסף כל האבות עם בניהם בתוך בית-המדרש וילמדו עמהם. והתלהבתי מאד מן הרעיון, ואקנה בקרוב מאד לעשות מזה קונטרס, ולעורר את כלל עם ישראל על זה.

פי המציאות מוכיחה, אָשר בדרך כלל אין לאב סבלנות לבנו, אין לו שיכות לבנו, כל השבוע הוא טרוד בענינים רבים מאד, ירוץ לעשות מצוות לכלם, בו בזמן שאַת בְּנו מְנִיחַ, ומה עוד קרוב לאדם יותר מבְּנו? האִינְכֶם מְבִינִים או אִינְכֶם רוֹצִים להבין, שהיום אתם רצים עם זה או עם זה, ומחר יבעט בכם ולא ירצה להכיר בכם, ובין כך הזנחתם את בְּנִיכֶם שִׁיגְדְּלוּ בַּאֲוֶת, ולא תזכו לרוות נחת מהם, חס ושלום. אוי לְכֶם שְׁאַתֶּם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה, ובין בְּנִיכֶם אֵלֵיכֶם יִשְׁנוּ פְּרוּד גָּדוֹל, שְׁאַחַד אֵינוּ מְבִין אֶת זולתו וכו'. לזאת, פעם בשבוע שעה אחת במוצאי-שבת, ראו להתקבץ האבות

עם הבנים בבית-המדרש דיקא, אֲשֶׁר זֶהוּ רַעְיוֹן גָּאוֹנִי מִמֶּשׁ, וְתִלְמִדוֹ אֵיזָה לְמוֹד, אוֹ תִדְבְּרוּ וְתִשְׁוֹחַחוּ בְּצוּתָא, הָאֵב יִסְפֹּר לְבֵן אֵיזָה סְפוּר וְכוּ', אֵיזוֹ שִׁיחָה. וְלָמָּה שִׁיחָה דִּיקָא בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ? כִּי בְּבֵית יִשְׁנֵן הַפְּרָעוֹת שׁוֹנוֹת, אוֹ טִלְפוֹן בְּעִבּוֹר הָאֵב, אוֹ שָׂבָא אוֹרַח, קְרוֹב מִשְׁפָּחָה, אוֹ שָׂכָן וְכוּ', וְיִשְׁנֵן הַרְבֵּה מְנִיעוֹת, אֲבָל בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ יוֹדֵעַ הָאֵב, שֶׁעֵתָּה הוּא יוֹשֵׁב שְׂעָה אַחַת עִם בָּנוּ, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ מֵאִף אַחַד, הַשְׂעָה הַזֹּאת כֻּלָּה מְקַדֶּשֶׁת בְּעִבּוֹר יְלָדֵי וְכוּ'.

לזאת אֵנִי חֹפֵץ מְאֹד, שֶׁכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֵּלָל, יִהְיוּ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ בְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת שְׂעָה אַחַת בְּלִי שׁוֹם תְּרוּץ, וְאִם אֵינִם בָּאִים עִם בְּנֵיהֶם, סִימֵן שֶׁהָאֵב מִתְאַכְזֵר, וְלֹא אֲכַפֵּת לוֹ מִבָּנוּ, כִּי עַל הָאֵב לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְבֵן, לְהִרְאוֹת לוֹ קֶצֶת חֵם, לְסַפֵּר לוֹ אֵיזוֹ שִׁיחָה בְּפִרְשֵׁת הַשְּׁבוּעַ, לְהַתְעַנִּין בְּמַצְבוֹ — הַנִּפְשִׁי הַחִבְרָתִי וְכוּ', לְעוֹדְדוֹ וּלְשִׁמְחוֹ. וְאַבְקֵשׁ אֶת כָּל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁתַּעֲמִידֵנָה עַל הַמִּשְׁמֶרֶת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ט.): גְּדוּלָּה הַבְּטָחָה שֶׁהַבְּטִיחַן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְנָשִׁים יוֹתֵר מֵאֲנָשִׁים. וְשׁוֹאֲלִים: נָשִׁים בְּמָאי זָכִין? וְעוֹנִים: בְּזֶה שֶׁמּוֹלִיכוֹת אֶת בְּנֵיהֶן לְלַמֵּד בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וּמַחֲכוֹת עַל בְּעָלֵיהֶן שֶׁיִּשׁוּבוּ מִבֵּית-הַמִּדְרָשׁ. לזאת כָּל הַנָּשִׁים צְרִיכוֹת לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת בֵּין בְּעָלֵיהֶן, וּמִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בָּנִים זָכָרִים, שֶׁבְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת הֵבֵא יְבוֹא עִם הֵבֵן אוֹ עִם הַבָּנִים לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ; וְהַכֵּל יֵהָא בְּטֵל אֲצִלוֹ אֶז: אֵין מִשְׁפָּחָה! אֵין סְעֻדוֹת, אֵין כְּלוּם, אֲלֵא לְשַׁבֵּת עִם הַבָּנִים וּלְלַמֵּד עִמָּהֶם, וּבְזֶה יִהְיֶה לְבֵן חֵלֶק בַּתּוֹרָה שִׁילְמִדוֹ יַחַד.

מְאֹד שִׂמַּח אוֹתִי כְּשֶׁשִּׁמְעָתִי, שֶׁהָיוּ כְּעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה אָבוֹת בְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת שֶׁעָבַר, אֲבָל מַה מְאֹד נִצְטַעְרָתִי — לָמָּה לֹא כָּלֶם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֵּלָל בָּאוּ?! עַל-כֵּן שְׁבוּעַ הֵבֵא אֲנִי חֹפֵץ שֶׁכָּל הָאָבוֹת יְבוֹאוּ עִם בְּנֵיהֶם לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ לַשְׂעָה אַחַת, וְהַזְכוּת הַזֹּאת עוֹלָה עַל כָּל הַזְכוּת; כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה קָשֶׁר בֵּין הָאֵב לַבָּנִים, לְכָל הַפְּחוֹת שְׂעָה אַחַת בְּלִבְדּוֹ יִשְׁלִיף הָאֵב מַעֲצָמוֹ אֶת כָּל הָעַל וְיִקְדִּישׁ זְמָנוֹ לְבָנוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי

מבקש ומתפלל בעדכם, שתהיה ביניכם אהבה גדולה מאד, ותשתדלנה לשמח יחד, לרקד יחד, וכל שבוע תעשינה ליל שמחה, ותשמחנה יחד, ומה שיותר נשים תבאנה אל ליל השמחה הזו. וכן תמשכנה עם התהלים, ובכל יום ויום נשים תאמנה תהלים, לבקש רחמים מבעל הרחמים — הן בעדכן שתהינה בריאות, והן בעבור בעליכן שיהיו בריאים והן בעבור ילדיכן, כי תפלה מועלת מאד. וכשאתן מתפללות תזכרנה גם אותי, ותתפללנה עלי, כי אני צריך הרבה ישועות, ובפרט שאצא מהגלות ואבוא לגור ביבנאל, כי עם תפלה יכולים הכל לפעל. והעקר — שיהיה שלום ואהבה ביניכן, ותתאחדנה באחדות אחת. והעקר שנראה להקדוש-ברוך-הוא, שיש קהלה קדושה שמחזיקים אנשיה עצמם ביחד, על אף הבדלי האפי, הדעות השונות, העדות השונות, אנו מתאחדים יחד כלנו אל הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כז שפב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר בא, ג' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... תחיה.

תאמיני לי, שאני לא צריך את הפסוק מההורים, עדיף לי שההורים ישתפו פעולה.

מה אמר לך! יש לי צער גדול משני הבנים שלך, מילא ... איני רואה עצה, רק להחזיר אותו, הוא בכלל אינו משתף פעולה, כמה ימים השתפר, ואחר-כך נפל חזרה, מתחצף צוחק וכו', וכן ... נתן בעיטה לבחור, ומאד פחדתי שנשברה לו היד, רחמנא לצלן, אני לא יודע מאין זה נובע וכו', אבל הצער והעגמת נפש שיש לי

אֲשֶׁר כֹּז שִׁפְג בְּנַחֵל קִנָּא

מָהֶם, זֶה בְּלִתִּי נִסְבֵּל כְּבֹר, לְזֹאת אֵין לִי עֲצָה רַק לְשַׁלַּח אוֹתוֹ
הַבִּיתָהּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלָתָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שִׁפְג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

וַיִּמְרַב טְרִדוֹתַי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ, כִּי עָבַר עָלַי שָׁבוּעַ
מָאֵד מָאֵד קָשָׁה.

אוֹדוֹת הַבָּשָׂר שֶׁל ר' ... שִׁשְׁאֲלָתָּהּ, לְדַעֲתִי, זֶה רַעֲיוֹן מְבָרִיק, וְכָךְ
תִּהְיֶה לְשִׁנְיָכֶם פְּרִנְסָה, וְאֲנִי מָאֵד מָאֵד הֵייתִי מְצִיעַ לְהַמְשִׁיךְ בְּזֶה,
כִּי לִי אִישִׁית זֶה בְּנִפְשִׁי, שְׁנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יֹאכְלוּ בָּשָׂר כְּשֶׁר מְשֻׁחָט
פְּרִטִי, וְהַעֲקָר הוּא לְהַפִּיר אֶת הַשְׁחִטָּה, כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים,
בְּמִקְוֹמוֹת גְּדוֹלִים, שֵׁשׁ הָרַבָּה שְׁחִטִּים, לֹא יוֹדְעִים מִי הַשְׁחִטָּה,
וְהַרְבֵּה פְּעָמִים יֵשׁ קָלִים וְרִיקִים וּפְחוֹזִים וּמַחֲלָלִי שְׁבָתוֹת וְכו', וְכו',
וְאִם כֵּן אֵיךְ הוּא גִּנָּאָן עַל שְׁחִיטָה?! וְכָבֶד מְצָאוּ שְׁחִטִּים נוֹאֲפִים,
רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְאִם הוּא לֹא נִזְהָר בְּעֲרִיּוֹת, אֵיךְ יְכוּלִים לְהֶאֱמִין לוֹ
בְּשְׁחִיטָה?! לְזֹאת דַּעֲתִי נְחוּשָׁה, שְׁאֲסוּר לֶאֱכֹל בָּשָׂר — רַק אִם
מִכִּירִים אֶת הַשְׁחִטָּה, וְלִכֵּן אִם אֲנִשִּׁי שְׁלוּמֵנוּ בְּאַשְׁדּוּד וּבְאַשְׁקֶלוֹן
וּבְבִגְנֵי בֶרֶק וְכו' וְכו' רוֹצִים שְׁחִיטָת ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, כִּדָּאִי לָךְ לְהַפְגֵּס
בַּעֲסָק הַזֶּה, אֲבָל הַכֹּל יִהְיֶה בְּהַצָּנָע גְּדוֹל, וְכָכָה תְּרוּיָחוֹ שְׁנִיכֶם, כִּי
צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מָאֵד מָאֵד.

קנב אָשֶׁר כּוּ שפּד — כּוּ שפּה בּנַחַל

רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל
לְשַׁבֵּר אוֹתָהּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שפּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲנִיָּה.

לֹא הָיָה בִּינְכֻלְתִּי לְדַבֵּר אִתָּךְ, כִּי הָיִיתִי צָרִיךְ לְהַגִּיד שְׁעוֹר, אֲךָ
לְבִסּוֹף זֶה נִתְבַּטַּל מִכַּמָּה טַעֲמִים וְכו', וְכו', שְׁמַעְתִּי רַק אֶת הַשְּׂאֵלָה
שֶׁשְּׂאֵלְתָּ אוֹדוֹת הָאִשָּׁה וְכו', מָה אָמַר לָךְ! אִם הִיא נוֹתֶנֶת הִתְחַזְקוֹת
— מָה טוֹב וְיָמָּה נָעִים, אֲבָל אִם הִיא גַם נוֹתֶנֶת סְגֻלוֹת, אֲנִי מְכַרַּח
לְהַגִּיד לָךְ שֶׁהַכֹּל סֵתֵם שְׁטִיּוֹת, כִּי בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקִים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כָּלָה,
וְדוּמָם, צוּמָח, חַי וּמְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבִּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
וְאֵנֶחָנוּ לֹא צָרִיכִים אֶת אֵף אֶחָד — רַק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא, לְזֹאת
עָלִינוּ רַק לְדַבֵּר וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֵה
הָעוֹלָם אֶת אֵף אֶחָד רַק אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה
שֶׁתִּבְּנִי נִקְדַּמְתִּי.

הַכֹּפֶל הַדָּבָר, אִם אַתָּה מְקַבֵּלֶת חַזוֹק מִהָאִשָּׁה — תִּלְכִּי וְכו', אֲבָל
אִם גַּם סְגֻלוֹת — תִּבְרָחִי מִזֶּה, כִּי הַכֹּל סֵתֵם שְׁטִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שפּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׁיִחִיו
נִצַּח.

אַחֲרֵי שְׁאֲנִי רוּאָה, שֵׁשׁ בְּעִיּוֹת מִהַבְּחוּרִים שֶׁנַּעֲשִׂים בֶּרֶם-מִצּוֹה וְעוֹזְבִים אֶת הַפֶּתַח וּמִסְתּוֹכְבִּים עַל הָרְחוּבוֹת, וְהֵם מְשַׁעֲמָמִים וְכו', וְכו', אֲמַרְתִּי, מֵהַיּוֹם אֲנִי לֹא רוּצָה שְׂאָף יֶלֶד שֶׁנַּעֲשֶׂה בֶר מִצּוֹה, שֶׁיַּעֲזוֹב אֶת הַפֶּתַח שֶׁל ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, עַד שֶׁתִּגְמַר הַשָּׁנָה, וְתֵאֱמִינוּ לִי, שֶׁזֶה יִהְיֶה בְּרִיא לְבַנְכֶם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַחַת יֶלֶד בֶּן לִילָה לַיּוֹם, וּלְהַרְחִיקוֹ מִהַחֲוֵרִים עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים קִילּוֹמֶטֶר וְכו', וְעַל-כֵּן נִסְכָּם בְּדַעְתִּי, שֶׁמֵּהַיּוֹם וְהַלָּאָה כָּל הַפֶּתַח שֶׁל ר' ... יָבוֹאוּ בִּיחָד, כְּשִׁיחִיו בְּגִי בֶרֶם-מִצּוֹה, וְלֹא אֶחָד אַחֵר אַחֲרֵי הַשָּׁנָה, כִּדְאִי שֶׁבַנְכֶם, גֵּרוֹ יֵאִיר, עוֹד יִשְׁאַר עַד סוֹף הַזְּמַן, וְכֵן אֲנִי רוּצָה שֶׁכָּל הַתְּלִמִּידִים שֶׁל ר' ... יִשְׁאַרוּ אֲצִלּוֹ עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, וְכָךְ הַיְלָדִים יוּכְלוּ לְקַבֵּל הַתְּחִזְקוֹת מִהַחֲוֵרִים עַד שֶׁיָּבוֹאוּ לְכֹאֵן, כִּי חָבֵל מָאֵד, כִּי אֲנִי צָרִיךְ עֲכָשׁוֹ לְשַׁלַּח חֲזָרָה שְׁנֵי בַּחוּרִים שְׁעוֹשִׂים בְּלֶאֱגוֹן, וְחָבֵל שֶׁלְקַחְתִּי אוֹתָם, הֵם מִפְּרִיעִים הֵן לְשֹׁאֵר הַבַּחוּרִים, וְגַם לְרֹאשׁ הַיְשִׁיבָה וְכו' וְכו', אֶקְוֶה שֶׁתִּבְּיֵנוּ, וְזֶה רַק לְטוֹבַת בַּנְכֶם.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל גִּדּוֹל הַחֲסֵד חֲנֻם שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים אִתִּי בְּעֶזְרִי הַגִּבּוֹרֹת, לְהִיּוֹת גִּבְּאֵי צְדָקָה בְּעִבּוֹר אוֹלֵם-הַשְּׁמָחוֹת, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתַּצְלִיחוּ תְּמִיד, וּבִזְכוּת זֶה יִהְיוּ לָכֶם יְלָדִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שפּו

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי וְתְלִמִּידי ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שֶׁמִּחְתִּי לְשִׁמְעַד דו"ח מִכָּל הַפֶּתַח, אֵיךְ שְׁלּוֹמִידִים בְּהַתְמַדָּה וּמִתְנַהֲגִים בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ וְכו' וְכו'.

מָה אֲמַר לָךְ! יֵשׁ לִי הִרְבָּה עֲגָמַת גִּפְשׁ הֵן מ... וְהֵן מ... הֵם

עדין ילדים קטנים, וחסר להם ההורים, לזאת נסכם בדעתי, שעד ראש השנה הבא תחזיק את כל הילדים, אפלו אלו שבקרוב יגיעו לגיל בר-מצוה, כי חבל לנתק אותם מהפתה, וכאן בארצות-הברית נהוג שילד שנעשה בר-מצוה אינו יוצא מהפתה בשום פנים ואפן, ואפלו שהוא בר-מצוה, ורב חבריו עדין לא בר-מצוה מה בכך, ילד צריך להשאר עם החברים שלו, עד שכלם יהיו בני בר-מצוה, אז אקח אותם. לזאת תודיע לכל ההורים חד משמעית, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שפשאהיה בארץ ישראל, אודיע את זה לכל ההורים של הפתה שלך. העקר צריכים ללכת עם ילדים בסבלנות גדולה, ורציתי מאד שתלמד אתם הרבה הלכה, ובפרט אלו הילדים שהולכים להיות בר-מצוה, כדאי מאד ללמד אתם הלכות נחוצות השיכות לבר-מצוה, שיהיה להם גוף נקי, כי תפלין צריכים גוף נקי וכדומה, ואני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתצליח באפן כזה, כי ברגע שיוצאים ממך, הם סתם מסתובבים ברחובות ועושים הזקם, ומשעמם להם וכו', ועל-פן אני לא רוצה בשום פנים ואפן שמי שנעשה בר-מצוה יצא מהפתה שלך, אדרבא, שישאר בין שאר התלמידים, ותהיה הצלחה לכלם. וזה אני מאד מבקש חד משמעית, ומי שיעבר על רצוני, שידאג לעצמו לישיבה בכל חלקי הארץ וכו', הגיע הזמן שההורים יבינו, שילד שעכשו נעשה בר-מצוה, לא שיה שפכר יבוא לארצות-הברית, כי הוא עדין קטן, וצריך להיות בבית עוד חצי שנה או שנה, עד שיבוא לכאן, אני מקווה שתבין את כל זה.

מה אמר לך, ידידי הקר! בזה העולם צריכים להתחזק, כי יש לנו רפי כזה, רפי נורא ונפלא כזה, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, וזו צריכה להיות כל שמחתנו וכל התחזקותנו.

ראה להרגיל עצמך לספר ספורים מרבנו ז"ל עם התלמידים, באפן שיהיו יותר מערבים בעניני רבנו ז"ל, ותשתדל מאד שיאמרו בכל יום את ה'תקון הכללי', עד שיהיה שגור על פיהם, וכן ללמד אתם הרבה "ספר-המדות", כי המדות הן היסוד של האדם, ועל

אָשׁר כּז שפּז — כּז שפּח בּנחל קנּה

כָּלם — ללמד בְּכָל יוֹם קָטע גַּמְרָא בְּעִיּוֹן רַב, לְהַסְבִּיר לָהֶם כָּל דָּבָר, וְאֵנִי מִקְנֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ עִם כָּל הַתּלְמִידִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּז שפּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ לִי הִרְבֵּה עֲגֻמַּת נֶפֶשׁ מִבְּנֶךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וּלְדַעֲתִי, הוּא הָיָה צָרִיךְ לְהִשָּׁאֵר בִּיבְנָאֵל עוֹד שָׁנָה אַחַת, הוּא מֵדָאִי צָעִיר וּבִקְשֵׁי קוֹלֵט אֶת הַלְמוּד, וְחֻכָּל מְאֹד שְׁנֹשְׁלַח לְכָאן, וְיִהְיֶה הַהִכְרָח לְהַחְזִירוֹ, לֹא דֵי שְׁאִינוּ לוֹמֵד, אֲלֹא עוֹד מִפְּרִיעַ לְאַחֲרִים, וְעַל־כֵּן אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד לְשַׁלַּח אוֹתוֹ חֲזוּרָה.

יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד נִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּז שפּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרָךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחְיוּ נִצְחָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

רָאִי לְהַתְחַזֵּק מְאֹד וּלְשַׁמֵּחַ אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֵין עוֹד מִצְּנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּאת — לְשַׁמֵּחַ אֲנָשִׁים, וּבִזְכוּת זֶה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם זֶרַע שֶׁל קִיָּמָא, וְתִהְיֶה לָכֶם שְׂמִיחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית.

אוֹדוֹת הַכָּאבִים בְּחֻזָּה וְכו', הַכֹּל בֹּא מִמֶּתַח, וְאֵנִי מִקְנֶה, שֶׁהַזּוּג

הַצֵּעִיר יֵצֵא מִחֵבֶיט שְׁלָכֶם מֵה שְׁיֹוֹתֵר מֵהָר, וְאִז תִּהְיֶי רְגוּעָה וְלֹא בְּמִתְחִים.

... הַיָּקָר לִי מֵאֹד! רְאֵה לְהַפִּיץ אֹרֶךְ רַבִּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ חֲכִי גְדוֹלָה, וְתַלְף תְּמִיד בְּמִקְוֹמוֹת שְׁאִין שֵׁם הַפְּרָעוֹת, וְהַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא בְּיֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָהּ, כִּי מַעֲלַת הַפְּצַת סִפְרֵי רַבִּנוּ ז"ל עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְלִכֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם לְהַפִּיץ אֶת הַחֻכְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרָסִים בְּכָל שְׁכָכוֹת הָעָם, וּבִזְכוּת זֶה יִהְיֶה לָכֶם טוֹב בְּחַיֵּיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ שֵׁפֶט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֹד ... גִּרֹּי יֵאִיר.

לְנֹכַח קִבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כָּבֹד כְּמָה פְּעָמִים, וּמִמֶּשׁ שְׂמִיחָתִּי.

מֵה אִמַּר לָךְ! הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיף הַרְבֵּה הַתְּחַזְקוֹת, וְכָל הַצְלָחָתִּנוּ כָּאֵן הִיא לְחֻזַּק אֶת עֲצָמֵנוּ וְלְחֻזַּק אֶת אַחֲרִים. וְאַצֵּל מוֹהֲרֵנִי ז"ל הִנֵּה עֲנִין הַהִתְחַזְקוֹת דְּבָר גְּדוֹל מֵאֹד.

וְהִנֵּה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְשֵׁמוֹ הִנֵּה ר' יִשְׂרָאֵל מִכְּפָר סְטֵאפֶּאשִׁיק, וְהוּא הִנֵּה חֲבָרוֹ וִידִידוֹ שֶׁל ר' נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֵר, וְהִיוּ נוֹסְעִים מְדִי פֶּעַם לְאוֹמֶן, וְחֻזְקוֹ אֶת עֲצָמָם מֵאֹד מֵאֹד, וְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הִיוּ מְסַפְּרִים עַל הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁלוֹ, שֶׁהִיָּתָה יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, תְּמִיד תְּמִיד הַתְּחַזֵּק וְחֻזַּק אֶת אַחֲרִים, וּכְשֶׁהִתְפַּלֵּל הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת, הַתְּפִלָּה בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה מֵאֹד. פֶּעַם בָּאוּ לְבַקֵּר אוֹתוֹ כְּמָה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כְּדִי לְדַבֵּר עִמּוֹ בְּעֲנִין הַתְּחַזְקוֹת, וְהִגִּיעוּ לַעֲת מִנְחָה, וְשִׁמְעוּ אִיף שְׁחֹזֵר לַעֲצֹמוֹ מִלִּים אֵלֶּה בְּשַׁעֲה שְׁאִמַּר אֶת הַקְּטָרֶת: "וְלִמָּה אֵין מְעַרְכִּים בֶּה דְּבִשׁ", "וְלִמָּה אֵין מְעַרְכִּים בֶּה דְּבִשׁ" וְכוּ' וְכוּ', מִפְּנֵי

שְׁהַתּוֹרָה אִמְרָה: "כִּי כָל שְׂאוֹר וְכָל דָּבֶשׁ לֹא תִקְטִירוּ", וְחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר עִם נִגּוֹן הַיְדוּעַ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: "וְלָמָּה אֵין מְעַרְבִים בָּהּ דָּבֶשׁ", וּמִשָּׁף הַמְּלִים בְּנִעִימוֹת גְּדוּלָּה, וְהַשִּׁיב לַעֲצָמוֹ: מִפְּנֵי שְׁהַתּוֹרָה אִמְרָה, "כִּי כָל שְׂאוֹר וְכָל דָּבֶשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ" וְכו', וְאַחֲרֵי הַתּפִּלָּה שָׂאֵלוּ אוֹתוֹ מַה כּוֹן, עָנָה וְאָמַר: הִנֵּה אָדָם מַצֵּד אֶחָד נוֹפֵל בְּעַצְבוֹת, אֲשֶׁר רוֹאֶה שְׁלֹא הוֹלֵךְ לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא בְּחִינַת שְׂאוֹר, וְכֵן לַפְּעָמִים אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהִגִּיעַ לְאִיזוֹ דְּרָגָה שְׁזֶה דָּבֶשׁ, מֵתוֹק מִדָּבֶשׁ, בְּשִׁבְלֵי זֶה אוֹמְרִים: "כִּי כָל שְׂאוֹר וְכָל דָּבֶשׁ לֹא תִקְטִירוּ מִמֶּנּוּ", כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מִשְׁנֵי כּוּוֹנִים — מַצֵּד אֶחָד שְׁלֹא יִהְיֶה בְּעַצְבוֹת וְלֹא יִהְיֶה בְּעַצְלוֹת, וְלֹא יִפֹּל בְּרוּחוֹ, וּמַצֵּד שֵׁנִי שְׁלֹא יִחְשֹׁב שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר אֶל הַמְּדֻרָּגָה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה. וַיֵּשׁ דְּבוּר מִרְבֵּנוּ ו'ל, שֶׁצָּרִיכִים לְהִתְחַזֵּק אֶפְלוּ מִהִירִידוֹת הַכִּי גְּדוּלוֹת, וְצָרִיכִים לְמַשֵּׁף אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַעֲלִיּוֹת הַכִּי גְּדוּלוֹת.

הַכֹּלֶל, בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הִתְחַזְּקוֹת, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְּקוֹת — לְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים, וּבִפְרָט אֶתָּה, שְׂיֵשׁ לָךְ מְשִׁימָה קְדוּשָׁה לְשִׁמּוֹחַ אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּצְלִיחַ. וְלִכֵּן רָאֵה לְהַמְשִׁיךְ בְּעַבְדֹת הַקֹּדֶשׁ, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם, כִּי גְּדוּל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעוֹד תִּבּוֹא לָךְ פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעָה.

הַגָּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בֹּא, ג' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גִּרֹּי יֵאִיר.

לִנְכוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יֵשׁ לִי מֵאֵד צֶעַר מִבְּתָךְ ... תַּחֲנִיָּה, אֲבָל אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-

בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר. הָרַב ... גִּירוֹ יְאִיר, הִיָּה פֶה הַיּוֹם וְאַתְמוּל, וְהַרְבֵּיתִי לְדַבֵּר עִמּוֹ, וּבִאֲמַת יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם, וְאַנִּי הֵייתִי מְצִיעַ, שֶׁהֵם יַעֲבִרוּ דִירָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל — בְּבִנְיָ־בְרֶק אוֹ בִירוּשָׁלַיִם אוֹ בְּאַשְׁדּוֹד, הָעֶקֶר שֶׁהוּא יִהְיֶה רְחוֹק מִהַהוֹרִים שְׁלוֹ, וְכֵךְ לֹא תִהְיֶינָה בִּינֵיהֶם מְרִיבוֹת, כִּי יָכוֹל לִהְיוֹת מְאֹד, שֵׁישׁ שֵׁם הַתַּעֲרֻבוֹת מִהַהוֹרִים וְחֶבֶל מְאֹד, כִּי בִאֲמַת זֶה צָעִיר צָרִיכִים לְגוֹר רְחוֹק מִהַהוֹרִים, וְאִזּוֹ יִהְיֶה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם־בֵּית.

אוֹדוֹת הַשְּׁחִיטָה וְכו', תֵּאֱמִין לִי, שֶׁרְצִיתִי שֶׁרֶק אֶתָּה תִּשְׁחַט וְתִכְשִׁיר, אֲבָל מֶה לַעֲשׂוֹת, שֶׁהַסֵּמ"ךְ־מ"ם הִרְשָׁע מְסַר אוֹתָךְ, לְזֹאת תַּעֲשֶׂה בְּחֻכְמָה, לְשַׁחֵט לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַפֵּן שֶׁלֹּא יִתְוַדַּע כְּמַעַט, אֶתָּה לֹא צָרִיךְ צְרוֹת, וּלְדַעֲתִי, אֶתָּה יָכוֹל לְהִרְאוֹת אֶת זֶה, אִם יִהְיֶה הַכֹּל בְּהֶצְנֵעַ.

רָאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שֶׁבַּעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַנִּי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁסּוּף סוּף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְאַף שֶׁעוֹבֵר כָּל־כֵּךְ הַרְבֵּה רַע, שֶׁקָּשָׁה וְרַע מְאֹד, עִם כָּל זֹאת זֶה עָקֵר גְּדֻלַּת בֶּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּתְחַזֵּק מִעַמָּד, וְאַיֵנוּ נִשְׁכָּר מִשׁוֹם דָּבָר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּתְחַזֵּק מִעַמָּד, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שָׂצָא.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַנִּי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מִי שֵׁישׁ לוֹ יְלָדִים בְּתַלְמוּד תּוֹרָה, שִׁישְׁתַּדֵּל לְבוֹא בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת שְׁעָה אַחַת לְלַמֵּד עִמָּהֶם, וְזֶה קְדוּשַׁת שֵׁם שָׁמַיִם, וּבִזְכוּת הַכֹּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת

שֶׁל בֵּית רַבֵּן שְׁלֹא חָטְאוּ, נִזְכָּה לְרֹאוֹת יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת, שֶׁהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲקֹר אֶת הַסֵּם "ף-מ"ם מֵאַתְנֹו, וַיִּתְּרָחוּ גְבוּלֵי הַקִּדְשָׁה,
וַיִּתְּחִילוּ לִבְנוֹת בְּתִים, שִׁיפְנִסוּ פֶה לַגּוֹר מֵאוֹת וְאַלְפֵי מִשְׁפָּחוֹת בְּלִי
שׁוּם גְּזֵמָא כָּלָל, וַיְמָה גַּם, שְׁמֵזָה שְׁלֹמֵדִים עִם תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן,
הֶבֶל פֶּה שְׁאִין לָהֶם חָטָא, זֶה יִצְמִיחַ טוֹבָה גְּדוּלָּה לְעַם יִשְׂרָאֵל,
וְנִזְכָּה לְרֹאוֹת בִּישׁוּעָתָם וּבִגְאֻלָּתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאוּ לַחֲזֹק אֶת עֲצֻמְכֶם לֵהִיּוֹת בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת,
וּבִכְפֻרַת עֲכָשׁוּ בִימֵי שׁוֹבְבֵי"ם, שֶׁהַיָּמִים הָאֵלֶּה מְסֻגָּלִים לְתַקוּן
פְּגַם-הַבְּרִית, וְאַחַד מֵהַתְּקוּנִים הוּא לֵהִיּוֹת בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, כִּי
כִּנְגֵד שֶׁהָאֵדָם פָּזַר וְכו', הוּא צָרִיךְ לְקַבֵּץ וְכו', וְדִי לְחַפִּימָא.
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּמִסִּירוֹת נַפֶּשׁ, שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם וְאַהֲבָה בֵּין נַשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

הִנֵּה אֲשַׁתֵּךְ עוֹמֶדֶת לָלֶזֶת בְּשַׁעֲה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, וְאֲנִי מְקוּהָ
לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֵהִיּוֹת שְׁבוּעַת הַבָּא בְּאַרְצֵנוּ הַקְדוּשָׁה, וּבִט"ו
בְּשַׁבָּט אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מְסֻבָּה גְּדוּלָּה לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ עִם כָּל
מִינֵי פְרוֹת, וְרָצִיתִי שֶׁתַּעֲזֹר לִי לְהַשְׁתַּתֵּף בְּקִנְיַת הַפְּרוֹת, וּבִזְכוּת זֶה
יֵצְאוּ מִמֶּךָ פְּרוֹת וּפְרִי פְרוֹת, יְלָדִים חַיִּים וְקִימִים, בְּרִיאִים בְּנִפְשָׁם
וּבְשִׁכְלָם. וַיְמָה טוֹב וַיְמָה נָעִים אִם תִּשְׁתַּדֵּל, שֶׁחֲתַנְךָ ... גֵּרוֹ יֵאִיר,
יִקְנֶה אֶת זֶה בְּכַנִּי-בָרֵק, שִׁישׁ שֵׁם מְקוֹם מָאד זוֹל לְקִנּוּת כָּל מִינֵי
פְּרוֹת, וּמָאד מָאד רָצִיתִי, שִׁיְהִיָּה לְךָ חֶלֶק בָּזֶה.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדֵּל לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיַן דִּיקָא, כִּי מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל

קס אָשׁוּר כּז שצג — כּז שצד בַּנְחַל

בְּמִנִּין — יֵשׁ לוֹ דָּבָר שְׂבִמְנִין, וְאֲנִי מְקִנָּה לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁנֶּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּז שצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרֹו יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אֲמַר לָךְ! טְעָנוֹת יֵשׁ לְכָל אֶחָד וְכו', אֲבָל תָּמִיד צְרִיכִים
לְרֵאוֹת מָה תּוֹעֵלֶת טוֹבָה יוֹצֵאת מִהַדְבָּר, אִם יוֹצֵאת טוֹבָה מִזֶּה
צְרִיכִים אֶת זֶה, וְאִם לֹא, אֲסוּר לְהִתְבַּלְּבֵל וּלְהִפָּסֵיק עִם זֶה, כָּל זֶה
צְרִיךְ לְהִיּוֹת שְׁקוּל דַּעַת הַקְּהֵלָה, אִם יוֹצֵאת טוֹבָה — מָה טוֹב וּמָה
נָעִים, וְאִם הֶהָפּוּךְ — הֶהָפּוּךְ וְכו'.

אוֹדוֹת הַחֹבוֹת, מָה אֲמַר לָךְ! אֵין לִי מַלִּים לְהַסְבִּיר לָךְ, אֵיךְ
אֲנִי מְבַרֵךְ אוֹתְךָ בְּכָל הַבְּרָכוֹת, שְׂאִתָּה מְגַלְגֵּל אֶת הָעֲנִיָּוִים שֶׁל
בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וּבְיָדָאֵי תִקְבֵּל חֲזָרָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּפֹל כָּפֹלִים, כִּי מִדָּה
טוֹבָה מְרַבֶּה (יֻמָּא עו').

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבֵּל מִכְתָּב שְׁקַבְלָתִי.

כּז שצד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיָּקָר לִי
מֵאִד ... גֵּרֹו יְאִיר.

אֲשֶׁר כֹּז שְׂצָה בְּנַחַל קִסָּא

רָאָה לַחֲזֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תִּתְּפַעֵל
מִשׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, הָעֶקֶר צְרִיכִים לְשֹׁמֵר אֶת הַדְּבִיר, וְעַל-יְדֵי-זֶה
נִצְוֹלִים מִכָּל מִיָּנִי עֲבֻרוֹת. וְזֶה מָה שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם: "שֹׁמֵר
פִּתְחֵי פִיךָ" (מִיכָה ז, ה). וְיֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁזֶּה רֹאשֵׁי תְבוֹת יִרְ"ף, כִּי בְרִית
הַמַּעֲוֹר וּבְרִית הַלְשׁוֹן תְּלוּיֹת זֶה בְּזֶה, כַּמּוּכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל
(לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן יט): עַל-יְדֵי קִנְיַת הַדְּבִיר, זֻכְרִים לְקִנְיַת
הַבְּרִית; וְלָכֵן לֹא כָדָאִי לָךְ לְהַפְנִס בְּנוֹכּוּחִים עִם אֵף אֶחָד, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תַּצְלִיחַ אֶת דִּרְכְּךָ תְּמִיד.

אֲנִי מְאֹד מְקוּהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת
מִשְׁמַחוֹת, וְנִנְזָפָה לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת וְהַחֲבוּבוֹת שֶׁלָּנוּ, וְנִנְזָפָה לְבָנוֹת
אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל מִה שִׁיתֵּר מִהָר.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בִּרְכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז שְׂצָה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר בֹּא, ד' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

הִנֵּה בְּכָל פַּעַם אֶת מִבְקֶשֶׁת מִמֶּנִּי מִכְתָּב וְכו' וְכו', מָה אָמַר
לָךְ! אֶת יוֹדֵעַת שֶׁהִזְמַן אֵינִי בְּיָדִי, וְאֲנִי מְאֹד טְרוּד כָּל הַיּוֹם וּלְרַבּוֹת
הַלִּיָּלָה, וְאִם הִיָּה לִי יוֹם שֶׁל מָאָה שָׁעוֹת, הִיִּיתִי מְמַלֵּא אוֹתוֹ, אֵף
מִחֲמַת שֶׁאֶת כָּל-כֹּף מִתְעַקֶּשֶׁת שֶׁאֲכַתֵּב לָךְ, הַהֶכְרַח לוֹמֵר לָךְ, שֶׁכָּל
סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בְּנַחַל" מְלֵאִים הַתְּחִזְקוֹת וּמִכְתָּבִים, אֲשֶׁר כָּבַר
הַדְּפִיסוֹ כַּמָּה אֲלָפֵי מִכְתָּבִים, וְעוֹד יֵשׁ בְּכַתֵּב יָד יוֹתֵר מַעֲשָׂרִים אֲלֹף
מִכְתָּבִים, כָּל הַמִּכְתָּבִים הָאֵלּוּ נִכְתְּבוּ גַם בְּשִׁבְלֶיךָ, לְזֹאת אֵינִי יוֹדֵעַ
לָמָּה אֶת כָּל-כֹּף מִתְעַקֶּשֶׁת שֶׁאֲכַתֵּב לָךְ.

עִם כָּל זֹאת פְּטוּר בְּלֹא כְּלוּם אִי אֶפְשָׁר, אֲמַרְתִּי לְרוֹץ שׁוּרוֹתִים
אֵלַי אֲלִיךָ.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת שְׂמִיחָה וְעֵלִיָּזָה, כִּי כֹף אוֹמֵר רַבֵּנוּ וְ"ל

(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שְׁהִשְׁמַחָה היא רְפוּאָה לְכָל בֵּין
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְלִכְּזֶן תַּעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעְעוֹלָם
לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהִשְׁמַחָה תַּעֲזֹר לָךְ, שֶׁלֹּא תִהְיֶי כָּל-כָּךְ עֲצָבָנִית מְכֹל
דָּבָר, וּבִפְרָט עַל הַיְלָדִים, שֶׁצָּרִיכִים לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי סוֹף
כָּל סוֹף הֵם יְלָדִים, וְזֶה בְּרִיא שִׁיְהִיו שׁוֹכְבִּים וְכוּ' וְכוּ'.

נָא וְנָא רְאֵי לְהַמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וְחֶסֶד בְּעֵנִין בְּנִית הָאוֹלָם
שְׁמֻחוֹת, וְאַחֲר־כָּךְ הַבֵּית-מִדְּרָשׁ הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא יִהְיֶה קְדוֹשׁ שֵׁם
שָׁמַיִם בְּעוֹלָם, וּבְזָכוֹת הַצְדָקָה שֶׁאֵת עוֹשָׂה, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שִׁיְהִי לָךְ כָּל טוֹב בְּחַיִּיךָ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר מִמֶּךָ בְּשׁוּרוֹת
מִשְׁמָחוֹת תָּמִיד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שֶׁתִּהְיֶי בְּרִיאָה, וְיִהְיֶה לָךְ הַרְבֵּה נֶחֱם
מִהַיְלָדִים, וְתִזְכֵּי לְרֹאוֹת בְּשִׁמְחָתָם, וְאַזְכֶּה תָּמִיד לְהַשְׁתַּתֵּף
בְּשִׁמְחָתָם.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז שצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בֹּא, ה' שְׁכַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... יֵרוּ יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֵךְ מִחֲמַת שֶׁכָּבֵר הָיָה סְמוּךְ לְשַׁבַּת,
לֹא הָיָה הַפְּנָאִי לְדַבֵּר אִתְּךָ.

רְאֵה לְדַבֵּר עִם ... בְּעֶדְיָנוֹת, כִּי לֹא כָּדָאִי לְהַפְגִּס בְּמִלְחָמוֹת, אֲבָל
אֲנִי מְקוּיָה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תִּהְיֶה לָנוּ יְשׁוּעָה
גְּדוֹלָה מֵאֵד, עַל אַפָּם וְחֲמָתָם שֶׁל הָרָשָׁעִים, שֶׁמוֹנְעִים אוֹתִי מִלְבָּנוֹת

אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, כָּל אֵלּוּ הִרְשָׁעִים יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּשִׁיתַּבְטֵל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, וְהֵם עוֹד יִהְיוּ לְעֶזְרָה לִי.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה, שֶׁכָּל אָנָּשִׁי שְׁלוּמְנוּ שִׁישׁ לָהֶם בֶּן בְּתִלְמוּד תּוֹרָה, יִבֹּאוּ בְּמוֹצָאֵי-שַׁבָּת עִם יְלָדֵיהֶם, וְרָצִיתִי מְאֹד שֶׁתִּכְתֹּב לִי דו"ח מִי הָיָה חֹסֵר, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לַעֲמֹד עַל זֶה חֲזָק, שֶׁהַחֹרִים יִהְיוּ עִם יְלָדֵיהֶם בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַנִּיחַ שִׁיְהִיָּה הַפֶּקֶד יוֹתֵר, צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הָעֲנִינִים בְּיָדִים.

אִודוֹת הַמְשְׁכּוּרוֹת וְכו', תֹּאמִין לִי, שֶׁלִּבִּי נִשְׁבֵּר בְּקֶרְבִי מְאֹד, שֶׁהֵן הַמְלַמְדִּים וְהֵן הַמּוֹרוֹת כָּל-כָּף סוֹבְלִים, שֶׁהֵם לֹא מְקַבְּלִים אֶת הַמְשַׁכֵּרֶת בְּזִמָּן, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיִּכְנֹס לָנוּ שְׁפַע, שֶׁנוּכַל לְשַׁלֵּם בְּזִמָּן הַנִּכּוֹן, שְׁלֹא תִחְסַר, חֵס וְחִלְלָה, מִשְׁפָּרְתָּם.

הָעֶקֶר רָאָה לְחֹזֵק אֶת עֲצָמָךְ בְּיוֹתֵר, כִּי מִי שִׁישׁ לוֹ עֶסֶק עִם רַבִּים, הוּא צָרִיךְ הַתְּחִיזוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי לֹא חֹסֵר אָנָּשִׁי בְּקֶרֶת, שֶׁמְבַקְרִים אֶת הָאָנָּשִׁים וְכו' וְכו', וְכֵן לֹא חֹסֵר דִּקְרָנִים שְׂדוּקָרִים אֶת הָאָנָּשִׁים, וְלִכֵּן אִתָּה אֵל תַּעֲשֶׂה עֶסֶק עִם כָּל אֵלּוּ שְׂדוּקָרִים אוֹתָךְ, אוֹ כְּאֵלּוּ שְׁעוֹשִׁים עֲלֶיךָ בְּקֶרֶת, אִתָּה רָאָה לְמַסֵּר אֶת עֲצָמָךְ לְגִמְרֵי אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּתְדַבֵּר אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְדֵי פַעַם בְּפַעַם, וְתִבְרַח אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוֹ תִרְאֶה גִסִּים נִגְלִים שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ.

נָא וְנָא רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ רַק לְדַבֵּר אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַק הוּא יִתְבָּרֵךְ יוּכַל לַעֲזוֹר לָנוּ, וְרָצִיתִי מְאֹד, שֶׁהַמְלַמְדִּים יִתְדִירוּ אֶת זֶה בְּיְלָדִים, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהַרְגִּיל אֶת הַיְלָדִים, שִׁיתְבּוֹדְדוּ אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִגִּיל צָעִיר, וְשִׁידְעוּ שָׂאִין לָהֶם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן אֶת הַבְּנוֹת, רָצִיתִי מְאֹד שֶׁהַמּוֹרוֹת תִּתְדַרְנֶה בָּהֶן אֶת הָעֲנִינִן הַזֶּה שֶׁל תִּפְלֶה וְהַתְּבוֹדְדוּת, שָׂאִין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה יִתֵּן לָהֶם בִּטְחוֹן עֲצָמִי, שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֲזָק לֵב לְהַתְּחַזֵּק בְּתִיָּהֶם, וְיִוְכַלוּ לַעֲבֹד אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם.

נָא לְכַתֹּב לִי דו"ח מְכַל הַנְּעֻשָׁה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוא יַעֲזֹר, שֶׁהַכֹּל יָבוֹא עַל מְקוֹמוֹ בְּשָׁלוֹם.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שַׁבָּת שְׁלוֹם...

כִּז שְׂצוֹ.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבָּת-קִדְשׁ לְסֵדֶר בָּא, ו' שָׁבֵט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶת שׁוֹפָכֶת אֶת כָּל
לִבְךָ וְכו' וְכו'.

כַּמָּה פְּעָמִים אִמְרָתִי לָכֶם כָּבֵר, שְׁאַתֶּם אֵל תַּעֲנוּ לְכָל כָּלֵב
שְׂנוּבֵחַ וְכו' וְכו', אַתֶּם צְרִיכִים לְהַגִּיד חֵד מְשֻׁמְעִית — מְשַׁלְמִים
הָרִי טוֹב, לֹא מְשַׁלְמִים — תֵּלְכוּ לְחַפֵּשׁ מְקוֹם אַחֵר! אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
לָמָּה אַתֶּם צְרִיכִים כָּל-כָּף לְהִתְבַּלְּבֵל, זֶהוּ עֶסֶק הָרַבִּים, מִי שֶׁרַק עוֹסֵק
בְּעֶסֶק הָרַבִּים צָרִיךְ לְסַבֵּל, וּכְדָאִי הַסַּבֵּל הַזֶּה מַחֵס וְחִלְלָה, לְסַבֵּל
מִמַּחְלוֹת וְחִלָּאִים רַעִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, מַה שְּׁשׁוּמְעִים הַיּוֹם צְרוּת
וְיִסּוּרִים, וְאִם מְסִרְתִּי אֶת זֶה בְּיָדְכֶם, סִימֵן שְׂאִין לִי אִישׁ נֶאֱמָן יוֹתֵר
מִכֶּם. וְלָכֵן אֵל תַּחֲיָה בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, וּבְנוֹדָאִי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא לֹא
יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְאֶת לֹא צְרִיכָה לְהִתְבַּלְּבֵל מְכַל אֶחָד שְׁמִדְבֵּר וְכו' וְכו',
כִּי רְצִיתִי שְׁיִלְכוּ לְמְקוֹם אַחֵר, וְאִזּוּ יִנְכַּחוּ בְּמַחֲרִים.

הַעֲקֹר אֶת תַּעֲשֵׂי בִר-מִצְוָה לְבֵן שְׁלֹךְ, שְׁיִהְיֶה מְשֻׁהוּ מְשֻׁהוּ, וְאֵל
תִּסְתַּכְּלוּ מַה יֵּאמְרוּ אַחֲרֵים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יַעֲזֹר, שְׁיִהְיֶה יָרֵא
שְׁמִים, צָדִיק וְלִמְדָן, וְגַם עֲשִׂיר, וְאֶת לֹא צְרִיכָה לְהִתְבַּלְּבֵל מְשׁוּם
דְּבָר שְׁבַעוּלָם.

כָּבֵר כְּתִבְתִּי לְבַעֲלָךְ, וְאֲנִי חוֹזֵר וְאוֹמֵר לָךְ, אֲנִי מַחְזִיק שְׁהַפְתָּה
הַזֹּאת אֲסוּר לָהֶם לְהִתְפַּוֵּר אַחֵר הַבֵּר-מִצְוָה, אֲלֹא עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה
הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה, שְׁיִשְׁאֵר הַבֵּן שְׁלֹךְ בְּכַתָּה שְׁלוֹ, וּבְכַפֵּרֵת הַכַּתָּה הַזֹּה
הִיא מִיַּחְדָּת, וְהֵם מְאֹד מְצַלִּיחִים, וְלָכֵן רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד, שְׁהַכַּתָּה

אֲשֶׁר כִּז שִׁצַח בַּנְחֵל קֶסֶה

הִזוּ תִשָּׂאֵר בַּמִּסְגֶּרֶת שֶׁל ר' ... גִּירוּ יֵאִיר, וְלֹא לִהְיוֹת חֲכָמִים
וְלִהְיוֹצִיָּאָם וְכו', וְיִשְׁתַּעֲמָמוּ וְיַעֲשׂוּ הֶזֶק, וְרַחֲמָנָא לְצַלָּן, יִהְיֶה לָנוּ רַק
עֲגָמַת גִּפְשׁ וְכו' וְכו'.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, אֵל תְּשִׁימִי לֵב לְמָה שְׂאוּמְרִים, וְאַל תִּסְתַּכְּלִי עַל
אִף אֶחָד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ שְׁבוּעַ טוֹב...

כִּז שִׁצַח.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֹדֶר בֹּא, ר' שְׂבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדֵיךָ הַיָּקָר לִי
מֵאֵד, הַצְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנֹכַח קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדו"ח, וּמִמֶּשׁ הַחֲתִיגָנִי, וּמֵאֵד
מֵאֵד שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

מָה אִמַּר לָךְ! אֲנִי מֵאֵד מֵאֵד רוֹצֶה, שֶׁהַפֶּתַח הַזֶּה לֹא תִתְפָּרֵד
בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֶּן, אֲלֹא יִשָּׂאוּ אֶצְלָךְ עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַבֹּא עֲלֵינוּ
לְטוֹבָה, וְתִתְחַדֵּיר בָּהֶם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲמוּנַת חֲכָמִים,
לְמוֹד הַלְכוּת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהֵילָדִים הָאֵלּוּ יִצְלִיחוּ.

תִּכְתֹּב לִי רְשִׁימָה שֶׁל כָּל הַתְּלִמִּידִים שֶׁלָּךְ, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְכַתֵּב
מִכְתָּב לַהוֹרִים, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לְהוֹצִיא אֶפְלוּ תְּלִמִּיד אֶחָד אַחֵר
הַבֶּר־מִצְוָה, כִּי אֲנִי רוֹאֶה שְׁנֵה סִבַּת הַחֲרָבָן, שֶׁמִּסְתַּכְּבִּים מְשַׁעֲמָמִים
יְלָדִים בְּגִי בֶר־מִצְוָה, וְלֹא עוֹשִׂים שׁוּם דָּבָר, פֶּה לֹא בָּאִים, וְשֵׁם לֹא
נִכְנָסִים לִישִׁיבָה, וְהַשְׁעָמוּם הוֹרֵס אוֹתָם לְגִמְרִי, וְחֻבֵּל מֵאֵד מֵאֵד.

הַעֲקָר רֹאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שֶׁבַעוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְעוֹד תִּרְאֶה אֶת כָּלֶם תַּחַת הַחֲפָה, וְזֶה יִהְיֶה הַנַּחֲתָה הַכִּי

קסו

אֲשֶׁר

כז שצט

בַּנְחֹל

גְּדוֹל שְׁלֹף, שְׁתַּרְאָה שְׁהַשְׁקָעָה שְׁלֹף שְׁהַשְׁקָעָה בִּילְדִים לֹא הִלְכָה לְרִיק.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שְׁבוּעַ טוֹב...

כז שצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַת, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ.

מָה אָמַר לָךְ! אֶת גְּדֹל הַצֶּעַר וְהַעֲגֻמַּת נֶפֶשׁ שֵׁשׁ לִי, זֶה אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל, כִּי אַחֲרֵי הִיגִיעוֹת וְהִטְרָחוֹת שִׁטְרַחְנוּ זֶה בְּמָה שָׁנִים, הִנֵּה אֲנִי חָרִיכִים לְהִתְחִיל מַחְדָּשׁ, וְאִי אֶפְשָׁר פֹּה לְחַטֹּט מִי אֲשֶׁם וְכוּ', וְלָמָּה לֹא הוֹדִיעוּ עַד עַכְשָׁיו וְכוּ', שְׂאִין אֲשׁוּרִים וְכוּ', וְחֻבֵּל, כִּי שׁוֹנָאִים אֶפְשָׁר לְקִנּוֹת לְעֶצְמָם בְּקִלּוֹת וְכוּ', הַעֲקָר לְהַחְזִיק מֵעַמָּד, וְזֶה הִסּוֹד.

אֲנִי מֵאֵד מְקֻנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרוֹרוֹת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ עוֹד פַּעַם, שִׁיֵּצְאוּ עִם הַגְּרָלוֹת, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לִי לְכַסּוֹת אֶת הַהוֹצָאוֹת שֶׁל הַמּוֹדֵד וְהַאֲדָרִיכֵל וְכוּ', וְצָר לִי מֵאֵד, שֶׁהַגִּעּוֹנוֹ לְמִצַּב כְּזֶה, עִם כָּל זֹאת אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וּבִתְקַף צְרוּתֵינוּ וְדִאֲגוּתֵינוּ, יֵאִיר לָנוּ אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (שׁוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים כ"א): מִתּוֹךְ צָרָה רְנוּחָה, שְׁנֵאֲמַר (וּמִזִּיא ל, ז): "וַעֲתָ צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִשְׁעִי", וְאֲנִי רוֹאָה, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה מֵאֲתָנוּ פֹּה מִשְׁהוּ, דְּבַר גְּדוֹל, וְנִקְבֵּל חֲזָרָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ נְסִים גְּדוֹלִים, וְלַעֲתָ עֲתָה עֲלֵינוּ לְתַפֵּס אֲמִנוֹת אֲבוֹתֵינוּ בְּיָדֵינוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִית.

רָאָה לְהִתְחַזֵּק מֵאֵד, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטוֹב וְכוּ'

וכו', ואף שְׁמִירוֹת וּמִירוֹת סְבִלְנוּ, עִם כָּל זֹאת בְּצֶרֶה הִרְחִיב לָנוּ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַד עַכְשָׁיו, וּבִנְדָאֵי לֹא יַעֲזֹבֵנוּ בַּעַת צָרָה כְּזוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּזֵת.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֶר בְּשִׁלְחַה, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיְיִ"ה
עֲלֵיהֶם יִשָּׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְיִקָּרִים! הִנֵּה בִּנְדָאֵי שְׁמַעְתֶּם, שְׁהַסְמִ"ךְ-מ"ם עוֹד
פָּעַם הִתְחִיל לְהִשְׁתַּוְּלֵל, כִּי כְּנֶרְאָה הוּא רוֹצֶה אֶת הַמוֹעֵצָה הַדְּתִית,
וְלִכֵּן הוּא קוֹרֵא אוֹתִי בְּיָמִים אֵלּוּ לְדִין תּוֹרָה, וְכֵן הִסִּית אֶת הָרָשָׁעִים,
עַד שֶׁהֵם לָקְחוּ עוֹרֶף-דִּין, וְרוֹצִים לְסַגֵּר לָנוּ לֹא רַק אֶת אוֹלָם-
הַשְּׁמֵחוֹת, אֲלָא גַם אֶת הַבְּנִין הַקָּטָנִים, וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקָשׁ אֶת כָּל אֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שִׁיתְּפִלֵּל בְּכָל יוֹם, כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֲלָא בִּפְּהָ, וְזֶה הַכָּלִי
זִין שְׁלָנוּ — לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִנְדָאֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַצָּרָה הַצְּרוּרָה הַזֹּאת, כִּי כְּבָר רָאִינוּ
הַרְבֵּה צָרוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוֹצִיא אוֹתָנוּ מִזֶּה, וְחֲכָמִינוּ
הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים כ"א): מִתּוֹךְ צָרָה רְחוּקָה, שְׁנִאָמַר
(יְרֵמְיָה ל, ז): "וַעַת צָרָה הִיא לִיעֶקֶב וּמִמָּנָה יוֹשֵׁעַ", הַרְבֵּה פָּעָמִים
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֶה לְשַׁמֵּעַ קוֹל שׁוֹעֵת תְּפִלוֹת עִם יִשְׂרָאֵל, אֲזִ
הוּא מְכַנִּיס אוֹתָם בְּצָרָה, כְּדֵי שְׂיִבֹּאוּ וְיִבְקָשׁוּ מִמֶּנּוּ כָּל מָה
שְׂצָרִיכִים.

וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי אֵלּוּ הָרָשָׁעִים הַשִּׁיגוּ
חֵיל וְכוּ', וְזֶהוּ בַּשְּׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן — שְׁנִתְּנוּ לָהֶם כַּחוֹת
גְּדוֹלִים מְאֹד וְכוּ', וְאֲנוּ עֵינֵינוּ לֵיָּה וּלְיָה עֵינֵינוּ (סְפָה נ"א), כִּי רַק הוּא
יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְהוֹשִׁיעַ אוֹתָנוּ בַּעַת צָרָה.

מאד מאד רציתי לבקש את כל אנשי שלומנו, אם יכולים לעשות יום תפלה, ולבקש על קברי הצדיקים לבטל את הגזרה רעה שנגזרה עלינו.

מלבד זאת אבקש את אנשי שלומנו, שבכל יום שני וחמישי ובשבת בבקר ובמנחה בעת פתיחת הארון לומר פסוק בפסוק מזמור ק"ט שבתהלים, שכל הקללות שקלל דוד את שונאיו, שיתפכו על שונאינו ומתנגדינו, כי אני רואה שבשעה שאמרנו בצבור את המזמור הזה — זה הועיל, והשתיק את הכלבים במשך כמה שנים, ומאחר שהתחילו עוד פעם לנבח עלינו ולהציק לנו, עלינו להתחיל עוד פעם לבוא בעת רצון, בעת שהיכל פתוח, לומר פסוק בפסוק מזמור ק"ט, והקדוש-ברוך-הוא ישמע את תפלתנו, וימשיך את כל הקללות לשונאינו ומתנגדינו.

ען שנכנסו לנו הוצאות חדשות שצריכים לשלם למוֹדד וכו', ולאדריכל וכו', לעשות תכניות חדשות על המבנה הקים, וכן לקחת עורך-דין לבטל את הגזרה, לזאת אני מבקש את כל אחד מאנשי שלומנו מי שרק יכול לצאת עם הגרלות בעבור בנין-בית-המדרש שיצא, וחצי יקח בשביל פרנסת ביתו, וחצי ימסר בעבור הצלת בית-המדרש, כי אנחנו נמצאים בצרה גדולה מאד, ואל תקחו את זה בקלות, כי אלו "הרשעים כים נגרש השקט לא יוכל" (ישעיה נז, כ), יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתהיה להם מפלה גדולה, ואנחנו נראה ישועה נפלאה ממנו יתברך.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך הארוך.

אֲשֶׁר כּוּזָב בְּנִחַל קִסְט

אודות האזכרה של האמא, עליה השלום, את יכולה לצאת אל בית העלמין, ואין לך מה לפחד כלל, אדרבה זו זכות גדולה לנשמה כשהילדים באים לפקד את קברם של אלו שנסתלקו, ואומרים שם תפלות ותחנונים, ונותנים שם צדקה לטובת הנשמה.

ראי להתחזק באמונה פשוטה בו 'תברך, וכן תחזקי את נשות אנשי שלומנו, ובפרט עכשו, שאנחנו בעת צרה, אני צריך את העזרה של כל נשות אנשי שלומנו, שכלן תבקשנה ממנו 'תברך שמתקו ממני כל הדינים, ויתהפך רק לטובה.

בענין בנך ... גרו יאיר, יש לי עבודה קשה אתו, ואני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תב.

בעזרת השם 'תברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב מך, שאתה זוכה לעסק בהפצת מעינות החכמה החוצה, אשר אין למעלה מזה, ותראה להפיץ בכל יום, והקדוש-ברוך-הוא יתן לך ברכה והצלחה בכל מעשי ידיך, והעקר תשתדל שיהיה ביניכם שלום ואהבה הדדית בבינתכם, ותכבדו זה את זה, ועל-ידי-זה תהיה לכם הצלחה גדולה מאד, ורבנו ו"ל הקפיד מאד, שיהיה שלום בבית.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ויתגלה אליכם הטוב הגנוז.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ט.

שלום רב אַל ... תתיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לך מה לדאג, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שהכל ילך בקלות, ותולידי בקלות ותהיי בריאה, והכל יהיה על הצד הכי טוב.

העקר תחזקי את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ואז תראי נסים וגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, כי כפי תקף האמונה שיש לאדם, כן זוכה לראות ישועה גדולה, כי האמונה ממשכת ישועה. ולכן אשרי אדם שתזק באמונה, ואז יראה נסים ונפלאות שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט לך, שהקדוש-ברוך-הוא עזר לך עד עכשו, את צריכה מאד להתחזק, ולא להשבר משום דבר, ובפרט שלא יהיה לך שום חלי, כי הקדוש-ברוך-הוא גדול מאד, ובנדאי יעזר לך בהמשך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה געיעו וירדפו אַל ידידי הקר לי מאד ... גרו יאיר.

מאד מאד אָני מבקש אותך, שתשתף פעולה עוד עכשו בבקר עם ידידנו ... גרו יאיר, כי אנחנו צריכים לעשות כל מה שבידינו, ואף שהכל מלבש בטבע, עם כל זאת הקדוש-ברוך-הוא בודאי יעשה אתנו נסים ונפלאות, ולא צריכים לפחד כלל, אבל מה שצריכים לעשות מצדנו, עלינו להזדרז מאד מאד, כי אלו "הרשעים כים נגרש השקט לא יוכל" (ישעיה נז, כ), ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שגורא נסים נגלים מאד.

מאד מאד אבקש אותך שתעשה עמי חסד, שנגמר את זה מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

אני מאד מבקש אותך, שתעזור הן את הבנים והן את הבנות תינוקות של בית רבן, שהיום יעשו יום תפלה, ויבקשו את הקדוש-ברוך-הוא, ואני בטוח שרק התפלה תהפך את הגזרה, ורציתי לחדש, שיגידו בכל יום את המזמור ק"ט, שכל הקללות שקלל דוד המלך את שונאיו, שיפלו על שונאינו ומתנגדינו, כי תהלה לאל, זה עור, אשר כמה שנים הם ישובו בשקט, ומאחר שעכשו עוד פעם נתעורר הריב והמחלוקת, עלינו ללחם עם תפלה, ובודאי נפעל ממנו יתברך כל מה שנבקש.

רציתי מאד, שעוד פעם בכל יום שני וחמישי ובשבת בעת פתיחת הארון, לומר פסוק בפסוק מזמור ק"ט, והקדוש-ברוך-הוא

יַעֲזֹר, שְׁכַל הַקְּלָלוֹת שְׁקַלֵּל דָּוִד אֶת שׁוֹנְאָיו, יִפְּלוּ עַל שׁוֹנְאֵינוּ
וּמִתְנַגְּדֵינוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֵּלָתָה מִן הַשָּׁמַיִם...

תִּכְתֹּב לִי דו"ח מֵהַנְּעֻשָׁה.

כז תו.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים
בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְּהוּדִים עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

בְּאֵתִי לִבְקֹשׁ אֶת כָּל אַחַת מֵכֶן, שֶׁתַּעֲזֹרֵנִי לִי לְהַתְּפַלֵּל, כִּי אֲנִי
נִמְצָאִים בְּצָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הִרְשָׁע הַסֵּם "ד"מ"ם וְגִנְדָא דִּלְיָה,
רוֹצִים לְסַגֵּר לָנוּ אֶת אוֹלָם־הַשְּׂמֻחוֹת, וְאֶת הַמִּבְנֵה הַקָּדִים וְהַקּוֹמָה
הַשְּׁלִישִׁית, וְאֵין לָנוּ עֲצָה אַחֶרֶת עֲבָשׁוּ רַק תְּפִלָּה, אֲפִי שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ
שֶׁאֲנִי נִמְצָאִים עֲבָשׁוּ בְּצָרָה גְּדוֹלָה, עִם כָּל זֹאת כָּבֵר אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹמֵר טוֹב תְּהִלִּים כ"א): מִתּוֹךְ צָרָה רְחוּהָ, שְׁנֹאֲמֵר (יְרֻמָּה ל'
ז'): "וְעַתָּה צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמֶּנָּה יִשְׁעִי", כִּי בְּיָדַי נִזְכָּה לְרִאוּת
יְשׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד. וְלִכֵּן רְצִיתִי שְׁכַל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְאַרְגְּנוּ
וְיִבְקְשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה עֲקָר הַכְּלִי זֵין שְׁלָנוּ — רַק תְּפִלָּה,
לִבְקֹשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכָּה
לִבְטֹל אֶת הַגְּזֵרָה רָעָה הַזֶּה.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁלֹּא תִלְכְּנָה לְשׁוֹם
הוֹפְעָה שֶׁל זְמָרִים וְכוּ', וְאֲפִי שְׁזֶה מְלַבֵּשׁ כְּאֵלוֹ מַחֲזִירִים בְּתִשְׁבּוּכָה,
בְּיָדַי תִּבּוֹא עֲלֵיהֶם בְּרָכָה, וְהֵם טוֹבִים לְחִלּוּנִים, אֲבָל לֹא לָנוּ
וּלְבָנוֹת שְׁלָנוּ, שֶׁתִּהְיֶה לָּאֵל, הֵן חֲזָקוֹת בְּאַמוּנָה, וְלֹא צְרִיכוֹת לְלַכֵּת
לְשִׁמְעַ זְמָרִים שֶׁל קָלִים וְרִיקִים וּפּוֹחֲזִים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְכַנֵּס נְאוּף,
רַחֲמָנָא לִישְׁזֹבֵן, וְרַבְּנוּ ז"ל הַקָּפִיד עַל זֶה מְאֹד — לֹא לְשִׁמְעַ גּוֹנִים

מִמֶּנֶּגֶן רָשָׁע, כַּמּוֹבָא בְּדַבְּרֵי ו'ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ג'); וְלִכֵּן
אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְּכֶן, שְׂאֵל תִּלְכְּנָה, וְאֵל תִּנְחָנָה לְבִנוּתִיכֶן לְלֶכֶת
לְעָרֵב הוֹפְעָה שֶׁל זְמָרִים, וְאֶפְלוּ שְׁנֵה מְלַבֵּשׁ בִּלְבוּשׁ שֶׁל חֲזָרָה
בְּתִשְׁבָּה, זֶה שִׁיף רַק לְחִלּוּנִים, אֲבָל לֹא לָנוּ, וְלִהְיוֹמֵעַ יָנַעַם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶן, שְׁתַּצְלַחְנָה דְּרַכְכֶן תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶן בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז תִּז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּל הַמְּלַמְּדִים
בְּתִלְמוּד-תּוֹרָה "יְלָדֵי חַן", "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּיִבְנָאֵל "עִיר
בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּלְכֶם, שְׁתַּקְּחוּ אֶת כָּל הַתִּינוּקוֹת שֶׁל
בֵּית רַבֵּן, וְתֹאמְרוּ עִמָּהֶם תְּהִלִּים, וּבִפְרֹט אֶת הַמְּזֻמּוֹר ק"ט, שְׁבוּ
מִקְלָל דּוֹר הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאָיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁכָל
הַקְלָלוֹת תִּפְלְגָה עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, כִּי "הַרְשָׁעִים כִּיִּם
נִגְרַשׁ הַשֶּׁקֶט לֹא יוֹכֵל" (יְשַׁעְיָה נז, כ), וְהֵם מִתְכַּנְּנִים לְסַגֵּר לָנוּ אֶת
אוֹלָם-הַשְּׂמֵחֹת, וְכֵן אֶת הַבֵּית-מִדְרָשׁ הַקָּדִים וְהַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית, וְאִין
לָנוּ יַעֲצָה אַחֲרֵת רַק תְּפִלָּה, לְבוֹא וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנִי
בְּטוֹחַ שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, בְּזִכּוֹת תְּפִלּוֹת הַכָּל פֶּה
שְׂאִין בָּהֶם חֲטָא. וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ, שְׁכָל אֶחָד יִבְקֵשׁ, שְׁנוֹזְכָה לְרֹאוֹת
כָּבֶד בְּמִפְלֵת הַסֵּם"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, וְתִדְּעוּ לָכֶם, שְׁתִּפְּלוֹת
שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן פּוֹעֲלוֹת בַּשָּׁמַיִם מְאֹד מְאֹד, וְזֶה כָּל
הַנִּצְחוֹן שֶׁלָּנוּ וְהַכָּלִי וַיֵּן שֶׁלָּנוּ.

אֲהִיָּה לָכֶם אֲסִיר תּוֹדָה מְאֹד, אִם תִּקְיָמוּ אֶת דְּבָרֵי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תח.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל כָּל הַמּוֹרוֹת שֶׁל בֵּית-סֵפֶר "בֵּית פִּינָא", "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

מָאד מָאד אָנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, שְׁתַּגְדָּנָה תְּהִלִּים עִם כָּל הַבָּנוֹת, וְתִבְקֶשְׁנָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁתַּתְּבַטֵּל הַגְּזֵרָה רָעָה שֶׁנִּגְזְרָה עָלֵינוּ, עַל-יְדֵי הָרָשָׁעִים אֲרוּרִים, בְּהִסְתַּת הַסֵּמ"ך-מ"ם הָרָשָׁע, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׂרוּצָה לְסָגֹר לָנוּ אֶת אוֹלָם-הַשְּׁמָחוֹת, וְכֵן אֶת הַבֵּית-הַכְּנֶסֶת הַקָּדִים, וְאֶת הַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית, וְאָנִי בְּטוֹחַ, שְׁעָקֹר הַתְּרוּפָה וְהַהֲצֵלָה שְׁלָנוּ זֶה תִּפְלָה, וְלָכֵן תִּרְאוּ שְׁכָל הַבָּנוֹת תַּגְדָּנָה תְּהִלִּים, וְתִבְקֶשְׁנָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִילוֹת בָּהּ, וְכֵן תֹּאמְרֶנָּה אֶת הַמְזֻמּוֹר ק"ט, שְׁבוּ מִקָּלָל דְּוָד הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל שׁוֹנְאָיו, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁכָל הַקָּלָלוֹת הָאֵלוּ תִּפְלָנָה עַל רֹאשׁ הַסֵּמ"ך-מ"ם וְגִנְדָּא דְּלִיהּ, וְכָל אֵלוּ שְׁמָצִיקִים לָנוּ, כִּי אֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן, אֶלָּא עַל אֲבִינוּ שְׁבַשְׁמִים, וְרַק זֶה הַבֵּית מְנוּס הַיְחִידִי שְׁלָנוּ.

הַמֵּאחַל לָכֵן בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תט.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלַּח, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיה.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק וְאֵל תִּפְתָּחֵנִי מִשׁוּם דְּבָר, כִּי בּוֹדָאִי הַהֲרִיזוֹן יַעֲבֹר

אֲשֶׁר כֹּז תִּי בְּנַחֵל קֵעָה

בְּקִלּוֹת, וְהַכֵּל יִהְיֶה תִּקְיָן, וְתוֹלִידֵי בְּקִלּוֹת מָאֵד, וְתַרְגְּלִי אֶת עֲצָמֶיךָ
לֹאמַר בְּכָל יוֹם שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְהַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵי דְרַבְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַת ז' שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָיָה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אֲנִי יוֹדֵעַ אֶת הַבְּעִיָּה, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצֵּד הַכִּי טוֹב.

בְּיָדָאִי שְׁמַעְתָּ, שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, עוֹד פַּעַם הִסִּית
אֶת הַתּוֹשָׁבִים נִגְדָנוּ, וּבִפְרֹט מְקִימִים תִּיק לְסָגֹר לָנוּ אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ
הַקָּדִים, וְגַם אֶת הַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית — הִיָּה לֹא תִהְיֶה, לְזֹאת תִּרְאִי
לְעוֹרֵר אֶת כָּל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲשׂוֹת יוֹם תְּפִלָּה, וּלְבַקֵּשׁ
וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שְׂיַחֲסוּ וִירַחֲסוּ עָלֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה
גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֵין לָנוּ יַעֲצֶה רַק לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדּוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק
הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לְעֹזֵר לָנוּ, וְלֹא אַחֵר, וּבְזֶה שְׁנֵהְיָה חֲזָקִים בְּתַפְלָה,
נוֹכַל לְבַטֵּל אֶת הַגְּזֵר-דִּין, וְיִמְשְׁכוּ עָלֵינוּ חֲסָדִים וְרַחֲמִים רַבִּים,
וְנִזְכֶּה לְרֵאוֹת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַת, ז' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְאֵין אֶת צָרִיכָה לְפָחַד מִשׁוֹם דְּבָר, זֶה רַק בָּא מִמַּתַּח, וְזֶה דְּבָר טַבְעִי, כְּשֶׁהִבַּת הָרֵאשׁוֹנָה הוֹלֵכֶת לְלֶדֶת, שֵׁישׁ לֹאמָא חֲרָדוֹת וּכְאָבִים, וְלִכֵּן אֶת לֹא צָרִיכָה לְפָחַד, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק אֵלֵינוּ אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְבוֹא וּלְבַקֵּשׁ, וְהוּא בּוֹדֵאֵי יוֹשִׁיעֵנוּ.

בּוֹדֵאֵי שְׁמַעְתָּ מֶה שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם הִרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, תּוֹפֵר עֲלֵינוּ תִּיקִים וְכו', וּמִסִּירוֹת וְהִלְשָׁנוֹת, בְּכֵן רָאִי לְעוֹרֵר אֶת כָּל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַעֲשׂוֹת יוֹם תְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְרַחֵם עֲלֵינוּ, שְׁנֹזְכָה כָּבֹד לִישׁוּעָה, לְהַפְטֹר כָּבֹד מִהִרְשָׁע הַמִּרְשָׁע הַזֶּה מִסִּית וּמִדִּיחַ.

אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גָּדֹל הַמִּצְוָה שְׁעִשִּׁית, שְׁלֵמֶדֶת טְהוֹרַת הַמִּשְׁפָּחָה עִם הַכֹּלָה הַחֲדָשָׁה, וְזֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה שְׂאֵדָם זֹכָה לַעֲשׂוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה מְאֹד חָשׁוּב לְמַעַלָּה, וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעַלֵּת הַמִּצְוֹת, הָיוּ מִתְמַיִדִּים בְּזֶה בִּיחָר.

רָאִי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֲעוֹלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדֵאֵי נֹזְכָה לְרֵאוֹת יִשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תיב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר בשלח, ז' בשבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל כלליות נשות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד, וישמרן ויצילן מפל צרה וצוקה, מפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהן, אמן.

חסידי השם יתברך, שאני זוכה שוב לכתב לכן דבורי אמונה, יראת שמים והלכה, שזה דבר גדול מאד, ואשרי מי שזוכה בכל יום, ועל-כל-פנים פעם אחת בשבוע — להתחזק בדבורי תורה, אמונה והשגחה פרטית, כי עוברים בזה העולם כל-כף הרבה צרות ויסורים, שצריכים רחמים רבים על כל פרט ופרט. ונתחזק כדרךנו בכל שבוע בהלכה, פרשת השבוע והשקפה.

הלכה

אשה מחיבת להדליק גרות לכבוד שבת. המצוה היא להדליק שני גרות לכבוד שבת, וזה חוב מצד דברי חכמים, שלמדו מ"זכור ושמור", שצריכים להדליק שני גרות דיקא. אבל מצוה זו שיכת ביותר לאשה, כי היא מצויה בבית, והיא יותר קרובה לבית, אזי מסרו לה מצוה זו. וכן אומרים חכמינו הקדושים (פנחומא נח): היא כבתה גרו של עולם, לפיכך תשמר הדלקת הנר; האשה היה לה חלק בחטא אדם הראשון, כי היא החטיאה את בעלה, היות שהנחש בא אל חוה והחטיאה, והיא הלכה ופתתה את בעלה, אזי מחמת שהיא כבתה גרו של עולם, על-כן תעסק בגרו של עולם, לכן מסרו מצוה זו לאשה. וברגע שאשה מדלקת את הנרות, היא מקבלת בזה שבת, ואחר הדלקת הנרות, אסור לה לעשות שום עבודה של חל.

עקר המצוה שני גרות. הדור המצוה — להדליק שני גרות של שמן זית, ואומרים חכמינו הקדושים (שבת כג:): הרגיל בנר הגוי ליה בנים תלמידי חכמים וחתנים רבנן; בעת הדלקת הגרות האשה יכולה לפעל אצל הקדוש-ברוך-הוא כל אשר צריכה, אם היתה האשה יודעת איזה עת רצון זה בשמים בעת הדלקת הגרות, לא היתה וזה משם לפני שהיתה מכסה עיניה, ושופכת לפה להקדוש-ברוך-הוא. וכך אומרים חכמינו הקדושים (תנחומא תצוה): אם תדליקו לפני גרות, אני מאיר לכם מהמאור הגדול לעתיד לבוא; כשהאשה מדליקה גרות, אני מאירה אור גדול בשמים, וכשהאשה בוכה ושופכת לפה לפניו יתברך, אני נענית מן השמים, ועונים לה לכל בקשותיה מאתו יתברך. ועל-כן עקר המצוה היא שני גרות של שמן זית, כנגד: "זכור ושמור". ואנו נוהגים משמתחתנים, האשה מדליקה שני גרות שמן זית, וארבעה גרות של חלב. הקדוש-ברוך-הוא עוזר וכשנולד בן או בת מוסיפים עוד נר, וכן בכל פעם שנולד ילד מוסיפים עוד נר. יש כאלו שמדליקים עשרה ועשרים ושלושים גרות בלי חשבון. הגם שיש בזה מעלה, כי הרבה גרות מביאים הרבה אור, אבל יש בזה גם חסרון; כי ברגע שהאשה מקבלת על עצמה להדליק כן וכך גרות, ושבוץ אחד אינה מדליקה כן, יש לה ענש, על-כן למה לה להפגס בנדרים ובקבלות שתסבל אחר-כך, חס ושלום. על-כן הטוב ביותר — תכף כשמתחתנים, מדליקים שני גרות של שמן זית וארבעה גרות רגילים כנגד שם הנו"ה ברוך הוא וברוך שמו. וכל פעם שנולד עוד ילד, מוסיפים עוד גרות.

וצריכים לשמור על מצוה זו מאד, כמאמרם ז"ל (שבת לא:): על שלש עברות נשים מתות בשעת לידתן: על שאינן נוהרות בהדלקת גרות, בטירת המשפחה ובהפרשת חלה; למה דיקא בשעת לידתן? כי אין השטן מקטרג אלא בשעת סכנה, ולכן על האשה להזהר בזה מאד, כי אם מזלזלת בהן, היא בסכנה בעת הלדה. ולהפך כשהאשה נוהרת בהדלקת הגרות, הקדוש-ברוך-הוא עוזר לה, שמולדת בנקל. ולכן אשרי האשה המוסרת נפשה להכין כבר את השלחן כמה שעות לפני שבת, והגרות סדורים ומוכנים וערוכים על השלחן,

וּבְרָגַע שְׁמָגִיעַ זָמַן הַהִדְלָקָה, תְּדַלִּיק אֶת הַנֵּרוֹת, וּתִבְקֹשׁ אֹז מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל צָרָתָהּ.

מוֹהֲרֵנָּה ז"ל אָמַר לֹא שָׁתוּ וְכֵן לָבְתוּ וּלְבָנֶיהָ, שְׂיֵאמְרוּ לְנִשְׁוֹתֵיהֶם, שְׁבַעַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת יִגִּידוּ: "כִּשְׁם שְׂאֲנֵי מִדְּלִיקָה עָתָה נֵרוֹת שְׁבַת וְהֵם מְאִירִים, כִּי יִדְלַק הָאוֹר שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וְיֵאִיר בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ". לְמַדִּים מִכָּאן, שְׁבַעַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת יֵשׁ עֵת רָצוֹן גָּדוֹל בְּשָׂמִים, וְצָרִיכִים הֵרֵבָה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֹז, וּבִפְרָט אֲשֶׁה שְׁלֹא חָסַר לָהּ מֵה לְבַקֵּשׁ: הֵן עַל הַיְלָדִים, שְׂיֵהִיו תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, יֵרָאִי שְׂמִים, וְהֵן כְּשֶׁהִיא מְעַבְרַת, שֶׁהַעֲבָר יִהְיֶה תִּקְוָה וְהַלְדָּה תִּהְיֶה קֶלֶה וְתִלְדַּד בְּנִקָּל, וְהַכֹּל יַעֲבֹר כְּשׁוֹרָה וּבְנִקָּל, וּלְבַקֵּשׁ עַל בְּעָלָהּ וְעַל פְּרִנְסָהּ, הַכֹּל לְכָל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לָהּ תִּבְקֹשׁ. וּבִפְרָט מִי שְׂאִין לָהּ יְלָדִים, תַּעֲמִיד אֹז עַל יַד הַנֵּרוֹת, וְתִשְׁפֹּף דְּמָעוֹת כַּמִּים, כִּי זֶהוּ הָעֵת רָצוֹן שֶׁל הָאֲשֶׁה. וְאִם הָאֲשֶׁה לֹא תִהְיֶה בְּטַלְנִית, אֲלֹא תִנְצֹל אֶת הָעֵת רָצוֹן הַזֶּה שֶׁל הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת, אֲזִי לֹא תִזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁתִּרְאֶה יְשׁוּעָה. אֲבָל צָרִיכִים לִזְכֹּר, תִּכְיָ-וּמִיד כְּשֶׁהַדְּלִיקָה נֵרוֹת, קִבְּלָה עַל עֲצָמָה שְׁבַת, וְאִסּוּר לָהּ לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֲבֹדָה דְּחַל, שׁוּם מְלָאכָה, כִּי קִבְּלַת שְׁבַת מִתְחִילָה לֹאֲשֶׁה בַּעַת הַדְּלָקַת הַנֵּרוֹת.

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ — פְּרִשְׁת בְּשַׁלַּח

כְּתוּב (שְׁמוֹת יג, יז): "וַיְהִי בְּשַׁלַּח פָּרְעָה אֶת הָעָם, וְלֹא נָחַם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא, כִּי אָמַר אֱלֹקִים, פֶּן יִנָּחַם הָעָם בְּרֹאֲתָם מִלַּחְמָה וְשָׁבוּ מִצְרַיִמָּה"; אוֹמֵר הַמִּדְרָשׁ (עֲבוּדָה זָרָה יט.), לָמָּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא רָצָה שָׁעַם יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעָה שְׂיֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם, יַעֲבֹרוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים? אֲלֹא הַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ לִיצָנִים גָּדוֹלִים, וְאִם עִם יִשְׂרָאֵל הָיוּ עוֹבְרִים דֶּרֶכָם, הִיתָה נִדְבָקַת בָּהֶם הַלִּיצָנוּת, וְהָיוּ כּוֹפְרִים בַּעֲקָר, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, לָכֵן לֹא רָצָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיַעֲבֹרוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא לְמִצְרַיִם. נִשְׁאַלְת הַשְּׁאֵלָה: הֲלֹא עָשָׂר מִכּוֹת קִבְּלוּ פָּרְעָה וְכָל הַמִּצְרַיִם, עַד הַמִּכָּה הָאֲחֵרוֹנָה שְׁצַעֲקוּ: צֵאוּ מִכָּאן וְהִסְתַּלְקוּ, עֲזָבוּ אֶת מִצְרַיִם!

ועבדי פרעה אמרו לו: "הטָרם תדע כי אֲבָדָה מִצְרִים?!" ואִיזָה סָבֵל סָבֵלוֹ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיוּ מִשְׁעַבְדִּים בְּשַׁעֲבוֹד קָשָׁה כָּל-כָּף אֶצֶל הַמִּצְרִים. וּבַתּוֹךְ כָּךְ רָאוּ אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְגָלָה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, הוֹצִיאָם מֵעֲבָדוֹת לַחֲרוּת, מִשְׁעֲבוֹד לַגָּאֵלָה, מִחֲשָׁף לְאוֹר. וְעַם כָּל זֹאת לֹא רָצָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יַעֲבֹרוּ דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, אֲשֶׁר הָיוּ לִיֻּצִּים, וְעַל-יְדֵי לִיֻּצְנוֹת הָיוּ הוֹרְסִים אֶת כָּל בְּנֵינָה הָאֲמוּנָה שֶׁבִּנְנָה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ. לְמַדִּים מִכָּאן חֲמַרַת קִלְפַת הַלִּיֻּצְנוֹת; הִנֵּה מֹשֶׁה רַבֵּנוּ מִפְּרָסָם לְכֻלָּם אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וּבָא לֵץ אֶחָד וְאוֹמֵר: "מָה פֶּתָאִם? מָה זֶה? כָּלוּם!" וּכְבָר מִתְחִילִים לַחֲלֹק עַל מֹשֶׁה, וְרוֹצִים לְשׁוֹב מִצְרִימָה. וְכִיצַד יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, אַחֵר הַסָּבֵל הַגָּדוֹל שֶׁסָּבֵלוּ בַּמִּצְרִים, עַל-יְדֵי לִיֻּצְנוֹת שֶׁל אִיזָה פּוֹחֵז אֶחָד, כִּבֵּר יַחֲזֹרוּ? הַתּוֹרֵץ: כֵּן! כִּי לִיֻּצְנוֹת אַחַת דּוֹחָה מֵאַה תּוֹכָחוֹת. "וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא," הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יָדַע בְּרֹאשׁ מָה שִׁיְהִיָּה בִּסּוּף, אִם יָבוֹאוּ לִיֻּצְנִים, הֵם עֲלִילִים לַהֲרֵס הַכֹּל, אֶת כָּל הַעֲצוֹת הַנִּפְלְאוֹת שֶׁקָּבְלוּ. לְזֹאת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי בִּרְכוּת כ:): קָשָׁה הִיא הַלִּיֻּצְנוֹת, שֶׁתַּחֲלָתָה יִסּוּרִים וְסוּפָה כְּלִיָּה. אֲנִי עֲדִים, שֶׁקּוֹרִים מְקָרִים חֲרִיגִים בְּעוֹלָם, אֲנָשִׁים צָעִירִים מְתִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, נִשְׁאָרִים בְּתִים מְלֵאֵי יְתוּמִים, אוֹ הַבַּעַל צָעִיר וְנִפְטָר מִמַּחֲלָה מִמֶּאֱרַת, אוֹ הָאִשָּׁה נִפְטָרַת מִמַּחֲלָה מִמֶּאֱרַת, וְאִין יוֹם בְּלִי סָבֵל, וְאִין יוֹדְעִים עַל מָה וְלָמָּה? אֵךְ אֵינָם שָׂמִים עַל לֵב, שֵׁשׁ כָּאן לִיֻּצְנוֹת, עוֹשִׂים לִיֻּצְנוֹת מִצְדִּיקִים הַדְּבוּקִים בַּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וְלִכֵּן מְשַׁלְּמִים אֶת הַמַּחִיר.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי שְׁקָלִים יא:): אִין דּוֹר שְׂאִין בּוֹ לִיֻּצְנִים כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד. בְּכָל דּוֹר וְדוֹר יִשְׁנֵם לִיֻּצְנִים, אֵךְ כְּדוֹרוֹ שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ הָיוּ גְּדוּלִים בִּיּוֹתֵר, וְעָשׂוּ כָּל מִיָּגִי לִיֻּצְנוֹת מְדוּד הַמֶּלֶךְ. הֵיכּוֹלִים לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר דְּבָר זֶה? דָּוִד הַמֶּלֶךְ הוֹתִיר לָנוּ סֵפֶר תְּהִלִּים, שְׁמִי שֶׁצָּרִיךְ אִיזוֹ יִשׁוּעָה, לֹקַח מִיד אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים וּמִפִּיל תַּחֲנוּנוֹת לִפְנֵי הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא וְכו', וּמִמֶּנּוּ עָשׂוּ לִיֻּצְנוֹת? אֵלָּא כֵּן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שְׁקָמִים רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שֶׁהֵם בְּדֶרֶךְ כָּלל נוֹאֲפִים, כִּי הַפְּלִשְׁתִּים הָיוּ נוֹאֲפִים אוֹמֵר רִשְׁ"י בְּשֵׁם הַמֶּדְרָשׁ, שֶׁכִּיצַד

נוֹלְדוּ הַפְּלִשְׁתִּים? כְּתוּצָאָה מְנאֹף, כְּדַכְתִּיב (בְּרֵאשִׁית י, יד): "וְאֵת
פְּתֻרְסִים וְאֵת כְּסֻלְחִים, אֲשֶׁר יֵצְאוּ מִשֵּׁם פְּלִשְׁתִּים", אוֹמֵר רַש"י,
שְׂרָחֲמָנָא לִישׁוּבָן, מַחְלִיפִים אֶת בְּתִיתָהֶם אֵלֹהִי לְאֵלֹהִי, וּמֵהֶם יֵצְאוּ
פְּלִישְׁתִּים. לְמַדִּים מִכָּאן, שְׂכָל אֵלֹהִי הַמִּתְלוּצָצִים נִקְרָאִים פְּלִישְׁתִּים,
וְהֵם בְּכָלֵל מִמְּזֻרִים; כִּי לֹא יִמְלֹט שְׂאָחַד יִתְלוּצֵץ מִצְדִּיק הַדְּבֹק
בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם לֹא שְׁנוּלָד בְּפִסּוּל, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. וְהִנֵּה בַּעַת
יֵצִיאֵת מִצְרִים אָנוּ רוֹאִים, אַחֵר אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים שֶׁהָיוּ, הִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לֹא רָצָה לְהַעבִיר אֶת יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִישְׁתִּים, כִּי חָשַׁשׁ
שְׁלִיצְנוּת הַפְּלִישְׁתִּים תּוֹרִידֵם בַּחֲזָרָה מִצְרִימָה, וְיִתְחַרְטוּ מִדּוּעַ בָּאוּ.
וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (עֲבוּדָה נֹרָה יט.) עַל הַפִּסּוּק: "וּבְמוֹשֶׁב
לְצִים לֹא יֵשֵׁב", שֶׁלֹּא יֵשֵׁב בְּמוֹשֶׁב אֲנָשִׁי פְּלִישְׁתִּים, מִפְּנֵי שְׁלִיצְנוּת
הָיוּ. בְּשֶׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (פִּסְחִים קיב.), שְׁרַבְנוּ הִקְדוּשׁ
הַזֶּהִיר אֶת בְּנֵיו וְאֶמְרָם: אַל תִּגְּדוּ בְּשֶׁכְּנָצִיב מִשּׁוּם דְּלִיצְנֵי הָיוּ,
וּמִשְׁכּוּ לָךְ בְּלִיצְנוּתָא. רוֹאִים מִכָּאן, אֶת חֲמַר הָעוֹן שֶׁל לִיצְנוּת.

עַל-כֵּן עָלִינוּ לְלַמֵּד מוֹסֵר הַשְּׂכָל, לַעֲקֹר מִמֶּחֱנֵנוּ אֶת מַדַּת
הַלִּיצְנוּת, שְׁמִתְלוּצָצִים מִן הִקְדָּשָׁה, אֲשֶׁר זֶה הָעוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר,
וְסוּבָלִים אַחֲרֶ-כֵּךְ סָבָל גָּדוֹל מְאֹד, עַד כְּדֵי כָּךְ, שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּעֵצְמוֹ שֶׁהוּא הוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, לֹא רָצָה שִׁיעֲבֹרוּ, דֶּרֶךְ
הַפְּלִישְׁתִּים שֶׁהָיוּ לִיצְנִים גָּדוֹלִים מְאֹד, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה אֲנַחְנוּ
בְּשׁוּר וָדָם, בִּיצֵד עָלֵינוּ לְשֹׁמֵר שְׂבִימְחֵנוּ לֹא יִהְיוּ לִיצְנִים, וּבִרְגַע
שְׂאָחַד מִתְלוּצֵץ מִהַצְדִּיק, צְרִיכִים לְהִשְׁמֵר מִמֶּנּוּ, וְלִשְׁמֹר מִרְחָק
מִקְרִבָתוֹ, כִּי בִּנְקֹל יָכוֹל לְנַתֵּק אֶתְכֶם מִהִקְדָּשָׁה, כִּי אִם אֵין אֱמוּנָת
חֲכָמִים אֵין אֱמוּנָה בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּדַכְתִּיב (שְׁמוֹת יד, לא):
"וַיֹּאמְרֵנוּ בְּה' וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוֹ", וְשׂוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים (מְכִילֵתָא
בְּשַׁלַּח, פֶּרֶשֶׁה ו'): אִם בְּמִשְׁה הָאֱמִינוּ, בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא כָּל
שָׂכָן? אֵלֹא מִכָּאן שֶׁאִם אֵין אֱמוּנָת חֲכָמִים, אֵין אֱמוּנָה בְּהִקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם מִתְלוּצָצִים מִמֶּשֶׁה יִתְלוּצְצוּ גַם מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
וְזֶהוּ לְמוֹד עֲמֹק עֲמֹק, אֵיךְ שְׂצָרִיכִים לְשֹׁרֵשׁ מֵאֲתָנוּ אֶת הַלִּיצְנִים,
מִסְפִּיק לֵץ אַחַד שִׁיכוֹל לְהִרְס הַכֹּל.

כֹּחַ הַלִּיצְנוּת גָּדוֹל מְאֹד. עַד כְּדֵי כָּךְ שְׂאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ (שְׁמוֹת

רבה, פֶּרֶשֶׁה נב:): הִיָּה מִשֶּׁה עוֹסֵק בַּמִּשְׁכָּן, וְהָיוּ לִיצְנֵי הַדּוֹר אוֹמְרִים: אֲפֹשֶׁר שֶׁהִשְׁכִּינָה שׁוֹרָה עַל-יְדֵי בֶן עַמָּרם?! אַתֶּם רֹאִים שֶׁמִּשֶּׁה רִבְּנוּ בּוֹנֶה אֶת הַמִּשְׁכָּן, וְאַתֶּם שׁוֹאֲלִים הֲיִתְכֵן שָׁכֵן עַמָּרם יוֹרִיד אֶת הַשְׁכִּינָה?! וְקִרְאוּהוּ בְּזִלְזוּל וְכו', מִכָּל שָׁכֵן שֶׁעָלִינוּ לַעֲקֹר מֵאַתָּנוּ אֶת הַלִּיצְנוֹת, וְלֹהֵשֶׁמֶר מָאֵד, שֶׁשּׁוּם לִיצְנוֹת לֹא תִחְדֹּר לְתוֹכָנוּ.

כְּמוֹ-כֵן מְצִינוּ בַּפֶּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, אַחֵר שֶׁיֵּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, נִפְטְרוּ מִהַמִּצְרִים, מִן הַרְשָׁעִים שֶׁהַעֲבִידוּם בַּפֶּרֶךְ, בַּחֲמֹר וּבִלְבָנִים, וְהַעֲלִיפוּ בָהֶם מִכּוֹת רָצַח, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְהָיָה זֶה מִמֶּשׁ מִחֲנֵה הַסֵּגֶר, שׁוֹאֵה. וְתִכְףּ פְּשִׁיּוּצָאִים, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶל מֹשֶׁה: "דְּבַר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשׁוּבוּ וַיָּחֲנוּ לִפְנֵי פִי הַחִירָת וְגו', וְאָמַר פְּרַעֲה נִבְכִּים הֵם בְּאַרְץ סֹגֵר עֲלֵיהֶם הַמִּדְבָּר, וְחִזְקָתִי אֶת לֵב פְּרַעֲה וַיִּדְרֹךְ אַחֲרֵיהֶם" וְגו' (שְׁמוֹת יד, ב-ג); הִנֵּנוּ אַחֵר שֶׁיֵּצְאוּ מִמִּצְרַיִם, וְהוֹלְכִים לְכוּן הֵימָּה, אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁצָרִיכִים לַחֲזֹר. בְּדֶרֶךְ כָּלל, כָּל אָדָם הִיָּה אוֹמֵר, אֵינֶנִּי מִבֵּין, הֲלֹא אֲנִי שָׂבִים לְהִיכֵן שְׁבָאֲנוּ?! הֲלֹא, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, שֶׁבִּרְחֻמֵּי הַמִּצְרִים, וְכִיצַד יִתְכֵן שְׁאֲנוּ חוֹזְרִים לְאוֹתוֹ מְקוֹם? אוֹמֵר רַש"י: "וַיַּעֲשׂוּ כֵן" — מִגִּיד שֶׁבָּחָן, שֶׁשְׁמַעְנוּ בְּקוֹל מֹשֶׁה, וְלֹא אָמְרוּ אֵיךְ נִתְקָרַב לְרוֹצְחֵינוּ, אֲלֹא אָמְרוּ: אֵין לָנוּ אֲלֹא דְבַרִּי בֶן עַמָּרם.

תִּתְאָרוּ לַעֲצֻמְכֶּם, הִנֵּה בּוֹרְחִים מִהַמִּצְרִים אַחֵר סָבֵל גְּדוֹל שֶׁסָּבְלוּ מֵאֲתִים עֶשֶׂר שָׁנִים בַּמִּצְרִים, וְהִגִּיעַ הַיּוֹם הַמִּיחָל, שֶׁיִּכּוֹלִים לַצֵּאת מִמִּצְרַיִם וּלְהַפְטֹר מִהַצְרוֹת, וְהוֹלְכִים מִחוּצָה לָהּ, וְהִנֵּה הַמִּצְרִים רוֹדְפִים אַחֲרֵיהֶם. וְהִנֵּה אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה, תֹּאמַר לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיִּחְזְרוּ אֲלֵיהֶם. הֲלֹא אֵין הַדְּבַר מוּבֵן בַּשִּׁכָּל, לַחֲזֹר אֶל הָאוֹיֵב הַצָּר וְהָאֲכֹזֵר הַזֶּה? וְכָתוּב (שְׁמוֹת יד, ד): וַיַּעֲשׂוּ כֵן; אוֹמֵר רַש"י: זֶה שֶׁבָּחָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא שְׁאָלוּ שְׁאֵלוֹת, אֵף שֶׁזֶה הַפֶּךְ הַהֲגִיוֹן, אֵף אִם מֹשֶׁה רִבְּנוּ אוֹמֵר לַחֲזֹר — אֲנִי חוֹזְרִים. מִזֶּה לְמַדִּים מִהִי אֲמוֹנַת חֲכָמִים, אֵף שֶׁהַצְדִּיק אוֹמֵר דְּבַר בְּלִיתִּי מוּבֵן כְּנֶגֶד הַשִּׁכָּל, מְמַלְאִים אוֹתוֹ בְּשִׁלְמוֹת. כִּי אֲמוֹנַת חֲכָמִים זֶה הַיִּסוֹד בִּיְהוּדוּת וּבְלִי זֶה אֵין כָּלוּם, בְּלִי אֲמוֹנַת חֲכָמִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲנִי עֲדִים לְאִילוֹ צָרוֹת מְגִיעִים.

כִּי אִם אָדָם מִתְחַזֵּק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, אוֹמֵר רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי מוֹתֵר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵּג, אֵךְ בְּלִי אֲמוּנַת חֲכָמִים אֵינוֹ יוֹדֵעַ לְשִׁית לְעֲצָמוֹ עֲצָה, אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה לַעֲשׂוֹת. וְהִנֵּה אָנוּ רֹאִים בְּמִצְרַיִם, כְּשִׁיִּצְאוּ כָּבֶד מִשָּׁם, וְהוֹלְכִים לְכוּנֵן הַיָּם בְּטָרֶם קָרָה הַיָּם הַגָּדוֹל, וְהִנֵּה מֵשָׁה רַבְּנוּ אוֹמֵר לָהֶם לָשׁוּב; הֲלֹא הָיוּ צָרִיכִים לְהִתְקוּמָם כְּנִגְדּוֹ, וְהִנֵּה אָנוּ רֹאִים, שֶׁכָּלֶם שָׁמְעוּ בְּקוֹל מֵשָׁה וְאָמְרוּ: אֵין לָנוּ אֵלָא דְבָרֵי בֶן עַמָּרָם. זֶה צָרִיךְ לְהִיטֵל לָנוּ לַמּוֹד עֲמָק עֲמָק בְּאַמוּנַת חֲכָמִים, וְאִם תִּהְיֶה לָנוּ אֲמוּנַת חֲכָמִים, נִזְכֶּה לְהַצְלִיחַ, וּבִפְרָט עִם יִלְדֵינוּ.

הַשְׁקָפָה

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֵנִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר בְּבֵית-דִּין שֶׁל מַעֲלָה, שֶׁהִקְמַתִי קִהְלָה מְאֹד יָפָה, קִהְלָה יְחִידָה בְּמִינָה: פְּעוּטוֹן, גִּנִּים, תַּלְמוּד-תּוֹרָה לְבָנִים, בֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת, כּוֹלֵלִים, יְחִידִים בְּמִינָם בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ. מַהִי יְחִידִיוֹת קִהְלָתָנוּ וּמוֹסְדוֹתֵינוּ? שְׁמִדְבָּרִים בְּאִפֻּן גָּלוּי מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין מִתְבַּיִשִּׁים לְדַבֵּר פְּתוּחַ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל זֶה אָנוּ חוֹזְרִים פַּעַם אַחֵר פַּעַם, שָׂאִין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאֵין לָנוּ עֲצָה אַחֶרֶת רַק לְבוֹא לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְדָבָר זֶה אֵין בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, שֶׁמֶהִפְעוּטוֹן כָּבֶד הַמְטָפְלוֹת תִּשְׁרָנָה עִם הַיִּלְדִּים שִׁירֵי אֲמוּנָה, וַיִּדְבְּרוּ אֵלֵיהֶם: הִנֵּה, הִנֵּה ה'! בְּגָנִים — מְדַבְּרִים פְּתוּחַ מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. בְּתַלְמוּד תּוֹרָה וּבְבֵית-סֵפֶר אֵלּוּ הַלְמוּדִים שָׁלָנוּ, שָׂאִין לָנוּ רַק אֶת הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכֵן בְּכָל הַקִּהְלָה, מְלַמְּדִים שָׂאִין רַק הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. אֲבָל אֵנִי מְכַרְח לֹאמַר לָכֶם, שְׁבָנִית הַקִּהְלָה בָּאָה לִי בְּדָמִים תְּרִתִּי מִשְׁמַע, דָּם שְׁנִשְׁפָּף בְּמִים, מַעֲגָמַת גִּפְשׁ חֲרוּפִין וְגִדּוּפִים שְׁפִיכוֹת דָּמִים שָׂאִנִי סוֹבֵל מִהֶרְשַׁע מִרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, זֶה שְׁנִים עַל גְּבִי שְׁנִים, וְכֵן עָלָה לִי כֶסֶף, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כָּל פָּרֹט וּפָרֹט עָלָה לִי הוֹן רַב; הֵן הַמִּקְנֶה וְכוּ' וְעַד הַבֵּית-הַכְּנֶסֶת וְהֵן כָּל הַשְּׁנִים שֶׁהִצְרַכְנוּ לְשֹׁכֵר דִּירוֹת, כְּדִי לְחַנּוּךְ אֶת

יִלְדֵינוּ, כִּי הָרָשָׁע הַמְרָשָׁע הָזֶה גָּזַל מֵאֲתָנוּ אֶת בֵּית־הַסֵּפֶר וּמִסְרוֹ לְמִי שֶׁמָסַר, הָעֶקֶר שֶׁלָנוּ לֹא יִהְיֶה. וְכֵן נִמְשָׁךְ כָּבֵר שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה. וּבְנֵינוּ קָהֵלָה יָפָה בְּמִינָהּ, וְאֲנִי חוֹזֵר שׁוֹב עַל דְּבָרִי, אֲנִי יָכוֹל לְהַעֲדִי בְּבֵית־דִּין שֶׁל מַעֲלָה בְּגָאוֹה וּבְגָאוֹן, שָׁאִין עוֹד בְּכָל הָעוֹלָם קָהֵלָה שְׁמִדְבָּרִים פְּתוּחַ מִהֶקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא, וְנִמְצָאִים מֵאֲתָנוּ אֲנָשִׁים הַמְדְּבָרִים בְּרָבִים מִהֶקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא, הוֹלְכִים לְהַפִּיץ אוֹר רַבְנוּ ו'ל', מְדְבָרִים דְּבוּרֵי אֱמוּנָה. אֲבָל כָּלְכֶם תַּעֲדוּ, שָׁבָא לָנוּ הַדְּבָר קִשָּׁה מְאֹד, בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְאֹד, בַּעֲגִיזוֹת וּבְדַחְקוֹת הַמְסוּבָבִים אוֹתָנוּ, וּבְמִסִּירוֹת שֶׁמוֹסְרֵנוּ הָרָשָׁע הַמְרָשָׁע הָזֶה. בְּרוּךְ הַשֵּׁם עַד עֵתָה הַנֶּעַר שֶׁלָנוּ שְׁמוּרִים מִחֻטָּאִים, חֲתָנוּ אוֹתָם סְמוּךְ לְפָרְקָם, וְאֲנִי מְאֹד מְקוֹנֶה לְהֶקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא, שֶׁהַהוֹרִים אֵינָם מִתְחַרְטִים, וְלֹא הוֹלְכֵתִי אֲתָכֶם שׁוֹלָל. הִנֵּה יֵשׁ לָכֶם בָּנִים נְקִיִּים וּבָנוֹת נְקִיּוֹת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אַתֶּם יְכוּלִים לִילֹךְ לִישׁוֹן בְּמִצְפּוֹן שְׁקֵט, שְׁאֵינְכֶם צְרִיכִים לְדָאג הֵיכָן מְסֻבָּבִים הֵילָדִים. אֲפִי שֶׁהָרָשָׁע הַמְרָשָׁע מָסַר אוֹתִי, וְאֵינִי נָח כְּרָגַע, מוֹסֵר וּמוֹסֵר וּמְלָשִׁין וּמְלָשִׁין, וְיִדְעֵתִי מֵרֹאשׁ מֵה שִׁיקְרָה בְּסוֹף, הַסֵּמ"ךְ־מ"ם אֵינִי יָכוֹל לְסַבֵּל שֵׁשׁ עֵדָה קְדוּשָׁה שְׁמִדְבָּרִים רַק מִהֶקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוא, שְׁחִיִּים בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, וּמְחַנְכִים אֶת הֵילָדִים בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה, שָׁאִין מְצוּי דְּבָר זֶה בַּעֲזִירוֹת הַגְּדוֹלוֹת. לְזֹאת אֵינְנוּ שׁוֹקֵט כְּרָגַע, וּמוֹסֵר מִחֲדָשׁ בְּכָל פַּעַם.

אֲנִי נִמְצָא עֵתָה בַּעֲצָה צָרָה גְּדוֹלָה מְאֹד. מִתְקַבֵּצַת עֵתָה וְעֵדָה שֶׁל כֶּמֶה רִיקִים וּפְתוּחִים, וְקוֹרְאִים לַעֲצָמָם: וְעֵדָה לְמִנִּיעַת הַתַּפְשָׁטוֹת הַחֲרָדִים בִּיבְנָאֵל. אֲפִי אֶחָד מִכֵּן עֲדִין אֵינְנוּ יוֹדֵעַ מִזֶּה, אֲבָל אֲנִי מְכַרְח לֹוֹמֵר לָכֵן, שָׁאִין לָנוּ עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְבֹא וּלְדַבֵּר פְּתוּחַ מֵה לַעֲשׂוֹת בְּנִדּוֹן. לֹא רַק שְׂרוּצִים עֲכָשׁוּ לְסַגֵּר לָנוּ אֶת הָאוּלָם שְׁמִחוֹת אַחַת וּלְתַמִּיד, שֶׁכֵּךְ הֵם מִתְפָּאֲרִים, אֲלֹא גַם אֶת הַמִּכְנָה הַקִּים שֵׁשׁ לָנוּ שֶׁל בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְכֵן הַקוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית, גַּם אֶת זֶה רוּצִים לְסַגֵּר. מִיֵּלָא, אֶת הַצֶּעַר וְהַעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֵׁשׁ לִי, אֵינְנִי יָכוֹל לְהַסְבִּיר לָכֵן, אַחֵר כָּל הַסֵּבֶל הָזֶה שֶׁל כָּל הַשָּׂנִים שֶׁסִּבְלֵתִי פֹה, וְאֲנִי כָּבֵר עוֹמֵד בְּלְבֹא וּלְגוֹר אֲתָכֶם יַחַד, כִּי אֲנִי מִצְפָּה בְּכָל יוֹם שִׁיבְנָה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְאֲבֹא לְגוֹר כָּאֵן. וְהִנֵּה לֹא רַק שִׁיסְגֵרִי אֶת הָאוּלָם —

הָיָה לֹא תִהְיֶה, עוֹד רוֹצִים בְּאוֹתָהּ חֲבִילָה לִסְגֹּר אֶת הַקָּיִם וְכוּ'. זֶהוּ הָאִיּוֹם, וְכָךְ הִיא יְשִׁיבַת הַנוֹעֵדָה. וְאִם תִּתְּנוּדְעוּ מִי יוֹשֵׁב בְּנוֹעֵד, לֹא תִאֱמִינוּ, אֲשֶׁה שְׁחִנְפָה אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּצִבְיָעוֹת גְּדוֹלָה וְכוּ', וְעַתָּה הִיא כְּמַעֲט מִיּוֹשְׁבוֹת רֹאשׁ הַנוֹעֵדָה. וּבִדְאִי בְּרֹאשׁ הָעֲנָן יוֹשֵׁב הַסֶּמ"ךְ מ"ם. וְעַל-כֵּן אֲנִי נִמְצָא בְּצִרָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי אֵינֶנִּי יוֹדֵעַ אֶת פְּנֵי הַבָּאוֹת, וּכְשֵׁי־שׁ צָרָה יֵשׁ לַהוֹדִיעָה בְּרָבִים. יֵשׁ לָנוּ צָרָה גְּדוֹלָה, הַמְּטָרָה הִיא — רַק לְעוֹרֵר אוֹתָנוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲנִי מַצִּיעַ, שְׂכַל הַנָּשִׁים תַּעֲשִׂינָה יוֹם תַּפְלָה וְעוֹד יוֹם תַּפְלָה, וְכֵן הַמּוֹרוֹת תִּגְמָרְנָה עִם הַתְּלִמִּידוֹת אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים בְּכָל יוֹם, וְכֵן הַמְּלַמְּדִים יִגְמְרוּ תְּהִלִּים עִם הַתְּלִמִּידִים, כִּי אֵין לָנוּ עֲצָה רַק תַּפְלָה וְשׁוֹב תַּפְלָה וְשׁוֹב תַּפְלָה, אֵין עֲצָה אַחֶרֶת רַק לְבֹא וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ תְּהִלִּים כ): כֵּךְ אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אִם רְאִיתֶם שֶׁהַצְּרוֹת מְכַסּוֹת אֶתְכֶם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֶתֶם נִגָּאִים; הַצְּרוֹת הוֹלְכוֹת לְכַסּוֹת אוֹתָנוּ, אֲנוּ מְקוּיִם מְאֹד, שְׁמִנָּה תִהְיֶה גְּאֻלָּתָנוּ, וְנִגָּאֵל כָּכָר. אֲבָל אֲסוּר לְקַחַת אֶת הַדָּבָר בְּנִגְלָה, כִּי הַנוֹעֵדָה הַרְשָׁעָה הִזָּי יוֹשְׁבוֹת וּמְטַכְסוֹת עֲלֵינוּ עֲצוֹת, וְלִקְחוּ עוֹרֶכֶת דִּין. וְאֲנוּ יוֹדְעִים מִי הַמִּתְכַּנֵּן אֶת כָּל זֶה וְכוּ', אֲבָל הָעֲגָמַת נֶפֶשׁ שֵׁשׁ לִי מֵאִז שֶׁנִּתְּגַלָּה לִי מֵה שֶׁמִּתְכַּנְּנִים, מֵאֲתָמוֹל בְּלִילָהּ, וְהַיּוֹם מֵה שֶׁמִּתְכַּנְּנִים, זֶה אֵין לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר, וְאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵין עֲצָה אַחֶרֶת, רַק לְבֹא לְפָנַי אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים שְׂיִרְחֵם עֲלֵינוּ, וְכָךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שׁוֹמֵר טוֹב תְּהִלִּים כא): מִתּוֹךְ צָרָה רְוָחָה, שְׁנֹאֲמַר: "כִּי עַתָּה צָרָה הִיא לִיעֲקֹב וּמִמָּנָה אֲשַׁע"; אֵין כַּחַנוּ אֲלֹא בִפֶּה, כַּחוּ שֶׁל יַעֲקֹב אֵינוּ אֲלֹא בִפִּי.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, שְׂבִכָּל יוֹם וַיּוֹם תִּתְּקַבְּצֶנָה יַחַד, וְתִגְמָרְנָה אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, אִם יְכוּלוֹת פַּעַמִּים כְּמִנְיֵן 'כִּפְּר' — מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, זֶה לֹא אוֹרֵךְ הַרְבֵּה זְמַן, וְכָךְ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אַחֵר אֲמִירַת תְּהִלִּים: בְּזִכּוֹת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שְׂסַבֵּל מֵה שְׂסַבֵּל בְּחַיֵּיו, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְתִּיק מֵאֲתָנוּ אֶת כָּל הַדִּינִים, וְיִמְשִׁיף לָנוּ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, וְכָל אֱלֹהֵי הַשּׁוֹנָאִים הַרוֹצִים לְהִמְשִׁיף לָנוּ רָע, הֲרַע יִפֹּל עַל רֹאשָׁם, וַיְהִי עֲסוּקִים עִם

עצמם ויצוּבו אותנו. וכן אֲבָקֶשׁ אֶת המורות שְׁתֹּאמְרֶנָּה תְּהִלִּים עִם הַבְּנוֹת, וְהַמְּלִמִּים יֹאמְרוּ עִם הַתְּלִמִּידִים, וַיִּתְּבוּדְרוּ וַיֹּאמְרוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם! רֵאָה חֲבוּרַת רְשָׁעִים מְתִישָׁבִים יַחַד לְטַפֵּס יְצֵה אֵיךְ לַעֲקֹר אוֹתָנוּ מִהַמָּקוֹם הַזֶּה. וְאִם יֵשׁ פֹּה כָּל-כָּף הַרְבֵּה מְנִיעוֹת וְצָרוֹת, וַיֵּשׁ פֹּה רָשָׁע מְרַשָּׁע כָּזֶה, הַמְּסִית וּמְדִיחַ אוֹתָם נִגְדָנוּ, מְכַרַח לְהִיּוֹת שֶׁהַמָּקוֹם הַזֶּה הִכִּי קְדוֹשׁ בְּעוֹלָם, וּמִכָּאן עֲתִידִים לְהִגָּאֵל. לְזֹאת אֲבָקֶשׁ אֶת כָּלְכֶם, בָּאוּ לֹא נִתְיָאֵשׁ וְלֹא נִפְסַח, אֵין כַּחֲנוּ אֵלָא בִּפְּהָא, אֵלָא לְבָקֶשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם וַיּוֹם — הֵן הַגְּבָרִים, הֵן הַנָּשִׁים, הֵן הַבָּנִים וְהֵן הַבְּנוֹת, בָּאוּ וַעֲשֵׂה בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים חֲצִי שְׁעָה יוֹם תְּפִלָּה לְבָקֶשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִלְבַּד שְׁיֹאמְרוּ תְּהִלִּים, רְצִיתִי שְׁשׁוּב יֹאמְרוּ מִזְמוֹר ק"ט, שְׁדוּד הַמֶּלֶךְ מִקְלָל אֶת שׁוֹנְאָיו, שְׁכָּל אֱלוֹ הַמְּצִיקִים לוֹ, תְּפִל הַקְלָלָה עֲלֵיהֶם, וַיִּמְחְקוּ מִהָעוֹלָם. דִּי לְצָרוֹת! מְסַפִּיק סָבָל! עַד מְתִי תְּהִינֶנָּה הַסְּתוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? עַד מְתִי יִצְיָקוּ זֶה לָזֶה? עַד מְתִי יִסִּיתוּ אַחֲרֵים? אֲנִי מְכַרַח לֹאמַר לָכֶם, מִזֶּה זְמַן רַב, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְזַעְזָע, לֹא הֵאֱמַנְתִּי שֶׁמְסָרוּ כַחוֹת כָּאֱלוֹ לְסִמְ"ךְ-מ"ם. כִּי אֲנַחְנוּ הִלְכְנוּ לְבַקֵּר אֶת כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, שְׁבִינוּ אֶת לִבֵּם, וְחִשְׁבְנוּ שֶׁהֵנָּה פַעַם אַחַת הִצְלַחְנוּ לְהַכְנִיס אֶהְבָּה בֵּין תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם, וּלְמַחֲרַת הַתְּגָלָה לָנוּ שֶׁהַסִּמְ"ךְ-מ"ם הִלִּיצָן הִרְשָׁע הַזֶּה הִצְלִיחַ בְּלִיצָנוֹתוֹ יוֹתֵר מֵאֲתָנוּ. וְאֵין זֶה פֶּלֶא.

מִשֶּׁה רַבָּנוּ מְגַלֶּה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא קַרַח): בָּא קַרַח וְכָל הַלִּילָה הֵלֶךְ עִם לִיצָנוֹת נִגְדַּ מִשֶּׁה, וּלְבַסּוֹף לְמַחֵר, מִשֶּׁה רַבָּנוּ הָיָה מְזַעְזָע, שֶׁמֵּאֲתִים וְחֲמִשִּׁים רֵאשֵׁי סְנֵהֲדָרִין עוֹמְדִים כְּנִגְדּוֹ וְהוֹלְכִים עִם קַרַח, הִכִּיצַד? אֵלָא כָּל הַלִּילָה הֵלֶךְ קַרַח בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וְהַתְּלוּצָץ מִמִּשֶּׁה. בֶּן קָרָה כָּאֵן בִּיבְנָאֵל, אָנוּ חִשְׁבְנוּ שֶׁעַם כָּל הַתְּמוֹנוֹת שֶׁל הַחֲכָמִים וְהַרְבָּנִים, וְכָל הַבְּרָכוֹת וְהַהֲבָטָחוֹת שֶׁהִבְטִיחוּ, נִצְלִיחַ הַפַּעַם מְאֹד מְאֹד, וְשִׁכְחָנוּ, שְׁבִלִילָה הָאֲחֵרוֹן הַסְּתוּבָב הַסִּמְ"ךְ-מ"ם עִם זֶרֶשׁ אֲשֶׁתּוֹ בֵּין כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם, וְהַטְּלָפוֹן אֲצִלוּ עֲבַד לֹלָא הַפּוּגָה, וְהִסִּית אֶת כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם נִגְדָנוּ; עֲבָדָה שֶׁהִצְלִיחַ לְשַׁכְנֹעַ אֶת כָּל הַתּוֹשְׁבִים

נגדנו. ואם אין די בזה, הוא הולך אחורנית כמו לפני שלש-עשרה שנה, שרוצים ללכת ולפתח תיק עלינו, ולסגור את האולם, וכן את הבית-כנסת הקים, זאת לא תאיתי, ואני מכרח לומר לכם, אין עצה אחרת, רק לבוא להקדוש-ברוך-הוא ולהתחנן, כי אין כחנו אלא בפה. אני נגד אלימות, נגד מריבות, אין עצה רק לבוא אל אבינו שבשמים. אבל זה כן, אנו יכולים לומר את קפיטל ק"ט, שהקדוש-ברוך-הוא ימשיך את הקללה שקלל דוד המלך את שונאיו, אותה קללה תפל על אלו שמציקים לנו, ויתקים: מתוך צרה ורוח, כדכתיב: "ועת צרה היא ליצקב וממנה יושע", ונזכה לשמע בשורות משמחות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע בתפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכן, שתצליחו בחייכן, שיהיה לכן נחת מכל ילדיכן.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כּוּ תיג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר בשלח, ח' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, ר' ... גרזי יאיר.

שמוע שמעתי שמועה מחרידה, שהנף רוצה לעזב את עבודת הפלל וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! לדעתי, אסור לך לעשות דבר זה, כי אתה היית שליח נאמן, שעוד לא מצאתי כמותו, סוהצלת קרוב לחמשים אלף תינוקות של בית רבן, ולכן אסור לך בשום פנים ואופן להשבר, ובשום פנים ואופן אסור לך לעזב, אדרבה תעלה מעלה מעלה, ונחמנו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות, פרק ה', הלכה א'): העוסק בצרכי צבור כעוסק בתורה; ועל-כן אל תחשב שאתה

מבטל את הזמן, אדרבה, לא רק שאמה עוסק בתורה, אלא אמה מקנים את התורה, כי בזכותך יש קיום לקרוב לחמשים אלה תינוקות של בית רבן, שבלעדיך לא היה להם מקום היכן ללמד, וזו עבודה! ואני יכול להעיד על כך בבית-דין של מעלה. ועל-פן אני מאד מבקש ממך, שאל תשבר בשום פנים ואופן, ואם אמה מחזיק את עצמך ללא כלום, מפני שפמה כלבים נובחים עליך וכו' וכו' ומציקים לך, ואמה מרגיש את עצמך כהכי גרוע, חס ושלום וכו', עליך לזכר מאמרם ז"ל (ראש השנה כה): אפלו קל שבקלים ונתמנה פרנס על הצבור, הרי הוא כאביר שבאבירים, ומכל שכן שאמה מאד חשוב בשמים, ואני יודע מה זה עסק הרבים, פי גם לי מציקים ומצערם, מחרפים ומגדפים וכו' וכו', ועם כל זאת אני מחזיק מעמד, ומכל שכן אמה, שלדעתי עוד לא היה אדם שייסבל כל-כך עלבונות, חרופין וגדופין כמו שאמה, בודאי נשמתך ראויה לעשות נפלאות. ולכן ראה להתחזק, ותחזר בך, ואל תחשב מחשבות של לעזוב, אדרבה, יגדיל תורה ויאדיר, ועכשו בעת צרה תראה ישועה גדולה מאד מאד, תתאר לעצמך אצלנו, רוצים לסגור לנו את בית-המדרש הקים, ואנחנו נמצאים בצרה צרורה, עם כל זאת בהקדוש-ברוך-הוא אני בוטח, שעזר לנו עד עכשו, ובודאי גם להלן יעזר לנו, ובחכמינו הקדושים אמרו (שומר טוב, תהלים כא): מתוך צרה ורוחה, שנאמר: "ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע", ועל-פן גם אמה שנמצא בחלישות הדעת גדולה מאד, תדע לך, שעכשו מחפה לך ישועה נוראה ונפלאה מאד. למען השם אל תעזב, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שאזכה לראות בשמחתך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תיד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר בשלח, ט' שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ידידי ... גרו יאיר.

מָה אָמַר לָךְ! עֲדִין אֵינִי יָכוֹל לַחֲזֹר מֵרַב רְשָׁעִים אַרְוִירִים לְטַכֵּס
עֲצוֹת וְכו', וּבְרֹאשׁם הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ, עִם כָּל זֹאת
בְּהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲנִי לְבַד בּוֹטַח, שֶׁלֹּא יַעֲזֹב אוֹתִי.

רָצִיתִי שֶׁתִּכְתֵּב לִי דו"ח מִהִנְעֶשֶׂה, הִרְשָׁע קָרָא אוֹתִי לְדִין תּוֹרָה
וְכו', וְכִנְרָאָה שֶׁלֹּא אָבּוֹא עַל שִׁבְתּוֹ וְאִדְחָה נְסִיעָתִי.

הִצְרַכְתִּי לְשַׁלַּח חֲזָרָה אֶת ... אַחֲרֵי שִׁינְעָתִי עִמּוֹ שָׁנָה וַחֲצִי, עִם
סִבְלָנוֹת וְעֲצָבִים שֶׁל בְּרוּל, וְלוֹיִתִּי חֲמֵשׁ-מֵאוֹת דּוֹלָר עֲבוּר הַכַּרְטִיס
שֶׁלוֹ, וְאָבִיו הַבְּטִיחַ שֶׁבְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ יִתֵּן לָךְ מֵאֵתִים דּוֹלָר עַל
הַחֲשָׁבוֹן, וְהַשָּׂאָר כֶּשֶׁאָבּוֹא, וְעַל-כֵּן רָאָה לְנַדְנֹד לוֹ, וְאֵל תַּעֲזֹב אוֹתוֹ
בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ, כִּי אֲנִי עָרֵב עַל הַכֶּסֶף.

הִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שָׁאֲמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֹאמַר לְצָרוֹתֵי דִי, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבָּשֵׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תטו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשַׁלַּח, ט' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹי"ה
עֲלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ, וְתִתְבָּרַכְנָה מִמְּעוֹן הַבְּרָכוֹת.

מָאֵד מָאֵד אֲנִי שָׂמַח, שֶׁעָשִׂיתָ אֶת רְצוֹנִי, וְנִסְעָתָן בִּיחָד אֶל צִיּוֹן
הַתָּנָא הָאֱלָקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְשִׁפְכָתָן אֶת לִבָּן עַל צְרוּתֵינוּ,
וּבְכָבֶד הַיּוֹם הִיָּתָה לָנוּ יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה, עִם כָּל זֹאת עֲדִין צָרִיכִים
רַחֲמִים רַבִּים שֶׁתִּתְבַּצֵּעַ הַיְשׁוּעָה, וַיֵּצֵא מִכַּח אֶל הַפַּעַל, וְלֹאֲתָ מְתִי
שְׁאֲתָן רַק יְכוּלוֹת לְאַרְגֵּן אֵיזוֹ נְסִיעָה לְנִסְעָ אֶצֶל הַתָּנָא רַבִּי שְׁמַעוֹן
בֶּר יוֹחָאִי, אוֹ אֶצֶל הַתָּנָא רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם, לְשַׁפֵּף שִׁיחַ וְתַפְלָה
— תִּסְעוּ, כִּי אֲנִי וְקוֹקִים לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל
לְעֻזֹר לָנוּ, וְאֲנִי בְּטוֹחַ, שֶׁנִּרְאָה כָּכָר גָּסִי גָסִים, גָּסִים גָּגְלִים לְמַעַלָּה

מִדֶּרֶךְ הַטָּבַע, אָבֵל צָרִיכִים עוֹד הַרְבֵּה תַּפְלוּת וּבִקְשׁוֹת, לְזֹאת אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּלֶכֶן, אִם תּוּכְלֶנָּה לַעֲשׂוֹת עִמִּי הַחֲסֵד הַזֶּה, לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַחֲסֵם וִירַחֵם עָלֵינוּ, שְׁנִקְבֵּל אֲשׁוּר עַל בְּנֵית בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וְהָאוֹלָם-שְׁמֻחוֹת, וְכֵן שְׁתַּהֲיֶה מִפְּלֶה לְכָל שׁוֹנְאֵינוּ, וְאַהֲיֶה לְכֵן אֲסִיר תּוֹדָה.

גַּם רָצִיתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, אִם אַתָּן יְכוּלוֹת לְהִתְחַדֵּשׁ בַּמְכִּירַת הַגְּרָלוֹת בַּעֲבוּר בְּנֵין בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְחֲצִי תַקְחוּ בַּעֲבוּר פְּרָנְסַת בֵּיתְכֶן, וְחֲצִי תִתְּנוּ בַּעֲבוּר בְּנֵין בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וּבְכַפֵּרְט עֲכָשׁוּ, שְׂיֵשׁ לָנוּ הַמִּזְוֶה הוֹצָאוֹת — לְעוֹרְכֵי דִינִים וּלְאֲדָרִיכָל, וּלְמוֹדֵד וְכו', וְכו', יִהְיֶה שְׂכָרְכֶן כְּפוֹל מִן הַשָּׁמַיִם, וּבְזָכוֹת זֶה, שְׁנִזְכֶּה לְבָנוֹת אֶת הָאוֹלָם-שְׁמֻחוֹת בְּשִׁלְמוֹת, וְעַל זֶה אֶת הַבֵּית-הַמִּדְרָשׁ, יַעֲזוֹר לָכֵן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַהְיֶה לָכֵן בָּנִים וּבָנוֹת צְדִיקִים וְצַדִּיקָנוּיֹת, וְתִרְוֶה מֵהֶם רַב נַחַת, וְתִרְאוּ בָנִים לְבָנִיכֶם חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָכֵן בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תטז.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר בְּשִׁלְחַ, ט' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ נִצָּח.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּכֶם.

אוֹדוֹת קוֹנְטֵרַס "בֶּר-מִצְוָה", אֲנִי מֵאֵד אֲשַׁתְּדֵּל לַעֲשׂוֹת קוֹנְטֵרַס כְּזֶה, אֲף שֶׁהַזְמָן אֵינּוּ בִּידִי, וְאֲנִי מֵאֵד טְרוֹד בַּעֲתִים הַלָּלוּ, וּבְכַפֵּרְט מִהֲצָרוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עָלַי בִּיבְנָאֵל.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה עַל גִּדְּל הַזָּכוֹת שְׂיֵשׁ לָכֶם, שְׂאֲתֶם מִדְּפִיטִים דְּבָרִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים כְּאֵלוּ, גְּלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה חֲכִי עָלִיוֹנָה, לְהַחֲדִיר בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי זָכוֹת הַרְבִּים עוֹלָה עַל הַפֶּל, "וְיִזְכָּא מֵאֵן דְּאֲחִיד בִּידוּהִי דְחִיבָא" (נִשָּׂא קַחַת), אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּחֻז

אֲשֶׁר כּוּז תִּיז בִּנְחָל קִצָּא

בִּידֵי הַחַיִּים, וּמְחִזִּירִם לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמוּרִיד אֶת הַשְׂכִּינָה בְּזֶה הָעוֹלָם, שֶׁכָּל אֶחָד יַחֲשֹׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא דְמִיוֹנוֹת וְחִזְיוֹנוֹת וְהִבְלֵי הִבְלִים, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֵלֶק בְּהַפְצַת הַתּוֹרָה, וְהַזְכוּת הַזֶּה מְגִיעָה לָכֶם, וּבְזָכוּת זֶה יַעֲזֹר לָכֶם עִם יְלָדִים טוֹבִים, וְתִרְוֶוּ מֵהֶם רַב נַחַת.

רְאוּ לְגִזְרֹךְ אֶת עֲצָמְכֶם לְהוֹצִיא עוֹד כְּרֹךְ וְעוֹד כְּרֹךְ מִשׁוֹ"ת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", וְאִז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָכֶם הַרְבֵּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּז תִּיז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, י' שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוָיָה.

אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּמְשִׁיכִי לְדַבֵּר עִם הַבֵּן שְׁלֹךְ ... גִּרֹּ
יְאִיר, וְכֵן לְכַתֵּב לוֹ, כִּי אַחֲרֵת אֲנִי אֶשְׁלַח אוֹתוֹ הַבִּיתָה, כִּי זֶה בְּלִתי
נִסְבֵּל הַהִתְנַהֲגוֹת שְׁלוֹ, וְזֶה לְמִטָּה מְכָל בִּקְרָת, וּמִסְפִּיק סְבִלְתִּי, וְאֲנִי
לֹא מוֹכֵן לַעֲבֹר עוֹד פַּעַם אֶת הַשִּׁלָּב הַזֶּה.

אֵין עֲצָה אַחֲרֵת בְּשִׁבִּיל יְלָדִים — רַק תְּפִלָּה, וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה,
וְעוֹד פַּעַם תְּפִלָּה, כִּי כָּל יְשׁוּעָתֵנוּ תְּלוּיָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם בְּגִי-אָדָם
הֵיוּ יוֹדְעִים מַה זֶה תְּפִלָּה, תָּמִיד הֵיוּ עוֹסְקִים רַק בַּתְּפִלָּה וּבִבְקָשָׁה,
וּמְבַקְשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מַה שֶּׁהֵם צֹרִיכִים.

הַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחִי עִם הַיְלָדִים שְׁלֹךְ.

וְתִשְׁאוּת חֵן עַל שֶׁהִלַּכְתֶּם לְקַבְּרוֹת צַדִּיקִים, וּלְבַקֵּשׁ עַל הַצְלָחַת
קְהֵלְתֵּנוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תיח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֶר בְּשִׁלְחַת, י' שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְחֹדֶשׁ בְּכָל יוֹם חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים, כִּי זֶה תִּקּוֹן גְּדוֹל מְאֹד, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמֵּן קה); כִּי כִּנְגֵד שְׁאֵדָם חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, עָלִיו לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וְזֶה תִּקּוֹן גְּדוֹל עַל הַמַּחֲזִין.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפָנִים שְׂבָעוּלָם, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲפֹלוּ דְבוּר אֶחָד, שְׁזֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בַּשָּׁמַיִם.

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דִּרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תיט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֹדֶר בְּשִׁלְחַת, י' שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

מָה אֲמַר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׂמְחָזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דָּבָר, וְזֶה עָקֹר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד. וְזֶה הַלְמוּד שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבֵּנוּ ו"ל אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, כִּי סוּף כָּל

סוף צִרִיכִים לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מָלֵא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְצִרִיכִים לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלֹא לְהִפָּסֵיק אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ בְּרָגַע, כִּי זֶה עֵקֶר הַנִּסְיוֹן שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם. וְלִכֵּן רָאָה לְהַתְחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ.

לְרַבִּי נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֶר הָיָה בֶּן בֶּשֶׁם ר' יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָיָה אֶחָ צַעִיר יוֹתֵר מֵר' אַבְרָהָם (בַּעַל הַמַּחְבֵּר 'בְּאוּר הַלְקוּטִים'), וְהָיָה גֵר בְּטַעַפְלִיק וְהָיָה סוֹחֵר, עִם כָּל זֹאת הִתְמַיְמוֹת שֶׁקָּבַל מֵאֲבִיו, הָיְתָה לְהַפְלִיא, תָּמִיד דִּבֵּר עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי שֶׁהִסְתַּפֵּל עָלָיו הִתְפַּעַל מִהִתְמַיְמוֹת שְׁלוֹ, וְאִף שֶׁבִּדְרָךְ כָּלֵל סוֹחֵר הוּא מְמַלֵּחַ וְכו', וְכו', הוּא הָיָה תָּמִים גָּדוֹל כְּפִי שְׂיִרֵשׁ אֶצֶל אָבִיו ר' נַחֲמָן טוֹלֵטְשִׁינְעֶר ו"ל, שְׂאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ כִּנּוּ אוֹתוֹ בֶּשֶׁם הַתָּם שֶׁבְּסְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, שֶׁלֹּא יָדַע חֻכְמוֹת. וּבִאֲמָתַי אִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּרֵק עַל-יָדֵי תְּמַיְמוֹת וּפְשִׁיטוֹת, כִּי עִם חֻכְמוֹת אָדָם נֶעְקֵר מִזֶּה הָעוֹלָם, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), אֲשֶׁר מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּחֻכְמוֹת, הוּא נֶעְקֵר מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. וְצִרִיכִים לְהִסְתַּפֵּל בְּכָל דְּבָר שֶׁיֵּשׁ שֶׁם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הָרִי טוֹב, אִם לֹא — לֹא יַעֲשֶׂה אֶת זֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבִּקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

מִפְּנֵי סִבַּת הַרְשָׁעָה וְהַמְסִירוֹת שְׁלוֹ וְכו', הִתְכַּרַח לְהַשְׁאֵר פֹּה לְמִשְׁךְ זְמַן.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּכ.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֶר בְּשִׁלְחַ, י" שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַנֶּקֶד לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כָּבֵד פְּעָמִים, אֶךְ מְרֵב צְרוּתִי וְטִרְדּוֹתִי
בְּעֵתִים הֵלְלוּ מֵהַסֵּם "ד'-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, לֹא הָיָה פְּנָאִי
לְהַשִּׁיבְךָ.

בָּאֵתִי לְבָרֶךְ אוֹתְךָ בְּרַפֶּת "מִזֶּל טוֹב" חֲמָה וּלְכַבִּית עַל שְׂזִיכָתִי
לְהַכְנִים אֶת בִּתְךָ הַשְּׁנִיָּה לַחֲפָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה
קָשֶׁר שֶׁל קִימָא, וְתִרְוָה רַב גַּחַת מֵהֶם.

אֵין עוֹד גַּחַת לַהוֹרָה מִזֶּה שְׂזִיכָה לַחֲתָן אֶת הַיְלָדִים שְׁלוֹ, כִּי
סוּף כָּל סוּף מַה נִּשְׁאָר מֵהָאָדָם — רַק הַיְלָדִים שְׁלו, וְלִכְּנֵן צָרִיךְ
לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם עַל הַיְלָדִים, שְׂיִהְיוּ צְדִיקִים וִירָאִים וְשְׁלָמִים, וְיִזְכּוּ
לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְשֶׁלֹּא יִחְסֹר לָהֶם שׁוֹם דְּבָר, כִּי הַכָּל תְּלוּי
כְּפִי הַתַּפְּלָה, וּבְאַמֶּת בְּנִי-אָדָם אֵינֶם יוֹדְעִים מַה זֶּה תַּפְּלָה, כִּי אִם הָיוּ
יוֹדְעִים אֶת כַּח הַתַּפְּלָה, הָיוּ מִתְפַּלְּלִים אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְתִהְיֶה לָאֵל, שְׂזִיכֵנוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי אֲמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא
כְּזֶה, רַבִּי הַמְּגִלָּה לָנוּ אֶת אֲמֶתֶת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי רַב כְּזֶה, עַד
שְׁאַפְּלוּ הַרְחוֹק בְּתַכְלִית הַרְחוֹק יִרְגִּישׁ אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

לְזֹאת רָאָה לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וַיַּעֲזֹר
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמָּשֶׁךְ לָךְ הַרְבֵּה מִזֵּיו שְׂכִינַת עֲזֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד
שֶׁלֹּא תִסִּיחַ אֶת דַּעְתְּךָ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֵּלְתָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תכא

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר בְּשִׁלַּח, י' שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּירוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שְׁלָךְ, וּמְאֹד נִהְיֵיתִי
מֵהֶם.

רָאָה לְחֵדֶשׁ בְּכָל יוֹם בַּתּוֹרָה, כִּי הַחֲדוּשִׁי דְאֹרִימָא הֵם תְּקוּן
גְּדוֹל לְמַחֲזִין, כִּי כְּנֻגָּד זֶה שְׂאָדָם מִהֲרַר הִרְהוּרִים רָעִים וְכוּ', יִכְנִיס
אֶת עֲצָמוֹ בְּחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה. וְעַקֵּר הַחֲדוּשִׁי תּוֹרָה צָרִיךְ לֵהְיוֹת בְּאַמוּנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת אֹר וְזִיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּזֶה
הָעוֹלָם, וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַחֲדוּשׁ — לְהַחֲדִיר בְּאָדָם אֱמוּנָה פְּשוּטָה
בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אַחֲרֵת מֶה טַעַם יֵשׁ לְכָל הַחֲדוּשִׁים, סֶתֶם לְבָנוֹת בְּנִינִים
גַּג עַל גַּג כְּשֶׁאֵין בָּהֶם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהַכְנִיס
אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל הַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, וְאִזּוּ יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תָּמִיד.
נָא וְנָא רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְסָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאִזּוּ תִּרְאֶה
נִסִּים גְּלוּיִים שְׂעִיעֶשָׁה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אוֹדוֹת הַשְּׁדוּכִים לְכַנֵּךְ, גִּרֹּ וְאִיר, תַּעֲסֵק הַרְבֵּה בַּתְּפִלָּה, וְיִתְבַּקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ בְּיָדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, כִּי מֶה שֶׁתְּפִלָּה
פּוֹעֶלֶת, שׁוֹם דְּבָר בַּעוּלָם אֵינוֹ פּוֹעֵל, לְכֵן תִּהְיֶה חֹזֵק בְּזֶה, וְאִזּוּ טוֹב
לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בִּרְכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז תַּכְב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֹדֶר בְּשִׁלְתָּ, י"ב שְׁבַט ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּרֹּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֶה אֵמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהַתְחַזֵּק בְּכָל
יוֹם וְיוֹם, וּבְכָל שָׁעָה וְשָׁעָה, וּבְכָל רִגְעַ וְרִגְעַ מִחֲדָשׁ, כִּי עוֹבֵר עַל
כָּל אֶחָד כָּל מִינֵי צָרוֹת וּבִעֵיּוֹת וְיִסּוּרִים, וְזֶה הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ וְ"ל
— לְהַתְחַזֵּק מִעֲמֵד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר — לֹא בִּפְתִי, וְלֹא מִבְּחוּץ, כִּי זֶה
הַנִּסְיוֹנוֹת שֶׁמִּנְסִים אֶת הָאָדָם, הָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְבָרֵךְ רַק אֶל
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִדַּע שְׂאֵין לוֹ רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִבְטֹל אֶת עֲצָמוֹ

לגבי האין סוף ברוך הוא, וימשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות
הבורא ותברך שמו, אשר כנגד דבקות אחת לא שונים כל הבלי
העולם הזה וכו', וזה אי אפשר להסביר לבן אדם שלא זכה להיות
דבוק בחי החיים, וליחד יחודים קדושים, ולטיל בעולמות
העליונים וכו' וכו'. הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך בזכות עסק הרבים,
שגם אתה תזכה לזה.

ראה לדון את אשתך לכף זכות, כי כשהיא במתח, היא מוציאה
את כל המרירות שלה על אמא שלך וכו'.

אודות ... לא תניח אותו כרגע, הוא פשוט הבטיח לי, שביום
חמישי יחזיר לי את הכסף וכו', וכנראה שהתפוח לא נפל רחוק
מהאילן.

אודות התכניות, כדאי להלחין את ... שיגיש את זה מה שיותר
מהר, כי אני לא יכול לבוא עד שלא יסדר, כי אתה יודע, כשאני
בא פותחים את האולם, ומי יודע אילו בעיות יכולות להיות לנו,
ולכן תדחק עליו מאד מאד, שיגמר את זה כבר ביום שני, להגיש
את זה ל...

ראה לדונם איך עברה השבת, ותבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תכג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר בשלח, י"ב שבט ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחילה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך! רק הקדוש-ברוך-הוא יודע איזו השקעה
השקעתי בכך ... גרו יאיר, שנה וחצי סבלתי ממנו סבל נורא מאד,
ואני יכול להתחרות עם כל אחד בעולם הזה בלי יוצא מן הפלל

במדת הסבלנות שנתן לי הקדוש-ברוך-הוא, עד שהגיע לשיא, שהצרכתי לשלחו הפיתה, כי ראיתי שהילד עומד לקבל שבר עצבים וכו' וכו', וספר לי כמה פרטים וכו' וכו', אבל חס ושלום, אין לי שום טינה ושאנא עליו, הקדוש-ברוך-הוא יעיד כמה אני אוהב אותו, וכמה השקעה מנחת בילד הזה, אבל אני מכרח להגיד לכם, שפנוראה התפוח לא נפל רחוק מהאילן, כי אם האבא מבטיח לי, שבסוף השבוע יתן לי את הפסח, ולבסוף מתחמק מזה, כי גם אני לויתי את הפסח, ובשביל מי? בשביל להציל את הבן שלכם, ולבסוף עושים כל מיני תרגילים להתחמק... הלא גם האבא שלו יכול לצאת וללוות את הפסח כמו שאני לויתי, ואני מכרח להגיד לכם, כי החנוכה מתחיל בבית, ולא בתלמוד-תורה ובבית-ספר, כי אם החנוכה בבית אינו טוב, לא יועיל הבית-ספר והתלמוד-תורה הכי טובים בעולם, כי הילד תמיד הולך אחר האבא, כפי שהאבא מתנהג כך מתנהג הבן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ושלום רב אל ... גרו יאיר.

פלא מאד, למה אתה לא מחזיק בדבורך, אמרת שביום חמישי תחזיר את המאמץ דולר, ואת השאר כשאני אבוא, ולבסוף אתה מתחמק. עכשו אני מבין למה אין שום ברכה בפסח שלך, אדם צריך להחזיק בדבורו, ותהלה לאל, למי שאני הבטחתי — אני מחזיר, אפילו שאני צריך לעשות הלואות גדולות, אקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיכנסו בלבך דברי אלה, ותקיים אותם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר בְּשֻׁלַּח, י"ב שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַמָּקָר לִי
מָאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְחֹזֶק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים שְׁבַעֲוֹלָם לִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא יְסוֹד בִּיְהוּדוּת, כִּי בְּלִי שִׁמְחָה, אִי אֶפְשָׁר
לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד
כָּל־כֶּף הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסּוּרִים, וּמְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר
לְהַחֲזִיק מֵעֲמֵד כָּלָל, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד),
שֶׁהַשִּׁמְחָה רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת. וְלִכֵּן רָאָה
לְהַשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְהַשִּׁמְחָה תַּרְחִיב לָךְ אֶת הַדַּעַת, שֶׁתּוּכַל
לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִדְּרָגָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו
שָׂאֲדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי בָּזָה שָׂאֲדָם מְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, בָּזָה מְגַלָּה אֶת טַהַר לְבוֹ, שֶׁהוּא מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמְת, אֲלֵא אִם כֵּן מְדַבְּרִים אֵלָיו,
וְאִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲלֵא אִם כֵּן מֵאֲמִינִים בּוֹ.
וְלִכֵּן הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל מָאֵד מָאֵד עַל תַּפְלָה וְשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ,
כִּי כָּל מֶה שָׂאֲדָם צָרִיךְ בָּזָה הָעוֹלָם — יִבְקֶשׁ רַק אֶת הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא, וְעַל־יְדִי־זֶה יַצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תָּמִיד.

רָאָה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, כִּי הַלְמוּד בְּמִשְׁנִיּוֹת גּוֹאֵל אֶת
הָאָדָם מִכָּל צְרוּתָיו וְתַאֲוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ
רַבָּה, פָּרָשַׁת צו): אֵין הִגְלִיּוֹת מִתְקַבְּצוֹת, אֲלֵא עַל־יְדֵי לְמוּד מִשְׁנִיּוֹת;
וְכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְצֵאת מִגְּלוֹת נִפְשֶׁךָ, רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת,
וְזֶה יָבִיא לָךְ גַּם שִׁפְעַת בְּפִרְנֶסָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת טז, ה): "וְהָיָה
מִשְׁנֶה עַל אֲשֶׁר יִלְקֻטוּ יוֹם יוֹם", שֶׁזֶּה נֶאֱמַר עַל אֲכִילַת מֶן. וַיֵּשׁ
לִוְמֶר גַּם עַל לְמוּד מִשְׁנֶה, שֶׁמִּבִּיא לָאָדָם פִּרְנֶסָה, וְזוֹכָה שְׂאֲכִילָתוֹ

אֲשֶׁר כֹּז תִּכְה — כֹּז תְּכוּ בְּנַחֵל קֶצֶט

היא אֲכִילת מֶן, וְאִם בְּנֵי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת לְמוּד מִשְׁנִיּוֹת, הָיוּ תְּמִיד גּוֹרְסִים מִשְׁנִיּוֹת, אֲשֶׁרִי אָדָם שְׁאִינוֹ מְטַעַה אֶת עַצְמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כֹּז תִּכְה.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר יִתְרוֹ, ט"ו בִּשְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד אֲנִי מַצְטַעֵר לָמָּה לֹא זָז וְכו', וְלָמָּה לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת פְּגִישָׁה עִם ... הֲלֹא אִם אֲנִי בָּא, אֵיךְ אוֹכֵל לְסַעַד עִם אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאוֹלָם-הַשְּׁמָחוֹת.

אוֹדוֹת ... וְכו', אָדָם הֵנָּה אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְהַגִּיד שְׁקָר, וְאֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ לְתִלּוֹת אֶת זֶה עַל ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, אֲדַרְבֶּה אֲנִי הַסִּבְרָתִי לוֹ אֶת חֲמַרְת הַמַּצֵּב, וּבִמְקוֹם שְׁיִתְבַּיֵּשׁ, הוּא דוֹחָה אֶת הַזְמָן כְּדֵי שְׁיוּכֵל לְבָרֵחַ, וְלִכֵּן רָאָה לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַכֶּסֶף, כִּי זֶה לֹא שְׁלִי, אֲלֹא לְוִיתִי אֶת זֶה, וְאֵין לִי כֹחַ לְחֹבּוֹת תְּדָשִׁים.

נָא לְהוֹדִיעַ אִם נִכְנַס אֵיזָה שְׁפַע דֶּרֶךְ הַשְּׁעוֹר עֲכָשׁוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנוּצִיא פְּרוֹת יָפִים.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תְּכוּ.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר יִתְרוֹ, ט"ו בִּשְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּלִיּוֹת נָשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבִנְאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיַצִּילֵן מִכָּל

צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וַהֲצִלָּהּ בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדִיהָ, אָמֵן.

הַיּוֹת שֶׁהִלִּילָה ט"ו בַּשָּׁבָט, נִדְבָר קִצַּת מַעֲנִינֵי הַיּוֹם.

כְּתוּב (דְּבָרִים כ, יט): "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה"; הָאָדָם נִדְמָה כְּמוֹ עֵץ הַשָּׂדֶה. מָה אֲנַחְנוּ רוֹאִים בְּעֵץ שְׂצוּמַח בַּשָּׂדֶה? הוּא מוֹצִיא פְּרוֹת עֲרֵבִים לַחֹד, תְּאֵנִים, תְּפוּחִים, וְשָׂאֵר מִיְּנֵי פְּרוֹת טְעִימִים וְיִפִּים לְמִרְאָה, בְּגִי־אָדָם נִהְיִים מִהַפְּרוֹת וְאוֹכְלִים אוֹתָם, וּמִכָּל שֶׁכֶּן שְׂזוּכִים וְעוֹשִׂים בְּרָכָה רֵאשׁוֹנָה וּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה עֲלֵיהֶם, אֲשֶׁר הָאֱרִ"י הַקְּדוֹשׁ מְאֹד מְאֹד הִזְהִיר עַל בְּרָכוֹת הַנְּהַנִּין, וְאָמַר, שְׁבִתוֹךְ הַפְּרוֹת יִשׁ נִשְׁמוֹת הַמְּגַלְגָּלוֹת, וּכְשִׁיְהוּדֵי לוֹקַח פְּרוֹת וְאוֹמֵר עֲלֵיהֶם בְּרָכָה, וּבִפְרֹט כְּשֶׁמִּכּוֹן לְאֲשֶׁר מְדַבֵּר: "בּוֹרֵא פְּרֵי הָעֵץ", "בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה", אוֹ עַל הַלֶּחֶם: "הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאֶרֶץ", וְכֵן עַל אֶחָד מִחֻמְשַׁת מִיְּנֵי דָגָן: "בּוֹרֵא מִיְּנֵי מִזֻּנוֹת", עַל זֵין: "בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן"; וְעַל שָׂאֵר דְּבָרִים — עַל כָּל פְּרֵי וּמִזוֹן מְבָרֵךְ לָהּ — "בְּרוּךְ אַתָּה ה' הַיְיָ", וּמִקְבֵּל הַתְּעוֹרְרוֹת גְּדוּלָּה, שֶׁ"הָרִי אֲנִי מְזִכִּיר עִתָּה שֵׁם שְׁמִים", אֲזִי הוּא מַעֲלָה אֶת הַדְּבָר הַנְּשָׂמִי, וְאוֹכֵל אֶת הַפְּרִי, אֲזִי הַפְּרִי מִכְּנִיס בּוֹ חַיּוֹת, וְאִם יֵשׁ נִשְׁמָה מְגַלְגָּלֶת בְּתוֹךְ הַפְּרוֹת, הוּא יָכוֹל לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגוֹת עֲלִיוֹנוֹת.

וְצָרִיכִים לְהִזְהַר לֹאמַר אֶת הַבְּרָכוֹת עַל כָּל פְּרֵי וּפְרִי, וְכֵן עַל כָּל מִיְּנֵי הַמִּזוֹן, לְבָרֵךְ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְמֵאמָרָם ו'ל, אֲשֶׁר לְכֹאווֶה יֵשׁ סְתִירָה בֵּין שְׁנֵי כְּתוּבִים, כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (תְּהִלִּים כד, א): "לְהַיְיָ הָאֶרֶץ וּמִלּוֹאָהּ", וְכְתוּב אַחֵר אוֹמֵר (שִׁם קטו, טז): "וְהָאֶרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם"; אֵלֶּא כֹּאן קֵדָם הַבְּרָכָה, וְכֹאן אַחֵר הַבְּרָכָה. לִפְנֵי הַבְּרָכָה — הַכָּל שִׁיף לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאִם אָדָם אוֹכֵל בְּלִי בְּרָכָה, הָרִי הוּא גּוֹזֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. אֲבָל בְּרַגַע שְׂאָדָם אוֹמֵר בְּרָכָה עַל הַפְּרוֹת — הֵם שְׁלוֹ, וּמִתֵּר לוֹ לְאֹכְלָם. וְזֶהוּ שְׁכַתוּב: "לְהַיְיָ הָאֶרֶץ וּמִלּוֹאָהּ" — קֵדָם הַבְּרָכָה, "וְהָאֶרֶץ נָתַן לִבְנֵי־אָדָם" — לְאַחֵר הַבְּרָכָה.

וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לה.): אָסוּר לוֹ לֵאמֹר

שִׁיהֶנָּה מִהָעוֹלָם הִזָּה בְּלֹא בִרְכָּה, וְכֹל הַנִּהְנָה מִהָעוֹלָם הִזָּה בְּלֹא בִרְכָּה, נִקְרָא גִזְלָן, וְרַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוּא רוֹצֵחַ, כִּי רָצַח אֶת הַנֶּפֶשׁ הַטְּמוּנָה בְּתוֹךְ הַפָּרִי. מְכַל זֶה אָנוּ רוֹאִים מַעֲלַת הַבִּרְכוּת, שֶׁעָלִינוּ לְבָרוּךְ בִּכְוִנָּה עַל כָּל דָּבָר, אֲפִלּוּ עַל הַמַּיִם: "בְּרוּךְ אַתָּה הוֹי"ה" — כְּשֶׁמִּזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם יִרְאֶה לְפָחוֹד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. "שֶׁהַכֹּל נִהְיָה בְּדִבְרוֹ". לָכֵן בְּשַׁעֲזָה שְׂאוּמְרִים בִּרְכָּה, אָסוּר לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר אַחֵר, וְלֹא כְּמִנְהַגֵּנוּ, שֶׁאָנוּ נוֹהֲגִים בְּאַמְצַע לְתַקֵּן פֶּרֶט זֶה, אוֹ לְנַגֵּב כְּלִי זֶה וְכו', וְכו', וְתוֹפְסִים אֶת הַפָּרִי וּמִמְשִׁיכִים לְהִתְעַסֵּק בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר; לֹא וְלֹא! כְּשֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה בִּרְכָּה, הוּא מִזְכִּיר שֵׁם הַשֵּׁם, וְעָלִיו לִירֹא וְלִפְחוֹד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי עֲתָה עוֹסֵק בְּתַקּוּנֵי נַשְׁמוֹת. וְדָבָר זֶה שִׁיף לְכָל יְהוּדִי, לְזֹאת צְרִיכִים לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּבִרְכוּת.

וְכֹאמֹר לְעֵיל, אֵילָן צוֹמֵחַ בְּשָׂדֶה וּמוֹצִיא פְּרוֹת טְעִימִים, וְטוֹעֲמִים מִן הַפְּרוֹת וְנִהְגִים מֵהֶם. אֲבָל אֵין אִישׁ שֵׁם עַל לֵב מָה עֹבֵר עַל הָאֵילָן הִזָּה כָּל הַשָּׁנָה, עַד שֶׁהוֹצִיא פְּרוֹת, מָה עֹבֵר עַל הַחֲטָא, עַל הַשְׁעוּדָה, עַל הַגִּפְּן וְהַתְּאֵנָה, עַל הַזֵּית וְכו', עַד שֶׁהוֹצִיאוּ פְּרוֹתֵיהֶם. אַכֵּן, אָנוּ שֹׁמְחִים, יֵשׁ לָנוּ לֶחֶם לֵאכֹל, יֵשׁ לָנוּ תַּפּוּחִים, זֵיתִים, עֲנָבִים, תְּאֵנִים וְעוֹד כַּהֲנָה וְכַהֲנָה.

אֲבָל הָאֵם מִיִּשְׁהוּ שֵׁם לֵב מָה עֹבֵר עַל הָאֵילָן הִזָּה כָּל הַשָּׁנָה?! אֵךְ אִם נִתְבַּוֵּן הֵיטֵב — נִבְחִין, אֲשֶׁר הִרְבֵּה תַּהֲפּוּכוֹת עָבְרוּ עָלָיו: בַּחֲרָף — רוּחוֹת עֲזוֹת, גְּשָׁמִים רַבִּים וְשֶׁלֵּג כָּבֵד, הָיוּ מְנַת חֶלְקוֹ, הָעֵלִים נִשְׂרִי מִמֶּנּוּ, וְנוֹתֵר חֲשׂוֹף לְקוֹר הָעֵז, וּפְעָמִים כְּמַעַט שֶׁנֶּעְקַר מִמְּקוֹמוֹ בַּעַת הַתְּגַבְּרוֹת הַרוּחוֹת וְהַכּפּוֹר, וְאֵף נַעֲשֶׂה שְׂדוּף לְחִלּוּטִין, מְקַלֵּף מֵרֹאשׁוֹ עַד הָאָרֶץ, וְכִמְהָ אֵלֶּפֶי אֵילָנוֹת נִשְׁבְּרוּ, עַד שֶׁנִּדְמָה הָיָה שֶׁגַם אֵילָן זֶה יִעָקֵר, אוֹ לִסְרֵק יִהְיֶה, וְכַמַּעַט שִׁיאֲבֹד לְגִמְרִי. אֵךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר, וּמַגִּיעַ אֲבִיב, וּמִתְחִיל לְפָרַח, וּמוֹצִיא עֲלִים נְאִים, וְאֵט אֵט רוֹאִים בְּקִיץ פְּרוֹת יָפִים. אֲבָל גַּם בְּקִיץ לֹא שֶׁפֶר חֶלְקוֹ, כִּי הַתּוֹלְעִים וְהַיִּתּוּשִׁים וְעַכְבְּרֵי הַשָּׂדֶה הֵם אוֹרְחָיו מִדֵּי יוֹם, וּמִטְפְּסִים עַל גּוֹעֵזוֹ לֹלֵא רַחֵם, צִפְּרִים מְנוֹסוֹת לְכַרְסָם בּוֹ בְּכָל פֶּה, וְנִדְמָה שֶׁמֶזֶה הָאֵילָן לֹא יֵצֵאוּ פְּרוֹת, וְעָקֵר יִהְיֶה וְכו' וְכו'; אִם-כֵּן אֵין יוֹדְעִים מָה עֹבֵר עַל הָאֵילָן, וְרַק רוֹאִים אֶת הַפְּרוֹת מְנַחִים עַל

השלחן, ועושים עליהם ברכות להקדוש-ברוך-הוא, ונהנים מהם, חשים את הטעימות והערבות לחך, ואחר-כך מברכים ברכות אחרונות, ברכות הנהנין, או ברכת-המזון וכו' על המאכלים שאכלו. אבל לכל הסעודות והסופות שעברו על האילן, כל החם והשָׂרֵב שהיו מנת חלקו, זה אין שמים על לב.

אך עלינו לטל מוסר השכל מן העץ, ודיקא ביום ט"ו בשבט, הוא ראש השנה לאילנות. וכתוב (דברים כ): "כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה, לא תשחית את עצה לנדה עליו גרזן, כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת, כי האדם עץ השדה וגו', רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא, אתו תשחית וכרת" וגו'; אדם נדמה כעץ השדה, ולכן צריך לזכר היטב, אשר אסור להזיק איש לרעהו בשום פנים ואופן. יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה, כי כל אדם הוא אילן, עץ השדה שמוציא פרות טובים. ואף פעם אין יודעים איזה פרי העץ הזה יוציא.

וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (גדרים פא): ההנהרה בבני עניים, שמהם תצא תורה. היו צדיקים קדושים, תלמידי חכמים גאונים, שיצאו מהורים פשוטים, ואם, חס ושלום, היינו הורסים את ההורים הפשוטים, לא היו יוצאים צדיקים קדושים כאלו, תלמידי חכמים גאונים מפלגים כאלו; על-כן צריכים לשמור בכבוד הבריות, להנהרה בכבוד הזולת, לא לזלזל בו ולא להקל בכבודו. ורק אם רואים שעץ פלוני לא יפרח יותר — אותו תשחית. איך יכולים לדעת זאת? אלא עלינו להשמר לא לגע בשום יהודי, אין זה העסק שלנו. ואומרים חכמינו הקדושים (בבא מציעא פג:), שרבי אלעזר בן רבי שמעון עבד למלך, והיה תופס גנבים, והכניסם בבית-סתר, אזי רבי יהושע בן קרחה הקפיד עליו: וכי זה העסק שלך? — לתפס גנב ולעצרו? אזי ענה ואמר: קוצים אני מכלה מהפרם. אני משמיד את המזיקים. אמר לו: יבוא בעל הפרם ויכלה קוציו; הקדוש-ברוך-הוא יבוא ויכלה את המזיקים, אין זה עסקך, יש לך עבודה גדולה מלכלות קוצים, כי לנו יש עבודה גדולה מזו

— לשמר על כבוד הזולת, ולא להציק לאף אחד ולא להזיקו, כי אף פעם לא גרע מה יהיה מאדם זה, ומכל שכן מה יצא ממנו.

עתה נתחיל להסתכל על עצמנו; אנו בעצמנו גם-כן פעץ השדה, מה עובר עלינו? כל אחד ואחד מכם יודע היטב מה עובר עליו; זה — אין לו ילדים, איזה צער הוא זה? כמה כואב ודואב הלב וכו', אינני צריך להסביר לכם. זה — יש לו ילדים, אף קשה לו מאוד לגדלם, כי הם ממררים את חיו, קופצים וצוהלים, מהפכים ופראי אדם ממש וכו', או שילדיו הגדולים יותר, אינו רווה נחת מהם וכו'. זה — אין לו שלום-בית, המריבות שוכנות בבית תדיר, אשר איזו מרירות היא זו כשאין שלום בבית, וזהו הצער הכי גדול, כמאמרם ז"ל (ירושלמי מועד קטן ב, ד): שמחה לאדם בשעה שהוא דר בתוך שלו; השמחה הגדולה ביותר כשאדם דר בביתו.

והנה יש לאדם בית, אבל אין לו שלום בבית, האשה רבה עם בעלה, או הבעל רב עם אשתו וכו', וישנם כאלו, שאין להם בית כלל וכלל, ואם-כן השמחה מהם והלאה, כי גרים בשכירות, וחדשים לבקרים עליהם לעבר מביתם, או שמוציאים אותם מהדירה, איזה צער ועגמת-נפש זה!? זה — יש לו חובות רבים, שחייב ממון רב לזולת, ואין לו לשלם, ועניות ודחקות מנת חלקו, אשר כבר אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה לא, יד): אלו נתקבצו כל יסורין לצד אחד, והעניות לצד אחד, העניות מכרעת לכלן; אם ישימו את כל הצרות בכף מאזנים אחת, ואת העניות בכף שניה — העניות מכרעת; וכן שאר צרות, לא עלינו, שפוקדות את הבריות, הן כל אשר קורה בבית עם הילדים, שכאן צריכים לרוץ לבית-חולים, וכאן לרופא, השם ישמר, כשאחד מבני המשפחה אינו בקו הבריאות, חס ושלום. כי כן עוברות על כל אחד ואחד מאתנו צרות רבות, עד שגדמה כי זהו סוף העולם; אבל צריכים ללמד מוסר השכל מעץ השדה, אשר עוברים עליו בדרך משברים גדולים: גשמים, שלגים, רוחות עזות, עד שגדמה שהוא השמד לגמרי, וכן בקיץ סובל מתולעים, יתושים, צפרים, ושאר מיני חיות מטפסות עליו, ושוב גדמה — מה יהיה עמו? ולבסוף אנו רואים,

שֶׁהָאֵילָן נִשְׁאָר אֵילָן, וּמוֹצִיא פְּרוֹת מִשְׁפָּחִים. בֵּן אָנוּ צְרִיכִים לַחֲיוֹת
עִם הַהִקְדָּמָה הַזֹּאת, אֲפִי שְׁעוֹבָרִים עָלֵינוּ צְרוּת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת
וְהִרְפָּתָקָאוֹת, אֲבָל צְרִיכִים לְזָכַר שֶׁאֲנֵחֵנוּ בְּנֵי וּבְנוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא, וְיֵשׁ לָנוּ שְׁלִיחוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, לְשֵׁם מִה בָּאֵנוּ לְזֶה הָעוֹלָם;
לֹא בָּאֵנוּ בְּעֶלְמָא לְלֹא מִטְרָה, אֲלֵא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא רוֹצֵה מֵאֲתָנוּ
אִיזוֹ שְׁלִיחוֹת, כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲתָנוּ הוּא שְׁלִיחַ מֵאֲתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעָלִיו
לְהוֹצִיא מִהַכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל שְׁלִיחוֹתוֹ. וְאִם אָכֵן נִמְלָאָה, אֲזִי נִצְלִיחַ
מָאד בְּחַיִּים. אֲבָל אִם, חֵס וְשָׁלוֹם, נִבְגַּד בְּשְׁלִיחוֹת שְׁלָנוּ, אֲזִי נִאֲכָל
פְּרוֹת בְּאוֹשִׁים.

וּמֵהִי הַשְׁלִיחוֹת שְׁלָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם? לְגַלּוֹת וּלְפָרְסָם אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא לְכָל אֶחָד, תָּמִיד לְדַבֵּר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. רֹאשִׁית
בְּבִית: הַבְּעַל יְדַבֵּר עִם הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה עִם הַבְּעַל; וְהָיִית שְׁאֲנִי מְדַבֵּר
עִתָּה לְנָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, עָלֵיכֶן לִידַע, כִּי לָאִשָּׁה יֵשׁ כַּחוֹת גְּדוֹלִים
בְּהִרְבֵּה מִשָּׁל הַגָּבֵר. בֵּית נְעֻשִׁית מִפְּתַחַת מֵהָר יוֹתֵר מִבֵּן, בֵּית נְעֻשִׁית
בֵּית-מִצְוָה בִּי"ב יוֹם אֶחָד, וּבֵן נְעֻשָׁה בֵּית-מִצְוָה בִּי"ג יוֹם אֶחָד. הַבֵּית
מִבְּגֵרָת וּמִבְּשָׁלֹת בְּשָׁנָה מֵהֵבֵן, וּכְכֹל שֶׁהַבֵּית מִתְבַּגֵּרָת, כָּךְ מִתְפַּתַּחַת
וּגְדֻלָּה וּמִשְׁכָּלֶת יוֹתֵר מֵהֵבֵן. זֶה עֲבָדָה וּמִצְוֹת, וְאֵין צְרִיכִים עַל זֶה
רְאִיּוֹת. בֵּן לְגַבִּי אִשָּׁה; אִשָּׁה יֵשׁ לָהּ שֶׁכֶּל יוֹתֵר מִבְּעָלָהּ, אֲבָל לֹא
בְּכָל פַּעַם יוֹדְעוֹת הָאִשָּׁה וְהַבֵּית אֵיךְ לְנַצֵּל אֶת שְׁכָלָן. חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (נִדָּה מֵה'): לָאִשָּׁה נִתְּנָה בִּינָה יִתְרָה; הִיא קִבְּלָה
חֲכָמָה יִתְרָה יוֹתֵר מִהַבְּעַל, אֲזִי עָלֶיהָ לְנַצֵּל אֶת זֹאת, עַל-יְדֵי
שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל תָּמִיד לְדַבֵּר מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, כְּשֶׁהִיא רוֹאֶה אֶת בְּעָלָהּ
שָׁבוֹר וְעֻצּוֹב, מֵאִיזוֹ סִבָּה שְׁלֹא תִהְיֶה, עָלֶיהָ לְהִיּוֹת חֲכָמָה, כְּדִכְתִּיב
(מִשְׁלֵי יד, א): "חֲכָמוֹת נָשִׁים בִּנְתָה בֵּיתָה" — עַל-יְדֵי חֲכָמָתָה תִּזְכֶּה
לְבָנוֹת אֶת הַבֵּית, "וְאִוֹלֶת בְּיָדֶיהָ תִּהְרַסֶּנּוּ" — עַל-יְדֵי שְׁטוֹת, הִיא
עוֹלָה לְהִרְסוֹ. אִם הִיא רוֹאֶה שֶׁהַבְּעַל מְדַכֶּה וּמְמַרְמֵר, מִתְסַפֵּל
וּמִיָּאֵשׁ, אֵינּוּ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ וְכו', עָלֶיהָ לְחַזְקוֹ, וְכִיצַד? לְדַבֵּר עִמּוֹ
רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אֲשֶׁר אֵין הַתְּחַזְקוֹת גְּדוֹלָה מִזֹּאת; תָּמִיד לְדַבֵּר
אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא וּמִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, כִּי אֵין לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם
רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וּבְזֶה אָנוּ חַיִּים תּוֹדָה לְרַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא

פֹּקֶחַ לָנוּ אֶת הָעֵינִים, כַּמּוֹבָא (בְּלִקּוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז), שֶׁהַצַּדִּיק פֹּקֶחַ אֶת הָעֵינִים. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לִקּוּטֵי־מִוֶּהֶר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַצַּדִּיק פּוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה לְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא; בְּזֶה, אִם־כֵּן, עָלִינוּ לַתַּת תּוֹדָה לַהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂוָכִינוּ לַהֲתַקַּרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל. אָכֵל אִם אָנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבֵּנוּ ז"ל בְּאַמָּת, זֹאת גִּדַּע רַק כְּפִי מַעֲשֵׂינוּ — אִם נִצִּית אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, וַיִּגְדַּר תָּמִיד אֶל הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, נִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ כָּל צְרִכֵּנוּ; אַחַת צְרִיכָה יְלָדִים, הַכְּתֻבָּת שְׁלָה הִיא רַק הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֵל תֹּאמַר: "בִּקְשָׁתִי כָּבֵר", אֵלֹא תִבְקָשִׁי עוֹד וְעוֹד, וְכָכֵל שֶׁתִּבְקָשִׁי יוֹתֵר וְיוֹתֵר, בֵּן תּוֹכִי לְבֵן נִפְלֵא.

וְדַבֵּר זֶה לּוֹמְדִים מִחֲנֹה, שֶׁלִּפְנֵינָה הָיוּ עֲשָׂרָה יְלָדִים, וְהִצִּיקָה לַחֲנֹה: לִי יֵשׁ עֲשָׂרָה וְלָךְ אֵין מְאוּם. וְחֲנֹה בָּאָה בְּכָל יוֹם לִמְשָׁכָן, וְשִׁפְכָה לְבָהּ לִפְנֵי וַתִּבְרָךְ, וְלֹא הִתִּיאֲשָׁה, "וְהָיָה כִּי הִרְבֵּתָה לַהֲתַפְלֵל" — אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (וִירוּשָׁלַי בְּרֻכּוֹת ד, א): מִכָּאֵן שֶׁכָּל הַמְרַבֶּה בַּתַּפְלָה — נִעְנָה. וְאַף שֶׁקִּבְּלָה מַעֲלֵי הַכֹּהֵן בְּזִיוּנוֹת וְעִלְבוּנוֹת, שֶׁחֲשָׁבָה לְשִׁכּוּרָה, וְאַמְרָה: הִסִּירִי יִיגָף מִעָלַי. בְּחוֹשְׁבוֹ שֶׁמִּדְּבַרְתָּ לַעֲצָמָה, לִקְרִי, אֵף הִיא לֹא חֲדָלָה, אֵלֹא בָּאָה עוֹד וְעוֹד, עַד שֶׁזָּכְתָה לְשִׁמּוּאֵל הַנָּבִיא, בֵּן כֹּהֵן, שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה כה:): שֶׁקוּל שִׁמּוּאֵל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן; תִּתְּאוּרֵי לַעֲצָמְכֶם מֶה זֶה תַּפְלָה?! יֵאָשׁוּ אֶת חֲנֹה: אַתָּה לֹא יוֹכֵלָה לָלֶדֶת וְכו', וְהִיא הִתְעַקְּשָׁה וְהִתְפַּלְלָה לַהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֹא עֲזָבָה עֲצָמָה וְלֹא הִנִּיתָה עֲצָמָה מִתַּפְלָה יוֹם אַחֵר יוֹם, וְלִבְסוּף תִּרְאוּ אֵיזָה בֵּן קִבְּלָה! מִתַּנָּה עֲצוּמָה — שִׁמּוּאֵל הַנָּבִיא! אֲשֶׁר נִשְׁבַּע שֶׁלֹּא יִכְנַס לַהֲיָכֵל עַד שִׁיבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שׂוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (מִדְּרָשׁ שִׁמּוּאֵל כ): אֵיךְ זָכְתָה חֲנָה לַהּוֹלִיד בֵּן כְּשִׁמּוּאֵל? עַל שֶׁהִרְבֵּתָה לַהֲתַפְלֵל, וְלֹא חֲדָלָה וְלֹא מָשָׂה וְלֹא זָזָה מִשָּׁם, עַד שֶׁנַּעֲנָתָה מִמֶּנּוּ וַתִּבְרָךְ.

לְזֹאת אִם צְרִיכִים יְלָדִים — הַכְּתֻבָּת הִיא הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, צְרִיכִים פְּרֻנְסָה — הַכְּתֻבָּת הִיא הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, צְרִיכִים רְפוּאָה — הַכְּתֻבָּת הִיא הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לִבְקֵשׁ וּלְבַקֵּשׁ וְלֹא לַחְדוֹל, לְדַבֵּר אֵלָיו וַתִּבְרָךְ תָּמִיד. וְכִמוֹכֵן צְרִיכִים לְדַבֵּר מִהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,

תמיד יהא הדבור ממנו יתברך; על האשה להיות פקחית ולחזק את בעלה: "בעלי היקר! תדע לך, שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, וכמו שעזר לנו עד עתה, בודאי עוד יעזר לנו, בא ונתפלל אליו". וכן אנו מוצאים המון תנאים ואמוראים, שעמדו בזוית אחת והתפללו, והאשה עמדה בזוית אחרת והתפללה, וביחד פעלו ישועה — הן הבעל והן האשה.

על-כן תפקיד האשה לחזק את בעלה תמיד, ואם הבעל יהיה מחזק, יהיה טוב לאשה ממילא, כי כמים הפנים לפנים (משלי כז, יט); בדיוק כמו שהאשה מראה פניה לבעלה, מחיכת ומשמחת אותו, ונותנת לו עזר ותמיכה: "בעלי היקר, אל תחשש, הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתנו, עמנו ואצלנו, הבה נתפלל אליו, הנה נקח את הרכב ונלך למירוץ, לתנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי לטבריה — לתנא הקדוש רבי מאיר בעל הגס וכו'. אנו נמצאים עתה בצרה, בא גרוץ למקומות הקדושים ונתפלל להקדוש-ברוך-הוא". והבעל מקונן ומתאונן: "צערי גדול מנשא, אינני יכול להסביר וכו', בעלי החובות, הנושים רודפים" וכו', איני צריך לומר לכם את הצרות שפל אחד עובר, אבל אם הייתן חזקות ומחזקות את בעליכן, שהקדוש-ברוך-הוא לא יעזבנו אף פעם וכו'.

ואף שהבעל יאמר: "תמיד היה לי מר, אין לי חברים וידידים, ואכזבות מנת חלקי" וכו', אפן תמשכנה לדבר רק מהקדוש-ברוך-הוא, כי הלא גם לו יש נשמה אלקית, אף היא מכבית, כי אם היא היתה דלוקה, היה מתחזק ומחזק את כל העולם כלו; כי כל יהודי ויהודי באשר הוא נמצא, נשמתו היא חלק אלוק ממעל, ואם היא דולקת, יכולה להדליק את כל הגרות בעולם, את כל נשמות ישראל הנקראים גרות, כמו שפיתוב (משלי כ, כז): "גר הני"ה נשמת אדם"; אבל הגר כבוי, אזי על האשה להיות פקחית, ולדבר בבית מהקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה בעלה יתחזק, וכאשר יהיה חזק, גם לה יהיה טוב.

על-כן צריך שיהיה שם שמים שגור בפה, תמיד לדבר בבית

מהקדוש-ברוך-הוא, וכאשר האשה מחזקת את בעלה, הבעל נעשה מחזק, והולכים אל שער השמים, ומתפללים להקדוש-ברוך-הוא, ומה יוצא מזה? האילן הזה — האיש והאשה, אומר הזהר הקדוש, למעלה בשמים היו נשמה אחת, וכשירדו — נתפצלו, והנה כשהתחתנו, שבים להיות אחד כדגמת שהיו שם בעולם העליון, וזוכים להוליד ילדים, להוציא פרות, ולגדלם, אבל אין זה דבר קל, אלא קשה מאד, אשר זהו צער גדול בנים; ואם בן סוּרר ומורה, חס ושלום, או בת סוּררת ומורה, רחמנא לצלן, איזה צער זה להורים! אין צער גדול מזה. וכבר עדיף שלא יהיו ילדים, מהצער שהילדים מצערים את ההורים, בסורם מדרך הישר, רחמנא לישזבן.

לכן אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות בנים, סימן מב): הבנים טובים הם רפואה לאבות. הרפואה הגדולה ביותר להורים — כשזוכים לבנים בריאים בנפשם, בשכלם, בתקמתם. זוהי הנחת-רוח הכי גדולה. אבל אם לאו, הילדים יכולים, רחמנא לצלן, להרס עצבי ההורים, עד שהם יוצאים מדעתם לגמרי. וממה זה נובע? מפני שהבעל והאשה אינם מחזיקים מעמד, אינם יודעים, שהם כדגמת עץ השדה. ובדיוק כמו העץ, כאותו אילן בשדה, שעוברים עליו תהפוכות, רוחות וסערות אימתניות, עד שגשבר ונתעקם, ותוך אותו קור עז וכו', והנה לפתע מתחיל לצמח, ורואים עלים ופרות, איזה יפי הוא זה. והנה כשהוא כבר צמוס בפרות עסיסיים, עדין נמצא בסכנה גדולה, כי בימות החמה הוא נתמלא יתושים ועכברים, ושאר מיני רמשים המאיימים לכולותו, ובכל-זאת האילן נשאר אילן. בן הדבר לגבי האדם, עליו להחזיק מעמד על אף כל המשברים והגלים שתוקפים אותו וכו', ולא להפגע ולא להשבר משום דבר שבעולם, אף שעובר מה שעובר מהילדים, שלא תמיד זוכים לנחת מהם; ובפרט בדור הזה, אשר הסכנה גדולה מאד, שמצד אחד — הנאוף הפקר לגמרי, הכל פתוח, ומה יעשה הבן שלא יחטא?! כל מיני תמונות תועבה ופורנוגרפיה ממלאים את הרחובות, לכלוף וטנוף, חברים רעים וכו', אשר די בגילד אחד מקלקל, אשר עלול להרס את כלם, רחמנא לצלן; תולעת אחת

בַּכֶּתֶה הוֹרֶסֶת אֶת כָּל הַכֶּתֶה, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן; תּוֹלַעַת אַחַת בַּפְּרִי, מְקַלְקֶלֶת אֶת כָּלוּ, וצְרִיכִים לַחֲתוֹךְ מִצַּד זֶה אוֹ אַחֵר, וְאִיזוֹ צוּרָה יֵשׁ אַחֲר־כֹּף לַפְּרִי?!

וְכֵן תּוֹפְעֶת הָעֶשׂוֹן וְהַסָּמִים שְׁפוֹקֶדֶת אֶת הַנֶּעֶר כִּיּוֹם, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, הָעִזּוֹת וְהַחֲצִיפוֹת אֲשֶׁר פּוֹרְצִים פְּרָצוֹת בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְדִי בַּחֲצוֹף אֶחָד, אֲשֶׁר מְסִיר מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְאִינּוּ מִתְפַּלֵּל, וְאִינּוּ מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, כְּדִי לְהִרְסֵם חֲבֵרָה שְׁלָמָה שֶׁל יְלָדִים בְּעָלִי יִרְאֵת שָׁמַיִם וְדֶרֶךְ אֶרֶץ; כִּי כִּיּוֹם, צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים עַל הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת. וּבִיּוֹתֵר צְרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל הַבָּנוֹת, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (בַּמִּדְבָּר וְבָה יֵא, יג): "יִבְרַכְךָ ה' וְיִשְׁמְרְךָ", "יִבְרַכְךָ" — בְּבָנִים, "וְיִשְׁמְרְךָ" — בְּבָנוֹת; מְלַמֵּד שֶׁהַבָּנוֹת צְרִיכוֹת יוֹתֵר שְׁמִירָה. וְעַם כָּל הַשְׁמִירָה שֶׁלָּנוּ, צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שְׁלֹא יִסּוּרוּ, חֲלִילָה, מִדֶּרֶךְ הַמֶּלֶךְ.

לְזֹאת, אֲבִיבְשָׁכֵן מְאֹד, לְהַפִּיל תַּחֲנוּנוֹת וּבִקְשׁוֹת וּתְחִנּוּנוֹת רַבִּים וְעֲצוּמִים, בְּעֵת הַדִּלְקַת הַנִּירוֹת, וּלְבַקֵּשׁ עַל הַיְלָדִים שְׁיִצְלִיחוּ בַּחֲיֵיהֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְכֵן מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְבַקֵּשׁ לְכָל הַפְּחוֹת כְּמָה דְּקוֹת עַל הַיְלָדִים וְהַצִּלְחָתָם בְּכָל. וְכֵן לְרֹאוֹת בְּפַעַל, וְלַהֲשִׁיב לְבָבָם, שְׁלֹא תִהְיֶינָה מְרִיבוֹת, כִּי בְּבֵית שְׁיִשְׁבֵּן מְרִיבוֹת, הַיְלָדִים נִהְרָסִים לְגִמְרִי; כִּי בְּאֲשֶׁר רוֹאִים הַיְלָדִים שֶׁהַחֲרִים מְנַבְּלִים פִּיהֶם זֶה עַל זֶה, וּמְקַלְלִים זֶה אֶת זֶה, מָה אַתֶּם רוֹצִים מִיְלָדִים אֵלּוּ הַיּוֹצְאִים מִבֵּית הָרוֹס, כִּי צַד יִרְאוּ וְהִיאָךְ יִתְנַהֲגוּ, הֵיִשׁ פֹּה מִטָּה קֶסֶם?!

הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ, שֶׁהִירָאָה וְהִאֲהָבָה, הָאֲבֵא וְהֵאֱמֵא הֵם אֶחָד, אֲבָל צְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית, צְרִיכִים לְהַתְחִיל לְדַבֵּר בְּבֵית מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַיְלָדִים מְגִיל קִטְנוּת יִדְעוּ שֶׁפֹּה מְדַבְּרִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזִּי תִצְלִיחוּ עִמָּהֶם. וְאַל תִּחְשְׁבוּ שֶׁמִּבְחוּץ לֹא יִבְאוּ תוֹלְעִים, יְתוּשִׁים, גְּדוּלֵי פָּרָא, יְלָדִים מְפָרְעִים, אֲשֶׁר יִרְצוּ לְהִזִּיק לְיְלָדִים, וּבְיָדָיו זֶה עֲלוּל לְקִרּוֹת, וְהַחֲרִים שֶׁל הַיְתוּשׁ הַזֶּה יִצְעֲקוּ, שֶׁבְּנֶכֶם הוּא יְתוּשׁ וְתוֹלַעַת, בְּשָׁעָה

שבנכם הוא פרי נפלא ומשבח, אלא התולעת נכנסה בו, ומכרסמת בו בכל פה, אבל אם אתם תדברו רק מהקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית, אז הפרי יהיה שמור, הבן או הבת יהיו מחסנים, ושום רוחות זרות לא יוכלו להם. ודבר זה צריכים להחדיר עמק בתוך הלב; כי אנו נמצאים בזה העולם במלחמה קשה.

תדעו לכם, שעד שהילדים אינם מתחתנים, אסור לרגע להסית דעת מהם, ברגע שהתחתנו, בודאי על ההורים לעזרם ככל יכלתם, אבל ברוך השם, בנו בית מעצמם, והם שמורים, אבל עד שמתחתנים, עליכם מנח החוב לשמרם מכל מרעין בישין, ואדרבה, אם אתם תתנו חנוף טוב לילדים כשהם קטני קטנים, כי חנוף מתחיל בעודם בפעוטון, בגנים, בכתות הנמוכות, אזי כשהם יבנו בית, ביתם יהיה משתת על יסודות חזקים, יסודות איתנים וחסונים.

לזאת, עתה בט"ו בשבט, שהוא ראש השנה לאילנות, עלינו לזכר "כי האדם עץ השדה", אנו נדמים לאילן, וכמו שעובר על העץ, שסובל חרף קשה וקץ קשה, ואף-על-פי-כן מחזיק מעמד ומוציא פרות ערכים לחף, כך הבית: האב והאם, אף שעוברים עליהם משברים וגלים, צרות ויסורים, עגמת נפש וחלישות הדעת, בזיונות ועלבונות מבית ומבחוץ, צער גדול בנים, שאתם מתפוצצים מילדיכם, אל תתיאשו, אל תרימו ידים, ואל תאמרו: "הגיעו מים עד נפש", כי אף שאמת הדבר, אבל אם רוצים להחזיק מעמד, יש עצה אחת — להכניס את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית; מצד אחד — לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ומצד שני — לדבר מהקדוש-ברוך-הוא; שהבית יהיה משכן השכינה תמיד. הבית תמיד ידבר רק מהקדוש-ברוך-הוא. אם ביתכם יהיה בנוי על יסודות חזקים שמדברים רק מהקדוש-ברוך-הוא, תהיו בטוחים, שלילדים יהיו פנים אחרות לגמרי. בודאי — אם שמעו כל החיים — מאז שגדלו רק קללות, רק גבול פה, רק זלזול וכו', מה אתם רוצים, שייגדלו תפוחים יפים?! לא ולא! אלא יהיו רקובים וכו'. ואתם אשמים בדבר, אם לא תכניסו את הקדוש-ברוך-הוא בתוך ביתכם, הילדים יהיו מספנים, ויסבלו סבל גדול מאד. וזה צריך

להיות הלמוד העמק שלנו בט"ו בשבט; להחדיר עמק בלבנו, שנראה שהקדוש-ברוך-הוא יהיה בתוך ביתנו, ואז נזכה להוציא פרות מתקנים.

אני מבקש מאד, ראו לשמר את ילדיכם עם מי הם מתחברים, בשום פנים ואפן אל תתנו, שיתחברו לילדים מפרעים ומשחתים, שלא חסר היום כאלו, רחמנא לצלן, כל היגיעה והטרח שאני מתנגע וטורח, שרק הקדוש-ברוך-הוא יעיד אילו צרות יש לי עד שאני מגדלם, ולבסוף כשקורה מה שקורה, עגמת גפש כזו, שעלי לשלח מישוהו, לא מפני שלא צית אותי, אלא עשה גרוע מזה, אבל הצער גדול מאד; כמה צער יש עד שמגדלים ילדים, אבל אם הבית אומר להפוך, אזי מה שתחדירו בילד, לא יעזר, כי מסכן, הוא מקבל למוד אחר, ואינו יכול לקבל את הדבורים הטובים, את החנוך הנפטר; כשהורים לא אכפת להם, והם מפקרים, מה אתם רוצים מהילדים?!

לזאת, ראו מעתה לשמר שיהיה לילדים דרך ארץ, וידעו על מי להסתפל, ולא, חס ושלום, שישמעו בבית לדבר רע על הצדיק, אשר זה נחקק בהם, כמאמרם ו"ל (ספ"ה נו:): שותא דינוקא או דאבוה או דאמיה; הילדים אינם מדברים סתם כן, אם מדברים על הצדיק, סימן ששמעו בבית מההורים; האב התרגז, או האם התפעסה ומתוך כך דברו על הצדיק, רחמנא לצלן, ואחר-כך הדרדרו לדבר על הקדוש-ברוך-הוא, כמאמרם ו"ל (מכילתא בשלח): "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" — אם בה' האמינו, במשה לא כל שכן? אלא זה תלוי בזה; אם אין אמונת חכמים בבית, ממילא אין אמונה בהקדוש-ברוך-הוא; לזאת צריכים להחדיר בילדים אמונת חכמים, וברגע שתהיה אמונת חכמים, אז נזכה שהילדים יגדלו עם דרך ארץ, וידעו שיש להם אל מי להסתפל, יש להם אל מי לפנות, וזה יבנה להם את האמונה והבטחון העצמי. אשר זה הלמוד שעלינו ללמד דיקא עתה בט"ו בשבט, וזה היסוד; כי הילדים הם העינים שלנו, וכמו שאדם שומר על עיניו, כן עלינו לשמר על ילדיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שִׁיְהִיָּה לְכֵן הַרְבֵּה נַחַת מִלְדִּיכֶם, וְאַבְקֶשְׁכֶּן מְאֹד: רְאוּ לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְפַּלֵּל, אֲפִי שְׂרָאִיתִי הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת בְּשִׁבּוּעַ שְׁעָבֵר, וְהַכֵּל הוֹדוֹת לְתַפְלוּתֵיכֶם, אַבְּל צְרִיכִים עוֹד הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת עֲדִין.

אָנוּ רוֹצִים רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וּמִשְׁתַּקְּקִים רַק לְגִדֵּל אֶת יְלָדֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְשָׁלוֹם, בְּחֻסָּד וּבִישׁוּר. וְמָה רוֹצִים מֵאַתָּנוּ?! הֲלֹא אֵינָנוּ רוֹצִים כָּלוּם, אֲלֹא אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלֶבֶד! לְזֹאת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, בּוֹדֵאי יִשְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ, וְנִנְזָקָה לְרֹאוֹת בְּנַחֲמַת צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם. וְאַבְקֶשׁ מְאֹד אֶת כָּלְכֶם, תַּתְּפַּלְלוּ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲזָקָה לְבוֹא אֲלֵיכֶם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁאֲזָקָה לְבוֹא לְגוֹר אַתְּכֶם בִּיחָד, וְתַדְעוּ לָכֶם שֶׁרַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לַפְעֵל הַכֵּל. הַעֲקֹר שְׁאֲזָקָה לְבוֹא כָּבֵר לְאַרְץ-יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁבִאֲמַת אֲזָקָה לָזֶה!

הַמֵּאחֵל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תכז.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים, כ"ב שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, תְּלִמִּידֵי וְחֻבֵּבֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

מָה מְאֹד נִהְיֵיתִי לְרֹאוֹת אֶת הַפֶּתַח שְׁלֹךְ, וְאִיךְ שֶׁהֵם מַצְלִיחִים, מָה אִמַּר לָךְ! כָּל תְּשׁוּקָתִי הִיא רַק לְהִקָּים גְּדוּד שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַחֲזִיקִים בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לְפִי דְבָרֵי רַבָּנוּ ו"ל זֶה הַעֲקֹר מִכָּל הַעֲקָרִים, כִּי בְּלִי אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת יְהוּדִי כָּלֵל.

לְזֹאת עֲכָשׁוּ כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרַת הַכִּפּוּרֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת כָּל-כָּף בַּעוֹלָם, עָלִינוּ לְהַזְרִים אֶת זֶרֶם הָאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מֵאֵף אֶחָד, וְלֹאֵת כָּל חֲשָׁקִי וְרִצּוֹנִי שְׁבִמּוּסְדוֹת שְׁלִי

יְהִי עֵקֶר הַדָּגֶשׁ עַל אַמוֹנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר בּוֹ כְּלוּלוֹת כָּבֵד כָּל הַמַּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת מִדַּת הַתְּמִימוֹת, כִּי כָּל שְׁאֵדָם מְכַנִּים בּוֹ אַמוֹנָה פְּשׁוּטָה, כְּמוֹ-כֵן נַחֲקֶקֶת בּוֹ מִדַּת הַתְּמִימוֹת, כִּי אַמוֹנָה וְתְּמִימוֹת הוֹלְכוֹת בְּיַחַד, וְלִהְיוֹת חֲכָמוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְעֵלָּן, גַּם-כֵּן הוֹלְכוֹת בְּיַחַד. וְלִכֵּן רָאָה תַּמִּיד לְדַבֵּר בַּפֶּתַח שְׁלֹף פְּתוּחַ רַק מִהֶקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבָזָה תַּצְלִיחַ עִם כָּל הַתַּלְמִידִים, וְרָצִיתִי מְאֹד, שֶׁכָּל תַּלְמִיד בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל יִגְרַס בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, כִּי לַמּוֹד מִשְׁנָה מְזוּבָּה אֶת הָאֵדָם לְגַמְרִי, וּמִנְקָה אוֹתוֹ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה שֶׁנִּדְבָּקוּ בְּנַפְשׁ הָאֵדָם, וְכֵן שִׁיגְרִסוּ הַתַּלְמִידִים שְׁעוֹר כְּסִדְרָן בַּשּׁ"ס, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר: מִי שֶׁזוֹכֶה לְסִים ש"ס, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צֵלֶם אֱלֹקִים.

גַּם תַּחֲדִיר בָּהֶם אַמוֹנַת חֲכָמִים, אֲשֶׁר לְפִי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא) הוּא יְסוֹד גְּדוֹל, כִּי עַל-יְדֵי אַמוֹנַת חֲכָמִים יוֹדֵעַ הָאֵדָם אֵיךְ לַתֵּת לְעַצְמוֹ עֲצָה בְּכָל מַצְבִּיו, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁעַל-יְדֵי אַמוֹנַת חֲכָמִים זוֹכִים לְזַכּוֹת אֶת הַמַּדְמָה, כִּי רַק הַצַּדִּיק הָאֵמֶת מְזוּבָּה אֶת הַמַּדְמָה מִן הָאֵדָם, כִּי אֲצֵל כָּל אֵדָם שׁוֹרָה כַּח הַמַּדְמָה, אֲכָל הַצַּדִּיק מַחֲדִיר בָּאֵדָם אַמוֹנָה פְּשׁוּטָה בַּחֲדוּשׁ הָעוֹלָם, עַד שֶׁזוֹכִים לְהִגִּיעַ לְבְרוּר וְזָכוּת כַּח הַמַּדְמָה, שֶׁבָּזָה תְּלוּיָה גְּאֻלַּת הָאֵדָם, כִּי כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ הוּא כַּח הַדְמְיוֹן, שֶׁאַחַד מַדְמָה עַל הַשְּׁנִי כְּאִלוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת לוֹ רַע, וְזֶה מֵה שְׁגוֹרֵם הַמַּחְלֻקוֹת וְהַפְּרוּדִים מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶה כָּלֵל הַגְּלוּת הַמְּרָה וְהַנְּמַהֲרֶת שְׁאֵנוֹ סוֹכְלִים מִזֶּה.

וְלִכֵּן רָצִיתִי מְאֹד שֶׁהַפֶּתַח שְׁלֹף, שֶׁצָּרִיכָה בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְבוֹא אֲצֵלִי, שֶׁיְהִי כָּבֵד מוֹכִנִּים בְּמַטְעֵן שָׁלֵם עִם רַבּוֹי פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת וְדַפִּים גְּמָרָא, וְסִפּוּרֵי צַדִּיקִים, וּבַפְּרָט שֶׁתִּסְפֹּר לָהֶם הַרְבֵּה מִרַבֵּנוּ ז"ל, עַל-יְדֵי הַסֵּפֶר "פְּעֻלַּת-הַצַּדִּיק", שֶׁהוּא תַּמְצִית הַשְׁתַּלְשְׁלוֹת ח"י רַבֵּנוּ ז"ל, וְזֶה יִקְרַב אֶת לְבוֹת הַתַּלְמִידִים לְלַכֵּת בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵנִי רוֹאֶה מֵה שֶׁהִיָּה חֶסֶד מִהַתַּלְמִידִים עַד עַכְשָׁו, אֲנִי רוֹצֶה לְמַלֵּא אֲצֵל אֵלּוֹ הַתַּלְמִידִים הַחֲדָשִׁים שֶׁיָּבֹאוּ אֲצֵלִי.

הַעֲקֹר רֹאֵה לְשֹׁרֵשׁ מִהִכְתָּה שְׁלֹךְ אֶת מַדַּת הַלִּיצָנוּת, הַמְכַלָּה כָּל חֻלְקָה טוֹבָה שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְאֲנִי עֲדִים, שֶׁהַמַּדָּה הַמְגַנָּה שֶׁל לִיצָנוּת, זֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס אֶת כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כִּי מִי שֵׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּוָּדַע וְעַד, אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים, וְיִכּוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִם כָּלֵם, וְאֶת הַחֲנוּךְ הַזֶּה אֲנִי רוֹצֶה לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידִים, וְתֹאמִין לִי, שֶׁאֲנִי מְצַפֶּה לְגִדּוּלוֹת מִהִכְתָּה שְׁלֹךְ, וְעַל-כֵּן לֹךְ בְּכַתֵּךְ זֶה וְהוֹשַׁע אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲנִי מְצַפֶּה גִדּוּלוֹת וּנְצוּרוֹת מִהִכְתָּה שְׁלֹךְ, שֶׁיֵּצְאוּ מִ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" גִּדּוּד שְׁלָם שֶׁל עוֹבְדֵי ה' בְּאַמֶּת, וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת וּבְתִמִּים.

הַעֲקֹר חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּכְפַּל פְּרִנְסַתְךָ בְּשִׁפְעוֹ, בְּאִפֶּן שְׁלֹא יִהְיֶה לֹךְ דְּאָגוֹת לְלַמֵּד עִם הַתַּלְמִידִים.

הַמֵּאחֵל לֹךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נֹא לְשַׁלַּח דו"ח שְׁבוּעִי מִכָּל תַּלְמִיד בְּפֶרֶטִיּוֹת.

כז תכח.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ד שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלֵלִיוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְגִּים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְּׁמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַלֵּב וְאֶת הַדַּעַת, וְאֲנַחְנוּ רוֹאִים, שֶׁכָּל הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים שְׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, זֶה רַק מִחֲמַת חֲסִרוֹן הַשְּׁמִחָה. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מִוֵּהָר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'), שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל יְשׁוּב הַדַּעַת, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׁמִחָה; וְלָכֵן רְאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֻלְקָכֶם, עַל אֲשֶׁר בִּנְחַל שֵׁם חֻלְקָכֶם וְגוֹרְלָכֶם, עַל שֶׁאַתֶּם יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמֶת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא כְּזֶה, וּמָה

הָיִינוּ עוֹשִׁים בְּלִי רַבּוֹנוֹ ז"ל; לְזֹאת רָאוּ לְשַׁמַּח מְאֹד מְאֹד, וּרְבֵנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׁמֵחָה, סִמֵּן ח'): עַל-יְדֵי הַרְקוּדִים וְהַתְנוּעוֹת שְׂאֵתָה עוֹשָׂה בְּגוֹף, נִתְעוֹרֵר לֵךְ שְׁמֵחָה; לְזֹאת צְרִיכִים לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם אַחֵר כָּל תַּפְלָה וְתַפְלָה, וּבִכְפָּרֵט עֹכָשׁוּ, שְׂיָמִי אֲדָר הַקְדוּשִׁים נִכְנָסִים וּבָאִים, וְיָדוּעַ, שְׂרַבְנוּ ז"ל גָּלָה אֶת הַתּוֹרָה (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִמֵּן י'), שֶׁשֶּׁם מְדַבֵּר מִהַמַּתְקַת הַדִּינִים, וּכְשֶׁהִתְחִיל לֹמַר אֶת הַתּוֹרָה, אָמַר בּוֹז הֶלְשׁוֹן: "הִנֵּה מִתְקַרְבִּים יָמֵי אֲדָר, וְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יִרְקְדוּ, וַיְכּוּ כָף אֶל כָּף וַיִּשְׁמְחוּ מְאֹד, עַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה הַמַּתְקַת הַדִּינִים"; לְזֹאת עָלִינוּ לְהַתְחַזֵּק כְּבָר עֹכָשׁוּ לְשַׁמַּח מְאֹד, וְלִהְיוֹת שְׂאֵחַר כָּל תַּפְלָה וְתַפְלָה יִהְיֶה כָּלִי זֶמֶר, וְנִשְׁיֵר וְנִרְנֵן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמָּתְקוּ הַדִּינִים.

מָה אָמַר לָכֵם! אֲנִי רוֹאֶה נְסִים נִגְלִים מִה שְׁקוּרָה, בְּזֶה שֶׁהִתְחַלְתֶּם עוֹד פַּעַם לְהַגִּיד אֶת קַפִּיטָל ק"ט, עַל אֵלּוּ הַרְשָׁעִים שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל, שְׂרוּצִים רַק לַעֲקֹר אוֹתָנוּ מִהַכֹּל, שֶׁהַמִּזְמוֹר הַזֶּה פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת מִמָּוֶשׁ, כִּי בְיָמֵים אֵלּוּ אָרְעוּ כַּמָּה דְּבָרִים מַחְרִידִים, וּמֵה גַם נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

לְזֹאת אֲנִי מִבְקֵשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁבַעַת פְּתִיחַת אֲרוֹן-הַקֹּדֶשׁ, שְׂאֵז הוּא עֵת רְצוֹן גָּדוֹל בְּשָׂמִים, שֶׁתִּמְשִׁיכּוּ לֹמַר אֶת קַפִּיטָל ק"ט, שֶׁכָּל הַקְּלָלוֹת שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאָיו, שֶׁיִּפְּלוּ עַל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, שְׂרוּצִים רַק לְהַרֵס אֶת הַקֹּהֶלֶת שְׁלֵנוּ, שֶׁיַּעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּמָּתְקוּ מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים, וְהַסֵּם "ד'-מ"ם יִפֹּל נִפִּילָה אַחֵר נִפִּילָה, וַיִּכְנַע לְגַמְרִי.

נָא וְנָא רָאוּ לְהִתְאַחֵד יַחַד בְּאַחֲדוֹת אַחַת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמַר חֲזֹק, כִּי זֶה הִיסוּד בְּדַרְכֵי רַבּוֹנוֹ ז"ל, שְׂאֶחָד יַחֲזֹק אֶת הַשְּׂנִי, וּיְכַדֵּא שֶׁכָּל אֶחָד יִמָּתִיק סוּד עִם חֲבֵרוֹ, וְיִלְמְדוּ יַחַד וְיִדְבְּרוּ יַחַד, כִּי זֶה הִיָּה רְצוֹן רַבּוֹנוֹ ז"ל, שְׂאֶחָד יִדְבֵּר עִם הַשְּׂנִי בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכָךְ נִהְיֶה אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁכָּל אֶחָד חָפֵשׁ לַעֲצֹמוֹ אֵיזָה חֵבֶר טוֹב לְדַבֵּר אֹתוֹ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְכַמוֹכָא בְּדַרְכֵי רַבּוֹנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִמֵּן לד'), שֶׁנִּקְנְדַת הַחֵבֶר בְּחִינַת מְקַבְּלִין דִּין מִן

דין, עוזרת שישבר את חרפת לבו, וכבר אמר החכם מכל האדם (קהלת ד, ט): "טובים השנים מן האחד, אשר יש להם שכר טוב בעמלם, כי אם יפל האחד, יקים את חברו, ואלו האחד שיפל, ואין שני להקימו". ולכן הוא דבר גדול מאד, שאחד יחזק את השני, וידברו אחד עם השני, ויחזקו וישמחו זה את זה, ולכן אל ישב בפית ממרמר שבור, אלא אדרבה, אחד יעזר לשני, ועל-ידי-זה ימתקו מכם כל הדינים.

גא ונא ראו למטר את נפשכם לדבר בכל יום ויום עם אחד מאנשי שלומנו היקרים, וכך היתה הנהגת מוהרנ"ת ז"ל, שבכל יום יום היו נכנסים אצלו בני-אדם, ודבר עמם מהעצות של רבנו ז"ל, ואם לא נכנס אצלו יום אחד אדם לדבר אתו מהעצות של רבנו ז"ל, אזי הוא היה יוצא ומחפש אחר אחד מאנשי שלומנו, ומדבר אתו בעבודת השם יתברך. חסדי השם יתברך, שהקהלה שלנו גדלה, ובכל פעם נכנסים אנשים חדשים, עד כדי כך שכבר אחד אינו מכיר את השני, ואחד אינו יודע מי הוא החדש ומי רק עובר ארח וכו' וכו', ולכן צריכים להתאחד יחד, ולדבר אחד עם השני, וזה דבר גדול מאד, אם גם הגברים יתאספו בראש-חדש, ולעשות סעדת ראש-חדש, ולדבר הרבה מרבנו ז"ל, שאין צורך לדבר זה, כי כשמדברים מרבנו ז"ל, ממשיכים את אור רבנו ז"ל אלינו.

תשתדלו מאד לבוא להתפלל במנין דיקא ערב ובקר וצהרים, שאין צורך אליה, וכל העשירות של האדם תלויה רק בזה, ומכל שכן שתשתדלו לבוא פעם בשבוע בעת סעדה שלישית לדבר יחד מדברי רבנו ז"ל, ומעצותיו הקדושות, המחיות ומחזקות איש את רעהו, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ואז טוב לו כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד, ואז טוב לכם לנצח נצחים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תכט.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְשֻׁפְּטִים, כ"ד שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרֵב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לִנְכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

לְדַעֲתִי, כְּדֹאֵי לְנִסּוֹת לְהַכְנִים אֶת הַיֵּלֶד לִפְתָּה, כִּי חָבֵל שְׁיִלְךָ לְאִבּוֹר, וְהָאִבָּא מִבְּטִיחַ שֶׁהַיֵּלֶד יִשְׁתַּנָּה, וַיְהִיָּה תַחַת פְּקִיחוֹ וְכוּ', וְכוּ', אִין זֶה עֲצָה לְהַפְקִיר יֵלֶד וְכוּ', עֵקֶר הָעֲצָה רַק לְקָרֵב וְלֹא לְרַחֵק.

אִודוֹת הָעֲנֻגִים שְׁלָךְ וְכוּ', אַתָּה צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְׁמִיחָה מִרְחֻבָּתָהּ אֶת הַדַּעַת וְהַלֵּב, כִּי כָּל הַצְרוֹת וְהִיסּוּרִים בָּאִים לָאָדָם רַק מִחֲמַת שְׁנִמְשָׁךְ אַחֵר הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוּת, לְזֹאת רָאָה לְמַסֵּר אֶת נַפְשָׁךְ לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּרְאֶה בְּקֶרֶב שְׁנוּיִים גְּדוֹלִים.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם קוֹנְטֵרַס אֶחָד, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיָה אֶת עֲצָמְךָ, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָנוּ בְּזָכוֹת חֲנָם עִם הַקּוֹנְטֵרַסִים הָאֵלּוּ, שְׁמִיחִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלּוּ.

וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצִּלְחָה נִצְחִית, הַצִּלְחָה כְּזֹאת, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה פּוֹעֲלִים עַל-יְדֵי תַפְלָה, הָיוּ עוֹסְקִים לְדַבֵּר כָּל הַיּוֹם לְרַבּוֹת כָּל הַלִּילָה עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא כָּלִי לְהַמְשִׁכַת הַשְׁכִּינָה בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיּוֹי אֲפֻנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֵל תַּפֵּל בְּדַעֲתָךְ כָּלֵל.

נָא וְנָא רָאָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ

מִדְּבָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאֵל תִּסְתַּפֵּל עַל שׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעְעוֹלָם, כִּי הִיסוֹד בְּדִבְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל זֶה רַק תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת,
וְכָל מִי שֶׁתַּמִּים יוֹתֵר — מַצְלִיחַ בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת
עַצְמוֹ, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תֵּל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ד שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר לִי מָאד! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים עַל כָּל
אֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת וְכו', וְכו',
נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מָאד מָאד, שְׁאֵדָם בָּא לְבַחֲינָה פְּזֹאת, שְׁכָלָם
שׁוֹנָאִים אוֹתוֹ וְכו' וְכו', עַד שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ רוֹצִים שִׁיטְתֵּלֵק מִפֶּה
וְכו', וְהוּא מִתְחַזֵּק, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה כָּלֵל, זֶה עָקֵר מַעֲלַת
בֶּר יִשְׂרָאֵל; כִּי אֵדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד
שֶׁאֵינוֹ יִתְפַּעֵל מֵאֵף אֶחָד. לְזֹאת רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּגִים
שְׁבַעְעוֹלָם, וְאֵל תַּטָּה אֵזֶן לְשׁוֹם בְּרִיָּה.

אֲנִי מֵאֲמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁהַיְלָדִים שֶׁלָּךְ יִשְׁתַּנּוּ לְטוֹבָה, וְעוֹד
תִּרְאֶה נַחַת מֵהֶם, וְיִתְחַתְּנוּ וְיִקִּימוּ בְּתִים גְּאֻמִּים וְכו' וְכו', זֶה אֶחָד
מֵהַנִּסְיוֹנוֹת לְהוֹרִים, שֶׁהַיְלָדִים הֵם יְלָדִים קָשִׁים מָאד וְכו' וְכו', אֲבָל
לֹא מִגִּיעַ תִּלְיָה לְיְלָדִים שֶׁהֵם קָשִׁים... אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים סְבִלְנוֹת כְּמוֹ
בְּרִזֵּל, וְהַעֲקָר — לְחֹזֶר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּמֵאֲמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוֹשׁ זי"ע: כְּשֶׁאֵדָם פּוֹגֵם בְּמַחֲשָׁבָה, יֵשׁ לוֹ צְרוֹת מֵהַיְלָדִים שֶׁלוֹ
וְכו' וְכו'. וְלִכֵּן רָאָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא

תִּרְצֶה רָצוֹן אַחֵר בְּלִעְדֵי רָצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה שְׂיֵהֶיָּה לְךָ
נַחַת מִלְדִּיךָ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ד שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי
מָאד ... גִּירוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת כָּל הַמְּכַתְּבִים שֶׁלְךָ בְּמִשָּׁךְ כָּל הַזְּמַן, אֲךָ לֹא
רָצִיתִי לְשַׁלַּח לְךָ מְכַתְּבִים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְעוֹרְרוּ עָלֶיךָ הַמְּגִיעוֹת
וְהַדִּינִים וְהַקְטְרוּגִים בְּבֵית וְכו', הָאֵמֶת אֲגִיד לְךָ, שֵׁשׁ דְּבוּר מִרְבֵּנו
ו"ל שֶׁאֲמַר פֶּעַם בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "פֶּאֶרְוֹאֵס מֵאֲכֹט אִיהָר נִישֵׁט אֵייעֵר
וויבער פֶּאֶר חֲסִידוֹת'טס" (לְמָה אֵין אַתָּם עוֹשִׂים אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם
חֲסִידוֹת); וְהַכּוֹנֶה הִיא, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיל עֲצָמוֹ לְלָכֶת רַק בְּדֶרֶךְ
טוֹבָה בְּבֵית, וְעַל-יְדֵי-זֶה מִמִּילָא יִתְבַּטֵּל הָרַע, כִּי הָרַע נִתְבַּטֵּל לְגִבִּי
הַטוֹב, וְאִם מִתְנַהֲגִים בְּבֵית רַק בְּדֶרֶךְ טוֹבָה, וְהוּא טוֹב לְאִשְׁתּוֹ,
וְקוֹנֶה לָּהּ מִתְנוּת, וּמִדְּבַר עֲמָה יָפָה וְכו', עַל-יְדֵי-זֶה קוֹנֶה אֶת לְבָהּ,
וּמִמִּילָא מִתְהַפֵּךְ לְבָהּ אֶל בַּעֲלָהּ. וְרִבְנּוּ ו"ל הַקִּפִּיד עַל זֶה מָאד מָאד,
וְאָמַר (שִׁיחַת-הַבַּיִת, סִימֵן רֶסֶג, רֶסֶד), שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְשָׁמֹר מָאד מָאד עַל
כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ, וְאָמַר: כְּמָה צָעַר וְיִסּוּרִים הִיא סוֹבֶלֶת בְּחַיֶּיהָ וְכו', וְלִכְּנֹן
רְאוּי לְכַבֵּדָה וְלִיקָרָה עַד מָאד. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּבֹא
מִצִּיעָא נט): אוֹקִירוּ לְנִשְׁכּוֹ, כִּי הֵיכִי דִתְתַעֲתְרוּ [תִּכְבְּדוּ וְתִיקְרוּ אֶת
נְשׁוֹתֵיכֶם, כְּדֵי שֶׁתַּתְּעִשְׂרוּ]. וְעַקֵּר הָעֲשִׂירוֹת הִיא בְּרוּחַנִיּוֹת, כִּי אִי
אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל וְלִלְמַד תּוֹרָה בִּישׁוּב הַדַּעַת, אִם אֵין לוֹ שְׁלוֹם-בֵּית,
וְזֶה הִנֵּה הִיסּוֹד אֲצֵל רִבְנּוּ ו"ל, וְלֹא כְּמוֹ חֲדָשִׁים מְקֻרֹב בָּאוּ,
וְלִזְמָנִים לְמוֹדִים זָרִים, וְגוֹרָמִים פְּרוּדִים וְכו', וְרִבְנּוּ ו"ל גָּלָה לָנוּ,
שֶׁהַסֵּמ"ךְ-מ"ם אוֹרֵב מָאד לְשִׁבּוֹר אֶת הַשְּׁלוֹם-בֵּית אֲצֵל בְּנֵי הַנְּעוּרִים,
כְּדֵי שֶׁיִּפְּלוּ בְּמַצּוֹדָתוֹ; וְלִכְּנֹן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם,

שֶׁתִּשְׁרֶה אֶהְבֶּה וְאַחֲנֶה בִּינֶךָ לְבִין אֶשְׁתֶּךָ, וְאִזּוּ מִמִּילָא תִּפְּל כָּל
הַהֲתַנְּגוּת עַל דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל; כִּי עֵקֶר הַהֲתַנְּגוּת, כִּי חוֹשְׁבִים אֲשֶׁר
דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל הוּא עֲנִין מִשְׁנֶה וְכו' וְכו', אֲשֶׁר בְּאַמֶּת כָּל עֲנִין רַבְּנוּ
ו"ל הוּא גִלּוּי אֱמוּנָה בְּתַכְלִית מִדְּרָגָה עֲלִיוֹנָה, שְׂאֵדָם יִרְגִּישׁ אֶת
הַשְׂכִּינָה תָּמִיד אֲצֻלוֹ, וַיִּתְּפֹלל בְּדַבְּקוֹת וּבַחֲיוֹת אֲמִתִּית, וַיִּתְּמִיד
בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, וַיְהִי תָּמִיד בְּשִׂמְחָה. וְלִכֵּן רָאָה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנֶּאֱמָר כָּאן,
וְאִזּוּ תִּרְאֶה אֵיךְ שְׂבוּזֵן קָצֵר — הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ. הָעֵקֶר רָאָה לְדַבֵּר הַרְבֵּה
עִמּוֹ יִתְפָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֻדְּבָרִים עִמּוֹ יִתְפָּרֵךְ, הוּא
הַצְלָחָה נִצְחִית, הַצְלָחָה כּוֹז, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

וּמִחֲמַת שְׂמוּסֵר כְּתֹב זֶה אֵץ לְדַרְכּוֹ — אֶקְצֹר, בְּמִקּוֹם שְׂאֵמְרוּ
לְהֶאֱרִיךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּלְב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ד שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גִּרֹּי יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְּלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לֹא הִרְגָּשְׁתִּי טוֹב, לִכֵּן לֹא יִכְלָתִי לֹאמַר אֶת הַשְּׁעוֹר הַשְּׂבוּעִי.

אוֹדוֹת הַפֶּנֶס, שִׁיכְתֵּב יוֹתֵר פָּרָטִים, וְכֵן מָה עִם הַמוֹדְעוֹת, וְכֵן
אוֹדוֹת לְדַבֵּר בְּרַבִּים, אֲדַרְבֶּה, יִגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר, אֲנִי מְאֹד מְאֹד
מְעִנֵּן שְׂדֵבֶר רַבְּנוּ ו"ל יִפְגֹּס עֲכָשׁוּ בַּעוֹלָם, וּבְכָל כַּחַי אֶשְׁתַּדֵּל
לְפָרֶסֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, רַק שִׁיכְתֵּב בְּאִיזוֹ שְׁעָה צְרִיכִים לְדַבֵּר.

נָא לְךָשֵׁם דְּחוּף שְׁמוֹת בְּעִנִּין קוֹנְטֵרֶסִים נֶגֶד הַפְּלוֹת.

רכ אֲשֶׁר כז תלג — כז תלד בנחל

פה תמצא קונטרס "זה נשמע טוב" שהגהתי עכשו, והיה מצרף לזה מכתבים, נא להכניסם ל"אשר בנחל".

המצפה לתשובה...

כז תלג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים, כ"ה שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין עוד דבר יותר גדול מזכות הרבים, ולכן ראה לשמח מאד על גדל מעלת זכותך שיש לך, בזה שאתה מצלם בכל שבוע את הדרךשה שאני דורש לגשים, ואתה מחלק את זה ביניהן, וזה דבר גדול מאד מאד, ולכן ראה להמשיך בעבודה קדושה זו, כי להכניס בבני-אדם הרהורי תשובה — אין למעלה מזה, אשרי מי שיש לו חלק בזכות הרבים, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא אל תפל בדעתך כלל, וראה לחזק את עצמך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תלד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים, כ"ה שבט ה'תשנ"ט.

שלום אל ... ו... שיחיו.

אודות הקונטרסים "ז' אדר" כף קוראים את זה בעולם החרדי,

אֲשֶׁר כּוּ תֵּלֵה בְּנִחַל רַכָּא

וְכִף כְּתוּב בְּסִפְרִים, וְלֹא צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הַדְּקָדוּק שֶׁל הַלְשׁוֹן, וְכֵן קוֹנְטֵרס "תִּסְתַּכְּלוּ טוֹב" זֶה מִבֶּטָא עֲמָמִי, אִיף שְׂבִנִי-אָדָם מְדַבְּרִים לַזּוּלָּת — תִּסְתַּכְּלוּ טוֹב, כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית שֶׁל הַקּוֹנְטֵרסִים לְמִשָּׁף אֶת עֵין הָאָדָם בְּרַחוּב, וּלְקַרְבוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אודות המספרים, היום אני מכין רשימת סדר הקונטרסים חלק כ"ה, ושם תכניס את זה.

תשאל את ... מה בקשר למודעות של הכנס.

המצפה לתשובה מהירה...

כּוּ תֵּלֵה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים, כ"ה שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אַל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה בדבר הרשימה ששלחתי לך כבר, ואשלח עוד פעם, "ז' אדר" הוא בכרך כ"ד, קונטרס י"ד, באשר תראה בעיניך, "יוסף הצדיק" הוא בכרך כ"ה, קונטרס ה', באשר תראה בעיניך, "שנה טובה" הוא בכרך כ"ה, קונטרס ט"ו, ואקנה שיהכל על נכון.

אודות ההסכמות, אם זה לחץ, לא פדאי להכנס בלחץ, כל דבר שמלחץ אותך תוריד ממך. מה טוב ומה נעים, אם ידפס עם ההסכמות, אבל אם לא יגמר עד אז — מה בכך, והטוב בעיניך עשה, אקנה שהקונטרס "ז' אדר" יצא יפה, והאברך ... הגייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תלו.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְשַׁפְּטִים, כ"ה שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל לַיּוֹת אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב",
הַיְנִי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, לְמַעַן הַצֵּלַת
קִהְלָתֵנוּ, עֲלִינוּ לְהַמְשִׁיךְ לוֹמַר בְּכָל יוֹם שְׁנֵי וְחֲמִישִׁי בַּעֲת פְּתִיחַת
הָאָרוֹן, וְכָל שַׁבַּת-קֹדֶשׁ בִּבְקָר וּבִמְנַחָה — מִזְמוֹר ק"ט, וְכָל הַקְּלָלוֹת
שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאָיו, שִׁיפְלוּ עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ,
כִּי אֵין כַּחֲנוּ אֵלָּא בַּפֶּה, וְזֶה מָה שֶׁנִּשְׁאָר לָנוּ — רַק לְהִתְפַּלֵּל
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַרְשָׁעִים הָרוֹצִים לְהִרְעֵלָנוּ, שִׁיפֹל הָרַע עַל
רֹאשָׁם, כִּי הֵם לִקְחוּ עוֹרֶכֶת-דִּין וְכוּ', שֶׁהִיא תִטְפֹּל בָּנוּ וְכוּ', יַעֲזֹר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִיא וְכָל אַחְזֹת מִרְעִיָּה יִהְיוּ עֲסוּקִים עִם עֲצָמָם,
וַיַּעֲזְבוּ אוֹתָנוּ כָּבֹר. לָמִי עֲשִׂינוּ רַע בְּמִשְׁךְ כָּל הַשָּׁנִים שֶׁאַנְחָנוּ גָּרִים
פֹּה? ! לָמִי הִפְרַעְנוּ? ! וְלָכֵן עֲלִינוּ רַק לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַפְּלִי נֶשֶׁק שֶׁלָּנוּ
— שֶׁהוּא תְּפִלָּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁשֹּׁמַע אֶת תְּפִלַּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ,
וְהַפִּיל אֶת שׁוֹנְאָיו, כֵּן יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתֵנוּ, וַיַּפִּיל שׁוֹנְאֵינוּ תַּחֲתָנוּ.

הַכָּפַל הַדָּבָר, תִּהְיֶה חֲזָקִים בָּזֶה, וְאֵל תִּפְחָדוּ מִשׁוּם בְּרִיָּה
שֶׁבַּעוֹלָם שְׂרוּצָה לְהַחֲלִישׁ אֶתְכֶם מִלּוֹמַר אֶת מִזְמוֹר ק"ט, כִּי אֲנִי
רוֹאֶה שֶׁזֶּה הַתַּחֲלִיל לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת גְּדוּלוֹת, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁנִּצָּל כָּבֹר מִכָּל אֵלֵי הַמִּרְעִים לָנוּ, וַיִּתְּהַפֵּךְ הַכָּל לְטוֹבָה.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצֵּלָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּלְז.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ה שָׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאֵת לֹמְדָת שְׁעוֹר בְּאַמוּנַת חֲכָמִים עִם נָשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּתְּרִינָה הַנָּשִׁים, וְתֹאדָרִיכִי בְּשִׂיחוֹת וּבִסְפּוּרִים בְּאַמוּנַת צְדִיקִים, שְׁנֵה הַיְסוֹד בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ז"ל, כָּאֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ (לְקוּיטִי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא), שְׁעַל-יְדֵי אַמוּנַת חֲכָמִים, הָאָדָם יוֹדֵעַ אֵיךְ לְהִתְנַהֵג וְכו', וְלִכְּנֵן תִּדְבָּרִי הַרְבֵּה מְאַמוּנַת חֲכָמִים, וְאֵל תִּפְחָדִי מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְתַקְיָמִי מֵהַ שְׂכָתוֹב (תְּהִלִּים קיט): "וְאִדְבָּרָה בַּעֲדוֹתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ".

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבִדְאִי תִתְבָּרְכִי מִמַּעוֹן הַבְּרָכוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּלַּח.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ה שָׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ נִצָּח.

בְּאֵתִי לְבָרֶךְ אֶתְכֶם בְּרַפְת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה עַל הַלְדַת הַנִּכְבָּדָה הַיְקָרָה, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּרְוּ רַב נִחַת מִמֶּנָּה וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה, וְשִׁתְּזוּכוּ לְצֵאת מִכָּל צָרוֹתֵיכֶם וְכָל חוּבוֹתֵיכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב כָּל הַיָּמִים.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּבֹא בְּתָא קמא): "בֵּית תַּחֲלָה סִימָן יָפָה

רכד אָשר כז תלט — כז תמ בנחל

לְבָנִים", יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִבֵּת הַזֹּאת תִּהְיֶה סִמֶּן טוֹב וּמִזֵּל טוֹב לְכָל הַיְלָדִים שֶׁיֵּצְאוּ עוֹד מִבֵּיתְכֶם תַּחֲיָה.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַד בֵּיתְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה בְּרִיאָה לְגַמְרִי וְתִתְאוּשָׁשׁ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר מִכֶּם רַק בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תלט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְשַׁפְּטִים, כ"ה שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

בְּאֵתִי בְּשׁוֹרוֹתַיִם אֵלֶּה לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֹם שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי, שֶׁהָרַשִׁית לְבַעֲלֶךָ שִׁיפֵעַ אֵתִי כַּמָּה נְסִיעוֹת נְחוּצוֹת, וַיִּשְׁמַשׁ אוֹתִי בְּדֶרֶךְ, וַתִּשְׁוֹאוּת חֵן לָךְ עַל זֶה, אֲנִי בְּאַמַּת מִבְּקֵשׁ סְלִיחָה וּמְחִילָה, שְׁאֲנִי לוֹקֵחַ לָךְ אֶת בְּעֲלֶךָ וְכו', אֵךְ אֲנִי מְקַנָּה, שֶׁהִזְכוֹת הַזֶּה תִּמְשִׁיךְ לָכֶם שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם, וְתִהְיֶה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעוֹ, וְתִזְכּוּ לְצֵאת מִכָּל צְרוּתֵיכֶם וְחוּבוֹתֵיכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם אֵךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתֵּצְאוּ מִכָּל צְרוּתֵיכֶם וְחוּבוֹתֵיכֶם, וְשִׁיתְּרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחוֹנֵיּוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם נַחַת מִכָּל יְלָדֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תמ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מְשַׁפְּטִים, כ"ה שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

אֶשֶׁר כִּז תִּמָּא בְּנַחֵל רַכָּה

חֲשַׁבְתִּי הִרְבָּה מְאֹד, וּבֹאֲתִי לִידֵי מִסְקָנָה, שְׁצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד
לְשֹׁמֵר עִם הַמִּכְתָּב שְׁאַתָּה רוֹצֶה לְמַסֵּר לִּי... כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יָכוֹל
לַעֲשׂוֹת מְזֵה מִי יוֹדֵעַ מֶה וְכוּ' וְכוּ', כִּי הוּא רַמְאִי וְצָבוּעַ וְשֶׁקֶרָן,
יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, וְצָרִיכִים מְאֹד לְשֹׁמֵר מִמֶּנּוּ, כִּי הוּא מְבַשֵּׁל לָנוּ אֵיזָה
תַּרְגִּיל וְכוּ' וְכוּ'.

נָא וְנָא תִּבְקֹשׁ אֶת כָּל הַיְלָדִים — הֵן הַבָּנִים וְהֵן הַבָּנוֹת, שְׁיִגִּידוּ
אֶת מִזְמוֹר ק"ט, שֶׁהַמִּזְמוֹר הַזֶּה אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עַל שׁוֹנְאָיו, כֵּן יַעֲזֹר
לָנוּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל הַקְּלָלוֹת שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאָיו,
שִׁיפְלוּ עַל רֹאשׁ שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, וַיַּעֲזְבוּ אוֹתָנוּ כָּבֹד, מֶה הֵם
רוֹצִים מֵאַתָּנוּ? ! סֵתֶם רוֹדְפִים אוֹתָנוּ עַל לֹא דִבֵּר, וְלֹא עָשִׂינוּ לְשׁוֹם
בְּרִיָּה עוֹלָה, וְלֹא נַעֲשֶׂה לְאַף אֶחָד עוֹלָה, מֶה כָּל-כֹּף הִתְלַבְּשׁוּ עָלֵינוּ;
יִשְׁלַם לָהֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּגִמּוּלָם, וַיִּתְּבָטְלוּ לְגִמְרִי, וְכָל אֶחָד
יִהְיֶה עֶסוֹק בְּמַחֲלָתוֹ, וַיַּעֲזֹב אוֹתָנוּ כָּבֹד.

הַכֹּפֶל הַדִּבְרֵי שֶׁהַבָּנִים וְהַבָּנוֹת יֹאמְרוּ בְּכָל יוֹם מִזְמוֹר ק"ט,
וְעַל-יְדֵי-זֶה אֲזַכֶּה לְהַנְצִיל מִהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע וְגִנְדָּא דְלִיָּה, וְכָל
אַחֲזַת מְרַעְהוּ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְחֵם וַיַּחֲמַל עָלֵי — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת וְהֵן
בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז תִּמָּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים, כ"ו שָׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ...
נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֶה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים

שְׁבַע עוֹלָם, וְאֵל תִּשְׁבַּר מְשׁוּם דְּבָר, וְעַלֶּיךָ לְזָכֹר שֶׁהִקְהֵלָה שְׁלָנוּ הִיא קִהְלָה נְסִית, וְעַל-כֵּן לֹא שִׁיף לְשָׁאֵל קְשִׁיּוֹת, לָמָּה לִּהְיוֹא יֵשׁ וְלָנוּ אֵין, לָמָּה לוֹ הוֹלֶךְ הַכֹּל בְּקִלּוֹת, וְלָנוּ הוֹלֶךְ הַכֹּל קֶשֶׁה, כִּי כָּל קִיּוּמָנוּ הוּא גַם אֶחָד גָּדוֹל, וְתִהְיֶה לָאֵל, יֵשׁ לָנוּ קִהְלָה יָפָה מְאֹד, וְכִינּוּ לְהִקְיָם צָבָא לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּכָל־לֵיּוֹת הִקְהֵלָה מְאֹד יָפָה, וְהִילָדִים מְקַבְּלִים חֲנוּף שֶׁל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, דְּבָר שֶׁאֵין בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, וְכֵן הִילָדִים מִתְחַתְּנִים סְמוּךְ לְפָרְקָם, וְנִצְלִים מִעֲבָרוֹת, בְּוֹדָאֵי וּבְוֹדָאֵי יֵשׁ עוֹד מָה לְתַקֵּן, עִם כָּל זֹאת עָלִינוּ לְשִׁמּוֹחַ עִם מָה שֶׁיֵּשׁ לָנוּ, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל וּלְהִתְבַּלְבֵּל מְשׁוּם דְּבָר שְׁבַע עוֹלָם, וְעַל-כֵּן שְׁלֹא תִהְיֶה לָךְ שׁוּם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת — לָמָּה הוֹלֶךְ לָנוּ כָּל-כָּף קֶשֶׁה, כִּי כָּל דְּבָר שֶׁבִקְדֻשָּׁה הוֹלֶךְ קֶשֶׁה, וְכַמָּה שֶׁהַדְּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל, הוֹלֶךְ יוֹתֵר קֶשֶׁה.

פֹּה תִקְבֹּל כַּמָּה מַכְתָּבִים, וְתִמְסַר אוֹתָם לִיעָדָם, וּבִפְרָט הַמַּכְתָּב שֶׁל ... תִּמְסַר לוֹ תִּכְף-וּמִיד אַחֵר הַזְּמַן שֶׁל מוֹצָאֵי שַׁבָּת, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נֶחֱוֶץ.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שַׁבָּת שְׁלוֹם...

כז תמב.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים, כ"ו שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיּוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוּמָנוּ הִיקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלַב", הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלַב", הַזֵּה עָלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד.

הִיּוֹת שֶׁשִּׁמּוּעָה מִתְהַלְכֶּת כְּאֵלוּ יֵשׁ לִי אֵילוּ מַגְעִים בַּעֲנִיגֵי שְׁלוֹם עִם הַסֵּמ"ף-מ"ם וְכו', עָלִי לְהוֹדִיעַ לָכֶם בְּרִישׁ גָּלִי, כִּי זֹאת אַחַת מִהַתְּחַבּוּלוֹת שֶׁל הַסֵּמ"ף-מ"ם, שֶׁמוֹצִיא קוֹל בְּמוֹשָׁבָה כְּאֵלוּ אֲנַחְנוּ בְּמַגְעִים אִתּוֹ, עָלִי לְהַצְהִיר בְּפָנֶיכֶם, שֶׁהָאֶדָם הַזֶּה הוּא רֶשַׁע מְרָשָׁע, שׁוֹנָא יִשְׂרָאֵל, יוֹתֵר גְּרוּעַ מִרְפוּרְמִי, וְהִנֵּה יוֹצְאִים לְהַפְגִּין מֵאוֹת אֶלְפֵי וָרֶב רַבּוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נֶגֶד הַרְפוּרְמִים, וְהִנֵּה בִּינִינוּ מִסְתַּוֵּב

אֶחָד שֶׁהוּא יוֹתֵר גְּרוּעַ מֵהֶם, וּמֵה שִׁינָּה לַעֲשׂוֹת אֶתוֹ שְׁלוֹם?! וּבִפְרָט
שֶׁלֹא־חֲרוּגָה הַכְּבִיד אֶת יָדוֹ נִגְדָנוּ, יִמַּח שְׁמוֹ, וְשִׁלּוּחִיו אוֹמְרִים
בְּפִרוּשׁ שֶׁהֵם יַעֲקֹרוּ אוֹתָנוּ מִכָּאן... וְלָנוּ אֵין עֲצָה אַחֲרָת, אֲלֵא לֹאמֹר
מִזְמוֹר ק"ט בְּצַבּוֹר בָּעֵת פְּתִיחַת הָאָרוֹן, שָׁאז הוּא עֵת רְצוֹן,
שְׁאֲנָשִׁים, נָשִׁים וְטָף יִגִּידוּ אֶת זֶה בְּכוֹנֶה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁהֶעֱנִישׁ אֶת שׁוֹנְאֵי דָוִד הַמֶּלֶךְ, יַעֲנִישׁ אֶת שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, וְיִפְלוּ
עֲלֵיהֶם כָּל הַקְּלָלוֹת שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאָיו, אֵין לָנוּ עֲצָה
אַחֲרָת אֲלֵא תַפְלָה, זֶה הַכְּלִי זֵין שְׁלָנוּ. וְלָכֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל אֲנָשִׁי
שְׁלוֹמָנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, שֶׁתֹּאמְרוּ אֶת מִזְמוֹר ק"ט עַל
הַסֵּם"ך-מ"ם וְעַל גִּנְדָא דְלִיָּה, וְעַל כָּל הַמַּצְעָרִים אוֹתָנוּ, הַגִּיעַ הַזְמַן
שֶׁנִּשְׁפָּף שִׁיחַתָנוּ וְתַפְלָתָנוּ לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, שֶׁיַּחֲוֶס וְיִרְחַם עָלֵינוּ, שְׁנִזְכֶּה
לְצֵאת מֵהַפֶּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנִּפְלָנוּ לָשֵׁם.

חֲסִדֵי הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, רַק הַתְּהִלִּים וְהַתַּפְלוֹת הוֹעִילוּ לָנוּ.

הַמֶּאֱחָל לָכֶם שִׁבְתַּת שְׁלוֹם...

כז תמג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים, כ"ו שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מֵאִד ...
נִרְוּ יְאִיר.

אַחֲרֵי שֶׁהַתְּבוּנָתִי הֵיטֵב הֵיטֵב מֵה שִׁקוּרָה וְכו', וְכו', אֲנִי רוֹאֶה
שֶׁזֶּה סֵתָם מִלְכָּדָת בִּשְׁבִילָנוּ, וְהַרְשָׁע הַזֶּה, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, אֲצִלוּ
נִתְקַיֵּם מֵה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲרוּבִין יט.): רָשָׁעִים אֲפִלוּ עַל
פְּתֻחָה שֶׁל גִּיהֵנוֹם אֵינָם חוֹזְרִים בְּתִשׁוּבָה; כִּי סוֹף כָּל סוֹף הִיא
מִדְּבַר, מֵאַחֵר שֶׁ... בָּא וְהַתְחַנֵּן, שֶׁהִיּוֹת וְלֹא אֲשֶׁרוּ לוֹ אֶת הַתַּקְצִיב
בְּמוֹעֵצָה הַדִּתִּית, אִזּוּ הוּא רוֹצֵה לְלַכֵּת אֶתְךָ בִּיחִיד כְּנִגְדָם וְכו', וְרַק
זֶה הִיא מִדְּבַר, וְאִיךָ פֶּתָאם צִץ הַסֵּם"ך-מ"ם עִם תְּכֵנִית שֶׁל שְׁלוֹם?!
מִי בְּכָלִל מִדְּבַר מִמֶּנּוּ, מִי בְּכָלִל מִתְעַנֵּן בּוֹ וְכו' וְכו', אִיךָ הוּא בָּא
לְתוֹךְ הַתְּמוּנָה?!

לזאת אני מבקש אותך חד משמעית לנתק את כל הקשרים, ולהגיד חד משמעית בשמי ל... בזאת תוכיח את עצמך, אם אתה תצטרך בעבור בית-המדרש שלנו, אז שיך לדבר, אבל אם לא — אין לך מה להתקרב אלינו, מספיק עם המשחקים וכו' וכו', אתה ... תסתדר פחות או יותר, את המים והחשמל בדרך לא דרך תוכל להוציא ממנו, אבל מהמועצה הדתית לא יהיה לנו כלום, ופה מדברים מרשע מרשע, שונא ישראל, רפורמי יותר טוב ממנו, מה שיך אפלו לחשב לעשות אתו שלום, איך בא כל הספור והנה אמינא לעשות אתו שלום, כל הענין היה 'שמור לי ואשמר לך', ... צריך את המשכרת שלו, אז הוא צריך את האצבע בהצבעה במועצה לטובתו, ואנחנו צריכים את האצבע בהצבעה לטובתנו, וזה הכל, איך צריך להתערב פה הסמ"ך-מ"ם; ועל-כן אני רואה שזו סתם מלכדת, ואין על מה לדבר, ואני לא רוצה בשום פנים ואפן שתחתם בשמי, כי אני אגלה ואפרסם את דעתי לכל אנשי שלומנו, שאין לי פה עסק עם הסמ"ך-מ"ם בכלל, אנחנו נמשיך להגיד את המזמור ק"ט, את הקללות שקלל דוד המלך את שונאיו, ואנו מבקשים ממנו יתברך, שיעזבו אותנו, אנחנו סובלים מהרשע מרשע הנה כבר שלש-עשרה שנה, יומם ולילה, שבוע אחר שבוע, חדש אחר חדש, שנה אחר שנה, הוא אינו חדל למסור אותנו בכל מיני מסירות, איך אנחנו יכולים להשלים עם הרשע מרשע הנה, אין על מה לדבר, קדם אנחנו צריכים לראות תכלית בשטח, אם הוא יצביע בעבור בגין בית-המדרש, לטובת האולם, ואם לא גבה טורא בינינו, ומה שיך אפלו לדבר, ולכן אני מאד רוצה שתחקק בדעתך דבר זה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליח את דרכך, העקר תחזיק את עצמך חזק, ואל תתן שיפילו אותך בפח, ומכל שכן שלא יחלישו את דעתך.

עליך לדעת, שתהלה לאל, הקהלה שלנו היא קהלה קדושה, ועל אף כל הקשיים שיש לנו מכל הצדדים, שאין בידינו לפרטה אפלו פרוטה אחת, אף אחד אינו רוצה לעזר לנו, כל אחד עם התרוץ שלו, למעשה אין לנו אף אחד בזה העולם שיעזור לנו —

רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ולכן העקר רק לבטח בהשם יתברך, ולא לבטח בשום בשר ודם, ואם גלף בצורה כזו — נצלית מאד. ולכן ראה להתחזק, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

נא ונא החזק מעמד ואל תשבר, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנעבר גם את הצרה הזו, וננקה ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך שבת שלום...

כז תמד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר משפטים, כ"ו שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות ההפגנה וכו', דעתי היא תמיד להתרחק מכל מיני הפגנות, אף הפעם ממילא לא אפעל אצל כלם כלום, כי כל אחד חושב שהוא יפעל משהו בהפגנה, ובאמת הכל דמיון, כי אלו הרשעים מתגברים ומתפשטים מאד, והרפורמים ממילא מקבלים את כל התמיכה מהם, אזי מה שיף ללכת להפגין, הלא זה סתם צחוק וכו', לא יפעלו עם ההפגנה כלום, כי עם מדינה שיש להם צבא וכו' וכו', לא שיף להלחם, וחבל על הפחות, מה שכן צריכים הוא רק להקים יותר בתי כנסיות ומדרשות, ישיבות ותלמודי תורה, ובתי חנוף לבנות, ולגלות ולפרסם את האמונה הקדושה, וזוהי ההפגנה הכי גדולה, כי בימינו אלו אין עצה אחרת רק לגלות ולפרסם את הקדוש-ברוך-הוא, אשר אפלו בין החרדים צריכים רחמים רבים, שתהיה להם אמונה פשוטה בו יתברך, כי הכפירות והאפיקורסות מתפשטות מאד בעולם, ובאמת גם זה קשה לנו, כי הכיס ריק ואין בו וכו' וכו', וכל ההדפסה זה בדרך גם ממש, איך קמו עניים ואביונים, ויוכלו להדפיס כל-כף הרבה ספרים, ולהפיץ

אותם בין נשמות ישראל, ולהחזיר אמונה פשוטה בו יתברך, עם כל זאת באתי לחזק ולאמץ ולעודד אותך שתמשיך, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנוקה לשמע ולבשר בשורות משמחות.

אודות הכנס וכו', תאמין לי, שזה גם-כן גם בתוך גס, שהם קוראים אותי, כי כפי שנאת הסמ"ך-מ"ם עלי, גם זה גס, שלכל הפחות רוצים לשמע אותי ברבים; ובאמת אין לי בזה העולם מה לדבר, רק לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, וזה היסוד והעקר, וזה היה הרצון של רבנו ז"ל — לגלות ולפרסם את האמונה הקדושה בנשמות ישראל, ובפרוש אמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל העולם האמונה דבר קטן, אבל אצלי האמונה דבר גדול מאד; והיום צריכים להלחם על אמונה פשוטה דיקא לא על קדושה ומדרגות וכו' וכו', אלא על אמונה פשוטה, כי רב רבם של העולם נתפסו בכפירות ואפיקורסות — זה בכה וזה בכה וכו' וכו', כי כל זמן שאין אדם מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ואינו מבקש ומתחנן ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, הוא מלא כפירות ואפיקורסות. וידוע מה שאמר ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, שמי שאין לו התבודדות, הסמ"ך-מ"ם לומר אתו בעל-פה "מורה נבוכים", הינו שנכנסים בו קשיות וספקות עליו יתברך, ועל-כן העקר רק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

אני מקנה שכתבתי לך מספיק ודי, שתוכל לכתב את המסר לאנשי שלומנו, מה שכן יכולים הוא רק להפיץ את הקונטרסים, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא, שיהיה לך שפע ברוחניות ושפע בגשמיותו ותנופה להדפיס מליוני קונטרסים, כי רק זו היא התרופה בדור הזה.

המאחל לך שבת שלום...

כֹּז תִּמָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ו שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִיחִיו
נָצַח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְכֶם.

מָה אִמַּר לָכֶם! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי
בְּאַמֶּת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלָל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִחֵה
וּמְהִיָּה וּמִקְנִים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר —
הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וְכִפִּי שְׁאֵדָם מְכַנִּים בְּעֲצָמוֹ
יִדְעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי כָּל הַחַיִּים שֶׁלוֹ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֲרָת.

אוֹדוֹת שְׁאַתֶּם רוֹצִים לְבּוֹא לְגוֹר בִּיבְנָאֵל וְכו', קֹדֶם תִּשְׁאַרוּ פֹּה
לְשָׁבוּעַ אוֹ שְׁבוּעִים, וְתִרְאוּ אֵיךְ תִּתְאַקְלָמוּ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְקַפֵּץ בְּבֵת
אַחַת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפִּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ דִּרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כֹּז תִּמּו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ז שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

פֹּה תִקְבֹּל מִכְתָּב כָּלְלִי לַנָּשׁוֹת אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁרָצִיתִי מְאֹד
שֶׁתַּחֲלֹק אֶת זֶה בֵּין הַנָּשִׁים, כִּי זֶה מְאֹד מְכַרָּח לְדַבֵּר אִתָּן.

הַעֲקֹר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבַּעוֹלָם, וְאַל

רלב אֲשֶׁר כז תמוז — כז תמוז בַּנְחֹל

תפל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל מִכָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רק תהיֶה חֲזָק, וְעַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלֶחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תמוז.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל נַשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בִּיבִנְאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַנִּי"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד.

מֵאֵד מֵאֵד רְצִיתִי, שֶׁתִּשְׁתַּדְּלֶנָּה לְהִתְאַסֵּף בְּיוֹם רֵאשׁוֹן בְּלִילָה בְּשָׁעָה תִּשְׁעַ בְּדִיוֹק, בַּעַת הַדְּרָשָׁה שֶׁיֵּשׁ לִי לְהַעֲבִיר לָכֵן כַּמָּה עֲנִיָּיִם מֵאֵד נְחוּצִים, הַעוֹמְדִים עַל הַפֶּרֶק, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְאַסְּפֶנָּה כָּלֵךְ יַחַד, וְנִזְכֶּה לְדַבֵּר דְּבוּרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וּמְדַבְּרִים מֵאֵד מֵאֵד נְחוּצִים, שְׁאִינָם סוֹבְלִים דְּחוּי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֵן בְּרָכָה וְהַצֹּלֶחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תמוז.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, הַלּוֹמֵד בִּישִׁיבַת "דַּמְשֶׁק אֱלִיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מִמֶּךָ.

אוֹדוֹת כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת וְכו', הַעֲצָה לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם בִּבְקָר לְמִקְנֶה, שְׁזֶה מְטַהֵר אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.

מֵתֵר לָלֶכֶת גַּם בְּשַׁבַּת לְמִקְנֶה חֲמָה שְׂחַמְמָה קֹדֶם שַׁבָּת, וְאַפְלוּ בְּשַׁבַּת עַל-יְדֵי שְׁעוֹן שַׁבָּת, וְאִין מָה לְהַחְמִיר.

מֵה טוֹב וּמֵה נָעִים, אִם תִּגְרַס הִרְבָּה מִשְׁנִיּוֹת, כִּי מִשְׁנִיָּה אוֹתִיּוֹת
נִשְׁמָ"ה, מִי שֶׁגִּירַס הִרְבָּה מִשְׁנִיּוֹת, מִזְכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ שֶׁלּוֹ מִכָּל מִינֵי
חִלְדָּה, לְזֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוֹלָם לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
מִשְׁנִיּוֹת, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, בְּזֶה תִזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת
הַמֶּח מִכָּל מִינֵי שְׁטִיּוֹת, וְלֹא תִהְיֶה לָךְ שְׂנָאָה וְקִנְאָה עַל אֵף אֶחָד,
רַק תִּשְׁתַּקֵּק אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

נָא וְנָא רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבִזְכוּת הַשְׂמִיחָה תִזְכֶּה לִמְצֹא אֶת
בֵּית זִיגָךְ.

הַמֶּאחֵל לָךְ בִּרְכָה וְהַצֵּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּז תַּמּוּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבֹת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירו יֵאִיר,
הַלּוֹמֵד בִּישִׁיבַת "דְּמָשֶׁק אֱלִיעֶזֶר".

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוֹלָם, וְתִהְיֶה בְּשִׁמְחָה, וְאֵל
תִּפְחֵד מִשׁוּם דְּבָר שְׁבָעוֹלָם, וְשׁוּם שְׂדֵכֵן שֶׁלֹּא יִבְלָבֵל לָךְ אֶת הַמֶּח
וְאֶת הַדַּעַת, וּבִיּוֹדָאֵי אֶת הַשְׁדּוּף שֶׁלָּךְ אֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְקַחַת.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבָקְרוּב מְאֹד תִּתְחַתֵּן, רַק
תִּהְיֶה בְּשִׁמְחָה, וְתַעֲבֹד מְאֹד עַל נִקְדַּת הַשְׂמִיחָה, וְכֵן תִּרְאֶה לְהִתְבּוֹדֵד
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְדַבֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שְׁמַעִיק וּמַצִּיק לָךְ,
וּתְסַפֵּר רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ כָּל הָעוֹבֵר עָלֶיךָ, כִּי בְּאַמֶּת אֵין לָנוּ בְּזֶה
הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁחִזַּק בְּזֶה, וְאִז טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִשְׁנִיּוֹת, כִּי הַלְמוּד מִשְׁנִיּוֹת מְטַהֵר אֶת

הַנְּשֻׁמָּה מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצְלִיחַ
בְּרַכָּךְ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל תַּלְמִידֵי יִשְׁיבַת
"דַּמְשֶׁק אֱלִיעֶזֶר" בִּיבְנֵאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְיִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה
שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

בְּאִתִּי לְחֻזַּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶתְכֶם, בְּפָרֵט עֲכָשׁוּ, שְׁנִכְנַס חֲדָשׁ
הַשְּׁמִיחָה, חֲדָשׁ אֲדָר, רָאוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד בְּכָל יוֹם, וּלְרַקֵּד מְרֹב שְׁמִיחָה,
וּבְיָדָיו בְּחֲדָשׁ הַזֶּה תֵּרְאוּ נְסִים נִגְלִים שְׂעִיעֶשָׁה עִמָּכֶם הַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, הָעֶקֶר אֶל תִּפְחָדּוֹ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרֹב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁכַלְכֶם תִּתְחַתְּנוּ מֵה
שְׁיֹתֵר מֵהָר, הָעֶקֶר רָאוּ לְהַגִּיד אֶת הַתְּפִלּוֹת הַמְּדֻפְסוֹת בְּקוֹנְטֵרַס
"מְצִיאַת הַזֶּוּג", וְתִהְיוּ רְגִילִים בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה
בְּיָדָיו תִּהְיֶה לָכֶם יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד, הָעֶקֶר לֹא לִפְחָד מִשּׁוֹם בְּרִיָּה
שְׁבַעוּלָם, מִשּׁוֹם שְׂדָכָן וּמִשּׁוֹם בְּדָחַן, אִף אֶחָד בְּעוּלָם לֹא יָכוֹל
לְהַפְחִיד אֶתְכֶם וּלְהַחֲלִישׁ דַּעְתְּכֶם, כִּי עַל-יְדֵי תַקָּף הָאֱמוּנָה
שְׁמֵאֲמִינִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה זֻכִּים לְנִסִּים נִפְלְאִים מְאֹד מְאֹד.

רָאוּ לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת, כִּי הַלִּמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת מְזַכֵּךְ אֶת
הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מַעֲלַת לִמּוּד
מִשְׁנֵיּוֹת, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה תָּמִיד. וְלָכֵן רָאוּ לְהִתְחַזֵּק לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
מִשְׁנֵיּוֹת, וְאִז טוֹב לָכֶם כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז תֵּנָא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

מָאד מָאד רְצִיתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ טוֹבָה אִישִׁית, יַעַן שְׁהַמּוֹרָה ...
תַּחֲיָה יוֹצֵאת לְחַפְשָׁה, וְחִסְרָה לָנוּ מְמִלָּאת מְקוֹם בְּכַתָּה, הִיָּה טוֹב
מָאד אִם אַתָּה יְכוּלָה לְהִיּוֹת מוֹרָה בְּכַתָּה שְׁלָה, וְאַהֲיָה לָךְ אֶסִּיר תּוֹרָה.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק מָאד לְדַבֵּר עִם הַבָּנוֹת רַק אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית,
וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכִּי לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, רַק אֵל תִּתְּנָאֲשִׁי, וְאִז תִּרְאִי
הַרְבֵּה דְּבָרִים יָפִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כִּז תֵּנֵב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מְשֻׁפָּטִים, כ"ז שְׁבֹט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

בָּאתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ טוֹבָה אִישִׁית, יַעַן שְׁהַמּוֹרָה ... תַּחֲיָה יוֹצֵאת
לְחַפְשָׁת לָדָה, וְאִין לִי מְמִלָּאת מְקוֹם לְכַתָּה שְׁלָה, אִם אֶפְשֶׁר לָךְ
לְקַחַת אֶת הַכַּתָּה הַזֹּאת, וְאַהֲיָה לָךְ אֶסִּיר תּוֹרָה עַל זֶה.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִאֲמִינִי שֶׁהַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְאִז תִּרְאִי פְּרִי בְּטָן, בְּזִכּוּת שְׂאֵת מְלֻמְדָּת
אֶת הַבָּנוֹת אֲמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכִּי גַם-כֵּן לְפְרִי בְּטָן, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֶּאֱחָל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תנג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ, שֶׁהִכְנַסְתָּ יֶלֶד שֶׁל
הַמִּשְׁפָּחָה הַחֲדָשָׁה שֶׁבָּאוּ לְגוֹר בְּמַעֲוֹן, כִּי פָּשׁוּט חָבַל לָנוּ לְאַבֵּד
מִשְׁפָּחוֹת טוֹבוֹת, וְאַתָּה יוֹדַעַת שֶׁקָּשָׁה מְאֹד עִם שְׁלִשָּׁה יְלָדִים בְּבֵית,
יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזָכּוֹת הַמִּצְוָה הַזֹּאת תִּגְנֶן עָלֶיךָ תָּמִיד.

יֵשׁ שְׁפוֹר גָּדוֹל אֲצֵל הַבֶּן שֶׁלָּךְ ... יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתַּרְוִי מִמֶּנּוּ רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה.

מְאֹד רָצִיתִי שֶׁתִּפְרָסְמִי בֵּין כָּל נָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִלִּילָה
בְּשַׁעָה תִּשְׁעָ, כָּלֵן תְּבֹאֲנָה אֶל הַשְּׁעוֹר, כִּי יֵשׁ לִי לְדַבֵּר אֲלֵיהֶן דְּבָרִים
נְחוּצִים מְאֹד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בִּרְכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תנר.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת לֹא צְרִיכָה לְהַתְבַּלְבֵּל מִהֶאֱמָא, אֲנַחְנוּ נִמְשִׁיךְ לְהַגִּיד מִזְמוֹר
ק"ט, כִּי הַפַּעַם אֲנַחְנוּ לֹא נִנּוּחַ, וְנִבְקַשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שִׁיעֲשֶׂה
קֶץ לְכָל צְרוּתֵינוּ, כִּי הֵם כָּבֵד מְגֻזִּימִים שְׂאוֹמְרִים פְּתוּחַ, שְׂרוּצִים
לְהַפְטֵר מֵאֲמָנוּ אַחַת וּלְתָמִיד. אָבֵל נִרְאָה מִי יוֹתֵר חֲזָק, אֵין לָנוּ כַּח
אֶלָּא בַּתְּפִלָּה, וְלָכֵן אֲנִי אִישִׁית אֲמֶרְתִּי לְנָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שִׁימְשִׁיכוּ לְהַגִּיד מִזְמוֹר ק"ט, שֶׁזֶה הַקָּלָלוֹת שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת

אֲשֶׁר כֹּז תִּנֶּה — כֹּז תִּנּוּ בִּנְחָל רָלוּ

שׁוֹנְאִיו, וְזֶה יִתְקַים, וְכֵן אָנוּ מִבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, אִם לֹא יִחְזְרוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲזַי כָּל הַקְּלָלוֹת שֶׁקָּלַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת שׁוֹנְאִיו,
שִׁיפְלוּ גַם עַל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, אֵין לִי, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, לְהִתְבַּיֵּשׁ,
אֲדַרְבָּה "וְאֲדַרְבָּה בְּעִדּוּתֶיךָ נֶגֶד מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ" (תהלים קיט, מו).

מָאד רָצִיתִי, שֶׁתִּפְרָסְמִי בֵּין נָשׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִלִּילָה
תְּבִאָנָה כָּלֵן בְּשַׁעַת תִּשְׁעַת בְּדִיוֹק, כִּי יֵשׁ לִי הִרְבָּה דְּבָרִים נְחוּצִים
לְדַבֵּר אֲלֵיהֶן, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לִפְלֹ
בְּדַעְתָּנוּ, כִּי בְּאַמַּת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, וְאֲשֶׁרִי מִי
שֶׁמְחַזֵּק מִצֶּמֶד, וְאֵינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּנֶּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרּוּ יְאִיר.

מָאד מָאד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּשְׁלַח לִי רְשִׁימָה חֲדָשָׁה שֶׁל כָּל
אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁנִזְכְּנוּ לְגִיר בִּיבְנָאֵל, כִּי זֶה מָאד נִצְרָךְ לִי, וְאֲנִי
מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא
יֻכַּל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ, אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים עַכְשָׁו נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, אֲבָל,
לְדַעְתִּי, זֶה הַבְּרוּר הָאֲחֵרוֹן, אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכֶּה
מִהַצְרוֹת, וְנִזְכֶּה בְּאַמַּת לְהִתְחַזֵּק.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּנּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כ"ז שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שִׁיחִיו
נִצַּח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

מה אמר לך ... היקר לי מאד! כשפקרתי בתלמוד תורה וכשהלכתי, היה לי פלא מאד — למה לא ראיתי אותך ואת הכתה שלך, וכל הזמן רציתי לשאל את המנהל ... גרו יאיר, מה אתך ועם הכתה שלך, ופשוט יצא לי מהראש, כי בעת בקורי בתלמוד-תורה, אז בא האדריכל בענין בית-המדרש הקים וקומת הגג, שהסמ"ך-מ"ם רצה לסגור לנו, הייתי עסוק מאד להסביר לו ולהנחות אותו בכמה נתונים מה עושים, וכנראה שיצא לי לגמרי מהראש לבקר את הכתה שלך, ועל-כן אתך הסליחה, כי זה לא היה בכונה, ובבקורי הבא, יכול מאד להיות שבוע הבא, אבקר רק את הכתה שלך, בעזרתו יתברך שמו.

ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, העקר תשתדלו שתהיה ביניכם אהבה גדולה, והבנה הדדית, כי זה היסוד בשלום-בית, וכשיש אהבה והבנה הדדית בין הזוג, אז מצליחים בגשמיות וברוחניות, ומה גם שהילדים זוכים לישוב הדעת, כי כשהאבא והאמא גרים בשלום ואהבה, זה עושה רשם גדול לטובה על הילדים, ועל-כן תעשו כל מיני פעולות שבעולם, שיהיה ביניכם שלום ואהבה, ושום דבר לא יוכל לשבר אתכם, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנשמע ונתבשר תמיד בשורות משמחות אצלכם.

נא ונא תשתדלו מאד להיות בשמחה, כי השמחה היא היסוד והעקר בחיי האדם, ואשרי האדם שתמיד בשמחה, שאז מצליח תמיד, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות הצלחה, סימן א'): מי ששמח תמיד — מצליח, ואם בני-אדם היו יודעים את מעלת השמחה, ואל מה זה מביא, היו תמיד שמחים ועליזים, ועל-כן תשתדלו מאד להיות תמיד בשמחה, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אתכם, ואז תראו נסים נגלים שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תנו.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר משפטים, כ"ז שבט ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח.

באתי לאחל לכם ברכת "מזל טוב" חמה ולבבית על הלדת
בתכם, ועל נתינת השם, יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שתרוו רב נחת
מהבת הזו, רק תחזיקו את עצמכם עכשו ביחד, ואחד יעזר לשני,
כי עכשו יש לכם כבר התחיבות מאד מאד גדולה אחד לשני,
ועל־כן אני מאד מאד מבקש אתכם, שתשתדלו בכל מחיר להיות
בבית, לשמר אחד על השני, והקדוש־ברוך־הוא ירחיב לכם
בגשמיות וברוחניות גם יחד.

נא ונא ראו להיות שמחים ועלזים על המתנה שנתן לכם
הקדוש־ברוך־הוא, ואתם צריכים מאד מאד לשמר על הקשר
ביניכם, שיהיה באהבה גדולה ובהבנה הדדית.

וראה ... גרו יאיר, להיות הרבה יותר בבית, כדי להיות עם
אשתך והבת, והקדוש־ברוך־הוא בודאי לא יעזב אתכם, ונשמע
ונתפטר אצלכם בשורות משמחות.

הקדוש־ברוך־הוא יעזר לכם, שתהיה לכם פרנסה בשפע, ולא
תצטרכו ללוות שום הלואות, רק שתהיה לכם פרנסה והרחבת
הדעת, ונשמע ונתפטר בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כּוֹ תנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִנְיָן לְסֹדֶר מִשְׁפָּטִים, כִּי' שְׁבֵט הַיְּהוּדִים.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׁמִחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְהַפְיֵץ, כִּי כָּל הַתְּקוּן שֶׁלְךָ זֶה רַק הַפְּצָה, לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם לְכָל־אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר עִם אָנָשִׁים שְׂאֵתָה מִפִּיךָ רַק אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמְחַל לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל מֶה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁיו.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים שְׁבָעוּלָם, וְאֵל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כָּל־כֵּץ, כִּי גִדּוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים שְׁבָעוּלָם, וְאֵל תִּנִּיחַ אֶת הָעֲצָבוֹת וְהָעֲצָלוֹת לְהַפְגִּם בְּךָ כְּרָגָע, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, הָעֶקֶר רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, וּתְחַזֵּק אֶת אֲשָׁתְךָ, וְתִהְיֶה תָמִיד שְׂמִיחִים וְעִלְיִזִּים, וְעַל כָּל־כֵּץ — תִּרְאֶה לְהַתְּבַדֵּד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה וְהַתְּבַדְּדוֹת שְׂמֵתִפְלִלִים לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְלִכֵּן תִּהְיֶה חֲזָק מְאֹד בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבַדְּדוֹת, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְעוֹד נִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת תָּמִיד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בִּרְכָּה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תנט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי־שבת־קדש לסדר משפטים, כ"ז שבט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוֹבִי, תִּלְמִידִי ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אִתָּה יוֹדֵעַ שְׁאִתָּה חֲקוּק בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שְׂאֵל תִּתְחַבֵּר עִם חֲבֵרִים רַעִים, כְּגוֹן ... וְכו', כִּי לֹא יֵצֵא לָךְ מִהֶם שׁוֹם דְּבַר, רַק תִּסְתַּבֵּךְ בְּמִשְׁפָּטִים, כִּי הֵם אֲנָשִׁים אֱלִימִים, וְלֹא כְּדֹאֵי לָךְ בְּכָלֵל לְהִתְעַסֵּק אִתָּם, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּזְכֶּה כְּבָר לְיִשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, וְתִתְחַיֵּל לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶפְלוֹ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, הוּא הָכִי מֵאֲשֶׁר בַּחַיִּים, וְאֵין עוֹד אֲשֶׁר בַּחַיִּים, כְּמִי שֶׁמִּתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלָכֵן תִּרְאֶה לְהִתְבּוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּרְאֶה נִסִּים וּנְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן, וְאֵז לֹא תַחֲסוּר לָךְ פְּרִנְסָה, וּמִי שֶׁנִּזְהָר לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן דִּיקָא, הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁפִּיעַ עָלָיו שְׁפַע בְּפְרִנְסָה, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֲזוּק בָּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא אֵל תִּתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתִּהְיֶה לָךְ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדִיד.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לַעֲצָמָךְ שְׁעוֹר כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם, קֶצֶת בְּמִקְרָא, קֶצֶת בְּמִשְׁנָה, קֶצֶת בְּגִמְרָא, וְקֶצֶת בְּהִלְכָּה, וְאֵז תִּרְגִּישׁ אָדָם אַחֵר לְגִמְרִי.

וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִה שְׁעוֹבֵר — קִטְנוּת וְחִלְשׁוּת הַדַּעַת וּבִלְבוּלִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְצִיַּת אוֹתִי, וְאֵז תִּרְגִּישׁ לְגִמְרִי אַחֲרָת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִחְזִיק מַעֲמַד, וּלְבַסּוֹף תִּרְאֶה נִסִּים וּנְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה

עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא, עוֹד מַעֲט אֶשְׁתָּךְ עוֹמֶדֶת לְלֶדֶת וְתִהְיֶה כָּבֶר אָבִא, וְרָצִיתִי מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה כָּבֶר מִיָּשָׁב, וְלֹא תִסְתַּוְּבָב עִם חֲבָרִים רָעִים, אֲשֶׁר לֹא יָבִיאוּ לָךְ שׁוֹם דְּבָר, רְאֵה לְהִתְחִיל לִהְיוֹת רָצִינִי, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

רַק הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא יוֹדֵעַ אֵת גְּדֹל הָאֱהָבָה שֶׁישׁ לִי אֵלֶיךָ, וְאֲנִי רוֹצֶה לְרִאוֹת רַק אֵת הַטוֹב שֶׁלָּךְ, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֵת הָאֱהָבָה וְהַקְרוֹב שֶׁקִּרְבֹּתִי אוֹתָךְ בְּהִיּוֹתָךְ אֶצְלִי, וְעַל-כֵּן אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּמָּשֶׁךְ הָאֱהָבָה הַזֶּה, כִּי אֵתָּה חֲקוּק לִי בַּפְּנִימִיּוֹת נַפְשִׁי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבָעוֹלָם, לֹא לְהִתְחַבֵּר עִם חֲבָרִים רָעִים, שֶׁסֶּתֶם יִסְבְּכוּ אוֹתָךְ לְבִסּוֹף עִם מִשְׁטָרָה, וְזֶה בְּרוּר.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֹת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים, כִּי שָׁבֹט הִתְשַׁנֵּנוּ ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שִׁיחִיו גִּצְח.

לְנֹכַח קִבְלָתִי אֵת מִכְתָּבְכֶם, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי לִשְׁמַע הַטוֹב מִכֶּם, שֶׁהִתְחַלַּתֶּם לְהִסְתַּדֵּר, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוא בְּנוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמָחוֹת.

הַעֲקָר תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד שִׁיחִיָּה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאֱהָבָה וְהִבְנָה הַדָּדִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחוּ דְּרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד אֲנִי מַצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ מִה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ.

לְדַעֲתִי, זֶה כְּלוּם, אֲלֹא אֶת עֲכָשׁוֹ בְּמִתַּח מֵאֵד חֶזֶק בְּעֵנִין הַבֶּרֶךְ-מִצּוֹה — מִה יִהְיֶה וְאִיךָ יִהְיֶה, אֲנִי אֶת בְּלִחֵץ גְּדוֹל, וַיֵּשׁ לְךָ פְּאֵבִים, אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהִפֵּל יַעֲבֹר, וְאִין לְךָ מִה לְדָאג, תִּהְיֶה שְׁמִחָה מֵאֵד מֵאֵד יָפָה, וְאֲנִי בְּעֶזְרְתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֶהְיֶה בְּשִׂמְחָתְכֶם, וְתִאֲמִינוּ לִי, שֶׁרָצִיתִי לַעֲשׂוֹת לָכֶם הַפֶּתַעַה וְלִבּוֹא פֶתָאם, אֶף מֵאַחֵר שְׁנוֹלֵד רַעֲיוֹן הַכֶּנֶס, אֲנִי נִתְגַּלֶּה, אֲכַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַשְׁמִיחָה הַזֹּאת תִּהְיֶה שְׁמִיחָה יָפָה מֵאֵד, וְתִמְשִׁיכִי אֶת הַשְׁמִיחָה כָּל הַשָּׁנָה, הַעֲקֹר לֹא לְדָאג, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יִצְלִיחַ דְּרַבְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֵּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׁיִחֲיוּ נֹצֵחַ.

בְּאִתִּי לְבָרַךְ אֶתְכֶם עַל הַתְּרוּמָה שֶׁתְּרַמְתֶּם בְּעֵבוּר אוֹלָם הַשְּׁמִיחֹת אֵלַי ש"ח, בְּזִכּוֹת זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכוֹת שְׁמַיִם מִמַּעַל, וְיִהְיֶה לָכֶם רַב נַחַת מִצְאָצְאִיכֶם וְצִאָצְאִי צִאָצְאִיכֶם, וְתִמְשִׁיכוּ לְרֹאוֹת רַב נַחַת דְּקִדְשָׁה מְכָל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְתִתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

נא וְנָא רְאוּ לְהַיּוֹת חֲזָקִים בְּתַפְלָה בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וּתְבַקְשׁוּ כָּל מָה שְׁאַתֶּם צְרִיכִים, וּתַפְלָה פּוֹעֵלֶת בְּעוֹלָם מָה שְׁשׁוּם דְּבָר אֵינוֹ פּוֹעֵל, וְלִכֵּן תִּהְיוּ חֲזָקִים לְהַתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתְבַּרֵךְ בְּיָדָיו לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וַיִּשְׁלַח לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שָׁבֻט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

בְּאִתִּי לְבָרֵךְ אוֹתָךְ בְּזִכּוֹת שְׁנִיתָ אֶלֶף ש"ח בְּעֶבֶר בְּנִין אוֹלָם הַשְּׁמִחוֹת, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָךְ שְׂמִיחָה בְּלֵב, וְשִׂיחָה לָכֶם תָּמִיד בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם, וַיְהִי לָךְ טוֹב בְּחַיִּים בְּזֶה וּבְכָא לְנֶצַח וְנֶצַחִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שָׁבֻט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... וְ... שִׂיחָיו נִצַּח.

בְּאִתִּי לְבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּזִכּוֹת הָאֶלֶף ש"ח שְׁתַּרְמַתֶּם בְּעֶבֶר הָאוֹלָם שְׂמִחוֹת, שֶׁתִּתְבַּרְכוּ מִמְּעוֹן הַבְּרָכוֹת, וַיְהִי תָמִיד שְׂמִיחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית שְׁלָכֶם, וְלֹא תִדְעוּ מָשׁוּם צָרָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵר אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמֹר אֶתְכֶם מִכָּל רָע, וַיִּשְׁפִּיעַ לָכֶם שְׂפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵיכֶם.

הַמֵּאחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לִסְדֵּר תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבַט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נִצַּח.

הִנֵּה חֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי חָדָשׁ אָדָר וְכֹנֶס, עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, וְעַקֵּר הַשְּׁמִינִי הִיא
לְשִׁמְחָה בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֲנַחְנוּ מְאַמִּינִים בּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וּמוֹכֵנִים לְמִסֵּר אֶת נַפְשֵׁנוּ בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ הַשְּׁמִינִי
הַעוֹלָה עַל כָּל הַשְּׁמִינִי, לְזֹאת רָאוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד.

... תַּחֲזִיחַ! רְאֵי לְחִזּוֹק וּלְשִׁמְחָה אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין
עוֹד מִצְּנֵה יוֹתֵר גְּדוּלָּה מִזֶּה, מִלְּחִזּוֹק אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּבִכְלָל
לְחִזּוֹק אֶת הַנָּשִׁים הָאֲחֵרוֹת — זֶה עוֹלָה עַל כָּל הַמִּצְוֹת, כִּי לְצַעֲרֵנוּ
הָרַב, מִסְתַּכְּבִּים אֲנָשִׁים שְׁבוּרִים רְצוּצִים, וְאֵין לָהֶם בְּחִיִּים כְּלוּם,
וּכְשָׁבָא אַחֵד, וּמְחִזּוֹק וּמַעֲזוּד וּמְשִׁמַּח אוֹתָם, פְּשׁוּט מְצִיל אוֹתָם,
וְלִזְאוֹת אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶיךָ חֶלְקֶךָ בְּזֶה שֶׁתְּחַזְּקִי אֶת נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָבִיא לָךְ בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֶׂה יְדֶיךָ.

... נִרְוֹ יָאִיר! רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע,
אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמִהֲנֵה וּמְקִיִּים אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְאֲשֶׁר
דּוּמָם, צוּמָח, חַי וּמְדַבֵּר הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֵקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמֶיךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נִצָּחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל. וְרַבְּנוּ ו"ל הַשָּׂאִיר לָנוּ מִתֵּנָּה יְקָרָה כְּזוֹ, לְדַבֵּר
תָּמִיד עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹ יְשׁוּעָה גְּדוּלָּה, כִּי מִה הֵינּוּ עוֹשִׂים
בְּלִי תַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת, כִּךָּ פֶּשַׁאֲדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
הוּא יוֹדֵעַ אֵל מִי לְפָנוֹת בְּעֵת צָרָה. וְלִכֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק, וְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, וְתִרְאֶה נְסִים וּנְגִלִים, וּבִפְרָט בְּחֹדֶשׁ
הַשְּׁמִינִי הַזֶּה.

רמו אֲשֶׁר כז תסו — כז תסו בַּנְחָל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסו

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ
נִצַּח.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַאִיר אֶת עֵינֵי בְּשׁוּדוֹף טוֹב בַּעֲבוּר בְּתַכֶּם,
וּכְדֹאֵי לְעֵינַי בְּזֶה, יֵשׁ בִּישִׁיבְתָנוּ "דְּמִשְׁק אֱלִיעֶזֶר" בְּחֹר בְּשֵׁם ...
כְּדֹאֵי לָכֶם לְהַתְעַנֵּן עַל הַבְּחֹר הַזֶּה, לְהַסְתַּכֵּל בַּמַּדּוֹת שֶׁלוֹ
וּבַהֲתַנְהֲגוֹת שֶׁלוֹ, וּלְדַעְתִּי, זֶה יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂדוּף טוֹב בַּעֲבוּר בְּתַכֶּם,
כִּי חָבַל שֶׁהִבַּת תַּחֲכָה, וְהִנֵּה אֲנִי בָּא בְּשָׁבוּעַ הַבָּא, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אִם יֵשׂא חֵן בְּעֵינֵיכֶם, נוֹכַל לְגַמֵּר אֶת זֶה בְּכִי
טוֹב, בְּסִימָן טוֹב וּבְמִזֵּל טוֹב.

אוֹדוֹת הֵבֵן ... גִּרוּ יְאִיר, רְאוּ מְאֹד לְהַזְהֵר, שֶׁלֹּא יִתְחַבֵּר עִם
חֲבֵרִים לֹא רְצוּיִים, אֲדַרְבֵּה שִׁישֵׁב בַּפֶּתַח לְמַעְלָה עִם שְׂאֵר הַחֲבֵרִים,
אֲשֶׁר כָּלֵם יַצְלִיחוּ מְאֹד, רַק תַּעֲמִדוּ עָלֶיךָ, אִם הוּא רוֹצֵה לְבֹא אֶצְלִי,
שִׁיחֲזֹר בְּכָל יוֹם עַל מַסַּכַת תַּעֲנִית, עַד שֶׁתִּהְיֶה שְׂגוּרָה בְּפִיו.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה לָכֶם הַצְלָחָה מְרֵבָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסו

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, כ"ט שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ,
אֵיךְ שְׂאַתָּה מִתְחַזֵּק, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תִּתְחַזֵּק, כִּי
בְּאַמַּת אֵין בְּזֶה הָעוֹלָם וְכָאֵת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהַתּוֹרָה וְהַצַּדִּיק,
וְכָכָל שְׂאָדָם נִמְשָׁךְ אַחֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֵּן נִמְשָׁךְ לְבוֹ לְלַמֵּד
הַתּוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וְכָכָל שְׂאָדָם לֹמֵד תּוֹרָה, נִפְתָּח לְבוֹ לְקַבֵּל אֶת
הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה לַהֲיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלֹא לִפְלִי בְּדַעְתּוֹ.

רְאֵה לְגֵרָם בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוֹת, וְכַמָּה וְכַמָּה
דְּפִי גִמְרָא, וְכַמָּה וְכַמָּה סִימָנִים שֶׁלְחָן עֲרוּךְ, כְּסִדְרָן דִּיקָא.

וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן שְׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם: עָרֵב
וּבֹקֶר וְצַהֲרַיִם, וְכֵן תֵּצֵא לְהַתְבַּרֵּךְ בֵּין הַהָרִים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְקֹשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְמִין לָךְ אֶת זְיוּגָךְ הַנְּכוּן מִהַשָּׁמַיִם. אֲנִי מְקַנֶּה
לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּקִרְוֹב תִּמְצָא אֶת זְיוּגָךְ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי תְרוּמָה, כ"ט שְׁבָט ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

פֶּה תִקְבֹּל מִכְתָּב כָּלֵלִי לַנָּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִרְאֶה לַעֲשׂוֹת
מְזֶה צְלוּמִים, וְלַחֲלֹק אֶת זֶה בְּבֵית-סֵפֶר, שְׂיִבִּיאוּ אֶת זֶה הַבֵּיתָה אֶל
הָאֲמָהוֹת, וְכֵן תִּמְסֹר אֶל הַגְּבֵרָת ... תַּחֲזִיחַ, שְׂתַחֲלֹק אֶת זֶה בֵּין נָשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי מָאד מָאד חָשׁוּב לִי, שֶׁהַלִּילָה יִהְיֶה לֵיל שְׂמִיחָה
לַנָּשִׁים, וּבִזְכוּת הַשְּׂמִיחָה נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת קִלְפַת הַמֶּן-עַמְלֵק, יִמַּח
שְׁמוֹ וְזָכְרוֹ, וְנִתְבַּשֵּׁר תַּמִּיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שפעולם, ועקר ההתחזקות הוא על-ידי אמונה פשוטה בו יתברך. ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): מי שאין לו אמונה — חיו אינם חיים; ולהפך מי שיש לו אמונה — החיים שלו הם חיים אחרים לגמרי. ועל-פן צריכים להתחזק מאד מאד באמונה פשוטה בו יתברך, ועל-ידי-זה נצליח בדרכנו תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תסט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-החדש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל כלליות נשות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד, וישמרן ויצילן מפל צרה וצוקה, מפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהן, אמן.

חסדי השם יתברך, שאני זוכה שוב לכתב לכם מדברי רבנו ז"ל, כל זמן שאנחנו מלפשים בגוף גשמי וחמרי, אין לנו משג מה זה לדבר מעצות רבנו ז"ל. בכלל — פשיהודים מתקבצים יחד, נעשה רשם גדול בכל העולמות, עד כדי כך, שהפעל-שם-טוב הקדוש זי"ע אמר: אם ישובו עשרה אנשים במחשבה אחת לחשב רק מהקדוש-ברוך-הוא, אזי שום מלאך ושרף לא יוכלו לעמד ביניהם. כל-כך חשוב הדבר, שעשרה אנשים מתקבצים יחד, ואפלו לא ידברו, אלא רק יחשבו יחד מהקדוש-ברוך-הוא, זה כבר עושה פעלה בכל העולמות, מפל שפן וכל שפן כשיושבין עשרה אנשים ומדברים מהקדוש-ברוך-הוא, השכינה שמה, ועל אחת כמה וכמה שיש שתי פעמים עשרה, שלש פעמים עשרה, ארבע וחמש פעמים עשרה וכו' וכו', אין לתאר את הרשם שעושה בשמים. לזאת אם אנו זוכים פעם בשבוע לדבר דבורי אמונה, לדבר מהקדוש-ברוך-

הוא, זה דבר גדול מאד. וכדרכנו בכל שבוע, נדבר גם השבוע הלכה, פרשת השבוע והשקפה.

הלכה

נדבר מענין הבדלה.

הבדלה במוצאי-שבת, אומר הרמב"ם, שזו מצות עשה מדאורייתא כמו קדוש, ואי אפשר להתחמק מזה, כי זה בכלל (שמות כ, ח): "זכור את יום השבת לקדשו", הינו שאריף לזכרו ולקדשו בין בכניסתו ובין ביציאתו; בכניסת שבת — בקדוש, וביציאת שבת — בהבדלה, שתהיה מבדלת השבת בקדשה בראש ובסוף. לפי זה, צריכים מאד מאד להקפיד על מצות הבדלה, וזה חוב גם לנשים, שאסור להן לאכל לפני ששומעות הבדלה. לזאת, על הבצלים לילך הביתה תכף-ומיד אחר מעריב, ולא להתעכב זמן ארוך, כדי לא להכשיל את הנשים והבנות והילדים הקטנים שלא שמעו הבדלה, ולא יאכלו קדם הבדלה; כי אם אוכלים קדם הבדלה, באה מחלת אספריה, רחמנא לישזבן (מחלת הגרון). לזאת צריכים להזהר אחר התפילה לבוא הביתה, ולהבדיל לאשה, לבנות ולילדים הקטנים, ולכל בני המשפחה שלא שמעו הבדלה עדן. במנהגי הבדלה יש כמה וכמה נסחאות, שאומרים פסוקים, כדי שיהיה סימן טוב ומזל טוב, וכל אחד יתנהג כפי מנהג אבותיו.

סדר ההבדלה הוא: יין, ב'שמים, ג'ר הבדלה, והסימן: י'ב'ג'ה'. על כוס יין מברכים הגפן, ואחר-כך מברכים על הבשמים, כי במוצאי-שבת הנשמה יתרה יוצאת, אזי כדי להחיות את הגוף, צריכים להריח בשמים, אחר-כך מברכים על הנר, כי במוצאי שבת, אומרים חכמינו הקדושים (פסחים נד.): נתן הקדוש-ברוך-הוא נדעה באדם הראשון, וטחן שתי אבנים זו בזו ויצא מהן אור; וזה התקון של אדם הראשון, שחשב שעל-ידי העון שלו שחטא בעץ הדעת

טוב ורע — נחֹשֶׁף העולם, אֲזִי הָרָאָהוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, שֶׁהוא גם-כֵּן יָכוֹל לִיצֹר אֶת הָאֵשׁ. וְלָכֵן אָנוּ עוֹשִׂים הַבְדָּלָה עִם הַגֹּר.

ואחֲר־כֵּן אומרים בְּרַפְת הַבְדָּלָה: "הַמְבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל, בֵּין אֹר לַחֹשֶׁךְ, בֵּין יוֹם הַשְּׂבִיעִי לַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה" וכו', שֶׁזֶּה עָקֵר הַבְּרָכָה — לַהֲבַדִּיל בֵּין שַׁבַּת לַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, אֲשֶׁר זֶה מְגַלֶּה אֶת הַהֲבָדָלָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לַעַמִּים, כִּי בְדִיוֹק כָּמוֹ שֵׁשֶׁת הַפָּרָשׁ בֵּין שַׁבַּת לַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, וּבַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל מֵתָר לַעֲבֹד וּבַשַּׁבַּת אָסוּר, כֵּן הוּא הַהֲבָדָל בֵּין יִשְׂרָאֵל לַעַמִּים, בֵּין אֹר לַחֹשֶׁךְ. אֹר זֶה מְאִיר, חֹשֶׁךְ זֶה מַחְשִׁיד, עִם יִשְׂרָאֵל הֵם אֹר הָעוֹלָם, כִּי הֵם מְאֲמִינִים בְּאֵל עוֹלָם, בְּאַחֲדוּת הַפָּשׁוּט, בְּלִי שׁוּם שְׁתוּף כָּלֵל, וְעַל זֶה עִם יִשְׂרָאֵל מוֹכִנִים לְמִסֹּר אֶת נַפְשָׁם בְּכָל עֵת, בְּכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעָה.

אָבֵל אַמּוֹת הָעוֹלָם אֵינָם מְפִירִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אָבֵל בַּעֲבוּדָה זָרָה, וְאֶפְלוּ אֵלֵינוּ שָׁכֵן מְפִירִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, אָבֵל עוֹבְדִים בַּשְׁתוּף, אֵין לָהֶם יַחֲוֹד הַיְוִ"ה בְּרוּךְ הוּא. וְזוֹ אַחַת הַמַּצּוּוֹת מְשַׁבֵּעַ מַצּוּוֹת בְּנֵי נֹחַ, שֶׁהֵם גַּם-כֵּן מְחַיִּבִים בִּיַּחֲוֹד ה', וְעַל זֶה גַּם הֵם מַצּוּיִם — לְהֵאֱמִין בְּאַחֲדוּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אָבֵל אֵינָם מְקִימִים אֶת זֹאת, לְזֹאת, הַבְדִּילָנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא מְגוּיֵי הָאֲרָצוֹת, וְכָמוֹ שֵׁשֶׁת הַפָּרָשׁ בֵּין שַׁבַּת לַשֵּׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, בֵּין אֹר לַחֹשֶׁךְ, כֵּן יֵשׁ הַפָּרָשׁ בֵּין יִשְׂרָאֵל לַגּוֹיִים, וְלֹא יוֹעִיל לְרִיפּוֹרְמִים הַרוֹצִים לְבֻלֵּל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעַמִּים, כִּי אָנוּ עִם יַחֲדִי, מְאֲמִינִים בִּיַּחֲדוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וְאֵינָנו מְתַבָּלְלִים עִם הַגּוֹיִים, אֵין לָנוּ שׁוּם עֶסֶק עִמָּהֶם.

אָנוּ אומרים בַּתְּפִלַּת מְנַחָה שֶׁל שַׁבַּת: "אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד וּמִי כַּעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בְּאַרְצְךָ", שַׁבַּת מוֹרָה עַל אַחֲדוּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ. וּמִי שֶׁמְחַלֵּל שַׁבַּת, יֵשׁ לוֹ דִּין שֶׁל גּוֹי — כֵּן פּוֹסֵק הַרְמַב"ם (הַלְכוֹת שַׁבַּת); וְהוּא מוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִכָּלֵל יִשְׂרָאֵל, מִסִּפֵּן — אֵף שְׂצוּעֶק שׁוֹז גִּזְעָנוּת, אָבֵל זֶה עֲבֻדָּה! בְּרִגְעָה שְׂאֵדָם מְחַלֵּל שַׁבַּת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוּא מוֹצִיא עַצְמוֹ מִכָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְנִכְנָס בְּגִדְרֵי שֶׁל גּוֹי, שֶׁהֵינָן שְׂנוּגָע בּוֹ אָסוּר בַּשְּׂתִיָּה, כִּסְתָם יֵינָם שֶׁל גּוֹיִים. לָכֵן

עושים הַבְּדֵלָה בַּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, לַהֲבָדִיל בֵּין שַׁבָּת לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, בֵּין אֹר לַחֲשֶׁךְ, לְהוֹרוֹת שְׁאֲנוּ עִם יַחֲדֵי הַמַּאֲמִינִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ הוּא. לְזֹאת, זוֹהִי מִצְוָה גְּדוֹלָה מְאֹד לְשִׁמְעַת הַבְּדֵלָה, וְאֲסוּר לֶאֱכֹל בָּשׂוּם פָּנִים וְאֶפֶן לִפְנֵי שְׁשׁוּמְעִים הַבְּדֵלָה. וְצָרִיכִים לְדַקְדָּק מְאֹד בַּמִּצְוָה הַיְקָרָה הַזֹּאת.

גוֹהֲגִים, שְׁאִין הָאִשָּׁה שׁוֹתָה מִכּוֹס יַיִן שֶׁל הַבְּדֵלָה, אֲכָל אֵת הַבְּשָׂמִים הִיא צָרִיכָה לְהִרִיחַ, וּלְבָרֵךְ: "בּוֹרָא מִיְּנֵי בְשָׂמִים", וְגַם גֵּר עָלֶיהָ לְבָרֵךְ בְּרֶכֶת "בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ", וּלְשִׁמְעַת אֵת בְּרֶכֶת הַבְּדֵלָה, וּלְכַנּוֹת אֶל אֲשֶׁר אוֹמְרִים: "הַמְּבָדִיל בֵּין קֹדֶשׁ לַחֹל, בֵּין אֹר לַחֲשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה" וְכוּ'. וְאֵנְחוּ מִבְּדִלִים מִהַגּוֹיִים, וְאֵינְנוּ מִתְּעַרְבִים עִמָּהֶם. וְכֵן הַדָּבָר, אִם, חֹס וְשָׁלוֹם, יֵשׁ אַחֵר הַמְּחַלֵּל שַׁבָּת, אֵין לָנוּ עֶסֶק אִתּוֹ. עָלֵינוּ רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׁפָל עִם יִשְׂרָאֵל יַחְזִירוּ בַתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְכֻלָּם יִשְׁמְרוּ אֵת הַשַּׁבָּת, אֲכָל כָּל זְמַן שְׁאֵדָם מְחַלֵּל שַׁבָּת, עָלֵינוּ לְשַׁמֵּר מִרְחָק מִמֶּנּוּ. וְאֶפְלוּ שְׁאֲנוּ חַיִּים בְּמִשְׁפָּחָה שְׁבַחֲלָקָה מְחַלֵּלִים שַׁבָּת, אֲכָל עָלֵינוּ לְזַכֵּר, שְׁלִצְעָרְנוּ הָרַב, מִי שְׁמַחֲלֵל שַׁבָּת, יֵשׁ לוֹ דִּין גּוֹי, וְאֵינְנוּ נֹאמְרֵן עַל שׁוֹם דָּבָר.

כִּי הַמְּחַלֵּל שַׁבָּת בַּפְּרָה־סִיָּה, מְדַלִּיק אֹר בַּשַּׁבָּת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הַנוֹסֵעַ בַּשַּׁבָּת, אֵיךְ הוּא יִהְיֶה נֹאמְרֵן לְחַנּוּךְ אֵת הַיְלָדִים וְכוּ'?! וְצָרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד לֹא לְשַׁלַּח אֵת הַיְלָדִים לְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חִלּוּל שַׁבָּת, כִּי הַיְלָדִים נִמְשָׁכִים מְאֹד אַחֵר הָרַע, וְצָרִיכִים לְהַבְדִּילָם מֵהֶם כְּמוֹ שְׁמַבְדִּילִים בֵּין אֹר לַחֲשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְכָל הָעַמִּים, וְכְמוֹ שְׁאֲסוּר לְשַׁלַּח יְלָדִים לְבֵית-סֵפֶר שֶׁל גּוֹיִים, כְּמוֹ-כֵן אֲסוּר לְשַׁלַּח יְלָדִים לְמָקוֹם שְׁמַחֲלָלִים שַׁבָּת, לְבֵית הַמְּחַלֵּלִים בּוֹ שַׁבָּת. וְזֹאת מִלְּמַדָּת אוֹתָנוּ מִצְוַת הַבְּדֵלָה, שְׁעָלֵינוּ לִידַע, שְׁאֲנוּ מִבְּדִלִים מֵאֱלוֹ הַמְּחַלֵּלִים שַׁבָּת, וּמֵאֱלוֹ אֲמוֹת הָעוֹלָם וְהַגּוֹיִים.

וְזוֹ כָּל הַמְּלַחֲמָה הַזֹּאת, שֶׁהִרְפוּרָמִים, הַעֲרַב-רַב, רוֹצִים לְבוֹלֵל אֵת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — הִיָּה לֹא תִהְיֶה, וְלֹא יִצְלִיחוּ, כִּי עִם יִשְׂרָאֵל

מֵאֲחָדִים בִּיחוד הַיְיָ"ה יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמוֹכְנִים לְמִסַּר נַפְשָׁם בְּעֶבֶר
אֲחֵדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יוֹעִיל לָאֵף אֶחָד.

פְּרִשַׁת הַשְּׂבוּעַ — פְּרִשַׁת תְּרוּמָה.

"וַיִּדְבֹּר הַיְיָ"ה אֶל מֹשֶׁה וְגו' וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ
אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבֹו תִקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי" (שְׁמוֹת כה, א-ב); הוֹלָכִים לְבָנוֹת
מִקְדָּשׁ, מִשְׁכָּן, כִּי מִקְדָּשׁ נִקְרָא מִשְׁכָּן, וּמִשְׁכָּן נִקְרָא מִקְדָּשׁ, וְרִצָּה
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹכַל אֶחָד יִהְיֶה חֵלֶק בְּבִנְיָן הַמִּשְׁכָּן, בְּבִנְיָן
בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְכָל אֶחָד יָבִיא כָּפִי יְכַלְתּוּ, אֶחָד יָכוֹל לְהִבְיֵא זָהָב,
אֶחָד יָכוֹל לְהִבְיֵא כֶּסֶף, אוֹ נְחֹשֶׁת, אוֹ אַרְגָּמָן, אוֹ שֵׁשׁ, תוֹלַעַת שָׁנִי
וְכו' וְכו', כָּל אֶחָד יָבִיא מִשְׁהוּ, וּמִזֶּה נִבְנָה הַמִּשְׁכָּן.

כְּתוּב בַּמִּדְרָשׁ אֲנִידָה: קִרַּח הָיָה אֶחָד מֵהַעֲשִׁירִים הַגְּדוֹלִים
בְּעוֹלָם, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁהִגְמִרָא מְסַפֶּרֶת, שֶׁשָּׁלַשׁ מֵאוֹת גְּמָלִים נִשְׂאוּ
רַק אֶת הַמִּפְתָּחוֹת שֶׁל אוֹצְרוֹת קִרַּח; הֵינּוּ עֲשִׁירוֹתוֹ הָיְתָה בְּמִבְנִים
עֲנֻקִּים, וְכָל-כֶּף הִרְבֵּה מִבְנִים הָיוּ לוֹ, עַד שֶׁהָיוּ שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת גְּמָלִים
נוֹשְׂאִים אֶת מִפְתָּחוֹת הַמִּבְנִים הַלָּלוּ. תִּתְאַרְרוּ לַעֲצֹמְכֶם, אִיזוֹ עֲשִׁירוֹת
הָיָה זוֹ! וְכִמָּה דָּלָתוֹת יְכוּלִים לִפְתּוֹחַ עִם אֶלְפִי אֶלְפִי מִפְתָּחוֹת. וְזוֹ
הָיְתָה עֲשִׁירוֹת קִרַּח. וּבִשְׁעָה שֶׁמֹּשֶׁה רִבְּנוּ בָּא וּבִקֵּשׁ בְּשֵׁם הַקְדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּל אֶחָד יִגְדֹּב מִשְׁהוּ בְּשִׁבִּיל הַמִּקְדָּשׁ וְהַמִּשְׁכָּן. בָּא קִרַּח
וְאָמַר לְמֹשֶׁה רִבְּנוּ: לָמָּה לָךְ לִילֶךְ אֶל כָּל יְהוּדִי, שְׂנֵא יָבִיא לָךְ קֶצֶת
זָהָב, אַחֵר יָבִיא קֶצֶת כֶּסֶף, פְּלוֹנִי יָבִיא קֶצֶת נְחֹשֶׁת, וְאֶלְמוֹנִי יָבִיא
לָךְ קֶצֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְכו', אֲנִי קִרַּח מִשְׁלֵם אֶת כָּל הַמִּשְׁכָּן, וְאִינִי
צָרִיךְ לָלֶכֶת לְבִקֵּשׁ נְדָבוֹת מִנְּשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. עֲנֵה וְאָמַר מֹשֶׁה: אֲנִי
רוֹצֶה שֶׁהַמִּשְׁכָּן יִהְיֶה בְּנוֹי מְכָלֵל נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכְלֵם יִהְיֶה חֵלֶק
בָּזֶה. כִּי מִחֹר תָּרִיב עִם מֹשֶׁה וְתֹאמַר: מִי שֵׁישׁ לוֹ שִׁיכוֹת עִם מֹשֶׁה,
אֲסוּר לוֹ לְהִכָּנֵס לְמִשְׁכָּן, כִּי זֶהוּ שְׁלִי. לָכֵן אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַמִּשְׁכָּן,
הַמִּקְדָּשׁ, יִהְיֶה כְּלוּל מְכָלֵל נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכְלֵל אֶחָד תִּהְיֶה רְשׁוּת
לְהִכָּנֵס אֵלָיו.

מבאן אָנו לַמִּדִּים דִּרְךְ אִיךְ בּוֹנִים בֵּית־הַכִּנֹּסֶת וּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, שִׁיְהִיָּה לְכָל אֶחָד חֵלֶק בָּזָה. וּבִפְרָט שָׁאָנוּ בְּנֵינוּ אוֹלָם שְׁמַחוֹת, וְעַל זֶה אָנו עוֹמְדִים לְבָנוֹת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, רְצִיתִי שְׁלַכְמָה שְׂיוֹתֵר יְהוּדִים יִהְיֶה חֵלֶק בָּזָה. בֵּית־הַמִּדְרָשׁ זֶה יִהְיֶה יָחִיד בְּמֵינוּ בְּכָל הָעוֹלָם. וְאִינִי אוֹמֵר זֹאת בְּעֶלְמָא, אֲלֹא יְכוּלִים לְהוֹכַח, שֶׁהַקְהֵלָה שְׁלָנוּ הִיא מִיַּחֲדָת בְּמִינָה, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם אֲצִלָּנוּ אֵין גִּזְעָנוֹת, וְאָנוּ מַעֲגִינִים שְׂבִיבָאוּ מִכָּל הַעֲדוֹת וּמִכָּל הַזָּרָמִים, וַיֵּשׁ לְכֻלָּם מְקוֹם בְּבֵית־הַכִּנֹּסֶת שְׁלָנוּ. אָנוּ מִתְּפַלְלִים מִכָּל גִּסְחָאוֹת עִם יִשְׂרָאֵל בְּלִי שׁוּם גִּזְמָא כָּלָל. וְעַל זֶה אֲנִי מוֹסֵר נַפְשִׁי, שֶׁתִּהְיֶה אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲף שֶׁהִסְמִ"ךְ־מ"ם עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע־עוֹלָם לְהַפְרִיד בְּיָנֵינוּ, אֲבָל לֹא יִצְלִיחַ.

כִּי הֵמֶן הִרְשַׁע — כָּל הַכַּח שָׁלוּ הָיָה לְהַפְרִיד בֵּין גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד שָׁאָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יֵשְׁנוּ עִם מַפָּז וּמַפָּרָד בֵּין כָּל הָעַמִּים", בָּאָה אֶסְתֵּר וְאָמְרָה: "לֵךְ כֹּנֵס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים"; מִכַּח אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה נָפַל הֵמֶן. הֵמֶן רָצָה לְהַבִּיא לְאַחֲשׁוּרוֹשׁ עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים שְׁקָלֵי כֶסֶף, כְּדִי לְהַכְחִיד אֶת עִם יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן. יִצְאָה בַת קוֹל וְאָמְרָה: רָשָׁע, כָּבֵד הַקָּדִימוֹ שְׁקָלִיהֶם לְשִׁקְלֶיךָ (מַגִּלָּה יג); וְאֵלּוֹ אוֹתָם שְׁקָלִים שָׁעַם יִשְׂרָאֵל נִתְּנוּ לַמֶּשֶׁכֶּן.

וּבְכָל שָׁנָה בְּאֶדָר עִם יִשְׂרָאֵל נוֹתְנִים שְׁקָלִים, כְּדִי לְהַקְרִיב אֶת הַקֶּרְבָּנוֹת, עַל־כֵּן לֹא תוּכַל לָהֶם. כִּי בָזָה שְׁבָנוּ אֶת הַמֶּשֶׁכֶּן, אֲזִי נִתְאַחֲדוּ גִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי בָזָה שְׁמִבִּיאִים קֶרְבָּנוֹת, שְׁאֵלּוּ הֵן הַתְּפִלוֹת שְׁמִתְּפַלְלִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁם אֵין לִסְמִ"ךְ־מ"ם שׁוּם שְׁלִיטָה; כְּשִׁישׁ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵאֲמִינִים בָּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁם אֵין לִסְמִ"ךְ־מ"ם שׁוּם גִּישָׁה, כִּי כָּל כַּחוֹ הוּא: 'הַפְּרִד וּמִשְׁל' לַעֲשׂוֹת חֲכוּכִים. לְכֵן רְצִיתִי מְאֹד, אִם אֶתֶם יְכוּלִים לְהַתִּיר אֶת כָּלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְחַלְכוּ עִם הַגְּרָלוֹת בְּעִבּוּר בְּגִזְן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ שֶׁהוּא בֵּית־מִקְדָּשׁ מַעֲט, כָּמוֹ שְׁכָתוּב (יִחְזָקְאֵל יא, טז): "וְאֵהִי לָהֶם לְבֵית־מִקְדָּשׁ מַעֲט" — אֵלּוּ הֵן בְּתִי כְּנִסְיוֹת וּבְתִי מִדְרָשׁוֹת (מַגִּלָּה כט); וְכֵן מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (זֹהַר חֲדָשׁ נח): עַל־יְדֵי בִי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא

— תבוא הגאֵלה; הינו על־ידי בית־הכִּנֶּסֶת אַחַד, שִׁיחֻזִּיקוּ עֲצָמָם בַּיַּחַד בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, בְּזֶה זֻכִּים לְהִבִּיאַת אֶת הַגָּאֵלָה.

אֲנִי מִקִּנָּה מְאֹד לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶה יִהְיֶה הַבֵּית־הַכִּנֶּסֶת שֶׁלָּנוּ, שִׁיְהִיָּה כְּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי הַיְּחֻדִּיּוֹת שֶׁלָּנוּ הֵיא — אַחְנָה וְאַחֲדוּת, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל מוֹצֵא הָאָדָם, אֲלָא כָּל יְהוּדֵי חִיב וְחֹשֵׁב אֲצִלָּנוּ בְּמִדָּה שְׁוֶה, כִּי כָּלָנוּ בְּנֵי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֵין מִשְׁנָה אִם זֶה חֲסִיד אוֹ לִיטְאִי, תוֹנִיסְטָאִי אוֹ מְרוֹקָאִי, הוֹנְגָרִי אוֹ פוֹלְגִי, אִם הוּא מְלוּב אוֹ מֵהוּדוּ, אֲצִלָּנוּ כָּלָנוּ בְּנֵי אֲבָרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, וְזוֹ יְחֻדִּיּוּתָנוּ. הַגִּיעַ הַזֶּמֶן שֶׁנַּעֲקֹר אֶת הַגְזַעְנוֹת מֵאַתְּנוּ, שֶׁתִּהְיֶה בִּינֵינוּ אַהֲבָה וְאַחֲדוּת, וְזֶה שׁוֹרֵף אֶת הַסֵּם־דִּי־מִ"ם וְאֶת הַמֶּן־עֲמָלָק, וְכָכָל שְׂאֵנוּ נִתְאַחַד יוֹתֵר, וְנַעֲזֹר אַחַד לְשָׁנִי, כִּף נִקְרַב אֶת הַגָּאֵלָה, וְרַק בְּזֶה תְּלוּיָה הַגָּאֵלָה — שֶׁנִּזְכָּה לְכַנּוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ פֶּה בִּיבְנָאֵל, וּבְזָכוֹת זֶה יִכְנֶה לָנוּ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הַגָּדוֹל בִּירוּשָׁלַיִם.

לִזְאוֹת אֲבָקֶשְׁכֵּן מְאֹד, אִם אֶתֶּן יְכוּלוֹת לְצִאת שׁוּב עִם הַגְּרִילוֹת, לְזָכוֹת כַּמָּה שְׁיֹתֵר נִשְׁמוֹת, שִׁיְהִיָּה לָהֶן חֵלֶק בְּבִנְיָן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַזֶּה. לְצַעֲרָנוּ הָרַב, לָנוּ אֵף אַחַד אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲזֹר, וְאִפְלוּ קִרְחַל לֹא בָּא אֲצִלָּנוּ וְרוֹצֶה לְשָׁלֵם הַכָּל. אֲלֵינוּ בָּא הַסֵּם־דִּי־מִ"ם, וְאוֹמֵר שְׁרוּצָה לְסַלְקָנוּ מִיבְנָאֵל, אֲזִי אֲנוּ נִרְאֶה לוֹ אֵיךְ אֲנוּ מְאַחֲדִים יַחַד, וְאֵף אַחַד לֹא יוֹכֵל לְגַרֵּשׁ אוֹתָנוּ מִכָּאן, אֲדַרְבָּה, אֲנוּ נִבְנֶה פֶּה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, שִׁיְהִיָּה כְּלוּל מִכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. לִזְאוֹת, אֲבָקֶשְׁכֵּן מְאֹד, שֶׁתִּצָּאוּ אֶתֶּן וּבַעֲלִיכֵן עִם הַגְּרִילוֹת, וְתִמְכְּרוּ מֶה שְׁיֹתֵר, חֲצִי תִקְחוּ לְפִרְנֶסֶת בֵּיתְכֶן, וְחֲצִי לְבִנְיָן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְתִהְיֶינָה לָכֶם שְׁתֵּי מִצְוֹת: אַחַת — דָּאָגָה לְפִרְנֶסֶת בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה. שְׁתֵּים — מִצְוַת צְדָקָה.

עוֹד יֵשׁ לָנוּ בְּפִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ, שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אָמַר, שִׁיעֲשׂוּ לְתוֹרָה אֲרוֹן (שְׁמוֹת כה, י'): "וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתִים וְחֲצִי אֲרָכּוֹ וְאִמָּה וְחֲצִי רָחְבוֹ וְאִמָּה וְחֲצִי קִמְתּוֹ"; נִשְׁאֲלֵת הַשְּׁאֲלָה, לָמָּה הַמִּדּוֹת אֵינָן שְׁלָמוֹת, אֲלָא: אֲמֹתִים וְחֲצִי, אִמָּה וְחֲצִי וְכוּ' ? אֵף מִבִּיאִים הַמְּפָרְשִׁים, שֶׁבְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה חִיב כָּל אַחַד לְרְאוֹת עֲצָמוֹ רַק חֲצִי,

לֹא שִׁיף שְׁאָנוּ לְמַדְנוּ וְאִין כָּבֵר מַה לְלַמֵּד, יְהוּדֵי צָרִיף לְדַעַת, שְׁתַּמִּיד יֵשׁ לוֹ מַה לְלַמֵּד, וְאֵף שֶׁכָּבֵר לְמַד וְנִדְמָה לוֹ שִׁיּוּדֵעַ הַכֹּל, עֲדִין זֶה רַק חֲצִי, וְיֵשׁ לוֹ עוֹד הַמּוֹן מַה לְלַמֵּד, לָכֵן נִקְרָא חֶכֶם: 'תַּלְמִיד' חֶכֶם, כִּי עֲדִין הוּא הַתַּלְמִיד שֶׁל הַחֶכֶם, אֵף שֶׁהוּא בַּעֲצָמוֹ חֶכֶם וְיוֹדֵעַ לְלַמֵּד, אָבֵל עֲדִין הוּא תַלְמִיד, כִּי צָרִיף תַּמִּיד לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד וּלְלַמֵּד כָּל הַחַיִּים, אֲסוּר לֹמֵר: אֲנִי יוֹדֵעַ הַכֹּל, לְמַדְתִּי הַכֹּל, אִין דְּבַר כְּזֶה! כִּי יֵשׁ עוֹד הַמּוֹן מַה לְלַמֵּד.

וּבִפְרָט מִי שֶׁחֻזְרָת בְּתַשׁוּבָה, עָלֶיהָ לְלַמֵּד הִרְבֵּה מְאֹד, וּבִפְרָט הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמְשַׁפָּחָה, הַלְכוֹת נִדָּה, הַלְכוֹת פְּרִישׁוֹת וְרוּחוֹק, אֲשֶׁר הֵם דְּבָרִים חֲמוּרִים מְאֹד, וְהֵם הֵיטוּד בְּטְהוֹרַת הַבֵּית, שְׁעַל כָּל אִשָּׁה לְלַמֵּד עוֹד וְעוֹד. וְכֵן הַלְכוֹת שַׁבָּת, שְׁזֶה בִּסְקִילָה, צְרִיכִים לְלַמֵּד עוֹד וְעוֹד וְעוֹד, וְלֹא דִי שֶׁלְמַדְנוּ, צְרִיכִים לַחֲזוֹר וּלְחֻזֹּר, וְתַמִּיד לְמַדִּים הַלְכוֹת חֲדָשׁוֹת שֶׁלֹא יָדַעְנוּ.

לְזֹאת רְצִיתִי מְאֹד שֶׁכָּל הַנָּשִׁים תִּלְכְּנָה לְכָל הַפְּחוֹת פַּעַם בְּשָׁבוּעַ לְלַמֵּד הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמְשַׁפָּחָה, הַלְכוֹת שַׁבָּת, הַלְכוֹת כְּשֵׁרוֹת, מַה זֶה בְּשֹׁר וְחֻלָּב. וּבִפְרָט מִי שֶׁחֻזְרָת בְּתַשׁוּבָה, אֵינָה יוֹדַעַת כָּלוּם, וּבִנְקֵל יְכוּלָה לְהַכְשִׁיל אֶת בַּעֲלָהּ וּלְדַרְיָה, וּבִר מִינֵן, אֵינָה עֹנֶשׂ יְכוּלִים לְקַבֵּל עַל זֶה! וְעַל דְּבַר זֶה מְרַמֵּז הָאָרוֹן, שָׁבוּ מִנַּחַת הַתּוֹרָה, שְׁמַדוֹתֵינוּ: אִמָּתִים וְחֲצִי, אִמָּה וְחֲצִי וְכוּ', לְלַמְדְנוּ מוֹסֵר הַשֶּׁכֶל שְׁאָנוּ רַק חֲצִי, אֵף פַּעַם אֵינָנו מְשַׁלְמִים, לֹא גִמְרָנוּ לְלַמֵּד, תַּמִּיד יֵשׁ מַה לְלַמֵּד עוֹד וְעוֹד, אִם גִּלְף בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזִי נִצְלִיחַ. וְאֵף אִשָּׁה לֹא תִדְבֵּר בְּגִדּוּלוֹת שֶׁהִיא כָּבֵר יוֹדַעַת הַכֹּל, כִּי אֶפְלוּ תַלְמִיד חֶכֶם גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁיִּגַּע בַּתּוֹרָה עֲשׂוֹת בְּשָׁנִים, אֵף-עַל-פִּי-כֵן לֹמֵד וְלֹמֵד וְלֹמֵד וְלֹמֵד, וּמִמֶּשִׁיף לְלַמֵּד, וּמִרְגִּישׁ שֶׁרַק חֲצִי יוֹדֵעַ. מִכָּל-שָׁנָן אִשָּׁה שֶׁרַק עָתָה שָׁבָה בְּתַשׁוּבָה, עָלֶיהָ לִידַע, שֶׁיֵּשׁ לָהּ עוֹד הַמּוֹן לְלַמֵּד.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ מְאֹד, וְאֲנִי מְזַהֵר אֶת הַנָּשִׁים, תִּשְׁמְרֵנָה עֲצָמָן מְאֹד; יִשְׁנֵן נָשִׁים שֶׁנַּעֲשׂוּ בַּעֲלוֹת תַּשׁוּבָה, אֲשֶׁר זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ חֲשׁוֹב מְאֹד בַּעַל תַּשׁוּבָה, אָבֵל צְרִיכִים לְזַכֵּר, אִם לֹא

למדו הלכות, עדין רחוקים מאד מהיהדות, כי יסוד היהדות זה הלכה, ורפנו ו"ל הקפיד מאד על אנשי שלומנו, שבכל יום ילמדו הלכה, ואמר: יום אחד שאינכם לומדים הלכה, אינכם תלמידי. כי על שני דברים הזהיר רפנו ו"ל יותר מהכל: התבודדות — לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ולמוד הלכה — אם אתם רוצים להיות תלמידי — תלמדו הלכה. כי שני דברים אלו, אמר רפנו ו"ל, הם יסודיים: למוד הלכה, לידע איך להתנהג, וכן להתבודד אליו יתברך. יכול אדם לומר, אני זכיתי למה שזכיתי, ואינני צריך התבודדות והלכה! לא ולא! הנך צריך תמיד את שניהם.

וצריכים להשמר מאד מאשה, שמסכנה אינה יודעת הלכה, אשר על זה אומרים חכמינו הקדושים (אבות ב, ה): ולא עם הארץ חסיד. ואם זה נאמר על איש, על אחת פמה וכמה נאמר לגבי נשים; אשה אומרת שהיא חסידת ברסלב, בשעה שאינה יודעת הלכה כיצד להתנהג ביסודות היהדות, בשעה שהיא מסכנה, ואינה יודעת עדין עקרי ההלכות. זה צריך להיות לנו יסוד מוסד בקיום הקהלה שלנו.

השקפה

עלינו להתאחד יחד, ובפרט שהשבוע יפגס חדש השמחה, חדש אדר, החדש שהמן-עמלק נתלה, החדש שהיתה לכל שונאי ישראל מפלה גדולה, עלינו להתאחד יחד בחדש הזה ולהיות 'משנה בשמחה', להיות רק בשמחה, כי השמחה שורפת את כל הקלפות, הקלפות — אלו עצבות ומרה שחורה.

לזאת אבקש את כל נשות אנשי שלומנו בלי יוצא מן הכלל, תעשינה ערב שמחה פעם בשבוע במשך כל השנה, ותשתדלנה שלא תחסר אף אשה, ברוך הוא וברוך שמו, נכנסים לגור בינינו עוד ועוד תושבים, מתחברים עמנו להיות חלק מאנשי שלומנו — מכל המקומות, ופה תהיה "עיר ברסלב" על אפם ועל חמתם של שונאינו ומתנגדינו. זה אורך זמן, אבל סופו של דבר יצא לפעל. אלו שגרו פה הראשונים, לא האמינו למראה עיניהם; נכנסות

מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹת, וְאַחַת אֵינָה יוֹדַעַת מִזִּוְלָתָהּ, עַד שֶׁאֵין יוֹדְעִים מִי הַקְּבוּעִים וּמִי הָאוֹרְחִים, וְלֹא יֵאָרֶךְ זְמַן רַב, וְיִתְחִילוּ לִבְנוֹת בְּנִינִים וְדִירוֹת, וְתִהְיֶה לְכֻלָּם דִּירָה, וְתִהְיֶה פֹה עֵיר גְּדוֹלָה. אָבֵל הִיסוֹד הַזֶּה — לַעֲשׂוֹת לֵיל שְׁמֻחָה פַּעַם בְּשָׁבוּעַ, חַיִּב לְהִתְבַּצֵּעַ.

וְשֶׁלֹא תִהְיֶה הַהִתְכַּנְּסוֹת בְּבֵית פְּרָטִי, כִּי אֵין מְקוֹם, בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לַעַד וּלְנֶצַח נִצְחִים, עֲלֵינוּ לִרְאוֹת שְׁכָל הַנָּשִׁים תִּשְׁתַּתְּכֶנָּה, וְעַל-כֵּן רְאִינָה לְהִתְאַסֵּף בְּמְקוֹם גְּדוֹל — אוּ בַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית, אוּ בְּאוֹלָם, עַל-כָּל-פָּנִים, שִׁיְהִי בְּמְקוֹם מְרֻבֵּי, וְכָל הַנָּשִׁים תִּוָּכְלָנָה לְהִתְקַבֵּץ, וְתַעֲשִׂינָה שְׁמֻחָה גְּדוֹלָה, כִּי הַשְׁמֻחָה מוֹצִיָּאָה אֶת הָאָדָם מִהַגְּלוּת, כְּמוֹ שְׁאוּמֵר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'): עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה יוֹצְאִים מִכָּל הַצְּמֻצּוּמִים וְהַהֲגַבְלוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה נה, יב): "כִּי בְשְׁמֻחָה תִּצְאוּ"; לֹא חֲסֵרָה עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת בְּבֵית, חֲלָאִים בְּבֵית, צָרוֹת עֵין וְכוּ' וְכוּ'. אָבֵל לְזִכּוֹת לְגְדֻלוֹת הַמַּחֲיָן, זֶה רַק עַל-יְדֵי שְׁמֻחָה (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י').

וְלֹא נוֹרָא, אִם הַבְּעָלִים יִשְׁמְרוּ אֹז עַל הַקִּטְנִים, לִילָה אֶחָד מִתָּר לְאַשָּׁה לִצְאָת וּלְשִׁמְחַ בִּיחָד, וְתַעֲשִׂינָה כָּל מִינֵי תִּכְנוּיֹת וְסִפּוּרִים וְשַׁעֲשׁוּעִים, הַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשְׁמֻחָה. כִּי הַשְׁמֻחָה זֶה הִיסוֹד אֲצֵל רַבֵּנוּ ו"ל. וְאִם הַשְׁמֻחָה הִיא יִסוֹד כָּל הַשָּׁנָה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בָּאֵין עֲרֹךְ כָּלל בַּחֲדָשׁ הַשְׁמֻחָה — חֲדָשׁ אֶדְר; כִּי רַק עַל-יְדֵי הַשְׁמֻחָה נִזְכָּה לְגֻאֲלָה אֲמִתִּית.

לְזֹאת אֲנִי חוֹזֵר וּמִבְקֵשׁ אֶת כָּל הַנָּשִׁים, תִּתְקַבְּצֶנָּה פַּעַם בְּשָׁבוּעַ בְּאַיִזָּה יוֹם שָׁנָח לָכֵן, וְתַעֲשִׂינָה יוֹם שְׁמֻחָה. וְאִגַּב אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל הַגְּבָרִים, שֶׁבַעַת שְׁעוֹשִׁים אֶת הַשְׁמֻחָה בְּאוֹלָם הַשְּׁמֻחוֹת אוּ בַקּוֹמָה הַשְּׁלִישִׁית, הֵם לֹא יִהְיוּ בְּאוֹתָהּ עֵת בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, כִּי הַנָּשִׁים רּוֹצוֹת לְרַקֵּד וּלְשִׁמְחַ, וְעַל-כֵּן עַל הַגְּבָרִים לִפְנוֹת אֶת הַשְּׁטִחַ, וְלִתֵּת לְנָשִׁים לְשִׁמְחַ בְּשְׁמֻחָה גְּדוֹלָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב'): אֵין הַשְׁמֻחָה מִמִּתְּנָת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשְּׁמֻחַ הַיּוֹם — שְׁמֻחַ לְמָחָר; לְזֹאת, צְרִיכִים לְתַפֵּס כָּל שָׁבוּעַ יוֹם אֶחָד וּלְהִיּוֹת בְּשְׁמֻחָה,

ועל-ידי-זה שמחה נזפה להכניע את כל הקלפות והסטרא אחרא המתגברים עלינו.

רבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן כ'): כְּשֶׁאֲדָם שְׂמַח, אִזִּי בְּנָקֵל לוֹ אֲחֵר-כֶּף לְבוֹא וּלְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל אֲשֶׁר צָרִיף. כִּי לָמָּה אֵין אָדָם יָכוֹל לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ צָרָיו? כִּי נִמְצָא בְּמִרְיוֹת וּבְעֻצְבוֹת וּבְדַפְאוֹן, וּמֵאֲשִׁים אֶת זֵילָתוֹ בְּכָל הַמִּרְיוֹת שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו, וְעַל-כֵּן קָשָׁה לוֹ לְבוֹא וּלְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אָבֵל כְּשֶׁאֲדָם בְּשִׂמְחָה, נִתְרַחֵב לְבוֹ, וְכֹא לְבַקֵּשׁ צָרָיו מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ; כִּי לָמָּה אָדָם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ? כִּי יֵשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמֵאִין בָּאוֹת הַקִּשְׁיוֹת? מִחֲמַת שְׁחָטָא בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת, אֲשֶׁר כָּל אֶחָד מֵלֹא מֵהֶם, וְכָל אֶחָד יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת עֲבָרוֹ, וְאֵף אִם נִכְשְׁלָנוּ פַּעַם אַחַת בְּחֻטָּא, הַדְּפֹאֹן וְהַמִּרְיוֹת יִלּוּ אוֹתָנוּ שָׁנִים עַל גְּבִי שָׁנִים, וּמִכָּל שָׁפָן שְׁחָטָנוּ בְּחֻטָּאִים קָשִׁים וּמְרִים, כָּרִיתוֹת וּמִיתוֹת בֵּית-דִין, חֵס וְשָׁלוֹם, עֲרִיוֹת, חֲלוּל שִׁבְתָּ, טְרַפּוֹת וּנְבִילוֹת, כָּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֶת עֲבָרוֹ, וּבִדְאִי הַעֲצָבוֹת וְהַדְּפֹאֹן וְהַמִּרְיוֹת יִלּוּ אוֹתָנוּ שָׁנִים. וְכִיצַד מִתְבַּטֶּאת הַעֲצָבוֹת? שִׁישׁ לָנוּ קִשְׁיוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְעַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹבָא (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֵלֶק ב', סִימָן נב): כְּמוֹ שִׁישׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כֵּן יֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, כְּמוֹ שִׁישׁ קִשְׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק, כֵּן יֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא; כִּי אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִבִּין אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ רוּחָנִי, כְּמוֹ-כֵן אֵין אָדָם יָכוֹל לְהִבִּין אֶת הַצַּדִּיק, כִּי הַצַּדִּיק הוּא רוּחָנִי, וְלָכֵן יֵשׁ לְאָדָם קִשְׁיוֹת עָלָיו. עַל-כֵּן לְכָל הַפְּחוֹת, אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת מְכִיר אֶת מְקוֹמוֹ, לִידַע — מִי אֲנִי?! אֲנִי חֲתִיכַת עוֹן! וְכִיצַד אֲבִין אֶת הַצַּדִּיק? עֲשִׂיתִי כָּל מִינֵי לְכַלּוֹף וְזָבֵל, עֲשִׂיתִי מַעֲשִׂים רָעִים עַד עֲתָה, אֵיךְ אֲשִׁיג אֶת הַצַּדִּיק?! אֵיךְ אֲבִין אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?! וְכִשְׁאִין מְבִינִים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאֶת הַצַּדִּיק — קָשָׁה לְשִׂמְחָה, וְאִם קָשָׁה לְשִׂמְחָה, קָשָׁה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. לָכֵן צָרִיכִים לְהִתְחִיל עִם שִׂמְחָה, וּבְרִגָע שְׂאֲדָם שְׂמַח, מִמִּילָא נִתְרַחֵב לוֹ הַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, יֵשׁ לוֹ אֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹה אִתָּנוּ, עִמָּנוּ וְאַצְלָנוּ, וְאֵין בְּלַעֲדוֹ יִתְבָּרַךְ כָּלָל. וְכֵן

שומע בקול הצדיק, ומה שהצדיק אומר — מקיים. ומי ששלמות אמונת חכמים? אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים: סא, קכג): לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל, אף אם אומר לך על שמאל שהוא ימין ועל ימין שהוא שמאל — תאמין לו; כי הוא יודע יותר ממך.

לזאת, אבקש את כל נשות אנשי שלומנו, תתאספה יחד בכל יום, ותאמנה תהלים, כי מה שתהלים פועל, שום דבר בעולם אינו פועל, ואם היו בגי' אדם יודעים מה זה תהלים, היו אומרים כל היום. ולכן צריך אדם לבקש כל צרכיו בשפת האם שלו. ונתוסף לנו עוד מזמור אחד, שאני אישית בקשתי את אנשי שלומנו היקרים — הן הגברים הן הנשים והן הילדים, שיאמרו מזמור ק"ט, ומה המיוחד במזמור זה? מזמור זה אומר דוד המלך על שונאיו ופועל. עברו עלינו תקופות מאד קשות פה ביבנאל, והיה זמן שרצו לעקרנו, וגם אז בקשתי והתחננתי לאנשי שלומנו, באו ונקח כלי זין שלנו — שזו התפלה, כי אין כחנו אלא בפה, וברוך השם, זה הועיל לכמה שנים, והיה שקט, כל השונאים היו עסוקים עם בעיותיהם, אבל לאחרונה שוב נתעורר הסמ"ך-מ"ם וגנבא דליה, וכל החבריא שלו, עד כדי כך, שאינם מתבישים לומר פתוח: טעיתם שבאתם פה ליבנאל; אזי אני מכרח לומר לכם, וחפצי שגם אתם תאמרו להם: גם הסבים והסבתות שלכם טעו שבאו לכאן לישראל, הם היו צריכים לילך לאוגנדה או לארגנטינה, אשר חו"י המקום רצו לקחת ארצות אלו, ושם לא היו בעיות עם ערבים וכו', אף אנו באנו לארץ ישראל, כי הקדוש-ברוך-הוא נתננו אותה, ובחירה לישראל, ורצוננו להתקרב אליו יתברך. אם אינכם רוצים אותנו — לכו מכאן וכו', ונראה מי יסתלק בראשונה.

לזאת, היות שהחצפה התגברה יותר ויותר, ואומרים פתוח, שיסלקו אותנו, על-כן בקשתי ואני מבקש ואבקש: תאמרו מזמור ק"ט, שאמר דוד המלך על שונאיו ונתקיים בהם, כן תתקיימה כל הקללות הללו עליהם — או שישוּבו בתשובה או שיתקיימו בהם. ותהלה לאל, מזמור זה פועל, הולכים לקחת מכל משפחה כסף,

כְּדִי לִמְמֹן עוֹרֶף-דִּין וּלְסַלְקֵנוּ מִפֶּה, וּתְהִלָּה לָאֵל, זֶה שְׁאַסֵּף אֶת הַפֶּסֶף כְּבָר קִבֵּל עָנְשׁוֹ מִן הַשָּׁמַיִם, לִכֵּן אֲבִקֵּשׁ — תִּמְשִׁיכּוּ לִוְמֹר מִזְמוֹר ק"ט, וּתְפַרְסְמוּ שְׁאֲנִי בְקִשְׁתִּי לִוְמֹר מִזְמוֹר זֶה, כִּי זֶה הַכְּלִי זִין שְׁלֵנוּ — תִּפְלָה שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ. עַד שְׁאַחַת וּלְתִמִּיד יַעֲזֹבוּ אוֹתָנוּ. לֹא הִתְחַלְנוּ עִם אִף אֶחָד, רוֹדְפִים אוֹתָנוּ עַל לֹא דָבָר.

נִכְנָסוֹת לְגֹר בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִשְׁפָּחוֹת חֲדָשׁוֹת הַבָּאוֹת בְּאֻמָּצֵעַ הַסְּפּוֹר, וְאוֹמְרוֹת: מַה פֶּתָאֵם לִוְמֹר מִזְמוֹר כְּזֶה נִגְדַּד יְהוּדִי, אֲזִי אֹמֵר לִכֵּן: גְּבֻרָת, אִם יֵשׁ לָךְ קִשְׁיוֹת — אוֹ שְׁתִּבְקְשִׁי שְׂיִסְפְּרוּ לָךְ אֶת כָּל הַסְּפּוֹר, וּתְתַבּוֹנְנִי בְּכָל זֶה מִהִתְחַלָּה עַד הַלּוֹם, כַּמָּה צְרוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים הָיוּ מִנֵּת חֲלָקֵנוּ? ! כַּמָּה צְרוֹת אָנוּ וִילְדֵינוּ סוֹבְלִים? ! אָנוּ נִמְצָאִים בְּצִרָה גְדוֹלָה, וְרַק הִתְפַּלָּה תוֹעִיל לָנוּ. בְּרוּךְ הַשֵּׁם וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, זְכִינוּ לִיוֹתֵר מַעֲשֵׂה דִוָּנָם, שֶׁשֵּׁם כָּל מוֹסְדוֹתֵינוּ, אֲבָל עֲדִין אָנוּ נִמְצָאִים בְּקִרְאָנוּם, וְאָנוּ צְרִיכִים מִבְּנֵי קִבֵּעַ, גַּם לָנוּ מְגִיעַ, וְעוֹד אִיךָ מְגִיעַ לָנוּ! אֶת הַמָּסִים שְׁלֵנוּ לִוְקָחִים, וּמָה אָנוּ מְקַבְּלִים בַּחֲזָרָה בְּשִׁבְלֵי הַמָּסִים שְׁלֵנוּ? ! פָּחִי זָבֵל? ! מַדּוּעַ לֹא נִקְבֵּל מִבְּנִים שֶׁל קִבֵּעַ? ! אֲזִי בְּמָקוֹם לְהִתְיַחֵס לִילְדֵינוּ לְפָחוֹת כָּמוֹ בְּפִנֵּת הַחֵי, שְׂיִשְׁנֵם שֵׁם כַּמָּה נִחְשִׁים, כַּמָּה עֲכָבְרִים, כַּמָּה שְׁפָנִים וְחֲמוֹר, וְנוֹתָנִים לָהֶם תְּאוֹרָה בְּחֻנָּם, מִים, מִזְגָּן חֲמוֹם, לְכָל הַפָּחוֹת הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ יִקְבְּלוּ כָמוֹ חֵיוֹת, לְהַבְדִּיל. וְאַתֶּם יוֹדְעִים מַה עָנוּ לָנוּ? אַתֶּם גְּרוּעִים יוֹתֵר מִחֵיוֹת! כִּךָ הִשִּׁיבוּ לָנוּ בְּמוֹעֶצָה לִפְנֵי שְׂבוּעַ. הַגִּלְף לְהַפְגִּין? ! אֵינִי מִחְזִיק מִהַפְּגָנוֹת! אֲנִי מִחְזִיק מִמִּזְמוֹר ק"ט, שֶׁדָּוִד הַמֶּלֶךְ הִתְפַּלֵּל עַל שׁוֹנָאִיו וְקָלָלָם, זֹו הִעֲצָה שְׁלֵנוּ. לָנוּ אֵין עֲצָה אַחֶרֶת — רַק תִּפְלָה! לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה הַכְּלִי זִין שְׁלֵנוּ.

אָנוּ בָּאוּ פֹה לִיבְנָאֵל לְהִשְׁאָר, וְנַעֲשֶׂה אוֹתָהּ "עִיר בְּרִסְלָב", פֹּה תִהְיֶה עִיר שֶׁל תּוֹרָה, מִפֶּה יִתְגַּלֶּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ! כִּי מַה שְׁקוּרָה בְּאַרְץ הַכֹּל מִתְחִיל מִיבְנָאֵל, וּמָה שְׁקוּרָה בִּיבְנָאֵל מִשְׁפִּיעַ עַל הַקּוֹרָה בְּכָל הָאָרֶץ. וְאִם יֵשׁ לָנוּ פֹה עֶסֶק עִם רַב רִיפּוֹרְמִי, לִכֵּן אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ סוֹבְלִים מַה שְּׁסוֹבְלִים, וְכִךָ קוֹרָה בְּכָל הָאָרֶץ, שֶׁהִרְפּוֹרְמִים מִתְפַּשְּׁטִים לְאֶרֶץ וְלִרְחֹב, אֲבָל לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דָּבָר, אָנוּ מְאַחֲדִים יַחַד בְּאֻמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵינֵנוּ יוֹצְאִים

להפגנות, אנו רק מתאספים יחד ונאמר תהלים, ונבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיחוס וירחם עלינו, וילדינו יתחנכו בקדושה ובטהרה, ונאנחנו נתפלל לפניו יתברך במזמור ק"ט, שכל אלו השונאים שלנו יהיה להם אותו סוף שהיה לשונאי דוד המלך — או שיחזרו בתשובה, או שיקבלו את הקללות של שונאי דוד המלך; מספיק שפכו את דמנו! מספיק מתעללים בנו ובילדינו!

לזאת, אבקש אתכן מאד, התחזקנה יחד, השתדלנה מאד, שלא תהיינה, חס ושלום, מריבות ואי הבנות בינינו, אדרבה עלינו להתחזק יחד, ולדעת שמצד אחד הסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם להפגס לקהלתנו ולהרסה — היה לא תהיה; פי גם המן הרשע רצה להכחיד את נשמות ישראל ולא היה יכול, ובחדש אדר היתה מפלתו. כמו-כן מי שרוצה להכחידנו, הקדוש-ברוך-הוא יטפל בו. על-כן אבקשכן — התחזקנה עצמכן ביחד, תתפללנה ביחד, תשמחנה ביחד, ותעזרנה לי מאד מאד עם חנוף הבנים והבנות. ועליכן לשמר מאד על בנותיכן, כמאמרם ו"ל (במדבר רבה, פרשה יא, סימן ה'): "יברכך ה' וישמרך"; יברכך — בבנים, וישמרך — בבנות, מפאן שהבנות צריכות יותר שמירה; צריכים להתעניין מה עושות הבנות בלילה! אין לתת לילדות לישב בגן שעשועים עד מאחר בלילה, היכן נשמע כדבר הזה?! מדוע אינכן שומרות על ילדותיכן?! הכיצד יתכן, שהבנות הולכות ברגל עד סמדר או אלומות?! עד אלומות בודאי אין שם צרוב, זהו חוץ לתחום! מדוע לא מתאספנה הבנות בשבת, ויהיה להן ענג שבת, תאמנה תהלים, תערכנה פעילות חברתית בצוותא וכו'! למה צריכים ההורים לראות את הבנות שבות לביתן בעשר או אחת עשרה בלילה, הנשמע כדבר הזה?! מה יצא מהן לבסוף, חלילה, אם אתן נותנות להן להסתובב בשעות פאלו?! מספיק הבעיות שישנן בעירות הגדולות — בירושלים, בבני-ברק, באשדוד וכו'; אוי להם להורים הסובלים מילדיהם. אבל באנו ליבנאל לחנך את ילדינו בקדושה ובטהרה, שלא ידעו טעם חטא. לזאת, אבקש מאד את האמהות לשמר על בנותיהן, ואל תבאנה אחר-כך בטענות אל

המורות בבית-ספר, כי כמה שנהדיר בהן אמונה ומדות על-ידי "ספר-המדות", וכן לומדים אתן הלכות וצניעות, אבל על-ידי שמסתובבות בטל, כל היראת שמים פורחת.

לזאת, אבקשכן מאד, תראינה לעשות כל מיני פעלות שבעולם לשמר על בנתיכן, ובזכות זה שתשמרנה עליהן, יהיה לכן הרבה נחת, ותולכנה אותן לחפה בשמחה עצומה, ותהיינה הכי מאשרות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתחנן על כל אחת ואחת מכן, שתהיינה בריאות, וכל אלו שצריכות ילדים, הקדוש-ברוך-הוא יתן להן בני, חיי, מזוני, רווחי, וכל אלו שצריכות להוליד, הקדוש-ברוך-הוא יתן להן הולדה בנקל, ותולדנה בקלות רבה, והקהלה שלנו תפרח ותהיינה שמחות, וכל יום ויום יהיה ברית ובר-מצוה וחתונה, ומהשמחה שתהיה בקהלה שלנו, תמשך השמחה לכל עם ישראל.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כז תע.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-חדש אדר ה'תשנ"ט.

שלום רב אל נשות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד.

באתי לבקש אתכן, היות שהיום הוא ראש-חדש אדר, ומשנכנס אדר מרבין בשמחה (תענית כ"ט), לזאת הערב תשתדלו מאד לעשות ערב שמחה בשעה מקדמת, לא יאחר משעה תשע, כדי שכל הנשים תוכלנה להגיע, ואני רציתי מאד, שתשמחו מאד, כי על-ידי השמחה נזפה להמתיק את כל הדינים, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן י'); ובכלל טוב מאד, שפכל ליל שלישי תקדימו את הערב שמחה לשעה מקדמת, לא יאחר משעה תשע, כי הרבה נשים מתלוננות שקשה להן לבוא מאחר, והן רוצות

להשתתף, ואני רוצה מאד, שכלל נשות אנשי שלומנו תשתתפנה בערב שמחה השבועי, כי זה עקר ההתחזקות של נשות אנשי שלומנו ביבנאל, פעם בשבוע לבוא ולהתרגען וכו', ולהיות בשמחה, וזה מוסיף כח על כל השבוע.

גא ונא שכלכן תשתדלנה לבוא ולשמח יחד, ואשה תשמח את רעותה, ובזכות השמחה בחדש השמחה נזכה למחוק את המן-עמלק, ימח שמו וזכרו, ונזכה להארת שכינת עזו ותברך.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כז תעא.

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-חודש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

מאד מאד הצטערתי לשמע מה קורה עם אמך תחיה, פה תקבל קונטרס "ז' אדר", שזפני הקדוש-ברוך-הוא לחבר היום, וזה יהיה מחלק לעשרת אלפים אנשים בכנס, לזאת כדאי להדפיסו לזכות האמא, וכתוב (איוב לו, ה): "הן אל כביר ולא ימאס", ובזכות תפלת רבים בודאי יש לצפות לישועה, ולכן כדאי להדפיס בסוף הקונטרס את העמוד הרצוף פה, אף אחד מהמשפחה ממילא לא יראה את זה, ואין מה להפסיד, רק שעשרת אלפים יראו את זה, ויבקשו רחמים מבעל הרחמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

שלחו לך את הקונטרס בדאר אלקטרוני, אבל אני שולח עוד פעם, כדי שתבדק אם לא חסר.

כז תעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א' דְּרֹאשׁ־חֹדֶשׁ אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּעֵינַי הַפֶּאֶב רֹאשׁ שְׁיֵשׁ לָךְ וְכו', וְכו', יֵשׁ פֶּתֶגֶם: "צָרִיכִים לְשִׁכַּח לְגַמְרֵי שְׁיֵשׁ לוֹ רֹאשׁ... וְאִזּוֹ לֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוֹם כְּאֵב רֹאשׁ", וְאִיךָ זֹכִים לָזֶה? עַל־יְדֵי שְׁהֶאֱדָם מִדְּבָק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד בַּק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ מַצְלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, לְכֵן רֹאֵה לְהַחֲדִיר בְּעֲצָמְךָ בַּק אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִזְכוּת הַצְּדָקוֹת שְׁאֵתָה עוֹשֶׂה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתִּהְיֶה בְּרִיא, וְאֲשַׁתְּךָ תִּהְיֶה בְּרִיאָה, וְהִילָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְשִׁיְהִיו לָךְ בַּק שְׂמִחוֹת בְּתוֹךְ הַבֵּית שְׁלֹךְ, וְתַמִּיד תַּעֲמֹד לִי לַעֲזֹר, בְּזֶה וּבָבֶא לְנִצָּח.

הַעֲקֹר אֶתָּה צָרִיךְ לְשַׁמַּח, וּבִכְפָּרֵט עֲכָשׁוּ, שְׁנִכְנַס חֹדֶשׁ הַשְּׂמִיחָה, תִּמְסֹר אֶת עֲצָמְךָ לַהֲיוֹת בַּק בְּשִׂמְחָה, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּמִּיד תִּבְשֹׁר לִי בַּשּׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל גְּדֹל הַיְּגִיעָה וְהַטְרָחָה, עַל הַעֲלָבוֹנוֹת וְהַבְּזוּיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים וְהַחֲרוּפִים וְהַגְּדוּפִים שְׁאֵתָה סוֹבֵל בְּשִׁבְלִי וְכו', וְכו', וּבִדְאִי בִּזְכוּת זֶה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִרְחִיב לָךְ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תעג.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-חדש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח.

באתי להודות לכם על התרומה שתורמתם אלה שקל בעבור
בנין אולם-השמחות והבית-כנסת, יעזר לכם הקדוש-ברוך-הוא,
שבזכות זה תתברכו ממעון הברכות, ותמיד תהיה השמחה שרויה
בתוך ביתכם, ותבשרו לי בשורות משמחות.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו ורפכם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תעד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-חדש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, הצמוד בפנימיות לבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

אין מלים בפני להודות לך על כל החסד אשר אתה עושה אתי
— הן בענין ההלואות, והן בזה שותפת על שנים-עשר אלה שקלים
וכו' וכו'.

מה אמר לך! בזכות זה הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתזכה
לנכדים בריאים וקיימים, ונינים בריאים וקיימים, וימשכו אצלך דורי
דורות של יהודים כשרים ויראים, וכלם יהיו מצלחים, שלאף אחד
אף פעם לא תחסר פרנסה בזכות זה שאתה עוזר לי בהלואות

וּנְתוּרִים וְכוּ' וְכוּ', יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵף פַּעַם הַיְלָדִים
שֶׁלָּךְ לֹא יִצְטָרְכוּ לַבְּרִיּוֹת, אֲלֵא יִהְיֶה לָהֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבִּקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שְׂאֵתָה וְאִשְׁתָּךְ תִּאָּרִיכוּ יָמִים וְשָׁנִים וְתִרְגְּשׁוּ
טוֹב, וְתִרְוּ רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וּבְכָל מָה שֶׁרַק תַּעֲשֶׂה —
תַּצְלִיחַ, בְּזָכוֹת הַצְדָּקָה שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה אִתִּי, בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְגֹּה תַעֲשֶׂה
וְתַצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תעה.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, א' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

מֵאֵד שְׂמִיחָתִי לִשְׁמַע שְׁהִלּוּיָת בַּעֲבוּר אוֹלִם-הַשְּׂמִיחוֹת עֲשֵׂרֶת
אֲלָפִים ש"ח, יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּזָכוֹת הַמִּצְוָה הַזֹּאת,
שְׂאֵתָה לֹא תִצְטָרֶךְ לַלּוֹוֹת אֵף פַּעַם, וְיִהְיֶה לָךְ שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה.

מֵאֵד מֵאֵד אֲבִיקְשׁ אוֹתָךְ, שְׂתִתְאַזֵּר בְּמַדַּת הַסִּבְלָנוֹת עִם אִשְׁתָּךְ,
וּתְכַבְּדָהּ וּתְיַקְרָהּ מֵאֵד, כִּי כָךְ אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (בָּבָא מֵצִיעָא
נט): "אוֹקִירוּ לְנִשְׁכֵּיכּוּ כִּי הֵיכִי דִתְתַּעֲתֵרוּ" [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת
נִשְׁוֹתֵיכֶם כְּדִי שְׂתִתַּעֲשִׂרוּ], כִּי עֵקֶר הַהִתְעַשְּׂרוֹת הִיא רַק עַל-יְדֵי
הָאִשָּׁה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ט), וְכִפִּי
שְׂאֵדָם מִכְּבֹד וּמִיָּקָר אֶת אִשְׁתּוֹ, כָּךְ בָּא לוֹ שְׁפַע, וְאֵף שְׁפַכֵּר הַרְבֵּה
פְּעָמִים הִיא אֵינָה צוֹדֶקֶת, רְאֵה לְהוֹרִיד אֶת הָרֹאשׁ וּתְוֹתֵר, וְתִרְגֵּל
אֶת עֲצֻמָּךְ לַהֲיוֹת וּתְרֵן, וְאִז תִּרְאֶה שְׂיִהְיֶה לָךְ שְׁפַע רִיחָנִי וְשְׁפַע
גִּשְׁמִי.

הָעֵקֶר עֲכָשׁוּ בְּחֹדֶשׁ הַשְּׂמִיחָה תִּרְאֶה לַהֲיוֹת בְּשְׂמִיחָה, וּתְחַיֵּךְ
תְּמִיד, וְתִשְׁתַּדֵּל לְשִׂמְחָה אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ לְדַבֵּר הֵזֶה,

ובזכות זה יֵעֹזֵר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּבְשֹׁר לִי תָמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצֹּלֶחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מֵאֵד, הָרֵב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַהִלּוּאָה שֶׁהִלּוֹתָ עָשָׂרִים אֵלֶיךָ שְׁקָלִים בְּשִׁבְלֵי אוֹלָם-הַשְּׁמָחוֹת, יֵעֹזֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּזִכּוֹת הַהִלּוּאָה הַזֹּאת, אַתָּה לֹא תִצְטָרֵךְ לָלוֹת אֵף פֶּעַם מִשׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָךְ דִּירָה מְשֻׁלָּה, וְלֹא תִצְטָרֵךְ לְגוֹר אֶצֶל אֲחֵרִים בְּשִׁכְנוּת.

אַתָּה צָרִיךְ לַדַּעַת, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וַיֵּשׁ בְּגִי-אָדָם שְׁצָרִיכִים לְגוֹר בְּשִׁכְרוֹת לְמִשְׁךָ זְמַן, וְלִסְבֹּל סָבֹל גָּדוֹל מֵאֵד מֵאֵד, וְאָדָם מִתְפַּלֵּא תָמִיד — מָה אֲבִדְתִּי אֶצֶל הַבַּעַל-הַבֵּית הַזֶּה וְכו', וְכו', שֶׁאֲצִטָּרֵךְ לְגוֹר אֶצֶּל בַּצַּעַר וְיִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים וְכו', עִם כָּל זֹאת הַכֹּל בָּא מִגִּלְגּוּלֵי נִשְׁמוֹת, מִי יוֹדֵעַ אֵיזָה חֲשָׁבוֹן יֵשׁ לְמַעַלָּה בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, שֶׁנִּשְׁמָה זֶה צָרִיכָה לְגוֹר אֶצֶל נִשְׁמָה זֶה, אֲבָל בּוֹדָאִי אִם אָדָם מִתְבּוֹדֵד אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵינוֹ עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ, רַק מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמִמָּשִׁיךְ בְּדַעְתּוֹ אֲשֶׁר אֵין בְּלִעְדֵּי וְיִתְבָּרַךְ כָּלֵל, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִצּוֹל מִכָּל הַצָּרוֹת וְהָעִגְמַת נֶפֶשׁ, וְאֵנִי מְקוּהָ לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאַתָּה תִּצָּא מִהַבַּעַל-הַבֵּית הַמֵּר שֶׁאַתָּה גִּמְצָא שָׁם, וְתִהְיֶה לָךְ דִּירָה מְשֻׁלָּה, וְתוּכַל לְהַכְנִים אוֹרְחִים.

אוֹדוֹת הַבַּת בְּעֵנֵן שְׂדוּכִים וְכו', אֵנִי בָּא שְׁבוּעַ הַבָּא, וְאֵז נִדְבָּר מִזֶּה בְּאַרְיִכוֹת, וְתִגִּיד אֶת זֶה גַּם לְאַשְׁתֶּךָ.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שלא תדאגו, חסדי השם יתברך, הוויג ... ו... שיחיו, מסתדרים בעזרתו יתברך שמו, ובפרט בנכם ... גרו יאיר, זה ממש חדוש במדות טובות, חדוש בלמוד התורה הקדושה בהתמדה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתרוו ממנו רב נחת דקדשה, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תעז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-חודש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל החסיד המפאָר, זוכה ומזכה את הרבים ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מה אמר לך, ידידי היקר! אני מאד מתפעל מעבודתך עבודת הקדש, אשר אין דבר גדול מזה, להחזיר בני-אדם בתשובה שלמה, בזה שאיתה עושה פנסים לשם שמים, זה עולה על הכל, וגורם שעשוע גדול בכל העולמות, כי אין איתה יכול לתאר ולשער את מעלתך בשמים. וכתוב בזהר (תרומה קכח): ופאָה מאן דאחיד בידוהי דחייבא; אשרי האדם שמחזיק בידי החיבים, ומחזיר אותם בתשובה.

מה אמר לך, ידידי היקר! בשנים האחרונות הערב-רב הכניסו את ענין ההפלה, שלא די שנקשלים בעברות חמורות, עוד זאת רוצחים נפשות, כן מובא בזהר (שמות ג): שלשה דברים דוחים את השכינה בעולם, וגורמים את כל הצרות, והם: מי שעובר על עון נדה, רחמנא לצלן, ומי שפא על גויה, ומי שהורג את העובר במעי אמו, שזה גורם לבטל מעשה ידי הקדוש-ברוך-הוא, והעון הזה חמור מאד מאד, ולצערנו הרב, מכשילים את נשמות ישראל עם העברות הכי חמורות האלו, לזאת זכני הקדוש-ברוך-הוא לחבר ספר נפלא "קדשת ישראל", ששם מדבר על כל התקונים בעבור פגם הבטית הוצאת זרע לבטלה, שמאד מצוי, רחמנא לישזבן, בדור

הַזֶּה, עַל-יְדֵי הַפְּרִיצוֹת שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב וְזֵהוּם, שְׁנִמְצָאִים עֲכָשׁוּ בַּעוֹלָם, וְכֵן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זְכָנִי מִכַּמָּה קוֹנְטֵרֶסִים הַמְדַּבְּרִים מִחֹמֶר עוֹן הַפְּלוֹת, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּקַּח אֶת זֶה, וְתַפְיֵץ אֶת זֶה בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. הַעֲקֹר רְאֵה לְקִים מַה שְּׁאָמַר הַמְּלָאךְ אֶל גְּדַעוֹן (שׁוֹפְטִים ו, טו): "לֵךְ בְּכֹחַ זֶה וְהוֹשַׁע אֶת יִשְׂרָאֵל", שֶׁתִּמְשִׁיךְ לַעֲשׂוֹת הַתַּעֲוִרוֹת בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִקְרָבֶם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מַעֲלֶתְךָ גְּדוּלָּה בְּשָׁמַיִם, וְאֵל תִּירָא וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאי יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תַּפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתַּפְלָל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תעח.

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א' דְּרָאשׁ-חֹדֶשׁ אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגְיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַגָּאוֹן הַרֵב ... גְּדוּל מַרְבִּים שָׁמוֹ, הָאִי צְדִיק וְעָנּוּ, אִישׁ הָאֲשָׁפוּלוֹת, שָׁמוֹ הוֹלֵךְ לַפְּנֵיו, חֲכָם ... נָרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנֻצָּח.

מָאֵד נִהְיֵיתִי לְקַבֵּל אֶת הַהִסְכָּמוֹת שֶׁל כְּבוֹד מַעֲלָתוֹ, וְאֵנִי מְבָרְכוֹ בְּבִרְכַּת בְּרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, בְּבִרְכַּת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת, שְׁיִוְכַל לְהַרְבוֹת קִדְשָׁה וְטִהְרָה בְּעִיר הַקֹּדֶשׁ יְרוּשָׁלַיִם, וּלְהַעֲמִיד אֶת הַדָּת עַל תִּלָּה, וּבִפְרֹט עֲכָשׁוּ, שְׂיֵשׁ הַתַּעֲוִרוֹת גְּדוּלָּה בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁכֵּלֶם רוֹצִים לְחֹזֵר בְּתִשְׁבָּה, וְאֶנְחֵנוּ רַק צְרִיכִים לְהַדְלִיק אֶת הַנִּצּוֹץ אֲצֵלָם, וְזֶה בּוֹדֵאי יוֹעִיל, וְזֶה כָּל הָעֲנָן שֶׁל הַחוֹבְרוֹת שְׁאֵנִי מִחִבֵּר וּמַפְיֵץ בַּעוֹלָם, וְהֵם כְּתוּבִים וּמְדַבְּרִים בְּלִשׁוֹן קִלְהָ, לְמַעַן לְמַשֵּׁךְ אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאַמֶּת אֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֵף שֶׁהוּא דָּבָר קָשֶׁה לְהַכְנִיס דָּבָר זֶה בַּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת כָּבֹד כְּתֹב הַרְמָח"ל בַּהֲקָדְמָה לְסִפְרוֹ "מִסֵּלֹת יִשְׂרָאֵל",

אף שהם דברים פשוטים, עם כל זאת כְּשֶׁזֶה בכתב עושה רשם לטובה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעד כבודו, שלא יצטרך לרופאים, אלא הקדוש-ברוך-הוא הרופא חולי עמו ישראל, ישלח לו רפואה שלמה מן השמים, ויתבשרו לי תמיד בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תעט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה, א' דראש-החדש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

אף שלא שמעתי ממך זה זמן רב, אבל בכיתה של אשתך עוררני להריץ שורותים אלו אליך. איני יודע איך אתה יכול לקחת על עצמך אתריות להרביץ ולהכות את אשתך וכו', ועוד בשעה שהיא הרה וכו' וכו', איך בן אדם מסגל להיות רוצח כזה, אם היא היתה בתי, הייתי אומר שעדיף להתגרש מלחיות ככה, איך אדם יכול לקחת על עצמו אכזריות כזו? ואחר-כך בא לבית-הכנסת להתפלל כאלו לא קרה שום דבר? ! הלא האריז"ל אמר, אשר לפני התפלה צריך לקבל על עצמו מצות עשה של "ואהבת לרעך כמוך", וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן רלט) על הפסוק: "אדברה נא שלום" (תהלים קכב, ח); עקר הדבור הוא רק מחמת שלום, כי אם יש למישהו ריב עם אחד, קשה לו לכוון בתפלה.

וזה נאמר על כל אחד, וכל שכן על האשה שהיא חלק ממך, בשר מבשרך, איך אתה יכול להיות רוצח כזה? ! ולכן אני מאד מבקש אותך, שתלך לפי אמת, כי סוף כל סוף היא תערב את אביה, ואחרי זה יתחילו להיות מריבות ביניכם, עד שתתגרשו ורחמנא לישזבן, ולמה אתם צריכים לבוא לכל זה? ! סוף כל סוף

אני הייתי השדכן, ואני המלצתי בעבורך, ולבסוף אתה משלם לי בחזרה דבר כזה? כל זה בא מחמת השעמום, כי אם היית לוקח על עצמך על תורה ועל יראה, אז לא היית מגיע לזה.

לזאת אני מאד מבקש אותך כבר מהיום תתחיל ללמוד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, באופן שתסיים בכל שבוע את השנים מקרא ואחד תרגום, ואם תוכל עם פרוש רש"י — אין למעלה מזה, אבל זה צריך להיות חק ולא יעבר, וכן תגרס בכל יום הרבה פרקים משניות, כי "משנה" זה אותיות "נשמה", כי מי שזוכה ללמוד משניות, מזכך ומצחצח את נשמתו, וזוכה לצאת מהגלות שלו, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה, פרשת צו): אין הגליות מתקבצות אלא בשכר למוד משניות; ולכן ראה למסר את עצמך בעבור למוד משניות בכל יום, שתגרס הרבה פרקי משניות וזה תקונוך, ואם תוכל לגרס בכל יום ח"י פרקים משניות — אין למעלה מזה, וזה שובר את היצר הרע לגמרי, ובפרט הפעם והרציחה שנכנסו בך, אשר לא מתאים ליהודי.

ועל כלם — ראה להתבודד בכל יום אליו יתברך, שתצא בין הרים ותצעק אליו יתברך, שינדפך מחר ודעתך, שלא תבוא לרציחה להרפיץ ולהכות את אשתך.

אני מקוה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה, ותבשר לי בשורות משמחות.

נא ונא ראה לקבץ לעצמך שעור כסדרן עם חבר, ללמוד בכל יום "ספר-המדות", כי המדות הן היסוד אצל האדם. ורבינו ז"ל מאד הקפיד שילמדו את "ספר-המדות", ורצה שידפס בכרך קטן, כדי שישא אדם אצלו תמיד בכיסו, ובכל עת מצא שילמד בספר הזה.

אף שכתבתי לך חרף, אבל זה צדין לא מגיע למה שהייתי צריך לכתב לך, ורבינו ז"ל הקפיד מאד מאד על כבוד אשתו, כמובא בדבריו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן רסג, רסד); וראוי לך ללמוד בכל יום את

שְׁתֵּי הַשִּׁיחֹת הָאֵלוֹ עִם הַתְּפִלִּין, כִּי תִדַּע מִה דַּעַת רַבָּנוּ וְ"ל בְּעֵינֵי
שְׁלוֹם-בֵּית, וְזֶה נֶאֱמַר אֶפְלוּ עַל אִשָּׁה רָעָה, וְכָל שָׂפָן עַל אִשְׁתָּךְ,
שֶׁהִיא יִרְאֵת הַשֵּׁם, צִדְקָת וּבְעֵלֶת מִדּוֹת טוֹבוֹת וְחֶסֶד. וְלִכֵּן רָאָה
לְשׁמֹר עַל כְּבוֹדָהּ מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תפ.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, א' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּירוֹ יְאִיר.

אֲתָמוּל שְׁלַחְתִּי לָךְ בְּמָה מְכַתְּבִים, וְלֹא רָשַׁמְתָּ לִּי אִם קִבַּלְתָּ אֶת
כָּלִם, וְאִם מְסַרְתָּ אֶת כָּלִם. לְזֹאת אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁבְּכָל פַּעַם
שֶׁקִּבַּלְתָּ מִמֶּנִּי מְכַתְּבִים, שֶׁתִּרְשֵׁם לִי שֶׁקִּבַּלְתָּ אֶת זֶה, וְכָל שָׂפָן בְּשַׁעַה
שֶׁתִּמְסֹר אֶת זֶה, וּבְזֶה תַּחֲזִיחַ אוֹתִי מִמָּוֶשׁ, כִּי אֲנִי דוֹאֵג שֶׁהַמְּכַתְּבִים
לֹא מְגִיעִים, וְהֵם מְאֹד נִחְוָצִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁיִּתְרַחֵב לָךְ בְּפִרְנֶסָה, וְיִהְיֶה לָךְ שְׁפַע בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תפא.

בַּעֲזֻרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גִּירוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ, אֲךָ מְרַב טְרִדוֹתִי בַּעֲתֵּים הֵלְלוּ לֹא
יְכַלְתִּי לְהַשִּׁיב לָךְ תַּכְף-וּמִיד.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׂבָעוּלָם, וְעָקַר הַהִתְחַזְקוֹת הוּא
הָאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי
לְגַבִּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם רְצוֹן אַחֵר מִבְּלַעֲדֵי
רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵל זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ, אֲלֵא עַל-יַדֵּי רַבּוּי תַּפְלָה
וְהַתְּבוּדוּת, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַתְּבוּדֵד הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְעַל-יַדֵּי זֶה יִהְיֶה בָּטֵל וּמִבְטָל לְגַמְרֵי לְגַבִּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיִּית וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא
יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ.

בְּעֵתִים הֵלְלוּ עָקַר מַה שְּׁצָרִיכִים הוּא — לְגִלּוֹת וּלְפָרֶסֶם לְכָל
עַם יִשְׂרָאֵל רַק אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּרְבֵנוּ י"ל אָמַר (שיחות-
הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם אֱמוּנָה הוּא דְּבַר קָטָן, אָבֵל אֲצֵלִי הָעָקַר
הוּא הָאֱמוּנָה בְּלִי שׁוּם חֻכְמוֹת, כִּי בְּאֵמֶת כָּל הָעֲנִיָּן שֶׁל תַּפְלָה
וְהַתְּבוּדוּת זֶה יַעֲזֶה נּוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד מְאֹד עֲמוּק עֲמוּק מִי
יִמְצְאוּנוּ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלֵא כְּשֵׁיט לֹא
אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹקֵד עַל שְׁפָתָיו,
וְשׁוֹמֵעַ קוֹל תַּפְלָתוֹ. בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַתְחַזְקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם,
וְלִכְן תַּעֲשֶׂה לַעֲצֻמָּךְ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּשׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל",
וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻצֵּעַ גַּם לְנִפְשֶׁךְ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁסוּף כָּל סוּף אַחֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְתִזְכֶּה לְהַפְלִיל בְּטוֹב הָאֱמִתִּי
וְנִצְחִי, שֶׁהוּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תהלים קמה,
נט): "טוֹב הַיְוָ"ה לְכָל".

אוֹדוֹת הַסְּפָרִים שֶׁכְּתִבְתָּ וְכו', אֲנִי צָרִיךְ אוֹתָם, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה
שֶׁתִּבְּיֵא לִי אֵת זֶה, וְאֶהְיֶה לָּךְ אֲסִיר תּוֹדָה, וְכֵן יֵצֵא מִדְּרַשׁ הַמְּבֹאֵר
פְּרִשְׁתִּי נָשָׂא, אִם אַתָּה יָכוֹל לְהַבִּיא לִי אֵת זֶה — אוֹדָה לָּךְ.

אֵין מַלִּים לְהוֹדוֹת לָּךְ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי עַד עַכְשָׁיו,
וְאֲנִי מְקַנֶּה שֶׁ... גֵּרוֹ יֵאִיר, שְׁלֵם לָּךְ עַל הַסְּפָרִים, כִּי מִסְרָתִי לוֹ אֵת
הַכֶּסֶף לְתֵת לָּךְ.

הַמֵּאחַל לָּךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ב' דְּרָאשׁ-חֹדֶשׁ אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת וְכו'. וְכו'.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד צְרוֹת
וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַחְזִיק מַעֲמָד. וְזוֹ גְּדִלַת
בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּפִי שְׁמַחְזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר מִשּׁוֹם דָּבָר. כִּי
בְּאֻמַּת עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם צְרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת
וּמִכְאוּבִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, אֵלָּא מַחְזִיק מַעֲמָד
וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר, וְזֶה עֵקֶר הַנִּסְיוֹן שֶׁיֵּשׁ לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם,
וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֹזֵק בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא עֲכָשׁוּ בְּחֹדֶשׁ אֲדָר, תִּשְׁתַּדְּל לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה וְתִרְקָד,
וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבִזְכוּת הַשִּׁמְחָה
תַּעֲבֹר עַל הַכָּל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתַּצֵּא מִכָּל צְרוּתֶיךָ וְחוּבוֹתֶיךָ, כִּי
בְּאֻמַּת הַחוּבוֹת הֵם רַק לְהִזְכִּיר לְאָדָם עַל חוּבוֹת רִוְחָנִיּוֹת, כִּי מֵאִין
בָּא לְאָדָם חוּבוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת וְכו' וְכו', רַק מִתַּמַּת חוּבוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת
וְכו' וְכו'; וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבָא
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְּבָה, וּמִסְפָּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מָה
שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, זֶה מִמַּתִּיק מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדֵּיגִים, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל
הַיָּמִים.

נָא וְנָא אֵל תִּקְפִּיד בְּבִיתְךָ, וְאֵל תּוֹצִיא אֶת הָעֲצָבִים שֶׁלָּךְ לֹא
עַל אֲשֶׁתְּךָ וְלֹא עַל יְלָדֶיךָ, אֲדַרְבָּה, תִּהְיֶה רְגוּעַ וְסִבְלָן גָּדוֹל מָאד, וְזוֹ

ערה

בַּנְחֵל

כז תפג

אָשֶׁר

עבודת הצדיקים, שהם כל-כף דבקים בהקדוש-ברוך-הוא, עד שיש להם סבלנות נוראה לכלם, אשרי מי שמחזיק מעמד בזה העולם ואינו נשבר, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תפג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תרומה, ב' דראש-חודש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... תחיה.

אל תדאגי בעניני הבן, הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שתהיה לו רפואה שלמה מן השמים, ויתרפא לגמרי, ואין לכם מה לדאג.

אודות האח וכו', שלא יהיה חכם בעיניו, אלא יעשה כל מיני פעולות שבעולם להתחתן מה שיותר מהר, כי כל אלו הפרגנים, הם אשר סובלים אחר-כך סבל גדול, ולכן שלא יחשב יותר מדי, אלא יתחתן לשם שמים, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לו, שיחזור בתשובה, ואז תהיה לו הצלחה גדולה בחיים.

כשאדם מכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, אז הוא אינו מפחד משום ברירה שבעולם, והכל דמיון אחד גדול, שמפחידים את בני-אדם וכו', כאלו הכניס פתק וכו', כאלו זה מסתכל עליו לרעה וכו', זה עושה עליו עין רעה וכו'. אדם צריך לבטל את עצמו אליו יתברך, ולבטל את עצמו לגמרי אל האין סוף ברוך הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תפר.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תרומה, ב' דראש-חדש אדר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

בְּנֵדָאֵי עֲדָפֵן אוֹתָךְ יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, מֵה קוֹרָה עִם הַרְשָׁע ...
וְאֵנִי מְקוֹנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים
לְהִתְחַזֵּק בְּפָרִיט בְּעֵתִים הַלָּלוּ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וּכְכֹל שְׁנִתְחַזֵּק
— נִצְלִיחַ יוֹתֵר. הָעֵקֶר אֵין לָנוּ מֵה לְפָחַד מִהַרְשָׁע הַזֶּה, וְהֵנָּה הוּא
עוֹד פֶּעַם קָרָא אוֹתִי לְדִין תּוֹרָה עַל הַשְּׁבוּעַ הַבָּא, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁכָבֵר גִּזְכָּה לְהַפְטֵר מִמֶּנּוּ.

רְצִיתִי מָאד, אִם תּוּכַל לְהַצְטַרֵּף לְכָל הַחֲמִשָּׁה, לְלָכֶת ל... הַיּוֹם,
מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים.

הָעֵקֶר בִּזְהָ הָעוֹלָם רַק לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת שְׂמֵחַ, וְלֹא לְפָחַד מִשּׁוֹם
בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֵין עוֹד
דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, שְׁאֵדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר וּלְשִׁיחַ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם
לְכַבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

אַתָּה צָרִיף לַתּת תּוֹרָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
הַחֲסֵד חֲנֻם שְׁעָשָׂה עִמָּךְ, שְׁחַתַּנְתָּ אֶת שְׁנֵי בְּנֵיךְ סִמּוּף לְפָרְקָם, וְתִהְיֶה
לְאֵל, יֵשׁ לָךְ נִכְדִּים, זֶה הַבִּרְכָּה הַכִּי גְדוֹלָה, עוֹד מַעֲט גַם בְּתַךְ
תַּתְאָרֵס וְתִתְחַתֵּן, וְתִהְיֶה לְאֵל, גַּם בְּנֵךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, מָאד מְצִלִּים
אֲצִלִּי, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר, שְׁיִהְיֶה לָךְ נִחַת מִכָּל יְלָדֶיךָ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תפה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תרומה, ב' דראש-חודש אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל ... ו... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם, ומאד שמחתי לשמע הטוב מכם.

בענין הבן שלכם ... גרו יאיר, לאט לאט הוא מתקדם ונעשה עצמאי, העקר לילד בגיל הזה להיות עצמאי, ובעצם הוא ילד טוב מאד, אם לא התבר שלו, שהציק לו וכו', אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר, אין לכם מה לדאג, אני מאד מאד מקנה, שלאט לאט לא תכירו את בנכם, הוא נעשה עצמאי, ועוד יהיה לכם הרבה נחת ממנו.

העקר בזה העולם רק התבודדות, ולבקש ממנו יתברך כל מה שצריכים, כי אין לאדם בזה העולם רק תפלה ובקשה, ואם בני-אדם היו יודעים מה זו תפלה, היו עוסקים בזה כל היום. ולכן ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אתכם, העקר שנשמע ונתבשר מכם בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כז תפו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תרומה, ב' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו אל אהובי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

הנה מכתבך כבר קבלתי פעמים, ולא היה בדעתי להשיבך, אף עין שעכשו פתבת לי עוד מכתב מלא טענות, מדוע לא מדברים אתך, עבר במחשבותי מאמר חכמינו הקדושים (סוטה ח.): במדה שאדם מודד — בה מודדים לו; הלא בהיותי במחניכם, עברת על

יְדֵי כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים וְלֹא רַק שְׁלֹא דְבַרְתָּ עִמִּי, אֲלֵא אָפְלוּ שְׁלוֹם לֹא נָתַתָּ לִי, אַחֲרֵי שֶׁמִּסְרָתִי נִפְשִׁי בַּעֲבוּרְךָ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, זֶה שָׁנָה וְחֻצִּי, הֵיטָה לִי אֱלִיד סִבְלָנוּת בְּרָזָל, וּבִאֲמַת מָה לֹא עָשִׂיתִי בַּעֲבוּרְךָ, כְּאֲשֶׁר אָמַתָּ לְבַד יוֹדֵעַ, אֵף שֶׁעָשִׂיתָ עוֹל לַבַּחוּרִים, הִרְבַּצְתָּ לָהֶם, הִצַּקְתָּ לָהֶם, וּמָה לֹא? וְאֲנִי מְרַב אֶהְבְּתִי אֱלִיד הַתַּעֲלָמָתִי, וּלְבִסּוֹף גַּם שְׁלוֹם לֹא תָתֵן לִי? ! מָה וְעַל מָה כָּכָה? ! עֲכָשׁוּ מִשְׁלָמִים לָךְ אֶת כָּל זֹאת חֲזָרָה מִן הַשָּׁמַיִם, מִדָּה כְּנֻגָּד מִדָּה.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ לִי כָל-כֶּף צָעַר, שֶׁהִצְרַכְתָּ לְלָכֶת, צָפִיתִי וְקוֹיִתִּי לְגִדּוּלוֹת וּנְצוּרוֹת מִמֶּךָ, וּלְבִסּוֹף אֶת כָּל הַהִשְׁקָעָה שֶׁהִשְׁקַעְתִּי בָּךְ, הַכֹּל פָּרַח עִם הָרוּחַ, וְזֶה צָעַר גָּדוֹל מְאֹד, מִי יִתֵּן, שֶׁלְכָל הַפְּחוֹת מַעֲכָשׁוֹ תִּתְחִיל לְהִתְמִיד בְּמַסַּכַת תַּעֲנִיּוֹת, וּלְסִיִּים בְּכָל יוֹם מַסַּכַת תַּעֲנִיּוֹת, כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ כֵּאֵן, תֵּשֵׁב בַּפֶּנֶה בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְתִתְמִיד בְּלִמּוּד, עַד שֶׁכֻּלָּם יִתְחִילוּ לִרְאוֹת אֶצְלָךְ שְׁנוּי לְטוֹבָה, תָּבוֹא לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תַּפְלוֹת: שְׁחִרִית, מְנוּחָה, עֲרֻבִית בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת דִּיקָא, וְתִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ-אֶרֶץ וּבְצִנִּיעוּת, לֹא לְהִסְתַּוְּבָב עִם הַחֲלוּנִיִּים, וְלֹא יִקַּח הִרְבֵּה זְמַן, שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה, שֶׁתִּקְבֹּל שֵׁם טוֹב, אֲזִי אוּכַל לְחַתֵּן אוֹתָךְ, וְתִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר, כְּמוֹ שֶׁדְּבַרְתִּי עִמָּךְ כְּמַעַט בְּכָל יוֹם, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאָמַתָּ יוֹדֵעַ אֶת גִּדְּל הָאֶהְבָּה שֶׁיֵּשׁ לִי אֱלִיד, וְרָאָה מָה אָמַתָּ מִשְׁלָם לִי חֲזָרָה.

אֶקְוֶה שֶׁתַּצִּיט אוֹתִי, אֲנִי בֹא בְּשָׁבוּעַ הַבֹּא לִיבְנָאֵל.

הַמְצַפֶּה לִרְאוֹתָךְ וּלְדַבֵּר עִמָּךְ...

כז תפז

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֵב-שַׁבָּת קִדְּשׁ לְסִדֵּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל פְּלִלְיוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמִנּוּ, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב, הַגֵּרִים בִּיבְנָאֵל, "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

אחי ורעי היקרים! ראו להתחזק יחד להיות בשמחה, ובפרט עכשו בחדש אדר, עליכם לשמח מאד מאד, כי עכשו הוא הזמן להכניע את המן-עמלק, שהם הקלפות והסטרא אחרא, המכניסים ספקות בבני אדם. ועקר מחית המן-עמלק זה רק על-ידי שמחה. ולכן ראו לשמח מאד מאד, ולהכניס אורה של שמחה בקהלתנו, ולשמור מאד מאד, שלא יהיו שום מריבות ואי הבנות בינינו, ואדרבה אנחנו צריכים למסר את נפשנו על שמחה והתחזקות, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותנו, ועוד נזכה לראות במפלת הסמ"ך-מ"ם הרשע, ימח שמו וזכרו, שמסית ומדיח עכשו את כל התושבים נגדנו, וסימן שאנחנו עושים דברים טובים, כי אם הרשע הזה אינו נח כרגע, סימן שאנחנו עושים דברים טובים. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנזכה ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

נא ונא ראו להתפלל במנין דיקא בכל יום ויום, כי אין עוד דבר גדול כמו תפלה בצבור, כי אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין (ברכות ח.); ומי שיזהר להתפלל תמיד בתפלה בצבור, לא תחסר לו פרנסה אף פעם, וזה בדוק ומנסה.

ראוי לקבץ לעצמכם שעורים בסדרן במקרא, במשנה, בגמרא ובהורו ובתקונים ובשלחן ערוך, שהלמודים האלו מוציאים את הנפש, כי סוף כל סוף מה ישאר מאתנו? רק הלמודים שאנחנו זוכים ללמוד בכל יום, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל.

ועל פלם — ראו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך — הוא הצלחה גזיתית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לכם שבת שלום...

כז תפח.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאָד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

אֲנִי מִקְנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּקְבַּל אֶת הַמִּכְתָּב כָּלְלִי
בַּעֲבוּר הַנָּשִׁים, וְתַעֲשֶׂה מִזֶּה צְלוּמִים לְמִסַּר לָהֶם, וְכֵן תַּצְרֶךְ גַּם אֶת
הַמִּכְתָּב כָּלְלִי, שֶׁאֲנִי כוֹתֵב פֹּה לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַזְכוּת הַזֹּאת
גְּדוּלָּה מְאֹד, כִּי בְּאֻמַּת זֶה גַּם נִפְלָא, אֵיךְ שְׁשֵׁי לָנוּ קִיּוֹם פֹּה בִּיבְנָאֵל,
יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם יוֹדֵעַ, שֶׁאֲנִי בֹא בְּשָׁבוּעַ הַבֹּא, אֲזִי הוּא
עוֹד פֶּעַם קוֹרָא אוֹתִי לְדִין תּוֹרָה בְּיוֹם רַבִּיעִי, יַעֲזוֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־
הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְתִהְיֶה לוֹ מַפְלָה אַחֵר מִפְּלָה.

בַּעֲנִין שֶׁפִּתְּכֶת וְכו', בְּנֻדָּאִי אֲנִי לֹא רוֹצֶה שֶׁזֶר יִתְעַרֵּב בְּשִׁמְחָתֵנוּ,
וְאֲנִי מִקְנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ־הוּא לְגִמּוֹר עִם זֶה מֶה שִׁיּוֹתֵר מִהֵר.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שֶׁבַּעוּלִם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ.

בְּיוֹם שְׁנֵי לַעֲת עָרֵב אֲנִי מִגִּיעַ, לָכֵן רְאֵה לְהַגִּיד לִי ... גֵּרוֹ יֵאִיר,
שֶׁיִּכִּין לִי אֶת הַדִּירָה שֶׁתִּהְיֶה נִקְיָה, וְתוֹדָה מֵרָאשׁ.

הַמֶּאֱחָל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כז תפט.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרַת תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל נִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים
בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַזֹּאת עֲלִיהֶן יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מָאָד מָאָד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, שֶׁתִּתְחַזְּקֶנָה אֶת עֲצָמָכֶן בְּיַחַד, וְאִשָּׁה

תעזור לרעותה, כי כל הכח שלנו הוא רק על-ידי שיש בינינו אהבה, אחוה ורעות, ועל-ידי שנתחזק באהבה, ואשה תעזור לרעותה, ותעזרנה אחת לשניה, בזה נזכה להצליח מאוד מאוד.

ראינה לעשות חסד אחת עם השניה, ובזכות זה יפתח לכן הקדוש-ברוך-הוא שערי הרחמים והרצון, ותראינה ישועה גדולה מן השמים.

מאד מאד רציתי שפעם בשבוע תעשינה ערב שמחה, חק ולא יעבר, ובפרט בימי אדר הקדושים, שהם ימי שמחה, ותשמחנה אחת את השניה, ובזכות השמחה נזכה למחות את המן-עמלק, ימח שמו וזכרו, שמסית ומדיח נגדנו.

ראינה לומר בכל 'יום תהלים' בצותא, כי התפלה שלך בוקעת רקיעים. ורבנו ז"ל מאד הפליג במעלת תפלת הנשים. ולכן תמשכנה להגיד בכל 'יום תהלים', ובזכות זה נזכה לראות ישועות גדולות מן השמים.

המאחל לכן שבת שלום...

כז תצ.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר תרומה, ג' אדר ה'תשנ"ט.

שלום אל ...

מאד אני מתפלא עליך, שעברו כבר שלשה חדשים, שכתבתי לך מכתב, שפשוט גנבת וגזלת ממני אלף וחמש-מאות דולר, ואתה לא מתביש אפילו לצלצל אלי, ומכל שכן להחזיר את זה, לזאת אני מזהיר אותך אזהרה אחרונה, הן אמת גזלת ממני את הכסף, שזה לא שלי, אלו כספי צדקה, עם כל זה אם לא תחזיר את זה, תצטרך להשתמש עם הכסף הזה לרופאים, ומי יודע על אילו מחלות, רחמנא לישזבן, מה ששומעים היום — מחלות וחלאים רעים, שצריכים הקרנות שקוראים ריידיעשין וכו', ולכן עד מתי תחזיק

כֶּסֶף גִּזְלָה אֶצְלָךְ, כֶּסֶף צִדְקָה שָׁזָה לֹא שְׁלִי, חֶבֶל עַל יָמַי גְּעוּרֶיךָ,
שֶׁתֵּאבֹד בְּשִׁבִּיל גִּנְבָּה וּגְזֵלָה שְׁגֻזְלָתָ עַל לֹא דָבָר.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁשׁוּרוֹתַי אֵלַי יִכְנָסוּ בְּלִבְכֶּךָ,
אֲנִי לֹא אֶכְתֹּב לָךְ יוֹתֵר.

הַמִּצְפָּה שֶׁיִּכְנָסוּ בְּלִבְךָ הַהִהוּרִי תִשׁוּבָה...

כּוֹז תַּצֵּא.

בַּעֲזוֹת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי לְסֹדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו
נִצַּח.

בְּאֵתִי לְבָרֶךְ אֶתְכֶם בִּרְכַּת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְכַבִּית עַל הַלֵּדָת
בְּנֵכְם, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּזְכּוּ לְהַכְנִיסוֹ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אֲבִינוּ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, בְּזִמְנֹו וּבְעֵתוֹ, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

רְצִיתִי שֶׁתִּכְתְּבוּ לִי בִּפְרָטִיּוֹת מְתִי יִהְיֶה הַבְּרִית, וְאִיךְ מְרָגִישׁ
הַתִּינּוֹק, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּהְיֶה בְּרִיא וְשָׁלֵם, וְנִשְׁמַע
וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר ... גֵּרוֹ יֵאִיר! מִמָּשׁ הַחַיִּית אוֹתִי בָּזָה
שֶׁאֵתָּה לּוֹמֵד בְּכוּלָּל, וְיֵשׁ הַתְמַדָּה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּכְנָס
גַּם שְׁפַע גִּשְׁמִי, שָׁזָה יָקָל עַל הָאֲבָרְכִים, שֶׁלְצַעְרֵי הָרֵב, סוּבְלִים עֲנִיּוֹת
וְדַחְקוֹת גְּדוּלָה מְאֹד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שֶׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד, וּתְבַשְּׂרוּ לִי בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כז תצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי לְסִדֵּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

בְּאֵתִי לְבָרֶךְ אֶתְכֶם בְּרִפְת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְכַבִּית עַל הַלֵּלֶת הַנֶּכֶד, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכְּפוּ לְהַכְנִיסוּ בְּבְרִיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּזִמְנוֹ וּבְעֵתוֹ, וְתִרְאוּ מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵיכֶם הַרְבֵּה נַחַת.

וְכֵן אֲנִי מְבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּבִרְפְּת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְכַבִּית עַל אַרוּסֵי בֵּיתְכֶם תַּחֲיָה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה בְּשַׁעַת טוֹבָה וּמַצְלַחַת.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבִּקְשׁ וּמִתַּפִּלָּל בַּעֲדֶךָ, שְׁתַּהַיָּה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשַׁפֵּעַ, וְלֹא תִצְטָרֶךְ לְנִסְעַ לְמַרְכּוֹ, אֲלֹא תַהַיָּה לָךְ פְּרִנְסָה פֹה בְּסִבִּיבוֹת יְבִנְאֵל, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כז תצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי לְסִדֵּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

אוֹדוֹת הַקּוֹנְטֵרס "צִדְקָה וְחֶסֶד", אֲנִי מְקַנֶּה לְשַׁלַּח לָכֶם אֶת הַהַמְשָׁךְ בְּדָאָר אֶלְקָטְרוֹנִי, וְכֵן לֹא יִחָסֵר לָכֶם שׁוּם קוֹנְטֵרס.

מָה אֶמַר לָכֶם אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל הַחֶסֶד שְׂאֵתֶם עוֹשִׂים אֵתִי, שְׂאֵתֶם מְדַפְּסִים סְפָרִים כְּאֵלֶּה, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִתְרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנִיּוֹת, וַיְהִיֶּה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִיַּדְיָכֶם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כז תצד.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי לְסִדְרֵי תְרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְחַדִּיר
בְּעֲצָמְךָ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין, וְסוֹבֵב כָּל עֲלָמִין, וּבִתּוֹף
כָּל עֲלָמִין, וְכָכָל שְׂתַכְנִיס בְּעֲצָמְךָ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא
תִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם. כִּי עָקָר מֶה שְׂאֵדָם מִתְבַּלְבֵּל
מֵאַחֲרֵים, הוּא רַק מִחֲמַת חֲסִדוֹן אֱמוּנָה וְכו', וַיֵּשׁ לוֹ זְמַן לְחֹשֵׁב
מֵאַחֲרֵים, אֲבָל אִם אָדָם רַק חוֹשֵׁב מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל-יְדֵי-זֶה
שׁוֹכַח מִהַעוֹלָם כָּלוּ. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁבַע-עוֹלָם לְצִיר
בְּדַעְתְּךָ, אִיךָ שְׁכָל הָעוֹלָם כָּלוּ אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּתְדַמֶּה בְּדַעְתְּךָ
אוֹר גָּדוֹל מֵאֵד, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר, וְזֶה יַעֲזֹר לָךְ, שְׁלֹא
תִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה כָּלָל. וְלִזְכוֹת לְזֶה אֵי אֶפְשָׁר, אֲלֵא עַל-יְדֵי-זֶה
שְׂמִדְבָּרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִדַּע לָךְ, שְׁכָל דְּבוּר וְדְבוּר
שְׂמִדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצִּלָּחָה נִצְחִית, הַצִּלָּחָה כְּזוֹת, שְׂאֵין
לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שֹׁמֵחַ, שְׂאֵתָה לְיֹמֵד בְּכָל יוֹם בְּחִבְרוּתָא, כִּי סוֹף
כָּל סוֹף מֶה יִשְׁאַר מֵאַתְנֵנוּ? רַק הַלְמוּד תּוֹרָה שְׂאֵנִיחֵנוּ לְוִמְדִים בְּכָל
יוֹם, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַמִּיד תִּבְשֹׁר לִי בְשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַמֵּאחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כֹּז תַּחֲה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שְׂיִתְרַחֵב לָכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וְיִהְיֶה לָכֶם רַק טוֹב בַּחַיִּים, וְלֹא תִדְעוּ מִשּׁוּם צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבָּשֵׁר בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תָּמִיד, וְתִרְוּוּ רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חִלְצִיכֶם, וְהִילָדִים יִהְיוּ בְּרִיאִים, וְתִהְיֶה לָכֶם פְּרֻנְסָה בְּשִׁפְעַת וְלֹא תִצְטָרְכוּ לִבְרִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שִׁשְׁתִּי שְׁלוֹם...

כֹּז תַּצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם מְאֹד, שֶׁתִּרְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלִים, וְאַל תִּשְׁבְּרוּ מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי אֲנִי מִבְטִיחַ לָכֶם, שֶׁתִּקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יִתֵּן לָכֶם פְּרִי בֶטֶן, צְרִיכִים רַק סִבְלָנוֹת, וְעַל-יָדֵי סִבְלָנוֹת עוֹבְרִים עַל הַכֹּל. הֵן אָמַת שְׁאַתֶּם נִכְנָסִים בְּלַחֲץ, כִּי זֶה כָּבֵד שְׁנָה אַחֵר הַחֲתֻנָּה וְכו', עִם כָּל זֹאת אֲסוּר לְהִשְׁבֵּר בְּשׁוּם אָפֶן, כִּי אֵין זֶה עֲצָה כָּלָל, אֲדַרְבֵּה זֶה מְכַנֵּס אֶתְכֶם בְּמִתַּח יוֹתֵר גְּדוֹל, וּמִסְבֵּף אֶתְכֶם בְּסִבּוּכִים גְּדוֹלִים, וְלָכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי אָפְנִים שְׁבָעוּלִים לְהִיּוֹת רְגוּעִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא בְּנוֹדָאִי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, רַק סִבְלָנוֹת וְעוֹד פַּעַם סִבְלָנוֹת.

רפו אֲשֶׁר כֹּז תִּצֹז — כֹּז תִּצַּח בִּנְחָל

וּמָה עוֹשִׂים בֵּין כֶּף שְׁצָרִיכִים לִסְבֹּל וּלְחַכּוֹת? מְרַבִּים בַּתְּפִלָּה
לְהַקְדֹּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יָקָר מִזֶּה. וְלִכֵּן תִּרְבוּ
בַּתְּפִלָּה, וְתִרְאוּ נִסִּים נִגְלִים שְׂעִעְשָׂה עִמָּכֶם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְכֶם, שְׁתַּפְּקֶדוּ בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא.

הַמֵּאחֵל לָכֶם שִׁבְת שְׁלוֹם...

כֹּז תִּצֹז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי לְסִדָּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לִנְכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ שְׂאֵת עוֹבְדָת.
וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאִי יַעֲזֹר לָךְ שְׁתַּצָּאִי מֵעֲצָמְךָ, וְתַהֲיִי מְעֹרְבָת
בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְתִשָּׂאִי חֵן בְּעֵינֵי כָל רוֹאֶיךָ, וְתִצְלִיחִי בְּדִרְכֶּךָ. וְכִּי
תִתְחַזְּקִי לְהִיוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְקַבֵּל אֶת כָּל אֶחָד בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְתִרְאִי
אִיךָ שְׁתַּצְלִיחִי בְּחַיֶּיךָ.

הַמֵּאחֵל לָךְ שִׁבְת שְׁלוֹם...

כֹּז תִּצַּח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי עֶרֶב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדָּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גִּירו יְאִיר.

לִנְכוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטוֹב
מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהַפִּיץ בְּכָל יוֹם אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי זֶה הַתְּקוּנָה הַכִּי

גָּדוֹל, וְאִין עוֹד תִּקּוֹן יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהִפְיץ בְּכָל יוֹם סִפְרֵי רַבָּנוּ וַ"ל, וְאִזּוּ יִמְחַל לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל עוֹגוּתָיו, כִּי עַל-יְדֵי שְׁמֻקָּרְבִים אַחֲרֵים, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי מִקְרָב אוֹתוֹ אֱלִיו.

הַעֲקָר רָאָה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבַעוֹלָם, וּבּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָהּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הַעֲקָר בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הַתְּחֻזָּקוֹת, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְּחֻזַּק אֶת עֲצֻמוֹ תָּמִיד, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תצט.

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי עָרַב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֶלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד אָנִי שֶׁמֶח שְׂאֵתָה מִתְּחֻזָּק, וּבִקְאֻמַּת בְּזֶה הָעוֹלָם אִי אֶפְשֶׁר לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמוֹ, אֲלֹא עַל-יְדֵי עֲצוֹת רַבָּנוּ וַ"ל, וְעַל-פֶּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁזוּכָה לְהַכְנִיס עֲצֻמוֹ בְּסִפְרֵי רַבָּנוּ וַ"ל, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רָאָה לְהַתְּבַדֵּד בְּכָל יוֹם אֱלִיו יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּתְסַפֵּר לוֹ כָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אֲבִיו, אֲשֶׁר הֵעֵצָה הַזֹּאת קוֹדֶמֶת לְכָל הָעֲצוֹת, וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְּקִים אֶת עֲצוֹת רַבָּנוּ וַ"ל בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תק.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֶב-שַׁבַּת קִדְּשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרֹו יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רָאָה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ. יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תִּבְשֹׁר לִי בַשּׁוּרֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הָעֶקֶר רָאָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְאֵל תִּתְבַּלְבֵּל מְשׁוּם דָּבָר שְׁבַעוּלָם, אֲלֵא תִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִף שֶׁבִּהְתְּחִלָּה יִגִּיעַ לָךְ דָּבָר זֶה מֵאֵד מֵאֵד קָשָׁה, עִם כָּל זֹאת אִם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ זֶה, תִּצְלִיחַ מֵאֵד מֵאֵד.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תַּמִּיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בִּרְכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקא.

בַּעֲזֹרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֶב-שַׁבַּת קִדְּשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידִי הַיָּקָר לִי מֵאֵד ... גֵּרֹו יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רְאֵה לְחֹזֶק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְהַעֲקֵר תִּהְיֶה תְּמִיד בְּשִׁמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה הִיא הַתְּחִיזָּה לְכָל.

רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתִבְרָךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר וְדְבֹר שְׁמִדְבָּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצִּלְחָה נִצְחִית, הַצִּלְחָה כּוֹז, שְׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי בִפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחֹת-הַר"ן, סִימָן נא): הָעוֹלָם מְטַעָה אוֹתָנוּ מָאָד, וְהַעֲקֵר שְׁלֹא יִטַּעָה אוֹתָנוּ הָעוֹלָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנְצִל מְטַעוֹת הָעוֹלָם, אֲלֹא עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וְיִשׁוּב הַדַּעַת, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְחֹזֶק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, אֲשֶׁר הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְלִוְמֵד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּד' לְמוֹדִים הָאֵלּוּ, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אֲנִי מָאָד מְקַנָּה, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְהִבְנָה הַדִּדִית, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, כִּי בְּזִכּוֹת זֶה יִהְיוּ לָכֶם בָּנִים וְזָכָרִים וּפְרִיָּה בְּשִׁפְעָה.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ תִקַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרָךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֵב-שַׁבָּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מָאָד ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וְזֶה כְּמָה רָצִיתִי לְכַתֵּב לָךְ, אֲבָל אֶתָּה יוֹדֵעַ שֶׁטְרוּדוֹתֵי רַבּוֹ כְּמוֹ שָׁרְבוּ, עִם כָּל זֹאת אִמְרָתִי לְרוּץ שׁוֹרוֹתִים אֵלּוֹ אֵלֶיךָ.

רָאָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד תַּחֲשֹׁב רַק מִהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי זֶה הַתְּכֵלִית שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ בְּזֶה הָעוֹלָם — תַּמִּיד לַחֲשֹׁב מִהֲקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא יַחֲשֹׁב שׁוֹם דָּבָר רַק מֵאַמְתָּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי דָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְכַפִּי שֶׁהָאָדָם מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ יָדִיעוֹת אֱלֹהִים, אִזּוֹ הוּא נַעֲשֶׂה אָדָם אַחֵר לְגִמְרִי. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם יוֹם חֲמֵשׁ וְרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שֶׁתִּזְכֶּה לְסִים בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרַגּוּם, שֶׁזֶה סִגְלָה לִירְאַת שָׁמַיִם וּלְכַפֶּרֶת עֲוֹנוֹת וּלְתַקוּן הַבְּרִית.

תַּעֲשֶׂה לַעֲצָמָךְ סֵדֵר בְּמַשְׁנִיּוֹת, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, הֵינּוּ תַתְּחִיל מִהַתְּחִלַת הַמַּשְׁנִיּוֹת, וְתַלְמֵד פָּרָק אַחֵר פָּרָק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִים מְסֻכָּתָא, וְאִזּוֹ תַלְמֵד עוֹד פָּרָק וְעוֹד פָּרָק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִים אֶת שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה, וְאִזּוֹ תַתְּחִיל עוֹד הַפַּעַם, וְכֵן תִּתְּנֶהג כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַעֲצָמָךְ סֵדֵר בְּגִמְרָא, בְּכָל יוֹם לְגִרְסַ דָּף אוֹ שְׁנֵי דָפִים כְּסִדְרָן דִּיקָא כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל. וְעַל כָּלֵם — רָאָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה הֶלְכָה, כִּי רַבֵּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד עַל לְמוּד הֶלְכָה יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים.

נָא וְנָא רָאָה לְדַבֵּר אֶל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהֵבֵן אֶל אָבִיו, וְאֵין לְאָדָם יוֹתֵר טוֹב בְּזֶה הָעוֹלָם מִהַדְּבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֶל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִזּוֹ יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ תַמִּיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כז תקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עֶרְב־שַׁבָּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים רַק לְהַשְׁתַּוְּקָה
תָּמִיד אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי הָעֶקֶר הוּא הָרִצּוֹן, כִּי כְּשֵׁיט לְאָדָם
רִצּוֹן, הוּא יָכוֹל לְהִגְיֵעַ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְכָל הַצְּדִיקִים לֹא
הִגְיָעוּ אֶל מַעְלָתָם, רַק עַל־יְדֵי תַקָּף הָרִצּוֹן, שֶׁהִיָּה לָהֶם רִצּוֹן חִזָּק
אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּבִקְאֻמַּת רִצּוֹן הוּא עוֹלָם הַחֲרוּת, כִּי עַל כָּל
דָּבָר יָכוֹל לְהִיט מְנִיעוֹת, אֲבָל עַל רִצּוֹן אֵין שׁוּם מְנִיעוֹת, אֲדַרְבָּה
אֲנִי רוּצָה, וְאֶפְלוּ שְׁעֵדִין אֲנִי מִנַּח בְּשִׂאֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו, וְחֻשָּׁף
וּמָר לִי וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אֲנִי רוּצָה לְהִיט אִישׁ כְּשֵׁר, אֲנִי
רוּצָה לְחֹזֶר בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה, אֲנִי רוּצָה לְהַפְלִל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
וְאֲנִי רוּצָה לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, וְאֲנִי רוּצָה לְקִים אֶת כָּל
הַמִּצְוֹת בְּשִׂמְחָה וְכוּ' וְכוּ' וְכוּ', כִּי הָרִצּוֹן הוּא בְּלָתִי מִגָּבֹל, אֲדַרְבָּה
רִצּוֹנִי לְכָל הַטּוֹבָה שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְלִכֵּן הוּא דָּבָר גָּדוֹל מָאד
לְהִתְחַזֵּק בְּרִצּוֹנוֹת טוֹבִים, וּבְכִסּוּפִים נוֹרָאִים, וְעַל כָּל־ם — צָרִיכִים
לְהוֹצִיא אֶת הָרִצּוֹנוֹת מִהֶפֶה, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן,
חֶלֶק א', סִימָנִים ל"א, סו'), כִּי עַל־יְדֵי שְׁמוּצִיאִים אֶת הָרִצּוֹנוֹת מִהֶפֶה,
עַל־יְדֵי־זֶה לְבִסּוּף יִזְכֶּה לְקִים אֶת זֶה, וְהָאֵרִיף עַל זֶה מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל
בְּאֵרִיכוֹת גְּדוֹלָה (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, אֲמִנִים, הַלְכָה ד', וּבְעֶרְב־הַלְכָה ג'); וְכִשְׂאָדָם
מוֹצִיא מִפִּיו אֶת הָרִצּוֹנוֹת, לְבִסּוּף יִזְכֶּה לְקִים אֶת זֶה. וְלִכֵּן רָאָה
לְהִתְחַזֵּק מָאד מָאד בְּרִצּוֹנוֹת דִּקְדָּשָׁה, וְזֶה יָבִיא אוֹתָךְ לְכָל הַטּוֹבוֹת
שֶׁבְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

אֲשַׁרְנוּ מָה טוֹב חֻלְקָנוּ, וּמָה נָעִים גּוֹרְלָנוּ, שְׁיֵשׁ לָנוּ רַבִּי בְּזֶה,
עִם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת כְּאֵלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עַל כָּל

בַּנְחָל

כז תקד

אֲשֶׁר

רצב

הַחֶסֶד חָנַם שְׁעֵשֶׂה עִמָּנוּ, וְאֲנִי מֵאֵד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְהַתְרַאוֹת אֶתְךָ וּלְדַבֵּר אֶתְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים.

הַעֲקֹר אֶל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל
אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְרָאָה לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר מֵאֵד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי סוּף כָּל
סוּף רַבְּנוּ ו'ל' הַזֶּהִיר מֵאֵד מֵאֵד לְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה.

אֲנִי מֵאֵד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה,
וּתְבַשֵּׁר לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

רָאָה לְחֻזַּק וּלְאַמֵּץ וּלְעוֹדֵד וּלְשַׁמֵּחַ אֶת הַבְּחוּרִים, וְאֲנִי מְקַנָּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְחַתֵּן אֶת כָּלִם בְּקֶרֶב מֵאֵד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שָׁבַת שְׁלוֹם...

כז תקד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנֶכֶן קִבְּלָתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ, וּמֵאֵד מֵאֵד הַצִּטְעָרְתִּי בְּצַעֲרֶךָ.

אֲנִי מֵאֵד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיְהִיָּה בִּיגָף וּבִין בְּעֵלְךָ
הַבְּנָה הַדְּדִית וְאַהֲבָה גְדוֹלָה, שֶׁתִּאָּהֱבוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, כִּי כָּךְ הוּא
הַרְצוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף כָּל סוּף לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם הֵייתָם
נִשְׁמָה אַחַת, וְעַכְשָׁיו שֶׁהִתְחַתְּנָתֶם נִתְגַּלָּה שִׁיְהִיתָם נִשְׁמָה אַחַת,
וְצָרִיכִים לִהְיוֹת בְּיָחַד בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה וּבְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְעַל-יְדֵי-זֶה
תִּצְלִיחוּ בְּרַפְּכֶם תָּמִיד.

נָא וְנָא תַעֲשִׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם, שִׁיְהִיָּה בֵּינֵיכֶם שְׁלוֹם
וְאַהֲבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחוּ בְּכָל אֲשֶׁר תִּפְּנוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ שָׁבַת שְׁלוֹם...

כז תקה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר תרומה, ג' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שייחיו
נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם כמה פעמים, אך מרב טרדותי לא
היה לי פנאי להשיבכם פרצונכם.

מה אמר לכם, בזה העולם עובר על כל אחד מה שעובר,
ואשרי מי שמחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, כי זו גדלת בר
ישראל, שזוכה להחזיק מעמד, כי אין זו עצה להשבר מכל דבר
קטן, ועקר ההתחזקות הוא רק שמחה, ועל-ידי-זה שמשמחים את
עצמם ומשמחים את אחרים, על-ידי-זה מצליחים בזה ובכא לנצח
נצחים.

מאד מאד רציתי ... תחיה, שתגידי לאביו, שיתרגם עוד כמה
קונטרסים לשפת "הודו", כי מחפשים את זה מאד, אני מקנה
להקדוש-ברוך-הוא, שיעשו את זה כמה שיותר מהר, כי זה צו
השעה.

ראו להתפלל כל יום אליו יתברך, ותבקשו ממנו יתברך כל
מה שאתם צריכים, ותפלו את כל שיחתכם אל הקדוש-ברוך-הוא,
שזה רצון רבנו ו"ל, וזה הסלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה,
אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לכם שבת שלום...

כז תקו.

בַּעֲזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֶב-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמָה, ג' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, הַצְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... נִרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ בְּמָה וּבְמָה פְּעָמִים, אִךְ מֵרֵב טְרֹדוֹתִי הָרַבּוֹת, לֹא הָיָה לִי פָנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

רְאֵה לַחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי רַבְנוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), אֲשֶׁר הַשִּׁמְחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל — בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנוּיּוֹת גַּם יַחַד, וְגַם חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים אָמְרוּ, שֶׁעָקֹר כָּל הַמַּחֲלּוֹת בָּאוֹת לְאָדָם שֶׁהוּא תָמִיד בְּעֲצָבוֹת וּבְמָרָה שְׁחוּרָה וּבִדְכָאוֹן, וְלִכְּן תַּעֲשֶׂה כָל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ בַּחֲדָשׁ הַשִּׁמְחָה, וְתִשְׁמַע הַרְבֵּה כְּלִי זֶמֶר, וְתִהְיֶה שִׂמְחָה וְתִשְׁמַח אֶת אִשְׁתְּךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, כִּי כָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו'): אֵשֶׁה — בַּעֲלָה מְשֻׁמָּה; וְעַל זֶה צָרִיכִים לְהִיּוֹת קִדְּם בְּשִׁמְחָה, כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת יְלָדָיו, וְעַל-כֵּן אַתָּה מְחַיֵּב לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, בַּחוּב קְדוּשָׁה עַד מְסִירַת נֶפֶשׁ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תֻּכַּל לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ וְיְלָדֶיךָ, וְאִין עוֹד דְּבַר יָפָה מֵאָדָם שִׂמְחָה, וְכָלֵם אוֹהֲבִים אָדָם שִׂמְחָה, מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁאָדָם הוּא תָמִיד בְּמִרְרוֹת וּבִדְכָאוֹן וְכו', אִךְ אַחַד אֵינוֹ יָכוֹל לְסַבֵּל אוֹתוֹ, וְאִךְ אַחַד אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲמֹד עַל יָדוֹ, בְּכֵן תַּעֲשֶׂה כָל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה, וְתִקְבַּל אֶת כָּל אָדָם בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת.

רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה גִּזְחִית, הַצְלָחָה כּוֹזֶת שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְאִם בְּגִי-אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַעֲלַת הַמְדַּבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה.

אֲשֶׁר כֹּז תִּקְוֶה בְּנִחָל רָצָה

רָאָה לְהִתְפַּלֵּל הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה וּמַעֲרִיב בְּצָבוּר,
כִּמוֹ שְׁאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ח.): אֵימָתִי עֵת רְצוֹן? בְּשַׁעֲה
שֶׁהַצָּבוּר מִתְפַּלֵּלִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שִׁבְתִּי שְׁלוֹם...

כֹּז תִּקְוֶה

בַּעֲזֶרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֶר תְּרוּמָה, ג', אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נִרוֹ יֵאִיר.

זֶה זְמַן רַב שֶׁלֹּא שָׁמַעְתִּי מִמֶּךָ, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁאַתָּה מִקְפִּיד לְהִתְפַּלֵּל כָּל יוֹם בְּמִנְיָן, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שְׁאֵדָם סוֹבֵל
בְּעֵנִי וְכוּ' וְכוּ', רַק מִחֲמַת שְׁאִינוֹ נִזְהָר לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, כִּי כָּל מִי
שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן יֵשׁ לוֹ דִּבָּר שֶׁבְּמִנְיָן, וְכִשְׁעֲשֶׂרָה מִתְקַבְּצִים בְּמִנְיָן,
הַמְּלֹאכִים מִפְּחָדִים לַגִּשָּׁת לִשְׁם, וְלִכֵּן רָאָה לְהִקְפִּיד לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל
יוֹם בְּמִנְיָן, וְזֶה תַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, יְסוֹד מְאֹד גָּדוֹל בְּחַיֶּיךָ, רַק
לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְאִזּוֹ טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תִקְבַּע לַעֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
מִדְרָשׁ, וְאַפְלוּ קֶצֶת דְּקֶצֶת, וְתִדַּע אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לָךְ שִׁבְתִּי שְׁלוֹם...

כז תקח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר תרומה, ג' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

זה פלא בעיני, שזה כמה שבועות לא שמעתי ממך, ולא
ראיתיך כלל, והייתי כבר בין כך בעשרה בטבת בארצנו הקדושה
וכן בשבת פרשת יתרו, וחשבתי שאראה אותך, והנה בשבוע הבא
אהיה בארצנו הקדושה, ומאד רציתי לדבר אתך.

העקר תראה לחזק את עצמך להיות בשמחה, ובפרט עכשו
בחדש השמחה, שזה היסוד והעקר בחיי האדם להיות תמיד
בשמחה. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן כד), שעל־ידי
שמחה זוכים לרפואה.

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בערך, שתצליח בדרךך, ובכל אשר תפנה — תעשה
ותצליח.

המצפה לשמע ממך וגם לראותך...

כז תקט.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב־שבת־קדש לסדר תרומה, ג' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! יש לי צער גדול מאד כמה שקרה
וכו' וכו', הימכן שבעל גביה יד על אשה וכו' וכו', וכך לא יעשה,
ונהג מנהג כותיים וגוים, רחמנא לישזבן, עד שאמרו (בבא מציעא

נט:): "אוֹקִירוּ לְנִשְׁכּוֹ כִּי הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ"; וְכֵן רַבְּנוּ ז"ל אָמַר, שְׂכָל הַעֲשִׂירוֹת שֶׁל הָאָדָם בָּאָה רַק עַל-יְדֵי הָאִשָּׁה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ט); וְלִכֵּן רָאָה מְאֹד לְכַבֵּד וּלְיַקָּר אֶת אִשְׁתָּךְ.

רָאָה לְצֵאת בְּכָל יוֹם חֶק לֹא יַעֲבֹר בֵּין הַהָרִים, וּתְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל זְכוּךְ וְטָהָרֵת הַמַּחֲשָׁבוֹת, כִּי אִם הַגְבֵּהֶת כָּבֹד אֶת הַיָּדִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אַתָּה יָכוֹל לְאַבֵּד אֶת זְוִיגָךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, זְכוּר וְגַם זָכֹר כַּמָּה חֲכִיתָ עַד שְׁזָכִיתָ לְהִתְחַתֵּן, וְעַכְשָׁיו בָּמוֹ יָדִיד תִּקְלָקֵל אֶת הַשְׂדוּף שֶׁלָּךְ? ! תַּעֲשֶׂה לַעֲצָמְךָ קְבִיעוֹת לְגִרְס בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, וְאִם תּוּכַל לְסַיֵּם אֶת הַמְשָׁנִיּוֹת פַּעַם בַּחֲדָשׁ — אֵין לְמַעְלָה מְזֶה, הֵינּוּ שֶׁתִּלְמַד בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּזְכֶּה לְגַמֵּר בְּכָל חֲדָשׁ אֶת הַשְּׂשֶׁה סְדְרֵי מְשָׁנָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מְזֶה, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוֹ מַתְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאִנִּי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדָךְ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקי.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּצוּהָ ה' בְּאֶדֶר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה גִּיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל כָּלִלִיּוֹת נִשּׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיִּזְ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׂרָאֵל שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵן וְיַצִּילֵן מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶן, אָמֵן.

מִפָּאָת קֶצֶר הַזָּמָן, אֶכְתֹּב קֶצֶת בְּכָלִלִיּוֹת מַעֲנִינִים הַנִּחוּצִים לְטוֹבַת קְהֵלָתָנוּ.

חסדי השם יתברך, שזכה אותנו הקדוש-ברוך-הוא בקהלה מיחדת במינה. ומהי היחודיות של קהלתנו? שברוך השם, אנחנו מנסים להוציא את כל הגזענות הנמצאת בתוכנו; כי כל אחד ואחד יש אצלו שרש של גזענות, הינו שחושב: 'אני' יותר מהשני, 'אני' יותר מיחס ממנו וכו'. וברוך השם, את ה'אני' הזה אנחנו משתדלים להוציא, וכיצד? על-ידי שאצלנו, ברוך השם, מדברים רק מהקדוש-ברוך-הוא, וברגע שמכניסים בתוך החיים את הקדוש-ברוך-הוא, אין כבר המלה הזו: 'אני', געלם 'אני ואני', כל דבר 'אני' וכו'. 'יבנאל' בגימטריה אותיות: 'אני לא', עם הכולל; הינו עלי לשרש ממני את הכולל שאני הכל, אני ורק אני. וברגע שנכניס בעצמנו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, שאנו מאמינים בו יתברך, באל עולם, ממילא נאהב את הזולת.

אני רוצה שקהלתנו תהיה כלולה מכל עם ישראל: אשכנזים וספרדים בכלליות, וכן מכל גוני האשכנזים: ליטאים, חסידים, חסיד זה, חסיד אחר, הונגרים, פולנים, ירושלמים. ומכל גוני הספרדים: תימנים, תוניסאים, מרוקאים, מלוב, מהודו וכו' וכו', היכן שרק נמצא יהודי, שיהיה בקהלתנו. ובה נראה להקדוש-ברוך-הוא, שברוך הוא וברוך שמו, ישתבח שמו לעד ולנצח נצחים, יש לו קהלה בעולם, שיהודים יכולים להתאחד בה יחד, ולעזר זה לזה, וזה יקרב את הגאולה. ובפרט אם נבנה בית הכנסת, שנוכל להתפלל בו יחד, זה יהיה חדוש שבחדושים, ממש מעין בית-המקדש; כי בבית-המקדש לא יהיה מקום מיחד לתימנים, ומקום מיחד למרוקאים, מקום מיחד להונגרים, ומקום מיחד לפולנים, מקום מיחד לאשכנזים או לספרדים, לא יהיו כל השקרים הללו, כל מלות הגזענות תעלמנה, כל עם ישראל ביחד ישתוקק רק לראות את השכינה. ואיזה יפי הוא זה?! לזאת, אני מאד מבקש אתכם, באו ותעזרו לי לבנות קהלה קדושה כזו!

אף זה לעצמת זה ישנו הסמ"ך-מ"ם, ומהו? הקדוש-ברוך-הוא ברא מלאכי מעלה, וכל מלאך יש לו שליחות שלו, לסמ"ך-מ"ם יש שליחות שלו — לעשות פרודים בין נשמות ישראל, זה כל

הענין שלו — שעם ישראל יהיה מפלג ומפחד. ולדאבוננו הרב, הוא מצליח לעשות בינינו פרוידים, מכל מיני סבות, ובכל מיני הצדקות, כאלו לזאת — אין אמונת חכמים מספיק, ולאחרת יש יותר אמונת חכמים וכו' וכו', בכל מיני מחלוקות וחרחורי ריב נכנסו בינינו מפעם לפעם, אשר הכל מעשה סמ"ד-מ"ם לעשות פרוידים בינינו. כי הוא מאד מפתח אם תהיה קהלה קדושה כזו, שתתאחד יחד, ונראה דגמא לא רק בעולם הזה לכלל נשמות ישראל, אלא גם בפני מלאכי מעלה נהיה דגמא, שהנה, מה אתם המלאכים כל-כך מתפארים, הלא בשמים אין קנאה ולא תחרות ולא שום כבוד, המלאכים אינם מקנאים זה בזה, ואינם מתחרים זה עם זה, אלא לכל אחד יש השליחות שלו. אבל אם אנו נראה דגמא חיה של קהלה קדושה, שהבריות בה עוזרות זו לזו בכל המובנים, אזי לא רק לכל העולם הזה נוכל להתפאר: ראוי בנים שגדלתי, אלא אף לפני מלאכי מעלה נוכל להתגאות ולומר: אל תתפארו כל-כך מלאכים, שאתם חתיכות אש, ואינכם מקנאים זה בזה, אלא גם בארץ הגשמית והחמרית הזו, אף שאנו מלאי תאוות ומדות רעות, אף-על-פי-כן אנו שוכרים את מדותינו הרעות, ומשתדלים לעקר מאתנו את הגזענות והקנאה והשנאה, וחסים יחד.

ואומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה): כשם שאין פרצופיהם דומים זה לזה, כן אין דעותיהם שוות; לכל אחד יש פרצוף אחר, וזו גדלתו של הקדוש-ברוך-הוא, שבא בגשמיות, חמשה וחצי בליוני אנשים, וכל אחד שונה מזולתו, ואין אחד שיהיה שונה לרעהו. וזה בבני-אדם, אומרים חכמינו הקדושים, שגם בצומח, אם תשימו לב, כל אילן ואילן יש לו דמות וצורה אחרת מזולתו, וכן העלים — כל עלה ועלה שונה מחברו, וכל עשב שונה מרעהו, ואין יכולים להבין את זאת, ורק הבורא יתברך שמו יכול לברא כך את העולם, וזוהי גדלתו ורוממותו לאין שעור. הנה בשר ודם, להבדיל, עושה מטבע אחת של עשרה שקלים, ויכול לעשות מליוני מטבעות באותה צורה, אף אחד אינו יכול לעשות מליוני דמויות אחרות ושונות זו מזו, זהו בלתי אפשרי. ואם-כן כשם שפרצופי

הַבְּרִיּוֹת נִבְרָאוּ עַל יְדוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוֹנִים זֶה מִזֶּה, וְאֵין פְּרָצוֹף אֶחָד דּוֹמָה לַחֲבֵרוֹ, כִּף דְּעוֹתִיהֶם שׁוֹנוֹת. לֹא יִתְכַּן שְׁשָׁנִי בְּנִי-אָדָם יִחְזִיקוּ אוֹתוֹ דָּבָר. אָבֵל בְּשֶׁרֶשׁ הָאָמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּבְאָמוּנָה בְּצַדִּיקִים הֵם מֵאֲמִינִים וּמִחְזִיקִים אוֹתוֹ דָּבָר. לִכֵּן אֲסוּר לִילֵךְ וּלְחַתּוֹר תַּחַת מִישֶׁהוּ בְּטַעֲנָה — לְזֹאת אֵין אָמוּנָה מִסְפִּיק, מִמִּילָא מִתֵּר לְשִׁבְרָה וּלְבִזּוּתָהּ, חֵס וְשָׁלוֹם, אוֹ לִזֹּו אֵין דִּי אָמוּנַת חֲכָמִים, אֲזִי מִתֵּר לְחִרְפָּה וְכוּ'. מִהִיכֵן זֶה נוֹבֵעַ? מֵאוֹתִיּוֹת שֶׁ'קִּר': קִנְאָה, שֶׁ'נֶּאֱה, רִ'חֹוק, אוֹ רִיב, אוֹ רִ'צִּיחָה; הַכֹּל מִתְחִיל מִקְנֶאָה, הִיכֵן שֵׁישׁ רִיב, הִיכֵן שֵׁישׁ קִטְטָה, תִּדְעוּ לָכֶם, שֶׁזֶּה מִתְחִיל רַק מִקְנֶאָה. וְהַקְנֶאָה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, נִמְצְאָת יוֹתֵר בְּקָרֵב גָּשִׁים מֵאִשָּׁר אֲצֵל גְּבָרִים, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (מְגִלָּה יג.): אֵין אִשָּׁה מִקְנֶאָת, אֲלֹא בִּירוֹךְ חֲבֵרָתָהּ.

לְזֹאת, עַל הַנָּשִׁים לַעֲבֹד עַל עֲצָמָן יוֹתֵר לְשֶׁרֶשׁ מִהֵן אֵת הַקְנֶאָה, לֹא לִקְנֵא בָּאֵף אֶחָד, אֲלֹא לֵהִיּוֹת שְׂמִחוֹת בְּחִלְקָן, לִידַע שְׁאֵנִי הִכִּי מִצְּלִחַת, וּמָה שֵׁישׁ לִי זֶה הִכִּי טוֹב וְיָפֶה. וְאֵין דָּבָר בְּזֶה שֶׁלְּשָׁנִי יוֹתֵר טוֹב מִמֶּנִּי, זֹו כִּבֵּר קְנֶאָה וְיֵישׁ לַעֲקָרָה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁבַת קנב:): כָּל מִי שֵׁישׁ קְנֶאָה בְּלִבּוֹ — עֲצָמוֹתָיו מִרְקִיבִין; וְנִדְמָה שֶׁזֶּה לְאַחֵר הַמִּיתָה, אֵף לָאוּ! אֲלֹא עוֹד בְּחַיִּים חַיּוֹתוֹ הַקְנֶאָה מִרְקִיבָה עֲצָמוֹת הָאָדָם, וְהוֹרֶסֶת אוֹתוֹ לְגַמְרִי, עַד שְׁנַעֲשֶׂה חוֹלָה מִמֶּשׁ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּמִדְבָּר רבָּה, פֶּרֶשֶׁה ט', סִימָן ו'): וְאֵין קְנֶאָה אֲלֹא לְשׁוֹן כַּעַס; מִקְנֶאָה בָּא אַחֲרֵי-כֵן הַכַּעַס, שְׁנַעֲשִׂים כְּכַעַס עַל הַזּוּלָת, וּמִזֶּה בָּאָה אַחֲרֵי-כֵן שִׁנְאָה, וּמִהַשְׁנָאָה בָּא רִיב אוֹ רִחֹוק אוֹ רִצִּיחָה, אִשָּׁר אֵלוֹ אוֹתִיּוֹת שֶׁקֶר. הַמִּתְחִיל בְּקִנְאָה, וּמוֹבִיל לְשִׁנְאָה, וְהַתּוֹצֵאָה רִ'צִּיחָה, אוֹ רִ'חֹוק, אוֹ רִיב.

בְּכֹל שִׁנְאָה מִכְרָחָה לְהַכְנִס אִיזוֹ קְנֶאָה, וְאֵף שֶׁהַשְׁנָאָה בְּתַחֲלָה, אָבֵל הַקְנֶאָה מִסְתַּתֶּרֶת בֵּין הַש' לַר', הַקְנֶאָה מִסְתַּתֶּרֶת בֵּינֵינוּ, שְׂמִקְנֵאִים זֶה בְּזֶה — הֵהוּא מִצְּלַח אוֹ יוֹתֵר וְכוּ', לְהוּא טוֹב יוֹתֵר וְכוּ', וּמוֹצֵאִים שְׂתַפִּים לִקְנֶאָה, אִשָּׁר מִזֶּה בָּאִים לִידֵי שִׁנְאָת הַזּוּלָת, וְלִידֵי רִיב וּמִחְלָקָת וְרִחֹוק מִמֶּנּוּ, עַד שְׂבָאִים לִידֵי רִצִּיחָה, שְׂיִכּוּלִים לְשַׁפֵּךְ דָּמוֹ שֶׁל מִישֶׁהוּ, וְאֵף שֶׁלֹּא בַּפֶּעַל מִמֶּשׁ, אָבֵל הַלְבֵּנַת פָּנִים, הַשְּׁפָלוּת, בְּזִיוּנוֹת וְחִרּוּפִים, הֵם בְּכֹלל שְׂפִיכוֹת דָּמִים. אָבֵל אִם נִכְנִים

בְּנוּ רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִדְבָר רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יִפֹּל
כָּל הַשֶּׁקֶר, וְתִהְיֶה רַק אֱמֶת. וּמֵהִי אֱמֶת? אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן נא): אֱמֶת זֶה רַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(יִרְמְיָה י, י'): "וַהֲנִי"ה אֱלֹהִים אֱמֶת", עַל דְּבַר גִּשְׁמֵי יְכוּלִים לוֹמַר
שֶׁקָּרִים רַבִּים, עַל שֶׁלֶחֶן עֵץ יְכוּלִים לוֹמַר שֶׁאֵינָנו מַעֲזִין אֶלֶּא מִזֶּהָב,
אוּ מִנְחָשֶׁת, אוּ מִבְּדִיל, אוּ מִפִּלְסֶטִיק וְכוּ', כִּי שֶׁקֶר יֵשׁ הִרְבֵּה. אָבֹל
הָאֱמֶת הִיא אַחַת — שֶׁלֶחֶן עֵץ עִם אַרְבָּעָה רַגְלִים. כֵּן אוֹמֵר רַבְּנוּ
ז"ל, הַשֶּׁקֶר רַב הוּא, אָבֹל אֱמֶת זֶהוּ רַק אֶחָד, וּמֵהִיו? הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא. נִמְצָא, מִי שֶׁנִּכְלָל יוֹתֵר בְּאֶחָד, יוֹתֵר אֱמֶת נִכְנָסֵת בּוֹ.

לְזֹאת, אִם אֲנַחְנוּ נִכְלָל בְּאַחַדוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ
הַקְדוּשִׁים: אֵין יְשִׁיבָה לְמַעְלָה; שָׁם אֵין מְקוֹם לְשִׁכְתָּה, כָּלֵם עוֹמְדִים,
וְאֵין דְּחִיפּוֹת וְקִנְיָאָה. כִּי בִישִׁיבָה שִׁיכְתָּה קִנְיָאָה, לָמָּה זֶה יוֹשֵׁב לְפָנַי,
לָמָּה הֵהוּא בְּמִזְרָח וְכוּ', אָבֹל בְּעִמִּידָה אֵין שִׁיכְתָּה קִנְיָאָה וְכוּ', אֶלֶּא
כָּלֵם שׁוֹיִם וּמִסְתַּכְלִים הִיגוּרֵהֶן כָּלִפִּי מַעְלָה. כְּגוֹן: שְׁעוֹמְדִים פֹּה
בְּאַרְץ וּמִתְבּוֹנְנִים בְּשָׁמַשׁ, אוּ מִסְתַּכְלִים עַל הַשָּׁמַיִם, אֲזִי מִמִּילָא
שׁוֹכְחִים מִי עוֹמֵד לְפָנַי אוּ אַחֲרַי, כִּי עֲסוּקִים בְּהִתְבּוֹנְנוֹת לְמַעְלָה,
וְעַל-כֵּן אֵין רוֹאִים מִי נִמְצָא וְהִיכָן וּבִאֲיֻזָּה צִד וְכוּ', אֶלֶּא רוֹאִים רַק
רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת. לָכֵן אוֹמְרִים חֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: אֵין יְשִׁיבָה לְמַעְלָה,
לְמַעְלָה אֵף אֶחָד אֵינוֹ יוֹשֵׁב, וּמִמִּילָא אֵין שִׁיכְתָּה שָׁם קִנְיָאָה, כִּי כָלֵם
מִסְתַּכְלִים כָּלִפִּי מַעְלָה, לְהַשְׁתַּעֲשֹׁעַ בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמִלְכָּא. וְכֵן אֵין
תַּחֲרוֹת — וְכִי אֲנִי רוֹאֶה אֶת הַשָּׁמַיִם יוֹתֵר מֵאַחֵר? ! וְכֵן אֵין שִׁנְיָאָה
וְלֹא כְּבוֹד, כִּי כָלֵם רוֹצִים רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אִם הוֹלְכִים
בְּאַפֵּן הַזֶּה, זֹו נִקְרָאת אֱמֶת, וּמִמִּילָא נּוֹפְלִים כָּל הַשֶּׁקֶרִים, כָּל
הַגּוֹעֲנוֹת, כָּל הַשִּׁנְיָאָה, הַקִּנְיָאָה, הַרְשָׁעוֹת וְהַרִיב וְהַרְחוּק, וְאֲזִי —
אֵינוֹ קֹהֵלָה יִפֶּה תִּהְיֶה לָנוּ!

נִתְבּוֹנֵן בְּעֵתִים הַלְלוּ, כָּל-כֶּף הִרְבֵּה צְרוֹת יֵשׁ לָנוּ, אֲנָשִׁים
צְעִירִים נְחָלִים, יְלָדִים צְעִירִים נְחָלִים, לֹא עָלִינוּ. בָּאוּ נִתְאַחַד יַחַד,
וְנִאֲהָב זֶה אֶת זֶה, וְנִתְחִיל לוֹמַר תִּהְיִים יַחַד, וְלִהְתַּפְּלֵל יַחַד, וְלִשְׁמַח
יַחַד, וְלִשְׁמַע אֶחָד אֶת הַשִּׁנְיָה, כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ לוֹמַר מֵה שֶׁאֵין בְּשִׁנְיָה,
כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן לד), שֶׁכָּבֹל אֶחָד

יש נקדה אשר אין בחרו; כל יהודי הוא שליח בזה העולם להוציא מהכח אל הפעל שליחותו.

יבנאל זכתה, שברוך השם, יש בה כח עליון טמון מאד, יבוא היום ותתגלה גדלתה של יבנאל. והקדוש-ברוך-הוא עזר, שכל אלו אשר באו לגור פה ביבנאל, באו במסירות נפש הכי גדולה, עזבו את עירם, את משפחתם וכו' וכו', ובפרט עשר המשפחות הראשונות, הן היו ממש בודדות, והן תספרנה לכן מה קרה כאן, ומה עבר עלינו. והלואי הלואי, שיהיה משהו שיתחיל לכתב את כל השתלשלות המאורעות, וכל הצרות שהיו מנת חלקנו. הלואי והגברת ... תחיה, תעלה על הכתב את הדברים, אשר היא היתה מעוררת בהם, והיא יודעת בדיוק מה ואיך עבר עלינו, הן מבחינת החנוך וכו', הן מבחינת הדיור וכו' וכו', וכל מרירות הלענה ששבענו כאן מתחלה ועד היום.

פי עלינו לכתב ספר על "יבנאל". יבוא היום שיזכרו על "יבנאל", "יבנאל" תהיה עיר ואם בישראל! עיר גדולה, עיר ברסלב! ויכנסו לגור בה אלפי אלפים חרדים, אבל זה תלוי בכן, כפי ההתנהגות שלכן, אם תקבלנה את כל אחד בסבר פנים יפות, תעודדנה ותשמחנה ותחזקנה את כל אחד, זה יהיה כח המושך, משיכה תהיה ממילא, אבל אתן מצדכן תראינה, שלא תהיינה מגיעות. כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע'): יש בני-אדם, שעל-ידי מעשיהם ודבוריהם, גורמים לרחק מהצדיק; עליכן לזכר, אשר תהא פרנסה לכלן, אבל ראינה לא לרחק אנשים.

יש לנו ליל שמחה לנשים פעם בשבוע, ליל שלישי שנכפל בו כי טוב, וזה היום צריך להיות קדוש לנשות אנשי שלומנו, שכלן תבאנה ותתחזקנה יחד ותשמחנה יחד. אשר השמחה היא היסוד בעם ישראל, לכן אומרים בכל יום ברכה: "שלא עשני גוי". ברוך השם, איננו כגויי הארצות, אנו, ברוך השם, מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, שומרים שבת, אוכלים כשר, שומרים טהרת המשפחה, אבל צריכים לראות, שזר לא יכנס בשמחתנו. וזה לא נורא אם לפני

שְׁמַתְחִילִים אֶת עֶרֶב הַשְּׁמָחָה, יִהְיֶה שְׁעוֹר שֶׁל חֲצִי שָׁעָה, וַיִּשְׁמְעוּ דְּבָרֵי תוֹרָה, אֲמוֹנַת חֲכָמִים וְכו'.

אִי אֶפְשָׁר לְהַכְרִיחַ אֶת כָּל־ם שִׁיחֲזִיקוּ בְּאוֹתָהּ דָּעָה, אֲבָל לֹא לְהַלְבִּישׁ אֶת הַקִּנְיָה וְהַשְּׁנָאָה וְהַרְחוֹק וְהָרִיב, כְּאֵלּוּ מְקַנְאִים אוֹ שׁוֹנְאִים אֶת פְּלוֹנִית אוֹ אֶת אֱלִמוֹנִית וְכו' בְּשִׁבִּיל הַקְדָּשָׁה, זֶה שֶׁקָּרָא! וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּפְרָסְמוּ אֶת זֹאת, וּבִדְאִי מֶה שֶׁאֲנִי אוֹמֵר גַּם יִדְפָּס; אֲנִי רוֹצֶה לְהִרְאוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִתְבָּרֵךְ קִהְלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, שֶׁאֵין מֶה לְהַתְבַּיֵּשׁ בָּהּ, אֲנִי רוֹצֶה לְהִרְאוֹת לְמַלְאָכִים, הִנֵּה יֵשׁ לָנוּ פֶה בְּאֶרֶץ מְלָאָכִים הַמְחֲזִיקִים עֲצָמָם בְּיָחַד, וְאֵין יְשִׁיבָה, וְאֵין תַּחֲרוּת, אֵין קִנְיָה וְשְׁנָאָה וְכִבּוּד בִּינִיָּהֶם, כְּלָנוּ מְסַתְּכָלִים לְשָׂמִים, כְּלָנוּ מְסַתְּכָלִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִמִּילָא נִתְבַּטְּלוּת מֵאִתָּנוּ כָּל הָאֵי הַבְּנוֹת.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן מֵאֵד, חֲשַׁבְנָה מִחֲשָׁבוֹת אֵיךְ יְכוּלִים לְבָנוֹת יוֹתֵר אֶת הַקִּהְלָה, אֵיךְ יְכוּלִים לְשַׁפֵּר אֶת הַצְּנִיעוּת, אֵיךְ יְכוּלִים לְשַׁמֵּר יוֹתֵר עַל בְּנוֹתֵינוּ, שֶׁלֹּא תִלְכְּנָה לְבַד בְּלִילוֹת. וְהִנֵּה נִכְנָסוֹת עִתָּה עוֹד הִרְבֵּה מִשְׁפָּחוֹת, וְלִכְל אַחַת יֵשׁ דָּעָה מְשֻׁלָּה, אֲזִי אֲסוּר בְּאֲסוּר חֲמוּר לַעֲרוֹךְ בִּקְרָת עַל דָּעַת הַזוּלָת, כָּל אַחַת צְרִיכָה לְדַאֵג שִׁיְהִיָּה לָהּ שְׁלוֹם-בֵּית בְּבִיתָהּ הִיא, וְלֹא תִתְעָרֵב בְּעִנְיַי הַזוּלָת. הִבֵּה נִחֲזֵק אֶת הַזוּלָת! רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּשֵׁי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ח'), שֶׁהַתּוֹכַחָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ הִיָּתָה בְּבַחֲנִית (שִׁיר הַשִּׁירִים א, יב): "נִרְדִּי נִתֵּן רִיחוֹ", שֶׁהַכְּנִיס רִיחַ טוֹב בְּשׁוֹמְעִים, וְלֹא, רִחְמָנָא לְצֻלָּן, רִיחַ רַע, לֹאמַר לַזוּלָת: לָמָּה אַתָּה גִּרָאָה כָּךְ, מִדּוּעַ אַתָּה מְשַׁנָּה וְכו', זֶה כְּבָר נִקְרָא שְׁמִכְנִיסִים רִיחַ רַע. וְזֶה רַבְּנוּ ז"ל לֹא רָצָה. בָּאוּ נִסְתַּכַּל עַל הַצַּד הַחַיּוּבִי, וְנִבְרַח וְנִתְעַלַּם מֵהַצַּד הַשְּׁלִילִי, בָּאוּ נִחְדָּשׁ יְמֵינוּ כְּקֶדֶם. אֲנִי מִקְנִיה מֵאֵד שְׁעוֹד מַעֲט תִּכְנָסְנָה לְכָאן מִשְׁפָּחוֹת שֶׁל חֲרָדִים לְדַבֵּר ה', וְזֶה יִתֵּן רוּחַ חַיִּים בְּקִהְלָה.

וְכָל אֵלּוּ הַחֲזוֹנוֹת בְּתִשּׁוּבָה, עֲלִיָּהֵן לִידַע, שֶׁהֵן צְרִיכוֹת לְלַמֵּד הַלְכוֹת, כִּי בְּלִי הַלְכוֹת, הַתְּשׁוּבָה לֹא שׁוּה, כִּי אֵיךְ יְכוּלִים לְהִקְרָא בַּעַל תְּשׁוּבָה, כְּשֶׁלֹּא יוֹדְעִים הַלְכָּה?! טָהֳרַת הַמִּשְׁפָּחָה זֶה, רִחְמָנָא

לצלן, בכריתות. יש ענין של הרחקות, בשעצה שאשה אסור לה וכו',
אני אסור לה באסור חמור, וזה אסור פרישות, אשר יותר גרוע ויותר
חמור מלאכל חמץ בפסח ולאכל ביום פפור, שהן גם-כן בכריתות;
כי חולה — מתר לו לאכל ביום פפור, או חולה מתר לו לטל
תרופה בפסח, שיש בה תערובת חמץ (לא חמץ גמור, אך פשאין
רואים את החמץ בעין, אלא הוא מצוי בתערובת — מתר לחולה
לאכלו במצב של פקוים נפש); אבל בטהרת המשפחה, אין התר
פָּלַל וכלל! אם אינה טהורה וכו' וכו', אסור לגעת זה בזה, וזהו
חמור במאד מאד, ועל זה צריכים ללמד הלכות, ואם לא לומדים
הלכות — נכשלים. וכן בענין שבת, אשר הוא בסקילה, אם אין
לומדים הלכות, רחמנא לצלן, נכשלים בעון סקילה החמור, וכן
בבשר וחלב, מה מתר לאכל ומה אסור, וכיצד לבשל וכו', ולשמר
מאד על פשרות המאכלים. לכן כדאי לשמע מכל אשה שרק למדה
ויודעת ללמד, ואדרבה כדאי לשמע מכלן.

תצאנה מהקטנוניות שלך, מקטנות הדעת, שישנה רק אשה
או שמים שיכולות לדרש ולמסר שעור, אני רוצה שכלן תדברנה.
וכן דברתי עם הגברים, פעם פעמים ושלש, שכל אחד הגר ביבנאל
יסע נסיעות, וישא דרשות בכל עיר ועיר, וכן ידברו ברבים,
ויפרסמו את האמונה, את הקדוש-ברוך-הוא, את התורה והמצוות,
לחזק את עם ישראל, וכן אני מבקש את הנשים, מי שיש לה כח
לצאת ולדבר, ולקרב את עם ישראל אליו יתברך, שתצא ותדבר!
מי שיכולה לחזק ברבים — תבא עליה ברכה.

ועתה אספר לכם ספור מענין מאד. הרבנית ... תחי', באה אלי
לפני שנים, להתעניין בענינים פרטיים וכו', דברתי עמה כמעט שעה,
חזקתי אותה ועודדתי אותה שתצא מעצמה ותלך ותפרסם את
הקדוש-ברוך-הוא בעולם, ואמרה, שאין לה מה לדבר וכו', ונתתי
לה המון קונטרסים, ואמרה לי, שהחוברות הן החיות שלה, ואמרתי
לה: אם זו החיות שלך, למה לא תחיי את כל נשמות ישראל?!
ובזה נסתימה השיחה, ומאז לא שמעתי ממנה. אבל, ברוך השם,

אֲנִי רוֹאָה שְׂצִיטָה אוֹתִי בְּשִׁלְמוֹת, וְהִיא נוֹסַעַת הַיּוֹם מִקְצֵה הָאָרֶץ
וְעַד קֶצֶהוּ, הִיא הַיּוֹם אַחַת הַדְּרָשָׁנִיּוֹת הַכִּי מִבְּקָשׁוֹת.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ גַּם אֶתְכֶן, תַּעֲשִׂינָה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לֹא לְקַנֵּא
וְלֹא לְשָׂנֵא וְלֹא לְרִיב, וְלֹא לְרַחֵק אֶת אֶף אֶחָד, אֲלֵא פֶלֶכֶן תַּצְאָנָה
וּתְפַרְסְמָה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֶת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, אֶת הַצְדִּיק,
וְאֵל תִּקְנָאנָה זֶה בְּזֶה, וּמִמֶּילָא לֹא תִהְיֶה בִּינֵיכֶן שְׂנְאָה זֶה עַל זֶה,
וּמִמֶּילָא לֹא יִהְיֶה רְחוּק זֶה מִזֶּה, וְלֹא תִבְלִשְׁנָה זֶה אֶת זֶה, אֲדַרְבָּה!
תִּרְאִינָה לְכַבֵּד זֶה אֶת זֶה, וְאִם תַּצִּיטְנָה אוֹתִי בְּזֶה, אֵינְכֶן יְכוּלוֹת לְתַאֵר
וּלְשַׁעַר גְּדֹל הַנִּחַת-רוּחַ שֶׁתִּגְרַמְנָה לְבוֹרָא יִתְבַּרְךְ שְׁמוֹ.

כִּי אֲנִי רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת דְּבָר שֶׁלֹּא הִיָּה בְּעוֹלָם עַדְכֵּן, אֲנִי רוֹצֶה
לְהִרְאוֹת לְכֻלָּם, אֵיךְ עִם יִשְׂרָאֵל יְכוּלִים לְחִיּוֹת בְּיַחַד, בְּיֻדָּא
הַסֵּם"ף-מ"ם עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ לַעֲשׂוֹת פְּרוּדִים, אֲשֶׁר עַל זֶה אֲנִי שְׂבוּר
כְּחֶרֶס הַנֶּשֶׁבֶר, בְּאֲשֶׁר אֶתֶּן הִלְכָתֶן מִבֵּית לְבֵית וְהַצְלַחְתֶּן לְקִרְבֵּי אֶת
כֻּלָּם, וְהִרְשַׁע הָיָה הֵלֶךְ וְהִסִּיתָם כְּנִגְדֵנוּ, וְחִזְרוּ וְנִתְהַפְּכוּ לְחִיּוֹת כְּנִגְדֵנוּ.
אֲבָל הִנֵּה עֹכְשׁוֹ אֲנִי בְּחֶדֶשׁ אֶדָּר, חֶדֶשׁ הַשְּׂמִיחָה, חֶדֶשׁ שְׁהִמְן-עֲמָלָק
נָפַל בְּנִפְּלָה אַחֵר נִפְּלָה, וְעַל-יָדֵי מִי? עַל-יָדֵי אִשָּׁה, עַל-יָדֵי אֶסְתֵּר
הַמִּלְכָּה! הֵמֶן הִרְשַׁע אָמַר (אֶסְתֵּר ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּנֵי
וּמִפְּנֵי", וְאֶסְתֵּר אָמְרָה (שָׁם ז, טז): "לֵךְ כָּנֵס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים".

לְזֹאת, הִבֵּה נִתְחִיל בִּיבְנָאֵל, הִבֵּה נִרְאָה דְּגָמָא מִהַלִּילָה הָיָה אֶתֶּן
מִשְׁלִימוֹת זֶה עִם זֶה, וּמִתְחַבְּרוֹת זֶה לְזֶה. מִסְפִּיק הַקְנָאָה וְהַשְׂנָאָה!
מִסְפִּיק הָרִיב וְהִרְצִיחָה! תִּאֲהַבְנָה זֶה אֶת זֶה! וְאִם נִתְאַחַד בְּיַחַד, שׁוּם
הֵמֶן-עֲמָלָק לֹא יוּכַל לָנוּ.

וְאֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶן מָאָד, בְּלִיל הַשְּׂמִיחָה תִּשְׁמַחְנָה מָאָד מָאָד, אֲבָל
לֹא סֵתָם שְׂמִיחָה, אֲלֵא 'מִשְׁנֵה פְּרִילִיךְ', וּבִפְרִט בְּחֶדֶשׁ אֶדָּר, וּכְדָא
מָאָד אִם תִּשְׁמַעְנָה שְׁעוֹר מִהַגְבֵּרְתָּ ... תִּתְּחִיָּה כְּחִצִּי שְׁעָה קֶדָם לִיל
הַשְּׂמִיחָה, דְּכִרֵּי תּוֹרָה אֵינָם צוֹרְמִים בְּאֲזַנֵּים, חֵס וְשְׁלוֹם. תִּרְאִינָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵתֶן חִיּוֹת בְּאַהֲבָה, בְּאַחֲוָה וּבִרְעוּת. וְכֵן בֵּין
הַמּוֹרוֹת שֶׁתִּשְׁוֹר אַחֲדוּת וְאַהֲבָה. דִּי לְקַנְאָה וְלִשְׂנָאָה! כִּי הַבְּנוֹת
רוֹאוֹת אֶת זֹאת, וְזֶה מִשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶן לְרַעָה. אֵין לוֹמַר: "אֲנִי יְכוּלָה

לְסַבֵּל אֶת פְּלוֹנִית" וְכו', כִּי אִזְּכָר גַּם מִן הַשָּׁמַיִם אוֹמֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאִינוּ יָכוֹל לְסַבֵּל אֶתְכֶן, חֵס וְשָׁלוֹם.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁכָל אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אִתְּכֶן יִכְנָס בְּלִבְכֶן, וְזֶה רְצוֹנִי — רַק לְהַחֲדִיר בְּנוֹ אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹאֵהֵב אֶת הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְנִמְסָר נַפְשֵׁנוּ אֶל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִיךָ? עַל-יְדֵי אַחֲדוּת וְאַהֲבָה שֶׁתִּשְׁרַר בֵּינֵינוּ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ בְּתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי, שְׂאִנִּי מִבְּקֵשׁ וּמִתַּפִּלֵּל בְּעַד כָּלֶכֶן, שֶׁתִּזְכְּינָה לְהַצִּלָּה רַבָּה וּלְנִחָת מִהַלְדִּים, וְכָל הַדְּבוּרִים שֶׁדִּבַּרְנוּ יִכְנָסוּ עִמָּךְ בְּלִבְכֶן, וְתִצְיַתְנָה לָהֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶן בְּרַכָּה וְהַצִּלָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקיא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, ט' אָדָר ה'תשנ"ט.

שָׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גִּרוֹ יֵאִיר.

פֶּה תִקְבֹּל כְּמָה מִכְתָּבִים לְמִסֵּר אֶת זֶה לִיעֲדָם. וְכֵן רְצִיתִי מְאֹד מְאֹד שֶׁתִּצְלַם אֶת הַמִּכְתָּב כָּלְלִי לְנָשִׁים וְתִמְסֹר אֶת זֶה בְּשִׁבְתְּךָ, וְתִצְרֹף אֶת הַמִּכְתָּב כָּלְלִי הַזֶּה לְנָשִׁים.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַטְרָחָה שֶׁאַתָּה טוֹרֵחַ בְּשִׁבְלִי, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּאַמַּת תִּזְכֶּה לְרוֹוֹת רַב נִחַת מִלְדִּיךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַקֵּר הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא רַק הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תַּפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאִנִּי מִבְּקֵשׁ וּמִתַּפִּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתִּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלָּה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקיב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, ט' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, הרב ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממך איך שאתה מחזק את עצמך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אתה צריך ומכרח ללמד עם אנשי
שלומנו היקרים הלכה, כי אצל רבנו ו"ל היה למיד הלכה עקר גדול
ויסוד ביהדות, ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם ללמד הלכה
עם אנשי שלומנו, ותתאזר עם מדת עזות ועקשנות דקדושה, ואל
תתפעל משום ברירה שבעולם, והעקר תלמד הלכה, והקדוש-ברוך-
הוא בודאי לא יעזב אותך.

עכשו נכנס ימי פורים הקדושים, כדאי ללמד הן עם הגברים
והן עם הנשים הלכות פורים, ואחר-כך יש ללמד אתם הלכות פסח,
והעקר תהיה חזק בזה, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שנשמע ונתפטר
בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקיג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, ט' אדר ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

קבעתי שחצי שעה לפני ערב השמחה, ש... תחיה תגיד שעור,
ומי שאינה רוצה לבוא שלא תבוא, אבל לא יכולים לרחק אשה על

לא דָּבַר, וְאָפְלוּ שֵׁשׁ טַעֲנוֹת וּמַעֲנוֹת עָלֶיהָ וְכוּ', אָסוּר לַעֲשׂוֹת
אֲגִדּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי רוֹצֶה לַעֲקֹר דָּבַר זֶה, וְלִכְּנֹן אֲנִי לֹא מִבִּין לָמָּה
אֶת מִקְשָׁרֶת אֶל הַבֵּית-סֵפֶר אֶת הָעֵנָן שֶׁל הַשַּׁעוֹר שָׁלָה, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
אֵיזָה קֶשֶׁר יֵשׁ בֵּין אֶחָד לַשְּׁנֵי?! וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, הָעֵקֶר תִּמְשִׁיכִי לְנֵהֵל אֶת הַבֵּית-סֵפֶר בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, וּתְעוּדָדִי אֶת הַמּוֹרוֹת לְחֻזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אֶת הַתְּלַמִּידוֹת,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכָךְ תָּמִיד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחֵי דְרָכָךְ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקיד.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצוּהָ, ט' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בַּעֲנֵן הָעָרֵב שְׂמֵחָה, קִבַּעְתִּי שֶׁהַשַּׁעוֹר לְנָשִׁים יִהְיֶה חֲצִי שָׁעָה
אוּ שְׁלֹשֶׁת רְבָעֵי שָׁעָה, וּבִדְיוּק בְּתַשֵּׁעַ וְחֲצִי שְׁיִתְחִיל הַלֵּיל שְׂמֵחָה,
כִּי עַד אִזּוֹ הַנָּשִׁים טְרוּדוֹת עִם הַיְלָדִים בְּבֵית הַרְאוֹת שְׁיִישְׁנוּ, וְלִכְּנֹן
אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ לָמָּה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת עֵסֶק מְכֹל הַשַּׁעוֹר, הִיא תִּתְחִיל
לְלַמֵּד מִרְבַּע לְתַשֵּׁעַ עַד תַּשֵּׁעַ וְחֲצִי, וּבִדְיוּק אִזּוֹ יִתְחִיל הַלֵּיל שְׂמֵחָה,
וְלֹא כְּדָאִי בְּשׁוֹם פָּנִים וְאִפֵּן לַעֲשׂוֹת אֵילּוּ מְרִיבוֹת וּמִחְלָקֶת, וּמִי
שְׂאִינָה רוֹצֶה לְבֹא שְׁלֹא תִבּוֹא, אֲבָל לֹא יְכוּלִים לְהַכְרִיחַ נָשִׁים
אַחֲרוֹת שְׁלֹא תִבְּאֻנָּה, וּבִכְלָל אֲנִי רוֹצֶה לַעֲקֹר אֶת הַשְּׁנָאָה וְהַקְנָאָה
שֵׁשׁ בִּינִינוּ, כִּי רַק בְּזֶה תְּלוּיָה כָּל הַגְּאֻלָּה.

רְאִי לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְסַפֵּר לוֹ כָּל מַה שֵׁשׁ לָךְ

על הלב, והקדוש-ברוך-הוא ימשיך לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקטו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, ט' אדר ה'תשנ"ט.

שלום רב אל נשות אנשי שלומנו הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד.

באתי לבקש אתכן מאד, שבכל ליל שלישי חק ולא יעבר תעשו ליל שמחה, ואני מאד מבקש, שכל נשות אנשי שלומנו תתקבצנה אז, ותרקדנה ותשמחנה ותעשינה תכנית, ולפני זה יהיה שעור של הגברת ... תחיה, ומאד רציתי שהשעור יתחיל בשעה שמונה ארבעים וחמש עד תשע וחצי בדיוק, ואז יתחיל הערב שמחה, ומי שאינה רוצה לבוא לשעור מאיזו סבה — שלא תבוא וכו', אבל לא לעשות שום מריבות, וזכרו היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות יג:): לא תתגודדו — לא תעשו אגדות אגדות; ואני רוצה לעקר את הקנאה והשנאה מבינינו, אני רוצה לראות שתהיה בינינו רק אהבה ואחווה, ולכן השעור יהיה שלשת רבעי שעה או חצי שעה, ובדיוק בתשע וחצי להתחיל את התכנית והליל שמחה, כי אני רוצה להראות להקדוש-ברוך-הוא, שתהלה לאל, יש לו קהלה אחת בעולם, שאין בה קנאה ואין שנאה, ואין לשון-הרע, ואין רכילות, ואין ליצנות, ולא מדברות אחת על השנייה, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכן, עכשו בחדש השמחה השתדלנה מאד להיות בשמחה, ובזכות השמחה נזכה למחוק את קלפת המן-עמלק, שזה המריבות והספקות והקרירות, ונזכה להיות דבקים בחי החיים בו יתברך.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקטז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה, ט' אדר ה'תשנ"ט.

שלום רב אל ... תחיה.

מאד מאד אני מבקש אותך, שבכל יום שלישי לפני הערב שמחה, שתלמדי עם נשות אנשי שלומנו חצי שעה, או שלשת רבעי שעה הלכות, כי זה מאד מאד נצרך יותר ממוסר וכו', ומשאר דברים וכו', כי אלו שחזרות בתשובה פשוט אינן יודעות הלכה, והדברים הכי פשוטים שאצלנו יודעים בני שבע, שמונה, הן צדין לא יודעות, ולכן מצוה גדולה לדבר הלכות, ולתבל את ההלכות עם ספורים, וזה ימשך את הנשים, וזה מאד מאד חשוב מכל הלמודים.

נא ונא ראי להתחזק ולא להשבר משום דבר שבעולם. רציתי שהערב שמחה יתחיל בתשע וחצי, ולכן מי שלא באה לשעור שלך, אל תשימי לב, את תמשיכי לדבר, כי אני מאד רוצה שתדברי, ואסור לך להתבלבל משום דבר שבעולם, ורק על ידי זה תצליחי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בדרך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקיז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תרומה, ט' אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... ו... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

אֲשֶׁר כֹּז תְּקִיחַ בְּנַחֵל שִׂיא

מָה אָמַר לָכֶם ! גִּדְּל הִיפִי שֶׁל הֶבֶר-מִצּוֹה שְׁעִשִּׁיתֶם, אֵין לְתֹאֵר
כָּלֵל, מִמֶּשׁ חֲתָנָה וְכוּ', יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֻזְכָּה לִהְיוֹת גַּם
בְּחֲתָנָה שֶׁל בְּנֶכֶם, גֵּרוֹ יֵאִיר, וְשֶׁל כָּל יוֹצְאֵי חֻלְצֵיכֶם.

נָא וְנָא רְאוּ לְשִׁמְחָה, וּבִפְרֹט עֲכָשׁוּ בִימֵי אֲדָר הַקְדוּשִׁים, שֶׁהוּא זְמַן
שְׁמִיחָה תִשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד שִׁיְהִיָּה רַק שְׁמִיחָה בְּבִיתְכֶם, וְאוֹיְרָה שֶׁל רְגִיעָה
וְסִבְלָנוּת, וְאַל תִּתְעַצְּבוּ אֶחָד עַל הַשָּׁנִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר,
שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּדַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֲדֵכֶם, שֶׁתַּצְלִיחוּ בְּדַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תְּקִיחַ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תְּצִוָּה, ט' אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

דִּבְרָתִי עִם הָאָמָא תַּחֲיָה, וְסִפְרָה לִי שְׁמִצִּיעִים לָךְ בְּחוּר טוֹב
וְרָא שְׁמִים, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׁמִיחָה, וּמִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁיֵּצֵא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעֵל, וְתִבְשְׂרֵי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק לְגֹמֵר אֶת הַבְּגָרוֹת וְהַהוֹרָאָה, וְתַצְלִיחִי בְּחַיִּיךָ.

נָא וְנָא אֵל תִּבְלָבְלִי אֶת עֲצָמֶךָ מִשּׁוּם דְּבָר שְׁבַעוּלָם, כִּי זֶה עָקֹר
הַצְלָחַת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מֵאַף אֶחָד, וְאִם תִּלְכִּי בְּצוּרָה
כְּזֹאת, אֲזִי כָּל הַחַיִּים שְׁלֹךְ יִהְיוּ קָלִים וְנִעְיָמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֲדֵכֶם, שֶׁתַּצְלִיחִי בְּדַרְכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כז תקיט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תַּצְוָה, ט' אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מָה אָמַר לָךְ! לְבִי נִקְרַע לַגְזָרִים מְרֵב צֶעַר, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנִי
הֵייתִי הַשְׁדָּכָן, וְאִיךָ יִכּוּלוֹת לִהְיוֹת בֵּינֵיכֶם כָּל-כָּךְ הַרְבֵּה מְרִיבוֹת,
לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, תַּעֲשֶׂה לְמַעַן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֹמֵר (שְׁבַת
קטז): יִמָּחֶה שְׁמִי עַל הַמִּים וְכו', הַעֲקָר לֹא לְהַתְגַּרֵּשׁ, בּוֹדֵאי הַטַּעֲנוֹת
שְׁלָךְ צוֹדְקוֹת, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה מָה שְׁתַּעֲשֶׂה הַעֲקָר לֹא לְהַתְגַּרֵּשׁ,
חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי לָמָּה לָךְ לִהְיוֹת עוֹד פֶּעַם פֶּלֶג גּוֹף, הֲלֹא הַתְגַּרְשָׁתְךָ
כָּבֵד פֶּעַם אַחַת, וְלָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת גֵּרָשִׁים וְכו' לְהַתְגַּרֵּשׁ
פֶּעַמִּים?! לְזֹאת תַּעֲשֶׂה מָה שְׁתַּעֲשֶׂה, בְּאִפְּן שִׁישְׁרָה שְׁלוֹם בֵּינֵיכֶם,
כִּי שְׁמוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — שְׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לְדִבְקֶךָ אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֶפְלוּ
שְׁאֵתָה מְרִגִּישׁ שְׁאֵתָה הַכִּי רְחוּק וְכו' וְכו', וְעוֹבֵר עָלֶיךָ מָה שְׁעוֹבֵר,
צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קִטְנוֹת וּמִכְאוֹבִים, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׁבַעוּלָם לְבָרִחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּלְהַתְחַזֵּק, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֵתֵר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב.
וּבִאֲמַת הַשֵּׁם שֶׁל הַתְּשׁוּבָה הוּא שֵׁם אֱהִי"ה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל
(לְקוּשִׁי-מִוֵּה"ז, חֶלֶק א', סִימָן ו'); וְיֵשׁ לוֹמַר, כִּי אֱהִיָּה הוּא עַל שֵׁם שְׁאֲנִי
רוּצָה, וְזֶה סוֹד הַתְּשׁוּבָה, אֲנִי רוּצָה מַעֲכָשׁוּ לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂי אֶפְלוּ
שְׁאֲנִי עֲדִין מִנְּחָ בַּעֲמָקָא דְתַהוֹמָא רַבָּא, וּמִלְכָּלָךְ בַּחֲטָאִים וְעוֹנוֹת,
עִם כָּל זֹאת יֵשׁ לִי רְצוֹן לְחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, לְזֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל
מִינֵי מֵאֲמָצִים שְׁבַעוּלָם לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֶף-עַל-פִּי שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ,
שְׁקָשָׁה לָךְ לִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה, עִם כָּל זֹאת תִּמָּסֵר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְתִצָּא בֵּין הַהָרִים וְתִתְבַּדֵּד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה
לָךְ טוֹב בְּזֶה וּבְכָא לְנִצָּח וְנִצָּחִים.

אֲשֶׁר כֹּז תִּקַּב — כֹּז תִּקְבֵּא בִּנְחָל שִׁיג

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, אֵל תִּתְגַּדֵּשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאַפֵּן, וְאִז תִּרְאֶה שְׂיֵהִיָּה
לָךְ בֶּן זָכָר, שְׂיֵאִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתוֹרָה וְיִרְאֵת שָׁמַיִם.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּקַּב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ב אָדָר ה'תשנ"ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מָאֵד, ר' ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַשְּׂדֻכְנוּת וְכו', לֹא רוֹאִים אוֹתוֹ וְכו', לֹא שׁוֹמְעִים אוֹתוֹ
וְכו', לֹא קִבְּלָנוּ כָּלוּם וְכו', וְחָבַל שְׂאֵתָה לֹא לְקַחְתָּ מִמֶּנּוּ אִז דְּמִי
שְׂדֻכְנוּת, וְאֵתָה יָכוֹל לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ עֲבוּרָךְ, לֹא גִרְאָה לִי שֶׁהוּא יִתֵּן
לְמוֹסְדוֹת שָׁלָנוּ, אֲלֵא אִם אֵתָה תוּכַל לְהַשְׁפִּיעַ עָלָיו, אֲבָל אֲנִי בְּעֶצְמִי
לֹא שָׁמַעְתִּי מִמֶּנּוּ שׁוּם דָּבָר.

רְאֵה לְהַתְחִזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְסָנִים שְׁבָעוֹלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְקַנָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת
מְשֻׁמָּחוֹת, וְהַסָּמ"ך-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, תִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה עֲכָשׁוּ
בְּאֶדָר, וְנִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים מָאֵד, בְּזִכּוֹת הַשְּׁמִיחָה וְהַאֲחֻדוֹת שְׂתִּהְיֶה
בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּז תִּקְבֵּא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִאשׁוֹן לְסֹדֶר פִּי תִשָּׂא, י"ב אָדָר ה'תשנ"ט.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרֵב ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

לִנְכוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאֵד שְׂמִיחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

אודות שלום-בית בין הזוג, בודאי אם אתה יכול לטפל בזה, אין למעלה מזה, כי אשרי מי שעוסק בשלום-בית. אני מקווה מאד להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה, ונזכה ונתבשר תמיד בשורות משמחות, ונראה ישועות גדולות בקרוב מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקכב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא, י"ב אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו ויירדפו אל כלליות נשות אנשי שלומנו היקרים, "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הונ"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד, וישמרן ויצילן מכל צרה וצוקה, מפל גגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהן, אמן.

הנה נכנס פורים. על פורים כתוב בתקונים (תקוני זהר נז:), שהוא יותר גדול מיום הפורים, מדוע? כי יום פורים נקרא כפורים, הינו שפורים יותר גדול ממנו. ונשאלת השאלה, איך יתכן?! הלא יום פורים, הקדוש-ברוך-הוא מוחל בו את כל העוונות של כלל נשמות ישראל, ועצומו של יום מכפר, עם כל זאת אומרים שיום פורים הוא כ-פורים, ופורים גדול הרבה יותר? אלא ההסבר הוא כך: בפורים זכינו לתלות את המן-עמלק, שזו הקלפה הכי קשה; כי מאז שעם ישראל יצאו ממצרים, כבר נטפל אליהם עמלק, שהיא קלפת הליצנות, כמאמרם ו"ל (מדרש שמואל יב): "לץ תכה" — זה עמלק, כי כל ענין עמלק — לעשות ליצנות. הסמ"ך-מ"ם מאד שונא את רבנו ו"ל, ועושה כל מיני פעולות שבעולם לכסות ולהעלים ולהסתיר את רבנו ו"ל, וכמו שספר רבנו ו"ל בספורי-מעשיות, מעשה ז', מהזבוב והעפכיש, שקדם שירדה נשמת רבנו

ו"ל לזה העולם, הסמ"ך-מ"ם בא ולא נתן שתדך הנשמה, אמרו לו, שהנשמה הזו מכרחה לרדת, ואתה תמצא לה עצה מה לעשות, אזי יצא, ויחזור עם איזה זקן וצחקו; הינו שמצאו כבר עצה נגד רבנו ו"ל, וימיה? שיצחקו ממנו, וכל הענין של רבנו יהיה ללעג ולקלס.

ועל-כן אנו רואים, שהסמ"ך-מ"ם עושה צחוק, וזה לעמת זה של רבנו ו"ל — זוהי ליצנות. כי הענין של רבנו ו"ל זוהי תמימות עמקה — עמק עמק מי ימצאנו, כי כל ענין רבנו ו"ל — לסלק את הדעת והשכל והחכמה, ולדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, בלי שום חכמות, אמונה פשוטה בו יתברך, וככל שאדם מדבר יותר אל הקדוש-ברוך-הוא, נחנקת בו יותר אמונה, ואמונה לא יכולה ללכת ביחד עם ליצנות. בשביל זה הקן-עמלק פחד מאד מהצדיק האמת, ממרדכי, כמו שכתוב (אסתר ה, יג): "וכל זה איננו שזה לי בכל עת אשר אני רואה את מרדכי היהודי" וגו' — פשראה את מרדכי לא משתחוה לו, אזי חרה לו מאד. ואנו עדים למציאות זו, אשר יש רשעים ארורים, שהם מזרע עמלק, ורוצים רק שישתחוו להם ויחנפו אותם, אבל מי שיש לו אמונה ברוך ומזככת בו יתברך, אינו משתחוה ואינו נכנע לאף אחד, כי יש לו אמונה רק בו יתברך, ואין לו שום שיכות לשום אחד בעולם.

וזה הענין של יום הפורים, שאז מגלים את הקדוש-ברוך-הוא, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את עולמו בהשגחה פרטית, דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. לכן אומרים חכמינו הקדושים (ברכות נח.): "ולך הוי"ה הממלכה" (דברי-הימים א' כט, יא) — זו מלחמת עמלק; בזה שמגלים את הקדוש-ברוך-הוא, בזה לוחמים בעמלק. כי הסמ"ך-מ"ם אינו יכול לסבל פשיהודים חוזרים בתשובה, ויש אחדות ואהבה בין נשמות ישראל, בשביל זה צעק (אסתר ג, ח): "ישנו עם מפזר ומפזר בין העמים", הינו שרצה לעשות פרודים בין נשמות ישראל, כי כל כח הסמ"ך-מ"ם זהו הפזר ומשל.

ואנחנו עדים פה ביבנאל, איך שהוא עמל קשה מאד, העקר להפריד בין התושבים, לחרחר ריב ביניהם, כדי שיוכל למשל עליהם ולכפות דעתו. ומי לחמה נגד המן-עמלק? אסתר המלכה, שאמרה למרדכי (שם ד, טז): "לך כנס את כל היהודים", לך ותקבץ את כל עם ישראל יחד; כי כל ענין אסתר היה אחדות ואהבה. ואם-כן כל ענין גם פורים היה על-ידי אשה, על-ידי אסתר, ואף המגלה נקראת על שמה — מגלת אסתר, כי כל הנסים נעשו על ידה, כי לאשה יש כחות בלתי רגילים.

לזאת אבקש את כלכן, הנה עכשו נכנס היום הקדוש, יום אחד בשנה, שצריכים להיות שמחים בו בשמחה עצומה, והשמחה הזו תמשך על כל השנה. אזי עליכן להתלכד ביחד, ולקבל על עצמכן להיות באהבה ובאחווה, ואחת תעזור לשניה במה שרק יכולה. ואנחנו מברחים לראות, שהקהלה שלנו תתאחד יחד, ולא תהיה שום קנאה ושום שנאה בינינו. עלינו להתחזק מאד, שלא תהיינה קבוצות קבוצות, פרושים ופלגים, כי כך אומרים חכמינו הקדושים (יבמות יד.): "לא תתגודדו" — לא תעשו אגדות ואגדות; מאיזו סבה שרק תהיה, לכלנו יש רק פונה אחת — להתלכד יחד, להראות להקדוש-ברוך-הוא, שיש לנו קהלה מיחדת במינה בכל העולם כלו, אין אצלנו גזענות, אין אצלנו שנאה וקנאה וריב — שהכל שקר, אלא כלנו רוצים לעשות רצון הקדוש-ברוך-הוא.

אבל אני מבקש אתכן מאד, שתעזרו לי בשלש בחינות: א. תשתדלו להשלים ביניכם, שלא תהיה קנאה ושנאה בין אשה לרעותה. ב. תעזרו לי לחנך את הילדים — הבנים והבנות לאמונה פשוטה בו יתברך. וכן תחדירו בתלמוד-תורה ובכית-ספר, שיהיו רק דבורי אמונה והשגחה, לידע שאין שום מציאות, לא עולם הזה ולא עולם הבא, אלא הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, וברגע שנגדבר עם הילדים רק מהקדוש-ברוך-הוא, אזי יתגלה אשר העולם הזה והעולם הבא גם יחד מיחדים באחדות אחת, ואין פירוד ביניהם, אין מציאות כזו, כי בלי הקדוש-ברוך-הוא אין עולם.

וְזאת עלינו להחדיר היטב בילדים, וכן צריכים לדבר בבית — האשה צריכה לדבר עם בעלה והילדים רק מהקדוש-ברוך-הוא, השיחה תהיה רק ממנו יתברך, בזה מוחקים את עמלק, שכל ענינו להכניס ספקות — "היש הוי"ה בקרבנו אם אין" (שמות יז, ז), ליצנות. וכך אומרים חכמינו הקדושים (פסיקתא רבתי): כל זמן שזרע עמלק קיים, ברכיול הפנים מכסות, נעקר עמלק מן העולם — נתגלה הפנים; הינו כשאנחנו מדברים תמיד מהקדוש-ברוך-הוא, זה נקרא גלוי פנים, שאנחנו מרגישים את השכינה, שהשכינה שורה בינינו, ואז נמחק עמלק וזרעו, ומי זרע עמלק? בכל דור ודור מי שרק עושה ליצנות מהצדיק, מי שרק רוצה להפריד בין נשמות ישראל, הוא מזרעו של עמלק, כי המן-עמלק אינו יכול לסבל שיש אחדות ואהבה בין עם ישראל, ויש ביניהם אמונה פשוטה ומתלפדים יחד, ואזי מתלוצץ ממרדכי הצדיק. והתקון — ודיקא על-ידי אסתר, שהיתה אשה, ומסרה נפשה, ואמרה למרדכי הצדיק: "לך פנס את כל היהודים", הינו הנשים צריכות לדאג, שתהיה אהבה ואחדות בקהלתנו. ודיקא על-ידי-זה יאירו הפנים של הקדוש-ברוך-הוא עלינו. ובזה נמחק את זרעו של עמלק, שלא תהיה שום שליטה לסמ"ך-מ"ם עלינו.

ג. רציתי מאד מאד שפעם בשבוע תעשו כל השנה ליל שמחה, אבל לא להתחיל מאחר, אלא מה שיותר מקדם, כדי שפולן תוכלנה לבוא. ובליל שמחה זה רציתי מאד, שפולן נשות אנשי שלומנו תבאנה פעם בשבוע להתאונן ולשוחח זו עם זו, ובעת השמחה, אז תרגשנה איזו אשה נמצאת בצער, ותוכלנה לדובב את לבה, ולהודיע מה הצער שלה, ובמה יכולים לעזור לה. ואם אינכן יכולות לעזור, לכל הפחות תראינה לכתב לי תכף-ומיד, כדי שאני אפתור את הבעיה, כי רציתי שיהיה טוב לכלן. וכן אם מישהי לא באה בליל השמחה, תראו לברר מדוע לא באה וכו', ובזכות שתהיינה יחד בשמחה, נזכה למחק לגמרי את עמלק, ולחנך את ילדינו בקדשה ובטהרה כרצונו יתברך.

עתה אבקשכן מאד מאד. מצוות הפורים חשובות מאד, מתנות

לְאֲבִיּוֹנִים וּמִשְׁלֹחַ מְנוֹת. מִתְּנוֹת לְאֲבִיּוֹנִים הֵינוּ, אִם יוֹדְעִים שְׁלֹאֲחַד
 אֵין, צְרִיכִים לַעֲזֹרוֹ, וְהַעֲקָר בְּמִתְּנוֹת לְאֲבִיּוֹנִים, אֲשֶׁר בְּזָה שְׁעוֹזְרִים
 לְזוּלָּת, אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי רוֹאֶה שְׁאַתֶּם עוֹזְרִים זֶה לָזֶה,
 אֲזִי אֶעֱזֹר לָכֶם. כִּי אֶצֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב
 כְּשִׁיהוּדֵי עוֹזֵר לַשֵּׁנִי. וּכְמֵאמָרָם ו"ל (יִלְקוּט הוֹשַׁע, רַמְזוֹ תַּחֲקֻמָּב): אָמַר
 הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חָבִיב עָלַי חֶסֶד שְׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לָזֶה, יוֹתֵר
 מִכָּל הַזֶּבַח שְׂזֻבַח לִפְנֵי שְׁלֹמֹה. הַחֶסֶד שִׁיהוּדֵי עוֹשֶׂה עִם זוּלָּתוֹ, מְאֹד
 חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ. לְזֹאת, אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, תַּעֲשִׂינָה חֶסֶד,
 מִתְּנוֹת לְאֲבִיּוֹנִים, לַעֲזֹר לְמִי שְׁנֹצְרָךְ. וְכֵן מִשְׁלֹחַ מְנוֹת, כָּל אַחַת
 מִחִיבָת לַתַּת שְׁתֵּי מְנוֹת לַשֵּׁנִי אֲנָשִׁים. וְצְרִיכִים לְהַרְגִּיל גַּם-כֵּן אֶת
 הַיְלָדִים, שְׂיֻכְלוּ לָקִים אֶת הַמִּצְוָה הַזֶּה.

וְעַל כָּלֶם — הַשְׁמָחָה בְּפוּרִים, אֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַשְּׂנֵה תִּהְיֶה שְׁמָחָה
 עוֹבֶרֶת כָּל הַגְּבוּלוֹת, וְתַעֲלֶה הַשְׁמָחָה עַל גְּדוּתֶיהָ, לֹא לְהַתְּבַיֵּשׁ מֵאֵף
 אֶחָד, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, אֵין לָנוּ מִמִּי לְהַתְּבַיֵּשׁ, הַשְׁמָחָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת
 כָּל-כָּף גְּדוּלָּה שְׁלֹא גִדַּע הַהִפְרָשׁ בֵּין בְּרוּךְ מְרַדְּכִי לְאִרְזֵי הָמָן; הֵינוּ
 הָמָן הַרָשָׁע רַק מְקַלֵּל, וּמְרַדְּכִי רַק מְבָרֵךְ, וְצְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל
 כְּזֶה, שְׁלֹא גִדַּע בֵּין מְרַדְּכִי וְהָמָן, הֵינוּ שְׂנֹדַע שֶׁהַכֹּל מֵאֵתוֹ יִתְבָּרֵךְ.
 וְפֹה תִּהְיֶה עִיר עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ו"ל עַל אֶפֶס וְחִמְתָּם שֶׁל מִתְּנַגְּדָנוּ. אֲבָל
 זֶה תִּלּוּי כְּפִי הַתְּפִלוֹת שְׁלָכֶם. וּבִשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (יְרוּשָׁלַי מַגִּלָּה, פָּרָק א', הַלָּכָה ד'): כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד נוֹתֵנִים לוֹ; וּפְרָשׁוֹ
 הַצְּדִיקִים, שְׂנֵה סוֹבֵב עַל תְּפִלָּה, מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ מִשְׁהוּ בַתְּפִלָּה —
 מְקַבֵּל. וְזֶה נֶאֱמַר עַל פּוּרִים, לְזֹאת רָאוּ לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה בְּפוּרִים,
 אֲפֹלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת לְבָקֶשׁוֹ יִתְבָּרֵךְ שִׁירְחָם עֲלֵינוּ, וְיִתֵּן לָנוּ מִשְׁאַלוֹת
 לְבִנּוֹ לְטוֹבָה, אֲזִי תִרְאוּ אֵילּוֹ נְסִים נִזְכָּה; כִּי בְּפוּרִים נִתְגַּלִּים אִוֹרוֹת
 צַחְצַחוֹת, אִוֹרוֹת עֲלִיּוֹנִים. לָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוּחַר טוֹב
 מִשְׁלִי ט'): לַעֲתִיד, כָּל הַמוֹעֲדִים יִהְיוּ בְּטָלִים, וַיְמִי הַפוּרִים לֹא
 יִתְבַּטְּלוּ, שְׁנֵאמַר: וַיְמִי הַפוּרִים לֹא יַעֲבֹרוּ מִתּוֹךְ הַיְּהוּדִים.

לְזֹאת, אֲבָקֵשׁ אֶת כָּל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַתְּחַזְּקֵנָה יַחַד,
 הַתְּפַלֵּלָנָה יַחַד, עֲזֹרָנָה זוֹ לָזוֹ. וְהַעֲקָר — לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים בְּחֻנּוּךְ

של יראת שמים, חנוף של צניעות, הבנות תלכנה בצניעות, ותדאגנה היטב היכן מסתובבות הבנות בלילות, אני מבטיח לכלן, שאמצא לבנותיכן חתנים יראי ה', וכן אני מבטיח לכן, שאני אלמד עם בניכם, אף שבא לי הדבר קשה מאד, אבל אני מוסר נפשי ללמד עמהם אישית, בודאי לעתים אני שולח מישהו מכאן, כי כבר אי אפשר לסבל ממנו וד"ל וכו', אבל זה חריג, וההפסד הוא של ההורים, שאינם רוצים לשתף פעולה, אף בכלל — אני מוסר נפשי בעבור בניכן, שיהיה לכן נחת דקדושה מהם, ונזכה לחתנם בגיל צעיר, ואל נא נשפח מה שהסמ"ך-מ"ם מסר אותנו בכל מיני מסירות.

לזאת, המשכנה לומר מזמור ק"ט בכל יום, ואני אישית מבקש אתכן לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שירחם עלינו, וכל אלו הקללות שקלל דוד המלך את שונאיו, שיפל על ראש המתנגדים והשונאים שלנו — או שיעזבו אותנו, או שתתקיימה קללות דוד המלך עליהם, אנחנו לא עושים להם שום דבר, איננו עומדים להם בדרךם, אנו נרדפים פה כבר שלש-עשרה שנה, אנו מוסרים נפשנו על כל פרט ופרט, והוא לא פוסק למסרנו על ימין ועל שמאל. לזאת אנו שוטחים בפנינו להקדוש-ברוך-הוא, שרק הוא יושיענו ויוליכנו בדרך האמת, ואת המסר הזה אני רוצה שיהיה ברור בין נשות אנשי שלומנו, שהענין שלנו הוא: שמחה, תפלה, ואחדות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שזכות היום הקדוש והנורא של פורים תגן עלינו, וכותם של מרדכי ואסתר, ונזכה לבנות את בית-המדרש הגדול, ונשלים את אולם השמחות, כי עדין יש הרבה מה להשלים, אבל עדין איננו יכולים לגמור. אבקש אתכן מאד שתשתדלנה לעזור לי, אם אתן יכולות לצאת עם קבלות והגרלות, חצי תקחנה לפונסט ביתכן, וחצי תנדבנה להמשכת האולם שמחות ולבנין בית-המדרש, ונזכה לגאולה שלמה, ולבנין בית-המקדש. ואל תשכחנה לבקש עלי ועל אשתי וילדי, כי אנחנו צריכים הרבה ישועות, וד"ל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור, וישמע תפילתי שאני מבקש בעדכם, שאזכה לגור ביחד אתכם במהרה.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי תַעֲנִית אֶסְתֵּר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּלִלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגֵּרִים בִּיבִנְאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְּהוּדִים הַעֲלִיָּהם יִשְׂרָאֵל שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

בָּאתִי לִבְקֹשׁ אֶת כָּלְכֶם, שֶׁהַשָּׁנָה תֵּרָאוּ לֵהִיּוֹת בְּפוּרִים "מִשְׁנָה פְּרִילִיךְ", הֵינּוּ לְשִׁמּוֹחַ כָּל-כָּךְ, עַד שֶׁתִּשְׁפַּע שִׁמְחָה עַל כָּל תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם, וּכְכֹל שֶׁתִּהְיֶה יוֹתֵר בְּשִׁמְחָה, תִּזְכּוּ לְמַחֵק אֶת הַהֶמֶן שֶׁלָּנוּ, שֶׁהוּא הַסֵּם "ד-מ"ם, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוֹי שִׁמְחָה, נִתְבַּטְּלוּת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, הַמַּעֲלִימִים וּמַכְסִּים וּמִסְתִּירִים אֶת אֲמַתַּת מַצִּיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְפוּרִים מִתְגַּלֶּה אֹרֶךְ כְּזֶה, שֶׁמִּכְלָה אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, וְהָאֹרֶךְ הוּא שִׁמְחָה, כִּי אֵצֶל יִתְבָּרַךְ נֶאֱמָר: "עַז וְחִדּוּהַ בְּמִקְוָמוֹ", שֶׁשֵּׁם שׁוּרָה רַק שִׁמְחָה, וְהוּא יִתְבָּרַךְ עֵצֶם הָאֹרֶךְ כְּבִיכּוֹל, וְלָכֵן כִּשְׁאֲדָם רַק שִׁמּוֹחַ, הוּא מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹרֶךְ וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוּרָא יִתְבָּרַךְ שָׁמוֹ. עֲלֵיכֶם לִזְכּוֹר, שֶׁבְּפוּרִים נִתְגַּלֶּה אֹרֶךְ נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, שֶׁאֵינּוּ מִתְגַּלֶּה בְּכָל הַשָּׁנָה, לְזֹאת תֵּרָאוּ בְּפוּרִים הַזֶּה לֵהִיּוֹת "מִשְׁנָה פְּרִילִיךְ", וְתִשְׁמְחוּ אֶת כָּל הַתּוֹשְׁבִים, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁהַשִּׁמְחָה תִּפְרֹץ אֶת כָּל הַגְּדָרִים, וְדִקְא עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא הַמוֹנְעִים אוֹתָנוּ מִלְּהַתְּפֹשֵׁט, וּבִזְכוּת הַשִּׁמְחָה שֶׁתִּהְיֶה לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּפוּרִים הַזֶּה, נִזְכָּה שֶׁבַּשָּׁנָה הַזֹּאת נִבְנֶה אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, עַל אָפֶס וְחִמְתָּם שֶׁל הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, שְׁלִיחֵי הַסֵּם "ד-מ"ם, יִפְחַ שָׁמוֹ וְזָכְרוּ, וְעֲלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְאַחֵד יַחַד בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזוּק, וְתַעֲקְרוּ מֵעֲצָמְכֶם אֶת

הַשְׁנָאָה וְהַקְנָאָה וְכו', וְכו', עָלֵינוּ רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנוֹת חַיּוֹת
אֱלֻקוֹת, וְגַם אֶל תִּשְׁכַּחוּ לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹם הַפּוּרִים
כָּל מָה שְׁאַתֶּם צָרִיכִים, כִּי חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשָׁלַיִם מְגִלָּה,
פֶּרֶק א', הַלָּכָה ד'): כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט אֶת יָדוֹ לְטַל – נוֹתֵנִים לוֹ;
וּפְרָשׁוֹ הַצְדִּיקִים, שְׁנָה סוֹבֵב עַל תְּפִלָּה, כָּל מָה שְׁאַדָּם מִבִּקֵּשׁ
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיוֹם הַפּוּרִים – מִקְבֵּל, וְלָכֵן רָאוּ לְמַסֵּר אֶת
נַפְשָׁם לְבַקֵּשׁ בְּיוֹם הַקְדוּשׁ הַזֶּה כָּל מָה שְׁאַתֶּם צָרִיכִים, וּבּוֹדָאִי
הַתְּפִלוֹת שְׁלָכֶם תִּתְקַבְּלֶנָּה לְמַעַלָּה לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לִפְנֵי אֲדוֹן כָּל.

נָא וְנָא רָאוּ לָקִים אֶת הַמִּצְוָה מִדְּרַבָּנָן "וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ
לְרֵעֵהוּ וּמִתְּנוֹת לְאֶבְיוֹנִים", שְׁתֵּי מְנוֹת לְאִישׁ אֶחָד, וּשְׁתֵּי מִתְּנוֹת
לְשְׁנֵי בְנֵי אָדָם (מְגִלָּה ה:), וְהַמִּצְוָה הַזֹּאת גּוֹרֶמֶת לְאַחֲדוֹת שְׁמִתָּאֲחָדִים
יַחַד, זֶה נוֹתֵן לְזֶה, וְזֶה נוֹתֵן לְזֶה וְכו' וְכו', וּבְזֶה בְּעֶצְמוֹ מוֹחֲקִים
אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע, שֶׁכָּל עֲנִינוֹ הוּא רַק "הַפֶּרֶד וּמִשְׁל", לְסַכֵּסָּךְ בֵּין
תּוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם וְכו', לְסַכֵּסָּךְ בֵּין הַעֲדוֹת וְכו', לְסַכֵּסָּךְ בֵּין נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל וְכו', וְאֵת הַקְּלָפָה הַזֹּאת אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְעַקֵּר בְּפּוּרִים הַזֶּה,
עַל-יְדֵי תַקָּף הַשְׁמָחָה, שְׁנֵהֲיָה בְּשִׁמְחָה בְּלִי הַגְּבָלוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִּי שְׁאֲנִי
מִבִּקֵּשׁ וּמִתְּפַלֵּל עַל כָּלְכֶם, שֶׁתִּהְיֶה "מִשְׁנֵה פְּרִילִיךְ" בְּפּוּרִים הַזֶּה
יּוֹתֵר מִכָּל הַשָּׁנִים, וְאֵל תִּפְחָדוּ מִשּׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבָעוּלָם, כִּי הַשֵּׁם
אֲתָכֶם.

הַמֵּאחֵל לָכֶם פּוּרִים שְׂמֵחָ...

כֹּז תִּקְבֹּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי תַעֲנִית אֶסְתֵּר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אודות ששאלת בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלו, הענין הוא פשוט, ואחר-כך מראים לו את גדל השטות שרצה כל ימי חייו להיות מפרסם, אשר אין לה דבר יותר טפשי מזה, שאדם משתוקק להיות מפרסם, אשר מה יצא מזה, כי אדם יסודו עפר וסופו לעפר, ועל-פן איני יודע מה שאלתך.

אודות תענית אסתר וכו', צריכים לצעק הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ומוהר"ן ז"ל אמר, שצריכים כל-כך הרבה לצעק, לציר בדעתו כאלו המן עומד עליו עם מקל, ורוצה להרביץ לו, בודאי אדם כזה צועק בקולי קולות אל הקדוש-ברוך-הוא, כך צריכים לציר לעצמו בתענית אסתר, שהמן-עמלק עומד עליו עם מקל ומכה אותו, ובודאי זה כואב והוא צועק בקולי קולות, כך צריכה להיות הצעקה.

אודות פורים וכו', צריכים להיות רק שמח, ולשתות יין אף ורק יין עד שיקיא, ויקים (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקיאנו", וזה תקון לפגם-הפריה — לשתות יין עד שיקיא ולא יותר, ואם קשה לו השכרה, אז פדאי לו ללכת לישן בעצת הרמ"א, וכן צריכים להרבות בצדקה, ועקר הצדקה הוא למען הדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל.

העקר לקחת את השמחה של פורים על כל השנה להיות רק שמח, ואז טוב לו תמיד.

המאחל לה פורים שמח...

כז תקכה.

בעזרת השם יתברך, יום שני תענית אסתר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... ו... שיחיו נצח.

מה אמר לכם! הקונטרס "אות בספר תורה" יצא כל-כך יפה, וכל-כך במהירות, אשר לא יאמן כי יספר, איה ילוד אשה יכול

אֲשֶׁר כֹּז תִּכְבוּ בְּנַחֵל שֶׁכָּנ

לִגְמֹר אֶת זֶה בְּתוֹךְ שְׁעָה, אֲשֶׁרִיכֶם וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְכֶם, בְּיָדַי אַתֶּם
עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ מְרִירוֹת וְעֲצָבוֹת וְדִפְאוֹן מִהִמָּצֵב וְכו', אֲבָל בְּתוֹךְ
הַצֶּעַר, עֲלִיכֶם לְשִׁמְחָה, שְׂאֵתֶם זֹכִים לְגִלּוֹת בָּאֵלוֹ אוֹרוֹת צִחְצִחוֹת
וְכו', גִּלּוֹי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה עֲלִיוֹנָה וְכו', אֲשֶׁר רַק זֶה יִכְבֹּשׁ לְבַסּוֹף
אֶת כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ.

נָא לְהִתְקַשֵּׁר אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְלֹמַר לוֹ שֶׁהִקְוִינְטֵרס כָּבֵד גָּמוֹר,
וְתִתְּנֵנוּ לוֹ הַעֲתֵק שִׁיבִיא אֶת זֶה ל... גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי דִבַּרְתִּי עִמּוֹ, וְאָמַר
שָׂאֵם יִהְיֶה נִרְאָה, הוּא יִדְפִּיס מֵאוֹת אֲלָפֵי עֲתָקִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים
לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ, הַעֲקֹר
שֶׁתִּתְּגַלֶּה מִלְכוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ לְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ.

הַמֶּאֱחָל לָכֶם פּוֹרִים שְׂמִחָה...

כֹּז תִּכְבוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי פּוֹרִים ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל הָאֲבֵרָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, וְתִיק וְחֲסִיד ... גֵּרוֹ
יְאִיר וְיִזְרַח.

קִבַּל נָא מִמֶּנִּי אֶת הַתְּשׁוּבָה הַזֹּאת, לְאוֹת אֶהְבֶּה עַל הַיַּחֲס
הַמִּיָּחָד בְּמִינוֹ, שְׂאֵתָה מִתְיַחֵס אֵלַי, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, וּבִאֲמַת
עוֹד לֹא רָאִיתִי אִישׁ נָעִים הִלִּיכוֹת כְּמוֹךְ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שֶׁתַּעֲלֶה מַעֲלָה מַעֲלָה, וְתַצְלִיחַ בְּכָל מַעֲשֵׂי יָדֶיךָ, שֶׁתִּתְּנֶה רֵב נַחַת
מִכָּל יוֹצֵא חֲלָצֶיךָ, וְיִהְיֶה לָךְ פּוֹרִים שְׂמִחָה, וְתִמְשֹׁךְ לָךְ עֲשִׁירוֹת
דְּקִרְשָׁה כָּל הַשָּׁנָה, וְיִהְיֶה לָךְ חֵלֶק בְּבִנְיַן-בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, שֶׁבּוֹ לוֹמְדִים
רֵב הַיּוֹם וְרֵב הַלֵּילָה תוֹרָה, בַּחוּרִים מִמְּשֻׁפָּחוֹת עֲנִיּוֹת, וְיִהְיֶה לָךְ
חֵלֶק בְּתוֹרָתָם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֶּבָּרֵךְ אוֹתָךְ פּוֹרִים שְׂמִחָה...

כִּז תִּקְכוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי פִּזְרִים ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָרֵב הַגָּאוֹן ...
שְׁלִיט"א.

קָבְלוּ נָא אֶת מִנְחָתִי שְׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ לְכַבּוֹדוֹ, לְקִנְיָם מִצְוָה מִדְּרָבָן
— מְשֻׁלּוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ, יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיאָרִיף
יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וַיִּרְבֶּה חֵילִים לְתוֹרָה וּלְתַעֲדָה, וְהַפְּעֵם יִצְלִיחַ
לַעֲקֹר וּלְשָׂרֵשׁ אֶת הָעֶרְב־רֵב שֶׁנִּתְעַרְבוּ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֶעֱבִירוּ
עַל הַדָּת זֶה חֲמָשִׁים שָׁנָה, וְהַפְּעֵם צְרִיכִים לְהַכְפִּיל אֶת נִשְׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל, לְמַלֵּא אֶת הַתְּלִמּוּדֵי-תוֹרָה וּבְתִי-סֵפֶר מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מַעֲדוֹת הַמְּזֻרָח, וּלְהַחֲזִיר אֶת כָּלם לְמוֹטָב.

וְהִנְנִי יָדִידוֹ מוֹכֵן לַעֲזֹר לוֹ בְּכָל מָה שֶׁרָק אֶפְשָׁר, וּבִפְרִט שְׁאֲנִי
רוֹצֶה הַפְּעֵם לְהַקְדִּים תְּרוּפָה לְמַכָּה, שְׁלֹא יִקְרָה עוֹד פַּעַם מָה שֶׁקָּרָה,
וּמִי עוֹד גָּדוֹל הַדּוֹר כְּמַעֲלָתוֹ שְׁעוֹסֵק בְּהִלָּכָה, וּלְהַחֲדִיר בֵּין שְׂכָבוֹת
הָעָם אֶת דְּבַר ה' — זֶה הִלָּכָה. יַעֲזֹר הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנִּצְלִיחַ
הַפְּעֵם לְהַרְבּוֹת חֵילִים לְתוֹרָה, וּלְהַחֲזִיר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בִּפְרִט
מֵאַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מַעֲדוֹת הַמְּזֻרָח בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וַיִּתְגַּלֶּה אֹר שְׁכִינָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל פָּנִים בְּפָנִים, וְנִזְכָּה לְגִאֲלָה
הַשְּׁלֵמָה בְּכַנֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁיִכְנָה עַל יָדוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאֲחַל לָכֶם פִּזְרִים שְׁמַח...

כִּז תִּקְכוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי פִּזְרִים ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָרֵב הַגָּאוֹן, אִישׁ
הַחֶסֶד רַב פְּעָלִים, מְקִים עֲלֶה שֶׁל תוֹרָה, הַצְדִּיק רַבִּי ... שְׁלִיט"א.

אֲשֶׁר כֹּז תִּקְבֹּט בְּנַחֵל שִׁכָּה

קָבַל נָא אֶת מִנְחָתִי שְׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ לְכַבֹּדוֹ וּמִשְׁלוֹחַ מְנוֹת אִישׁ
לְרֵעֵהוּ, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיֹאֲרֶיךָ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וַיִּרְבֶּה
גְּבוּלוֹ בְּתַלְמִידִים, וַיַּחֲזִיר עֲטָרָה לַיִּשְׁנָה לְהִקִּים אֶת אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
מֵעֲדוֹת הַמִּזְרָח יוֹצְאֵי טוֹנִים, וַיַּחֲדֵד מִחֵם בְּחֻדוֹדֵי דְאוּרִיתָא כְּדִרְכוֹ
בְּקֶדֶשׁ, אֲשֶׁר קִדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא חֲדָא בְּפִלְפוּלָא דְאוּרִיתָא.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׁאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַד כְּבוֹדוֹ, שְׂיֹאֲרֶיךָ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וַיִּתֵּן
לוֹ בְּרִיאוֹת הַגּוֹף, וְנִשְׁמָע וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

תוֹדָה רַבָּה מְאֹד מִקָּרֵב לָב, עַל הַהִסְכָּמָה שֶׁכָּתַב עַל סְפָרִי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם פּוּרִים שְׂמֵחַ...

כֹּז תִּקְבֹּט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי פּוּרִים ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָרַב הַגָּאוֹן קְדוֹשׁ
יֵאמֶר לוֹ ר' ... שְׁלִיט"א.

קָבְלוּ נָא אֶת מִנְחָתִי שְׁאֲנִי שׁוֹלֵחַ לָכֶם לְקִים מִצּוֹת מִשְׁלוֹחַ מְנוֹת
אִישׁ לְרֵעֵהוּ, וַיַּעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיֹאֲרֶיךָ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ,
וַיְהִיָּה בְּרִיא וְשָׁלֵם, וַיַּפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה, וַיִּרְבֶּה תַּלְלִים לַתּוֹרָה,
וַיִּתְבַּשְּׂמוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן עַל הַהִסְכָּמוֹת שֶׁנָּתַן בְּעֶבּוֹר סְפָרִי.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדוֹ, שֶׁתְּהִיָּה לוֹ בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ, וַיֹּאִיר עָלָיו
אוֹר זֵיו חַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם פּוּרִים שְׂמֵחַ...

כז תקל.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי פורים ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל הצדיק הקדוש,
אשר נהירין ליה שבילין דרקינא וכו', המקבל המפרסם בכל קצוי
תבל, רבי ... שליט"א.

קבלו נא את מנחתי, שאני שולח לכם לקיים מצות משלוח
מנות איש לרעהו, ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיאריך ימים על
ממלכתו, ויתבשמו נשמות ישראל מאור תורתו ותפלותיו הקדושות
והטהורות, ויזכה לאריכות ימים ושנים טובות, ולא תמוש התורה
מפי זרעו, ומפי זרע זרעו עד עולם.

תשואות חן על ההסכמה שנתן בעבור ספרי.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדו, שתהיה לו בריאות השלמה, ויזכה לחזות
בנעם הוי"ה יתברך תמיד, ויאיר עליו אור השכינה בקביעות.

המאחל לכם פורים שמח...

כז תקלא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי שושן פורים ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ... ו... שיחיו.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם השנה להדפיס רבבות וכו' ספרים
בלי שום גזמא, ולעזר לי לכבש את כל העולם כלו במלכות שדי,
לגלות את הקדוש-ברוך-הוא בכל העולם כלו, ובזכות זה תהיה

אֲשֶׁר כּוּ תַקְלֵב בְּנַחֵל שְׂכֹז

לָכֶם בְּרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה, וְנַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם, וְתִזְכּוּ לְגִדְלָם
בְּקִלּוֹת וּלְחַתָּנָם בְּגִיל צִעִיר.

רְאוּ וְגַם רְאוּ אֵיךְ שֶׁהָאָדָם הוּא בֶּשֶׁר וְדָם מִמֶּשׁ כָּלוּם, הִנֵּה
הָאָדָם בָּרִיא וְשָׁלֵם וְהִנֵּה וְכו' וְכו', וְלָכֵן בְּעוֹד שְׁאֲנַחֲנוּ עִם הַכַּחוֹת
וְכו', עָלִינוּ לְשִׁמְשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְגַלּוֹת אֶת הָאֱמוּנָה
הַקְדוּשָׁה בְּעוֹלָם, לְשִׁמְשׁ אֶת הַצַּדִּיק, אֲשֶׁר כָּל רְצוֹנוֹ הוּא רַק לְהַרְבוֹת
כְּבוֹד שְׁמַיִם בְּעוֹלָם.

פֹּה תִקְבְּלוּ קוֹנְטֵרס "לֵב חֲזָק" מִגָּה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר
לִי לְהַגִּיחַ אֶת כָּל הַקוֹנְטֵרסִים וְלְהַפִּיצָם בְּכָל קִצְוֵי תֵּבֵל, בְּכָל
הַשָּׁבָעִים לְשׁוֹנוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם פּוּרִים שְׂמֵחַ...

מִזֶּה יִהְיֶה הַיּוֹם שְׁעוֹר, וְיִהְיֶה מְחֻלָּק לְאַרְבָּעָה חֻלָּקִים, כִּי יֵשׁ
בְּנֵי-אָדָם הַטּוֹעֵנִים, אִם זֶה אוֹת אַחַת אֲרֻכָּה בְּדַרְכָּנוּ, לְאַחֲרוֹנָה הָאָדָם
מֵאֲבֵד אֶת הַסִּבְלָנוֹת לְקִרְאָה בָּהּ, וְכוֹנְנֵתִי הִיא לְחֹדֶר בֵּין כָּל שְׂכִיבוֹת
הָעָם, וּבִפְרָטִיּוֹת הָאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים וְהַרְחוּקִים וְכו' וְכו', עַל הַרְחוֹב
וְכו', לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

כּוּ תַקְלֵב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֶר כִּי תִשָּׂא, ט"ז אָדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יְדִידִי ... גִּרּוֹ יֵאִיר.

לְאַחֵר שִׁיחַתָּנוּ, בִּרְרֵתִי בְּרוּר מְקִיף וּבְרוּר בְּקִהְלָתָנוּ, אֲנִי מְכַרְח
לְהַגִּיד לָךְ, שֶׁהַכָּל עָלִילַת שָׁוְא, מִי שֶׁהוּא חוֹשֵׁד שֶׁהִיא בְּבִיתוֹ ... גִּרּוֹ
יֵאִיר, הִיָּה כָּל הַיּוֹם בִּיבְנָאֵל מִנַּח שְׂכוֹר בְּבִיתוֹ וְכו', וַיֵּשׁ עַל זֶה עֲדִים
שֶׁרְאוּ אוֹתוֹ שָׁמָּה, וּבְעֵנִין שֶׁפָּצְצוּ לוֹ אֶת הַגִּלְגָּלִים, אַחֵר בְּרוּר מְקִיף
זֶה הָיָה כְּמָה יָמִים לִפְנֵי פּוּרִים, וְלֹא בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְזֶה בָּא מֵאֲחֵד
מִמֶּשְׁפַּחָתוֹ כְּפִי מִיטֵב יְדִיעַתִּי, יֵשׁ לוֹ סִכְסוּף עִם אִחַ וְכו'.

אני מגנה כל דרך אלימות אחד כלפי השני, וכך אני מלמד את תלמידי ואנשי קהלתי, כל מלחמתנו היא רק תפלה, שאנחנו אומרים תהלים לפני בורא כל העולמים, ואין לנו שום שיכות אל שום מקרים של אלימות, ובפרט מאז שהבית-דין צדק "בית יוסף" הוציאו פסק, שאנחנו קהלת ברסלב, קהלה נפרדת, ואין לנו שום שיכות אל הרב המקומי, וכן אין לו שום שיכות אל קהלתנו, מאז אנחנו לא מדברים ממנו כלל, ובצינינו הוא לא קים כלל, ולכן כל מה שמעלילים על אנשי קהלתי, זה שקר וכזב, ואדרבה, תחקרו היטב, ואז תתברר האמת להיכן החוטין מושכים.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתפסק כבר ההסטה נגדנו, כי זה רק מלהיב ומעמיק את השנאה משני הכוונים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כז תקלג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תשא, ט"ז אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל נשי אנשי שלומנו היקרים "חסידי ברסלב",
הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הווי"ה עליהן ישרה שכינתו תמיד.

באתי לבקש את כלכן שתתחזקנה במדת הצניעות, שזה היפי והפאר של אשה, ויען שהקבוצה שלנו מתרבה מיום ליום, ונכנסות משפחות חדשות, עלי לעורר אתכן על כמה דברים בלתי רצויים, שאינם מתאימים לבת ישראל, ובפרט שלאחרונה נכנסו כמה משפחות חדשות, אשר רק עכשו חזרו בתשובה, ועדין לא יודעות בין מינם לשמאלם, ובפרט מה זה גדר הצניעות וכו', לזאת אמרתי לרוץ שורותים אלו אליכן. א. יסוד גדול בצניעות, שאשה אסור לה להסתובב בין הגברים, יהיה מה שיהיה, ויהיה איך שיהיה, וזו צוה וחציפות גדולה מאד, אשה אסור לה לדבר עם גבר זר, ואין על זה התר, וכל שפן לא להתלוצץ עמו, כי זה עון

חֲמוֹר מְאֹד מְאֹד, וְאִם מְעִירִים לָהּ, הִיא צְרִיכָה לְהִבִּין, שְׁלֹא חוֹשְׁבִים לְדַקֵּר אוֹתָהּ, אֲלֹא לְהַעִיר לָהּ, וּבִפְרָט בְּמַחְנֵנוּ, שְׁאַנְחֵנוּ מְאֹד מְאֹד חֲפָצִים לְגוֹר בְּמָקוֹם קָדוֹשׁ, וּלְחַנּוּךְ אֶת בְּנֵינוּ וּבָנוּתֵינוּ עַל טְהֻרַת הַקִּדָּשׁ, וְלָכֵן אֲנִי מִבְקֵשׁ אֶת אֱלֹהֵי הַנָּשִׁים הַחַדְשׁוֹת שֶׁבָּאוּ רַק עִתָּהּ לְגוֹר, שְׂתַחֲלִילוּ יוֹתֵר לְלַמֵּד מֶה זֶה צְנִיעוּת, וְאִם אֵינָן רוֹצוֹת, אֲנִי אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתָן כְּמוֹ שֶׁבָּאוּ בֶּן יָלְכוּ, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים בִּקְהִלָּה שְׁלֵנוּ, שְׂיִשְׁכְּרוּ לָנוּ אֶת גְּדָרֵי הַצְנִיעוּת, שֶׁזֶה הִיסוֹד בִּיהֲדוּת. וְכָךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וִישְׁלַח): כְּשֶׁהָאִשָּׁה מְצַנַּעַת אֶת עַצְמָהּ בְּתוֹךְ הַבֵּית, רְאוּיָהּ לְהַנְשֵׂא לְכַהֵן גָּדוֹל, וְתַעֲמִיד כַּהֲנִים גָּדוֹלִים; וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְגִלָּה יג): בְּשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁתִּיתָה בְּרַחֲלָהּ, זָכָה וְיָצָא מִמֶּנָּה שְׂאוּל, וּבְשֹׁכֵר צְנִיעוּת שְׁתִּיתָה בּוֹ בְּשְׂאוּל, זָכָה וְיָצָאה מִמֶּנּוּ אֶסְתֵּר, וְעַל יְדֵהּ נִגְאָלוּ יִשְׂרָאֵל וְנִצְלוּ מִהֶמֶן הָרָשָׁע, לְזֹאת אֲנִי מְאֹד מִבְקֵשׁ אֶת הַנָּשִׁים, שְׁלֹא תִהְיֶה בִּינֵיכֶן פְּרָצָה, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁתִּהְיֶה עֲרֻבִיכֶה בֵּין גִּבּוֹרִים וְנָשִׁים וְגִבּוֹרִים, וְאֲנִי מוֹחָה עַל זֶה מְאֹד, וְכָל שֶׁכֵּן שְׂאִשָּׁה שְׁלֹא תִתְלוּצֵץ עִם גִּבּוֹר זֶר, וְחֲמָנָא לְצִלָּן.

ב. מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אֶתְכֶן, שְׁתַּשְׁמְרֶנָּה עַל הַיְלָדִים שְׁלָכֶם, שְׁלֹא יִתְחַבְּרוּ עִם יְלָדֵי הַחֲלוּנִים, וְשִׁמְעֵתִי שֵׁשׁ אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם מִהַיְלָדִים שְׁלֵנוּ שֶׁמִּתְחַבְּרִים עִם יְלָדֵי הַחֲלוּנִים, וְלֹא רַק זֹאת, אֲלֹא גַם הַזְמִינוּ אוֹתָם בְּעֻזּוֹת וְחֲצִיפוֹת לְתוֹךְ בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, וְהִיתָה בְּפוּרִים הוֹלָלוֹת גְּדוֹלָה מֵהֶם, אֲנִי מוֹחָה עַל זֶה מְאֹד, וְאֲנִי לֹא רוֹצָה שְׁתִּהְיֶה שְׁלֵנוּ יִדְבְּרוּ עִם יְלָדֵי הַחֲלוּנִים, כִּי בָּאוּ לָכָן רַק לְשֹׁמֵר אֶת הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ, שְׁלֹא יִלְמְדוּ מִמַּעֲשֵׂי הַגּוֹיִים שֵׁשׁ בְּעִירוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְלָכֵן מִי שְׂאִינוּ יָכוֹל לַעֲמֹד בְּזֶה לְשֹׁמֵר אֶת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת שְׁלוֹ, שְׁלֹא יִתְחַבְּרוּ אֶל יְלָדֵי הַחֲלוּנִים, אֵין לוֹ מֶה לַעֲשׂוֹת בִּקְהִלָּתָנוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, כִּי בְּשִׁבְלֵי יֶלֶד אוֹ יְלָדָה אַחַת, אֲנַחְנוּ לֹא נִהְרַס שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים יְלָדִים — בֶּן יִרְבּוּ, וְזֶה דְּבַר הַמוֹכֵן מֵאֲלֵיו.

ג. אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַפִּיד עַל פְּשׁוּת הָאֲכִילָה, שְׁלֹא יֵאָכְלוּ כָּל הַבָּא לֵיד, אִם אֵין עַל זֶה הַכָּשֶׁר טוֹב מִבֵּית-דִּין צָדֵק רְצִינִי, אוֹ מִרַב רְצִינִי, אֲסוּר לֵאכֹל אֶת הַמוּצָר הַזֶּה, וְאִפְלוּ שֶׁכְּתוּב בְּהַכָּשֶׁר 'רַבְנוֹת',

אנחנו יודעים מה זה... תתארו לעצמכם אם יהיה הכשר של התכשיט שלנו הממנה פאן ביבנאל, האם מתר לאכל את ההכשר שלו? האם הוא באמת משגיח על המוצרים? את התרוץ כלנו יודעים, וכך הולך לצערנו הרב, בכל הארץ, אשר בשביל הבחירה והנפיון מסרו לסמ"ף-מ"ם כחות גדולים. לזאת אני מאד מבקש אתכן, שאל תכנסנה בבית שום מוצר שכתוב בו הכשר 'רבנות', זה לא מספיק, צריכים הכשר של בית-דין צדק של יראי השם וחושבי שמו, ובפרט בשר, צריך להכיר את השוחט.

ד. מאד מאד אני מבקש אתכן כלכן, שתחזקנה את עצמן ביחד, ותאהבנה אחת את השניה, ואשה תעזר לרעותה, ועל-ידי-זה נזכה למצא חן בעיניו יתברך, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב — כשנשמות ישראל מחזיקות את עצמן ביחד.

אני מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתקימנה את בקשתי ורצוני, ובזה נזכה לקהלה קדושה, קהלה מיחדת במינה.

המאחל לכן שבת שלום...

כז תקלד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר כי תשא, י"ז אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה אל ידידי וחביבי ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

יש לי עוד אריכות לדבר עמך, אך מחמת טרדות השבת, יהיה כבר אחר השבת.

אודות הצדקה שאתה אוסף וכו', מה אמר לך, כל המקיים נפש אחת מישראל, כאלו קיים עולם מלא — אמרו חכמינו הקדושים

אֲשֶׁר כּוּז תְּקַלָּה בְּנַחֲל שֶׁלֹא

(סנהדרין לו.), וְזֶה פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, וְלִכְנֵן אֲשֶׁרִיד וְאֲשֶׁרִי חִלְקָהּ, וִיהִי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶזְרָהּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

פֹּה תִקְבַּל אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁלָּךְ חֲתוּם.

כּוּז תְּקַלָּה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְּשׁ לְסֹדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְכָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּירוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מְאֹד נִהְיֵיתִי לְשִׁמְעַ, שְׂאוּתְךָ לֹא מַעֲגִינֵן שׁוּם דְּבָר, רַק הַבֵּית-
הַכְּנֶסֶת וְהָאוֹלָם-שְׂמֵחוֹת וְכוּ' וְכוּ', לְעֹזֵר לִי, וּבִנְדָאִי אֲנִי אֶעֱשֶׂה
עִכְשָׁו הַתְּעוֹדְרוֹת גְּדוֹלָה בֵּין אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבָאָמֶת נִקְבַּל אֶת הָאֲשׁוּרִים לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ
הַגְּדוֹל, וְזֶה יִהְיֶה לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת לְעִינֵי כָל.

אִתָּה רַק תִּרְאֶה לְהִתְחַזֵּק, וְלֹא לִפְחֹד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוֹלָם, כִּי
גְּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵף פָּעַם אֵל תִּתְּפַעֵל מִשׁוּם בִּקְרָת
שְׂעוֹשִׂים עֲלֶיךָ, כִּי כָךְ צָרִיד לְהִיּוֹת — כָּל מִי שְׂעוֹסֵק עִם צָרְכֵי
צָבוּר, יֵשׁ עֲלָיו בִּקְרָת וְכוּ' וְכוּ', וְעַקֵּר הַצִּלְחַת אָדָם שְׂעוֹסֵק בְּצָרְכֵי
צָבוּר, שְׂאִינוּ מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, הוּא רַק עוֹשֶׂה אֶת זֶה לְשֵׁם
שְׁמַיִם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר לוֹ, וְלִכְנֵן רְאֵה גַם אִתָּה
לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שְׂבָעוֹלָם, וְתִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנֻם שְׂאִתָּה עוֹשֶׂה
אִתִּי, כִּי בְּאֵמֶת אֵף אֶחָד לֹא הָיָה לִזְקֹחַ עַל עֲצָמוֹ עַל כְּזֶה כְּמוֹ שְׂאִתָּה
לְקַחְתָּ, וְאֲנִי אֲזַכֵּר אֶת זֶה תָּמִיד, וְאֵל תִּחְשַׁב שְׂאֲנִי כְּפּוּי טוֹבָה, חֵס

ושלום, אלא אשלם לך בזה ובבא, ועוד תראה נסים ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, ובפרט תזכה לראות נחת מהילדים שלך, אשר זה יותר חשוב מהכל, כי מה נשאר מהאדם — אם לא הילדים? ומה יותר גדול לאדם מהילדים? ! ולכן זכות העסק בצרכי רבים תעמד לך, העקר אל תשבר משום דבר שבעולם, רק תזכר את מה שאמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות, פרק ה', הלכה א'): העוסק בצרכי צבור פעוסק בתורה; ולכן אל תתבלבל משום בריה שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

ושלום לאשתך ... תחיה.

הנה אני מברך אותך באותה ברכה שברכתי את בעלך, שבזכות צרכי הצבור שאתם עוסקים לשם שמים, שיהיו לכם ילדים טובים, יראי השם, מצלחים בחייהם, ותזכו לראות בנים לבניכם, דור רביעי יולדו לכם, רק תתחזקי ואל תשברי משום דבר, כי גדול אדונינו רב להושיע.

המאחל לכם שבת שלום...

כז תקלו.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת קדש לסדר פי תשא, י"ז אדר ה'תשנ"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אין לתאר ואין לשער את גדל זכות הרבים שיש לך בזה שאתה מחלק את המכתבים לנשות אנשי שלומנו, זה הקשר היחידי שיש לנו אתם, על-ידי מכתבים, כי לצערי הרב, עדין אני פה בגלות וכו', עד עת בא דברו וכו', ולכן

אֲשֶׁר כּוּז תְּקַלּוּ בְּנַחֵל שֶׁלֵּג

תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ בְּעֵבֹר זֶה, וּבִדְאִי אֲשַׁתְּדֵּל שָׁנָה יִהְיֶה כָּבֵד גָּמֹר
בְּיוֹם שְׁנִי אוֹ שְׁלִישִׁי.

בְּעֵנִין הַפּוֹלֵל עָרֵב שְׂאֵתָה רוּצָה לַעֲשׂוֹת, אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, וּכְבֹּר
קָרָאתִי מִזְמָן שֶׁם לְזֶה "אוֹר הַגָּנוּז", וְזֶה הָיָה קָיָם לְזִמְן מְסִים,
וְאַחֲר־כֵּן נִתְבַּטַּל, לְדַעֲתִי, כִּדְאִי לְהַתְחִיל עִם שְׁעִתִּים, וְאִם זֶה יִלָּךְ
אֲזַנּוּסִיף, אֲבָל צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הַכָּלָל: "תַּפְסֶט מְרַבָּה לֹא תַפְסֶט",
עֲדִיף שְׁעִתִּים בְּטוּחוֹת מְשַׁלֵּשׁ וְאַרְבַּע שְׁעוֹת לֹא בְטוּחוֹת, וְאִנִּי מְקַנֶּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִצְלִיחַ בְּזֶה.

הַעֲקָר רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שְׁבַעוֹלָם, כִּי גָדוֹל
אֲדוֹנְנוּ וְרַב הַחֹשִׁיעַ, וְאִנִּי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף
נִתְפַטֵּר מִהַרְשֵׁעַ הַזֶּה הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְיִתְחִילוּ לְבָנוֹת דִּירוֹת, וְהַקְבִּיץ
שְׁלָנוּ יִתְגַּדֵּל.

פֶּה תִקְבֵּל כַּמָּה מִכְתָּבִים נְחוּצִים, וְתִמְסֹר אוֹתָם לִיעָדָם,
וְאַחֲר־כֵּן תוֹדִיעַ לִי אִם מְסַרְתָּם, וְכֵן מִכְתָּב כָּלִלִי לְנִשּׁוֹת אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וְתַתְּלֶה אֶת זֶה בְּלוּחַ מוֹדְעוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כּוּז תְּקַלּוּ.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֶׁשִּׁי עָרֵב-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, י"ז אֲדָר ה'תשנ"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גִּירוֹ יֵאִיר.

רָאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִינֵי אִפְּנִים שְׁבַעוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא
יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, כִּי אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁכָל מִי שְׁעוֹסֵק בְּצִרְכֵּי
צְבוּר, עָלָיו לַעֲבֹר בַּקֶּרֶת, וְעַקֵּר מַעֲלַת אִישׁ צְבוּרִי, שְׁאִינוּ לוֹקַח אֶת
בַּקֶּרֶת לִלֵב וְצוּחֵק מִכָּלֵם, וְשׁוּם דְּבָר אִינוּ עוֹשֶׂה אֲצִלוֹ רֶשֶׁם.

אֲנִי רוּצָה עֲכָשׁוּ לְחִזּוֹק וּלְעוֹדֵד אֶת הַמְלַמְּדִים וְאֶת הַמּוֹרֹת, וְאִנִּי

מֵאֵד מְקוֹה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאוּכַל לְהַשִּׁיג לָהֶם מַעוֹת חַטִּים,
כִּי קִדְם מְגִיעַ לְמַלְמָדִים וְלַמּוֹרוֹת וְלַמְטַפְלוֹת בְּמַעוֹן, וְכָכָל שְׂאֲנָשִׁי
שְׁלוֹמֵנו מְקַבְּלִים רְצִיתִי שְׂאֵלוֹ יִקְבְּלוּ כְּפָלִים, כִּי הֵם עוֹבְדִים מִמֶּשׁ
בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ כְּאֲשֶׁר רַק אֹתָהּ יוֹדֵעַ, וּבְמִשְׁכָּרֶת כֹּה זְעוּמָה, וְלִכְנֹן
מְגִיעַ לָהֶם עַל חַג הַפֶּסַח שְׁפַע גָּדוֹל, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁנוֹזָה
לְבַצֵּעַ אֶת זֶה בְּשִׁלְמוֹת.

אִם תּוּכַל לְשַׁלַּח לִי עוֹד פַּעַם אֶת הַרְשִׁימָה שֶׁל כָּל הָעוֹבְדִים
בְּמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ, וְתַרְשֵׁם בְּפִרְטִיּוֹת מִי מְלַמֵּד וּמִי מוֹרֶה וּבְאִיזוֹ כֶּתֶה
וְכוֹ' וְכוֹ', וּמִי מְטַפֵּלֶת וְכוֹ' וְכוֹ', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁפִּיעַ לָנוּ שְׁפַע
בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדֵינוּ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת
מִשְׁמַחוֹת.

אֲנִי מְקוֹה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹרָאָה נִסִּים נִגְלִים שִׁיעֶשֶׂה
עִמָּנוּ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֶּאֱחֵל לָךְ שִׁבְתִּי שְׁלוֹם...

רְאֵה לְדוֹחַ אִם יֵשׁ חֲדָשׁוֹת.

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׁזַכֵּנוּ לְסִיִּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא בְּרִיךְ
קִט"ז יִזְכֵּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוֹ לְדַפּוּס אֶת בְּרִיךְ קי"ז לְהַגְדִּיל
תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְלִיכָהּ נָא.

תִּכְנֵן הַעֲנִינִים חֵלֶק קט"ז

- ג פֶּתַח דְּבַר**
- ה הַקְדָּמָה**
- יא כז רפד**
יִחְזַק שְׁלֹא לְהִשָּׁבֵר כָּלֵל, וּלְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידִים אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה וְדַרְךְ אֶרֶץ,
וְהַתְמָדָה בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.
- יב כז רפה**
יִתְנֶה צַעֲרוֹ, שֶׁהַהוֹרִים אֲדִישִׁים לַחֲנוּךְ יְלִדֵיהֶם, וְחוֹשְׁבִים שְׁמוֹסְדוֹת
הַחֲנוּךְ אַחֲרָאִים בְּלִבָּד עַל חֲנוּכָם, בְּשַׁעֲה שֶׁהֵם הַהוֹרִים מִתְנַעְּרִים
מֵאַחֲרִיּוֹת חֲשׂוּבָה כָּל-כָּף, וַיִּבְאֵר, שֶׁבְּעֵנִין הַצִּלְחָה עִם יְלָדִים, הָעֶקֶר זֶה
תַּפְלָה וְשׁוֹב תַּפְלָה, וְלִשְׁפּוֹךְ דְּמַעוֹת כַּמִּים לִפְנֵי יִתְבָּרַךְ.
- יג כז רפו**
יִבְאֵר חַד מִשְׁמַעִית, אֲשֶׁר אִם הַהוֹרִים לֹא יִקְחוּ בְּרָצִינּוֹת אֶת נוֹשֵׂא חֲנוּךְ
יְלִדֵיהֶם, הוּא לֹא יִקַּח אוֹתָם לְלַמֵּד אֶצְלוֹ, כִּי הוֹרִים צָרִיכִים לְהִשְׁקִיעַ
בַּחֲנוּךְ, וְלֹא לַחֲשֹׁב שֶׁהַכֹּל נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ.
- יד כז רפז**
יִיעֵץ אוֹדוֹת קִנִּית הַדִּירָה, שְׂאִין עוֹד שְׂמִיחָה לְאָדָם כִּמוֹ שֶׁנֶּר שְׁגַר בְּדִירָה שְׁלוֹ.
- טו כז רפח**
יִיעֵץ בְּעֵנִין הַלְוָאוֹת, שִׁישׁ לְאָדָם יֵצֵר לְלוּוֹת, אֵךְ לְבִסּוּף יֵצְטָרֵךְ לְשִׁלָּם,
וְמֵה יַעֲשֶׂה אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ, לִכֵּן צָרִיךְ לְהַזְהִיר בְּנֵה, וְלָלוּוֹת רַק כְּפִי
הַדְּרוֹשׁ בְּדִיוֹק וְלֹא יוֹתֵר מִזֶּה.
- טז כז רפט**
יִיעֵץ בְּעֵנִין לְנֹסֵעַ לַהוֹרִים לְחַג הַפֶּסַח, וְאוֹדוֹת קָלָלוֹת, רַחֲמָנָא לְצִלָּן,
יִבְהִיר, כִּי קָלָלַת חֲנָם לֹא תִבּוֹא, וְאֵין לְהַתְפַּחֵד כָּלֵל.
- יז כז רצ**
יִחְזַק הַנִּמְצָן, שִׁימְצָא זְוִיגוֹ בְּקִרְוֹב, הָעֶקֶר יֵרָאֶה לְשִׁמּוֹר עַל הַזְמָן הַיָּקָר
וּלְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וּלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, וּלְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר פָּגַם

בְּכַבּוּד אָב וָאִם, וְלִהְרָגִיל עֲצָמוֹ לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַטּוֹב שֶׁגָּמְלוֹ, וְלִבְקֹשׁ עַל לְהַבָּא.

כז רצא יח

יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשְׁמַחָה אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל, וְיִשְׂבַּח הַנִּמְעָן שְׂוֹזָה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם שְׁעוּרִים פֶּסֶדֶרֶן, וְהַעֲקָר — אֲסוּר לְהַתְּכַלֵּל מִשּׁוּם בְּרִיָּה, אֲלֹא לַחֲטָף בְּכָל יוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנֹצְחִי.

כז רצב יט

יִחֲזַק בְּבִטְחוֹן עֲצָמִי, וְלִשְׁמַח וְלִשְׁמַח אַחֲרִים, וְלִדְבַר עִם כָּל אֶחָד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כז רצג כ

יִזְרֶה שְׁלֹא לִירָא מִשּׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, וְלֹא לְהַתִּיחֵס לְמָה שֶׁמְדַבְּרִים, וּבִאֲמַת כָּל אֶחָד עֲסוּק בְּצוּרוֹתָיו, וְאֵין לוֹ פָּנָא לַחֲשֹׁב מִהֲזוּלַת, וְהַכֵּל סֵתֵם דְּמִיּוֹן.

כז רצד כא

יִחֲזַק עַל אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר בְּזֶה נִזְדַּכְּךָ מִחוּ וְנִדְעָתוֹ, וְיִזְרֶה לְהַתְּחַבֵּר לְאַבְרָהָם ... וּבִיחֹד לְלַמֵּד וְלְהַתְּחַזֵּק, וְהַעֲקָר — לְשִׁמּוֹר עַל הַשְׁלוֹם-בֵּית, וְלְהַתְּכַבֵּד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְלְהַתְּמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כז רצה כב

יַעֲזֹר עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין מַעֲלָה גְדוּלָּה מִזֶּה, וּבִזְכוּת זֶה זֻכָּה לְשִׁפְעַ בְּפִרְנֶסֶה, וּבֵן יִחֲזַק עַל לְמוּד הַלָּכָה, וְכָל שְׁאֵלָה שֶׁמִּתְעוֹרֶרֶת לְשִׁאֵל מוֹרָה הוֹרָאָה הַבָּקִי בְּהַלְכוּת, וְלֹא לְסַמֵּךְ עַל עֲצָמוֹ, כִּי זֶה אֲסוּר בְּרִיתוֹת.

כז רצו כג

יִזְרֶה לְנִמְעָנָת, שְׁלִקְחָה אֶת נְהוּל בֵּית-הַסֵּפֶר בְּיָדֶיהָ, כִּי הֵן הַבְּנִים וְהֵן הַבְּנוֹת הֵם אֲעֻלוּ בִּילְדִיו מִמֶּשׁ, וְחֻנּוּכָם זֶה לוֹ כְּבִבְתַּת צִין.

כז רצז כד

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְּקָרִים הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל, בּוֹ יוֹכִיחֵם עַל חֲמַרַת הַלְכוּת טְהֵרַת הַמִּשְׁפָּחָה, אֲשֶׁר הֵם אֲסוּר בְּרִיתוֹת, וְיִזְרֶה לְלַמֵּד אֶת הַהַלְכוּת עִם הָרֵב ... וְכָל שְׁאֵלָה לְשִׁאֵל אוֹתוֹ.

כז רחצ כה

יִכְרֹךְ עַל מְצִיאַת הַזּוּג, וּיְבַאֵר שְׁיָמִי חֲנֻכָּה זֶה זְמַן שֶׁל זְוִיגִים, וְלִכְנֵן יִרְאֶה לְנִצֵּל הָעֵת רְצוֹן הַזֶּה לְבָקֶשׁוּ יִתְבָּרַךְ שְׁיִמְצָא אֶת בֵּית זֻגּוֹ.

כז רצט

יפליג במעלת הקונטרסים וגדל פעלתם, ולכן על כל אחד לתרם בעבור הדפסת קונטרסים, ותהיה לו ישועה, ויאחל ויברך על נחת בריאות ועשר ואשר.

כז ש

יפליג במעלת למוד הדף היומי, ויאחל רפואה שלמה, אשר זוכים לה על-ידי שמחה.

כז שא

ישבח הנמצאן שמתמיד בלמודים, ויאחלו התעלות בתורה הקדושה, ושקידה על דלתותיה, וינהירו מחברים רעים, ולרחק מהם כמטחוי קשת.

כז שב

ימסר דרישת שלום מן הנמצאן הלומד אצלו, ויאחל רב נחת, והעקר בחנוף לילך בדרך אהבה, ולא ביד תקיפה.

כז שג

יבאר, אשר הגיע הזמן שגלף לגלות ולפרסם את אור השם יתברך בכל העולם בלי שום בוש, ועל-פני זו מעלה גדולה להפיץ את הקונטרסים, אשר הם גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, וזהו גם תקון גדול על העבר.

כז דש

יפליג במעלת הדפסה, וישבח הנמצאן שהוצאתו לאור היא בהדור וביפי רב, והדפיס כל-כך הרבה ספרים בשנה, ומלא את העולם עם אלקותו יתברך, אשר זו זכות עצומה, ויאחל נחת מהילדים.

כז שה

ישמח מאד שנסתיימה תכנת הקונטרס "ימי הודאה" — לדפוס, ויבאר חשיבות ההדפסה, כי הדבור הולך לכל הרוחות, אבל הכתב נשאר לנצח.

כז שו

יורה להתפלל מתוך הסדור דיקא, ולא בעל-פה, וכן ברכת-המזון חשוב מתוך הסדור, כי תפלה בעל-פה גורמת לכלבול ודלוג קטעים כו'.

כז שז
יבאר לנמצן גדל הנסים שעשה עמו השם יתברך, שבנו נצל מהנפילה בשלום ובבריאות השלמה, ויאחל רב נחת דקדשה.

כז שח
יפליג במעלת הפצת ספרי רבנו ז"ל, אשר זהו תקון הכי גדול שיכולים לקבל בזה העולם.

כז שט
יאחל החלמה מהירה לבן שעבר נתיח, ויורה להודות להשם יתברך על הנסים והנפלאות שעושה עמם.

כז שי
יבאר לאם, שנוטל את בנה לנסיון עוד שבוע, ואם יתנהג כראוי ישאירו בשיבה, ואם לאו, ישלחנו הביתה.

כז שיא
ירגיע הנמצן שיש לו שפעת בלבד, ולא משהו יותר רציני, ויראה לטל התרופה, והעקר הרבה שמחה ומצב רוח טוב, וזו הרפואה.

כז שיב
מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו בו יחזקן על הלכות צדקה לעני, וגדל החשיבות במתן צדקה אשר עולה על כל המצוות, וצדקה תציל ממות וכו', ויפליג במעלת צדקה להקפסת ספרי הצדיק, אשר זו הצדקה הנשארת לעולם, ויבאר כמה ענינים חשובים בפרישת השבוע ויגיש, הן בענין ערכות שהיה יהודה ערב לאחיו, ויזהיר מלחמתם ערכות להזילת, אשר זהו דבר חמור ביותר, וכן יבאר הענין שנתפישו האחים מיוסף בעת שנתגלה אליהם, ומזה לומדים מוסר השכל — אוי לנו מיום הדין, שאם נתפישו כל-כך אחי יוסף, כיצד אנו נתפיש ביום הדין אחר שהצקנו וצערנו את הזולת, בודאי יבוא עמנו הבורא במשפט על כך, ודבר נוסף שלומדים מפרישת השבוע, שכשפאים למקום מגורים, צריכים לראות שיהיה מוכן מקום חנוך בעבור ילדינו, כמו ששלח יעקב את יהודה לפניו גשנה, כדי לתקן לו בית תלמוד. וכן יעזר על עניני השקפה, שצריך להזהר מאד בענין גנבה וגזלה, לא לנגע בכסף שאינו שייך לו, ולבדק את המזוזות והתפלין, ולהזהר מאד בענין הפשרות, שיהיה מהדרין מן המהדרין, שלא יפשלו באכילת טרפות וגיבולות, וכן בענין הצניעות להקפיד במאד מאד, כי זהו עון חמור לאשה שנתגלות שערותיה, וכן לראות להיות בשלום ובאחדות, ואשה תעזר את רעותה,

וּלְאַרְגֵּן עָרַב שְׁמַחָה לְשִׁמְחָה וּלְשִׁמְחָה אֶת כָּלֵן, כִּי הַשְׁמַחָה מְבִיאָה לְהַצִּלָּהָ.

כז שיג **נב**

יִחְזַק מְאֹד לְהוֹצִיא כָּרֶךְ אֶחָד כָּרֶךְ "אֲשֶׁר בְּנִחַל", אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

כז שיד **נג**

יַעֲזֹר מְאֹד לְהַתְחַזֵּק בִּירְאָת שָׁמַיִם, עַל מִנַּת שְׁלֹא יִצְטָרְכוּ הַיְלָדִים לְסִבָּל, כִּי בָנִים בְּעוֹן אֲבוֹתֵיהֶם סוֹבְלִים.

כז שטו **נד**

יִפְלִיג בְּמַעֲלַת שְׁמִירַת הַזְּמַן, שְׁלֹא יִלֵּךְ לְבִטְלָה, כִּי הַחַיִּים כָּל-כָּף קָצָרִים, וְאֲשֶׁרִי הַמְּמַלָּאם בְּטוֹב אִמְתִּי וְנִצָּחִי.

כז שטז **נה**

יִמְסֹר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מִהֶבֶן, וַיּוֹרֶה עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן אֲשֶׁר חֲשִׁיבוּתָהּ לְאֵין עֶרֶךְ.

כז שז **נו**

יִכְרֹךְ עַל זֶרַע שֶׁל קִנְיָא, וַיַּעֲזֹר עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְכְבוֹד הַדָּדִי, וְתִפְלָה בְּמִנְיָן, וְהַתְמַדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה.

כז שיח **נז**

יֵאָחַל הַמַּתְקַת הַדִּינִים בְּזִכּוֹת הַתְּרוּמָה לְאוֹלָם הַשְּׁמֻחּוֹת, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּפֶסֶת אֵיזָה קוֹנֶטְרַס לְזִכּוֹתָם לְהוֹשִׁיעַ בִּישׁוּעָה שְׁלֵמָה.

כז שיט **נח**

יֵצֵעַ בְּעִנְיָן הַמְּשֻׁכָּנָתָא, וְלִשְׁבֹּר אֶת הַטֹּבַע הָרַע שֶׁל עֲצָלוּת וְלְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן.

כז שכ **נח**

יֵאָחַל עַל דִּירָה מְשֻׁלָּהָם, וְשִׁיזְכוּ בִּיבְנָאֵל לְחִנּוּף אֶת הַיְלָדִים עַל טְהָרַת הַקֶּדֶשׁ.

כז שכא **נט**

יּוֹרֶה עַל קְבִיעַת עֵתִים לַתּוֹרָה, וְלִבֵּל יָחִסֵּר יוֹם אֶחָד בְּלִי מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא מְדֻרָּשׁ.

כז שכב **ס**

יֵאָחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבֶן, וַיּוֹרֶה לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יְתִבְרַךְ שֶׁהִצִּיל אֶת בָּנָם.

כז שכג **ס**
 יוֹדָה לְנִמְעָן שֶׁבִּשְׂרוֹ טוֹב מִהִתְקַדְמוֹת הַתְּלִמִּידִים לְטוֹבָה.

כז שכד **סב**
 יִבְאָר, אֲשֶׁר הַחַיִּים קָצְרִים מְאֹד, הִנֵּה אָנוּ כָּאֵן, וְעוֹד מְעַט נִהְיָה שָׁם,
 וְאֲשֶׁרִי הַמְּנַצֵּל כָּל רִגַע לְטוֹב.

כז שכה **סב**
 יִזְהִיר מְאֹד עַל לְשׁוֹן־הָרֶעַ וְהוֹצָאת שֵׁם רַע, אֲשֶׁר הָעֵנֶשׁ עַל כֵּךְ גָּדוֹל
 מְאֹד, וְיוֹרָה לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה וּבְתַפִּלָּה בְּמִנְיָן.

כז שכו **סג**
 מִכְתָּב כָּלִי לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל, בּוֹ יִבְקֶשׁם עַל אַחֲדוֹת
 וְאַהֲבָה, וְלִהְיוֹת אֶת הַמְּלַמְּדִים שְׂעוֹשִׂים מְלַאכְתָּם נְאֻמָּה.

כז שכז **סד**
 יִבְאָר אֲשֶׁר זֶה הָעוֹלָם מְלֵא נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ נִשְׁכָּר
 מִשּׁוֹם דָּבָר, אֲלֵא מִתְחַזֵּק וְאוֹמֵר: כָּל מֶה דְּעִבִּיד רַחֲמָנָא לְטַב עֲבִיד,
 וְיִחַזֵּק עַל קִרְשֵׁת הַדְּבוּר.

כז שכח **סה**
 יִבְקֶשׁ לְמַסֵּר לְאַבּוֹת הַתְּלִמִּידִים, שִׁיִּזְהִירוּ אֶת בְּנֵיהֶם שִׁיעֲזִיתוּ בְּעַת שְׁלֵא
 יִהְיָה בָּמָה יָמִים בְּיָשִׁיבָה, וְשְׁלֵא יֵצְאוּ בְּקוֹר הָעֵז, וְכֵן בְּלִילָה יִשְׁאַרוּ
 בְּיָשִׁיבָה, מִפְּנֵי סִכַּנַּת הַפּוֹשִׁים.

כז שכט **סו**
 יִבְאָר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁשּׁוֹם דְּבָר אֵינוּ יָכוֹל לְשַׁבֵּר אוֹתוֹ, וְאֵינוּ מִתְיַאֵשׁ
 כָּלֵל, אֲלֵא בּוֹרַח תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

כז של **סז**
 יִבְהִיר לְנִמְעָנָה, שֶׁמֵּאַחֵר שֶׁשְׂמָעָה הַשְּׁעוֹר, יֵשׁ לָהּ כֹּכֵר הַתְּחַזְּקוֹת עֲצוּמָה,
 וְיִכּוֹלָה לְקַבֵּל הָעֵמֶק בְּכֶתֶב, וְיִהְיָה לָהּ חֲזוֹק כְּמִים קָרִים עַל גֶּפֶשׁ עֵינֶיהָ.

כז שלא **סח**
 יֵאָחַל רְפוּאת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, וְיוֹרָה לְמַסֵּר אֶת הַמִּכְתָּבִים לְיַעֲדָם.

כז שלב **סח**
 מִכְתָּב כָּלִי לְכָלִּיּוֹת אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל, בּוֹ יִדְעוּעַ עַל
 פְּטִירַת אֶחָד מִבְּנֵי הַחֲבוּרָה, וְיוֹרָה לְפִשְׁפֹּשׁ בְּמַעֲשִׂים, וְלִהְיוֹת בְּאַמוּנָה
 חֲכָמִים, וְלִהְיוֹת עֲנֵן תָּמִיד בְּהַעֲדָר אֶחָד מִן הַחֲבוּרָה, וְיִסְפֹּר סִפּוּר מֵרִ

ישראל מטירה וויצא, שעל-ידי שנטל על עצמו מצוה לילך תמיד לכל "שלוש זכר", נתגלגל על ידו שהציל חיי משפחה שלמה.

כז שלג עא

יפליג במעלת ההדפסה, אשר עוד לא היו ספרים כאלה מימות עולם, וזה לעמת זה הטמאה מתפשטת ביותר, ולכן זכות ההדפסה גדולה מנשא, ובפרט שו"ת "אשר בנחל" — אין למעלה מזה.

כז שלד עב

ישבח הנמצא על חדושי התורה שלו, ויודה לו על הגיעה בענין האולם שמחות, ויברכו שיזכה לעשות תמיד שמחות בביתו.

כז שלה עג

יבקש מאחד הזוגות הצעירים לצית אותו א. במדת הצניעות אשר היא היסוד, ושללא תתגלינה שערות האשה, אשר זה חמור מאד. ב. שהבעל ילך בלבוש חסידים — עם שטרימל וכו'. ג. להתמיד מאד בתורה הקדושה שעורים בסדרן. ד. לכבד ולקרא את האשה. ה. להתפלל במנין השלש תפלות.

כז שלו עה

יבקש להורים לא להתערב בחיי הזוג, ולשמר על שלום ביתם הם, ולא להתנפח ולריב על דברי שטות והבל.

כז שלו עה

יורה על שמחה, ולא לפל בדעתו כלל, ולהרגיל עצמו לדבר אליי יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית, שאין לתאר כלל, וכן לומר התפלות בקונטרס "מציאת-הזוג", ועל-ידי-זה ימצא זוגו.

כז שלח עו

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יחזקן מענין מצות ציצית, לדאג לילדים שתהיה להם ציצית כשרה וכו', אשר הציצית מצלת מתאות נאוף וכו', וידבר מפרשת השבוע — שמות, בשבחן של המילדות, שלא ציתו לפרעה, ותחיין את הילדים, ויזהיר מאד מענין הפלות, ויבאר אשר כל ילד וילדה הנולדים בבית זו ברכה, והם צנורות הממשיכים את השכינה, וכן ידבר ממשנה רבנו שהתפלא למה צריכים ישראל לסבל סבל כל-כך גדול, והגיע למסקנה, שזה עקב השנאה והקאנה ביניהם, ולכן היסוד לגאולה הוא האחדות והשלום, וירחיב

הַדְּבֹר מַעֲנִין חֲנוּךְ הַיְלָדִים, וְכִמָּה צָרִיךְ לְהַשְׁקִיעַ בָּזָה, וְלֹא לַחֲסוֹךְ שְׁבֹט
הַמוֹסֵר, כִּי חוֹשֶׁךְ שְׁבֹטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ.

כז שלט פח

יְבֹאֵר, אֲשֶׁר בָּזָה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְּקוֹת, וּבִפְרָט בִּימֵי שׁוֹכְבֵי"ם
צָרִיךְ לְהַרְבּוֹת בְּאֻמִּירַת תְּהִלִּים וּלְהַתְּבַדֵּד הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

כז שמ פט

יְבֹאֵר, אֲשֶׁר חָזִי הָאָדָם מְלֵאֵי נִסְיוֹנוֹת, וְאֲשֶׁרִי הַזֹּכָה לְהַחֲזִיק מִצֶּמֶד,
וְאֵינוֹ נִשְׁבֵּר כָּלָל.

כז שמא צ

יַעֲזֹר שְׁלֹא לָרִיב כָּלָל, וּלְהִקְפִּיד עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר זֶה סֵגֻלָּה
לְפָרְנֶסָה.

כז שמב צ

יֵאָחַל רַב נֶחֱם מִן הַבֶּן, וַיַּעֲזֹר לֹאמַר בְּכָל יוֹם 'יוֹם תְּהִלִּים' דִּיקָא בִּימֵי
שׁוֹכְבֵי"ם, וְלִלְמַד בְּכָל יוֹם חֶמֶשׁ וָרֶשֶׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְזֶה מְסֻלָּה לְכָל
הָעֲנִינִים, וְלִשְׁמֹר עַל הַשְּׁלוֹם-בֵּית.

כז שמג צב

יְבֹאֵר אֲשֶׁר עָקַר הַחֲזוּק לְחֻזֵּק עֲצָמוֹ, הוּא עַל-יְדֵי שְׁמִחָתָם אֶת אֲחֵרִים,
וְעֵצָה לְבֹא לְגִדְלוֹת הַמַּחֲיָה — לְהַשְׁכִּיל אֶת אֲחֵרִים.

כז שדמ צג

יַעֲזֹר עַל שְׁמִחָה, אֲשֶׁר הִיא הַכֹּלִי לְקַבֵּל כָּל הַהִשְׁפָּעוֹת, וְכֵן לְשִׂמְחָה עִם
כָּל מַצָּנָה וּמַצָּנָה, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת גְּדוּלָּה מְאֹד.

כז שמה צד

יַעֲזֹר בְּנֵי זֶגֶל לְהַשְׁלִים בִּינֵיהֶם, וְלִשְׁוֹב לְחִיּוֹת בִּיחָד, כִּי מִשְׁנִיָּהֶם עֲתִיד
לְצֵאת בֶּן צִדִּיק וְקָדוֹשׁ, וּבְאֶרֶם, שְׁכָל אֱלֹהֵי הַמְּסִיתִים אוֹתָם לְהַתְּגַרֵּשׁ,
הֵם שְׁלִיחֵי הַשָּׁטָן לְהִרְסָה אֶת חֲיֵיהֶם.

כז שמו צה

יְפַלֵּיג בְּמַעֲלֵת הַפָּצָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה הִימָנָה, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה זֻכָּרִים
לְהַחֲזִיר בְּתִשְׁבָּה וּלְהַחֲדִיר אֱמוּנָה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

כז שמוז צז

יִשְׁמַח בְּשִׂמְחַת הַנִּמְעָן, שְׁזָכָה לְאָרֶס אֶת בָּתוֹ, וְכֵן נוֹלַד לוֹ נֶכֶד, וַיֵּאָחֲלוּ

רב נחת, ושיזכה לחתן את כל ילדיו סמוך לפרקם, אשר בדור הזה הספנה גדולה מאד.

כז שמח צז

יחזק מאד שלא להשבר על אף רבוי החובות, כי זו עקר גדלת בר ישראל, שמתחזק למרות הנסיונות הקשים שעוברים עליו, וכל הסבל בא כדי לזכך את האדם ולראות אל מי יפנה בעת צרתו.

כז שמט צט

יחזק מאד להיות בשמחה אשר היא רפואה בין בגשמי ובין ברוחני, והעקר לידע כי אף שנמצאים בשאול תחתית גם משם אין לעזב את החשק והרצון לרוץ אחרי יתברך, והעקר לדבר הרבה אליו יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית שאין לתאר כלל.

כז שנ ק

יחזק מאד זוג צעיר, שזה עתה התחתן, וישמחם ויעודדם, ויורה להם לכבד זה את זה אשר בכך מורידים את השכינה לתוך הבית, וזהירם מאסור נדה החמור מאד, שהוא בקריתות, ויורה לבצע להרבות בתפלה והתבודדות, אשר זה סוד ההצלחה.

כז שגא קב

יורה לאשה לכבד את בעלה, ולדונו לכף זכות, ועל-ידי-זה גם הוא יכבדה ויתנהג עמה כראוי.

כז שנב קג

ישבח הנמצאן שערך בכתב את השיטה שהיתה, ויפליג במעלת ההדפסה, ובפרט "אשר בנחל", אשר הם מקתבים נוֹרָאִים ונפלאים, ויקנה להגיע כבר לתאריך של היום.

כז שנג קד

יתנה גדל צערו שעובר עליו, ויקנה שסוף כל סוף תהיה מפלה לרשעים המצצעים אותנו, והעקר בעת הזו להתחזק ולחזק את אנשי שלומנו.

כז שנד קה

ישמח מאד שהאברכים הצעירים התאחדו יחד, ועושים מנגן נפרד בשבת, אשר זה תורם לאחדותם.

כז שנה קו

יעורר על הנחת תפלין, ועל כשרות המאכלים, ותפלה והתבודדות.

כז שנו קז

יבאר, אֲשֶׁר הֶעֱקֵר בִּזְהָ הָעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק בְּתַקָּף הַצְרוּת וְהִיִּסוּרִים, וְיִקְוָה
כָּבֵד לְצִאת מִכָּל הַחֻבוֹת, וְלִרְאוֹת כָּבֵד בְּבִגְדֵי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל.

כז שנו קז

יִמְסֹר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מִן הַבֵּן שֶׁמִּצְלִיחַ אֲצִלוֹ, וְיִחַזֵּק לְעִמּוּד בְּכָל הַנְּסִיווֹת
שְׁעוֹבָרִים עָלָיו וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, וְלִהְיוֹת בְּשִׁמְחָה גְּדוֹלָה, אֲשֶׁר הִיא סוּד
הַהֲצִלָּה.

כז שנו קט

יבאר רְצוֹנוֹ שֶׁלְאַבְרָהָם הַצַּעֲרִים יִהְיֶה מִנֵּן נִפְרָד, וְכֵן יִלְמְדוּ אֵת
הַהֲלָכוֹת עִם הַמּוֹרָה צָדֵק וְכו'.

כז שנו קי

יַעֲזֹר מְאֹד עַל הַפָּצָה וְעַל שִׁמְחָה וְהַתְּבוּדוֹת.

כז שס קיא

יִדְרֹבֵן לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל שָׁבָת עִם הַמִּנֵּן שֶׁל הָאֲבָרָכִים הַצַּעֲרִים, וְיַעֲזֹר
לְקַבֵּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה, וְלִהְיוֹת בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת.

כז שסא קיב

מִכְתָּב כָּלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ בּוֹ יִבְאֶרְןָ עַל אִסּוּר מְלֹאכֶת הַחֹרֶשׁ
בְּשַׁבָּת, וְכָל הַעֲנִינִים הַשִּׁיכִים לָזֶה, וְכֵן יִדְרֹב מִפְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ — וְאֵרָא,
וְהַמּוֹסֵר הַהֲשִׁיבֵל שֶׁמִּצִּינוּ בָּהּ, שֶׁלֹּא לִשְׁאֹל שׁוֹם קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ,
כְּדִגְמַת הָאֲבוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁאֵף שֶׁעָבַר עֲלֵיהֶם מֵה שֶׁעָבַר נְסִיווֹת קָשִׁים
וּמְרִים, לֹא שֶׁאֲלוֹ שְׁאֵלוֹת, אֲלֹא יִדְעוּ כִּי צָדִיק ה' בְּכָל דְּרָכָיו, וְהַצּוֹר
תָּמִיד פָּעֵלוֹ, וְכֵן וְלִמַּד מִפְּרִשַׁת הַשָּׁבוּעַ עֲנִין הַפֶּרֶת הַטּוֹב, שֶׁאִם מְקַבְּלִים
טוֹבָה מֵאִיזָה מְקוֹם, צָרִיכִים לְהִשָּׁמֵר שֶׁלֹּא לִהְיוֹת כְּפוּי טוֹבָה וְכו',
וְיִרְחִיב בְּעִנְיָ הַשִּׁקְפָה שֶׁצָּרִיךְ לְהַכְנִיס אֶת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ בְּתוֹךְ
חַיֵּינוּ, וְלֹא לְהַגְבִּיחַ יָדִים בְּאִיּוֹשׁ, אֲלֹא בְּתַקָּף כָּל הַצְרוּת לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת בְּאִמּוּנָה הַקְּדוּשָׁה.

כז שסב קיכ

יבאר חֲשִׁיבוֹת הַדְּבָר לְאַחַד אֶת הָאֲבָרָכִים הַצַּעֲרִים, וְלִדְאֵג שִׁתְּפַלְּלוּ
בְּצוּמָא בְּמִנֵּן כָּל שָׁבָת, וְלִלְמַד אֶת הַהֲלָכוֹת בְּצוּמָא עִם מוֹרָה הַהוֹרָאָה,
וְלִדְאֵג ל"הַתְּאֻדוֹת הָאֲבָרָכִים", כְּדִי שֶׁכָּל הַהֲשָׁקָעָה שֶׁהֲשָׁקָעָה בָּהֶם
בִּימֵי הַנְּעוּרִים לֹא תִרָד לְטִמְיוֹן.

כז שסג קכג

יִוְרָה לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לִתֵּן לַיָּצָר הָרָע לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּעֲצָבוֹת וּבְמַרָה שְׁחוּרָה, וּלְהִתְבּוֹנֵן רַק עַל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בוֹ, וְיִתְפַּלֵּא מְאֹד עַל אִשְׁת׃ הַנִּמְעָן שֶׁמְטָעָה עֲצָמָה לִילֵךְ אַחֲרֵי שְׁטִיּוֹת וְהַבְּלִים, וַיַּעֲזֹר לְבֹא לְשִׁמְעַע שְׁעוֹר בְּגִלּוֹי אֱלָקוֹת, וְאִזְ כָּבֹד אֵין רוֹצִים שׁוּם דְּבָר, רַק אֵת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצָמוֹ.

כז שסד קכה

יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן שֶׁהֶצְטַרֵּף לְהִתְאַחֲדוֹת הָאֲבָרְכִים, וַיַּעֲזֹר לְצֵאת לְהַפְּעָה בְּכָל יוֹם, וְלִקְבֹּעַ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כז שסה קכו

יִרְגִּיל לְהִרְבּוֹת בַּדְּבָר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה הַצִּלָּחָה כְּזוֹ, שְׁאֵין לְתַאֵר כָּלֵל, וְכֵן לִקְבֹּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה.

כז שסו קכז

יַעֲזֹר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְעַל הַתְּמִדַּת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִתְפַּלֵּא בְּמִנְיָן וְיִשְׁתַּחֲוֶה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ.

כז שסז קכח

יַעֲזֹר עַל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוֹת וְיִשְׁתַּחֲוֶה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ.

כז שסח קכט

יִחַזֵּק יְדֵי הָרֵב שְׁלִיט"א שֶׁעָשָׂה מִהֶפְכָּה בִּיְהוּדוֹת, וַיַּעֲזֹר גַּל שֶׁל חֲזָרָה בְּתִשְׁבֻּכָּה בְּפֶרֶט בְּקָרֵב עֲדוֹת הַמְּזֻרָח, וַיֵּאחֲזֵל בְּרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה וְקִדּוּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים.

כז שסט קל

יִוְרָה שְׁלֹא לְהִתְפַּחַד כָּלֵל מִכָּל הַרְשָׁעִים הַמְּצִיקִים לוֹ, וּזְכוּת הַתּוֹרָה שְׁלוֹמֵד תִּגַּן בְּעֵדוֹ מִכָּל הַמְּזִיקִים.

כז שע קלא

יִשְׁבַּח הַקּוֹנְטְרַסִּים שֶׁיֵּצְאוּ לְאוֹר, וַיַּעֲזֹר לְשָׁמֹר עַל הַבְּנִים וְלְהַזְהִירָם מִכָּל מִיּוֹי נּוֹכְלִים.

כז שעא קלב

יִבְאֵר אוֹדוֹת הַבֶּר-מַצָּנָה שֶׁל הַבֵּן, שֶׁהוּא תִּפְּץ לְהִשְׁתַּתֵּף בָּהּ, אֵין תְּלוּי בְּאִיזָה תִּאֲרִיף תִּהְיֶה, וַיִּוְרָה לְנִמְעָנִים עַל שְׁנִטְלוֹ עַל עֲצָמָם אֵת גְּהוּל אוֹלָם הַשְּׁמִחוֹת.

כז שעב קלד

יבאר, אשר עקר ההתקבנות לרבנו ז"ל זה רק על-ידי למוד ספרו "לקוטי מוהר"ן", וינגיל להרבות בדבור אליו יתברך, אשר זו הצלחה נצחית, ואם היו בני-אדם יודעים מעלה גדולה זו, ומה זה פועל בשמים, לא היו חדלים מזה לרגע.

כז שעג קלה

ישבח המדפיסים אשר מוסרים נפשם בעבור הדפסת ספרים קדושים כאלו, גלוי אלקות בתכלית המדרגה העליונה, ויברכם בזכות זה ברב נחת עם ילדים קדושים וטהורים המתמידים בתורה.

כז שעד קלו

יעורר הנמצא לגמר את הדירה שהחל לבנות, וכך יוכל גם להשפירה, ולהתפרנס מזה, ויחזקו על נקדת השמחה וההתבודדות, כי גדול אדונו ורוב להושיע.

כז שעה קלז

יחזק מאד להודות על הזכות שנפלה בחלקנו, שאנו יודעים מרבי אמת כזה, המגלה לנו עצות איך לעבר את זה העולם.

כז שעו קלט

יעורר לסים את הדירות שהחל הנמצא לבנות, ולהשפירן ולהתפרנס מהן, וכך יוכל לשלם הרבה חובות.

כז שעז קלט

יאהל רב נחת מהפנות שמתקדמות כראוי ברוחניות ובגשמיות, ויחזק מאד, כי עובר בזה העולם על כל אחד חלישות הדעת, ולכן הקדים רבנו ז"ל בענין ההתחזקות, אשר זה עולה על הכל.

כז שעח קלט

יעורר על תפלה במנין, ולדבר אליו יתברך בכל יום אפלו חמש דקות, אשר זו הצלחה נצחית שאין לתאר כלל.

כז שעט קמ

ישבח המדושי תורה של הנמצא, וינחהו היאך לשפר הפתיכה וכו', ויעורר על התמדה בגמרא ובשלחן ערוך.

כז שפ קמא

יחזק בַּחֲזֹר עַל תַּפְלָה מִתּוֹךְ הַסְדּוּר דִּיקָא וְלֹא בְּעַל-פֶּה, וְכֵן בִּרְכַּת-הַמּוֹזֵן מִתּוֹךְ בִּרְכוּן, וְקָרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמָּטָה מִתּוֹךְ הַסְדּוּר.

כז שפא קמא

מִכְתָּב כָּלְלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזָקוּן עַל אֲהֶבַת הַזִּוּלָּת, וְלֹא לְשֵׁנָא שׁוּם יְהוּדִי, וְעַל-יְדֵי בֵּית-הַכְּנֶסֶת אֶחָד הַמְּחַזְּקִים עֲצָמָם בִּיחָד כָּלִי שׁוּם פְּרוּדִים, בְּזִכּוּתָם תִּהְיֶה הַגָּאֻלָּה. וְיוֹצִיא מוֹסֵר הַשְּׁכָל מִפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ — בָּא, שֶׁהַמְצָרִים רָצוּ לַעֲקֹר מַעַם יִשְׂרָאֵל אֶת הָאֻמָּנָה וּלְהוֹרֹתָם שֶׁהַכָּל טָבַע, חֵס וְשָׁלוֹם, וְהִנֵּה הֵבִיא לָהֶם הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲרָבָה, שְׂאֵכַל אֶת כָּל הַתְּבוּאָה, וּבָזָה עֲקֹר מֵהֶם אֶת קִלְפַת הַטָּבַע, וְכֵן לְמַדִּים מִמִּכְתַּת חֹשֶׁךְ, אֲשֶׁר לַעַם יִשְׂרָאֵל הָיָה אוֹר בְּכָל מוֹשְׁבוֹתָם, לְרַמֵּז, אֲשֶׁר הָאוֹר הָאֱלֹקִי צָרִיךְ לְהִיּוֹת נְסוּךְ עֲלֵינוּ הֵיכֵן שְׁנֵהֲיָה, גַּם שֵׁם נִמְשִׁיף אֶת אוֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא נִמְשֵׁף אַחֵר הַחֹשֶׁךְ. וְיִחְזַק מְאֹד אֶת עֲנֵן הַרְעִיּוֹן שֶׁל "אֲבוֹת וּבָנִים", הֵינּוּ פָּעַם בַּשְּׁבוּעַ יִלְמְדוּ הָאֲבוֹת עִם בְּנֵיהֶם בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְכָךְ נִתְהַדָּק הַקָּשֶׁר בֵּינֵיהֶם, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלִל, אֵין פְּנָאִי לְאֲבוֹת לִתֵּן תְּשׁוּמַת לֵב לִילְדֵיהֶם, וּבָזָה מִתְחַזֵּק הַחֲנוּךְ וְהַיַּחֲסָם הָאִישִׁי שֶׁל אֲבוֹת לְבָנֵיהֶם, וְזֶה תוֹרֵם הַרְבֵּה לַחֲנוּךְ הַנָּאוֹת.

כז שפכ קנ

יִתְנֶה צִצְרוֹ שְׁטוּבָל מִן הַבָּנִים הַלּוֹמְדִים אֲצִלוֹ, וְרִצּוֹנוֹ לְשַׁלְחָם חֲזָרָה.

כז שפג קנא

יְבָרֵךְ עַל רַעֲיוֹן הַנִּמְצֵן לְהַכְנִס בְּשִׁתְּפוּת עִם עֶסֶק הַשְּׁחִיטָה וְכו', וּבִפְרָט שֶׁזָּהוּ שׁוֹחֵט הַגִּזְיוֹן, וְעֲנֵן הַהֶכָּשֶׁר זֶה לוֹ בְּנִפְשׁוֹ.

כז שפד קנב

יְבָאֵר, אֲשֶׁר כָּל עֲנֵן נִתְיַנֵּט סְגֻלוֹת וְכו', זֶה שְׁטִיּוֹת, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלִל, וְלָכֵן אִם מְקַבְּלִים חֲזוּק מִפְּלוּגֵי אֲפֻשֶׁר לִילֵךְ לְשֵׁם, אָבֵל אִם רַק נֹתְנִים סְגֻלוֹת, כְּדָאִי לְבָרַח מִשֵּׁם מַה שִׁיּוֹתֵר מִהָר.

כז שפה קנב

יִוָּרָה שְׁכָל הַבַּחֲזוּרִים שְׁנַעֲשׂוּ בִּרְ-מִצְוָה, יִמְשִׁיכוּ לְלַמֵּד בְּכֶתֶה עַד אַחֵר רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְאַחֲרֵכָּךְ יָבוֹאוּ אֵלָיו לְלַמֵּד אֲצִלוֹ.

כז שפו קנג

יִשְׁמַח לְשִׁמְעַע בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת מִהַתְקַדְמוֹת הַתְּלִמִּידִים, וְיִוָּרָה שֶׁהַעֲקָר עִם

יְלָדִים זֶה סִבְלָנוֹת גְּדוּלָּה, וְצָרִיךְ לִלְמַד אֹתָם הַרְבֵּה הִלָּכָה, וּבִפְרָט הִלָּכוֹת
הַנְּחֻצוֹת לְכַר־מִצְוָה וְכו', וְכֵן לְסִפּוֹר לָהֶם סְפּוּרִים מִרְבָּנוּ ו"ל, וְלוֹמַר
בְּכָל יוֹם ה'תִּקְוֶן הַכָּלָלִי, עַד שִׁיְהִיָּה שְׂגוּר עַל פִּיהֶם, וְכֵן "סִפּוֹר־הַמִּדּוֹת".

כז שפז קנח
יִצְטַעַר מָאֵד עַל שֶׁהֵבֵן נִשְׁלַח לִלְמַד אֶצְלוֹ, כִּי עֲדִין הוּא קָטָן, וְאֵינוֹ קוֹלֵט
אֶת הַלְמוּד כְּרֵאִי, וְרָצוֹנוֹ לְשַׁלְּחוֹ בַּחֲזָרָה.

כז שפח קנח
יִוָּרָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּלְשִׂמְחָה אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר אֵין מִצְוָה גְּדוּלָּה מִזֶּה,
וּבִזְכוּת זֶה יִתְבָּרְכוּ בְּזֵרַע שֶׁל קִיָּמָא, וְיִזְכּוּ לְשִׁמְחָה בְּתוֹךְ הַבֵּית, וְיִחַזַּק
עַל הַפָּצַת אוֹר רְבָנוּ ו"ל, אֲשֶׁר הַמַּעֲלָה הַזֶּה עוֹלָה עַל הַכָּל.

כז שפט קנו
יְבָאָר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּחַזְקוֹת, לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָיו וְאֶת
אֲחֵרִים.

כז שצ קנז
יִיעֵץ לְזוּג צָעִיר לַעֲבֹר לְגוּר רְחוֹק מִתְּהוֹרִים, כְּדֵי שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם־בֵּית
בְּשִׁלְמוֹת, וְיִיעֵץ אוֹדוֹת הַשְּׁחִיטָה מִה וְאֵיךְ לַעֲשׂוֹת וְכו', כְּדֵי לְהַתְגַּבֵּר
עַל הַלְשָׁנוֹת הַסָּמ"ך־מ"ם.

כז שצא קנח
מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל, בּוֹ יִבְקָשׁ לְבֹא לִלְמַד בְּכָל
מוֹצָאֵי שַׁבָּת עִם הַיְלָדִים, וּבִזְכוּת הַכָּל פִּיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן,
נִזְכָּה לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת.

כז שצב קנט
יִבְקָשׁ הַנִּמְעָן לְדַאֵג לַפְּרוֹת ט"ו בַּשָּׁבָט לְמַסְבָּה שִׁיעֲשֶׂה, וְכֵן יִרְגִּיל
לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן.

כז שצג קס
יִוָּרָה לְנִמְעָן שְׁעוֹזֵר לוֹ לְגַלְגֹּל אֶת עֲנִינֵי בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, וְיִכְרֹכוּ בְּכָפֶל
כְּפָלִים.

כז שצד קס
יִוָּרָה לְהַתְחַזֵּק וְלֹא לְהַתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה כָּלָל, וְהַעֲקֹר לְשִׁמּוֹר אֶת הַדְּבֹר,
אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוּלִים מִכָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת.

כז שצה קסא

יבאר, אֲשֶׁר כָּל סִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְּחָל" מְלֵאִים הִתְחַזְּקוּת, וְזֶה חֲזוֹק
בְּעִבּוּר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיַּעֲזֹרֶר עַל שְׂמֻחָהּ אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל, וְלִנְהֹג
עִם הַיְלָדִים בְּסִבְלָנוּת וְלְדוֹנָם לְכַף זְכוּת.

כז שצו קסב

יִבְקֹשׁ דְּוִיחַ אִם אָכֵן הִגִּיעוּ הָאֲבוֹת לְלַמֵּד עִם הַיְלָדִים בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת
בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וַיִּתְּנָה צִעְרוֹ אוֹדוֹת הַמְּשֻׁכּוֹרוֹת שֶׁכָּרָגַע אֵין מְקַבְּלִים
בְּזָמֵן, וַיִּקְנֶה לְשִׁפְעַ רַב, שִׁיּוּכְלוּ לְשֵׁלֶם בְּזָמֵן, וַיַּעֲזֹרֶר עַל תַּפְלָה
וְהַתְּבוּדָּדוּת, וְלִהְיוֹת בְּיָלְדִים שִׁיתְּבוּדָּדוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

כז שצז קסד

יִזְרֶה שְׁלֵא לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל מִכָּל מִינֵי מַדְבָּרִים, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּעֶסֶק
הַרְבֵּים צָרִיף לְסַבֵּל, וּכְדֹאֵי הַסֵּבֵל הַזֶּה מֵאֲשֶׁר, חֹס וְשְׁלוֹם, לְסַבֵּל
מִמַּחֲלוֹת וְכו'.

כז שצח קסה

יִבְקֹשׁ מִהֵמָלֶמֶד שִׁימְשִׁיף עִם כֶּתֶתוֹ עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְרַק אַחֲר־כֵּף יָבוֹאוּ
לְלַמֵּד אֲצֵלוֹ בִּישִׁיבָתוֹ.

כז שצט קסו

יִתְּנָה צִעְרוֹ בְּעִנְיַן הַבְּנִיָּה וְכו', אִף יֵאֱמִין בְּאַמוּנָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר הַשֵּׁם
יִתְּבָרַךְ לֹא יַעֲזוֹב אוֹתָנּוּ, וּבִתְקַף הַצָּרוֹת יֵאִיר לָנוּ אוֹרוֹ, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל:
מִתּוֹךְ צָרָה יִשׁוּעָה.

כז ת קסז

מִכְתָּב כָּלִלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגָּרִים בִּיבְנֵאֵל, בּוֹ יִתְּנָה צִעְרוֹ מִהֵסְבֵּל
שְׁסוּבָלִים מִהֶסֶם"ף-מ"ם, שְׁעֵתָה עֵינָיו לְטַשׁ לְסָגוֹר אֶת אוֹלָם הַשְּׂמֻחוֹת,
וְכֵן אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת הַקָּדִים, אִף יִבְהִיר בְּאֵר הַיֵּטֶב, אֲשֶׁר אֵין כְּחֻנוֹ אֵלָּא
בַּפֶּה, וְעַל-יְדֵי תַּפְלָה נִזְכָּה לַפַּעַל הַכָּל, וּמִתּוֹךְ צָרָה וְרוּחָה.

כז תא קסח

יִזְרֶה בְּעִנְיַן לְצֵאת לְבֵית הָעֵלְמִין בְּיוֹם הַשָּׁנָה שֶׁל הָאֱמָא, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת
גְּדוּלָּה לְנִשְׁמָה, שֶׁהַיְלָדִים בָּאִים לְפָקֵד אֶת קִבְּרָהּ, וַיַּעֲזֹרֶר לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק
אַחֲרֵים, וְלִבְקָשׁוֹ יִתְבָּרַךְ, שִׁימְתִּקּוּ כָּל הַדִּינִים, וְהַכָּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה.

כז תב קסט

יִשְׁבַּח הַנֶּמְעַן שְׁזוּכָה לַעֲסֹק בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחֻכָּמָה חוּצָה, וּיְבָרְכוּ עַל
בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָיו, וַיִּזְרְהוּ עַל שְׁלוֹם-בֵּית וְכְבוֹד הַדָּדִי.

כז תג קע
יחזק על אמונה פשוטה, אשר כפי תקף האמונה, בן זוכים לראות
ישועה גדולה.

כז תד קע
יבקש לשתף פעלה עם ידידנו ... והעקר לא לפחד כלל, כי הקדוש-
ברוך הוא יעשה עמנו נסים ונפלאות.

כז תה קעא
יבקש לעורר את הבנים והבנות תינוקות של בית רבן, לעשות יום
תפלה, ולבקש רחמים מאתו יתברך, והתפלה בודאי תהפך את הגזרה.

כז תו קעב
מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יבקשן להתפלל בעת צרה כזו,
אשר הרשע וחבורתו חפצים לסגור את אולם השמחות וכו', ואין צעה
אחרת רק תפלה.

כז תז קעג
מכתב כללי אל המלמדים של התלמוד תורה, בו יבקשם לקחת את כל
התינוקות של בית רבן, ולומר עמם תהלים, ובפרט מזמור ק"ט,
שהקדוש-ברוך-הוא יעזר, וכל הקללות הכתובות שם תפלנה על ראש
שונאינו וכו'.

כז תח קעד
מכתב כללי למורות בית-הספר, בו יבקשן לאסוף את הבנות, ולהתפלל
לפניו יתברך, שיבטל את הגזרה שנגזרה על-ידי רשעים ארורים בהסתת
הסמ"ך-מ"ם הרשע וכו' וכו', ועקר התרופה וההצלה זה רק תפלה.

כז תט קעד
יחזק אשה הרה, ויברכה שהכל יעבר בשלום, וינגיל לומר שמות
הצדיקים, אשר זו סגלה בעת ההריון דיקא.

כז תי קעה
יבקש לעורר את כלם בעבור יום תפלה, כדי לבטל הגזרה הקשה של
סגירת האולם והבית-הכנסת וכו'.

כז תיא קעו
יאחל רפואה שלמה, והעקר לא להיות במתח, ויעזור על יום תפלה
לבקש רחמים ממנו יתברך, שגזרה כזו לישועה.

כז תיב קעז

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יבארן הלכות הדלקת גרות לכבוד שבת, ויפליג בעת רצון הגדולה אז, לשפוף את הלב לפננו יתברך בתפלה ובתחנונים, וכן ידבר מפרשת השבוע בשלח, אשר לא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים, ומדוע? מפני שליצינים היו, מכאן למדנו חמרת קלפת הליצינות, וכמה צריך להתרחק ממנה, הנה הצדיק האמת מפרסם לכלם את הקדוש-ברוך-הוא, ודי בלץ אחד, כדי לבטל את כל הקדשה, ויחזק מאד על אמונת חכמים, כי אי אפשר להאמין בבורא יתברך, אלא על-ידי הצדיק האמת.

כז תיג קפז

יבקש את הנמען שלא יעזב את עבודת הפלל בשום פנים ואפן, וכל העוסק בצרכי צבור כעוסק בתורה, ויבארו, שדיקא עכשו מחכה לו ישועה גדולה מאד.

כז תיד קפח

יבאר, אשר עדין הסמ"ך-מ"ם עומד כאבן נגף, ואינו עוזב אותו, ומונעו מכל דבר שבקדשה, אף בהשם יתברך בטחוננו.

כז תטו קפט

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו ישבחן שנסעו אל ציון התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי, ושפכו לבן על צרותינו, והנה היום היתה לנו ישועה גדולה וכו', וכן יבקשן להמשיך ולהתפלל בקברות הצדיקים, שגראה נסי נסים.

כז תטז קצ

ידבר מקונטרס "בר מצוה", שישתדל לתברו וכו', ויחזק את המדפיסים על שזוכים לגלוי אלקות כזה להתדיר בנשמות ישראל אמונה הקדושה, אשר הזכות הזו עולה על הכל, ובזכות זה יזכו לילדים טובים ולרב נחת.

כז תיז קצ

יבאר, אשר עצה להצליח עם ילדים זה רק תפלה ושוב תפלה, כי רק בזה תלויה הישועה.

כז תיח קצב

יורה להמשיך לחדש חדושים חדשים, אשר זה תקון גדול מאד כנגד הרהורים רעים.

כז תיט **קצב**

יבאר, אשר בזה העולם עובר על כל אחד נסיונות קשים, ואשרי מי שזוכה להחזיק מעמד, ולא להפסיק מחשבתו ממנו יתברך.

כז תכ **קצג**

יאהל "מזל טוב" לנשואי הבת, ויבאר, אשר אין עוד נחת להורים כמו שזוכים לחתן ילדיהם, והעקר לבקש על הילדים בכל יום, כי הכל תלוי בתפלה, ואם היו בני אדם יודעים כח התפלה, היו מתפללים כל היום אליו יתברך.

כז תכא **קצד**

ישבח החדושי תורה של הנמצא, אשר הם תקון למחין, ועקר שלמות החדוש — להחדיר באדם אמונה פשוטה. ולכן צריכים להחדיר את הקדוש-ברוך-הוא בכל החדושים שלו.

כז תכב **קצה**

יורה להתחזק בכל יום ויום מחדש, כפי גדל הצרות והיסורים שעוברים על כל אחד בכל יום, והלמוד של רבנו ז"ל — להחזיק מעמד ולא להשבר.

כז תכג **קצו**

יספר גדל ההשקפה שהשקיע בבן, ובאיזו סבלנות ומסירות נפש ממש החזיק אותו למעלה משנה וחצי, עד שכבר הגיעו מים עד נפש, ואינו יכול יותר, היות שהילד אינו חפץ להשתנות, וכנראה התפוח אינו נופל רחוק מן העץ.

כז תכד **קצח**

יחזק על מדת השמחה אשר היא יסוד ביהדות, והיא רפואה לכל, ומרחבת את הדעת לדבר אליו יתברך, אשר אין מדרגה יותר גבוהה מזו שאדם מדבר אליו יתברך.

כז תכה **קצט**

יבקש לראג שישבו לו את החוב, ויקנה להוציא פרות יפים.

כז תכו **קצט**

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יבאר הענין של "כי האדם עץ השדה", וענין ברכות הגהנין ומשמעותן, ודיקא ביום ט"ו בשבט, אשר הוא ראש השנה לאילנות, עלינו לטל מוסר השכל מן העץ, וכאותו

אֵילָן שֶׁשָּׂרְשָׁיו עֲמֻקִּים, אֵזִי שׁוֹם רוּחוֹת שֶׁבַע עוֹלָם אֵינָן יְכוּלוֹת לַעֲקֹרוֹ, כֵּן הָאָדָם כָּלִל שֶׁהוּא מִשָּׂרֵשׁ הַיֵּטֵב בְּתוֹרָה וַיֵּרָאֵת שָׁמַיִם, שׁוֹם סְעָרוֹת וּמַעֲרָבוֹלוֹת רָחוֹב, אֵינָן יְכוּלוֹת לוֹ לְהַטּוֹתוֹ מִדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, וּבְכָל הַהִרְפָּתָקָאוֹת שְׁחוּלְפוֹת וְעוֹבְרוֹת, הוּא בּוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּדְעֶה שֶׁהוּא שְׁלִיחַ מֵאִתּוֹ יִתְבָּרֵךְ לְהוֹצִיא שְׁלִיחוּתוֹ מֵהַפֶּחַ אֶל הַפֶּעַל, וְלִכֵּן אֵינוֹ מִתְנַאֵשׁ, וְאֵינוֹ נִשְׁכָּר, אֲלָא מוֹצִיא פְּרוֹת מִשְׁבָּחִים.

כז תכז ריא

יִשְׁמַח מְאֹד בְּהַצְלַחַת יְלָדֵי הַכֶּתֶה, אֲשֶׁר כָּל תְּשׁוּקָתוֹ לְהִקְיֵם גְּדוּד שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, הַחֲזָקִים בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה, וַיַּעֲזִירוּ לְהַשְׁקִיעַ בָּהֶם הַרְבֵּה מְאֹד — הֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִסְפוּרֵי צְדִיקִים, וְלִשְׂרֵשׁ מֵהֶם אֶת מִדַּת הַלִּיצְנוּת הַמְּכַלָּה כָּל חִלְקָה טוֹבָה.

כז תכח ריג

מִכְתָּב לְכָלִּיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַגָּדוֹלִים בִּיבְנָאֵל, בּוֹ יִחְזָקֵם עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִיחָה הַמְּרַחֶבֶת אֶת הַלֵּב וְהַדַּעַת, וְכָל הַצָּרוֹת הֵן רַק בְּהִעָדָר הַשְּׂמִיחָה, וְעַל-יְדֵי הַשְּׂמִיחָה זוֹכֶה לְהַמְתָּקַת הַדִּינִים, וּבִפְרָט בְּהַתְקַרֵּב יְמֵי אֲדָר הַקְּדוּשִׁים, צָרִיכִים לְהַרְבוֹת בְּשְׂמִיחָה יְתֵרָה, וַיַּעֲזִיר עַל אַחֲדוֹת וְאַהֲבָה, וְלִמְצָא חֵבֶר טוֹב, שִׁיחְזִקוּ וַיַּעֲזִרוּ בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי טוֹבִים הַשָּׂנִים מִן הָאֲחֵר וְכו'.

כז תכט רטז

יִבְקֹשׁ לְהַכְנִיֵס אֶת הַיָּלָד לְכֶתֶה, וְלַתֵּת לוֹ הַזְדַּמְנוּת נוֹסֶפֶת לְהַשְׁתַּנּוֹת, וַיַּעֲזִיר עַל נִקְדַּת הַשְּׂמִיחָה הַמְּרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת. וְעַל כָּלֵם — לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְלָחָה נִצָּחִית, וְכֵן לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל.

כז תל ריז

יְבָאֵר, אֲשֶׁר בָּזָה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד יְסוּרִים וּמִרִירוֹת, וַעֲקָר מַעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁמִּתְחַזֵּק, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם בְּרִיָּה כָּלִל, וְדְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

כז תלא ריח

יְבָאֵר, שֶׁלֹּא רָצָה לְשַׁלַּח מִכְתָּב לְנִמְעָן, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְרַבּוּ עָלָיו הַמַּגִּיעוֹת וְהַקְּטוּרִיגִים, אֲךָ בְּאַמַּת יְבָאֵר, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ ז"ל רָצָה שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת הַנְּשִׁים חֲסִידוֹת, הֵינּוּ עַל-יְדֵי שְׂמִתְנַהֲגִים כְּרֵאוּי וּבְדֶרֶךְ טוֹבָה, וּמִכְבָּדִים אֶת הָאִשָּׁה וְכו', קוֹנִים אֶת לְבָבָהּ, עַד שֶׁמִּתְהַפֵּף לְבָבָהּ לְבַעֲלָהּ, וְנוֹפֶלֶת כָּל הַהִתְנַגְדוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהּ עַל דְּבַר רַבֵּנוּ ז"ל.

כז תלב ריט

יאות לדבר בּרבים וכו', כי אדרבה, יגדיל תורה ויאדיר, וכל חפצו
שדבר רבנו ו"ל יגנס בעולם. ויורה כמה הוראות בהדפסה.

כז תלג רכ

יורה לנמען שמצלים בכל שבוע את הדרשה לנשים ומחלקן ביניהן,
ויורה שלא לפל בדעתו, ולחזק עצמו מאד.

כז תלד רכ

יבאר אודות שמות הקונטרסים ומשמעותם, והכל על מנת למשוך את
האדם ולקרבו אל הקדוש-ברוך-הוא.

כז תלה רכא

יורה הסדר היכן להכניס כל קונטרס בפרקים של "אוצר הקונטרסים".

כז תלו רכב

מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים הנגרים ביבנאל, בו יבקשם להמשיך
לומר מזמור ק"ט להכניע את השונאים, ולא להתירא משום בריה כלל,
ויבנדאי יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהכל יתהפך לטובה.

כז תלז רכג

ישבח הנמענת שלומדת שעזר באמונת חכמים עם נשות אנשי שלומנו,
ויתחקה ויעודדה שלא לפחד כלל, כי כך כתיב: "ואדרבה בעדותיך נגד
מלכים ולא אבוש".

כז תלח רכד

יאחל "מזל טוב" להלדת הנכדה, וכת תחלה סימן יפה לבנים, ויאחל
בריאות השלמה וכל טוב.

כז תלט רכד

יורה לנמענת שאפשרה לבעלה לשמשו ולהסיעו בדרך, ויברכה בזכות
זה בשפע ברכה והצלחה ופרנסה, ואף טוב כל הימים.

כז תמ רכד

יורה לומר לכל הילדים להמשיך לומר מזמור ק"ט, כדי להכניע את
הסמ"ך-מ"ם, אשר מתנפל אליהם בכל מיני נכלי ערמומיות על לא
דבר, ומוסר ומלשין ומצר דרכיהם בצרות צרורות.

כז תמא **רכה**

יִחְזַק הַנִּמְצֵן לְהִבִּין שֶׁהִקְהִלָּה שְׁלָנוּ הִיא קְהִלָּה נְסִית וְקְדוּשָׁה, וְכַפִּי רַבּוּי הַקְדָּשָׁה, כֵּן רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת.

כז תמב **רכו**

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִבְאָרֵם, אֲשֶׁר אֵין שִׁיף לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִם עוֹכֵר יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר כָּל מַגְמָתוֹ לְבַטֵּל כָּל דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה, וַיִּבְקֹשׁ לְהַמְשִׁיךְ לֹמֶר מִזְמוֹר ק"ט, שֶׁהוּא סִגְלָה לְבַטֵּל אֶת הַשׁוֹנָאִים, וְנִקַּח הַתְּהִלִּים וְהַתְּפִלוֹת יוֹעִילוּ לָנוּ.

כז תמג **רכז**

יִבְקֹשׁ אֶת הַנִּמְצֵן שֶׁלֹּא יִחְתֹּם בְּשִׁמּוֹ עַל שׁוּם מִסְמָךְ הַקְשׁוֹר לְסִמָּ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע, אֲשֶׁר כָּל מַגְמָתוֹ לְבַטֵּל אֶת הַקְדָּשָׁה וּלְעַקְרָהּ, וְלִכֵּן צָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ לְהַתְּפַלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּתְּבַטֵּל הָרַע וְהַטְּמָאָה, וְהַטּוֹב יִתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם.

כז תמד **רכט**

יִבְאָר שְׂאֵין דְּרָכּוֹ בַּעֲשִׂית הַפְּגָנוֹת וְכו', אֲלֵא הַעֲקָר לְהַתְּמַקֵּד בְּהַקְמַת מוֹסְדוֹת קְדָשָׁה וְטְהָרָה, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְזוֹהִי הַהַפְּגָנָה הַכִּי גְדוֹלָה.

כז תמה **רלא**

יִוָּרָה לְהַתְּחַזֵּק בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּיעֵץ אֹדוֹת מְגוּרִים בִּיבְנָאֵל.

כז תמו **רלב**

יִוָּרָה לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְלֹא לִפְל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל.

כז תמז **רלג**

מִכְתָּב כָּלְלִי לְנִשְׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, בּוֹ יִבְקֹשֶׁן לְהַתְּאַסֵּף לְדֶרֶשָׁה חֲשׁוּבָה בְּכִמְהָ עֲנִינִים הַעוֹמְדִים עַל הַפָּרָק.

כז תמח **רלד**

יִבְאָר לְבַחֲזוֹר אֹדוֹת כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, שֶׁהַעֲצָה לָזֶה הִיא מְקוּהָ בְּכָל בָּקָר, וְלִגְרֵם הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, אֲשֶׁר מִזְכֵּן אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּלְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר מִזְכֵּן אֶת הַמַּח.

כז תמט **רלז**

יַעֲזוּר עַל שְׂמִמָּה, וַיֵּאחָל מְצִיאַת הַזְּווֹג בְּקִרְוֹב, וְלֹא לְהַתְּבַלְּבֵל מִשׁוּם שְׂדֵכָן הַמְּדַבֵּר דְּבָרֵי הֶבֶל וְרַעוּת־רוּחַ.

כז תנ רלד

מִכְתָּב לְתַלְמִידֵי יְשִׁיבַת 'דַּמְשֶׁק אֲלִיעֶזֶר', בּוֹ יַחְזֵקֵם עַל מִדַּת הַשְּׁמִיחָה, וּבִכְרִיט בַּחֲדָשׁ הַשְּׁמִיחָה, וַיֹּאחֲל נָסִים נִגְלִים בִּיקָא בַּחֲדָשׁ הַזֶּה, וְלֹא לִפְחֹד מִשּׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, וְלֹא מֵרֶמֶס הַתְּפִלּוֹת בַּקּוֹנְטֶרַס "מְצִיאת הַזּוּג", וְלִהְיוֹת רִגְלִים בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכּוּ לִישׁוּעָה.

כז תנא רלה

יִבְקֹשׁ מִפְּלוֹנִית לִהְיוֹת מְמַלֶּאֶת מְקוֹם שֶׁל אִיזוֹ מוֹרֶה שְׂיֹצֵאת לְחַפְשָׁה, וַיַּעֲזִרָה לְדַבֵּר עִם הַבָּנוֹת אֲמוּנָה וְהַשְׁנָחָה פְּרָטִית, וּבִזְכוּת זֶה תִּזְכֶּה לְבָנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

כז תנב רלה

יֹאחֲל לְמוֹרֶה פָּרִי בֶטֶן בִּזְכוּת שְׁמֵלֶמֶדֶת אֶת הַבָּנוֹת אֲמוּנָה.

כז תנג רלו

יִוְדָה לְמִנְהֶלֶת הַפְּעוּטוֹן שֶׁקָּבְלָה אֵינָה יֵלֵד לְמַעֲזוֹן, וּזְכוּת הַמַּצָּנָה תִּגֵּן בַּעֲדָה, וַיִּמָּסֵר לָהּ דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מִן הַבֶּן הַלּוּמֵד אֶצְלוֹ.

כז תנד רלו

יִבְאָר, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ אֶלָּא כַּח הַתְּפִלָּה, וּבִזְכוּתָהּ נִפִּיל אֶת שׁוֹנְאֵינוּ.

כז תנה רלז

יִבְקֹשׁ רְשִׁימָה שֶׁל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמָנוּ הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל, וַיִּוְרָה לְהַתְחַזֵּק מְאֹד, כִּי זֶה עֵתָה הַבְּרוּר הָאֲחֵרוֹן, וּבִזְדָּאִי יֵצְאוּ מִהָּצְרוֹת.

כז תנו רלז

יִתְנַצֵּל לְאַחַד הַמְּלַמְדִּים שֶׁלֹּא הִסְפִּיק לְבַקֵּר בְּכַתְּתוֹ, וַיַּעֲזִרוּ עַל אֶהְבָּה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, אֲשֶׁר זֶה סוֹד הַהֲצִלָּה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְכֵן הִיסוֹד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם זֶה שְׁמִיחָה, אֲשֶׁר הִיא מִפְּתַח הַהֲצִלָּה.

כז תנז רמ

יֹאחֲל בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב" לְהַלְדֵּת הַבַּת, וַיֹּאחֲל רַב גִּיטָה, וְהַרְחֵבָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְהַעֲקָר לִהְיוֹת בְּשְׁמִיחָה עַל הַמַּתָּנָה שֶׁנִּתְּנָם הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְלַחֲזֹק אֶת הַקָּשֶׁר וְהַהֲבָנָה הַדְּדִית בֵּינֵיהֶם.

כז תנח רמא

יִוְרָה לְנִמְצֵן לְהַפִּיץ וּלְגַלּוֹת אֶת רַבְּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר זֶה כָּל הַתְּקוּנָה שְׁלוֹ, וְעַקֵּר הַגְּלוּי שֶׁל רַבְּנוּ ו'ל זֶה אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִמָּחַל לוֹ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל חֲטָאֵיו.

כז תנט רמב

יִבְקֹשׁ אֶת הַנִּמְעָן שֶׁלֹּא לְהִתְחַבֵּר עִם חֲבֵרָה רָעָה, אֲשֶׁר עֲלוּלָה לְהוֹרִידוֹ
לְבֹאֵר שְׁחֵת, וְהַעֲקֹר לְהִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד אֲשֶׁר בְּחַיִּים
יֹתֵר מִזֶּה.

כז תס רמג

יִשְׁמַח עַל הַבְּשׂוּרָה הַטּוֹבָה מִן הַנִּמְעָן שֶׁהִחֲלוּ לְהִסְתַּדֵּר וְכוּ', וַיִּחְזַק עַל
שְׁלוֹם-בֵּית וְהִבְנָה הַדָּדִית.

כז תסא רמג

יִרְגִּיעַ אֲוֵדוֹת הַבֶּר-מַצָּה, שֶׁהִכֵּל יִלָּךְ בְּשׂוּרָה, וְאֵין לְדַאֵג כָּלֵל.

כז תסב רמד

יִוָּדָה עַל הַתְּרוּמָה לְאוֹלָם הַשְּׂמֻחֹת, וַיִּוָּדָה לְהִיּוֹת חֲזָקִים בַּתְּפִלָּה, אֲשֶׁר
פּוֹעֵלֶת גְּדוּלוֹת וּנְצוּרוֹת.

כז תסג רמד

יִבְרָךְ הַנִּמְעָנָה עַל תְּרוּמָתָהּ לְאוֹלָם הַשְּׂמֻחֹת, וַיִּבְרָכָה עַל שְׂמֻחָהּ וּבִרְכָּהּ
וְהַצִּלָּתָהּ.

כז תסד רמה

יִבְרָךְ עַל שִׁפְעַת בְּרָכָה וְשִׁמְיָהּ מִכָּל רַע בְּזָכוֹת הַתְּרוּמָה שֶׁתָּרָמוּ.

כז תסה רמו

יִחְזַק מְאֹד עַל מַדַּת הַשְּׂמֻחָה, וַיִּכְפָּרֵט בַּחֲדוֹשׁ הַשְּׂמֻחָה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד
מַצָּה גְּדוּלָּה מִזֶּה, וַיִּרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא
הַצִּלָּה נְצִיחִית, שֶׁאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, וְזֶה הַמַּתָּנָה הַכִּי יָפָה שֶׁקִּבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ
ו"ל — לְדַבֵּר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כז תסו רמו

יִצִּיעַ הַצָּעַת שְׂדוּף, וַיִּבְקֹשׁ לְהִתְעַנֵּן אֲוֵדוֹתָיו, וַיִּצִּעַ אֲוֵדוֹת חֲנוּף הַבֶּן.

כז תסז רמז

יַעֲזֹר לְהִתְחַזֵּק בַּהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ וּבַתּוֹרָה וּבַצִּדִּיק, וְלִגְרֵס הַרְבֵּה פְּרָקִים
מִשְׁנֵיּוֹת וְדָפִי גְמָרָא וְסִימָנִים שֶׁלֹּחַן עָרוּף, וְלַהֲקַפִּיד עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן.

כז תסח רמח

יִבְאֵר, אֲשֶׁר בְּזָכוֹת הַשְּׂמֻחָה יִזְכּוּ לְהִכְנִיעַ אֶת קְלַפַּת הַמֶּן-עֲמָלֶק, וַיִּחְזַק
בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְלִי אַמוּנָה אֵין חַיִּים.

כז תסט רסב

מכתב כָּלְלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יֵאָרִיף הַרְבֵּה בְּעִנְיַן הַבְּדֻלָּה וּמִהָּיָה מִצְוַתָּהּ וְכוּ', וַיִּדְבֹּר מִעֲנִינֵי פִרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ — תְּרוּמָה, שְׁרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ הָיָה שָׁפֵל עִם יִשְׂרָאֵל יִנְדָּבוּ בַּעֲבוּר הַמִּשְׁכָּן, כְּדִי שֶׁיִּהְיֶה הַמִּשְׁכָּן בְּנוֹי מְכֻלָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכְלֹל אֶחָד יִהְיֶה חֵלֶק בָּזֶה, וַיִּבְאֵר רָצוֹנוֹ לְהִקְיֵם בֵּית-הַכְּנֶסֶת בָּזֶה, שֶׁיִּהְיֶה כְּלוּל מִכָּל הָעֵדוּת וְהַנְּסֻחָאוֹת, וַיִּתְאַדְּדוּ בּוֹ כָּלֵם יַחַד, וּבִזְכוּת זֶה תִּהְיֶה הַגָּאֻלָּה. וַיִּסִּיק עוֹד מִסְקָנָהּ מִפִּרְשַׁת הַשְּׁבוּעַ, בְּעִנְיַן מִדּוֹת הָאָרוֹן, שֶׁלֹּא הָיוּ שְׁלֵמוֹת, וְהִסְבִּיחַ, שֶׁכָּל אֶחָד חַיִּב לְרְאוֹת עֲצָמוֹ רַק חֲצִי, וְאִם כֵּן יֵשׁ לוֹ עוֹד הַמוֹן מִה לְלַמֵּד, כְּדֶרֶךְ שְׁנֵקְרָא 'תִּלְמִיד חֶכֶם', הֵינּוּ שֶׁעֲדִין הוּא תִּלְמִיד, וְצָרִיף עוֹד וְעוֹד לְלַמֵּד כָּל הַחַיִּים.

כז תע רסב

מכתב כָּלְלִי לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִבְקָשׁן לְהַרְבוֹת בְּשִׂמְחָה בְּחֻדְשׁ הַשִּׂמְחָה, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה זֻכְרִים לְהַמְתִּיק הַדִּינִים, וְלִמְחֹק אֶת הַמֶּן-עַמְלֵק.

כז תעא רסג

יִיעֶץ לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוֹנְטֵרס "ז' בְּאֶדְר" לְרִפּוּאֵת הָאֵמָא, וּבִזְכוּת תַּפְלֹת רַבִּים יֵשׁ לְצַפּוֹת לִישׁוּעָה.

כז תעב רסד

יְעוֹרֵר לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְתַּחֲזֹק בְּאַמּוֹנָה פְּשׁוּטָה, אֲזִי מְצַלִּיחִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

כז תעג רסה

יִוָּדֶה לְנִמְעָן עַל הַתְּרוּמָה בַּעֲבוּר אוֹלָם הַשִּׂמְחוֹת, וַיִּתְבָּרַךְ בִּזְכוּת זֶה בְּכָל מְלִי דְמִיטָב.

כז תעד רסה

יֵאָחַל בִּזְכוּת הַצְדָּקָה וְהַחֲסֵד גִּמְלָה מִכָּל יוֹצֵא חֲלָצוֹ וּבְרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה.

כז תעה רסו

יְעוֹרֵר מְאֹד עַל מִדַּת הַסְּבִלָנוּת וּבִפְרָט עִם הָאִשָּׁה, אֲשֶׁר בִּזְכוּת כְּבוֹד הָאִשָּׁה זֻכְרִים לְעֲשִׂירוֹת וּלְשִׁפְעַת.

כז תעו רסז

יִבְאֵר אֲשֶׁר כָּל צַעַר שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם הוּא בְּחֻשְׁבוֹן צָדֵק, אִם אָדָם מִתְבּוֹדֵד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִתְדִיר עִמָּךְ בְּלִבּוֹ, אֲשֶׁר אֵין בְּלֻעָדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אֲזִי נִצּוֹל מִכָּל הַצָּרוֹת.

כז תעז **רסח**
 יִשְׁכַּח הַנֶּמֶץ שְׁמִחְזִיר בְּנִי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, אֲשֶׁר גְּדוּלָּה מַעֲלָתוֹ בְּשָׁמַיִם.

כז תעז **רסט**
 יִבְאָר מִטֶּרֶת חֲבוּר הַקּוֹנִטְרָסִים, שֶׁהֵם דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים הַפְּתוּבִים בְּלִשׁוֹן
 קֵלָה, לְמִשָּׁף נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

כז תעט **ער**
 יוֹכִיחַ הַנֶּמֶץ שְׁמֵרִים יָד עַל אִשְׁתּוֹ, אֲשֶׁר הוּא רוֹצֵחַ מִמֶּשׁ, וַיִּדְרֹשׁ מִמֶּנּוּ
 לְהַשְׁלִים עִמָּה תִּכְף-וּמִיד, וְלִהְיוֹת וּתְרֵן וְסִבְלָן, וְאִם לֹא כֵן, אִשְׁתּוֹ
 תַּעֲזֹבֵנּוּ, וַיִּסְבֵּל סִבֵּל אַחֵר סִבֵּל.

כז תפ **ערב**
 יִבְקֹשׁ הַנֶּמֶץ לִידַע אוֹתוֹ בְּקִבְלוֹ אֶת הַמִּכְתָּב לְמִסְרוֹ לְיַעֲדוֹ, וַיֵּאחַל
 וַיִּבְרָךְ.

כז תפא **ערב**
 יִחֲזֹק עַל אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִבְטֹל עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי לְגִבֵּי הָאֵין סוּף
 בְּרוּף הוּא, וְלִפְרֹסֵם הָאֱמוּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

כז תפב **רעד**
 יִבְאָר, אֲשֶׁר בָּזָה הָעוֹלָם עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד צְרוּת וַיִּסְוִי, וְאֲשֶׁרֵי מִי
 שְׁמִחְזִיק מַעֲמָד.

כז תפג **ערה**
 יֵאחַל רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְבֶן, וַיִּיעֵץ אוֹדוֹת הָאֵחַ שְׁיִתְחַתֵּן לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְלֹא
 יִהְיֶה בָּרֶרֶן, וְאִזּוּ תִּהְיֶה לוֹ הַצִּלָּחָה גְּדוּלָּה בַּחַיִּים.

כז תפד **רעו**
 יִחֲזֹק שְׁלֹא לִפְחוֹד מִרְשָׁעִים כָּלֵל, וְהַעֲקֹר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין
 לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְלִהְיוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל הַחֲסֵד חֲנֻם שְׁעוֹשֶׂה עִמָּנוּ,
 שְׂזוּכִים לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים סְמוּךְ לְפָרְקֵם.

כז תפה **רעז**
 יִמְסֹר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מִהֵבֵן שְׁמִתְקַדֵּם בְּלִמּוּדָיו, וַיֵּאחַל הִרְבָּה נַחַת מִמֶּנּוּ.
 וְהַעֲקֹר בָּזָה הָעוֹלָם רַק תִּפְלָה וּבִקְשָׁה, וְלֹא לְחֻדֵּל מִזֶּה כָּלֵל.

כז תפו **רעז**
 יוֹכִיחַ הַנֶּמֶץ שְׁאֵינּוּ מְפִיר טוֹבָה עַל כָּל מֶה שֶׁעָשׂוּ בְּשִׁבְלֵוֹ, וַיִּשְׁדְּלוּ
 לְהִתְחִיל מַעֲמָה לְהִתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְלִהְיוֹת תִּפְלִיל בְּמִנְיָן.

כז תפז רעח

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִחְזָקֶם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וּבִכְפָּרֶט
בְּחֻדָּשׁ אֶדָר, אֲשֶׁר אִזְ הוּא הַזְמָן לְהַכְנִיעַ אֶת הַמֶּן-עַמְלֶק, וְהַעֲקֹר לְשֹׁמֵר
מָאֵד שֶׁלֹּא תִהְיֶינָה מְרִיבוֹת וְאֵי הַבְּנוֹת, וְלִהְתַּפְּלֵל בְּמִנְיָן, וְלִהְרַבּוֹת
בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ.

כז תפח רפ

יִבְקֹשׁ לְמִסֵּר הַמִּכְתָּב כָּלְלִי לְנָשִׁים, וּיְבָאֵר אֲשֶׁר זֶהוּ גַם נִפְלֵא שֵׁישׁ לָנוּ
קִיּוֹם פֹּה בִּיבְנָאֵל.

כז תפט רפ

מִכְתָּב כָּלְלִי לְנָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִחְזָקֶן עַל אֲהָבָה וְרַעִיּוֹת וְעֲזָרָה
הַדְרִית, וְלַעֲשׂוֹת פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ עָרֵב שִׂמְחָה, וְלִשְׂמֹחַ זֶה אֶת זֶה, וְלֹמַר בְּכָל
יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", אֲשֶׁר רִבְּנוּ ז"ל הַפְּלִיג מָאֵד בְּתַפְלַת הַנָּשִׁים, שְׂבוּקָעַת
רְקִיעִים, וּבִזְכוּת זֶה נִזְכָּה לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת.

כז תצ רפא

יֹכִיחַ פְּלוֹנִי שֶׁחֵיב כֶּסֶף וְלֹא פָּרַע חוּבוֹ, וְהוּא אֶדִישׁ וְאִינוּ מִשְׁלֵם.

כז תצא רפב

יֵאָחַל "מִזֵּל טוֹב" לְהִלָּדֶת הַבֶּן, וּיִבְקֹשׁ לְדַעַת אִמְתִּי הַבְּרִית וְאִיךָ מְרַגֵּשׁ
הַרֵךְ הַנּוֹלֵד.

כז תצב רפג

יֵאָחַל "מִזֵּל טוֹב" לְהִלָּדֶת הַנֶּכֶד וְלֵאֲרוּסֵי הַבַּת, וְיֵאָחַל כָּל טוֹב.

כז תצג רפג

יְדַבֵּר אוֹדוֹת הַקּוֹנְטֵרס "צִדְקָה וְחֶסֶד", וְיַפְלִיג בְּהַדְפַּסַּת הַסְּפָרִים, וְיֵאָחַל
וּיְכַרֵּךְ.

כז תצד רפד

יִוָּרֶה לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְלִחְשֹׁב רַק מִהְקֵדוּשׁ-כְּרוּף-הוּא, אֲשֶׁר
עַל-יְדֵי-זֶה אֵין מִתְבַּלְבָּלִים מֵאַחֲרִים כָּלָל. וְלִכְלֹל זֶה זֻכִּים עַל-יְדֵי רַבּוֹי
הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְלָחָה נִצָּחִית, שְׂאִין לְתֹאֵר
כָּלָל.

כז תצה רפה

יֵאָחַל הַרְחַבָּה בְּנִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְנַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חִלְצִיָּהֶם וּפְרִנָּסָה
בְּשִׁפְעָה.

כז תצו **רפה**
יִחְזַק לְהִתְאַזֵּר בְּמִדַּת הַסִּבְלָנוֹת, וַיֵּאחֶל עַל זֶרַע שֶׁל קִימָא, רַק לֹא לְהִכְנִס
בְּלִחְץ.

כז תצו **רפו**
יִחְזַק עַל שְׂמִתָּה, אֲשֶׁר הִיא יְסוֹד הַהֲצִלָּה.

כז תצח **רפו**
יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַפָּצָה, אֲשֶׁר הוּא הַתְּקוּן הַכִּי גָדוֹל.

כז תצט **רפז**
יִבְאֵר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְחַזֵּק עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא עַל-יְדֵי עֲצוֹת רַבָּנוּ
ז"ל, וְאֲשֶׁר מִי שְׂזוּכָה לְהִכְנִיס עֲצָמוֹ בְּסִפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וּלְהַתְּבוֹדֵד בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

כז תק **רפח**
יִחְזַק לִידַע, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהַעֲקָר לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר
הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְיִרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

כז תקא **רפח**
יִחְזַק עַל שְׂמִתָּה וְהַתְּבוֹדוֹת וְהַתְּמִדָּה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּכְבוֹד
הָאִשָּׁה.

כז תקב **רפט**
יַעֲזִיר עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִחְשֹׁב רַק מִהֲקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר זֶה
הַתְּכִלִּית הָאֲמִתִּית, וְכֵן יִרְגִּיל לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם,
אֲשֶׁר זֶה סִגְלָה לִירְאַת שָׁמַיִם, וְלַעֲשׂוֹת סֵדֶר בְּלִמּוּד שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה.

כז תקג **רצא**
יִבְאֵר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צָרִיכִים לְהִשְׁתַּוְּקֵק תְּמִיד אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי
הַעֲקָר הוּא הַנְּצוּן, וְעַל יָדוֹ יְכוּלִּים לְהַגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם.

כז תקד **רצב**
יִחְזַק עַל עֲנִין שְׁלוֹם-בֵּית וְהַבְּנָה הַדָּדִית.

כז תקה **רצג**
יִבְאֵר, אֲשֶׁר עָקֵר גְּדֻלַּת בֶּרֶשׁאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם — כְּשְׂזוּכָה לְהַחֲזִיק
מַעֲמָד, וְאֵינּוּ נִשְׁפָּר, וְיִפְלִיג בְּמַעֲלַת תְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדוֹת.

כז תקו רצד

יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשְׁמָחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, וְאָדָם שָׂמַח אֱהוּב עַל כָּלָם, וַיַּעֲוֹר עַל עֲנִין שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וַתִּפְּלֶה בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אָז הוּא עֵת רְצוֹן גְּדוֹל.

כז תקז רצה

יִוְרָה לְהַקְפִּיד לְהַתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, וְלִקְבֹּעַ עֲתִים לַתּוֹרָה בְּמַקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָּשׁ.

כז תקח רצו

יִחְזֹק עַל מִדַּת הַשְׁמָחָה, וּבִפְרָט בְּחֻדְשׁ הַשְׁמָחָה, שָׁנָה הַיְסוֹד וְהַעֲקָר בְּחַיֵּי הָאָדָם, וְעַל־יְדֵי שְׂמָחָה זֹכִים לְרְפוּאָה.

כז תקט רצו

יֹזְכִיחַ בַּעַל שְׂמֻזָּלֹזֶל בְּאַשְׁתּוֹ, וְיִזְהִירוֹ לְכַבְדָּהּ וּלְיִקְרָהּ מְאֹד.

כז תקי רצז

מִכְתָּב כָּלְלִי לְנָשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוֹ יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַקְהֵלָה הַקְדוּשָׁה בִּיבְנֵאֵל, אֲשֶׁר הָאֱמוּנָה בָּהּ יְסוֹד הַכָּל, וְכֵן הָאֲחֻדוֹת וְהָאֲהָבָה זֶה הַתְּשׁוּתִית, וְכָל רְצוֹנוֹ שֶׁהַקְהֵלָה תִּהְיֶה כְּלוּלָה מְכֹל עֲדוֹת עַם יִשְׂרָאֵל, וַיִּחְדִּיר אֲחֻדוֹת וְאֲהָבָה, וּלְשַׁרְשׁ אֶת מִדַּת הַקְּנֻאָה, וְיִבְהִיר, כִּי יָבוֹא הַיּוֹם, וְיִבְנֵאֵל תִּהְיֶה עִיר נָאִם בְּיִשְׂרָאֵל, עִיר גְּדוֹלָה, עִיר בְּרִסְלָב.

כז תקיא שה

יִבְקֹשׁ לְמַסּוֹר אֶת הַמִּכְתָּב כָּלְלִי לְנָשִׁים, וַיּוֹדֶה לְנִמְצָן עַל טַרְחָתוֹ בַּעֲבוּרוֹ, וַיְבָרְכוּ רַב נַחֵת.

כז תקיב שו

יִוְרָה לְנִמְצָן לְלַמֵּד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַלֵּכָה, אֲשֶׁר אֵצֶל רַבֵּנוּ ז"ל זֶה הָיָה הַיְסוֹד, וְהָיָה עִתָּה קֹדֶם יְמֵי הַפּוּרִים הַקְדוּשִׁים, יֵשׁ לְלַמֵּד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַלֵּכוֹת פּוּרִים, וְאַחֲר־כֵּן הַלֵּכוֹת פֶּסַח וְכו' וְכו'.

כז תקיג שו

יִרְחִיק מִמִּחְלָקַת וַחֲלוּקֵי דַעוֹת, וְהַעֲקָר לַחֲיוֹת בְּשָׁלוֹם וְאַהֲבָה.

כז תקיד שח

יִוְרָה עַל זְמַן הַשַּׁעֲוֹר בְּלִיל שְׂמָחָה, וַיִּבְקֹשׁ שְׁלֵא לַעֲשׂוֹת מְרִיבוֹת וּמִחְלָקַת וְכו', וְהַעֲקָר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְסַפֵּר לוֹ כָּל מָה שֶׁמַּעֲצִיק עַל הַלֵּב.

כז תקטו שט

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יבקשן לרחק מקנאה ושאנאה ולהרבות בשמחה, ועל-ידי-זה נזכה למחוק את קלפת המן-עמלק.

כז תקטז שי

יבקש את הנמענת ללמד עם נשות אנשי שלומנו הלכות, אשר זה מאד נצרך, ולתבל את ההלכות עם ספורים, אשר זה מושף ללמד.

כז תקיז שי

יורה על אורה של שמחה ורגיעה בבית, ולא להתרגז זה על זה.

כז תקיח שיא

ייעץ בענין הצעת שדוך, ויורה שלא להתבלבל משום דבר כלל, כי הצלחת בר ישראל שאינו מתבלבל מאף אחד.

כז תקיט שיב

יצטרך מאד על אי שלום-בית בקרב בני זוג שהוא שדך, וישדל את הבעל להיות ותתן ולהשלים, ולהרבות בשיחה והתבודדות ודבקות הבורא יתברך שמו.

כז תקכ שיג

יחזק בהשם יתברך, ויקנה למפלת הסמ"ך-מ"ם בקרוב ולנסים נגלים — בזכות השמחה והאחדות שתהיה בין אנשי שלומנו.

כז תקכא שיג

יפליג במעלת העוסק בשלום-בית, ויקנה לישועות גדולות בקרוב.

כז תקכב שיד

מכתב כללי לנשות אנשי שלומנו, בו יבארן מעלת יום הפורים, שהוא גדול מיום הפורים, והעקר בו להרבות בשלום ואהבת הבריות ולעשות חסד וצדקה איש עם רעהו, אשר בזה מבטלים את המן-עמלק, שכל מגמתו ההפוך — לחרור ריב ולדאג להפרד ומשל, וירחיק מקלפת הליצנות, אשר היא אבי אבות השמאה, ורבנו ז"ל נלחם בה במאד מאד, כי כל ענינו זו תמימות עמקה — עמק עמק מי ימצאנו, ולסלק הדעת והשכל לגמרי, ולדבר הרבה אליו יתברך, אשר זה סוד ההצלחה בחיים.

כז תקכג שכ

מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יבקשם להיות שמחים מאד

בַּפּוּרִים, וְלִהְשִׁיעַ שְׂמֵחָה עַל כָּל הַסְּבִיבָה, וְעַל־יְדֵי רַבּוּי שְׂמֵחָה נִתְבַּטְּלוּת הַקְּלָפוֹת, וְכֵן לְהַשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהִתְאַחֵד בְּאַחֲדוּת אַחַת, וְלִרְחֹק מִן הַשְׁנָאָה וְהַקְּנָאָה, וּלְבַקֵּשׁ כָּל צָרָכָם מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, כִּי בַּפּוּרִים נִתְקַיֵּם: "כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד גּוֹתֵנִים לוֹ".

כֹּז תִּקְכֹּד שְׂכָא

יְבָאָר אֹדוֹת תַּעֲנִית אֶסְתֵּר, שְׂמוּהֵרְנִי"ת ו"ל אָמַר, שְׂצָרִיכִים הֵרְבֵּה לְצַעֵק אֵלָיו יְתִבְרַךְ, וּלְדַמֵּן כְּאֵלֵי הַמֶּן עֹמֵד עָלָיו וּמִכָּה אוֹתוֹ, וּלְגַבֵּי פּוּרִים יְבָאָר, שֶׁהַעֲקָר לֵהִיּוֹת שְׂמֵחַ וּלְשִׁתּוֹת הֵרְבֵּה, וְכֹאשֶׁר יִקְיָא, יִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ: "חֵיל בָּלַע וַיִּקְיָאנוּ", וְלִהְרַבּוֹת בְּצִדְקָה, שְׂעָקָה — לְמַעַן הִדְפֹּסֶת סִפְרֵי רַבָּנּוּ ו"ל וְהַפְּצָתָם.

כֹּז תִּקְכֹּה שְׂכַב

יִשְׁבַּח הַקּוֹנִטְרַס "אוֹת בְּסֵפֶר תּוֹרָה" שִׁיֵּצֵא לְאוֹר, וַיּוֹרֶה לְשִׁמְחַת עַל גִּדְּל הַזְּכוֹת שְׂזוֹכִים לְגִלוֹת אוֹרוֹת צִחְצִחוֹת כְּאֵלֵי וְכו'.

כֹּז תִּקְכוּ שְׂכַג

יּוֹדֶה לְנִמְעֵן עַל עֲזָרְתּוֹ, וַיִּשְׁלַח לוֹ תְּשׁוּבָה בְּעֵבֹר זֶה, וְכֵן יֵאָחֲלוּ וַיִּכְרְכוּ בְּשִׁפְעַת רַב וּבְנִחַת מְכַל יוֹצְאֵי חֲלָצִיו.

כֹּז תִּקְכוּ שְׂכַד

יִשְׁלַח מְנוֹת לְנִמְעֵן, וַיִּכְרְכוּ שְׂיֹאֲרֵיָּהּ יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וַיִּרְבֶּה חַיִּלִּים לְתוֹרָה.

כֹּז תִּקְכֹּחַ שְׂכַד

יּוֹדֶה לְנִמְעֵן עַל הַהִסְפָּמָה שֶׁכָּתַב עַל סִפְרֵיו, וַיִּכְרְכוּ בְּכִרְיָאוֹת וּבְכַשּׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

כֹּז תִּקְכֹּט שְׂכַה

יֵאָחֵל לְנִמְעֵן אֲרִיכוֹת יָמִים וּבְכִרְיָאוֹת הַשְּׁלָמָה, וַיִּפּוּצוּ מַעֲיִנוֹתָיו חוּצָה.

כֹּז תִּקֵּל שְׂכוּ

יִשְׁלַח לְנִמְעֵן מְשֻׁלוֹת מְנוֹת, וַיִּכְרְכוּ וַיֵּאָחֲלוּ אֲרִיכוֹת יָמִים, וְלֹא יִמִּישׁ הַתּוֹרָה מִפִּי זָרְעוֹ.

כֹּז תִּקְלָא שְׂכוּ

יֵאָחֵל לְמַדְפִּיסִים שִׁיִּזְכּוּ הַשְּׁנָה לְהִדְפִּיס רַבּוֹת סִפְרִים, אֲשֶׁר מְגַלִּים אֱלֻקִּית, וְרַק זֶה מַה שְׂנוֹשָׂאָר מִן הָאֵדָם, וְלִכְן כָּל זְמַן שְׂאָנוּ עִם הַכַּחוֹת, עָלֵינוּ לְשִׁמְשׁוֹ יְתִבְרַךְ, וּלְגִלוֹת אֱמוּנָה בְּעוֹלָם.

כב תקלב שכז

יְבֹאֵר, אֲשֶׁר אֵין דְּרָכֹו לַיֵּלֶךְ בְּתַקִּיפּוֹת וְכוּ', אֵלֶּא כָּל כַּחֲנוּ אֵינוּ אֵלֶּא
בְּפִינוּ — תִּפְלֶה וּתְהַלִּים.

כב תקלג שכח

מִכְתָּב כָּלְלִי לַנְּשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, בּוּ יִחְזָקֵן עַל מַדַּת הַצְּנִיעוּת, שֶׁהִיא
הַיְּפִי וְהַפֶּאֶר שֶׁל הָאִשָּׁה, וַיִּתֵּן כַּמָּה יְסוּדוֹת הַצְּנִיעוּת, וּבִפְרָט לְנָשִׁים שֶׁזֶה
עֲתָה שָׁבוּ בְּתִשְׁבּוּכָה, וְאֵינָן בְּקִיאוֹת בִּיסוּדֵם שֶׁל דְּבָרִים, וַיִּזְהֵר לְשֹׁמֵר עַל
הַיְּלָדִים שֶׁלֹּא יִתְחַבְּרוּ עִם פּוֹרְקֵי הָעַל, וְכֵן יוֹרֶה לְהַקְפִּיד מְאֹד עַל כַּשְׁרוּת
הַמֵּאֲכָלִים וְלֹא לְהַכְנִיס בְּבֵית מוֹצֵר שְׂאִינָנוּ כֶּשֶׁר בְּהַכְשֵׁר בֵּית-דִּין צָדֵק
לְמַהֲדָרִין מִן הַמַּהֲדָרִין, וּבִפְרָט בֶּשֶׁר, צָרִיךְ לְהִזָּהֵר מְאֹד לְהַפִּיר אֶת
הַשׁוֹחֵט שֶׁהוּא יָרָא שְׂמִים, אַחֲרֵת אֵין לְקִנּוּת בֶּשֶׁר כָּלֵל וּכְלָל.

כב תקלד של

יִשְׁבַּח הַנִּמְצֵן שְׁעוֹסֵק בְּמַצּוֹת צְדָקָה, אֲשֶׁר עָלָיו נֶאֱמַר: 'כָּל הַמַּצִּיל נַפֶּשׁ
מִיִּשְׂרָאֵל, כָּאֵלוּ קִיָּם עוֹלָם מְלֹא'.

כב תקלה שלא

יוֹרֶה לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ,
וּמִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, יֵשׁ עָלָיו תָּמִיד בִּקְרָת.

כב תקלו שלב

יוֹרֶה לְנִמְצֵן שֶׁמְּחַלֵּק אֶת הַמִּכְתָּבִים לְנָשִׁים, וַיַּיַּעֲצוּ בַּעֲנֵן כּוֹלָל עָרֵב, אֵיךְ
לִפְתּוֹחַ וְכַמָּה זְמַן וְכוּ', וַיֹּאחֲל הַצִּלְחָה.

כב תקלז שלג

יְבֹאֵר, אֲשֶׁר מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, הֵהָכֵרַח שֶׁתִּהְיֶה עָלָיו מְחֻלָּקָת, וְעַקֵּר
מִעֲלָתוֹ — שְׂאִינוּ מִתְפַּעֵל כָּלֵל, אֵלֶּא מִמְּשִׁיךְ בְּמִשְׁמָתוֹ לְשֵׁם שְׂמִים.